

Krise jako šance? Spíš snaha moc neztratit

TISK, Datum: 01.03.2021, Zdroj: Týdeník Rozhlas, Strana: 4, Autor: Martin Buchtík, Vydání: 6 000, Vydavatel: Radioservis, a. s., Rubrika: Názory

VIZE Z KRIZE ČRo Plus a zpravodajský server iROZHLAS.cz spustily podcastovou sérii s názvem Vize z krize. Podcast hledající cesty, jak současnou situaci kolem pandemie koronaviru změnit ve výzvu, nabízí inspirativní vize 21 českých osobností pro rok 2021. Týdeník Rozhlas přináší exkluzivně příspěvy...

Pražské VŠ chtějí letos investovat opět stovky milionů Kč [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: stavebniserver.com, RU / den: 2 000, Vydavatel: stavebniserver.com

...27. února (ČTK) - **Vysoké školy** v Praze mají letos ve svých investičních plánech opět výstavby či nákupy nových budov, rekonstrukce kolejí nebo historických poslucháren i menší opravy. **Univerzita Karlova**, České vysoké učení technické (ČVUT), **Vysoká škola ekonomická (VŠE)** a **Vysoká škola**...

Rok od pandemie: Naše připravenost zvládat krize je omezená, vláda nevidí realitu, říká sociolog [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

...reakce na počátku pandemie, se rozplynula. Neřekl bych ale, že se úplně mezi lidmi vytratila.“ Absolvent politologie na Central European **University** v Budapešti a Masarykově **univerzitě** v Brně upozorňuje, že rok trvající pandemie způsobila dramatický pokles důvěry ve vládu. „Po dvanácti...

Na prahu nové dekády - Webinář [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: atlasceska.cz, RU / den: 9 358, Vydavatel: Atlas Česka, s.r.o.

...

Fotogalerie k článku

Vítejte v novém desetiletí! Přetrvávající oligarchizace a nerovný přístup ke zdrojům, otupování hodnot a zapírání **vědy**, doznívání migrační krize, začátek krize ekonomické, hledání smyslu života v práci, technologické pokroky přepisující pravidla a do toho všeho...

Bývalý francouzský prezident Nicolas Sarkozy byl odsouzen za korupci

RÁDIO, Datum: 01.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 3, Poslechovost pořadu: 284 676, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...proti bývalému prezidentovi byly odposlechy jeho telefonických hovorů. Ve spojení jsme s Davidem Emlerem z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Dobrý den.

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK Dobrý večer.

Věra...

České firmy podceňují problém falešných zpráv. Ty přitom můžou jejich byznys úplně zničit [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: hlidacipes.org, Autor: Jan Žabka, RU / den: 129 198, Vydavatel: Ústav Nezávislé Žurnalistiky, Rubrika: Nezařazené

...mohou ovlivnit firemní pověst a celkově byznys. A to velmi rychle. Je to něco, co by měly firmy řešit,“ dodává expert na komerční fake news z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Jindřich Oukropec.

Ani podle něj nejsou české společnosti na komerční fake news připravené: „V marketingu...

Stát to s kritikou nedodržování opatření přehání

TISK, Datum: 02.03.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 9, Autor: Jakub Pokorný, Vydání: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Rozhovor

...zapomněla, říká sociolog Daniel Prokop, který studuje chování společností v éře koronaviru.

Daniel Prokop byl dlouho známý především **výzkumy** volebních preferencí, ale teď se stal „sociologem koronavirové epidemie“. Ve svém projektu Život během pandemie sleduje kontakty Čechů či intenzitu...

ÚISK: 70 let vysokoškolského studia knihovnictví a informační vědy na FF UK [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 02.03.2021, Zdroj: knihovnaplus.nkp.cz, RU / den: 3 679, Vydavatel: Redakce časopisu Knihovna plus

...Čížková, Lucie Dorázková, Aneta Špínová, Ivona Zajíčková, Adéla Jarolímková / Ústav informačních studií a knihovnictví, **Filozofická fakulta UK**

Úvod

Ústav informačních studií a knihovnictví (ÚISK) oslavil minulý rok 70 let od svého založení. **Výročí**, které se bohužel nepodařilo oslavit...

UP! – Fórum udržitelného podnikání [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.03.2021, Zdroj: atlasceska.cz, RU / den: 9 358, Vydavatel: Atlas Česka, s.r.o.

...Coca-Cola, Fashion Arena Prague Outlet, Nestlé Česko akci moderuje novinář a komentátor David Klimeš, aktuálně.cz, Český rozhlas Plus a **Fakulta sociálních věd UK**. ...

O výrobě Sputniku nic nevíme. Vakcína může být znečištěná, varuje virolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.03.2021, Zdroj: iHNed.cz, Autor: Michaela Ryšavá, RU / den: 101 779, Vydavatel: Economia, a.s.

...pouze třetina. "Ukazuje se, že Rusko nemůže splnit dodávky, které naslibovalo po celém světě," říká odborník na Rusko Karel Svoboda z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Pripomíná, že Rusko sice uzavírá kontrakty po celém světě, včetně Slovenska a Česka, nezládá ale očkovat ani...

Současné protesty dávají Rusům a Bělorusům pouze plané naděje o potenciální změně režimu, shodují se čeští experti na východní Evropu. [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.03.2021, Zdroj: respekt.cz, Autor: Vít Volný, RU / den: 37 033, Vydavatel: Economia, a.s.

...datum, se uskutečnil webinář Regionální a politické geografie o aktuálním dění v Rusku a Bělorusku.

Účastnili se Michael Romancov (**Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy**), Marek Příhoda (**Filozofická fakulta Univerzity Karlovy**), Centrum Borise Němcova pro **výzkum Ruska**), Ondřej Soukup...

Rozhovor s Jiřím Pondělíčkem

RADIO, Datum: 04.03.2021, Zdroj: ČRo Dvojka, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 151 305, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...**moderátorka** Dobrý den přeje Zita Senková, hostem pořadu je amerikanista Jiří Pondělíček z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, dobrý den, vítejte v našem vysílání.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních **studií FSV UK** ...

České firmy zaspaly dekadou v krizové komunikaci. Jsou zranitelné vůči komerčním fake news [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.03.2021, Zdroj: hlidacipes.org, Autor: Jan Žabka, RU / den: 129 198, Vydavatel: Ústav Nezávislé Žurnalistiky, Rubrika: Nezařazené

...situace. „Krizové plány z 90. let nestačí. Lži se na internetu šíří mnohem rychleji,“ konstatuje pro HlídacíPes.org Jindřich Oukropec z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

V rámci doktorandského studia pracujete na dizertační práci, která se zabývá komerčními fake news. V čem se...

Práskující letadlo DHL jako příklad komerční fake news [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.03.2021, Zdroj: hlidacipes.org, Autor: Jan Žabka, RU / den: 129 198, Vydavatel: Ústav Nezávislé Žurnalistiky, Rubrika: 300znaků

...letadlem“ může změnit. Redakce HlídacíPes.org dnes také k tématu publikovala rozhovor s Jindřichem Oukropcem z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, který se komerčními fake news odborně zabývá. Seriózní informace @letovyprovoz pro některé "odborníky". Včerejší přistání DHL v Brně...

autoři

TISK, Datum: 05.03.2021, Zdroj: Xantypa, Strana: 16, Vyištěno: 15 000, Čtenost: 47 000, Vydavatel: XANTYPAPUBLISHING, s.r.o.

...ve světě módy Velkolepý Pierre Cardin.

Jan Chabr

je podnikatel, datový analytik, konzultant a komunální politik. Studoval na **Fakultě sociálních věd** a poté i **Právníké fakultě Univerzity Karlovy**. Spoluzakládal start-up pracující s umělou inteligencí. Od roku 2018 je radním hlavního...

O aktuální epidemické situaci, kapacitě nemocniční péče či stavu testování a postupu vakcinace

TV, Datum: 07.03.2021, Zdroj: ČT 1, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 234 508, Provozovatel: Česká televize

...data, která říkají, že za určitých okolností u určitých případů tento lék může pomoci. To je dobrá známka, to je v podstatě to, jakým způsobem se **věda** posouvá dopředu, to je v pořádku. Na druhé straně těch údajů není dostatek, abysme mohli říct, že to bude standard léčby. A už vůbec není dostatek o...

Vláda informuje o očkování málo

TISK, Datum: 08.03.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 4, Autor: (iDNES.cz), Vyištěno: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Z domova

...postrádají zejména podrobný popis vakcinačního plánu a údaje o silných a slabých stránkách vakcín. Vyplývá to z průzkumu, který provedla **Fakulta sociálních věd UK** a sociologická společnost Focus v rámci projektu „Covid–19 infodemie“, podpořeného Technologickou agenturou ČR. Do průzkumu se v době...

Webinář: Tomáš Sedláček: Dobro a zlo – na prahu nové dekadý- Online [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.03.2021, Zdroj: akcevr.cz, Autor: Prodej Vstupenek Webinář, Koupit Vstupenky, RU / den: 5 000, Vydavatel: akcevr.cz

...nové dekadý- Online

Vítejte v novém desetiletí. Přetrvávající oligarchizace a nerovný přístup ke zdrojům, otupování hodnot a zapírání **vědy**, dozívání migrační krize, začátek krize ekonomické, hledání smyslu života v práci, technologické pokroky přepisující pravidla a do toho všeho pořádný...

I letos se studenti mohou hlásit do programu prg.ai Minor [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.03.2021, Zdroj: cvut.cz, RU / den: 2 500, Vydavatel: cvut.cz

...se z nejlepších předmětů ze čtyř zapojených fakult a klade si za cíl rozšířit znalosti o AI mezi talentovanými studenty z ČVUT v Praze a **Univerzity Karlovy**. Pilotně byl program spuštěn v zimním semestru 2019, v současnosti ho studuje více než 50 studentů. Do iniciativy, jež prohlubuje spolupráci...

Politologové: Pobyt ve vládě je pro ČSSD ničivý. Teď už si odchodem nepomůže [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.03.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124, Vydavatel: Borgis, a.s.

...účast ve vládě s hnutím ANO premiéra Andreje Babiše, se s Kopečkem shodují i další oslovení politologové - Josef Mlejnek z Fakulty sociální věd **Karlovy Univerzity** a Ladislav Mrklas z pražského CEVRO institutu.

Kromě účasti ve vládě na vině i rozpory

Jako další problém související se...

Nový volební zákon: Honba za ideální proporčností by se mohla vymstít [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.03.2021, Zdroj: ceskapozice.cz, Autor: Michal Bemáth, Lidovky.cz, RU / den: 18 339, Vydavatel: ceskapozice.cz, Rubrika: Téma

...současná vláda ANO a ČSSD, jež i s tolerancí KSČM nasbírala jen 96 mandátů. Jenže jak upozornil odborník na volební systémy Miloš Brunclík z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, honba za ideální proporčností se může vymstít.

„Zapomínáme, že jedním z hlavních úkolů každého volebního systému...

Rozhodnutí o podobě maturit by mělo být odborné, reaguje Hamáček na návrh „státní“ verze [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.03.2021, Zdroj: ct24.cz, Autor: mvr, RU / den: 18 339, Vydavatel: Česká televize

...Toto musí říct ministerstvo školství na základě odborné diskuse,“ uvedl Hamáček.

Podle Hamáčka bude klíčové stanovisko ministra školství **Roberta Plagy** (za ANO). „Podle toho, jaké bude doporučení ministerstva školství, tak naši ministři budou postupovat i ve vládě,“ dodal šéf ČSSD. Podotkl, že...

Úřední maturity kvůli pandemii? Podle ministra devalvace vzdělávání / Zprávy / Tiscali.cz [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.03.2021, Zdroj: tiscali.cz, RU / den: 279 577, Vydavatel: TISCALI Telekomunikace ČR, s.r.o.

...školství **Robert Plaga** nesouhlasí s návrhem premiéra Andreje Babiše na udělení úřední maturity. Ve spolupráci se zástupci škol dokončuje další úpravy maturitních zkoušek pro tento rok, které by měly zohlednit zejména situaci studentů pracujících kvůli epidemii covidu-19 v nemocnicích a sociálních...

Nová mluvčí

TISK, Datum: 08.03.2021, Zdroj: Zemědělec, Strana: 3, Autor: (fia, čtk), Vytlačeno: 7 500, Vydavatel: Profi Press, s.r.o., Rubrika: Zpravodajství

...Pánkova. Nová mluvčí vystudovala Teritoriální studia na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. V roce 2014 nastoupila do online deníku Echo24.cz, od roku 2017 pak působila v deníku.....

Nová podoba maturit? Babiš si podle politologů může připravovat úrodnou půdu před volbami [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 09.03.2021, Zdroj: budejckadrba.cz, RU / den: 12 790, Vydavatel: TRIMACB, s.r.o., Rubrika: Vzdělání

...roce je namístě, ale měla by se vést na základě širší odborné a politické diskuze. Shodli se na tom politolog Petr Just z Metropolitní **univerzity** v Praze a sociolog Daniel Prokop. Návrh premiéra Andreje Babiše (ANO) na úřední maturity v letošním roce podle Justa souvisí s blízkými se podzimními...

ROK S PANDEMÍ: ÚSTAVA STÁLE V HLAVNÍ ROLI

TISK, Datum: 09.03.2021, Zdroj: Právní rádce, Strana: 54, Autor: Adéla Nekvasilová, Vytlačeno: 8 800, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Judikatura

...Jan Wintř je expertem na ústavní právo, právním teoretikem a vysokoškolským pedagogem. Působí jako docent katedry teorie práva a právních učení **Právnícké fakulty Univerzity Karlovy**, externí vyučující Ústavu politologie **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy** a Institutu ekonomických studií **Fakulty**...

Nezvládnuté následky první světové války nás varují před riziky, která svět čekají po pandemii covidu-19 [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 09.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Komentáře

...u nás i nepřátelům svobody ve světě. O tom, že si na nás brousí zuby, netřeba pochybovat.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd UK** a Metropolitní univerzitě **Praha**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko...

Bára Nesvadbová: Psát je pro mě jako dýchat

TISK, Datum: 10.03.2021, Zdroj: Interview, Strana: 8, Autor: TEXT PAVEL BAROCH, Vytlačeno: 11 643, Prodáno: 4 510, Vydavatel: EMPRESA MEDIA a.s., Rubrika: Cítit

...v dětství jsem reálně milovala Vlastimila Harapese, takže psát knihy mě nikdy ani nenapadlo. Až když jsem utekla z první vysoké – šla jsem na **filozofickou fakultu**, ale vydržela jsem tam sotva semestr –, volala k nám domů redaktorka jednoho časopisu, jestli by jí tatínek nenapsal povídku. Naši byli...

PR v praxi [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.03.2021, Zdroj: apra.cz, RU / den: 2 500, Vydavatel: apra.cz

...v praxi je jednosemestrální seminář pro studenty oboru Marketingová komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**, který se tradičně koná pod záštitou APRA.

Od října do prosince se studenti seznamují s tím, jak vypadá práce v PR agentuře, a co obnáší příprava konkrétního...

Volný neprorazí, krajní pravice je už obsazena. Pro mnohé je jen oživením v nudné karanténě, říká politolog [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.03.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

...A právě tím se rýsuje více místa pro radikály.“

Politolog, který absolvoval doktorské studium na Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**, si nemyslí, že by Volný představoval nebezpečí pro demokracii. „Je určitým oživením pro lidi, kteří se v...

ČSOB Leasing povede Josef Vajsejt [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.03.2021, Zdroj: penize.cz, Autor: Jiří Hovorka, RU / den: 122 276, Vydavatel: Partners media, spol. s r.o., Rubrika: Aktuality

...2015 je ředitelem jedné z pražských poboček korporátního bankovníctví ČSOB. Vajsejt získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J. W. Goethe v německém Frankfurtu se zaměřením na...

Josef Vajsejt bude novým generálním ředitelem ČSOB Leasing [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.03.2021, Zdroj: mesec.cz, RU / den: 38 313, Vydavatel: Internet Info, s.r.o.

...je ředitelem pražské pobočky Korporátního bankovníctví ČSOB, Praha I. Josef Vajsejt získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. Ve volném čase se věnuje rodině, cyklistice, vaření a rád poslouchá Pink Floyd. V nové pozici se chce...

Rozhovor s Janou Sigi Lukavskou a Anežkou Kuzmíčovou

RÁDIO, Datum: 10.03.2021, Zdroj: ČRo Vltava, Zpráva: 1, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...Ve vltavském studiu je dnes Anežka Kuzmíčová, odbornice na čtenářství a vědecká pracovnice z Ústavu českého jazyka a teorie komunikace **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy**. A také vedoucí výzkumné skupiny, která se soustředí na čtenářské prožitky dětí ve věku 8-11 let a na texty, s nimiž se děti...

Startují prestižní projekty JUNIOR STAR: přibližujeme práci nadějných vědkyň a vědců [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 11.03.2021, Zdroj: gacr.cz, RU / den: 16, Vydavatel: Grantová agentura České republiky

...čerpát až 25 milionů korun získají řešitelé možnost vědecky se osamostatnit, realizovat své vlastní originální myšlenky a přinést do české **vědy** nová výzkumná témata. To vše v raném stádiu své vědecké kariéry. Práci vybraných řešitelů a řešitelů, kteří byli vybráni na základě několikakolového...

Studenti Univerzity Karlovy vytvořili kampaň k očkování [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 11.03.2021, Zdroj: mediaguru.cz, RU / den: 14 322, Vydavatel: mediaguru.cz

...očkovací kampaně studentů **Univerzity Karlovy** slibuje „#konečně návrh do normálu“.

Kromě českých marketingových agentur se iniciativy „Cesta ven“, jež vytvářela zadarmo pro stát kampaň na podporu očkování proti covid-19, zúčastnili také studentky a studenti **Univerzity Karlovy**. Dobrovolné...

Mar 12 Lukáš Bartoň: Bezpečný návrat žáků do škol je třeba řešit s předstihem, vláda opět zaspala. Piráti představili návrhy pro efektivní testování [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: pedagogicke.info, RU / den: 2 500, Vydavatel: pedagogicke.info

...maturity z češtiny nezrušil covid, ale lidé neschopní myslet Jsem učitel českého jazyka. Učím budoucí učitele na Přírodovědně-humanitní a **pedagogické fakultě** Technické univerzity v Liberci, dlouho jsem česky učil i žurnalisty na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Snažím se nejen učit je...

Mar 12 Alex Röhrich: Ústní maturity z češtiny nezrušil covid, ale lidé neschopní myslet [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: pedagogicke.info, RU / den: 2 500, Vydavatel: pedagogicke.info

...učitel českého jazyka. Učím budoucí učitele na Přírodovědně-humanitní a **pedagogické fakultě** Technické **univerzity** v Liberci, dlouho jsem česky

učil i žurnalisty na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Snažím se nejen učit je jazyk, ale především o jazyce myslet a češtinu milovat. Tím...

Novým radním ČT chce být epidemiolog i jeden z lídrů sametové revoluce [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: seznamzpravy.cz, Autor: Tomáš Svoboda, RU / den: 1 813 436, Vydavatel: Seznam.cz, a.s., Rubrika: Život v Česku, Stalo se

...radních končí v květnu. Mezi dalšími kandidáty figurují třeba novinář a mediální manažer Michal Klíma, epidemiolog Petr Smejkal, bývalý děkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a současný ředitel Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Jakub Končelík, novinář a studentský vůdce...

Konference SCI-PO 2021: Veřejná politika v oblasti výzkumu, vývoje a inovací [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: vedavyzkum.cz, Autor: Vědavyzkum.cz, RU / den: 1 685, Vydavatel: Vědavyzkum.cz, s.r.o., Rubrika: Akce

...již čtvrtý ročník konference SCIPO (Science Policy), která je od svého vzniku v roce 2018 zaměřena na aktuální témata veřejné politiky v oblasti **výzkumu**, vývoje a inovací. Do konce března mohou autoři zasílat návrhy abstraktů příspěvků do konferenčního sborníku.

Společnost alevia ve...

Josef Vajsejt novým generálním ředitelem ČSOB Leasing [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: personalista.com, Autor: personalista.com, RU / den: 112, Vydavatel: Jan Míka - PEOPLESOURCE, Rubrika: lidé a podniky

...udržení a posílení pozice ČSOB Leasing jako leadera na českém leasingovém trhu. Josef získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze**. V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J.W. Goethe v německém Frankfurtu se zaměřením na...

(K)očkejte se, vyzývají studenti Univerzity Karlovy, kteří nabízejí zdarma vlastní návrh kampaně pro očkování [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: prazskadrbna.cz, RU / den: 12 732, Vydavatel: TRIMACB, s.r.o., Rubrika: koronavirus

...krajům či firmám nabízí skupina studentů **Univerzity Karlovy (UK)** zdarma vlastní návrh kampaně, která má podpořit očkování proti koronaviru. Původně studenti návrh připravili pro iniciativu Cesta ven, která v únoru s jiným námětem uspěla v zadávacím řízení úřadu vlády na celostátní očkovací kampaň....

KNiha: Z Izrastiny s láskou [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: neviditelnypes.cz, Autor: Tomáš Vodvářka, Neviditelný pes, RU / den: 18 339, Vydavatel: O. NEFF s.r.o., Rubrika: Zahraničí

...je psána lehkým a čtivým stylem, který prozrazuje, že Cena Ferdinanda Peroutky za rok 2017 byla udělena správnému člověku. Autor je absolventem **Fakulty sociálních věd**, obor moderních dějin, takže jeho znalosti a schopnost poskládat dohromady zdánlivě nesouvisející kaleidoskop drobných útržků do...

Byznys podle Lud'ka Vainerta: ČEZ jako dlužník z ghetta, ozvěny Fukušimy a kryptoměny pro větší a pokročilé [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 13.03.2021, Zdroj: byznys.ihned.cz, Autor: Luděk Vainert, RU / den: 35 968, Vydavatel: Economia, a.s.

...je hlavním důvodem vysokých úrokových sazeb, nezmysl. Pouze se přesune na prostředníka,“ vysvětluje ekonom Jiří Novák z Institutu ekonomických **studií Fakulty sociálních věd UK**. Nejde přitom o samoúčelný a od života odtržený příklad, Novák analogii k reálné situaci, ve které je půjčujícím...

Josef Vajsejt novým generálním ředitelem ČSOB Leasing [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 13.03.2021, Zdroj: kurzy.cz, RU / den: 151 154, Vydavatel: AliaWeb, spol. s r. o., Rubrika: Lidé

...a posílení pozice ČSOB Leasing jako leadera na českém leasingovém trhu. Josef získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze**. V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J.W. Goethe v německém Frankfurtu se zaměřením na...

Vzniká Brand Safety Academy. Lidé z oboru se budou školit v ochraně značky [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 13.03.2021, Zdroj: MaMcz, Autor: Irena Buřivalová, RU / den: 10 351, Vydavatel: Forum Media, s.r.o.

...čím dál více pozornosti. Přesto má obor v Česku ještě velké rezervy. Většina problémů se spíše „hasí“, než aby se jim předcházelo. I proto **Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy** společně a Asociaci komunikačních agentur (AKA) připravila projekt Brand Safety Academy.

Akademie vzniká v...

Německo zahajuje supervolební rok. Náladu voličů otestují dvě zemská klání [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 14.03.2021, Zdroj: ct24.cz, Autor: hosenseidlovap, RU / den: 18 339, Vydavatel: Česká televize, Rubrika: Svět

...Angely Merkelové v čele německé vlády,“ podotýká Zuzana Lizcová, vedoucí Katedry německých a rakouských studií na Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd UK**. „Pokud Laschet nedokáže, že v čele strany umí vítězit, není jeho nominace na post kancléřského kandidáta CDU/CSU vůbec jistá,“...

Letos možná bez polibku. Piráti se STAN by ve volbách porazili Babišovo ANO. Politolog popsal důvod [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 14.03.2021, Zdroj: zivotvcesku.cz, Autor: Rudolf Šindelář, RU / den: 13 871, Vydavatel: Potlesk Media s.r.o.

...které se daří zvládat pandemii, tak jen těžko může očekávat úspěch u voleb,“ řekl pro **ŽivotvČesku.cz** Josef Mlejnek, který působí na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Průzkum proběhl od 15. února do 5. března a zapojilo se do něj 1200 respondentů. Pro mnohé je překvapením, že...

Z místa

TV, Datum: 14.03.2021, Zdroj: ČT24, Zpráva: 6, Sledovanost pořadu: 93 019, Provozovatel: Česká televize

...se oproti tomu prodalo o pětinu míň než předloni.

redaktorka Konečně očkování, konečně zase spolu. Studenti **Univerzity Karlovy** se odsud z **Fakulty sociálních věd** zapojili do přípravy kampaně propagující covidovou vakcinaci. Svoje návrhy ze soutěže Cesta ven s motivem...

Značkám hrozí zkažení dobré pověsti

TISK, Datum: 15.03.2021, Zdroj: Marketing & Media, Strana: 8, Autor: IRENABUŘIVALOVÁ, Vytisťeno: 6 300, Vydavatel: Forum Media, s.r.o., Rubrika: Bezpečí značky

...měla bližší spolupráce s Platformou profesionální komunikace sdružující Asociaci komunikačních agentur (AKA), Asociaci public relations (APRA), **Fakultu sociálních věd UK (FSV)** a Sdružení pro internetový rozvoj (SPIR). Podle Jindřicha Oukropce, specialisty na komerční dezinformace z **FSV**, je v Česku...

PRESTUPY

TISK, Datum: 15.03.2021, Zdroj: HROT, Strana: 52, Vyištěno: 12 000, Vydavatel: HROT s.r.o., Rubrika: Společnost

...marketingového manažera divize Vans, kde zodpovídal za komplexní lokální adaptaci globální marketingové strategie společnosti. Je absolventem **Vysoké školy** ekonomické v Praze. Vedení marketingového týmu Przczyko přebírá po marketingové ředitelce Janě Sekerákové, která z Hyundai Motor Czech odešla v...

Martin Řezníček: Hraju otevřenou hru

TISK, Datum: 15.03.2021, Zdroj: Týdeník Rozhlas, Strana: 12, Autor: Alena Sojková, Vyištěno: 6 000, Vydavatel: Radioservis, a. s., Rubrika: Rozhovor

...všechno. Dokonce ani dost. Takže je v tom jistá míra troufalosti, že se snaží o tak komplikované a obrovské zemi zpravodajsky informovat. Na **fakultě sociálních věd** jsem měl v rámci mezinárodních studií předmět v angličtině System americké vlády s Milošem Caldou, který jsem měl moc rád. Sám se...

Při pomoci v Sýrii politiku neřešíme, říká koordinátorka z Člověka v tísní. V zemi už zahynulo šest jejích kolegů

[URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.03.2021, Zdroj: lidovky.cz, Autor: Vít Štěpánek, Lidové noviny, RU / den: 244 802, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Svět

...Millionová (32)

koordinátorka pomoci Člověka v tísní na Blízkém východě vystudovala Institut mezinárodních teritoriálních studií na **Fakultě sociálních věd UK** n dlouhodobě se věnuje tématu migrace a humanitární pomoci na Blízkém východě pro syrskou misi Člověka v tísní pracuje od jara 2016,...

Vinohradská 12 - Globální závod o co nejrychlejší očkování světové populace proti covidu-19 naráží na ekonomické i politické limity

RÁDIO, Datum: 15.03.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 1, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...proti covidu-19 naráží na ekonomické i politické limity. Pohled do archivů naznačuje, že už v minulosti se političtí lídři snažili úspěchy **vědy** využít k povzbuzení patriotismu a národnostního citění. Jak to souvisí s úspěchy v očkování? A nakolik se jeho výsledky odvíjejí od toho, zda jde o funkční...

Očkování, patriotismus a národní hrdost. Vakcíny ve službách politiky očima rozhlasového archivu [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.03.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Lenka Kabrhelová, Tomáš Dufka, Barbora Sochorová, Alžběta Jurčová, RU / den: 63 237, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Věda

...závod o co nejrychlejší očkování proti covidu-19 naráží na ekonomické i politické limity. Už v historii se političtí lídři snažili úspěchy **vědy** využít k povzbuzení patriotismu a národnostního citění. Jak to souvisí s úspěchy v očkování? A nakolik se jeho výsledky odvíjejí od toho, zda jde o funkční...

První dvě etapy super volebního roku dopadly pro německou Křesťansko demokratickou unii neslavně

RÁDIO, Datum: 15.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 2, Poslechovost pořadu: 181 266, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...které bylo dlouhé roky považováno za jejich volební baštu. My jsme teď ve spojení se Zuzanou Lizcovou z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Dobrý den.

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** ...

15. březen 1939: S nacistickou okupací i protektorátní minulostí jsme se nevyrovnali, říká historik [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.03.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

...níž dnes uplynulo 82 let. První jednotky na území vstoupily už o den dříve, obsadily hospodářsky důležitou Moravskou Ostravu.

Absolvent **Univerzity Karlovy**, na jejíž **Fakultě sociálních věd** nadále působí, tvrdí, že obsazení českých zemí bylo dlouhodobým cílem nacistů. Odborník na roli násilí...

Náskok Pirátů a Starostů je přeceněný. Klaus cítí šanci na reparát za Bobošíkovou, říká politolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.03.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

...se rozpaky, jak velký náskok agentura Kantar CZ přisuzuje koalici Pirátů se Starosty a nezávislími ve svém nejnovějším předvolebním **výzkumu**. Politologa Ladislava Mrklase zarazí, že zatímco u jiných modelů má aliance podobný výsledek jako hnutí ANO, nyní peloton politických stran vede s náskokem...

Potyčky jako odraz frustrace z krize

TISK, Datum: 16.03.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 5, Autor: PROKOP VODRÁŽKA, Vyištěno: 7 500, Prodáno: 6 500, Vydavatel: N media a.s.

...odborné přípravy školení na postup v krizových situacích,“ podotkl mluvčí Moravčík. DALŠÍ DÍL DO SKLÁDAČKY Podle sociologa Ondřeje Cisaře z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a Sociologického ústavu Akademie věd České republiky jsou podobné incidenty výsledkem toho, jak vláda řeší...

Limity české debaty o Izraeli, Palestincích, válečných zločinech a Mezinárodním trestním soudu [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Jakub Záhora, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Komentáře

...projevem jednostranné a nespravedlivé kritiky izraelského státu. Autor je zahraničněpolitický analytik se zaměřením na Blízký východ, působí na **Fakultě sociálních věd UK**. V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce. ...

Strany se chystají na volby. Slibují byty, méně práce a jednodušší daně [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.03.2021, Zdroj: e15.cz, Autor: Pavel Otto, Nguyen Thuong Ly, RU / den: 117 688, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Volby do sněmovny

...byť a snižující se dostupnosti bydlení si každá politická strana spočítá, že je to téma, které by měla uchopit," míní politolog Petr Jüptner z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. „Je to tradičně téma sociální demokracie, ale určitě na tomto poli bude operovat i hnutí ANO, aby získalo zpět...

Strany zbrojí na volby

TISK, Datum: 17.03.2021, Zdroj: E15, Strana: 6, Autor: NGUYEN Thuong Ly, Pavel OTTO, Vytisťeno: 14 480, Prodáno: 1 730, Čtenost: 61 589, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: E15

...byť a snižující se dostupnosti bydlení si každá politická strana spočítá, že je to téma, které by měla uchopit," míní politolog Petr Jüptner z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. „Je to tradičně téma sociální demokracie, ale určitě na tomto poli bude operovat i hnutí ANO, aby získalo zpět...

Se zvyšováním sazeb bych byl velmi opatrný. Konec pandemie je nejistý

TISK, Datum: 17.03.2021, Zdroj: Hospodářské noviny, Strana: 4, Autor: Marek Mier, Vytisťeno: 20 601, Prodáno: 29 812, Čtenost: 158 779, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Rozhovor

...čekali. Kurzový vývoj pro mě nepředstavuje faktor pro rychlejší zvyšování sazeb.

TOMÁŠ HOLUB (45) ??Narodil se v Liberci, studoval v **Praze** na **Fakultě sociálních věd (FSV) Univerzity Karlovy** ekonomii, finance a bankovníctví. V letech 1996–2000 pracoval v Komerční bance v týmu ekonomů...

Imunolog Hořejší: Je to bouře ve sklenici vody. Komplikace nejspíš s vakcínou AstraZeneca nesouvisí [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 17.03.2021, Zdroj: ČRo - plus.cz, RU / den: 88 206, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Aktuální dění

...správně a reagovali na ně v kontextu běžných přístupů k léčivům a očkování," přidává se Dvořáček.

Politický geograf Michael Romancov z **Fakulty sociálních věd** při **Univerzitě Karlově** je toho názoru, že hlavní potíž tkví v okolnostech, za nichž o těchto – z medicínského hlediska –...

Bankéř z ČNB: Státní finance je třeba dát do pořádku. Dluhy se prodražují [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 17.03.2021, Zdroj: seznamzpravy.cz, Autor: Martin Jašminský, RU / den: 1 813 436, Vydavatel: Seznam.cz, a.s., Rubrika: Byznys / Rozhovory, Daně, Záchrana byznysu, Hypotéky, Byznys, Stalo se

...my jsme i v mezinárodním srovnání uznáváni jako vysoce transparentní centrální banka.

Tomáš Holub– Vystudoval Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

– V letech 1996–2000 pracoval jako makroekonom v Komerční bance, poté nastoupil do ČNB, kde nejprve...

Speciál - Některé evropské země pozastavují očkování vakcínou AstraZeneca, Česko ji chce používat dál

RÁDIO, Datum: 17.03.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 1, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...živnou půdou můžou být zprávy o vakcíně AstraZeneca, to teď v našem ranním Speciálu probereme s politickým geografem Michaelem Romancovem z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, vítejte, dobrý den.

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK Dobrý den.

Renata...

Jednodušší přeshraniční styk má zajistit zavedení takzvaného Covidového nebo Očkovacího pasu

RÁDIO, Datum: 17.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 284 676, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...prodělání nemoci. A úřady budou mít povinnost vydávat zdarma. Naším hostem je v přenosovém vozu prof. Ivo Šlosarčík z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Mimo jiné autor publikace Právní a politický rámec Evropské unie. Dobrý den, pane profesore.

Ivo...

Baidu vstupem na burzu v Hongkongu získá v přepočtu 68 miliard Kč [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 18.03.2021, Zdroj: fxstreet.cz, Autor: Tým FXstreet.cz, RU / den: 3 000, Vydavatel: fxstreet.cz

...eurozóny. Koruna je pro Česko výhodná, zejména pro případ, kdyby přišla další hospodářská krize, řekl dnes Babiš v debatě Politologického klubu **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Pro rychlé přijetí eura se naopak vyslovil předseda opoziční TOP 09 Miroslav Kalousek. Babiš odmítá přijetí...

Mýtů o Karlovi IV., Bílé hoře a Havlovi máme plnou hlavu

TISK, Datum: 18.03.2021, Zdroj: Madýsvět, Strana: 34, Autor: Jan Januš, Vydavatel: A11, spol. s r.o., Rubrika: Rozhovor

...Historik neříká, co byla Římská říše nebo co bylo francouzské Hnutí odporu v roce 1944, nýbrž to, co je o tom možné vědět... Historie tedy není **věda**; ne proto, že by v ní bylo méně přesnosti, ale tato přesnost se nachází na rovině kritiky.“

* Jakou roli v tom všem hrají školy?

MS:...

Útok na šéfa CT: „Má dvě auta, je nejhorší ředitel.“ Dvořákův kritik mezi 12 finalisty do Rady CT [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 18.03.2021, Zdroj: blesk.cz, RU / den: 787 042, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Politika

...Po mém soudu je to spíše práce povahy úřední, není to sněm filosofů,“ připojil se Jakub Končelík, učitel dějin médií, analytik médií a bývalý **děkan** **Fakulty** **sociálních věd** **UK**.

Radní nemají mluvit do personální politiky či obsahu, ale spíše vyřizují stížnosti, upozornil. Média veřejné služby...

Platforma CEFRES [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 18.03.2021, Zdroj: avcr.cz, Autor: Jan Malíř, RU / den: 1 500, Vydavatel: avcr.cz

...centrum pro **výzkum** ve společenských a humanitních vědách v Praze (CEFRES) působí v Praze od roku 1991. Je členem sítě francouzských výzkumných institutů v zahraničí a od roku 2007 působí zároveň jako servisní a výzkumné pracoviště francouzského národního centra pro vědecký **výzkum** Centre national de...

Nové napětí mezi USA a Ruskem

TV, Datum: 18.03.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 65 888, Provozovatel: Česká televize

...nazpět. **Hana SCHARFFOVÁ**, **moderátorka** A teď více s odborníky na Rusko i Spojené státy, amerikanistou Jiří Pondělíčkem **Fakulty** **sociálních věd** **Univerzity** **Karlovy** a Ondřejem Soukupem z Hospodářských novin. Začneme v Rusku. Tamní list Kommersant píše o nebývalém skandálu. Pane...

Vždycky jsem měla SVOJI HLAVU

TISK, Datum: 18.03.2021, Zdroj: Marianne, Strana: 36, Autor: KRISTINA KOMŮRKOVÁ, Vytlačeno: 43 600, Prodáno: 29 890, Čtenost: 196 742, Vydavatel: Burda Praha, spol. s r.o., Rubrika: Tvář z obálky

...LINDA BARTOŠOVÁ Čtvrtého května oslaví osmadvacáté narozeniny. Vystudovala Anglické gymnázium v Pardubicích, magisterský titul má z **Fakulty** **sociálních věd** **UK**. Od roku 2013 pracuje v České televizi, je reportérkou zahraniční redakce a moderátorkou ČT24. Od loňského podzimu moderuje Události a...

Interview Plus: Ladislav Křišťoufek, proděkan **Fakulty** **sociálních věd** **Univerzity** **Karlovy**

RÁDIO, Datum: 19.03.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 1, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...rychlostí tryskáče a přesto mají podnikatelé pocit, že jim nikdo nepomáhá. Jak najít cestu ven z této situace? Může návod vzniknout na **univerzitní** půdě? Dobrý poslech přeje Jan Bumba. Naším hostem je Ladislav Křišťoufek, proděkan **Fakulty** **sociálních věd** **Univerzity** **Karlovy**, který působí na tamním...

První klání německého supervolebního roku: debakl CDU a optimismus na levici [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 19.03.2021, Zdroj: info.cz, Autor: Zuzana Lizová, RU / den: 94 738, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: EU

...že jsou možné i budoucí koalice bez její účasti. Autorka je vedoucí Katedry německých a rakouských studií na Institutu mezinárodních studií **Fakulty** **sociálních věd** **Univerzity** **Karlovy**. ...

Zástupci Číny přijeli včera do Anchorage na Aljašku k prvnímu jednání s novým šéfem americké diplomacie Anthony Blinken

RÁDIO, Datum: 19.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 2, Poslechovost pořadu: 284 676, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...v reakci oznámil, že se s Putinem setká, až nastane vhodný čas. My jsme ve spojení s Janem Hornátem vedoucím katedry severoamerických studií na **Fakultě** **sociálních věd** **Univerzity** **Karlovy**. Dobrý den.

Phdr. Jan HORNÁT, **Katedra** **severoamerických studií** **FSV** **UK** Dobrý...

Diplomatická roztržka v přímém přenosu

TV, Datum: 19.03.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 65 888, Provozovatel: Česká televize

...vztahy se nezlepší.

Hana SCHARFFOVÁ, **moderátorka** A teď podrobněji s Janem Hornátem z Institutu mezinárodních studií **fakulty** **sociálních věd** **Univerzity** **Karlovy**. Světové mocnosti odkládají rukavičky, jak se zdá, začal právě teď boj o první pozici na světové scéně...

Lidé s nižšími příjmy riskují, že neuživí rodinu, když dodržují pravidla, míní ekonom Křišťoufek [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.03.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Jan Bumba, RU / den: 63 237, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Ekonomika

...ve společnosti, protože ekonomické dopady jsou asymetrické,“ říká pro Český rozhlas Plus Ladislav Křišťoufek z Institutu ekonomických studií **Fakulty** **sociálních věd** **Univerzity** **Karlovy**.

Nízkopříjmoví jsou prý v průměru krizí postiženi více než ostatní skupiny obyvatel a přináší to i další...

Verzátky si prosím nechte

TISK, Datum: 22.03.2021, Zdroj: Marketing & Media, Strana: 3, Autor: Pavel Hejkrlik, Vytlačeno: 6 300, Vydavatel: Forum Media, s.r.o., Rubrika: Editorial

... V uplynulém týdnu mě také zaujala zpráva o zapojení Matěje Stropnického do Výměny manželek. To bych před pár lety, kdy jsme se potkávali na **Fakultě** **sociálních věd** na několika přednáškách a už tehdy patřil mezi vycházející hvězdy liberální politiky a Strany zelených, nečekal. Po tuzemské politice...

Klaus mladší nebyl lídr. Trikolóru možná převezme otec, míní politologové [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.03.2021, Zdroj: zpravy.iDNES.cz, Autor: Jiří Vachtl, RU / den: 683 451, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Domáci

...Václav Klaus starší,“ naznačil politolog Jan Kubáček.

Podobně uvažuje také Josef Mlejnek z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. „Umím si představit, že by Trikolóru vedl Václav Klaus starší. Myslím si, že od podzimu vědomě směřuje k tomu, aby...

Klaus mladší končí v politice. Může to souviset s plány jeho otce, říká politolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.03.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: Tomáš Klézl, Domáci, ČTK, RU / den: 616 630, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Politika

...veřejné aktivity, nechci proto ani spekulovat o politickém vývoji. Předsedou a lídrem bude ten, koho si členové zvolí.“ Podle politologa z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josefa Mlejnika ovšem může odchod Klause mladšího souviset s politickými plány jeho otce. “Václav Klaus...

Václav Klaus mladší končí z osobních důvodů v politice [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.03.2021, Zdroj: e15.cz, Autor: ČTK, fry, RU / den: 117 688, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Volby do sněmovny

...z politiky může podle politologů souviset s politickými plány jeho otce, bývalého prezidenta Václava Klause. Myslí si to například politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mlejnek. Podle Lubomíra Kopečka z Masarykovy univerzity v Brně jde o politický příběh nenaplněné kariéry. ...

Odchod Klause mladšího může souviset s plány jeho otce, míní politolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.03.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

...Václava Klause mladšího z politiky může souviset s politickými plány jeho otce, bývalého prezidenta Václava Klause. Myslí si to politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mlejnek. Podle Lubomíra Kopečka z Masarykovy **univerzity** v Brně jde o politický příběh nenaplněné kariéry....

Klaus mladší to zabalil. Nepovede svoji Trikolóru do voleb, nebude už ani kandidovat [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.03.2021, Zdroj: iHNed.cz, Autor: ČTK, RU / den: 101 779, Vydavatel: Economia, a.s.

...osobní důvody, které na svém statusu zmiňuje,“ poznamenal Kopeček. Klausovi mladšímu se toho v politice mnoho nepovedlo, míní politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mlejnek. Ohledně dalšího osudu Trikolóry či toho, zda může Klausův konec v politice ve volbách pomoci hnutí...

Klaus mladší odchází z politiky. Trikolóra má jet dál

TISK, Datum: 24.03.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 2, Autor: Alžběta Šimková, Vytlačeno: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Z domova

...k tomu, aby kandidoval ve volbách . Podle mě chce znovu vstoupit do stranické politiky,“ míní Josef Mlejnek z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Klaus mladší dotaz, zda by funkci lídra strany po něm mohl převzít právě jeho otec, komentovat nechtěl. „ Nemám...

Ceny Nadace mají své vítěze. Laureáty jsou Daniel Prokop a Petra Mazancová, ocenění získala i Česká televize

[URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: rizeniskoly.cz, Vydavatel: rizeniskoly.cz

...pohotově reagovat a naplňovat beze zbytku úlohu veřejnoprávního média.“

Daniel Prokop je sociolog se zaměřením na politický a sociální **výzkum**. Je odborníkem na kvantitativní metody a zavedl řadu inovací v českých volebních **výzkumech**. Působí na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. V době...

Jak na influencer marketing – rozhovor s Janou Malaga [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: blog.byznysweb.cz, RU / den: 100, Vydavatel: blog.byznysweb.cz

...kritérií, důležitá je nejen demografie, ale i engagement rate (ER) nebo saturation rate (SR). Etický kodex pro spolupráci s influencerem 2. **Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze (FSV UK)**, Sdružení pro internetový rozvoj (SPIR), AKA – Asociace komunikačních agentur a další agentury...

Vybírat z těchto jmen, to nemůže dobře dopadnout, komentuje Blažek seznam kandidátů do Rady ČT [URL](#)

[Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Veronika Kučiková, RU / den: 63 237, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Zprávy z domova

...jako je například předseda Syndikátů novinářů České republiky Adam Černý, bývalá místopředsedkyně Ústavního soudu Ivana Janů nebo děkan **Fakulty sociálních věd** Jakub Končelík. „Kdyby v radě bylo právní zastoupení, tak by to bylo jistě dobře. Mně se osobně líbil pan Man, ale ten se bohužel do výběru...

Petříček v posledních volbách úplně propadl. Těžko si představit, že by ČSSD vytáhl, myslí si politolog Brunclík

[URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: refresher.cz, Autor: Vojtěch Vanda Vojtěch Vanda, RU / den: 22 469, Vydavatel: Martin Gregor - Gregi.net

...ještě zbývá prakticky půl roku . Přesto se REFRESHER zeptal na názor na nově zjištěné výsledky odborníka. Odpovídal docent Katedry politiky **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, politolog Miloš Brunclík Podle předvolebního modelu agentury Kantar by koalice Pirátů s hnutím STAN získala...

Komentář CBA k návrhu na odložení účinnosti právní úpravy chráněného účtu [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: czech-ba.cz, RU / den: 2 000, Vydavatel: czech-ba.cz

...Hanzlík Filip Hanzlík je náměstkem výkonné ředitelky ČBA. Absolvoval magisterské studia na **Právnické fakultě Univerzity Karlovy** v

Praze, bakalářské studium na **Fakultě sociálních věd** tamtéž a postgraduální studium na Ann Arbor Law School, University of Michigan. V letech 1998–2011 působil...

Rozhovor s Tomášem Zimou

TV, Datum: 24.03.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 63 839, Provozovatel: Česká televize

...dnes mělo postupovat? Změnil covid za poslední rok českou společnost? A dívá se na novou nemoc jinak poté, co jí sám ve vážném stavu prodělal? **Rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima**, je hostem Interview ČT24, dobrý den, pane rektore, děkuji, že jste dorazil.

Tomáš ZIMA, rektor **Univerzity** ...

Jak běží čas v akademickém prostředí? [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 25.03.2021, Zdroj: vedavyzkum.cz, Autor: Vedavyzkum.cz, RU / den: 1 685, Vydavatel: Vedavyzkum.cz, s.r.o., Rubrika: Z domova

...prostředí zabývá z analytického hlediska a ukazuje, jak úzce je současné akademické prostředí spojeno s transformací ekonomiky, ve které mají **věda** a vědění sehrávat centrální roli.

Nedostatek času však netrápí jenom vědce. „Zrychlující se“ a „zrychlený“ jsou přívlastky, které...

Premiér těžil ze zkrocení viru

TISK, Datum: 25.03.2021, Zdroj: Lidové noviny, Strana: 6, Autor: VÍT ŠTĚPÁNEK, Vydání: 31 814, Prodáno: 25 066, Čtenost: 180 008, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Svět

...účast ve vládě neskrývají, což nebývá u arabských stran běžné. A jakýkoli budoucí premiér je možná bude potřebovat. Tomáš Pojar (47) * Rodák z **Prahy** vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd UK** a protiteroristická studia na IDC v Izraeli * V letech 1995 až 2005 působil v organizaci Člověk...

Projíždět Prahou po nábřežích budou smět jen místní, plánuje magistrát [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 25.03.2021, Zdroj: impuls.cz, Autor: Klára Burešová, RU / den: 18 510, Vydavatel: impuls.cz

...směru, která umožní bezbariérový nástup. O kousek dál proti proudu Vltavy dojde ke zrušení zastávky Národní divadlo u Fakulty sociálních věd **Univerzity Karlovy** a k jejímu přesunu na Masarykovo nábřeží k Žofínu. Úpravy počítají také s novou zelení a lepšími podmínkami pro chodce a cyklisty. ...

Zlý Němec v březnu

TISK, Datum: 25.03.2021, Zdroj: Madýs svět, Strana: 40, Autor: Michal Stehlik a Martin Groman, Vydavatel: A 11, spol. s r.o., Rubrika: Přepište dějiny

...nejsou informováni o **výročí** 15. března 1939. Masmédia to tají. Přitom by to měl být významný den. Černý den, kdy nás okupovali Němci. Ne nacisté nebo fašisté, protože přece není žádné Nacisticko nebo Fašisticko, ale je tu Německo. A to vládne Evropské unii a chce zase vládnout i nám. Aspoň tak to...

Bývalý velvyslanec: Netanjahu těžil ze zkrocení viru. V budoucí koalici nelze vyloučit islamistickou stranu [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 25.03.2021, Zdroj: lidovky.cz, Autor: Vít Štěpánek, Lidové noviny, RU / den: 244 802, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Svět

...to? Určitě mu to pomohlo. Nebýt úspěšného zvládnutí pandemie by však nemohl na sestavování vlády ani pomyslet. Tomáš Pojar (47) * Rodák z **Prahy** vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd UK** a protiteroristická studia na IDC v Izraeli * V letech 1995 až 2005 působil v organizaci Člověk...

Ekonomie, digitalizace, technologie – jak se v tom vyznat a nezbláznit se [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 26.03.2021, Zdroj: klubknihomolu.cz, RU / den: 5 000, Vydavatel: klubknihomolu.cz

...díl trilogie byl nominován na cenu Magnesia Litera za publicistiku.

O autorovi

Tomáš Sedláček vystudoval teoretickou ekonomii na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Dnes zde vyučuje filosofii, ekonomii a dějiny ekonomických teorií. Za diplomovou práci o etice a ekonomii získal...

Escobar chtěl bohatství i slávu. Jeho kult žije v Kolumbii dodnes a vymýtí ho je takřka nemožné, říká historik Soukup [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 27.03.2021, Zdroj: info.cz, Autor: **Martin Kovář**, RU / den: 94 738, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Historie očima Martina Kováře

...v kolumbijských slumech žije dodnes. Nemyslím si, že je možné ho vymýtí, to je takřka nemožné,“ říká v nové epizodě podcastu Historie očima **Martina Kováře** odborník na historii Kolumbie Jaromír Soukup z Fakulty sociálních věd **Univerzity Karlovy**. Jeden z nejbohatších lidí své doby, člověk, který...

Nákaza jako snaha ovládnout svět. V popularitě covidových mýtů vítězí Gates a síť 5G [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 27.03.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Kristína Roháčková, RU / den: 63 237, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Zprávy z domova

...čínských laboratořích nebo že se jedná o biologickou zbraň vyvinutou Američany.

Popularitu jednotlivých mýtů potvrzuje i s tím spojený **výzkum** příspěvků na sociálních sítích. Tam ale jednoznačně vítězí konspirace, které přičítají vznik pandemie Billu Gatesovi. Jen z poloviny je tak...

Nejpopulárnější mýty o covid-19 v českých médiích [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 27.03.2021, Zdroj: mediaguru.cz, RU / den: 14 322, Vydavatel: mediaguru.cz

...naleznete zde , analýzu výskytu v sociálních médiích naleznete zde . Obě analýzy vznikly pro projekt Infomore.cz , na kterém se společně podílí **Fakulta sociálních věd UK**, Lékařská **fakulta MU** v Brně a Newton Media . Projekt, jehož cílem je omezit šíření zavádějících informací o koronaviru, byl...

Zpravodajský text bez podpisu není důvěryhodný. Zvlášť o ivermektinu, kritizují někteří novináři [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 28.03.2021, Zdroj: ct24.cz, Autor: patrovsky, RU / den: 18 339, Vydavatel: Česká televize, Rubrika: Média

...Adam Černý. „Podpis je vlastně copyright dotyčného. On vám tím dává najevo, že si za tím stojí,“ doplňuje ho vedoucí katedry žurnalistiky na **Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity** Barbora Osvaldová. Proč k tomu Právo přistoupilo, odmítl jeho šéfredaktor vysvětlit. „Nevidím nejmenší důvod...

Stojí za koronavirem Bill Gates, nebo síť 5G? Prohlédněte si, nejpopulárnější mýty o COVID-19 v českých médiích [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 29.03.2021, Zdroj: focus-age.cz, Autor: Petr Michl, RU / den: 6 421, Vydavatel: Focus Agency, s.r.o.

...naleznete zde, analýzu výskytu v sociálních médiích naleznete zde. Obě analýzy vznikly pro projekt Infomore.cz, na kterém se společně podílí **Fakulta sociálních věd UK**, Lékařská **fakulta MU** v Brně a NEWTON Media. Projekt, jehož cílem je omezit šíření zavádějících informací o koronaviru, byl podpořen...

Krásná Lípa na Děčínsku se stala dočasně univerzitním městem [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 29.03.2021, Zdroj: ČRo - sever.cz, RU / den: 41 030, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Aktuální dění

...na Děčínsku se stala „univerzitním městem“. Půjčila totiž prostory ve svém kulturním domě dvěma vysokoškolským učitelům, kteří přednášejí na **Univerzitě Karlově**. Ti teď odtamtud mohou pohodlně vést on-line přednášky.

Manželé Valentovi tráví na chalupě v Dlouhém dole už několik týdnů. Jsou...

Ondřej Neumann: Většinu finalistů do Rady ČT nominovaly spolky, které porušují zákon [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 29.03.2021, Zdroj: hlidacipes.org, Autor: Ondřej Neumann, RU / den: 129 198, Vydavatel: Ústav Nezávislé Žurnalistiky, Rubrika: Nezařazené

...instruktor a aktivista proti omezení držení zbraní Pavel Černý navržený Ligou LIBE, jejímž je prezidentem.

Děkan vs. Diskžokej. Děkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Jakub Končelík nominovaný **Univerzitou Karlovou** je shledán nedostatečným pro kontrolu České televize, naopak...

Nelze nezodpovědně nutit k zodpovědnosti tím, že se něco zakáže všem. Je to v rozporu s ústavou [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 29.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Tomáš Karásek, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Komentáře

...svobod, na nichž je demokratická společnost postavena. Sledujme, kteří poslanci si toho budou vědomi.

Autor je právník, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a vedoucí Katedry bezpečnostních studií.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí...

Novým starostou Prahy 9 se stal Portlík z ODS, vystřídal stranického kolegu Jarolíma [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 30.03.2021, Zdroj: prazskypatriot.cz, Autor: red, RU / den: 11 575, Vydavatel: Pražský Patriot s. r. o., Rubrika: Politika

...vydaje jsou stále na úrovni roku 2011. Novým starostou Prahy 9 se Tomáš Portlík stane od 1. dubna 2021. Mgr. Tomáš Portlík (43 let) Absolvoval **Fakultu sociálních věd UK Praha**, obor Mediální studia, a magisterské studium na Metropolitní univerzitě Praha. Od roku 2006 je zastupitelem a radním...

V čele ČSOB Leasing stane Josef Vajsejt

[TISK](#), Datum: 31.03.2021, Zdroj: CFOworld, Strana: 34, Vytiskeno: 6 500, Vydavatel: Internet Info DG, a.s., Rubrika: Personální přesuny

...je od roku 2015 ředitelem pobočky korporátního bankovníctví ČSOB pro Prahu I. Vajsejt získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze**. V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J. W. Goetha v německém Frankfurtu se zaměřením na...

Státy, které nejvíce porušují lidská práva a mezinárodní závazky, založily Skupinu přátel na obranu Charty OSN. V hlavní roli: Moskva a Peking [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 31.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Komentáře

...žil v zajímavé době.“ Nevím, zda tomu tak je, ale zdá se, že nás zajímavé časy opravdu čekají.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd UK** a Metropolitní univerzitě **Praha**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat...

Jak Seznam Zprávy bojují proti dezinformacím skrze používání jiných dezinformací či manipulací [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 31.03.2021, Zdroj: pravdive.eu, RU / den: 500, Vydavatel: pravdive.eu

...to, co říká EU, DEZINFORMACE je to, co je proti EU.

Způsob práce této (ne)ziskovky kritizovala skupina vědců a vysokoškolských pedagogů z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Citují: “Podle akademiků „studie think tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí...”

FSV UK znovu úspěšně získala granty z programu Éta TACR. [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 31.03.2021, Zdroj: feedit.cz, Autor: Daniel Bradbury Dočekal, RU / den: 2 752, Vydavatel: Daniel Dočekal

...podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního

vývoje a inovací Éta Technologické agentury ČR přineslo **FSV UK** další úspěch. Zároveň potvrdilo postavení Václava Moravce jako nejuspěšnějšího žadatele od vzniku programu Éta.

Fakulta sociálních věd UK v...

Krise jako šance? Spíš snaha moc neztratit

TISK, Datum: 01.03.2021, Zdroj: Týdeník Rozhlas, Strana: 4, Autor: Martin Buchtík, Vydáno: 6 000, Rubrika: Názory

VIZE Z KRIZE

ČRo Plus a zpravodajský server iROZHLAS.cz spustily podcastovou sérii s názvem Vize z krize. Podcast hledající cesty, jak současnou situaci kolem pandemie koronaviru změnit ve výzvu, nabízí inspirativní vize 21 českých osobností pro rok 2021. Týdeník Rozhlas přináší exkluzivně příspěvky podcastu Vize z krize.

S vizemi to nemám jednoduché. Nepřicházejí ke mně samy. Často nepřicházejí vůbec. Vize tak pro mě znamená především říct, z jaké situace a argumentů vycházím a jaké jsou podmínky pro její dosažení. Po dnech strávených analýzami je vize vlastně jenom třešničkou na dortu.

Na podzim jsme pro Český rozhlas realizovali výzkum, který mapoval to, jak se společenské třídy vyrovnávají se současnou krizí.

Výsledky dobře ukazují, jak na tom jsme. To hlavní je, že současná krize prostupuje všemi patry společnosti, byť různě. Krize je spíše snaha neztratit hodně než nějaká velká příležitost, kterou každý trochu schopný člověk dokáže využít. Různé dopady se jen obtížně přiřazují konkrétní skupině obyvatel a to znesnadňuje cílení případných opatření, která mají za úkol tyto dopady zmírnit.

PATNÁCT PROCENT

Můžeme říci, že ve většině případů je pozitivní hodnocení, ať už se díváme na jakoukoliv oblast života, jen ojediněle a o příležitostech se nedá hovořit. Společnost a jednotlivé skupiny v ní se krizi spíše snaží přečkat, dokud se nevrátíme do zaběhlých kolejí. Víme ale, že koleje povedou trochu jinou krajinou než před epidemií. Spíše než využít otevřených příležitostí se v podstatě všechny skupiny obyvatel napříč společenskými třídami, věkem, vzděláním nebo bydlištěm snaží, aby neztratily příliš.

Mnohem víc než věk určuje prožívání současné situace životní fáze, ve které jsme. Lidé v důchodu se více obávají o své zdraví, museli omezit kontakt s nejbližšími. Ale změny v trávení volného času nebo ekonomické situaci pociťují relativně méně než ostatní skupiny. Mladí lidé se nemají skvěle, přestože ovládají technologie. Silně prožívají, že musejí měnit způsob trávení volného času, nevidají své kamarády, musejí korigovat své životní plány. Lidé s dětmi ve školním věku zase řeší nároky distanční výuky. Desítky tisíc lidí ze vzdělávacího systému vypadávají úplně.

Pokud máte malé úspory, budou se dále ztenčovat, pokud máte nízký příjem, více pociťujete obavy z toho, že přijdete o práci. To platí zvláště, pokud ve svém okolí nemáte lidi, na které se můžete za každé situace spolehnout. Je známý fakt, že lidé pracující v různých oborech jsou zasaženi různou mírou a ekonomicky více než ekonomicky neaktivní skupiny společnosti. V datech však zřetelně vidíme, že krize zasahuje mnohem širší spektrum pracujících než jen ty, kteří pracují ve službách, pohostinství, wellness nebo cestovním ruchu. Je zřejmé, že zasáhla i celé dodavatelské řetězce, včetně dopravy, ale také vyšší manažerské pozice, menší podnikatele a ředitele firem.

Průběžný účet je celkem jasný. Existenčně je epidemií zasaženo patnáct procent lidí. Buď přišli o práci, mají vážné zdravotní problémy, prožívají výrazný stres ze sociální izolace, zemřel jim někdo blízký nebo se fakticky skoro rok neúčastní výuky. Patnáct procent se zdá málo, ale je to asi jeden a půl milionu lidí. To je jako Jičín, Svitavy, Benešov, Rakovník, Hlučín, Chodov, Aš, Česká Třebová, Varnsdorf a Mariánské Lázně dohromady. Ovšem krát deset.

Jsme nepochybně v nepříznivé situaci, jejíž následky budeme cítit ještě několik let. V celkovém pohledu ji zvládneme dobře, i když se o tom nemluví. Nedošlo k panice, stát a jeho instituce fungují na zhruba stejné úrovni jako před krizí, nezaměstnanost, byť částečně uměle držená nízkou různými kompenzačními programy, za rok vzrostla ze 3 na 4,3 procenta.

Epidemie zastihla společnost v nejlepší ekonomické kondici, kterou naše země pamatuje, takže je odkud klesat. Byť to dlouho nevydrželo, lidé ukázali, že se v kritický moment umějí semknout. Nesmíme ale ani na chvíli zapomínat na to, že velké množství lidí pomoc nejen potřebuje, ale také si ji zaslouží. Nechat statisíce lidí v bídě, neustálém stresu a pocitu opuštění a odvržení se totiž v pár letech vrátí v podobě nástupu politických sil, jejichž obudnost si dokážeme jen obtížně představit.

PROBLÉMY NEZMIZÍ

Nejbližší vývoj naší společnosti ovlivní dvě vzájemně propojené události: očkování a volby. U očkování můžeme čekat, že nebude probíhat zvláště rychle, ale během letoška bychom měli jeho kritickou část zvládnout. Volby nejspíš nevynesou na výsluní žádnou extrémní politickou sílu. Vláda ale bude vznikat pomalu a těžko, nebude mít pohodlnou většinu, bude řešit epidemickou situaci a její ekonomické následky. Jednoznačně bude dělat řadu nepopulárních kroků. Určitě nepřinese tolik potřebné reformy, jako je ta daňová nebo důchodová, příliš nepokročí v řešení problému změny klimatu a proměny krajiny. Jejím motorem bude řešit následky epidemie spíše než se dívat do budoucnosti.

A to bohužel přispěje k síle problémů, které nás čekají. Oteplování planety nebo stárnutí populace jsou procesy, které se bez pochybností dějí a jejichž řešení je nezbytné. Možná to vše vyznívá příliš negativně, ale situace beznadějná rozhodně není, česká společnost stále funguje. Jistě, někdy až navzdory všeobecné frustraci a rozčarování. A i když si občas říkáme, jak je to vůbec možné.

Foto autor: Foto Michaela Danelová/iRozhlas.cz

Foto popis: Martin Buchtík je sociolog a ředitel ústavu STEM. Doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd UK**, dříve řídil Centrum pro výzkum veřejného mínění a tým sociálního a politického výzkumu ve společnosti MEDIAN. Je členem občanské iniciativy KoronERV-20.

Pražské VŠ chtějí letos investovat opět stovky milionů Kč [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: stavebniserver.com, RU / den: 2 000

Praha 27. února (ČTK) - **Vysoké školy** v Praze mají letos ve svých investičních plánech opět výstavby či nákupy nových budov, rekonstrukce kolejí nebo historických poslucháren i menší opravy. **Univerzita Karlova**, České vysoké učení technické (ČVUT), **Vysoká škola ekonomická (VŠE)** a **Vysoká škola chemicko-technologická (VŠCHT)** za ně chtějí zaplatit zhruba dvě miliardy korun. Peníze dají z vlastních rozpočtů, státních dotací i z Evropské unie. Jejich loňský plán investic epidemie covidu-19 zásadně nenarušila, i když se tempo výstavby trochu zpomalilo. Vyplyvá to z odpovědí zástupců **vysokých škol** na dotaz ČTK.

Podobně jako v minulých letech chce nejvíc peněz investovat největší **vysoká škola** v ČR **Univerzita Karlova (UK)**. Kromě dílčích rekonstrukcí hodlá pokračovat ve výstavbě **Univerzitého** medicinského centra **Lékařské fakulty UK v Plzni**, v rekonstrukci areálu pro **fakultu sociálních věd** v Jílonicích nebo přípravě nových varhan pro **Velkou aulou Karolina**. Dále bude postupovat s přípravou výstavby **univerzitého** kampusu **lékařské a farmaceutické fakulty v Hradci Králové** a projektu **kampusu** na pražském **Albertově**. "V roce 2021 plánuje **UK** proinvestovat na jmenovitě uvedených akcích asi 930 milionů korun," uvedl **mluvčí školy Václav Hájek**.

VŠCHT plánuje celkovou rekonstrukci historických budov svého sídla v Dejvicích a případný nákup vhodné budovy pro výuku nových studijních programů aplikované ekonomie a pro chemický a materiálový **výzkum**, sdělil prorektor školy Milan Pospíšil. Na investice počítá se zhruba 446 milionů korun.

Podle Pospíšila nicméně vedení VŠCHT s obavami čeká, jak epidemie ovlivní národní i evropské rozpočty na instituce a granty. Pokud by to mělo mít větší dopad, tak by to podle něj byla pro **výzkum** na VŠCHT obrovská komplikace. "Některé naše plánované investice spojené především s rekonstrukcemi laboratoří v kampusu Dejvice a obnovou velkého výzkumného přístrojového vybavení bude asi nutno posunout do dalších let," řekl.

VŠE chce letos dokončit výstavbu nové budovy Centra archivních a depozitních služeb v kampusu na Žižkově za celkem 140 milionů korun a tento rok z toho zaplatit 65 milionů, uvedla **mluvčí školy Martina Mlynářová**. Škola podle ní bude pokračovat také v modernizaci kolejí, za kterou chce letos vydat asi 100 milionů korun. Celková výše investic školy může činit asi 250 milionů korun, vypočetla **mluvčí**. V zaměření investic se podle ní posílily výdaje do techniky a rozvoje informačního systému, který umožňuje distanční nebo hybridní výuku.

K největších investičním akcím ČVUT má v tomto roce patřit výstavba nového Archivu ČVUT v Praze, dokončení rekonstrukcí velkých poslucháren stavební fakulty či zahájení modernizace poslucháren v areálu na Karlově náměstí. Škola plánuje investice ve výši 330 milionů korun, řekl **Vít Kosina** z rektorátu.

Zástupci škol se shodli, že epidemie covidu-19 loni některé investiční akce zpomalila, ale ne zásadně. Důvodem zpomalení byl podle nich například nedostatek zahraničních dělníků ve stavebních firmách kvůli uzavření hranic na jaře nebo prodloužení reakční doby úřadů na vyřizování potřebných povolení a změn kvůli úbytku pracovníků z důvodu nárůstu počtu lidí v karanténě na podzim. Zmíněné **vysoké školy** měly loni investovat přibližně 2,1 miliardy korun.

Rok od pandemie: Naše připravenost zvládat krize je omezená, vláda nevidí realitu, říká sociolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303

ROZHOVOR – Uvrhla nás do nejistoty, zasáhla všechny vrstvy a z některých udělala fyzické agresory, kteří se podílejí na domácím násilí. Přesně před rokem vtrhla do země koronavirová pandemie, která republiku stále svírá, a společnost postavila před novou výzvu. Sociolog Ondřej Císař nepochybuje, že mimořádná situace poznamená národ, jak konkrétně, si ale netroufne predikovat. „Záleží, jaká interpretace převáží v dlouhodobém horizontu. Co vznikne za knihy, filmy a seriály. Zatím se ukazuje, že naše připravenost zvládat krize je velmi omezená,“ říká v exkluzivním rozhovoru pro EuroZpravy.cz profesor sociologie Ondřej Císař.

doporučujeme

Národ se semkl, bylo dojemné, jak před rokem, kdy 1. března republiku zasáhla koronavirus, si lidé pomáhali. Vzájemně si šli roušky, které společně s jidlem rozváželi potřebným. Sociologovi Ondřejovi Císařovi bylo jasné, že jednota nevydrží věčně. „Viditelně demonstrováná soudržnost, která nastoupila jako bezprostřední reakce na počátku pandemie, se rozplynula. Neřekl bych ale, že se úplně mezi lidmi vytratila.“

Absolvent politologie na Central European **University** v Budapešti a Masarykově **univerzitě** v Brně upozorňuje, že rok trvající pandemie způsobila dramatický pokles důvěry ve vládu. „Po dvanácti měsících se česká společnost potácí v chaosu a neporozumění. Politická elita řídí zemi z nějakého mentálního tunelu, který ji znemožňuje vidět některé důležité souvislosti svých kroků a opatření. Odtrhla se od reality.“

Podle Císaře, který přednáší na Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, se kabinet dlouhodobě v očích veřejnosti diskredituje způsobem komunikace. „Šokující je ale i neschopnost poučit se z chyb a někdy to vypadá, že s každým dalším veřejným vystoupením její představitelé hledají jen nové dno,“ míní absolvent ekonomie na **Technické univerzitě** v Ostravě.

Expert, který působil na Kolumbijské **univerzitě** v New Yorku, Kalifornské **univerzitě** v Irvinu a na **univerzitách** ve Florencii, Budapešti, Mannheimu a Říjece, tvrdí, že premiér Babiš chybuje, když se domnívá, jak na vše stačí sám. „Jednalo se o strategii, která mu přinášela body v dobrých dobách, dnes ale podvazuje akceschopnost jednotlivých státních institucí a postavení jejich představitelů. A tím ohrožuje životy všech.“

Sedmačtyřicetiletý rodák z Kroměříže, který výsledky svého **výzkumu** předává také při přednáškách na **Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity**, bortí představu, že by mimořádnou situací nejvíce trpěli mladí. „Předsudek o hroující se mladé generaci jsem nikdy nesdílel, jedná se o nesmysl. Prostředí, v němž dnes žijeme, je mnohem soutěživější a klade na přicházející generace větší nároky a tlak než dříve.“

Odborník, který pracuje i v Sociologickém ústavu Akademie věd jako šéfredaktor české edice Sociologického časopisu/Czech Sociological Review, odmítá názor, že by ze současných žáků i studentů, kteří téměř od loňského 11. března nechodí do škol, vyrostla hloupá generace. „Je zřejmé, že dnešní situace přináší těžkosti a naše společnost nadělila školákům disproporčně větší zátěž při zvládnání pandemie než některým dospělým, přesto věřím, že dopady nebudou tak dramatické,“ říká Císař.

Ondřej Císař upozorňuje, že premiér Andrej Babiš si myslí, jak všechno musí zvládnout sám. "Jednalo se o strategii, která mu evidentně přinášela body v dobrých dobách, dnes ale podvazuje akceschopnost jednotlivých státních institucí a postavení jejich představitelů, jak dokládá i váš příklad. A tím ohrožuje životy všech." / foto: archiv Ondřeje Císaře

ČEŠI UDIVILI SVĚT, JAK PROMRHALI KAPITÁL Z PRVNÍ VLNY

Pane profesore Císaři, jak se podle vás z hlediska sociologa proměnila společnost během rok trvající koronavirové pandemie? O zmíněném dotazu bychom mohli již napsat knihu, protože se promítla snad do všech aspektů života. Dotkla se těch nejmenších rutin každodenního života i pravidel, která upravují život společnosti na nejvyšší úrovni. Obecně asi platí, že jsme ztratili to, co mnozí z nás považovali za téměř nezpochybnitelné jistoty. Koronavirová krize zasáhla úplně všechny, sice různé skupiny odlišně, ale všechny byly nuceny se přizpůsobovat novým podmínkám a hledat cesty, jak se s novou výzvou vypořádat. Z mého hlediska současná krize snad až příliš bolestivě odhalila omezenou schopnost rozhodovacího systému akceschopně jednat a věrohodně vysvětlovat své kroky veřejnosti. Po roce pandemie se tak česká společnost potácí v chaosu, nejistotě a neporozumění. Přijde mně také, že politická elita se odtrhla od reality, která se ve společnosti odehrává, a řídí zemi z nějakého mentálního tunelu, který ji znemožňuje vidět některé důležité souvislosti svých kroků a opatření.

Patrnou změnu v chování populace musel zaznamenat každý. Ze začátku jsme si všichni pomáhali, například šitím a rozvozem roušek či jídla. Pak se ale soudržnost vytratila. Proč a co konkrétně zapříčinilo zmíněný zlom? Může za proměnou stát i určitá otupělost, jak lidé stále nevidí na konci tunelu pověstné světélko?

Viditelně demonstrovaná soudržnost, která nastoupila jako bezprostřední reakce na počátku pandemie, se rozplynula. Na takovém stupni mobilizace jednoduše dlouhodobě setrvat nelze, ale neřekl bych, že se mezi lidmi úplně vytratila. Možná to není jen tolik vidět, protože titulky v médiích dělají drzé a viditelné protesty, ať už skupinové nebo samozvaných zachránců národa. Podle dat, která jsou k dispozici, mezilidská důvěra v posledních měsících snížena spíše nezaznamenala, naopak došlo k dramatickému poklesu důvěry ve vládu. Vše samozřejmě souvisí s více okolnostmi, z nichž některé ani vláda ovlivnit nemůže. Zároveň je ale jasné, že velmi důležitým faktorem, kterým se kabinet dlouhodobě v očích veřejnosti diskredituje, je její způsob komunikace. Je neuvěřitelně chaotický a nekonsistentní, její neschopnost poučit se z chyb je šokující a někdy to vypadá, že s každým dalším veřejným vystoupením její představitelé hledají jen nové dno. Následně zmíněné věci se projevují i v rostoucím počtu lidí, kteří považují zaváděná opatření a jejich důvody za nesrozumitelné.

Zvládají Češi i z pohledu historie krizová období lépe než jiné národy? Narážím na typickou švejkovskou povahu, anebo na tuzemskou výjimečnou vlastnost, která spočívá v improvizaci. Například velitelé zahraničních kontingentů při vojenských misích oceňují, že členové naší armády si umí poradit s porouchanou bojovou technikou i v nestandardních podmínkách, což nikdo jiný nesvede, jak tvrdí.

Přesně váš dotaz nedokážu na úrovni populace potvrdit, ale s oním přesvědčením o české výjimečnosti se v novodobé politice a veřejné sféře dlouhodobě pracuje. Již na začátku 90. let na tomto smýšlení zakládal specifickou strategii transformace Václav Klaus, aby zemi koncem téhož desetiletí dovedl k hluboké politické a ekonomické krizi. I dnes se zdá, že česká cesta boje s pandemií sleduje svou vlastní logiku, která se od postupů v jiných zemích v mnohém odklání. A opět nás to dovádí do hluboké krize. Mám tak pocit, že si možná techniku v nestandardních podmínkách opravíme sami, ale daleko nás stejně nedoveze. Asi by dávalo smysl, kdyby se politici reprezentanti přestali tvářit jako „mistr světa amoleta“ či „best in covid“, což je totéž, projevili pokoru, trpělivost a snažili se zopakovat postupy, které zabraly jinde.

Čím si vysvětlujete, že ohromujeme svět schopností improvizovat? V současné situaci naši povahu dokumentuje známý vtíp: Syn se ptá maminky, proč už nešije roušku, a ona mu odpovídá, aby ji nerušil, že právě vaří vakcínu na očkování proti covidu-19, neboť jí je nedostatek.

Nevím, jestli nějak svět ohromujeme. Nyní nejspíš tím, jak jsme promrhalí kapitál, který jsme si vytvořili včasnou reakcí na první vlnu pandemie. Každopádně schopnost svépomoci může značit jen vykrývání neschopnosti na straně institucí státu. Kde se stát – zcela v souladu s hlavním heslem vládnoucího hnutí – vytrácí, lidé pochopitelně hledají řešení ve svépomoci a spolupráci.

Naopak se během izolace vynořily i negativní vlastnosti Čechů vůči sobě. Podobné vystupování většinu zarazilo u premiéra Andreje Babiše, který hned na počátku krize tvrdě zaútočil na tehdejšího ministra zdravotnictví Adama Vojtěcha, když odmítl prozradit, od koho dostal chybné informace v případě lékařky, jež se po odběru vzorků pacientovi měla ocitnout v karanténě. Ministerský předseda na tiskové konferenci přenášené živě Českou televizí zakřičel: Jméno! O čem tato příhoda vypovídá? Vzpomenutá historika určitě nevypovídá nic o Češích, ale o způsobu komunikace premiéra. Tím se chce jednak distancovat od ostatních politiků a také od úřednického aparátu. Dlouhodobě se prezentuje jako vyslanec lidu, který za něj svádí neúnavnou bitvu v nepřátelském terénu zkorumpované politiky. Díky tomu podceňuje standardní rozhodovací a institucionální mechanismy, které by ale mohly pomoci při zvládnání pandemie. Jinak řečeno, personalizuje nejvyšší politiku a klade tak překážky budování institucionálních řešení, která jediná by mohla pomoci. Například budování systémů funkční komunikace, chytré karantény anebo distribuce vakcín. I ty v minulém týdnu v Praze rozváželi dobrovolníci. Zdá se, že si myslí, jak všechno musí zvládnout sám. Jednalo se o strategii, která mu evidentně přinášela body v dobrých dobách, dnes ale podvazuje akceschopnost jednotlivých státních institucí a postavení jejich představitelů, jak dokládá i váš příklad. A tím ohrožuje životy všech.

DOMÁCÍ NÁSILÍ PLYNE ZE STRESU I EXISTENČNÍ NEJISTOTY

Co lidé během téměř dvanáctiměsíční karantény nejvíce postrádají?

Určitě nejsme v karanténě všichni celý rok, ale jsme v nějakém stavu krize, kterou jsme si stěžii dokázali představit. Pociťovaný deficit se může týkat různých věcí, podle dostupných dat se nyní nejvíce obáváme finančních problémů, pandemické paniky a nedostatku sociálních kontaktů. Když vše přeložím do odpovědi na vaši otázku, tak většina postrádá ekonomickou jistotu, předvídatelnost prostředí, v němž žije, a možnost potkávat se s druhými. Pociťovaná nejistota se vyjadřuje také v docela častých obavách o budoucnost politiky, kde se podle některých **výzkumů** veřejnost obává mobilizace politických extremistů. Dovedl jste si někdy představit, že by Češi nemohli chodit na jedno do hospody? Dříve by taková myšlenka byla možná snad jen v románech spisovatele Ludvíka Součka, který se zaměřoval na sci-fi literaturu.

Kromě absence chození na pivo jsme si rovněž nedokázali představit například nošení roušek a nyní respirátorů. Určité rutiny nejsou nutně vyjádřením nějaké neměnné národní povahy, ale něčím, co se za změněných podmínek může měnit.

Kdybyste měl stručně definovat klady a zápory, které s sebou mimořádná situace přinesla, co byste na prvním místě jmenoval? Nemá asi smysl vyjmenovávat dlouhý seznam záporů, které se díky pandemii v našich životech objevily. Myslím, že už i toho máme všichni dost. Spíše bych se ptal, zda můžeme na celé situaci najít něco pozitivního? Asi ano, i když prakticky se to zatím nijak neprojevilo. Naopak krize je až příliš často využívána pro protlačování kontroverzních politických kroků, jako kouřová clona. Pozitivní lekce, kterou bychom si mohli vzít, je upozornění na nesamozřejmost a křehkost našeho společenského uspořádání, jehož stabilita záleží na naší schopnosti hledat rovnováhu nejen ve vztazích různých společenských skupin, ale také mezi lidskými společnostmi a jejich širším životním prostředím. Z tohoto rozhraní, zdá se, současná krize pramení a ze stejného na nás již mává další, totiž klimatická krize a její projevy. Zatím se ukazuje, že naše připravenost zvládat krize je velmi omezená. Přejme si, abychom se do budoucna učili lépe.

Jednoznačným mínusem je domácí násilí, které propuká i v rodinách, kde se za normálního života nikdy nevyskytlo. Co k němu vede lidi, kteří běžně agresivní nejsou? Stojí za ním nejistota z budoucnosti, anebo obyčejná ponorková nemoc, jak jsou blízcí neustále spolu? Dokonce se k němu uchylují i ženy, a to vůči dětem, které nezvládají distanční výuku.

Podle posledního **výzkumu** na zmíněné téma, který publikovaly kolegyně Blanka Nyklová (Sociologický ústav AV ČR – pozn. red.) a Dana Moree (**Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy** – pozn. red.), pandemie usnadnila výskyt násilných situací, které plynou ze zvýšeného stresu, ať už kvůli existenční nejistotě, anebo životu v uzavřeném prostředí, které zároveň fungovalo jako efektivní překážka, aby oběti násilí mohly hledat pomoc mimo domov. Pokud jste pod kontrolou v uzavřené domácnosti, nemůžete si zavolat o pomoc, najít alternativní bydlení, a to obtížnou situaci dále prohlubuje. Pandemie tak má v tomto ohledu dvojitý efekt: zvyšuje stres a zároveň vytváří překážky pro řešení jeho negativních projevů v mezilidských vztazích. A ano, jak neúnavně upozorňuje třeba Klára Laurenčíková (speciální pedagožka, vede Českou odbornou společnost pro inkluzivní vzdělávání ČOSIV a externě přednáší na **katedře speciální pedagogiky PedF UK** – pozn. red.), tyto situace a omezená dostupnost pomoci se velmi dotýkají také dětí, což je zároveň skupina, která má omezenou možnost se bránit. Jaký signál vysílá člověk, který naopak nadbytečně volno využívá k sebevzdělávání? Například některé dámy se vrhly na vaření či pečení, ačkoli se předtím neuměly ani postavit ke sporáku. Někdo zase oprášil hudební nástroje či učebnice cizích jazyků. Zřejmě nejde říci, že karanténa přináší jen samá negativa...

Myslím, že uvedené aktivity mohou platit krátkodobě a jen pro některé jednotlivce. Dlouhodobě většinou mnoho pozitivního nepřináší. Alespoň to signalizují všechny informace, které máme k dispozici.

Je podle vás mladá generace, která bývá často označována za rozmazlenou, neboť musí mít hned všechno, právě věkovou skupinou, která současná omezení, restriktce snáší nejhůře? Lidově řečeno, že se hrouť.

Předsudek o hrouťící se mladé generaci jsem nikdy nesdílel, jedná se o nesmysl, který zpravidla šíří ti, kteří si užívali otevřených příležitostí porevolučních let a dnes nejsou schopni vystoupit ze své osobní perspektivy. Prostorů, v němž dnes žijeme, je mnohem soustředěnější a klade na přicházející generace větší nároky a tlak než dříve. Zároveň se při strukturování životních příležitostí mladých projevují společenské nerovnosti, které řadě z nich kladou velké překážky. Platilo to před pandemií a platí to i nyní. Skupina mladých přitom nejméně z hlediska efektů pro jejich životní styl patří mezi nejpostiženější současnou situací.

Jak se do budoucnosti může projevit skutečnost, že mladá generace se nemůže nyní příliš seznamovat, když nejsou otevřeny kavárny a zcela vymizel noční život, při němž vznikaly vztahy? Nehrozí, že u nich nastane naprosté sociální odcizení a lidé se naučí žít bez partnerů, zkrátka budou singl, což se může projevit na porodnosti.

O dlouhodobých efektech teď můžeme jen spekulovat, dojít k tomu může. Podle dostupných dat se zatím skutečně žádný baby boom nekoná, co čeká dnešní mladá jistě není. Možná bych jen připomněl, že k podobnému výsledku paradoxně může vést pravý opak dnešního stavu, totiž otevřenost, příležitosti a cestování, které jsou všeobecně chápány jako příčina odložené reprodukce mladé generace v 90. letech minulého století.

Děti od loňského 11. března prakticky nechodí do škol, od pondělí jsou doma i žáci prvních a druhých tříd či speciálních škol. Kreslený seriál Zelený Raoul v časopise Reflex se například baví tím, jak kmeti o holích jdou konečně do základní školy, neboť se po letech konečně zlepšila epidemiologická situace. Bohužel se ale nejedná o legraci. Nemáte obavy, že současná generace bude hloupá? Nehrozí, že za dvacet či třicet let nebudou lékaři, právníci, soudci či učitelé, ale ani řemeslníci jako zedníci či instalatéři, neboť ani praktická výuka nemůže probíhat?

Takový jednoduchý vztah bych rozhodně nemodeloval. Je zřejmé, že dnešní situace přináší těžkosti a naše společnost nadělila školákům disproporčně větší zátěž při zvládnání pandemie než některým dospělým. Na druhou stranu, výuka probíhá a hledají se cesty, jak ji realizovat i za těchto podmínek. Jako vždy na to nejvíce doplatí ti, kteří mají omezené zdroje, ať už se to týká technického vybavení, možnosti připojení, ale také času, který mohou věnovat dětem jejich rodiče. Pevně ale věřím, že se z uvedené situace vymaníme v řádu měsíců a efekty, které zmiňujete, nebudou tak dramatické.

PAPALÁŠSTVÍ POPÍRÁ DEMOKRACII, PROVINILCI MUSEJÍ ODEJÍT

Využijí skutečnosti, že jste i politologem. Mohou lidé ještě vůbec věřit čelním představitelům a nemyslím jen vládní garnituře. Nevraží mezi veřejnost a politiky epidemie pověstný klín či nevykope mezi oběma skupinami hluboký, propastný příkop?

Naposledy se nechtěným středem pozornosti stal premiér Andrej Babiš s ministrem vnitra Janem Hamáčkem, kteří na jednání vlády údajně na sebe křičeli kvůli zakázce na dodání antigenních testů do škol.

Důvěra ve vládu je nízká, Vámi zmíněný klín tam nyní rozhodně je. Změnit se to jistě může, ale myslím, že se spíše budeme potáčet na nízkých úrovních až nejméně do letošních voleb. V nich bude nejspíše hodně rozhodovat fakt, komu veřejnost přisoudí největší část zodpovědnosti za nezvládnutou navigaci skrze peřeje pandemie. Čeká nás nechutné přetahování o to, kdo za vše může. Osočování již ostatně začalo.

Nestane se díky počinání vlády z politika hanlivé synonymum či výraz pro absolutní neschopnost? Kabinet už rok nedokáže své kroky srozumitelně objasnit, jednou vše sází na Chytrou karanténu, která, jak se zjistí, nefunguje, pak nás má spasit Semafor, jenž upadl do naprosto zapomnění, poté se tým ze Strakovy akademie zase nadchne pro systém PES, podle něhož se snad nikdy neřídil.

Částečně opakujeme předchozí otázku, v této fázi se nyní nacházíme. Možná to ale příležitost politikům naopak přináší.

Koneckonců současní vrcholní reprezentanti se prezentují jako manažeři nebo odborníci, málokdy jako politici. Třeba dá veřejnosti nynější krize možnost uvědomit si, že potřebuje skutečné politiky, kteří se za tohle označení nestydí a jsou schopni nést odpovědnost. Pak by voliči mohli poslat manažery tam, kam patří, do firem. A mohli bychom začít řídit stát jako stát a budovat jeho instituce.

Nemůžeme za start skepse vůči politikům považovat prohlášení premiéra Andreje Babiše, který hned zkraje krize prohlásil, že pokud někdo nemá rohušku, osobně mu ji do kastlíku doveze, což se za celou dobu nestalo? Nyní vládu ani nezajímá, kde si lidé obstarají respirátory, které jsou povinné, a přitom se jedná se o naprosto nedostatkové zboží.

Vše souvisí s komunikačním stylem Andreje Babiše, kterým se prezentuje jako deus ex machina, jenž zázračně řeší problémy lidí na individuální úrovni. Jak jsem již řekl, jeho styl podceňuje schopnosti politických institucí. Na počátku pandemie například osobně navštěvoval sklady potravin a vital roušky na letišti. Máte asi pravdu, že tahle komunikační strategie, pokud dlouhodobě nepřináší, co slibuje, může zapříčinit vlastní pád.

Část populace šokovalo, kolik papalášství se u čelních představitelů během krize objevilo. Vše započal svým proviněním ministr zdravotnictví Roman Prymula, který uzavřel restaurace a přitom se loni v říjnu sešel s Jaroslavem Faltýnkem ve vyšehradském podniku Rio's, anebo bývalý premiér Jiří Paroubek šel společně s někdejší policejním ředitelem Libereckého kraje Vladislavem Husákem, šéfem Národní sportovní agentury Milanem Hniličkou či místopředsedou Rady České televize Jiřím Šlégrem popřát k padesátinám teplíckému kmotrovi Petru Bendovi do jeho hotelu Prince de Ligne. Posledním excesem jistě nadřazenosti byla i návštěva známých tváří, které v čele s Prymulou sledovaly fotbalový zápas mistrovské Slavie s Leicesterem, ačkoli normální fanoušek se na stadion v současné době nedostane. Lidé se snad už ani nepozastavují nad přednostním očkovaním různých politiků či manažerů, ačkoli nepatří do rizikové skupiny. Co na to občan, jak by se jistě zeptal nedávno

zesnulý slovný novinář Otakar Černý?

Někde jsem zcela nesociologicky řekl, že se jedná o naprostý marasmus, který připomíná manýry vládců z 80. let minulého století. Asi nemám žádnou lepší diagnózu. Takové jednání likviduje důvěru v politickou elitu. Ale rostoucí počet lidí její jednání už jednoduše vůbec nezajímá, ztrácí zájem nebo jsou dokonce odcizeni. To je z hlediska budoucnosti demokracie v této zemi velmi špatná zpráva, protože odcizení občané mají tendenci podporovat alternativy k demokracii a jejich propagátory. Fungující demokracie stojí na tom, že ji občané mohou chápat jako alespoň částečně svou. Výše uvedené chování tento princip přímo popírá, proto by jmenovaní pánové měli z veřejného života zmizet.

Na jak dlouho zanechá covidová výluka jizvu v duši národa?

Nemyslím si, že existuje duše národa, ale existuje kolektivní paměť a v ní krize stopu zanechá. Její podoba záleží na tom, jaká její interpretace převáží v dlouhodobém horizontu, což bude záležet i na skutečnosti, jak současnou událost kulturně zpracujeme. Jaké knihy, filmy a seriály vzniknou a jaký výkladový rámec i díky nim převáží v populaci. Na to v březnu 2021 nelze odpovědět. Podívejte se jen, jak se naše vnímání změnilo od léta 2020, kdy si řada z nás téměř triumfálně oddychla. A nyní jsme na prahu další celospolečenské uzávěry. Všem nám přeji pevně zdraví i mysl a doufám, že to zvládneme.

Na prahu nové dekády - Webinář [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: atlasceska.cz, RU / den: 9 358

Tomáš Sedláček nám jedinečně online přednášce představí ekonomii, ne jako rigidní nauku o vzorcích a číslech, ale jako krásný obor hluboce zakořeněný v humanitárních vědách, a podělí se i o své názory podepřené obsáhlou znalostí filozofie, historie, psychologie, umění a náboženství.

Adresa a kontaktní informace

Fotogalerie k článku

Vítejte v novém desetiletí! Přetrvávající oligarchizace a nerovný přístup ke zdrojům, otupování hodnot a zapírání vědy, doznívání migrační krize, začátek krize ekonomické, hledání smyslu života v práci, technologické pokroky přepisující pravidla a do toho všeho pořádný škrť přes rozpočet v podobě koronakrize. Toto je jen málo z charakteristik definujících dobu, v níž žijeme. Zjistěte, jak se na výzvy současné společnosti dívá světoznámý ekonom a filozof, Tomáš Sedláček! V jedinečné online přednášce nám představí ekonomii, ne jako rigidní nauku o vzorcích a číslech, ale jako krásný obor hluboce zakořeněný v humanitárních vědách, a podělí se i o své názory podepřené obsáhlou znalostí filozofie, historie, psychologie, umění a náboženství. Nenechte si to ujít!

PhDr. Tomáš Sedláček, Ph.D.

Je popřední český ekonom a vysokoškolský pedagog patřící k nejznámějším a nejcitovanějším českým ekonomům současnosti. V letech 2001 až 2003 působil jako poradce prezidenta Václava Havla. V letech 2004 až 2005 byl poradcem ministra financí. Velkou část svého dětství prožil ve Finsku a Dánsku. V roce 2001 se stal doktorem filozofie na **Karlově univerzitě v Praze**. Studoval i na Yaleově **univerzitě** v USA. Přednáší ekonomii a dějiny ekonomických teorií na **Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity**. Působí i jako makroekonomický stratég v ČSOB bance. Je členem správní rady Nadačního fondu proti korupci. Za svou hlavní publikaci *Ekonomie dobra a zla* získal v roce 2012 německou cenu za ekonomickou knihu. Tato publikace byla přeložena do 21 světových jazyků a sklídila úspěch i u zahraniční kritiky (Financial Times, New York Times, Die Zeit, Frankfurter Allgemeine Zeitung).

Start: 18:00 hod.

V stupenky:

Bývalý francouzský prezident Nicolas Sarkozy byl odsouzen za korupci

RÁDIO, Datum: 01.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 3, Poslechovost pořadu: 284 676

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Bývalý francouzský prezident Nicolas Sarkozy byl odsouzen za korupci. Pařížský soud mu uložil tříletý trest, z toho 1 rok nepodmíněně. Tuto část trestu by mohl strávit v domácím vězení s elektronickým náramkem. Podle soudu se pokusil před sedmi lety uplatit soudce, který rozhodoval případ podezřelého financování Sarkozyho úspěšné prezidentské kampaně v roce 2007. Hlavním důkazem proti bývalému prezidentovi byly odposlechy jeho telefonických hovorů. Ve spojení jsme s Davidem Emlerem z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Dobrý den.

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Dobrý večer.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Je odsouzení bývalého prezidenta pro francouzskou politickou scénu historickou událostí, protože jako o historickém procesu psal o tom soudu některá francouzská média?

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Určité je to velký přelom. Není to úplně první případ odsouzeného bývalého prezidenta. První byl Jacques Chirac, který byl odsouzen v roce tuším 2011 za zaměstnávání fiktivních zaměstnanců ještě před svým působením v úřadě prezidenta ale jedná se o řadu historických skutečně primátů. Je to například první francouzský prezident, který se účastnil celého toho procesu a dnes si také osobně vyslechl ten rozsudek.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jsou ty důkazy o tom, že se Sarkozy pokusil korumpovat soudce jasné?

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Ty důkazy samozřejmě, že se zdají, že jsou jasné, protože soud dospěl k tomu, že je vinen. Ty důkazy jsou zajímavé tím, že stojí na odposleších a dokonce tedy odposleších nejenom na jedné straně bývalého prezidenta, ale na druhé straně jeho advokáta, takže často se řešíte otázka, do jaké míry tedy soudy nebo vlastně státní úřady mohou odposlouchávat rozhovory mezi klientem a advokátem. Oni v tomto případě několik těch rozhovorů skutečně vyřadili a řekli, že se týkají toho posvátného práva advokáta konzultovat svého klienta jaksi bez dohledu kohokoliv ale u většiny těch rozhovorů, které spolu vedli přes ten takzvaný telefon tak soud rozhodl, že je možné použít v tomto případě.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak velkým překvapením je, že soud opravdu Sarkozymu uložil nepodmíněný trest a jak moc je pravděpodobné, že si ho opravdu odpyká, protože připomenu, že například u Jacquesa Chiraka bylo od toho nepodmíněného trestu upuštěno s ohledem na jeho věk a zdravotní stav?

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Jestli to je pravděpodobné ta, jestli se nepletu, tak ta obžaloba nebo ti státní zástupci dokonce požadovali 2 roky nepodmíněně, takže ten soud tedy posléze slevil na ten 1 rok nepodmíněně ale osobně se domnívám, že spíš je nepravděpodobné, že by skutečně odsoudil ten rok nepodmíněného trestu, protože jednak už dnes oznámil tedy Nikola Sarkozy, že se odvolá proti tomuto rozsudku, to znamená budou pokračovat soudy a on sám je samozřejmě právník. Má přístup k těm nejlepším francouzským právníkům, takže uvidíme, jakým způsobem se bude věc vyvíjet. A na druhou stranu, jak jste zmiňovali tak oni i kdyby skutečně měl ten trest odsoudit, tak se jedná o ten alternativní trest prostřednictvím nějakého elektronického náramku, takže se nebavíme skutečně o tom, že by nastoupil do vězení.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Kauza odposlechů a údajného korumpování soudce není jediným případem Nicolase Sarkozyho, kterým se soudy zabývají. Co vše bude muset ještě bývalý prezident před soudem vysvětlovat, která z těch kauz, kterého čekají bude pro něj nejtěžší?

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

On skutečně od toho okamžiku, kdy odešel z politiky, tak v podstatě nechci říct většinu svého času tráví tím, že vypovídá na soudech asi v pěti závažných tedy kauzách. U některých byl už osvobozen ale stále běží asi 2 nebo 3 velké kauzy, které se týkají zejména dvou věcí. Je to jeho prezidentská kampaň v roce 2007, kdy měl bývalý vůdce Libye Kaddáfí poskytnout Sarkozymu až 50 000 000 EUR na tuto kampaň. Tato kauza stále běží. A druhá velká kauza nebo ta druhá největší je takzvaná kauza Pygmalion, což je opět, což je opět prezidentská kampaň, tentokrát v roce 2012, kdy mělo dojít k nelegálnímu překročení rozpočtu a dalších věcí.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Loni vydanou knihu paměti Sarkozyho byl nevidaný zájem. Dá se z toho usoudit, jak Nicolase Sarkozyho v tuhle chvíli vnímá francouzská veřejnost?

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

On má tu svoji pozici, řekl bych minimálně od toho okamžiku, kdy se stal prezidentem. Je to asi člověk, který má poměrně schopnost dělit Francouze názoru na svoji osobu. Ta jeho popularita velmi rychle klesla poté, co byl zvolen prezidentem ale od té doby ti prezidenti, kteří ho následovali tak dosáhl ještě nižší úrovní tedy popularity. On je stále velmi vlivnou osobou ve francouzských konzervativních kruzích, tam je velmi uznáván. A dnes například ihned po vynesení toho rozsudku francouzští konzervativci se postavili za něj a řekli, že se domnívají, že to je, že to je nesprávný rozsudek, jak si, který neodpovídá pravdě a co se týká jeho, řekněme, veřejného obrazu, tak tam určitě nemalou roli hraje jeho manželka Carla Bruni, kterou si vzal v průběhu svého prezidentování, takže on je považován tak jako na hraně mezi prezidentem a takovou, řekněme, veřejně známou osobností. Je proslulý celou řadou svých dalších svých dalších kroků a výroků, takže říkám je to člověk který dělí Francouze.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

David Emler z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** byl ve vysílání. Děkuju za to, hezký večer.

David EMLER, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Hezký zbytek večera.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Taková byla dnešní publicistika. Za chvíli už jsou tu aktuální zprávy. Věra Štechrová přeje dobrý poslech dalších pořadů a na slyšenou zítra.

České firmy podceňují problém falešných zpráv. Ty přitom můžou jejich byznys úplně zničit [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.03.2021, Zdroj: hlidacipes.org, Autor: Jan Žabka, RU / den: 129 198, Rubrika: Nezařazené

Ve světě jsou komerční fake news běžná věc, před kterou se firmy brání a na kterou se připravují. Falešné zprávy mohou výrazně ohrozit jejich reputaci a tím i celkový byznys. V Česku ale firmy s tímto rizikem zatím příliš nepočítají – podle expertů je to chyba, která se může vymstít.

Zažila to i společnost Pepsi po prezidentských volbách 2016 ve Spojených státech, kdy firma čelila propadu akcií o zhruba čtyři procenta. Příčinou byly výzvy k bojkotu značky kvůli kontroverznímu výroku ředitelky společnosti na adresu příznivců tehdejšího vítěze Donalda Trumpa.

Problém byl v tom, že výrok byl vytržen z kontextu a protrumpovské servery ho interpretovaly tak, že šéfka Pepsi rozděluje společnost a Trumpovy příznivce netoleruje. Lidé pak na sociálních sítích sdíleli zmanipulovaný výrok s hashtagem #BoycottPepsi. Ve skutečnosti však šéfka Pepsi vyzývala ke vzájemné spolupráci neohledně na výsledek voleb.

Kauza Pepsi je jedním z nejznámějších příkladů takzvaných komerčních fake news. Ty jsou podobné klasickým falešným zprávám. Objevují se v prostředí internetu a jejich cílem je poškodit toho, o kom daná zpráva je. V případě společensko-politických fake news jde o vlivné osobnosti, politiky, neziskové organizace či celé státy. V oblasti byznysu pak jde o značky a jejich klienty.

Byznys v ohrožení

Komerční fake news ve světě nejsou nic nového a Pepsi nebyla první firmou, která se s nimi musela vypořádat. V Česku je však situace odlišná – není zde žádný takový zdokumentovaný případ ani zájem akademické sféry o komerční falešné zprávy. Právě proto zřejmě téma příliš nezajímá ani tuzemský byznys, i když by mělo.

„Mají pocit, že je to jiný svět, protože většinou se fake news týkají politiky, náboženství nebo ideologií, nikoli byznysu,“ říká na adresu firem potenciálně ohrožených falešnými zprávami Michal Vlasák, ředitel agentury Havas PR, který se fake news a dezinformacím věnuje v rámci Asociace public relations.

Firmy podle něj nevidí dlouhodobé důsledky šíření dezinformací na podnikatelské prostředí. Přitom i některé společensko-politické dezinformace mohou byznys konkrétní firmy přímo poškodit. Uvádí například dezinformace o 5G sítích, které komplikují práci telekomunikačním firmám.

„Ze zahraničí víme, že fake news mohou ovlivnit firemní pověst a celkově byznys. A to velmi rychle. Je to něco, co by měly firmy řešit,“ dodává expert na komerční fake news z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Jindřich Oukropec.

Ani podle něj nejsou české společnosti na komerční fake news připravené: „V marketingu máme příručky krizové komunikace, které jsou ale ve většině firem hodně zastaralé. Jde o nějaká lejstra, body a návody, které ale nikdo nijak neaktualizuje.“

„Než vám bodnou kudlu do zad“

Ne každá společnost má navíc svůj vlastní marketingový tým. V Česku je spousta firem, které mají jen jednoho nebo dva zaměstnance pro komunikaci s veřejností. Ti ale často nevědí, jak na falešné zprávy reagovat.

„Chybí jim především ta adaptace na digitální prostředí. Slyšel jsem například, že někteří považují fake news za fámy jako každé jiné. Ale my jsme teď úplně v jiném prostředí a oni si neuvědomují, jak lehce to může zničit celou jejich práci,“ vysvětluje Oukropec s tím, že pro velké firmy většinou pracují PR agentury. Ty se jim starají i o krizovou komunikaci a měly by na falešné zprávy na internetu být připravenější.

Firmy však většinou téma dezinformací a fake news začínají řešit až ve chvíli, kdy se objeví konkrétní problém, a nesnaží se jim předcházet. Podle Michala Vlasáka je nejlepší obrana právě prevence. „Vytvořit takové prostředí, ve kterém ty zprávy nebudou padat na úrodnou půdu. To platí jak pro celé státy, tak pro jednotlivé firmy,“ konstatuje Vlasák.

Jak to udělat v konkrétní firmě? V případě firemní komunikace je podle odborníků zásadní dlouhodobá pravdivá a transparentní komunikace. Pak totiž zákazník nezíská pocit, že mu někdo tají celou pravdu a že by ji měl hledat někde jinde.

Podle majitelky české PR agentury Oglivy Dity Stejskalové je důležité, aby firma dlouhodobě komunikovala svou značku systematicky. Aby k budování reputace a povědomí využívala více nástrojů, a získala si tak vysoký reputační kapitál. „Díky tomu máte z čeho čerpat, když se dostanete „pod palbu“ anebo vám někdo z dezinformačního webu bodne kudlu do zad,“ říká.

Inzerce na dezinformačních webech

V poslední době také roste povědomí o tom, že firmy na dezinformačních webech – často nevědomky – inzerují a tím podporují jejich provoz. Na škodlivost takové inzerce poukazuje například nedávno založený spolek Nelež, který podporuje řada českých firem.

„Naším cílem je omezit šíření dezinformací. Dezinformační weby často čerpají příjmy z reklamy. Odříznutím webů šířících nenávisť od těchto příjmů pomůžeme dezinformacím zamezit a naopak posílit důvěru v média, která pracují s informacemi profesionálně a současně zodpovědně a poctivě,“ shrnuje projekt na svých webových stránkách.

Existují však i firmy, které se neetického přístupu v internetovém prostoru neštítí. Jde například o vytváření falešných profilů na sociálních sítích nebo sepisování falešných recenzí na recenzních portálech. Agentura Oglivy přiznává, že ji historicky několik firem o podobnou službu skutečně požádalo.

„Prostřednictvím falešných facebookových profilů jsme měli komunikovat v různých zájmových skupinách nebo na diskusních fórech. Takové nabídky ale striktně odmítáme, neboť jsou v rozporu nejen s pravidly Facebooku samotného, ale i s naším etickým kodexem,“ vysvětluje Barbora Šumavská, která má v agentuře na starost sociální sítě.

Obdobné postupy zakazuje i sdružení agentur Asociace public relations v takzvané Helsinské deklaraci z roku 2017. Ta ve svém etickém kodexu přímo zakazuje vyvolávání falešného dojmu spontánního pozitivního ohlasu zákazníků. Firmy se podle ní také nesmí zapojovat do vytváření falešných zpráv a jejich vědomého šíření.

Stát to s kritikou nedodržování opatření přehání

TISK, Datum: 02.03.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 9, Autor: Jakub Pokorný, Vytištěno: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Rubrika: Rozhovor

Vláda lidem omezila volný čas, ale na pracoviště jako by zapomněla, říká sociolog Daniel Prokop, který studuje chování společnosti v éře koronaviru.

Daniel Prokop byl dlouho známý především **výzkumy** volebních preferencí, ale teď se stal „sociologem koronavirové epidemie“. Ve svém projektu Život během pandemie sleduje kontakty Čechů či intenzitu jejich pohybu. „Možná bychom měli hledat cesty, jak na dva až tři týdny kontakty ve fabrikách omezit bez velkého lockdownu, který by byl extrémně drahý,“ říká.

Co říkáte novým opatřením, která platí od pondělí?

V průmyslu a výrobě by se mělo jít dál. To neznamená plošně zavírat. Zprv by se měla zvýšit podpora v programu Antivirus A – třeba i na 100 procent náhrad mezd zaměstnanců – a vyzvat firmy, že pokud mohou, ať přeruší práci. Řada má stejně omezení díky individuálním karanténám. Zadruhé by se mělo urychlit zavedení povinných testů ve firmách – třeba od 8. března (vláda to zatím rámcově plánuje jen pro firmy s více než 250 zaměstnanci od 5. března, menší mají přijít na řadu později – pozn. red.). S tím, že kdo netestuje, dává zaměstnance na Antivirus A. Jde o vše a jeden den lockdownu stojí okolo dvou miliard. Je třeba také dát povinný home office, kde to jde, a motivovat k němu firmy finančně. Na pohyb lidí v zemi nemám super silný názor. Ono to vypadá zbytečně, když je situace špatná všude, ale může to zpomalit šíření nových variant viru mezi regiony.

Jsou Češi nezodpovědnější než jiné národy, jak to často tvrdí vláda?

Myslím si, že nejsou. Na jaře, když se povedlo zvládnout první vlnu epidemie, a možná jsme to až přehnali, tak se objevovaly články, že postkomunistické národy jsou na tom lépe, protože jsou lidé zvyklí poslouchat autority. Což byl ovšem nesmysl. Máme naopak menší důvěru v instituce, a když ještě dlouhodobě špatně komunikují, tak se to začíná projevat. A na chování Čechů působí i další faktory. Platíme třeba za to, že se dělají dlouhá a nedostatečná opatření místo krátkých a úplných. V komunikaci vlády chybějí i jasné cíle. Otevíráme, když bude na JIP tolik a tolik lidí.

Ministr Jan Blatný stanovil cíle tak, že se bude otevírat, když bude v nemocnicích méně než tři tisíce lidí.

Oni si to správně stanovili, ale pak už o tom nemluvili. Ale podle mě, když to převedete k těm cílům...

... no ale když těch lidí v nemocnicích bylo pořád šest tisíc, tak skoro nemělo smysl o tom mluvit?

Na dnes přes sedm tisíc jsme se dostali tím, že jsme neměli ty cíle. Kdybychom je měli, tak už je x týdnů jasné, že musí přijít další opatření typu testování ve firmách. Veřejnost je po posledních pěti měsících unavená, zejména rodiče s dětmi. Čelí ekonomickým dopadům, jsou na ošetřovně, musí se s dětmi učit. Zejména u žen s dětmi v domácnosti sledujeme nárůsty symptomů úzkosti a depresí. Před čtrnácti dny nám polovina lidí říkala, že by se to mělo uvolňovat, a druhá polovina, že by to mělo takhle zůstat nebo se ještě zpříšňovat. Dnes by asi chtěla rozvolňovat minorita.

To je asi hlavně generační rozpor?

Ano, je to hodně generační. Ale také záleží na tom, jestli na vás epidemie dopadla ekonomicky. Ti zasažení jsou častěji proti opatřením. Tady mají smysl kompenzace. I epidemiologicky. Motivují lidi spolupracovat. Hodně také záleží na informacích. Ve **výzkumech** se ptáme, jestli lidé vědí, kolik pacientů je hospitalizovaných a kolik odhadují, že jich bude za týden? Ti, kteří údaje hodně podceňují, byli pro uvolňování. Není tam ovšem úplně jasný kauzální vztah. Oni to mohou podceňovat, aby ospravedlnili své uvolňování. Podpora opatření také souvisí s tím, jestli znáte někoho, kdo na koronavirus umřel.

Vraťme se ještě ke kritice vlády, že Češi jsou hodně nezodpovědní.

Myslím, že vláda kritiku společnosti trochu přehání za účelem se z toho vyvinít. Tak to svádí na to nedodržování. Nějaké lyžování? Ano, je to hodně vidět, ale jeho vliv na epidemii je ve srovnání s pracovišti menší. Ve fabrice totiž „davy“ lidí stojí každý den vedle sebe. Pak máte typy nedodržování, které nejsou čistě osobní volbou. Okolo poloviny lidí chodí i se symptomy jako zvýšená teplota a ztráta čichu do práce, pokud nemají pozitivní test, jenže to vyplývá z obav ze ztráty příjmu či z tlaku v zaměstnání. Navíc když budete pořád lidem říkat, že nikdo nic nedodržuje, tak si každý poctivý řekne – proč bych to měl dodržovat já, když jsem vlastně jediný ve společnosti?

Jste signatářem aktuální výzvy čtyřiceti vědců, jak stlačit počet nakažených za den za 40 dní pod tisíc. Můžete k tomu říct více?

Nejsem iniciátorem petice, ale podepsal jsem ji. Podle mě totiž byla chybná strategie, že se epidemie dá udržovat ve vyšších číslech a přitom jet na 80 procent kapacity zdravotnictví. Zahraniční zkušenosti ukazují, že efektivnější je epidemii stlačit, aby pak fungovalo trasování a testování. Nám se podařilo unavit společnost dlouhými restrikcemi, které nikdy neřešily jedno z hlavních míst šíření – tedy opět již zmíněná pracoviště. A taky jsme to vždy rozvolňovali v době, kdy to bylo napul ještě rozjeté. Proto teď máme nejdéle zavřené školy v Evropě.

A bylo by dnes možné udržet třeba dvoutýdenní lockdown, kdy by lidé museli sedět doma, když je společnost tak odmítavě naladěná?

Na podzim to relativně fungovalo. Přišel velký pokles – samozřejmě ne takový jako na jaře – ale byl tu pokles kontaktů a epidemie začala brzdít. Ale s uvolněním přišel nárůst kontaktů a mobility před Vánocemi. V únoru se zase projevilo, že se nikdy pořádně neřešila pracoviště. Náš panelový **výzkum** Život během pandemie ukázal, že takřka polovina kontaktů je dnes právě tam. Můžete posílit home office nebo udělat povinné testování ve firmách, nebo v tom rychlém lockdownu zasáhnout i do pracovišť, ale to se nikdy nestalo.

Dokážete si představit, že vláda teď řekne lidem, kteří mají to štěstí, že pracují, že se jim továrna zavírá?

Problém je, že máme náhradu mzdy v prvních čtrnácti dnech na úrovni 60 procent (vláda včera schválila 100 procent, ještě to musí potvrdit parlament – pozn. red). Náš stát tak zatím pracující odrazoval od karantény a izolace.

Ale teď by se ty firmy zavřely dobrovolně, nikoli povinně...

Ano, dobrovolně. Alternativou zavření provozů je povinné testování. Akorát nevím, jestli na to není pozdě, protože to se musí připravit.

Mnoho Čechů se však bojí, že „dvoutýdenní tvrdý lockdown“ se může snadno donekonečna prodlužovat. Někdo z vlády řekne: „Nám se ta čísla ještě nelíbí...“ Co vy na to?

Jasně. Chyba byla, že se opatření nezačala zavádět dříve. Jsme s kolegy ve vládním NERV (Národní ekonomická rada vlády – pozn. red.) a upozorňujeme na některé věci už od října. I zvýšení náhrady mzdy se prosadilo po čtyřech měsících. Také jsme se ptali, jestli je vláda připravena na britskou mutaci viru, protože při stejných kontaktech se zvýší reprodukční číslo. Snažili jsme se propagovat zavádění opatření už dřív. Chápu nedůvěru lidí, ale kdyby se našla shoda vlády, části opozice, odborů a zaměstnavatelských svazů tyhle věci prosadit, tak by možná důvěra lidí stoupla.

Lidé si možná také s použitím selského rozumu dali dohromady, že mají zakázáno i chování, které není nijak rizikové. Nesmějí si jít po deváté večer zaběhat do parku. Není logické, že opatření spíš odmítají?

Podle mě je obecně problém, na což jsme upozorňovali už u systému PES, že tam je poměrně hodně restrikcí volného času, a dokonce rozvojových aktivit dětí, a zapomeno se na restrikce na pracovištích. Další problém je, že Česko zavádí hodně opatření, ale na rozdíl od jiných zemí je nevymáhá. V lednu bylo 250 tisíc lidí v karanténě, ale jen 500 jich bylo zkontrolováno. Kdyby to dělali s hygienou dva policisté v každém okrese, tak zkontrolují padesátkrát tolik. Tím dáte signál, že karanténa není sranda, že to neznamena jenom nechodit do práce, ale opravdu se izolovat.

Ve **výzkumech** měříte pohyb lidí – takzvanou mobilitu – a předpokládáte, že čím víc se pohybují, tím větší je riziko. Není to ale trochu zkreslené, protože se lidé mohou hodně pohybovat, aniž poruší nějaká opatření, a také obstarávání základních potřeb je teď složitější?

Máte pravdu, ale my se ptáme hlavně na kontakty lidí. Ptáme se, jaké měl člověk aktivity a s kolika lidmi se při nich potkal a bavil aspoň pět minut. S kolika lidmi se bavil aspoň patnáct minut bez roušky? To je ta definice hygieny. Když si jdete zaběhat nebo s rodinou na hory, tak tam žádné kontakty nepřibývají. My neměříme tolik mobilitu, jako kontakty. V něčem je to podle mě malinko lepší než mobilita, kterou měří Google (na základě dat o pohybu mobilů – pozn. red.). Ta může zahrnovat i pohyb, ze kterého žádné kontakty nepramení.

Není přehnaná už i osvěta? Když v hypermarketu postě slyším: „Pomozte nám to zvládnout“, tak chci spíš vykřiknout, že já nechci nikomu nic pomáhat zvládnout, ale jen koupit chleba a vypadnout.

Řekl bych, že aby lidé věřili, že to zvládneme, tak musí mít jasný cíl, o kterém jsem už mluvil, časový horizont a vyrovnanou zátěž všech částí společnosti a ekonomiky. A pokud se u nás epidemie drží v relativně vysoké hladině a bojuje se s ní jako s větrem v bandasce, kdy školy, kultura a služby brzdi za výrobou, tak to nefunguje.

Z vašich grafů také vyplývá, že roste počet lidí, kteří na testování chodí dobrovolně, i když nemusejí. To je asi pozitivní?

Dík antigenním testům narostl počet testovaných, kteří neměli příznaky a šli tam preventivně. Ale na druhou stranu, i na vrcholu byl podíl pozitivních, který dodaly antigenní testy, jen šestinou ze všech případů. A byl nesmysl říkat, že máme moc případů, protože hodně testujeme. Mimochodem antigeny jsou lepší, když probíhají opakovaně – třeba každé tři dny na pracovišti. A proto by stát měl podnikům taky proplácet více než čtyři testy měsíčně. Nebo klidně platit kvalitnější PCR. Tahle snaha šetřit už nás stála hodně peněz.

Sociolog Daniel Prokop (36) vystudoval kvantitativní sociální **výzkum** na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Pracoval jako sociolog v agentuře Median. Působil tam deset let, z toho tři roky ve vedení firmy. Před časem založil vlastní společnost PAQ Research, v níž se zabývá projektem Život během pandemie. Sleduje zejména kontakty, ale také postoje lidí k nákaze koronaviru. Loni Daniel Prokop vydal knihu Slepé skvrny: o chudobě, vzdělávání, populismu a dalších výzvách české společnosti.

Foto autor: Foto: Tomáš Krist, MAFRA

ÚISK: 70 let vysokoškolského studia knihovnictví a informační vědy na FF UK [URL](#) [Automatický překlad](#)
[WEB](#), Datum: 02.03.2021, Zdroj: knihovnaplus.nkp.cz, RU / den: 3 679

Zdeňka Čížková, Lucie Dorázková, Aneta Špinová, Ivona Zajíčková, Adéla Jarolímková / Ústav informačních studií a knihovnictví, **Filozofická fakulta UK**

Úvod

Ústav informačních studií a knihovnictví (ÚISK) oslavil minulý rok 70 let od svého založení. **Výročí**, které se bohužel nepodařilo oslavit formou společenské akce, jak bývá zvykem, si připomeňme alespoň tímto článkem, který popisuje historii a současnost ústavu. Dále potom osobnosti, které formovaly vývoj oboru do dnešní podoby známe dnes. Vzhledem k tomu, že historie vysokoškolského studia oboru před rokem 1989 je podrobně popsána ve sborníku k 40. **výročí** ÚISK (Cejpek 1991), věnujeme se především vývoji v následujícím období a srovnání se současností.

Historie ÚISK

Knihovnické kurzy existovaly již od roku 1918, ale k jejich zařazení do vysokoškolského studia došlo až v roce 1927 z iniciativy Zdeňka Tobolky. Jednalo se o dvouleté kurzy pro vzdělávání v knihovnictví vědeckém a administrativním. Samotný obor v rámci **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (UK)** se dočkal svého založení v roce 1950, tehdy jako lektorát knihovnictví pod vedením PhDr. Jaroslava Drtiny.

Docent Drtina posléze proměnil dvouletý lektorát* knihovnictví na katedru knihovnictví se čtyřletým, později pětiletým dvouoborovým studiem. V šedesátých letech 20. století se katedra stala součástí nově vytvořeného Institutu osvěty a novinářství **Univerzity Karlovy**, později **Fakulty sociálních věd** a publicistiky **UK**. Mezi lety 1958–1967 byly do výuky zavedeny nové předměty z oblasti dokumentace a vědeckých informací. Spojení knihovnicko-bibliografického zaměření s vědeckými informacemi vedlo k přejmenování katedry na Katedru knihovnictví a vědeckých informací. Bylo zavedeno nástavbové a později postgraduální studium pro absolventy **vysokých škol**. Výuka na katedře zrcadlila celospolečenské změny v šedesátých letech a měnila se i forma studia. Upustilo se od povinných přednášek ve prospěch individuálnějšího přístupu ke vzdělávání. V téže době nastoupil do funkce vedoucího katedry PhDr. Jiří Kábrt.

Po roce 1968 se katedra vrátila zpět na **Filozofickou fakultu**. Došlo k oslabení personálu katedry, především z politických důvodů. V období normalizace se forma studia najela do starých kolejí. Návštěva přednášek byla povinná a počet výukových hodin se pohyboval mezi 30 až 35 hodinami týdně. Dbalo se na propojení odborných přednášek s výukou marxismu-leninismu. Omezoval se i počet externích vyučujících, a to jak z důvodu politických, tak pro nedostatek finančních prostředků. Katedra zajišťovala výměnné bezdeziové praxe v Německé demokratické republice, Polsku a Bulharsku. Pro malý zájem studentů se praxe v Polsku přestala uskutečňovat.

Období 80. let byla pro studenty „nudná“ a „plná apatie“ v jejich oboru. Katedra získala v roce 1989 titul „vzorná katedra“ za plnění pedagogických a administrativních úkolů. „Vědeckovýzkumný program katedry, jehož výsledky nebyly příliš zveřejňovány a v podstatě celkovému úpadku katedry nemohly zabránit, vedl ke zlepšení materiálního vybavení katedry a k posílení výuky počítačových předmětů a laboratorní praxe.“ (Cejpek 1991)

Sametová revoluce zamíchala i s vedením na katedře, staré vedení odstoupilo a vedoucím se stal Jiří Cejpek. Za jeho působení došlo k přeměně katedry na Ústav informačních studií a knihovnictví. Jeho ředitelem se v roce 1994 stal doc. PhDr. Rudolf Vlasák, který ve funkci setrval do roku 2002. V novém tisíciletí ústav přesídlil do Jinonic. Roku 2002 byl zvolen do funkce ředitele doc. PhDr. Richard Papík, Ph.D., kterého po deseti letech vystřídala PhDr. Barbora Drobníková, Ph.D. K poslední personální změně došlo v roce 2019, kdy se ředitelkou ústavu stala Mgr. Adéla Jarolímková, Ph.D. (Historie Ústavu © 2013).

Nejvýznamnější událostí prvního desetiletí 21. století byl v ÚISK vznik navazujícího magisterského oboru Studia nových médií, který se poprvé otevřel v akademickém roce 2006/07 a za jehož vznikem stály osobnosti jako Petra Jedličková, Denisa Kera a Daniel Říha. Na rozdíl od podobně nazvaných oborů na jiných **vysokých školách** klade tento obor důraz na otázky informační **vědy** a vztah k „tradičním“ médiím a institucím. (Jedličková 2007) Obor (či dnešní terminologií program) Studia nových médií patří na **FF UK** k nejžádanějším. Od roku 2008 je jeho vedoucím Mgr. Josef Šlerka, Ph.D., významný odborník v oblasti sociálních sítí, mezi výrazné tváře oboru patří také Mgr. Vít Šisler, Ph.D., který je jedním z tvůrců úspěšné hry Československo 38–89, a Mgr. Michaela Slussareff, Ph.D., která se zabývá především vztahem dětí a rodičů k digitálním technologiím.

Proměnou prošly postupně i tradiční obory ÚISK. V letech 2013–2014 byl s podporou Operačního programu Praha – Adaptabilita (OPPA) modernizován bakalářský program Informační studia a knihovnictví. Další proměna tohoto programu pak následovala v roce 2019. Ačkoliv zaměření programu zůstává pevně ukotveno ve třech pilířích – informační **vědě**, knihovnictví a knižní kultuře, nová struktura studijního plánu umožňuje rychleji reagovat na aktuální potřeby oboru snazším zařazováním nových předmětů. V této podobě byl program zahájen v letošním akademickém roce 2020/21. Navazující magisterský obor Informační studia a knihovnictví prošel aktualizací o rok dříve, nová akreditace byla udělena v roce 2018. Obor, který byl dlouhá léta vyučován ve třech specializacích – knihovnické, informační a knihovnědné, se změnil na program s novým názvem – Informace, média a knižní kultura. Studenti si v něm mohou volit ze dvou hlavních modulů, jeden je věnován informačním technologiím a službám a druhý knižní kultuře, a své hlavní zaměření pak doplňují předměty z oblasti informační společnosti, čtenářství a kurátorství. Modernizoval se samozřejmě i doktorský program Informační **věda**.

V oblasti zahraniční spolupráce je významným mezníkem rok 2015, kdy se ÚISK stal členem mezinárodního uskupení informačně-vědních škol iSchools, které v současné době má již přes sto členů z celého světa. iSchools je významnou platformou pro spolupráci ve výuce i **výzkumu**, díky ní se ÚISK podílel např. na mezinárodních srovnávacích studiích Research Data Management and Data Literacy či Global Tech Help Project. Na podzim vznikla v rámci evropských iSchools iniciativa společných online seminářů pro doktorandy, která může našim studentům přinést užitečné kontakty a zpětnou vazbu od zahraničních kolegů. Stejně jako v jiných oblastech, i v oblasti zahraniční spolupráce se negativně projevila pandemie. Z tohoto důvodu se v minulém roce nemohl uskutečnit oblíbený Summer Seminar pořádaný společně se School of Library and Information Science (**University of North Carolina at Chapel Hill**), ale kontakty mezi školami přerušeny nebyly. Velmi úspěšní jsou studenti ÚISK ve výběrových řízeních na stáž v knihovně Evropského **univerzitého** institutu ve Florencii, v posledních letech jsme mezi vybranými měli vždy nejméně jednoho zástupce.

Sídla ÚISK v průběhu let

Od svého založení sídlila katedra a později ústav v Celetné ulici, a to v prvním patře, kde se nacházely kanceláře, studovna, několik dalších místností a později i jedna počítačová učebna. Výuka většího počtu studentů zde byla komplikovaná a bylo nutné se vždy s **Univerzitou Karlovou** domluvit na zapůjčení dalších učeben v budově.

Areál Jinonice

V roce 2000 se ústav přestěhoval do nových prostor v Praze 5 Jinonicích. Jedná se o komplex budov několika fakult a institucí **Univerzity Karlovy**. Sídlila zde část **Fakulty humanitních studií**, ústav **Filozofické fakulty**, **Fakulta sociálních věd** a **Centrum pro otázky životního prostředí**.

Tyto budovy v ulici U Kříže byly původně stavěny pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Avšak v roce 1999 ministerstvo přenechalo rozestavěný projekt **Univerzité Karlově**, která v té době řešila nedostatek prostor způsobený nárůstem počtu studentů **univerzity** i vznikem nových oborů. (Modernizace 2020)

Komplex tvoří dvě budovy, třípodlažní budova A a šestipodlažní budova B, které jsou propojené. Nachází se zde knihovna T. G. M. se studovnou a menza s bufetem. K dispozici je zde zdarma šatna a součástí areálu je dokonce i **univerzitní hotel**.

Dalo by se říci, že přesun z Celetné do Jinonic byl pro ÚISK revoluční. Obor se mohl začít více rozvíjet a díky větším prostorům přijímat více studentů a zajistit jim kvalitnější studijní podmínky.

Od roku 2020 areál prochází rozsáhlou rekonstrukcí a přestavbou, po jejímž dovršení zde bude sídlit pouze **Fakulta sociálních věd**.

Obr. 1 Budova v Jinonicích, zdroj: <https://centrumcarolina.cuni.cz/CC-120.html>

Na Příkopě 29

Na konci ledna 2020 se ústav z důvodů probíhající rekonstrukce areálu v Jinonicích opět přestěhoval, tentokrát do budovy Na

Příkopě 29. Pro výuku jsou využívány učebny přímo v budově, v nedalekém Šporkově paláci, v Celetné ulici a v hlavní budově FF.

Studenti ale na tomto místě kvůli současné koronavirové situaci dlouho nepobyli. Měli možnost zde navštívit několik přednášek začátkem letního semestru, zbytek byl už ve znamení distanční výuky z domova, jako je tomu i v době psaní tohoto článku.

Historie budovy Na Příkopě 29 je zajímavá. Palác Šramota s kavárnou Lloyd vznikl jako novostavba na místě staršího domu v letech 1926–1927. Budovu projektovala a postavila firma Ing. Belada & spol. Tato stavba dominovala okolním postarším obchodům svou novostí a elegancí. (Novostavba paláce 1927)

Budova má celkem osm pater, dvě pod zemí a šest nad zemí. Pod zemí se nacházely velké restaurační prostory s moderním příslušenstvím. Restaurace patřila ke špičce tehdejšího pohostinství. Přízemí zaujímaly rozsáhlé obchodní místnosti. Další dvě patra obsadila velkokavárna Lloyd. Kavárna nabízela útulné prostředí, prostorné herny, kulečnickovou síň a každý večer se zde pořádaly koncerty. Její jedinečnost podtrhávala i rozlehlá letní terasa. Nad kavárnou se nacházela dvě patra, která sloužila k bankovním účelům, a poslední obýval velký moderní fotoateliér. Plochá střecha byla využívána jako terasa a naskýtal se z ní rozhled na celou Prahu.

V letech 1959–1960 byla budova podle návrhu architektů Jiřího Kadeřábka, Karla Fibase a V. Tomeše přestavěna na restauraci a bufet Moskva. Na fasádě je od té doby v úrovni prvního a druhého patra, kde se předtím nacházela kavárenská terasa, závěsná prosklená stěna. (Novostavba paláce, 1927)

V současnosti budova slouží jako sídlo pobočky České spořitelny a několika kateder **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy**. Obr. 2 Současná budova v ulici Na Příkopě, zdroj: <https://uisk.ff.cuni.cz/cs/o-ustavu/historie-ustavu/historie-budovy-na-prikope-29/>

Vývoj vyučovaných předmětů

Skladba vyučovaných předmětů se v průběhu historie **vysokoškolského** studia informační **vědy** a knihovnictví proměňovala podle toho, jak se obor rychle vyvíjel. Doc. Vlasák, jedna z významných osobností oboru a ředitel ÚISK v letech 1994–2002 vzpomíná, že za dob jeho studia v padesátých letech 20. století měly některé předměty podobné názvy jako dnes, například věcné pořádání, jmenný popis nebo dějiny knihovnictví, obsahem se ale v dnešní době liší. Mezi další předměty, na které si doc. Vlasák vzpomíná, patří například psychologie čtenáře, práce se čtenářem, sovětské knihovnictví, kulturní politika nebo dějiny předmětového katalogu. Některé z těchto předmětů mají dodnes ve studijních plánech „příbuzné“, ovšem takové jako třeba sovětské knihovnictví už dnes nejsou vyučovány vůbec.

Obr. 3 Ukázka starého indexu (65 LET, 2015)

Ze starého indexu, jehož fotografie byla použita na výstavním panelu k 65 letům ÚISK, můžeme vidět další příklady předmětů, jako obrana soc. státu, řízení a ekonomika a předmět zvaný sociální seminář, ovlivněných minulým režimem, které byly z kurikula vyškrtuty bez náhrady. Naopak předmětem, který zůstal nadále vyučován, jsou například selekční jazyky, i když pod jiným názvem. U mnoha předmětů byly naopak převzaty názvy a naprosto se změnil jejich obsah, což je vidět na příkladu identifikačního popisu.

V následujícím srovnání se budeme věnovat především změnám předmětů po roce 1989. Mezi povinné předměty společného základu pro studenty, kteří začínali své studium na katedře vědeckých informací a knihovnictví, v akademickém roce 1990/1991 patřily například tyto: dějiny filozofie, ekonomie, sociální psychologie a logika. Tři z nich jsou povinné na Ústavu informačních studií a knihovnictví dodnes, i když pod jinými názvy. Úvod do filozofie (zde mají nyní studenti možnost zvolit si z několika variant, které nabízí Ústav filozofie a religionistiky), základy informační ekonomiky a základy logiky. Změna struktury vysokoškolského studia v České republice se odrazila i na struktuře studia na ÚISK. Dříve existovalo pouze pětileté magisterské studium, zatímco dnes studenti studují nejprve tříletý bakalářský stupeň studia s možností pokračovat v navazujícím magisterském studiu. Pokračovat ve studiu dále, konkrétně v doktorském stupni, bylo možné tehdy a je možné i dnes.

Pokud se podíváme na společné oborové předměty, dodnes zůstala zachována třeba sociální komunikace, kurz rychlého čtení, praxe, úvod do studia či dokumentografické systémy. Naprosto se vytratil kurz práce s mikropočítačem a předmět, kde se studenti učili užívat aplikaci D-base III+. Mezi dnešní poměrně nové předměty patří úvod do informační **vědy**, informační technologie v knihovnách a informačních institucích (i když základ tohoto předmětu se mohl schovávat v předmětu teoretické základy informačních systémů) a lektorské a prezentační dovednosti. Poslední ze zmíněných předmětů nám také ukazuje, kam se obor knihovnictví vyvíjí. Na povolání knihovníka jsou kladeny větší požadavky, mimo jiné by měl být schopen zastat pozici lektora. Moderní knihovny jsou totiž také místem pro vzdělávání čtenářů.

Velkým a zásadním rozdílem jsou jazykové požadavky na studenta. Dříve musel mít student zkoušku ze tří jazyků, posléze stačila jedna zkouška na úrovni B2 v bakalářském studiu a zkouška z akademického čtení z druhého jazyka pro navazující magisterské studium. Od roku 2020 jsou v rámci bakalářského studia opět povinné dva jazyky, jeden na úrovni B2, druhý v podobě akademického čtení.

K předmětům, které bychom dnes nazvali povinně volitelné, jich dříve patřilo mnoho, dnes bychom je našli spíše na jiných ústavech, např. genealogie, kodikologie nebo základy křesťanských nauk. Také mnoho předmětů, které byly dříve řazeny mezi povinné, najdeme dnes v sekci volitelných, jako například psychologie nebo dějiny literatury, a to světové i české. Studenti mohou vybírat i libovolné předměty z nabídky **Filozofické fakulty**.

V tabulce je zpracován základní přehled porovnávací stejné a rozdílné předměty. Povinné předměty byly povinné v první části studia, což by se dalo přirovnat k dnešnímu bakalářskému studiu. Předměty, které jsou označeny jako povinné volitelné, na ně poté navazovaly dle zaměření, což by se rovnalo dnešnímu výběru zaměření na magisterském studiu.

Předměty akademického roku 1990/1991

Předměty akademického roku 2020/2021

Dějiny filozofie

Povinný

Filozofie

Povinný pro Bc. v rámci společného základu

Metodologie **vědy**

Povinný

Úvod do kvantitativních metod sociálních věd / Úvod do metod terénního **výzkumu** / Úvod do práce s jazykovými korpusy /

Úvod do výzkumných metod knižní kultury

Metody **výzkumu**

Povinné volitelný pro Bc.

Povinný pro nMgr.

Kvantitativní metody

PV

Logika
Povinný
Úvod do logiky a teoretické informatiky I a II
+ Sémantika a logika
Povinný pro Bc. + Povinný pro nMgr. dle zaměření
Sociální psychologie
Povinný
Úvod do psychologie pro učitele
PVP
Ekonomika
Povinný
Informační politika a ekonomika
Povinný pro Bc.
Kurz práce s mikropočítačem
Povinný
xxx
xxx
Aplikace D-base III+
Povinný
xxx
xxx
Kurz rychlého čtení a propedeutika
Povinný
Techniky efektivního čtení
Povinně volitelný pro Bc.
Úvod do studia
Povinný
Proseminář akademické práce
Povinný pro Bc.
Sociální komunikace
Povinný
Nácvik komunikačních dovedností
Povinně volitelný pro Bc.
Sociální informatika
Povinný
Úvod do informačních studií
Povinný pro Bc.
Informační věda I a II
Povinný pro nMgr.
Informační technika
Povinný
Skupina povinně volitelných předmětů Informační technologie – např. úvod do datové analýzy, webové aplikace, základy programování a SQL
Povinně volitelný pro Bc.
xxx
xxx
Informační etika a právo
Povinný pro Bc.
xxx
xxx
Lektorské a prezentační dovednosti
Povinný pro Bc.
Nauka o dokumentech
Povinný
xxx
xxx
Praxe (30 dní+15 dní)
Povinný
Praxe (15 dní+15 dní)
Povinný pro Bc. i nMgr.
xxx
xxx
Exkurze
Povinný pro Bc.
Xxx
Xxx
Adaptační kurz
Povinný pro Bc.
Diplomový seminář
Povinný
Bakalářský/diplomový seminář
Povinný pro Bc. i nMgr.
Aplikace výpočetní, přenosové a reprografické techniky
Povinný
xxx

xxx
Organizace a budování bází dat
Povinný
xxx
xxx
Projektování informačních systémů
Povinný
Projektový management
Povinný pro Bc.
Granty v paměťových institucích
Povinný pro Bc.
Pokročilé techniky projektování
Povinně volitelný pro nMgr.
Faktografické informační systémy
Povinný
Digitální knihovny
Povinný pro Bc.
Dokumentografické informační systémy
Povinný
Dokumentové informační systémy
Povinný
Teoretické základy informačních systémů
Povinný
Informační technologie v knihovnách
Povinně volitelný pro Bc.
Budování a organizace informačního fondu
Povinný
Knihovnické procesy služby
Povinný pro Bc.
Věcné pořádání informací a selekční jazyky
Povinný
Klasifikace a systémová analýza
Povinně volitelný pro Bc.
Teoretické základy selekčních jazyků
Povinný
Identifikační popis dokumentů
Povinný
Katalogizace
Povinný pro Bc.
Soubory autorit
Povinně volitelný pro Bc.
Metadata v digitálních knihovnách
Povinně volitelný pro Bc.
Katalogizace speciálních druhů dokumentů
Povinně volitelný pro Bc.
Informační analýza dokumentu
Povinný
Obsahová analýza
Povinný pro Bc.
Genealogie a heraldika
PV
xxx
xxx
Základy křesťanských nauk
PV
xxx
xxx
Dějiny starší české literatury
PV
Česká literatura 19. století
PVP
Úvod do studia knihovnědy
PV
Knižní kultura I a II
Čtenářství a knihovny do 16. století
Čtenářství a knihovny 16.–19. století
Povinný pro Bc.
Povinně volitelný pro nMgr.
Dějiny knihoven
PV
Dějiny českého a evropského knihtisku do 19. století
PV
Dějiny knihtisku v 15.–16. století + Dějiny knihtisku v 17.–18. století
Povinný pro nMgr. dle zaměření
Typologie tištěné knihy

PV
Typologie rukopisné a tištěné knihy
Povinný pro nMgr. dle zaměření
Kodikologie
PV
xxx
xxx
Paleografie
PV
Novověká paleografie
Povinný pro nMgr. dle zaměření
Sociologie literatury
PV
xxx
xxx
Dějiny knihy a knihovnictví
PV
Dějiny knižní kultury
Povinný pro Bc.
Bibliopedagogika
PV
Informační a mediální gramotnost I a II
Povinně volitelný pro nMgr.
Srovnávací knihovnictví
PV
xxx
xxx
Knihovnické a bibliografické služby a příprava uživatelů
PV
Informační a knihovnické služby
Povinný pro Bc.
Informační služby a přípravy uživatelů
PV
Organizace a řízení
PV
xxx
xxx
Informační zabezpečení vědy, techniky a ekonomiky
PV
Informační podpora ve vědě a výzkumu
Povinný pro nMgr. dle zaměření
Informační podpora ve vzdělávání
Povinný pro nMgr. dle zaměření
Studijně rozborová a vyhodnocovací činnost
PV
Komentovaná rešerše
Povinný pro Bc.
Tvorba a využívání automatizovaných faktografických informačních systémů
PV
xxx
xxx
Rešeršní činnost
PV
Vyhledávání a hodnocení informací
Povinný pro Bc
Vyhledávací strategie
Povinný pro Bc
Rešeršní strategie
Povinný pro nMgr. dle zaměření
Vybrané kapitoly z teorie a praxe soudobé informační činnosti
PV
Informační pondělky
PVP
Československá nakladatelství a knižní obchod 19. a 20. století
PV
Nakladatelská teorie
PVP
Výzdoba rukopisné knihy
PV
Knižní grafické a řemeslné technologie
Povinný pro nMgr. dle zaměření
Knižní ilustrace
PV
xxx
xxx

Hudební knihovny
PV
xxx
xxx
Současná česká a slovenská literatura
PV
xxx
xxx
Metodika práce s dětmi a mládeží
PV
xxx
xxx
Literatura pro děti a mládež
PV
Literatura pro děti a mládež
Volitelný
Srovnávací knihovnictví
PV
xxx
xxx
Sociologie četby
PV
xxx
xxx
Psychologie čtenáře
PV
xxx
Xxx
Základy kreativity
PV
xxx
xxx
Technická normalizace a patentové informace
PV
xxx
xxx
Osobní dokumentace vědeckého pracovníka
PV
xxx
xxx
Matematická lingvistika a strojový překlad
PV
xxx
xxx
Informatizace společnosti – seminář
PV
xxx
xxx
Scientometrie a bibliometrie
PV
Úvod do scientometrie
Povinný pro Bc.
Základy marketingu
PV
Marketing v kultuře
PVP
xxx
xxx
Informační společnost a čtenářství
Povinný pro Bc.
xxx
xxx
Výzkum informačního chování
Povinný pro Bc.
xxx
xxx
User Interface Testing
Povinný pro Bc.
xxx
xxx
Četba literatury k informační vědě a knižní kultuře
Povinný pro nMgr.
xxx
xxx
Informační systémy v podnikové praxi

Povinný pro nMgr. dle zaměření
xxx
xxx
Principy digital humanities
Povinný pro nMgr. dle zaměření
xxx
xxx
Dlouhodobá ochrana digitálních sbírek
Povinně volitelný pro nMgr.
xxx
Xxx
Management informačních institucí
Povinně volitelný pro nMgr.
xxx
Xxx
Muzejnictví I a II
Povinně volitelný pro nMgr
xxx
xxx
Kódování informací
Povinný pro nMgr. dle zaměření
xxx
xxx
Specifika práce s historickými knižními fondy
Povinný pro nMgr. dle zaměření
xxx
xxx
Book Publishing and Readership: Traditions and Currents
Povinně volitelný pro nMgr.
Jazyková zkouška
3 Povinný
Jazyková zkouška
B2 a akademické čtení pro Bc. a akademické čtení pro nMgr.
Použitá literatura:
CEJPEK, Jiří. Obor vědeckých informací a knihovnictví – minulost, současnost a zárodky budoucnosti. In: 40 let katedry vědeckých informací a knihovnictví **filozofické fakulty Univerzity Karlovy**: konference, **Praha** 20. 10. 1990: sborník . Praha: Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 1991. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:0869a4a0-a146-11e2-bc29-005056825209>
Historie Ústavu informačních **studií** a knihovnictví **UK**. In: Wikisofia [online]. © 2013 [cit. 2020-12-03]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Historie_%C3%9Astavu_informa%C4%8Dn%C3%ADch_studi%C3%AD_a_knihovnictv%C3%AD_UK
JEDLIČKOVÁ, Petra. Řekl někdo nová média? Ikaros [online]. 2007, (1) [cit. 2015-04-28]. urn:nbn:cz:ik-13347 . ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://ikaros.cz/node/13347>
KOKON 2019 – konference studentů ÚISK. Ústav Informačních studií a knihovnictví, **Filozofická fakulta, Univerzita Karlova** [online]. 4. 5. 2019 [cit. 2020-11-23]. Dostupné z: <https://uisk.ff.cuni.cz/cs/2019/05/04/kokon-2019-konference-studentu-uisk/>
Modernizace a rozšíření prostorového zázemí výuky v areálu Jinonice. **Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova** [online]. [cit. 2020-11-10]. Dostupné z: <https://www.opvvv016-jinonice.fsv.cuni.cz/>
Novostavba paláce Šramota v Praze Na Příkopě. Český svět: ilustrovaný čtrnáctidenník (47), 18. Dostupné také z: <http://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:bb1128c0-d3db-11e4-b880-005056825209?page=uuid:d61c7070-d3ef-11e4-97af-005056827e51>
Učební program Katedry vědeckých informací a knihovnictví **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze**. In: 40 let katedry vědeckých informací a knihovnictví **filozofické fakulty Univerzity Karlovy**: konference, **Praha** 20. 10. 1990: sborník . Praha: Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 1991. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:0869a4a0-a146-11e2-bc29-005056825209>
65 let Ústavu informačních studií a knihovnictví: Retrospektivní výstava k 65. **výročí** založení **ústavu** na **Filozofické fakultě UK**. In: issuu [online]. 2015 [cit. 2020-11-13]. Dostupné z: [https://issuu.com/uiskffuk/docs/vystava_65_uisk?](https://issuu.com/uiskffuk/docs/vystava_65_uisk?fbclid=IwAR29HI1947HCBfPiPHJxJYsCRRnvVQSCPp3snJQGk90Qaie0Y0c6juURIG)
[1] Text článku vznikl v rámci projektového semináře Informační a knihovnické služby.
[2] Hra Československo 38-89 je výuková hra zaměřená na moderní české dějiny a je vyvíjena ve spolupráci **FF UK** a **MFF UK**.
[3] <https://inlitas.org/category/research-projects/redam/>
[4] <http://dorrstreet.org/techhelp/>.
[5] STRAKA, 1991, s. 87
[6] Podle akreditačních spisů programů Informační studia a knihovnictví (Bc.) a Informace, média a knižní kultura (nMgr.)
[7] PV = Povinně volitelný předmět
pozn. redakce: Lektorát - forma přednáškové činnosti na **vysokých školách** n. při něj instituci.
KRAUS, Jiří a kol. Akademický slovník cizích slov. 1. vyd. Praha: Academia, 1995. 2 sv. ISBN 80-200-0497-1.

Dne 4. března 2021 od 09:00 do 12:00 proběhne největší fórum udržitelného podnikání u nás UP!.

Diskutovat zde budou vrcholní představitelé firem, zástupci municipalit i významní představitelé mezinárodních organizací o trendech, které bychom měli reflektovat Dnes pro své udržitelné Zítřa.

Tématem letošního ročníku je Zelené Česko? Výzvy a příležitosti pro odpovědné a udržitelné podnikání.

Celosvětové společenství již akceptovalo, že vlivy člověka na změny klimatu jsou nepopíratelné. Evropská unie proto vyzývá ke konkrétní akci: v rámci Zelené dohody pro Evropu snížit emise o 55 procent do roku 2030 a do roku 2050 se pak stát prvním klimaticky neutrálním kontinentem. V následujících desetiletích tak čeká Evropu ekonomická, sociální a environmentální transformace, jež nemá v moderních dějinách obdoby. Loňský rok nás však zasáhla bezprecedentní pandemie COVID-19.

Jsou firmy na českém trhu připraveny na zelenou proměnu? Jak reagují pod tlakem pandemie? Cítí se být v šachu, nebo vidí současnou krizi jako příležitost, ať už tu klimatickou či ekonomickou? Jakou mají udržitelnou strategii? A jak se na ni dívají z pozic představitelů firem i z řad CSR manažerů?

Přijďte si poslechnout příběhy, názory a zkušenosti těch, kteří svou sílu využívají k tomu, abychom žili v odpovědném Česku a měli jsme kde být i za třicet let!

Účastníci:

Účast přijali a na fórum vystoupí:

Stefan Crets, Executive Director CSR Europe

Jan Kříž, náměstek pro řízení sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů Ministerstva životního prostředí

Dana Kovaříková, vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR zástupci municipalit

Richard Stonavský, ředitel regulace a vnějších vztahů, Vodafone

Ian Hutchins, CE ředitel pro mezinárodní komunikaci skupiny Tesco Group

Jitka Haubová, členka představenstva, vrchní ředitelka a COO Komerční banka

Martin Zákasník, CEO and Chairman of the Board E.ON

Zsolt Szabo, Market Director Czech Republic and Slovakia Velux

Michal Broža, Officer-in-Charge, United Nations, Department of Global Communication Information Centre Prague (UNIC) a

zástupci firem Plzeňský Prazdroj, Coca-Cola, Fashion Arena Prague Outlet, Nestlé Česko akci moderuje novinář a komentátor

David Klimeš, aktuálně.cz, Český rozhlas Plus a **Fakulta sociálních věd UK**.

Očkujete pomalu, zlobí se Češi v koronavirové pandemii na zdravotníky. Chybí nám vakcíny, upozorňují lékaři. Česko zatím v očkování zaostává, se 6,29 podanými dávkami na sto obyvatel je až na 22. místě mezi zeměmi Evropské unie. A prezident Miloš Zeman požádal Rusko o poskytnutí vakcíny Sputnik V. Pokud ji ministerstvo zdravotnictví schválí, stane se čtvrtou očkovací látkou v zemi.

O jejím zavedení mají ale odborníci pochybnosti. "Úplně chybí data o výrobním procesu. Od 90. let přitom víme, že je nutné výrobu pečlivě kontrolovat," říká Libor Grubhoffer, expert na vakcíny a šéf Biologického centra Akademie věd ČR. Naráží na tehdejší zjištění, že některé vakcíny se při výrobě dostatečně nevyčistí a jsou kontaminované nežádoucími složkami. "Mezi nimi byly i onkogeny, třeba opičí či lidské," zmiňuje rakovinové zárodky virolog.

U Sputniku údaje, které by garantovaly čistou výrobu, chybí. Zeman se přesto s ruským prezidentem Vladimírem Putinem dohodl na tom, že Rusko pošle do Česka do dvou týdnů 20 tisíc dávek této vakcíny. V tuto chvíli se v Česku očkuje vakcínami AstraZeneca, Moderna a Pfizer/BioNTech.

Kontroly nových vakcín provádí v Evropské unii Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA), tu ale Rusko o registraci Sputniku nepožádalo. "Pokud vím, žádost zatím neobdržela. Ruský tým ale údajně komunikuje o tom, že by mohl začít průběžný přezkum," říká farmaceut Dušan Jašovský, který pracuje v Ženevě pro organizaci Lékaři bez hranic a řeší i vakcinaci proti covidu.

Při úvodních jednáních obvykle agentura dává výrobci informace o tom, jaká data bude vyžadovat a jakou podobu by mělo mít klinické testování. Samotná registrace původně trvala více než 200 dní, EMA ji ale dokázala zrychlit na 150 dní. Agentura při registraci požaduje obrovské množství dat, může provádět i inspekci v místě výroby a zjišťovat, jak je kvalita výrobního postupu skutečně zabezpečena.

Právě to je podle oslovených odborníků důvod, proč Rusové o registraci nepožádali. "Mohou mít obavu, že by vakcína registraci nezískala," uvažuje Grubhoffer. "Proto si myslím, že vakcíny musíme brát jen od renomovaných firem, které prošly přísným hodnocením. Tak si můžeme být jisti, že kontaminujících složek je co nejméně," vysvětluje.

Připomíná také, že Rusko mělo s výrobou už dříve velké potíže. Za příklad dává vakcínu proti klíšťové encefalitidě, která kvůli kontaminaci způsobovala lidem vážné zdravotní potíže. Byla nedostatečně vyčištěná a způsobovala alergické reakce, postihující řadu orgánů lidského těla. "Ještě nebezpečnější byla sovětská vakcína proti vzteklině. Ta byla dokonce život ohrožující," připomíná Grubhoffer.

Výjimku by Sputniku mohlo udělit ministerstvo zdravotnictví na základě doporučení Státního ústavu pro kontrolu léčiv. Ministr Jan Blatný (za ANO) ale tvrdí, že pokud vakcínu neschválí evropská agentura, výjimku v Česku nedostane. Lékový úřad uvádí, že mu k doporučení chybí data. Mezi nimi například údaje z preklinických testů.

Rusové vakcínu začali naostro používat hned poté, co ji ozkoušeli na 77 vojácích. Až následně pak sebrali data od 20 tisíc očkovaných lidí a teprve z nich vytvořili klinickou studii. Podle ní má vakcína 91,6procentní účinnost proti onemocnění u těch osob, které mají příznaky covidu-19. "Nedůvěru vzbuzuje i fakt, že se ruskou vakcínou nenechal očkovat ani prezident Vladimir Putin," připomíná Grubhoffer.

Z evropských zemí si Sputnik jako první koupilo Maďarsko a ruskou vakcínou už v zemi očkuje. Právě kvůli chybějící registraci maďarští odborníci asi dva měsíce zkoumali, zda je vakcína skutečně bezpečná. Kritizovali, že na posouzení mají příliš krátkou dobu, někteří vakcínu na základě nedostatečných informací dokonce nedoporučili. Maďaři s ní přesto očkují a v současné době čekají na další dávky. Rusko má ale s dodávkami velký problém. Prvních 600 tisíc dávek mělo do Maďarska přijít už koncem ledna, ale nakonec přišla pouze třetina.

"Ukazuje se, že Rusko nemůže splnit dodávky, které naslibovalo po celém světě," říká odborník na Rusko Karel Svoboda z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Připomíná, že Rusko sice uzavírá kontrakty po celém světě, včetně Slovenska a Česka, nezvládá ale očkovat ani své obyvatele.

V polovině února mělo obě dávky vakcíny, které mají zajistit dostatečnou imunitu, jen 1,7 milionu obyvatel Ruska, celkově jich zde ale žije 146 milionů. "To ukazuje, že pro Rusko je vakcína hlavně politickou záležitostí, prodalo už 388 milionů vakcín do celého světa, preferuje to před naočkováním vlastního obyvatelstva," říká Svoboda. "Rozjelo obrovskou reklamní vakcinační kampaň, ve které tvrdí, že očkují jako první na světě, ale vzhledem k tomu, že přeskočili klinické studie, je to spíše naopak," dodává Svoboda.

Podle něj se snaží svou vakcínu postavit proti těm evropským, přitom kromě nedostatečných dat o výrobě je princip vakcín stejný jako u AstraZenecy. Ani samotní Rusové ale svým virologům příliš nevěří. Podle průzkumu společnosti Levada Center více než polovina Rusů vakcínu odmítá a 60 procent z odmítačů chce počkat, až bude látka dobře otestována.

Současné protesty dávají Rusům a Bělorusům pouze plané naděje o potenciální změně režimu, shodují se čeští experti na východní Evropu. [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.03.2021, Zdroj: respekt.cz, Autor: Vít Volný, RU / den: 37 033

Ve čtvrtek 25. února, pro nás symbolické datum, se uskutečnil webinář Regionální a politické geografie o aktuálním dění v Rusku a Bělorusku.

Účastníci se Michael Romancov (**Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy**), Marek Příhoda (**Filozofická fakulta Univerzity Karlovy**), Centrum Borise Němcova pro **výzkum Ruska**), Ondřej Soukup (Hospodářské noviny), Libor Jelen (**Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy**).

Již první komentář Michaela Romancova rozmetl podtitul webináře o potenciálním rozpadu společenské smlouvy mezi lidem a elitami. Romancov vyvrátil, že vůbec můžeme ve východní Evropě mluvit o společenské smlouvě. Lid za ztrátu svobody nikdy žádné práva a jistoty od elit neobdržel. Pokud by i tak nějaká existovala, musela by být v posledních letech roztrhaná na cáry. Režimy tak podle Soukupa fungují na třech pilířích, vyvinutém represivní aparátu, sociálně-ekonomické stabilitě a charismatu lídra.

Druhý pilíř (však) již neexistuje, ekonomický rozvoj obou států se v posledních letech zastavil a snižuje se i životní úroveň obyvatelstva. V Bělorusku se rozdrobil i třetí pilíř. Lukašenko ztratil svůj kult osobnosti i popularitu mezi lidem. Motorem aktuálních protestů je únava z toho, jak je Rusům a hlavně Bělorusům vládnuto. Nové generace již nezažily nic jiného než vládu Putina a Lukašenka. Tyto režimy nejsou schopny nabídnout mladým budoucnost a naplnění jejich potenciálu. Míží také přesvědčení, že cokoliv je lepší než katastrofální 90. léta, která diskreditovala demokracii v očích obyvatel východní Evropy. "Socialismus byl vyhozen oknem a geopolitika přišla dveřmi" parafrázoval Romancov větu dlouhodobě používanou při rozhovorech o důležitosti zahraničně politického dění pro vnitrostátní vývoj států východní Evropy. Režimy se snaží vyvolat v obyvatelích obavy ze Západu a ze západní společnosti. Oba státy psychologicky vytváří ze svých území pevnosti, které stráží ty správné morální hodnoty vůči hrozbě z upadajícího Západu. Rusko (Bělorusko je příliš malé) navíc hraje dál aspoň ve svých očích roli velmocí a stále více využívá v udržení sociální stability. Snaží se pomocí propagandy předestřít občanům, že jsou součástí něčeho ve světě respektovaného a uznávaného. Z toho důvodu si Rusko jako mocnost nemůže dovolit ztrácet svůj vliv. Díky tomu také, jak v diskuzi předestřel Marek Příhoda, Bělorusko nemá šanci dostat se z orbity Ruska. Všichni běloruští opozičníci si toho jsou vědomi a na rozdíl od Ukrajiny všichni chtějí dobré vztahy s Ruskem.

Co je v obou zemích rozdílné, je míra zapojení společnosti. Běloruská společnost má přece jenom větší kontakty se Západem a její rozčarování v loňském roce vedlo opravdu k obrovskému zájmu o protesty. Těch se zúčastnilo až 10% obyvatelstva napříč všemi regiony (Jelen). V Rusku jsou protesty malé a rozestěté buď v centrech a nebo regionech s dlouhodobou nespokojeností (např. Chabarovsk). Z celkového pohledu se jich účastní jen setiny procenta populace. Rozdílem je i účast inteligence (umělci, akademici, sportovci a další), která v Bělorusku protesty jednotně podpořila. Naproti tomu, když běloruská nositelka Nobelovy ceny Světlana Aleksejevich vyzvala k podpoře běloruských protestů ruskou inteligencí, zjistilo se že není koho (Romancov). Kulturní, akademická i sportovní sféra je v Rusku nejednotná – někteří emigrovali, jiní kolaborují s režimem či se bojí o své postavení. Z toho vyplývá, že ruská inteligence nemůže sloužit ani v Rusku jako podhoubí pro aktivní opozici a případnou snahu o změnu režimu.

Co do budoucna? Režimy ve východní Evropě se opravdu bojí aktivistické činnosti a protestů. Putin v rámci dne bezpečnostních složek prohlásil, že nejakutnější nebezpečím je existence vnitřního nepřítele, co nás chce rozvrátit zevnitř s pomocí západu (Soukup). Ovšem dokud bude fungovat první pilíř bezpečnostních složek, budou oba režimy jisté ve svém postavení. Experti předpokládají další krvavé protesty v obou zemích, které ovšem povedou pouze k pokračující emigraci inteligence, což Lukašenkovi i Putinovi vyhovuje. Změny se očekávat nedají a dokud zdraví slouží oběma vůdcům, je podle panelistů velmi nepravděpodobná změna na pozici prezidenta. V případě Lukašenka je možné, že ho Putin bude ochoten za specifických podmínek vyměnit, ale nikoliv vyměnit režim.

Rozhovor s Jiřím Pondělíčkem

RADIO, Datum: 04.03.2021, Zdroj: ČRo Dvojka, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 151 305

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Dobrý den přeje Zita Senková, hostem pořadu je amerikanista Jiří Pondělíček z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, dobrý den, vítejte v našem vysílání.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Dobré ráno, děkuji za pozvání.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Zajímá mě bude například to komu a proč chybí Donald Trump. Mají a chtějí na něj i nadále sázet republikáni? Jak postupuje formování federální vlády a jak se budou dál vyvíjet vztahy Washingtonu a Rijádu, přejí nerušený poslech. Bývalý americký prezident Donald Trump poprvé veřejně promluvil po odchodu z Bílého domu. A to na výroční politické konferenci konzervativců na Floridě. Většinu svého projevu opakoval, že vítězem voleb je on, nikoliv Joe Biden. Také opakoval, že volby byly zmanipulované. Uzná, pane Pondělíčku, Donald Trump někdy svou prohru?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Já se domnívám, že neuzná, protože vlastně součástí té jeho politické image je to, že on je vítěz, nikdy neprohrává. Takže on to prostě ani uznat nemůže tom. Navíc mluví k těm vlastně k svým skalním příznivcům, kteří ho prostě podporují opravdu externím způsobem. Ta malá část dokonce až tak, že kvůli němu byla ochotná vlastně napadnout Kapitol, takže já myslím, že vlastně i kvůli nim, už kvůli nim on vlastně ani uznat prohru nemůže.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Kdo jsou vlastně ti lidé, ta skupina, kdo Donalda Trumpa bezvýhradně podporuje, kterým chybí, z jakých oblastí, jestli to lze říct nějak konkrétně nebo je to prostě, jak se říká, napříč tou společností?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Ono je to opravdu spíš směs, pokud budu brát tedy, pardon ty, ty voliče, kterým chybí, kteří by ho volili znovu nebo kteří by chtěli, aby v roce 2024 kandidoval, tak samozřejmě to nejde jednoznačně říct, protože to budou nějaké 2/3 republikánů, kdy teďka se ucházel o nominaci, nebo kdyby ten nominační proces začínal dnes. Tak si myslím, že ho zcela jistě vyhraje, ale ta nejradikálnější část, ti lidé, kteří se účastnili toho útoku na Kapitol, tak to je, to je směs různých milic, které jsou namířené proti federální vládě, plus vyznavači toho konspiračního, nové konspirační teorie QAnon. Tak jsou to prostě lidé, kteří žijí v tak trochu paralelní realitě.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Rezonují, pane Pondělíčku, ještě události ze 6. ledna, z útoku na Kapitol, do jaké míry?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Já se domnívám, že ano, určitě je to pořád, pořád velké téma. Ono i k tomu přispívá i to, že vlastně americký kongres chce nebo ošetřuje vlastně ty události, včetně tedy selhání té policie nebo ostrahy kapitolu, včetně tedy snahy vyšetřit roli nějaký ostatních republikánů v podněcování teda těch nepokojů. Takže je to samozřejmě pořád přetrvává. Ale myslím si, že pro, pro ty Trumpovy fanoušky už to úplně velkým tématem nebude. Oni se soustředí ti nejradikálnější příznivci /nesrozumitelné/, tak se soustředí na dnešní datum, protože podle, podle nich dnes by měl tedy prezident Trump znovu být uveden do úřadu a stát se prezidentem Spojených států amerických a Joe Biden by měl mít zatčen, protože ta konspirační teorie samozřejmě jede dál a snaží se nějaké nově vysvětlit to, proč se nenaplnila ta očekávání, která slibovala v minulosti.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Na té víkendové akci prezentoval Donald Trump výsledky **výzkumu** pořízeného pro zmíněnou konferenci konzervativní politické akce. A podle těch čísel jsou prý Donald Trump i takzvaný trumpismus mezi konzervativci stále mimořádně populární. Co o tom víme, jaká je tedy prokazatelně popularita, obliba Donalda Trumpa ve Spojených státech?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Ve spojených státech byl takový, bych řekl, že dosti klesla právě po těch nepokojích, ona klesla i mezi republikány, ale vlastně pořád je pravda, nebo pořád lze říct, že je jednoznačně většinová, že větší část republikánů si přeje, aby Donald Trump nějakým způsobem pokračoval. Je zajímavé tam během toho, během té konference se odehrával vlastně takový, takové hlasování neformální a tam byl docela zajímavý rozdíl, že zatímco vlastně Trumpova politika získala podporu přes 95 %, přes 95 %, těch vlastně účastníků konference, tak jenom něco přes, něco okolo dvou třetin z nich si přálo, aby zrovna, konkrétně Donald Trump tedy v roce 2024 o prezidentský úřad usiloval znovu. Takže možná do jisté míry ta jeho politika je populárnější než on sám.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

To je ten trumpismus, nebo co si pod tím tedy představít?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

To je otázka, co přesně ti lidé tím myslí, protože každý asi trochu ten trumpismus bude definovat jinak. Donald Trump sám řekl, že trumpismus to jsou skvělé obchodní smlouvy nebo smlouvy o mezinárodním obchodu, že to je silná Amerika, silná armáda, pevné hranice a tak dále. Samozřejmě co znamená trumpismus jako takový. Ono já si myslím, co se týče otázky konkrétní politiky nebo konkrétního programu, tak to vždycky byla spíš oportunistická záležitost. To co prostě mohlo přinést a vlastně to co nějakým způsobem rezonovalo, tak se prezident Trump snažil využít k tomu, aby tedy oslovil, oslovil a mobilizoval svojí základnu. Pro mě je tím nejdůležitějším prvkem, je asi ta vlastně opravdu neuvěřitelná arogance, s jakou Donald Trump a jeho nejvyšší přistupují k těm ústavním pravidlům, zvyklostem a k těm vlastně tradicím americké politiky.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Lze očekávat tedy, že Donald Trump jen tak z té politické scény nezmiž, protože je patří asi i mezi ta pravidla nepsaná, že většinou se hlavy států stáhnou, alespoň na čas z politiky, někteří úplně, někteří se zase naopak vrací.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Ano, máte pravdu, že většinou se ti bývalí prezidenti toho politického boje účastní potom spíš nepřímo, když třeba podporují v kampani nějaké, nějaké kandidáty, kandidátky svojí strany. Vlastně je to dáno i tím, že málokterý, málokterí prezidenti se vlastně ucházeli o znovuzvolení poté co, poté co jaksí v úřadu skončili. Příkladem může být Theodore Roosevelt na začátku dvacátého století. V 19. století se do politiky takhle vrátil John Quincy Adams, ale bylo to vlastně na nižší úroveň. On poté co přestal být prezidentem, tak se skutečně ucházel o křeslo v kongresu, které získal, ale to je opravdu výjimka. Většinou ti bývalí prezidenti nechťejí, tedy vlastně sestoupit na tu nižší úroveň. U Donalda Trumpa to vypadá, že on opravdu začal teďka nějakým způsobem snahu o to, aby mohl v roce 2024 kandidovat. Tím prvním krokem bude konsolidace strany do voleb v roce 2022. A tou konsolidací myslím tady především to, že on se bude snažit zbavit se vlastně veškerých těch republikánských politiků, které vnímá jako, jako nespolehlivé. Jako ty, kteří se postavili proti němu.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

To je těch 7 republikánů, kteří pokud mám správné číslo, hlasovali proti Donaldu Trumpovi. Nedávno, jak víme, přežil už druhý pokus o takzvaný impeachment neboli ústavní žalobu.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Je to těch 7 senátorů, ale nejenom oni zároveň je k tomu 10 tedy členů Sněmovny reprezentantů nebo členů a členek sněmovny reprezentantů je tady významně nebo vysoce postavené republikánské političky /nesrozumitelné/, která hlasovala už ve sněmovně vlastně pro Trumpův impeachment. A patří mezi ně /nesrozumitelné/, který se sice tedy nepostavil proti prezidentovi při tom hlasování, ale zároveň, zároveň vystoupil potom veřejně a vlastně za tu jeho roli při těch nepokojích ho dosti výrazně zkritizoval. Následně tedy Donald Trump se pustil zase do /nesrozumitelné/, který byl dlouhou dobu předsedou té republikánské většiny v senátu, takže opravdu těch lidí, kterých se bude chtít zbavit, je poměrně dost a někteří na vysokých pozicích. Takže myslím, že to je, tam teďka směřuje to jeho hlavní úsilí.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Republikáni ztratili Bílý dům, většinu v senátu a už v minulých volbách také většinu ve Sněmovně reprezentantů. Mají, pane Pondělíčku, stále důvod i nadále sázet na Donalda Trampa nebo budou hledat a najdou jiného kandidáta, se kterým půjdou do těch voleb v roce 2024?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Já se domnívám, že to ukážou až ty volby v roce 2022 a máš černý scénář pro mnoho republikánů je, že ta strana vlastně ty volby nebo ta strana se během těch voleb sjednotí, ale zároveň, že prostě ty většiny zpátky nezíská ani třeba ve sněmovně, ani, ani v senátu. V senátu to budou mít těžké už jenom proto, že obhajují 20 křesel, kdežto demokraté jenom 14. Navíc už žijí 4 republikánští senátoři, prohlásili, že ta křesla nebudou obhajovat. V americké politice je docela běžné, že ti, kteří obhajují křeslo, mají určitou shodu, takže v senátu se to pohybuje někde mezi 80, 90 procenty ta míra úspěšnosti obhajoby mandátu. Takže to budou mít minimálně v senátu velice náročné. Já si myslím, že možná i někteří republikáni možná na těch vyšších úrovních je jich hodně, by se chtěli Trampa zbavit nebo to zkusit bez Trampa, ale oni prostě nemají momentálně možnost, protože Donald Trump je pořád ve straně dosti populární, byť říkám ta jeho popularita po těch nepokojích klesla, tak pořád je nadpoloviční nebo o podpory nadpoloviční většiny republikánů a tudíž pokud on sám bude nějakým způsobem jít do podoby té politiky nebo do fungování strany mluvit, tak prostě ho budou muset poslouchat.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Jedna věc je obliba, popularita Donalda Trampa v republikánské straně. Druhá je vliv, jak silný je vliv Donalda Trampa?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

No, on ho momentálně vykonává nepřímo přes vlastně ty, kteří nějakým způsobem usilují o jeho podporu v těch primárkách. Musíme si uvědomit, že ty americké volby vlastně začínají už výběrem kandidátů stranických a vlastně Donald Trump a jeho, jeho synové a ty jiní političtí podporovatelé vlastně volají potom, aby ti republikáni, kteří z jejich pohledu nebyli Trumpovi dostatečně věrní, byli potrestáni tím, že proti nim v primárkách bude postaven nějaký silný kandidát či kandidátka, které potom tady samozřejmě bude prezident podporovat. To je ta snaha o sjednocení strany. Takže ten vliv je vlastně vykonáván takhle nepřímo, ale ta hrozba, ta hrozba toho, že tady v primárkách by museli čelit nějakému silnému protikandidátovi na mnoho těch členů, zvláště ve sněmovně funguje a je to především proto, že mnoho těch volebních okrsků sněmovní tak jsou takzvané bezpečné, bezpečné okrsky, kde prostě tradičně vítězí jedna nebo druhá strana, ale opravdu s vysokou mírou jistoty, že ty výsledky jsou třeba 80 ku 20 procentům v posledních několika volebních cyklech. Takže v podstatě, když vyhraje primárky, tak máte to přesto jisté. Naopak zároveň samozřejmě je jasné, že voliči v tom okrese jsou velice silně vyhranění pro tu jednu stranu a pokud ten, pokud prezident Trump, bývalý prezident v té straně je pořád dosti populární, tak pokud se vystaví proti vám, tak máte velkou šanci, že v těch primárkách prohraje.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Spekulovalo se o tom a Donald Trump ostatně k tomu také přispěl, že založí vlastní stranu.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

To já si myslím, že nevím do jaké míry to bylo myšleno vážně, ale pokud by to udělal, tak by to spíš, byl spíš krok ze zoufalství, protože pro něj si myslím je daleko vhodnější pokusit se ovládnout tu republikánskou stranu, než si zakládat vlastní stranu. V té historii americké politiky neznáme vlastně případ úplně úspěšné třetí, třetí strany nebo úspěšné v tom smyslu, že by třeba dokázala získat úřad prezidenta.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Nedožrál ještě čas na třeba tuto novinku?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Já se domnívám, tak samozřejmě byla v období té americké politiky, kdy ty strany vznikaly a zanikaly s větší frekvencí. To je, dejme tomu, těch prvních 80, 70, 80 let těch dějin americké republiky, zhruba tedy do období před občanskou válkou, ale od té doby se sice nějaké třetí strany vždycky objevovaly, některé třeba měly poměrně i slušnou podporu voličů v řádech aspoň desítek procent, ale díky tomu volebnímu systému, tak často nedokázali získat nějakou velkou, nějaký velký vliv třeba ve sněmovně, v senátu, natož potom třeba získat úřad prezidenta. Vlastně nejspěšnějším kandidátem na prezidenta třetí strany byl právě Theodore Roosevelt, ale ani on přes tu svoji vysokou popularitu vlastně v dresu progresivistické strany nedokázal, nedokázal ten prezidentský úřad dobít, takže myslím si, že to by bylo spíše tady pro stávky jako prezidenta, kdyby se snažil založit svoji vlastní stranu, protože kdyby přilákal nadpoloviční většina republikánů, tak by to prostě na většinu celkově v celé té voličské obci nestačilo. Takže daleko snadnější pro mě je, pokud si chce konsolidovat svoji moc nad republikánskou stranou teď v roce 2022 a potom s touto sjednocenou stranou nějakým způsobem se pokusit atakovat prezidentský úřad v roce 2024, pokud o to bude stát.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

O dění ve Spojených státech hovořím s amerikanistou Jiřím Pondělíčkem z Institutu Mezinárodních studií fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Podle Donalda Trampa předvedl nový šéf Bílého domu demokrat Joe Biden nejhorší první měsíc v úřadě ze všech amerických prezidentů, jak je hodnotíte vy?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Tak samozřejmě Donald Trump se vždycky vyjadřuje přepjatě. On vytvořil tu nejlepší ekonomiku v dějinách světa, což samozřejmě není pravda. Vždyť ten ekonomický růst poměrně solidní, tak tato /nesrozumitelná/ vyjádření prostě neodpovídají pravdě. A úplně stejně je potřeba vnímat jeho komentář Joe Bidenovi. Já myslím, že to se dalo očekávat už 20. ledna, kdy v úřadu konce končil, že prostě těch prvních 100 dní označí za naprosté, naprostou katastrofu, naprosté fiasko. Já si myslím, že jsou tam věci, které lze ocenit v domácí politice. Myslím, že se prezidentu Bidenovi podařilo akcelarovat distribuci a výrobu těch vakcín. Oni vlastně na to použili ten zákon z doby studené války /nesrozumitelná/, momentálně ten sedmidenní průměr je, tuším se blíží k 2 milionům podaných vakcín denně v tom sedmidenním průměru.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Očkují třemi vakcínami, pokud se nepletu?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Ano, ano, tuším, že třemi ono, ono teď tam se mluvilo myslím o zase nějakém schválení další vakcíny, ale abych pravdu řekl, teďka úplně nevím, jak ten schvalovací proces probíhá nebo respektive jestli, jestli už tato povolení bylo uděleno té čtvrté vakcíně. V době kdy prezident Trump opustil úřad, tak ten průměr byl okolo 900 000. Takže je to nějaký milion denně víc, takže v tomto ohledu se dá určitě omluvit o úspěchu. Co se týče, co se týče například ekonomické politiky, tak to vypadá, že se demokratům podaří protlačit ten stimulační balíček, který by měl vlastně zvednout ty rozhodnout podpory v nezaměstnanosti pro ty lidi zasažené, zasažené tedy tou ekonomickou krizí, vzniklou v důsledku pandemie. V zahraniční politice si myslím, že v něčem Biden Trumpa navazuje. Možná by to asi úplně nepřiznal. Je to, pro nás bych řekl naštěstí nebo politika, kterou je potřeba pochválit, že to setrvá podpora Tchaj-wanu. Je to určitě dále důsledná politika vůči Číně. Nejdřív spekovali, že by Biden mohl rychle nebo tedy poměrně rychle zrušit ta cla, která, která Donald Trump zavedl, ale k tomu se Biden zjevně nechystá. V něčem se od svého předchůdce výrazně liší. Je to například vztah k Rusku, kdy minimálně v té rétorické rovině, tak je Biden daleko, daleko ostřejší nebo daleko důraznější. Odsoudil například uvěznění Alexeje Navalného. On řekl, že vlastně končí doba, kdy se Amerika nebude vyjadřovat nebo kdy bude mlčet, pokud bude napadána hackerskými útoky nebo bude napadána integrita jejich voleb. Se mluví o tom, že budou zavedeny sankce za ten hackerský útok /nesrozumitelné/, za který už podle /nesrozumitelné/, takže tam v této oblasti je asi daleko ostřejší. Ta změna, vy jste to tady už vlastně zmiňovala v tom úvodu. Změna se určitě rýsuje i třeba v oblasti Blízkého východu, konkrétně Saúdské Arábie, ale i třeba Izraele a dalších zemí, zemí v oblasti.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Možná bych se zastavila právě u této země Saúdské Arábie. Podle nedávno odtajněné zprávy amerických tajných služeb saúdskoarabský korunní princ Muhammad bin Salman schválil operaci s cílem zajmout nebo zabít novináře a kritika Rijádu Džamála Chášakdzího, který byl v roce 2018 brutálně zavražděn na saúdskoarabském konzulátu v Istanbulu. Jeho ostatky se dodnes nenašly. Americká vláda po zveřejnění odtajněné dokumentu ohlásila cestovní i ekonomické sankce proti zainteresovaným osobám, jak by se ty vztahy, pane Pondělíčku, mohly měnit mezi Washingtonem a Rijádem? Protože je to pro Ameriku Saúdská Arábie tradiční spojenec, ale zároveň je tam nejenom tedy případ tohoto novináře, který třeba byl spolupracovníkem významných amerických médií, ale třeba otázky lidských práv a podobně.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Ono já jsem četl jeden komentář, kde vlastně tu novou politiku nebo tu snahu o novou politiku vůči Saúdské arábii přirovnali k provazochodectví, což mně přijde poměrně výstižné, protože na jednu stranu jsou tady přesně ty problémy, o kterých jste mluvila, k tomu se dá ještě počítat například Saúdskoarabská intervence v Jemenu, kterou vlastně Trumpova administrativa bezvýhradně podporovala. Biden řekl, že to končí a zároveň tedy prohlásil, že bude jaksí zkoumat zda se skutečně dojde k prodeji zbraní v Saúdské arábii, který už byl vlastně domluven. Takže určitě tam bude snaha to nějakým způsobem nedat Saúdské Arábii úplně zadarmo a tlačit na změny, které tedy si Amerika přeje. Zároveň ale jak jste správně podotkla, Saúdská arábie je významným a tradičním spojencem v oblasti. Je určitě protiváhou tady nějakým mocenským choutkám Íránu, což bude určitě taky důležitá věc, se kterou se bude muset Joe Biden vypořádat. Takže úplně opustit Saúdskou arábii nebo úplně si jí rozhněvat, vlastně taky nebude, nebude moci. Ta snaha nebo to provazochodectví spočívá v tom tedy, nějakým způsobem odhadnout tu míru, do které ten americký tlak může být nějakým způsobem produktivní. To znamená vyvolat žádoucí reakci a naopak nepřekročit tu hranici, kdyby se Saúdská arábie vlastně rozzlobila a mohla by se geopoliticky orientovat potom na nějaké jiné, jiné partnery.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Bude Bidenova politika nebo strategie a nejenom v oblasti zahraniční politiky předvídatelná, čitelná?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Já se domnívám, že určitě ano, minimálně třeba ve vztahu k těm partnerům, ať už partnerům NATO nebo třeba Evropské unii. Biden si myslím, že nebudou úplně tak rychle měnit své názory nebo respektive vypouštět takové ty balonky jako třeba prezident Trump, když mluvil o speciálních clech třeba na evropská auta. Takže myslím si, že tohle to bude určitě ta dlouhodobá spolupráce stabilnější, protože prostě Biden myslím, že říká daleko srozumitelněji vlastně konzistentní to, čeho by chtěl docílit a co od těch partnerů očekává. Určitě se dá čekat, jak už jsem říkal, zatím to vypadá na pokračování vlastně té Trumpovy politiky vůči Číně důslednější, než byla možná za jeho předchůdce. Byť zároveň trošku stojící na obamovských základech minimálně tedy v otázce vlastně významu Číny jako, jako protivníka. Tam nedošlo ke spoustě věcí, které si možná někteří v Číně slibovali, ať už to bylo třeba zrušení prohlášení bývalého ministra zahraničí Mike Pompea, že vůči ujurům. Proto v Číně dochází ke genocidě. To zatím americká vláda neodvolala a zřejmě k tomu ani nechystá. Naopak zdá se, podporuje svoje partnery k tomu, aby podobné prohlášení učinili oni. Je to podpora Tchaj-wanu, takže tam si myslím, že ta dlouhodobá strategie bude pořád, pořád stejná. Biden možná trošku naváže na tu Obamovskou snahu, čili v Číně s pomocí partnerů to znamená vybudovat nějaké vnější spojenecké svazky, ať už ekonomické nebo vojenské s těmi zeměmi v oblasti, ale určitě se tam dá čekat konzistentní politika.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Vracím se k té domácí americké politice, respektive formování federální vlády, protože ta postupuje prý nejpomaleji v moderních dějinách Spojených států více než měsíc po nástupu, na zdraví, Joea Bidena do Bílého domu. Senát dosud schválil jen 13 ze 23 Bidenových kandidátů.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Je to, je to, je to tak, jak říkáte je to vlastně i tím republikánským senátem nebo senátem, který je rozdělen mezi republikány, demokrati půl na půl. Ta dynamika americké politiky nebo v senátu je taková, že samozřejmě mnoho těch nebo někteří demokratičtí senátoři zastupují spíše konzervativní státy a oni si nemohou dovolit úplně, úplně bezvýhradně podporovat jaksi veškeré kandidáty své strany. Takže demokraté vlastně nemají tu sílu, aby protlačili úplně, úplně kohokoliv, koho si přejí. Co se týče těch důležitých funkcí, které už byly tady jaksí potvrzeny, tak to je určitě ministerstvo obrany /nesrozumitelné/, ministerstvo financí /nesrozumitelné/ ale zase a ministerstvo zahraničí, ale jsou tam samozřejmě významné posty, kterou dosud nebo na kterých jsou dosud lidé, kteří potvrzení nebyli, například ministr spravedlnosti /nesrozumitelné/ novo město patří mezi ně i ministerstvo práce. Ministerstvo zdravotnictví, které v současné době tedy je velice významné /nesrozumitelné/, pořád potvrzen nebyl. Takže určitě je pravda, že to jde pomalou, ale zároveň to asi bylo možno očekávat vzhledem k tomu, že vlastně

republikáni už dopředu řekli, že hodlají vlastně všechny ty Bidenovi nominanty a nominantky velice důrazně tedy pilovat a protěžovat a rozhodně nikomu nic nedají zadarmo.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Konstatuje amerikanista Jiří Pondělíček z Institutu mezinárodních studií [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#). Děkuji za váš čas, za vaše postřehy a přeji vše dobré, na slyšenou.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, Institut mezinárodních studií FSV UK

Děkuji za pozvání, na shledanou.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Mým zítřejším hostem bude biochemik Jan Trnka, příjemný a nerušený poslech Dvojky přeje Zita Senková.

České firmy zaspaly dekádu v krizové komunikaci. Jsou zranitelné vůči komerčním fake news [URL Automatický překlad WEB](#), Datum: 05.03.2021, Zdroj: [hlidacipes.org](#), Autor: Jan Žabka, RU / den: 129 198, Rubrika: Nezařazené

ROZHOVOR. Komerční fake news ohrožují i české firmy. Mohou snížit jejich důvěryhodnost a tržní hodnotu, společnosti to ale často přehlíží a na falešné zprávy v kyberprostoru nejsou připravené. Důvodem je také absence případové studie, která by místním firmám ukázala závažnost situace. „Krizové plány z 90. let nestačí. Lži se na internetu šíří mnohem rychleji,“ konstatuje pro HlídacíPes.org Jindřich Oukropec z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#).

V rámci doktorandského studia pracujete na dizertační práci, která se zabývá komerčními fake news. V čem se komerční dezinformace liší od klasických falešných zpráv na internetu?

Jindřich Oukropec. Foto: Se souhlasem Jindřicha Oukropce

Chtěl jsem do českého akademického prostředí přinést něco, co tam chybí a bude užitečné všem. **Výzkumy** fake news spojené s politikou a vlivem na společnost už máme. Jelikož jsem původně marketér a mám blízko k byznysu, přišlo mi vhodné a nutné popsat komerční dezinformace i u nás. Ze zahraničí víme, že falešné zprávy v online prostoru mohou zásadně ovlivnit nejen stát, ale také firmy a jejich zisk. Dezinformace může velmi rychle poškodit reputaci dané společnosti a s tím i celý její byznys. Jako příklad lze zmínit kauzu spojenou s americkou společností Pepsi, které jedna taková falešná zpráva způsobila ztrátu statisíců dolarů během pár dnů.

Nejen tento příklad by měl být pohnutkou k tomu, abychom to začali řešit i my. Může se to totiž stát i našim firmám. Když jsem zkoumal, zda jsme na komerční dezinformace v ČR připraveni, tak nejsme. Nemáme k ruce žádnou studii o tom, co to je komerční fake news, a nikdo dosud ani nepopsal, jak to vypadá, když nějaká dezinformace napadne dobré jméno komerčního subjektu. To je cílem mé práce.

Takže ten rozdíl je v tom, že komerční dezinformace jsou zaměřeny čistě na byznysovou sféru a jejich záměrem je nějakým způsobem poškodit danou značku?

Motivace pro tvorbu a šíření může být různá – od osobních důvodů, přes ekonomické až po společensko-politické důvody. Třeba právě v případě Pepsi to mělo i politický rozměr, protože někdo nepřesně nasdílel výroky tehdejší ředitelky tak, aby to vypadalo, že se vyjadřuje negativně na adresu voličů Donalda Trumpa. Citaci vytrženou z kontextu sdíleli lidé na sociálních sítích s výzvou k bojkotu nejen Pepsi, ale i dalších značek, které jsou s ní propojeny. Toto následně způsobilo pád akcií o téměř čtyři procenta během několika málo dnů.

Existuje celá řada možností, jak lži na internetu klasifikovat. Bohužel neexistuje jednotná definice toho, co je to fake news. Zatím nemáme příliš dat, ale z toho mála, co už teď mám, je zřejmé, že čeští marketéři riziko komerčních dezinformací podceňují. Ukazuje to i průzkum European Communication Monitor z roku 2018, ze kterého vyplývá, že se jen 16 % českých marketingových expertů cítí ohroženo komerčními dezinformacemi. A názory stakeholderů z PR asociací to potvrzují.

Fake news dlážděné dobrými úmysly

Dají se vůbec nějak definovat záměry autorů komerčních fake news?

Studie nejen na téma komerčních fake news se shodují v podstatě na třech typech autorů falešných zpráv. První jsou takzvaní trollové. Jde o lidi, kteří se tím baví a rýpou v podstatě do kohokoliv, někdy to schytá i nějaká značka. Jejich cílem bývá jednoduše vyvolat diskuzi. Při trollení je to podobný pocit, jako když člověk hraje hru nebo se přejídá. Jde o aktivitu, které pomáhá vytvářet hormony štěstí a může způsobovat i návyk. V člověku vyvolává neuvěřitelný adrenalin, protože troll provokuje a ví, že přijde reakce, na kterou se tolik těší.

KAŽDÉ RÁNO TO NEJLEPŠÍ Z HLÍDACÍPES.ORG

Pak jde o lidi, kteří z toho mají nějaký finanční zisk. Těm je často jedno, koho pošpiní, hlavní je, že na to budou lidé klikat a oni budou mít peníze z internetové reklamy. Často mohou třeba i s danou značkou sympatizovat, ale byznys je prostě byznys. Může jít o zprávy typu, že Coca Cola obsahuje drogy nebo HIV.

A ta poslední skupina?

Do té patří státem podporované nebo ideologicky motivované aktivity, ať už jde o psané komentáře nebo články na zakázku. Nemusí jít o žádné globální hráče, ale může jít i o obyčejné občany, kteří sotva umí s počítačem a na klávesnici naklikají nějaký smyšlený příběh, který vyšlou do světa. Nemusí za tím být ani nutně špatný záměr. Třeba si nějaká paní koupí krém nejmenované značky a po jeho používání se jí na pokožce vytvoří vyrážka. Rozhodne se proto napsat na internet recenzi,

kteřou doplní fotkou, čímž celému příběhu dodá vysokou mířu uvěřitelnosti, má totiž důkaz. Už ale neuvede, že si dala na obličej centimetrovou vrstvu krému a šla s tím na slunce, což by podle příbalového letáku dělat neměla. To se značkami také konzultuji.

Takže to udělá z dobré vůle, ale značce tím může uškodit.

Přesně tak. Ona v podstatě nelže. Skutečně má ty pupínky a na internet to umístí, protože chce varovat, ne-li chránit ostatní. Může mít například pocit, že byla podvedena danou značkou. Z jejího pohledu bojuje proti klamavé značce a zachraňuje své blízké. Šířitel fake news vůbec nemusí vědět, že fake news šíří, může to brát jako záchranu světa.

Jak by to v tomto případě měl marketér podle vás efektivně řešit?

Cílem marketéra by mělo být v tomto případě předpokládat dobré úmysly zákazníka a zároveň prozkoumat, proč došlo k uvedenému incidentu. Krém mohl být skutečně vadný. Doptat se na podrobnosti a vysvětlit jí, že ho využila v rozporu s příbalovým letákem. Pak i ostatní uvidí, že to asi nebude tak zlé, jak se prezentuje. Je důležité to podchytit ihned, protože se tento omyl může šířit dál - snadněji než v offline světě. Lži se na internetu šíří totiž mnohem rychleji. Když se to takto zvrtně, chybí pak už jen krok, aby z toho nějaký dezinformační autor udělal vlastní obrázek, napsal internetový článek a vytvořil tím tak skutečnou fake news.

Zastaralá krizová komunikace

Zmiňoval jste, že v současné chvíli firmy problém komerčních fake news podceňují a neuvědomují si dopady, jaké to na ně může mít. Jak se tomu ale mohou bránit?

Pokusím se vám to popsat z pohledu marketéra. Když jsem v roce 2013 začal studovat marketing, fake news nebyly téma. V podstatě ani ty politické, takže jsme to vůbec neřešili a nemusely to řešit ani firmy. Dnes je to jinak. Pokud chci dělat marketing, musím vědět, že komerční fake news existují, protože mohou mít vliv na pověst firmy, kterou buduji. Může to dokonce vést ke ztrátě důvěry klientů v mou značku. Už nestačí know-how staré deset let a vidíme to na změnách ve světovém agenturním prostředí. V zahraničí začínají platit firmy agentury za ochranu před fake news, stejně jako antivirové programy chrání počítače před viry. Je potřeba se přizpůsobit době, ve které jsou fake news na denním pořádku, a není důvod se domnívat, že by se byznysu vyhýbaly. Proto musím jako marketér vědět, jak tyto věci fungují a jak na ně reagovat.

Marketingový specialista bude pravděpodobně navíc i první člověk, za kým vedení přijde, když je nějaká fake news nebo dezinformace napadne. Jenže to v Česku zatím není, nemáme tady dostatek marketérů, kteří by v tom uměli chodit. Máme sice nějaké příručky krizové komunikace, které se teď v době pandemie hodně zmiňují, ale v řadě firem jsou zastaralé. Jde většinou o nějaká lejstra, body a návody, které ale nikdo, zdá se, neaktualizuje.

Jak by firmy měly tedy krizovou komunikaci změnit?

Když to teď říkám, mám pocit, že se vymlouvám, ale v tomto případě to nejde příliš zobecnit a je těžké najít nějaký univerzální návod pro všechny případy. Některé firmy jsou velké a pracuje pro ně agentura, která jim spravuje PR a každý problém můžou hodit na ni. Naprostá většina firem v Česku, hlavně ty malé a středně velké, mají jednoho nebo dva marketéry a na kampaně si případně nabírají tým, který pro ně pracuje externě. Tito dva marketéři ale většinou nevědí, co s tím.

Ti se podle vás řídí těmi zastaralými příručkami? Zajímalo by mě, co přesně je v nich podle vás zastaralé a chybí v nich, aby byly aktuální...

Tradiční krizové balíčky počítají s tradičními médii. Dnes už jde třetina reklamního rozpočtu do online kanálů, kde fungují jiná pravidla. Jsou firmy, jejichž zákazníci jsou jenom na Instagramu. Tam nemůžete řešit krizi jako v 90. letech. Slyšel jsem názor, že fake news jsou fámý jako každé jiné. Ale my jsme nyní v úplně jiném prostředí. V reálném životě si nekoupíte lajky, které podvědomě zvyšují důvěryhodnost daného obsahu. Firmy ani marketéři si často neuvědomují, jak lehce to může zničit celou jejich práci.

Jak jsem již zmiňoval, pouze 16,1 % našich manažerů si riziko dezinformací na byznys připouští, vyplývá z European Communication Monitor 2018. Přitom 80 % z nich také uvedlo, že fake news mají dopad na veřejnou debatu. Ohledně společensko-politických dopadů to tedy nepodceňují, ale v případě jejich byznysů ano.

Co je podle vás důvodem tohoto paradoxu?

Pojďme to porovnat s těmi společensko-politickými fake news. Tam máme jasně popsané případy, jak to může v krajních případech dopadnout. Třeba falešné zprávy o migrantech způsobily, že máme prvního českého teroristu pana Baldu. Jindy si seniorka dala dezinfekci do kávy, protože si myslela, že se uchrání od koronaviru. Takové kauzy ale v marketingu nejsou a já se obávám, že to firmám dojde, až bude oheň na střeše.

Prášující letadlo DHL jako příklad komerční fake news URL Automatický překlad

WEB, Datum: 05.03.2021, Zdroj: hlidacipes.org, Autor: Jan Žabka, RU / den: 129 198, Rubrika: 300znaků

Dezinformační server Aeronet rozšířil falešnou zprávu, podle které mělo letadlo přepravní společnosti DHL Express ČR „práškovat“ v okolí Brna koronavirus. Za důkaz uvedl vizualizaci kruživé trajektorie letu nad městem. Proti tomuto tvrzení se ohradilo jak brněnské letiště, tak společnost DHL, která nyní zvažuje právní kroky související s šířením této zavádějící informace. Ve skutečnosti totiž letadlo pouze vyčkávalo na zlepšení podmínek pro přistání, které komplikovala hustá mlha.

Jde o exemplární příklad takzvané komerční fake news. Ty se od klasických společensko-politických falešných zpráv na internetu odlišují tím, že se zaměřují na firmy. Mohou mít negativní dopad na jejich reputaci i hodnotu. V Česku je tento problém téměř nepopsaný a firmy ho ignorují. Důvodem nezájmu o tento problém je mimo jiné to, že neexistuje žádný konkrétní případ české komerční fake news. To se nyní s „prášujícím letadlem“ může změnit.

Redakce HlídacíPes.org dnes také k tématu publikovala rozhovor s Jindřichem Oukropcem z Fakulty sociálních věd **Univerzity Karlovy**, který se komerčními fake news odborně zabývá.

Seriózní informace @letovyprovoz pro některé "odborníky". Včerejší přistání DHL v Brně na základě rozhodnutí velitele letounu pro nepříznivé podmínky (hustá mlha) zrušeno, standardní postup. Safety first! pic.twitter.com/p11DUaY4oW

— ŘLP ČR / ANS CR (@letovyprovoz) March 5, 2021

autoři

TISK, Datum: 05.03.2021, Zdroj: Xantypa, Strana: 16, Vytlačeno: 15 000, Čtenost: 47 000

Laurence Benaím

je francouzská novinářka a spisovatelka specializující se na oblast módy. Žije a pracuje v Paříži. Je autorkou oficiální biografie Yves Saint Laurenta, s nímž se seznámila v roce 1986 a o němž napsala několik knih a nespočetně článků. Ve Francii právě vychází její nejnovější kniha La Sidération (Úžas). Pro březnovou Xantypu napsala článek o jedné z největších osobností ve světě módy Velkolepý Pierre Cardin.

Jan Chabr

je podnikatel, datový analytik, konzultant a komunální politik. Studoval na **Fakultě sociálních věd** a poté i **Právnické fakultě Univerzity Karlovy**. Spoluzakládal start-up pracující s umělou inteligencí. Od roku 2018 je radním hlavního města Prahy pro oblast správy majetku a angažuje se v zavádění nových technologií pro udržitelný rozvoj města, např. fotovoltaiky. V mládí byl závodním cyklistou. Jeho koníčkem jsou výlety do přírody, historie a literatura faktu. Pro březnovou Xantypu zpracoval téma Nádraží Vyšehrad.

Vojtěch Rynda

Začal už během studií filmové **vědy** na **Filozofické fakultě Univerzity Karlovy** přispívat do nejrůznějších periodik články o filmu a hudbě.

Studia ho přivedla i do zahraničí. Trvaleji pak působil v deníku Lidové noviny a časopisu Týden, nyní je nezávislým novinářem a externím kulturním redaktorem Xantypy. V březnovém vydání nám představí francouzskou herečku Marion Cotillard, seznámí nás s hereckými objevy Francie - Cesar Révélation 2021 a provede nás březnovými kulturními událostmi.

Richard Jozíf

se vyučil typografem, vystudoval matematickou analýzu ekonomických procesů a pracoval na vývoji typografického softwaru. Od roku 2013 pracuje jako knihovník Arcibiskupství pražského. Jeho zájmem je historie. Pro březnovou Xantypu napsal článek o pražském Arcibiskupském paláci.

O aktuální epidemické situaci, kapacitě nemocniční péče či stavu testování a postupu vakcinace

TV, Datum: 07.03.2021, Zdroj: ČT 1, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 234 508

Václav MORAVEC, moderátor

Vítejte a hezkou neděli vám všem divákům Jedničky a zpravodajské Čtyřadvacítky, jste v jedinečném prostoru pro diskuzi. To nejhorší nemají nemocnice stále za sebou, dosavadní vývoj zaplněnosti lůžek, jak sami vidíte na jednotkách intenzivní péče, kopíruje rizikový scénář nastíněný Ústavem zdravotnických informací a statistiky v polovině února. Ředitel nemocnic, včetně té domažické, se teď snaží rozšiřovat kapacity covidových lůžek, byť se potýkají s nedostatkem personálu.

Petr HUBÁČEK, ředitel Nemocnice Domažlice

V první řadě jsme museli zastavit příjem těch necovidových pacientů k nám, no a pak jsme postupně propouštěli pacienty, kteří tu leželi, takže opravdu během týdne se nám podařilo uvolnit 127 lůžek, no a intenzivní péče, tak tam je stav, bohužel 0, včera jsme tady dokonce měli na pěti ventilovaných lůžcích 9 ventilovaných, ale podařilo se je přeložit do jiného zdravotnického zařízení, a bohužel také samozřejmě někteří skončili smrtí.

Václav MORAVEC, moderátor

Říká v rozhovoru pro Českou televizi ředitel domažické nemocnice. A ještě 1 pohled a ještě 1 pohled na naplňování predikcí zdravotnických statistiků. Volné kapacity klesají, už sami vidíte vývoj v nemocnicích, od poloviny února. Nejkritičtější situace by

v polovině března mohla nastat v Praze a na severu Čech, pokud se potvrdí prognózy zdravotnických statistiků. Prvním hostem dnešních Otázek je avizovaný ministr zdravotnictví České republiky a lékař Jan Blatný, vítejte pane ministře, hezký dobrý den.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Dobré poledne.

Václav MORAVEC, moderátor

Jak velké je riziko, že se počet pacientů na jednotkách intenzivní péče dostane k té dvoutisícové hranici, jak jsme viděli v predikci Ústavu zdravotnických informací.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To riziko je reálné a je potřeba říct, že pravděpodobně ten nadcházející týden bude ten nejkritičtější.

Václav MORAVEC, moderátor

A pak očekáváte po příštím týdnu už zvolňování a brždění.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Jestliže se potvrdí předpoklady, o kterých jste i vy mluvil, potom v průběhu tohoto týdne bude patrné zabrždění epidemie, a to může mít následně zhruba za 10 dní odraz i v nemocnicích, kde by se měla zastavit eskalace zátěže pro jednotky intenzivní péče.

Václav MORAVEC, moderátor

Na základě vládního rozhodnutí schváleného ve středu, pane ministře, mohou jednotlivá hejtmanství dát pracovní příkazy ambulantním specialistům, dalším zdravotníkům a medikům. Kraje, a to přes tíživou situaci ve svých nemocnicích, když zmíním kraj Středočeský, chtějí spíše dobrovolnou pomoc, dá se zvládnout ta kritická situace, která přijde v příštím týdnu bez těch nařízení.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že je potřeba ta nařízení mít, a když se podívám na odhady, které vytvořily samy kraje a jednotlivé nemocnice, tak díky tomu, že budou použity rezervy, které vznikají tou pracovní povinností, tak by mělo v rámci republiky dojít k navýšení minimálně o 60 lůžek jednotek intenzivní péče a necelých 40 s takzvaným vysoko průtokový kyslíkem, což je odhad, který vznikl tím, že předpokládají a požadují jednotlivé nemocnice počet zaměstnanců, který jim umožní tato lůžka aktivovat, jak jsem říkal, už minule. Není problém budova nebo ta vlastní postel, problém je kvalifikovaný personál, který bude moci o tyto pacienty pečovat.

Václav MORAVEC, moderátor

Jinými slovy, myslíte, že kraje a zdravotnická zařízení nakonec sáhnou k tomu vládnímu nařízení, které jste vydali ve středu. A že to nemůže být na dobrovolné bázi, protože příští týden bude kritický.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Rozumím tomu, že budou upřednostňovat dobrovolnou bázi a záleží na tom, kolik takových dobrovolníků najdou, ale myslím si, že je naprosto nezbytně nutné mít i možnost pracovní povinnosti, proto jsme ji konečně umožnili a domnívám se, že minimálně některé kraje k ní sáhnou budou muset.

Václav MORAVEC, moderátor

Které, je to ta Praha, to co jsme viděli v mapce v úvodu.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Jsou to ty, které jsou obecně nejpostíženější, tak to je, ano.

Václav MORAVEC, moderátor

Vy jste konzultovali to vládní nařízení pracovní povinnosti s děkany lékařských fakult, kteří ten krok kritizovali ve čtvrtek a říkali, že ohrozí vzdělávání budoucích lékařů.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Samozřejmě jsme to konzultovali i já osobně jsem hovořil s vedením Asociace děkanů. A myslím si, že řadu z těch jejich poznatků a požadavků jsme zapracovali, protože původní návrh byl ještě o něco širší a domluvili jsme se právě na tom, aby se jednalo jenom o vybrané ročníky a také, aby byli upřednostňováni ti studenti, kteří už právě pomáhají dobrovolně, aby se třeba nestalo, že studenta, který dobrovolně pomáhá na jedné z pražských JIPek, někdo povolá třeba do Liberce, kde bydlí.

Václav MORAVEC, moderátor

Ale ten argument, který Asociace děkanů, jak jste zmínil, napsala ve svém prohlášení čtvrtečním, cituji: "Nařízení pracovní povinnosti nebylo s námi konzultováno, nasazení studentů nepříznivě ovlivňuje kvalitu studia a do budoucna může vést k problémům v celém zdravotnictví", nemyslíte, že ten argument je platný.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že toto byl pravděpodobně dopis, který se minul s tou mojí konzultací, takže proto byl možná takto formulován. Já si opravdu stojím za tím, že jsem to konzultoval. Vnímám nesouhlasné stanovisko, kterému úplně rozumím a je potřeba si také uvědomit, že studenti medicíny byli ti, kteří vlastně drželi celou tady tuto pomoc dosud a je to jeden z důvodů, proč jsme se neomezili jenom na ně. Vlastně jsme nakonec tu pracovní povinnost umožnili nařídit jenom dvěma ročníkům. A chceme, aby pomohli i ostatní zdravotničtí pracovníci, včetně těch, kteří doposud byli zapojeni jinak nebo zapojeni nebyli.

Václav MORAVEC, moderátor

Když říkáte, že příští týden bude v nemocnicích nejkritičtější, soudě z těch dosavadních modelů, jak velká část pracovní kapacity nařízené tím vládním nařízením se uvolní, s jak velkými počty tedy počítáte v rámci té distribuce pracovní síly, jako

jsou ambulantní specialisté, jako jsou medicí.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Předpoklad, který je definovaný na základě požadavků krajů a jednotlivých nemocnic je, že může být potřeba povolat až 300 lékařů formou této pracovní povinnosti a až 1000 sester. A následně tím budou navýšena ta lůžka jednotek intenzivní péče, o kterých jsem mluvil, kterých je dohromady asi asi 100. Plus asi 540 nebo 570 standardních lůžek s kyslíkem. A kromě toho budou taky, můžou být taky povolání lékaři a sestry k zajištění očkování tak, aby se mohlo očkovat i o víkendech.

Václav MORAVEC, moderátor

Když se podíváme na aktuální data přetíženosti nemocnic, tady jsou, v nejpostiženějším Karlovarském kraji, jak vidíte aktualizovanou mapu Otázek z dnešního rána, je teď 5 volných lůžek intenzivní péče, 21 v Pardubickém, 22 v Libereckém, 25 volných JLPových lůžek mají k dnešku ve středních Čechách a 27 v Plzeňském kraji. Nejvíce lůžek zatím zbývá v kraji Jihoomoravském 88, i přes vytiženost nemocnic vláda dlouho odmítala pomoc ze zahraničí, vraťme se v čase.

Michal KUBAL, moderátor Událostí komentářů

Andrej Babiš zatím nebude žádat sousední státy o pomoc s přijímáním covidových pacientů.

Martin JUREČKA, předseda strany, 10. 1. 2021 /KDU-ČSL/

Vláda by v tento okamžik měla jednat s těmi zahraniční partnery.

Bohumil KLEPETKO, moderátor Události v regionech

Karlovarský kraj by rád využil nabídku z Německa a pacienty, o které se už nezvládá postarat, převezl na volná lůžka v Sasku, popřípadě v Bavorsku. Ministerstvo zdravotnictví to ale nechce, s tím, že Česko je schopné situaci zvládat.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví, 4. 2. 2021 /nestr. za ANO/

Nepovažují za korektní zatěžovat jejich nemocnice našimi pacienty, když si Česká republika může pomoci sama.

Petr KULHÁNEK, hejtman Karlovarského kraje, 4. 2. 2021 /STAN/

Mám za to, že pokud jde o lidské zdraví, anebo záchranu lidských životů, hranice by neměla v dnešní době sehrávat vůbec žádnou roli.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví, 4. 2. 2021 /nestr. za ANO/

To není řešení té nastalé situace. Postará se o vás i Česká republika, není potřeba za každou cenu cestovat do zahraničí.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 17. 2. 2021 /ANO/

Pokud nás nepožádá Karlovarský kraj a nepožádal, tak nemáme co zařizovat.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor Událostí

Jan Blatný teď o pomoci německých zdravotníků jedná.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví, 18. 2. 2021 /nestr. za ANO/

Nastavujeme možnosti tak, abychom přesně věděli, jakým způsobem by byly tyto služby hrazené, jakým způsobem by probíhal transport.

Bohumil KLEPETKO, moderátor Události v regionech

Hejtman Jan Schiller chce, aby stát neotálel a co nejdřív pro případ potřeby vyjednal možné převozy pacientů k hospitalizaci v blízkém Německu.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 23. 2. 2021 /ANO/

Teď mi volala kancléřka Merkelová, která nabízí další lůžka k dispozici, pokud bude potřeba v Bavorsku nebo jiných zemích v Německu.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 26. 2. 2021 /ANO/

Pokud nic neuděláme, tak tady budeme mít Bergamo a my už ho máme, Cheb je české Bergamo.

Václav MORAVEC, moderátor

Vrátili jsme se v čase a doplníme tento časosběrný přehled tím, že v pátek Česká republika aktivovala zahraniční pomoc, kterou nabízejí Německo, Švýcarsko a Polsko. Pane ministře, proč zatím nikdo z pacientů přes tu kritickou situaci, kterou vidíme v tuzemských nemocnicích, nebyl do zahraničí převezen.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Je to, tak jak jsem řekl a koneckonců, jak už bylo zmíněno i v tom příspěvku, je potřeba požádat. Ta zahraniční pomoc bude v řádu nějakých desítek, když ji zkombinujeme tak, případně i nějaké stovky pacientů. A začala být čerpána ve chvíli, kdy české nemocnice přestaly mít svoji vlastní kapacitu, to si myslím, že je velmi korektní přístup a během víkendu.

Václav MORAVEC, moderátor

Odmítáte tedy, odmítáte tedy námitku, že jste celou věc zdržovali, že v tom sehrála roli politika, protože část pacientů z Chebska a Sokolovska z Karlovarského kraje už mohla být převezena dávno do Německa.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To si myslím, že to by bylo opravdu trochu spleteno, protože ve chvíli, kdy jsme schopni to zařídit uvnitř země a tak to bylo, tak jsme to zařizovali. To znamená, ti pacienti, kteří by byli převezeni do Německa, byli teda přivezeni v rámci České republiky, ale zpátky k vaší první otázce, protože nyní je ta situace opravdu závažnější, než byla třeba před 14 dny. V průběhu víkendu mohou potvrdit, že z Pardubického kraje byly vzneseny 2 požadavky a byly zavedeny do toho systému EVRS, jiné požadavky.

Václav MORAVEC, moderátor

Z Pardubického kraje zatím 2.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Odjinud zatím konkrétní požadavky vzneseny nebyly, ale mohou být.

Václav MORAVEC, moderátor

A kdy ti pacienti, kteří byli zaneseni do toho systému, budou transportováni do zahraničí.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To není otázka, kterou by rozhodlo ministerstvo, je to evropský systém včasného varování, který má své přesné pravidla. Má to svá přesná pravidla a ty nemocnice, které o to žádají, je mají k dispozici. O tom, kdy bude ten konkrétní pacient a kam bude převezen, rozhoduje ta přijímající nemocnice. Od nás požadavek na ty 2 pacienty, kteří zatím byli požadováni, odešel do tohoto systému.

Václav MORAVEC, moderátor

A vy tedy vy tedy odmítáte to, že by právě v přesunu těch zatížených nemocnic, protože říkáte, že se to řešilo zatím v rámci České republiky, ale není šetrnější pro ty pacienty, když jsou převáženi desítky kilometrů kupříkladu ze Sokolovska nebo z Chebska do Německa, než aby putovali po republice a jeli třeba na Moravu.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

No to je právě to nedorozumění, protože to mohou být desítky, ale to mohou být úplně stejně stovky kilometrů. To nefunguje tak, že bych já si přál, aby byl pacient převezen zrovna do nemocnice, která je u hranic, to záleží na Německu. Německo se může rozhodnout ze svých kapacitních nebo odborných a jiných důvodů toho pacienta, teď si vymyslím převést třeba do Berlína, to už musíme nechat na nich. Toto není možnost, kterou bychom my ovlivnili, takže se může stát, že ten pacient ve chvíli, kdy to bude potřeba, pojedou stejnou vzdálenost jenom na německou stranu, jakoby jel na českou stranu, protože ten systém evropský má vždy určité zpoždění, počítejme, že se může jednat o desítky hodin, než k tomu vůbec budou naplněny všechny ty formality tak, dokud můžeme my okamžitě skrze národní dispečink ten transport vyřídít během několika hodin, tak si myslím, že i pro toho pacienta je to šetrnější a bezpečnější.

Václav MORAVEC, moderátor

Když říkáte, že zatím v tom systému jsou 2 pacienti z Pardubického kraje, kteří by měli být převezeni do zahraničí, jaké jsou vaše prognózy, kolik lůžek nakonec Česko bude v tom kritickém příštím týdnu potřebovat.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že pořád ještě je určitá, byť redukováná možnost v rámci toho národního dispečinku, která je využívána většinou těch nemocnic doposud, takže naše kapacity nejsou vyčerpány a věřím, tak jak jsem řekl, že je teď o desítky jednotek intenzivní péče a až o stovky standardních lůžek s kyslíkem můžeme navýšit pomocí té pracovní kapacity, pracovní povinnosti a počty, které nám může poskytnout zahraničí budou vždy menší, takže já bych to bral jako komplementární pomoc. Zvyšujeme kapacitu uvnitř republiky a nebráníme se využití zahraniční pomoci.

Václav MORAVEC, moderátor

Nebylo chybou zrušit kupříkladu pro Prahu a střední Čechy tu nemocnici, polní nemocnici v Letňanech, kdy její majitel, respektive pronajímatel Letňanský veletrh a výstav tak říká, že nabízí státu a vám, konkrétně pomoc, že by tam ta polní nemocnice znovu mohla být vystavěna zadarmo, tentokrát, ne za desítky milionů, které stát utratil.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

A myslím si, že to není chyba, protože pořád se bavíme o tom nejrizikovějším zboží, v uvozovkách, a to jsou jednotky intenzivní péče kyslíkem nebo vysoko průtokovým kyslíkem. Počet lůžek v této nemocnici byl minimální a teď by pravděpodobně byl ještě o něco menší. A jestli a pořád ta nemocnice musí být vybavena personálem, takže proto jsme se takto rozhodli a ve chvíli, kdyby někde existoval volný personál, který by byl použitelný pro tuto nemocnici, ať je raději, prosím, použitelný v našich standardních jednotkách intenzivní péče v nemocnicích, které to potřebují/nesrozumitelné/.

Václav MORAVEC, moderátor

Vy jste u toho politického rozhodnutí dělat tu polní nemocnici v Letňanech nebyl, bylo to tedy chybou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Nemyslím si, že to byla chyba, protože se ke všemu musíme vyjádřit v tu danou věc. Já jsem to už jednou ohodnotil jako jakousi pojistku, kterou jsme si tehdy koupili. A pojistka je vždycky se může zdát nevýhodná ve chvíli, kdy ji nakonec nevyužijete, ale kdybyste ji neměli, tak byste se asi chovali jinak, ale ono se mezitím změnila řada parametrů v tom systému. A my jsme se dostali na kapacity nemocnic, o kterých jsme pravděpodobně v září nebo kdy se o tomto rozhodovalo, nevěděli, že budeme schopni zajisti.

Václav MORAVEC, moderátor

Hlava mi to ale nebere, že o tu pojistku jsme přišli v týdnu nebo v týdnech, které budou nejkritičtější.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Protože se změnil ten požadavek, ta nemocnice byla koncipována tak, že měla malý počet jednotek intenzivní péče nebo lůžek jednotky intenzivní péče a relativně velký počet těch standardních lůžek. Ta standardní lůžka nyní nejsou problém. My se dostáváme do velkého problému s jednotkami intenzivní péče. A toto by ta nemocnice opravdu vyřešit nemohla.

Václav MORAVEC, moderátor

Kritická situace v tuzemských nemocnicích s sebou přináší netradiční lékařské postupy. Řeč je o Ivermektinu, který je hlavně přípravkem proti parazitům a používá se převážně u zvířat, na příkaz premiéra České republiky bylo pořízeno víc než 10 000 balení za 15 000 000 Kč, proč jste uvolnil, jako ministerstvo zdravotnictví, 15 000 000 Kč na pořízení tohoto preparátu.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já bych chtěl předně říci, že zde bylo obecně vyvoláno jakési, jakési očekávání, které mu sice rozumím, ale pravděpodobně nebude úplně naplněno. Je potřeba říct zcela jasně, že Ivermektin, který dostal Nobelovu cenu za léčbu parazitárních infekcí, není primárně lékem na koronavirus, zdá se podle některých studií, že může mít určité pozitivní výsledky, ale v žádném případě to není lék, který by měl být ve velkém a všem používán bez lékařského dohledu. V každém případě bych chtěl extrémně varovat před tím, aby se lidé snažili, například koupit nebo sehnat pod rukou jeho veterinární varianty, které by mohly být pro lidský organismus nebezpečné.

Václav MORAVEC, moderátor

Pane ministře to se už děje, podle Lidovek.cz kupříkladu koňská veterinářka Markéta Petráňová citovaná Lidovkami.cz doslova říká: "Už jsem z toho zoufalá, dnes a denně mi volají cizí lidé a chtějí si koupit odčervovací pastu s Ivermektinem." A zmiňuje to, že se jich dotazuje, jaké mají plemeno koní a podobně a z těch telefonátů jasně vyplývá, že to lidé chtějí, protože z politických očekávání, včetně premiéra, bylo z Ivermektinu uděláno cosi zázračného, co lidem pomůže. Znovu se ptám, proč jste utratili 15 000 000 Kč za nákup desetitisíců balení Ivermektinu.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Ministerstvo zdravotnictví, které si je vědomo toho, jakým způsobem je potřeba postupovat nebo přistupovat k neregistrovaným lékům, má připravený docela jasný protokol ve spolupráci s Pneumologickou společností a se Společností praktických lékařů, který byl původně navržen asi pro 2000 pacientů, za kterých by byl lék řízen a postupně a postupně uvolňován a byla kontrolována jeho jeho efektivita. To, že se objevilo v České republice velké množství léku najednou, je určitě vedeno dobrým úmyslem, protože si myslím, že všichni chtějí dělat něco, co pomůže a to je asi v pořádku, ať už je to pan premiér nebo kdokoliv jiný, nicméně já jako lékař a jako ministr zdravotnictví nemohu jaksi uhnout z toho, že je potřeba postupovat podle platných předpisů, které říkají, jakým způsobem jsou léky, zvláště neregistrované léky používané, protože musíme být velmi opatrní, když používáme něco, co je pro úplně jinou diagnózu.

Václav MORAVEC, moderátor

Nerazím vám. My používáte trpný rod, že se objevilo, a stát zaplatil a předpokládám, že to zaplatilo ministerstvo zdravotnictví těch 15 000 000 Kč za desetitisíce balení, ty odhady se liší, je jich 10 000 nebo 30 000 Ivermektinu, který je teď v České republice a který se v příštím týdnu bude distribuovat z Fakultní nemocnice svaté Anny v Brně do dalších zařízení v České republice.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Tato, toto nebylo zakoupeno ministerstvem zdravotnictví, takže ministerstvo zdravotnictví nezaplatilo to.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže vy jste nevěděl o tom, že se kupuje za 15 milionů.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Toto je lék, který je k dispozici, když bude podán, bude uhrazen ze zdravotního pojištění. Já jsem se dozvěděl o tom, že je v České republice v době, kdy v České republice byl.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže to není akce ministerstva zdravotnictví.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Toto není primárně akce ministerstva zdravotnictví.

Václav MORAVEC, moderátor

A kde se z veřejných peněz tedy vzalo těch 15 milionů.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Znovu říkám, jedná se o úhradu, která je formou zdravotního pojištění, takže bude uhrazena až ve chvíli, kdy ten lék bude někomu podán. Já jenom trvám na tom, aby byl podáván za přesně definovaných, aby byl prodáván za přesně definovaných podmínek, jako experimentální lék. A znovu jenom zopakuji to, že si myslím, že je potřeba říct, že lidé se často, tak jako vždycky v kritické situaci, chytanou nějaké možnosti, ale já jako lékař zcela zodpovědně říkám, že chci věřit, že ten lék může nějakým způsobem někomu pomoci, ale v žádném případě to není univerzální všelék na COVID.

Václav MORAVEC, moderátor

Pane ministře, s vaším příchodem se očekávala kompetence zvládnání epidemie. Jste lékař, který má za sebou významnou a dobrou vědeckou kariéru, vaši kolegové z Brna, kupříkladu přednosta interní hematologické a onkologické kliniky Fakultní nemocnice v Brně prof. Jiří Mayer v rozhovoru pro včerejší Lidovky.cz, říká: "Kdybych chtěl být hodně stručný, řeknu vám, že Ivermektin bych si já osobně nevzal a nedoporučil bych ho nikomu z mé rodiny, přátel nebo pacientů," konec citátu. Vy byste si vzal Ivermektin.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já bych si Ivermektin nevzal a a ve chvíli, kdy bych se dostal do situace, kdybych jako lékař z nějakého důvodu uvažoval o jeho použití, tak ho budu používat podle přesně definovaného protokolu, jako jakýkoliv lék, který je takzvaně off label. Je potřeba si říct, že tento lék je používán v dávkách, které jsou několikrát pro koronavirus, několikrát větší, než je jeho původní indikace pro parazitární onemocnění. Může být spojen s postižením jater, s postižením ledvin a podobně, takže je potřeba ho jako jiné experimentální léky velmi opatrně kontrolovat, velmi opatrně hlídat a není to lék, který by se měl rozdat všem, určitě ne.

Václav MORAVEC, moderátor

Vadí vám jako ministru zdravotnictví, že tady máme desetitisíce balení Ivermektinu.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Mě asi nevádí, kolik ho tady je, mě by vadilo, kdyby byl používán nějak živelně, to.

Václav MORAVEC, moderátor

Ale to se stane příští týden, protože už je, už je z Nemocnice svaté Anny v Brně, která s ním začala, distribuován do dalších zdravotnických zařízení.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Je distribuován do zdravotnických zařízení, to jste řekl velmi správně, to znamená bude distribuován mezi lékaře, kteří, věřím budou dodržovat to, co jsou učeni na lékařských fakultách. A my jim k tomu dáme jakýsi protokol, podle kterého by měli postupovat. Budeme trvat na tom, aby byly, byly výsledky tohoto léku hodnoceny, abychom, případně mohli prokázat jeho efekt, je-li takový. A za včas zjistili, že by někomu škodil, kdyby se to stalo.

Václav MORAVEC, moderátor

Pod čím dál větším tlakem se kvůli politickým zásahům do expertního rozhodování ocitá Státní ústav pro kontrolu léčiv. Andrej Babiš ho opakovaně kritizuje, že mu schvalování léků a léčivých prostředků i vakcín dlouho trvá, připomeňme si slova Andreje Babiše z konce února.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 28. 2. 2021 /ANO/

Oni jsou konzervativní a staví se k tomu rezervovaně a vždycky klinická studie, ale kdo má dneska čas na klinickou studii, nikdo.

Václav MORAVEC, moderátor

Slova premiéra z konce února, chápu to správně, že Česká republika se po nezvládnutí kritické situace s pandemií vydává cestou experimentální léčby na lidech, viz Ivermektin.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Toto je řečeno, hodně striktně, ale ve chvíli, kdybychom popustili stavidla, tak by to takhle mohlo vypadat. Já si myslím, že pan premiér si ve svém expresivní vyjádření ne, neuvědomil vlastně důležitost klinických studií. Já nemohu používat léky, které nemají provedeny klinické studie, to prostě nelze.

Václav MORAVEC, moderátor

Ale to se tady děje u Ivermektinu, pane ministře.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Proto znovu říkám, jedná se o lék, který je, který je off label, a který musí být alespoň nějakým způsobem řízen. Ale nemůžeme se dostat do situace, kdybychom rezignovali na správnou klinickou praxi. To já, jako lékař prostě nemohu dopustit a nedopustím, takže berme to jako nějaké eufemistické vyjádření, že je možná teď situace dramatičtější nebo určitě je dramatičtější, ale nemůžeme rezignovat na správnou léčebnou praxi, protože to by se nám všem vymstilo i těm lidem, kteří teď věří, že jim může tento lék pomoci a nejedná jenom o Ivermektin, jedná se o jakoukoliv experimentální léčbu.

Václav MORAVEC, moderátor

Kdybych vám ale řekl, že ta pravidla jsou porušována, protože SÚKL přijal takové stanovisko, takové české stanovisko: obutá - neobutá, učená - neučená, to znamená, že de facto říká, že preparát Ivermektin neškodí, ale zatím ho nevydal na na na léčbu a nejsou potvrzeny studie, že by opravdu pomáhal v souvislosti.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

V tom v tom má SÚKL v podstatě pravdu a jako ono být konzervativní mě v tuto chvíli, já třeba mám taky nějaké výhrady, každý máme výhrady i k různým věcem, ale, ale tady musím říct, že být konzervativní v této fázi, neznamená jakoby nic pejorativního, nic špatného, já si myslím, že taková instituce, jako je Ústav pro kontrolu léčiv, musí být svým způsobem velmi konzervativní, aby byla schopná zajistit to bezpečné použití.

Václav MORAVEC, moderátor

A není to páteční stanovisko SÚKLu pod tím pod tím politickým tlakem, že tady premiér politicky vyhlásil experimentální léčbu na na lidech a přede mnou je stanovisko americké autority FDA, která v pátek konstatuje, že musí vyhodnocovat vědecké údaje o lécích, aby se ujistila, že je pro konkrétní použití bezpečné a účinné, a poté se rozhodnout, zda je schváli či nikoliv. Použití jakékoliv léčby přípravkem, která není, který není schválen FDA pokud není součástí klinické hodnocení, může způsobit vážné škody, což právě konstatuje FDA v souvislosti s Ivermektinem.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

FDA a Emma jsou jsou pro mě jedny z největších autorit na světě a já to, co řekla FDA bych úplně klidně podepsal, ale tady bych jenom chtěl říct, aby to nebylo jako personifikováno jenom na jednu osobu, to není to není stanovisko, které by zastával jen premiér, to je jakési celospolečenské stanovisko, do kterého jsme se zvláštním způsobem dostali díky řadě mediálních nepřesností o Ivermektinu a ve chvíli, kdyby o tom, jestli použijeme nebo nepoužijeme léky, se rozhodovalo na základě novinových článků, tak to je svět, do kterého já určitě nepatřím.

Václav MORAVEC, moderátor

Pane ministře, ale neděje se to. Já chápu, že kupříkladu střední Právo vypadá jak, kdyby majitelům Práva patřila výroba Ivermektinu, ale znovu se ptám, neměl byste vy, jako ministr zdravotnictví, který je vědeckou kapacitou říci, že tady se děje něco, co se vymyká zdravému rozumu, kde tady máme desetitisíce balení Ivermektinu, pořízené za 15 000 000 z peněz daňových poplatníků a a nejsou klinické studie.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Znovu vám říkám, není to tak, že by nebyla vůbec žádná klinická studie a to konstatuje i ten SÚKL. Jsou jakási předběžná klinická data, která říkají, že za určitých okolností u určitých případech tento lék může pomoci. To je dobrá známka, to je v

podstatě to, jakým způsobem se **věda** posouvá dopředu, to je v pořádku. Na druhé straně těch údajů není dostatek, abysme mohli říct, že to bude standard léčby. A už vůbec není dostatek o jeho bezpečnosti použití. A proto.

Václav MORAVEC, moderátor

To je to zásadní, protože veterináři říkají, že kupříkladu u zvířat pak zvířata trpí průjmy, je problém s jejich ledvinami a s játry. My přece nemáme teď žádné studie, které by mohly vyvrátit to, že pacienti sice budou vyléčeni na covid-19, ale budou mít dlouhodobější zdravotní následky na ledvinách a na játrech.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

No to je právě, to je právě ta oblast té emergentní medicíny, jako jednak teda o tom, aby se používaly veterinární přípravky, které jsou jako v jiném dávkování a v jiné kvalitě, to jako v žádném případě, jestli kdokoliv z diváků má doma veterinární přípravek, tak ať ho úplně s klidem hodit do koše, protože ten by mu opravdu mohl ublížit. Pakliže se bavíme o veterinárních humánních přípravcích, potom se dostáváme právě do té situace, která teď je, že to dané onemocnění, na které používáme experimentální lék, může toho člověka zabít. V tu chvíli, kdy vás zabudí to vlastní onemocnění, potom je vám trochu jedno, jestli vám třeba selžou játra kvůli té léčbě, takže bavíme se o něčem, co je ve velmi, ve velmi delikátní rovnováze.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže mě krátkodobě to může vyléčit na COVID, ale budu mít oddělaná játra s ledvinami.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To nevíte, třeba ne, a to je právě to, kde chci, aby do budoucna byly studie, ty určitě budou, ale ty teď nestihneme, ne protože na ně není čas, ale že to trvá dlouhou dobu, a proto já jenom chci, aby jsme si všichni uvědomili, že to je lék, který může mít potenciální pozitivní dopad. V žádném případě to není všelék, a když se bude podávat, tak s informovaným souhlasem pacienta, kde musí být informován tak jako standardně o všech jeho možných pozitivních i negativních účincích. A musí být používán za kontroly lékaře a ono to v podstatě i bez stanoviska SÚKLu už jde. Je to takzvaný mimořádný dovoz, kdy si ten lék může lékař, který je přesvědčen, že jeho pacientovi pomůže, vyžádat, přebírá za to odpovědnost a musí s tím pacientem komunikovat tady všechny tyto situace, o kterých jsem se bavil. Takže ten lék může pomoci, ale může také uškodit. Není to všelék a není to něco, co by měl mít každý doma ve své lékárnice.

Václav MORAVEC, moderátor

Když se podíváme na to, jak zvládáme koronavirovou krizi, tak v sobotu testy zachytily v České republice více než 9000 nových případů covid-19 a i když je to oproti pátku o 4 tisícovky méně, jde o 1200 případů, zachycených případů, více než před týdnem. Relativní pozitivita testů, jak sami vidíte na grafu, osciluje kolem hodnoty 40 %, nicméně neeskaluje zatím k vyšším hodnotám. V posledních dnech vidíte mírné zpomalení rychlosti šíření nákazy, což ale nemusí znamenat, že má Česká republika šíření onemocnění covid-19 pod kontrolou. Pane ministře, na kolik té současné kritické situaci, když vidíme na datech ÚZISu, jak se vyvíjela situace hlavně po vánočních svátcích, nakolik k tomu přispělo, že Česká republika nebyla vlastně schopna zachytit šíření té britské mutace.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To je poměrně podstatná otázka, protože když to řeknu, když otočím ten váš dotaz, tak my, tím, že se snažíme v poslední době, a to si myslím, že je snad i můj přínos pro celou tu věc, vybudovat funkční surveillance pro screening této nemoci, včetně jednotlivých variant, které navíc mohou mít různé mutace, to tady, bohužel do té doby vybudováno nebylo. Já se nebudu vyjadřovat k tomu, co se dělo do chvíle, než já jsem byl na ministerstvu, protože to jsem nemohl ovlivnit.

Václav MORAVEC, moderátor

Jinými slovy, technicky nebylo možné zachytit tu britskou mutaci hned v počátcích, protože nebyla vybudovaná kapacita.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Nebyly k tomu dostatečné kapacity. Je pravda, že kdybychom byli bývali, jak je ten jeden film, kdybych to byl býval věděl, že už 7. 12. což je informace, kterou máme nyní zpětně, se v České republice pohybuje britská mutace, potom bychom pravděpodobně v průběhu prosince reagovali jinak.

Václav MORAVEC, moderátor

Kdybyste tedy věděl, a protože v tomto týdnu jsem mluvil s německými odborníky, ti tvrdí, že zatímco Německo kvůli šíření britské mutace před vánočními svátky, v závěru adventu přijímalo tvrdší opatření a zpřísňovalo a my jsme rozvolňovali takže, kdybyste to byl býval věděl, tak byste šel německou cestou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Pravděpodobně bychom šli cestou, která by byla daleko přísnější.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže s tím, že nebyla kapacita, že jsme nevěděli, jak rozšířená je tady britská mutace, jsme si způsobili tu čtvrtou vlnu.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já se zaměřím spíš, snažím se otočit jako v něco pozitivního, protože v současné době se dokončuje právě právě ta ten surveillance systém tak, aby byl schopný tady toto celé, toto celé zachytit. Koneckonců i určité změny, které jsem provedl v rámci vedení Státního zdravotního ústavu a v rámci v rámci laboratorní skupiny, věřím, že tomu pomohou. V podstatě záměrem je, aby všechny laboratoře, které jsou toho schopny a těch je velký počet, prováděly PCR screening, který upozorní, nikoliv podloží, ale upozorní, upozorní na to, že se může jednat o danou mutaci toho viru, ve chvíli, kdy se toto stane, potom v systému zhruba 15 laboratoří rozprostřených po celé zemi, bude odesílána, odesílány reprezentativní vzorky pravidelně k sekvenaci s tím, že následně by mělo být sekvenováno v každé té každé té laboratoře asi 70 vzorků týdně, což je dohromady asi 1000 vzorků sekvenovaných týdně v celé republice. Jen pro vaši informaci v té době, o které jsme se bavili předtím, ses sekvenovalo asi 50 vzorků týdně, takže tam je masivní nárůst a zapojí se do toho i ostatní organizace včetně, včetně akademických tak, aby byla dostatečně velká sekvenční kapacita, aby nám tady tento systém umožnil do budoucna, protože toto není poslední mutace, která se tady objevila, aby nám umožnila zavčas zjistit, že se ta mutace v České republice objevuje a kde se šíří.

Václav MORAVEC, moderátor

A když mluvíte o jiných mutacích, podívejme se na mapu České republiky, jak nám krásně britská mutace putovala a putuje, tady vidíte opět na datech Ústavu zdravotnických informací a statistiky, jak v jednotlivých dnech britská mutace od západu přes střed a východ republiky projde ta vlna Českou republikou. Patrné je, že do půlky února byly nejvíce postižené oblasti Ašského výběžku a hranice s Polskem v Královéhradeckém kraji, od 21. února se nejpostiženější oblasti rozšířily do vnitrozemí, mezi 16 nejvíce zasažených okresů, jak uvidíte záhy v tabulce, teď patří Tachov, Plzeň-sever, Kolín, Sokolov, Rokycany, Ústí nad Orlicí nebo Náchod, máme pane ministře, teď už a víme, jak velká je ta nálož britské mutace v populaci a jaké to procentuální zastoupení té původní mutace a britské mutace.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Tuto informaci máme, ono se to proměňuje, ta data jsou pravidelně aktualizována a v současné době jsou, obecně se jedná o nadpoloviční nebo více než 50 procentní prevalenci té mutace britské a jsou okresy Už delší dobu, jsou to právě ty, ve kterých ty problémy začaly nejdříve, které měly někdy tu nálož až k 80 procentům. Evidentně právě přítomnost této mutace a její přechod od od západu na na východ je tím, co vedlo k té změně v trendu křivek v první polovině ledna.

Václav MORAVEC, moderátor

Máte strach z Jihoafrické mutace.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Strach člověka ochromuje, ale ale rozhodně ji v žádném případě nesmíme podcenit a je potřeba, je potřeba o tom o tom vědět, tentokrát dopředu a závčas, což si myslím, že se zatím daří.

Václav MORAVEC, moderátor

On neurobiolog Omar Šerý, který působí v soukromé laboratoři v Brně, tak v pátek na svém twitterovém účtu oznámil, že jeho laboratoř odhalila další 2 případy nakažlivější Jihoafrické mutace koronaviru a celkově tak bylo 7 případů odhaleno právě v Brně, které není možné přičíst, podle Šerého na vrub Zanzibaru a cestám do zahraničí. Nevzniká tady v Brně kolem té pomyslné mateřské školky nebo té skutečné mateřské školky ohnisko šíření Jihoafrické mutace, pane ministře.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Vy jste to řekl velmi přesně, na Twitteru někoho, bylo něco, to je naprosto špatně. Ve chvíli, kdy mám podezření, že jsem zachytil takovou mutaci, ať už jsem soukromá nebo státní laboratoř, tak to nebudu dávat na Twitter, ale pošlu tyto vzorky do Národní referenční laboratoře, abychom je ověřili. Podle informací, protože samozřejmě toto mě výrazně znepokojilo, takže jsme kontaktovali s hlavní hygieničkou jihomoravskou hygienickou stanicí, a bylo nám sděleno, že laboratoř kolegy Šerého byla požádána o to, aby zaslala vzorky do Národní referenční laboratoře a odpovědí bylo, že je nikam nepošle, protože si za svými výsledky stojí, takže toto považuji za naprosto jaksi nepochopení v lepším případě celého systému surveillance. A prostě tyto vzorky tam musí být odeslány. A je potřeba říct, že zatím žádný.

Václav MORAVEC, moderátor

Musí, když si, když si budou ti zástupci soukromé laboratoře trvat na tom, že je neodešlou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Je to, ano přesně správně se ptáte, protože i toto je věc, která se nyní bude měnit, jaksi nás nenapadlo nikoho zřejmě nebo kolegy, kteří se tím zabývali přede mnou, nenapadlo, že by si někdo vůbec dovolil neposlat vzorek do Národní referenční laboratoře. Toto je poměrně nová informace, takže to bude zakomponováno do nového mimořádného opatření. Které bude.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže vláda vezme nové mimořádné, kdy soukromé laboratoře budou muset odevzdávat vzorky.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Ne soukromé, všechny laboratoře ve chvíli, kdy bude vysloveno podezření na něco, co může ovlivňovat život všech lidí v tomto státu, tak není na místě si myslet, že já si za svým výsledkem stojím, prostě to pošlu do referenční laboratoře. A nikoliv a s nikým se o tom nebudu bavit.

Václav MORAVEC, moderátor

Ale dnes to právní předpisy České republiky neumožňují, chápu to správně.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Nenují k tomu, protože je to tak doposud nastaveno.

Václav MORAVEC, moderátor

Není to Absurdistán.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To jste řekl vy.

Václav MORAVEC, moderátor

Ale vy mi to nevyvracíte. Pane ministře, vy ale nemáte obavy, že pokud ty vzorky jsou správné a vyhodnocení v té soukromé laboratoři je správné, že nám tady vzniká ohnisko jihoafrické mutace v Brně.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

My máme přesně vytrasované ty ostatní případy, které byly správně odeslány do Národní referenční laboratoře, a které, které odpovídají tomu tomu importu ze zahraničí, tam nebyl prokázán žádný kontakt s těmi osobami, které kolega Šerý uvažuje jako podezření na tuto mutaci, ale právě proto ,musí být tito lidé okamžitě okamžitě konfirmováni, ono i ta konfirmace trvá téměř týden, ale s hygieniky v Brně je nastaveno to, že všichni tito lidé i s tímto podezřením, jsou vytrasováni a budou sledováni

během karantény i izolace ta mateřská školka, jak říkáte, je pod bedlivým dohledem, aspoň tak mě informovala a dnes jsem to ověřoval znovu, hlavní hygienička a jihomoravská hygienická stanice, takže samozřejmě musíme k tomu přistupovat, jako by to byla pravda, znamenalo by to ovšem něco něco jiného, než je import ze zahraničí, protože tam opravdu nebyli u těchto lidí nalezené žádné žádné styky s tím importovaný kmenem ze Zanzibaru. A ale abychom se o tom bavili, potřebuje vidět, jestli to opravdu je Jihoafrická mutace.

Václav MORAVEC, moderátor

To zatím nevíte.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To zatím nevíme, protože ty výsledky nebyly odeslány ke confirmaci.

Václav MORAVEC, moderátor

Sputnik se snaží dobýt Evropu, ve čtvrtek začala s průběžným hodnocením ruské vakcíny Sputnik Evropská léková agentura, neschválený Sputnikem přitom už očkují v Maďarsku. Tento týden dorazila první zásilka ruské vakcíny také na Slovensku. Sputnik osobně na letišti vítal slovenský premiér Igor Matovič, podle slovenského ministra zahraničí Ivana Korčoka, ale politická pozornost neregistrované vakcíně není na místě.

Ivan KORČOK, slovenský ministr zahraničí

Tato vakcína neboli Sputnik V není jen vakcína, ale je to nástroj v hybridní válce, chci, abychom to pojmenovali pravými slovy. V opačném případě, pokud by to byla pouze vakcína, tak jako to vidíme u všech ostatních, by bylo snahou, první snahou výrobce této, této vakcíny se dostat na trh tak, jako se dostali všichni ostatní a být v poctivé konkurenci na tomto trhu.

Václav MORAVEC, moderátor

Slovensko koupilo ruskou vakcínu, přestože jí nákup slovenská vláda neschválila, což společně se zhoršující se epidemickou situací vyústilo na Slovensku ve vládní krizi. Je dění kolem Sputniku podle vás jako ministra zdravotnictví, hybridní válkou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já bych se snažil vyhnout tady těmto opravdu politickým věcem a přistupovat k tomu jako odborník. Znovu řeknu, to je to, proč jsem ve vládě, to je to, proč jsem do ní přišel a zopakuji své stanovisko, že Sputnik nebo jakákoliv jiná vakcína, bude používána v této zemi ve chvíli, aspoň pokud já o tom budu rozhodovat, ve chvíli, kdy bude mít schválení Evropskou lékovou agenturou. Na tom se myslím většina odborníků v této zemi shodne.

Václav MORAVEC, moderátor

Nemůže se stát jako u Ivermektinu, že by se pod tlak dostal Státní ústav pro kontrolu léčiv, protože na Sputnik tlačí prezident a premiér.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Věřím, že ne a myslím si také, že je dobrým krokem, že Rusko požádalo o zahájení toho review u Evropské lékové agentury a jestli ta vakcína je dobrá a ona může být dobrá, já k ní odborně jaksi nechci vznášet žádnou kritiku, protože to neznamená, že by v Rusku nemohli, anebo nebyli šikovní vědci, tak v případě, že projde tímto schválením, tak já ji v žádném případě nebudu blokovat.

Václav MORAVEC, moderátor

Nejlepší vakcína je ta, kterou máme k dispozici, říká Andrej Babiš. Premiér v posledních týdnech krom Sputniku shání i čínskou vakcínu, tady jsou premiérova slova.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 17. 2. 2021 /ANO/

My preferujeme, aby Evropská léková agentura, pokud teda Sputnik požádá o schválení, to schválila velice rychle.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 17. 2. 2021 /ANO/

Chceme zvážit to, že pokud bysme získali tu vakcínu, abysme šli podobnou cestou, jak jde Maďarsko, je důležité, abysme, co se týče původu vakcíny, nedělali politiku. Vakcína není o politice. Vakcína je o bezpečnosti našich občanů.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 17. 2. 2021 /ANO/

Dnes odlétám na oficiální návštěvu do Srbska, jejich zkušenosti určitě budou pro nás cenné, očkují i ruskou vakcínu Sputnik.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 17. 2. 2021 /ANO/

Chodím, ptám se, po světě sháním vakcínu, telefonujeme všude možně.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí, 17. 2. 2021 /ANO/

Tam běží debata o ty dokumentaci, takže to je v běhu. Čím dřív, tím líp, ale ta vakcína je jí málo, takže si myslím, že pokud by se nám povedlo ji získat a jsou lidi, kteří mi píšou, že chtějí tu vakcínu, bude to dobrovolné, tak proč ji nepoužít.

Václav MORAVEC, moderátor

Premiér jedním dechem tedy říká, že je pro to, aby Evropská léková agentura schválila Sputnik nebo jakoukoliv jinou vakcínu, která zatím schválena není, ale pak na straně druhé mluví o SÚKLu, že to může stačit. Vy tedy garantujete veřejnosti, že nebudou lidé v Česku očkovaní žádnou vakcínu, která nebude schválena Evropskou lékovou agenturou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že všichni, včetně pana premiéra, chtějí nějakým způsobem pomoci. Všichni dělají všechno pro to, aby vakcíny, případně léky tady mohly být k dispozici. A je mou povinností.

Václav MORAVEC, moderátor

Promiňte, pane ministře, zatím pomoc politiků, a to jak v České republice řídí.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já bych to jenom dořekl, protože ono to není v kontradikci. A je mou povinností, abych pro občany této republiky zařídil, že se tak bude dít bezpečnou cestou, takže přímou odpovědí na vaši otázku, ano, pakliže o tom bude rozhodovat ministerstvo zdravotnictví v čele se mnou, potom garantuji, že budou používány jenom bezpečné léky a v případě vakcín, jenom ve smyslu ve smyslu schváleném Evropskou lékovou agenturou.

Václav MORAVEC, moderátor

Tušíte, kdy by Evropská léková agentura mohla, protože výrobci ruské vakcíny Sputnik požádali v tomto týdnu, kdy by mohla léková agentura Evropské unie říci ano či ne.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já vím, že je, protože nedostatek vakcín na evropském trhu v následujícím jednom, dvou měsících ještě může trvat, takže určitě všechny země se snaží tlačit Evropskou lékovou agenturu do co nejrychlejších kroků, ale Evropská léková agentura stejně jako náš SÚKL se musí řídit svými předpisy, takže určitě to udělá tak, aby dodržela všechno, co je potřeba a já si myslím, že se v optimálním případě jednat o nějaké týdny nebo kratší měsíce, když půjde všechno dobrou cestou, ale já si.

Václav MORAVEC, moderátor

Myslíte, že dříve než v dubnu to tedy nebude.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

To bych nepředpokládal.

Václav MORAVEC, moderátor

Když se podíváme na důvěru praktických lékařů, kteří vstupují do procesu očkování, jak důvěřují jednotlivým typům vakcín. Tady je pohled rozsáhlého sociologického šetření **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a výzkumné společnosti Focus, jde o rozsáhlé sociologické šetření mezi 1163 praktickými lékaři v celé České republice, mezi těmi, kterými se v Česku už očkuje, největší důvěru v očích praktiků má vakcína Pfizer/BioNTech, té důvěřuje, jak vidíte sami, 57 % praktických lékařů. Moderně pak necelá polovina dotázaných a AstřeZenece 37 % praktiků. Zatímco schváleným vakcínám nedůvěřuje jen jedno procento praktických lékařů, protože tam je nasčítáno, jak vidíme, ta největší důvěra ta tmavě zelená, tak ruské vakcíně Sputnik nedůvěřuje 20 % praktiků. Čínské 4 % a 65 % praktických lékařů, který se průzkumu zúčastnilo, odpověděli, že ruskou vakcínu neumí posoudit, u čínské vakcíny stejnou odpověď zvolilo 88 % dotázaných praktiků, protože to sociologické šetření se uskutečnilo od poloviny ledna do počátku února. A předseda Sdružení praktických lékařů Petr Šonka k jednoměsíční odstavu od toho šetření a nedůvěře praktiků k ruské a čínské vakcíně v rozhovoru pro dnešní Otázky, říká.

Petr ŠONKA, předseda, Sdružení praktických lékařů ČR

Je tam samozřejmě určitá nedůvěra k těm dodržování jako kvality ve výrobních procesech, a tak dále. To jsou všechno věci, které samozřejmě mohou být vyvráceny, pokud ta vakcína získá registraci Evropské lékové agentury. Pak já mám ten názor, že ve chvíli kdy, kdy tu registraci má, tak je na ní potřeba pohlížet jako na jakoukoliv jinou vakcínu. Nicméně, dokud ji nemá, tak je to něco, co by asi praktičtí lékaři příliš používat nechtěli. A myslím si, že ta národní registrace, o které se mluví, není nebo výjimka ministerstva zdravotnictví, není ta cesta, jak důvěru v tu vakcínu mezi pacienty prosadit.

Václav MORAVEC, moderátor

Lidé se pak budou, až bude schválená vakcína Sputnik, tak se budou registrovat, budou se moci rozhodnout pro to, jakou vakcínu dostanou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že to v tom případě, kdy bude registrována, tak bude stejný postup jako u jakékoliv jiné. Ani v současné době to není tak, že byste si při registraci vybíral, kterou tu vakcínu budete používat, protože oni jsou všechny srovnatelné. Naprosto zásadní informace, kterou musí mít všichni lidé je ta, že vakcína chrání proti úmrtí a proti tomu, aby člověk prodělal to onemocnění s těžkým průběhem, ale to chrání všechny.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže si v budoucnu nebudou moci lidé vybrat, jestli budou očkováni Sputnikem nebo.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Můžou si vybrat, když bude a já si myslím, že když bude registrovaný, že tato otázka v podstatě zmizí, ale ve chvíli je, tak jak je to teď, ať se bavíme o těch, které jsou, vy ve chvíli, kdybyste přišel do očkovacího centra, tam vám bude nabídnuta vakcína, kterou vy z nějakého důvodu nechcete, já k tomu nevidím důvod, aby si lidé vybírali, aby vůbec měli mít pocit, že nějaká lepší a nějaká horší, protože to není pravda.

Václav MORAVEC, moderátor

Tak ale podívejte se i na rozdílnou důvěru praktiků k vakcíně.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

No, ale to se bavíme o neschválené vakcíně, že.

Václav MORAVEC, moderátor

Ne, ale je rozdílná důvěra mezi Pfizer/BioNTech a mezi AstrouZencou nebo Modernou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že to se, že to je zase mediální výstup. To zase není založeno.

Václav MORAVEC, moderátor

Je to vnímání praktiků, promiňte.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Říkám, ale že jejich jejich vnímání je často založeno na tom mediálním výstupu, který kolem té vakcíny je. Ale mimochodem, to se i napravilo, protože i Německo, pokud vím, stáhlo to omezení věkové a ono, jak se postupně objevují další a další data, tak opravdu není, zcela seriózně říkám, není důvod si vybírat. Ne že bych to chtěl někomu zakázat, ale protože je to zbytečné zdržování celého toho systému. Nicméně, ve chvíli, kdy přijдете na očkovací místo, kde by vám chtěli podat vakcínu, se kterou vy z nějakého pro mě nepochopitelného důvodu, nesouhlasíte, potom vám ji samozřejmě nikdo nedá násilím.

Václav MORAVEC, moderátor

Tak vám dají pak jinou.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Tak se můžete přeočkovat, přehlásit někam jinam, kde bude jiná vakcína. Ale opravdu k tomu nevidím důvod.

Václav MORAVEC, moderátor

Uvažujete o změně očkovací nebo vakcinační strategie, protože jeden z nejčastějších dotazů, které jsem v průběhu týdne dostával od diváků a psali mi e-maily, že sem mám zeptat, jak je možné, že profesní skupiny, které zatím nenastoupí do práce, kvůli uzavření České republiky, tak jsou prioritizovány oproti třeba vážně zdravotním onkologickým pacientům, kteří jsou pod sedmdesátiletou hranicí. Zvažujete změnu toho očkovacího plánu.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Narážíte na pedagogy.

Václav MORAVEC, moderátor

Narážím na pedagogy,arážím i na další profesní skupiny.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že ty další profesní skupiny ve hře nejsou, nyní jsou ve hře pedagogové a toto já bych řekl, že není politické rozhodnutí. To je celospolečenský konsensus. My jsme se všichni shodli na tom, napříč politickými stranami, snad i napříč všemi věkovými kategoriemi, že víme, že dětství nebo děti jsou naše budoucnost, že nechceme, aby do budoucna ještě více trpěly tím, že se nemohou vzdělávat, ono to nese spoustu dalších konsekvencí a covid jednou pomine a my musíme myslet na ně, takže celospolečenskou prioritou je, chceme, jakmile to půjde, vrátit děti do škol, aspoň postupně. A pro to jedna z věcí, kterou můžeme udělat, je pro očkování pedagogů, mimochodem i mezi nimi je velká část starších lidí, takže toto si myslím, že není politické, ale jakési celospolečenské rozhodnutí a dokonce si troufnu říct, že i konsensus.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže ho nebudete teď měnit.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Nebudu ho, nebudu nebudu doporučovat jeho změnu, určitě ne.

Václav MORAVEC, moderátor

Ani, ani větší odstup mezi prvním a druhým očkováním, ta britská cesta, která by nám teď, protože vy neustále mluvíte o milionech dávek vakcín, které přijdou v následujících týdnech do České republiky, tak neuvažujete o tom, co se zatím, podle těch studií osvědčilo Britům.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že jsme jaksi na na částečně touto touto cestou vyšli, díky prohlášení, které jsem jednak vydal a dopisu, který jsem zaslal hejtmanům a ředitelům nemocnic, že není vhodné a není žádoucí, aby si schovávali jakékoliv vakcíny na druhou dávku, aby pro očkovali všechno, co je možné tou první dávkou a i v případě, že by došlo a máme to podloženo i stanoviskem Infektologické společnosti, i v případě, že by došlo k nějakému malému zpoždění v tom termínu druhé dávky, tak to riziko, že by toho člověka ohrozilo, je naprosto minimální v souvislosti nebo v porovnání s rizikem, kdybychom si vlastně schovávali dávky a nevyočkovali všechny pacienty, nenaočkovali všechny osoby, které můžeme.

Václav MORAVEC, moderátor

Pane ministře, ale když se podíváme na data vakcinace ve světě, tak právě Velká Británie tím svým postupem je lídrem i v Evropě, na 100 obyvatel tam mají naočkováno 32 obyvatel, druzí jsou Srbové 23, 9-19 lidí ze stovky mají naočkováno ve Španělsku, v Polsku nebo Maďarsku a na Slovensku, 5-9 lidí na 100 obyvatel je naočkováno v Německu, v Rakousku nebo ve Švédsku. U nás máme naočkováno 7 lidí na 100 obyvatel. Nejpomaleji v Evropě očkují na Ukrajině, v Bělorusku nebo Bulharsku. Mezi tyto státy se asi nechceme zařadit, stejně jako mezi Rusko, kde na 100 lidí jsou na očkování pouze 4 lidé. Ke čtvrtku, když se podíváme na Česko, bylo celkově aplikováno přes 771 000 dávek, z toho první dávku dostalo více než 515 000 lidí, druhou dávku dostalo přes 255 000 lidí, stále je velké množství zásob. To znamená, že, že to, že to vaše doporučení nefunguje.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Funguje. Vy jste správně řekl ke čtvrtku. A já tady mám data k včerejšímu večeru. A jenom za ty poslední 4 dny bylo vyočkováno přes 100 000 dávek, to znamená průměr 25 000 za den. Některé dny dokonce to bylo přes 30 000. V současné době je proočkováno 818 450 vakcín. A ze všech vakcín, které byly dodány je to 78 %, to je patrný jako jednoznačně patrný nárůst, a když odečteme ty, které přišly koncem tohoto týdne, tudíž jsou určeny na příští týden, tak vlastně máme proočkováno 92,18 %, takže já si myslím, že právě to, co jsem řekl před chvílí, ten můj apel, jak na ředitele nemocnice ke konci týdne, tak i na hejtmány o, případně i o tom očkování víkendovém, protože například v sobotu, v sobotu bylo podáno, bylo podáno 10 000 dávek, což předtím jaksí nebylo, předtím kolem 10 000 dávek bylo třeba asi před 14 dny očkování během běžného běžného dne, takže si naopak myslím, že se to všichni uvědomují. A že dochází k dalšímu požadovanému růstu toho očkování, takže já si myslím, že to naopak.

Václav MORAVEC, moderátor

Kdy myslíte, že ta rezerva pro "Strýčka příhodu" na to druhé očkování zmizí, protože mluvíte, jestli se vás poslouchal pozorně, o 78 %, kdy, kdy tam žádné rezervy nebudou, protože je jasné, že.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Ona tam vždycky jako nějaká rezerva musí být, protože tu vakcínu dostane jednou za týden, takže vy jako ve chvíli, kdy to hodnotíte třeba v sobotu a vakcínu jste dostal v pátek, tak ji nemůžete mít všechnu vyočkovánou, ale proto si myslím, že se bavíme spíš o tom, co je bez té úplně poslední dodávky, a to je 92 %, a to je docela dobrý výsledek, si myslím a myslím si, že by, ano, tady tento výsledek by se měl přiblížit ještě více 100 procentům, aby vlastně v tom prostoru byla jenom ta poslední dávka, která je na ten týden určená.

Václav MORAVEC, moderátor

Váš očkovací zmocněnec, pokud mohu zjednodušit jeho funkci, kterého jste přijal Zdeněk Blahuta, který předtím velel SÚKLu, tak v rozhovoru pro Seznam zprávy tento týden nastínil, že ta vakcína a způsob její distribuce má i své politické konsekvence, k tomu se přidal i pražský primátor Zdeněk Hřib, který říká, že premiér zasahuje do těch distribučních čísel vakcín a podobně. Můžete garantovat veřejnosti, že ten stav, který popisoval Zdeněk Blahuta, a který popisuje pražský primátor, že skončí.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že ta situace se nějakým způsobem možná i docela dramaticky vyvíjí, to na co je odkazováno v Praze v poslední době je spíše to, že Praha má velmi specifický přístup politickou situaci, kde v Praze je vlastně téměř polovina všech fakultních nemocnic v republice. A Praha jako taková sama žádnou nemocnici nemá. Proto funkce pražského nebo pražského krajského nebo městského koordinátora je úplně jiná. A my jsme se rozhodli opravdu jít tou cestou, že tuto koordinaci uvnitř Prahy bude dělat přímo ministerstvo zdravotnictví, nikoliv pan premiér, přímo ministerstvo zdravotnictví. A.

Václav MORAVEC, moderátor

Takže premiérovi jsou odňaty ty kompetence.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si nemyslím, že je potřeba někomu něco dávat nebo odnímat, prostě existuje tady národní koordinátorka očkování, které je její to práci, určitě samozřejmě, protože to je důležitá i z pohledu řízení státu důležitá informace, tak premiérovi tady tato informace jednoznačně patří. A mít ji samozřejmě bude, ale a vrátím se zpátky k tomu co jste řekl, ministerstvo zdravotnictví dělá všechno pro to, aby řízení očkování bylo opravdu odbornou záležitostí.

Václav MORAVEC, moderátor

Zároveň, když mluvíte o odborné záležitosti, vy jste de facto připustil, že jste v některých momentech obcházen, jako nákup Ivermektin do České republiky v takovém množství. Premiér říká, že na ministerstvu máte nedostatek lidí, že ministerstvo zdravotnictví nedostatečně komunikuje a vzniká tady nový orgán, odborný orgán Petra Smejkal, epidemiologa z pražského IKEMu, který i podle premiéra se má stát novým Prymulou. Bude ten orgán vedle ministerstva zdravotnictví, to znamená, že budeme sledovat to, co sledujeme v uplynulém roce, že ta epidemie je řízena premiérem, ministry zdravotnictví, kteří jsou pak odvolávání nebo jsou slabí a teď tady vznikne další orgán.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

My o tom s panem doktorem Smejkalem, se kterým si myslím, že komunikace je jako velmi dobrá, diskutujeme. Ta i přípravu tady tohoto toho, této skupiny nějaké poradní, jsme spolu diskutovali a on ví od začátku mé stanovisko, že toto je skupina, která by měla být na úrovni ministerstva zdravotnictví. Ona nebude, nebudou to lidé, kteří byli zaměstnanci ministerstva, nebudou to lidé kteří by byli mými podřízenými, ale chci, aby to bylo na úrovni ministerstva zdravotnictví a tato skupina dávala své odborné vyjádření, nezávislé odborné vyjádření ministři zdravotnictví, který s ním bude dále pracovat.

Václav MORAVEC, moderátor

A ministr zdravotnictví se jimi bude řídit, nebude to tak, že tady vznikne třetí orgán, protože premiér nerespektoval Ústřední krizový štáb, vznikla vládní rada pro zdravotní rizika, která do jisté míry je kopii Ústředního krizového štábu, vy jste ministrem zdravotnictví a vedle toho vznikne čtvrtá paralela/nesrozumitelné/.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Na toto já vám odpovím úplně úplně jednoznačně. Chci, aby to tak bylo. Ve chvíli, kdyby tady vznikal druhý ministr zdravotnictví, tak beze mě.

Václav MORAVEC, moderátor

Tak byste opustil ministerstvo zdravotnictví.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já si myslím, že toto se nestane, ale ve chvíli, kdyby někdo a já věřím, že nikdo takovou, takový záměr nemá, ale ve chvíli, kdyby někdo chtěl vytvářet paralelní strukturu s ministerstvem zdravotnictví, tak to není způsob, který já bych byl schopný nějakým způsobem akceptovat.

Václav MORAVEC, moderátor

Byste rezignoval, pokud by tady byli 2 ministři za zdravotnictví, vy a.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Ano, ve chvíli, kdyby tady byli 2 ministři zdravotnictví, a kdy by ministr zdravotnictví neměl vliv na to, jakým způsobem se bude vyvíjet zdravotní politika v této zemi, tak bych rezignoval. Já jsem od začátku říkal, že já netrvám na tomto svém místě. Já jsem ochoten a schopen pro něho udělat naprosto všechno, co je v mých silách. Ale nebudu se ho udržet za každou cenu v době, kdyby kdybych neměl možnost toto ovlivňovat. Ale já si myslím, že to nenastane/nesrozumitelné/.

Václav MORAVEC, moderátor

S panem Smejkaem jste tedy domluvení, že ten orgán tak ten hovor stane, že ten orgán bude pod ministerstvem, že bude začleněn do ministerstva zdravotnictví.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Je to můj způsob chápání této poradní, této nezávislé poradní skupiny, protože si myslím, že to má smysl, aby tady byl někdo, kdo dá dohromady jakousi jakousi informaci, která je je ryze třeba i ryze akademická. Ale kdo následně bude muset akceptovat to, že tento, že tento názor, který je akademický, potom bude třeba akceptován částečně, protože toto je role ministerstva zdravotnictví. Já v tu chvíli, kdy jsem se stal ministrem, tak jsem přestal být jenom akademik, a toto musí akceptovat všichni ostatní. Já kdybych seděl nyní ve své ordinaci, anebo přednášel na své lékařské fakultě, mohu mít pravděpodobně jiné postoje a jiné názory, než mám jako ministr zdravotnictví, ne v principu, ale v konkrétních krocích, protože takhle musím zohledňovat daleko více věcí.

Václav MORAVEC, moderátor

Když se podíváme na tu situaci na ministerstvu zdravotnictví. Během roční epidemie pandemie covid-19 má Česká republika 3 hlavní hygieniky, takže se během toho kritického zdravotního stavu vystřídali 3 hlavní hygienici v České republice. Vystřídali se 2, respektive 3 ministři zdravotnictví. V srpnu odešel Rastislav Maďar, o měsíc později skončil ve funkci ministr zdravotnictví Adam Vojtěch, nahrazený Romanem Prymulou a mohli bychom v těch změnách, jak je diváci vidí na obrazovce, pokračovat. Počítáte s dalšími změnami na ministerstvu zdravotnictví, protože podle informací Otázek sílí tlaky na to, aby byl odvolán váš náměstek Vladimír Černý.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Já se přiznám, že tady tento tlak, že by mě někdo chtěl odvolat pana profesora Černého z jeho stávající funkce, tak takový tlak já nemám a pana profesora, který prokázal svoji odbornost i při řízení národního dispečinku ještě v době, kdy nebyl náměstek, si vážím, myslím si, že ta jeho role, tak jak je teď nastavená, je je v pořádku, pokud se týká i třeba jeho komunikace, o tom jsme také spolu mluvili, to si myslím, že máme také vyřešeno a tam já do budoucna nějaký žádný problém nevidím, takže pakliže se ptáte na něj, tak já nyní neplánuji jeho odvolání z funkce politického náměstka.

Václav MORAVEC, moderátor

Děkuji ministru zdravotnictví Blatnému za tento otevřený rozhovor a těším na další rozhovory v Otázkách, děkuju.

Jan BLATNÝ, ministr zdravotnictví /za ANO/

Na shledanou, Jan Blatný prvním hostem Otázek další zajímaví hosté uvidíte ve druhé části.

Vláda informuje o očkování málo

TISK, Datum: 08.03.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 4, Autor: (iDNES.cz), Vytlačeno: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Rubrika: Z domova

Průzkum

Pětaosmdesát procent z více než tisíce praktických lékařů v průzkumu uvedlo, že vláda neinformuje veřejnost o očkování proti nemoci covid-19 dostatečně. Celkem 74 procent praktiků nemá dostatek informací o vakcinaci ani z pohledu výkonu své práce. Lékaři postrádají zejména podrobný popis vakcinačního plánu a údaje o silných a slabých stránkách vakcín. Vyplývalo to z průzkumu, který provedla **Fakulta sociálních věd UK** a sociologická společnost Focus v rámci projektu „Covid-19 infodemie“, podpořeného Technologickou agenturou ČR. Do průzkumu se v době od 11. ledna do 7. února zapojilo 1 163 praktických lékařů.

Popis akce Webinář: Tomáš Sedláček: Dobro a zlo – na prahu nové dekády- Online

Vítejte v novém desetiletí. Přetrvávající oligarchizace a nerovný přístup ke zdrojům, otupování hodnot a zapírání vědy, doznívání migrační krize, začátek krize ekonomické, hledání smyslu života v práci, technologické pokroky přepisující pravidla a do toho všeho pořádný škrť přes rozpočet v podobě koronakrize. Toto je jen málo z charakteristik definujících dobu, v níž žijeme. Zjistěte, jak se na výzvy současné společnosti dívá světoznámý filozof ekonomie, Tomáš Sedláček. V jedinečné online přednášce nám představí ekonomii, ne jako rigidní nauku o vzorcích a číslech, ale jako fascinující obor hluboce zakořeněný v humanitních vědách, a podělí se i o své názory podepřené obsáhlou znalostí filozofie, historie, psychologie, umění a náboženství. Nenechte si to ujít!

PhDr. Tomáš Sedláček, Ph.D.

je popřední ekonom a vysokoškolský pedagog, světově patří k nejznámějším českým ekonomům současnosti. V letech 2001 až 2003 působil jako poradce prezidenta Václava Havla. V letech 2004 až 2005 byl poradcem ministra financí. Velkou část svého dětství prožil ve Finsku a Dánsku. V roce 2001 se stal doktorem filozofie na **Karlově univerzitě v Praze**. Studoval i na Yaleově **univerzitě** v USA. Přednáší ekonomii a dějiny ekonomických teorií na **Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity**. Působí i jako makroekonomický stratég v ČSOB bance. Je členem správní rady Nadačního fondu proti korupci. Za svou hlavní publikaci *Ekonomie dobra a zla* získal v roce 2012 německou cenu za ekonomickou knihu. Tato publikace byla přeložena do 22 světových jazyků a sklídila úspěch i u zahraniční kritiky (Financial Times, New York Times, Die Zeit, Frankfurter Allgemeine Zeitung).

JAK WEBINÁŘ FUNGUJE?

— Přihlašování levou zadní: Na webinář se můžete připojit přes svůj telefon anebo notebook, nepotřebujete k tomu žádné další technické vybavení.

— Před konáním webináře vám v den jeho konání na e-mail pošleme odkaz, přes který se na webinář lehce připojíte. Pokud vstupenkou zakoupíte v den konání akce, odkaz na webinář vám přijde v jednom e-mailu přímo se vstupenkou.

— Zážitek pro aktivní i pasivní posluchače: Do webináře se můžete aktivně zapojit a klást otázky, ale zároveň je určený i pro ty účastníky, kteří chtějí raději jen poslouchat.

— Live stream webináře se vysílá prostřednictvím platformy Vimeo, přímo ve vašem internetovém prohlížeči. Není proto potřebné nic instalovat, ani se nikde registrovat.

VÝHODY WEBINÁŘE:

— Zúčastnit se ho můžete z pohodlí vašeho domova anebo kanceláře.

— V nejbližších dnech po uskutečnění webináře dostanete záznam, který vám bude k dispozici po dobu 30 dní.

— Efektivnější využití vašeho času bez potřeby cestovat.

— Možnosti klást otázky a komunikovat s lektorem webináře.

— Na jeden vstup se může zúčastnit celá rodina.

Odpovede na často kladené otázky najdete tu:

I letos se studenti mohou hlásit do programu prg.ai Minor [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.03.2021, Zdroj: cvut.cz, RU / den: 2 500

Studenti ČVUT mají opět možnost přihlásit se do programu prg.ai Minor. Ten představuje unikátní spojení sil čtyř excelentních pražských fakult s cílem poskytnout hlubší vhled do oboru umělé inteligence. Program je určen primárně pro studenty Fakulty elektrotechnické a Fakulty informačních technologií. Přihlašování do programu poběží do 22. března. Výsledky budou vyhlášeny 10. dubna.

Program prg.ai Minor nabízí různorodé pohledy na obor umělé inteligence. Skládá se z nejlepších předmětů ze čtyř zapojených fakult a klade si za cíl rozšířit znalosti o AI mezi talentovanými studenty z ČVUT v Praze a **Univerzity Karlovy**. Pilotně byl program spuštěn v zimním semestru 2019, v současnosti ho studuje více než 50 studentů. Do iniciativy, jež prohlubuje spolupráci českých vědeckých institucí na poli technologií, se zapojily Fakulta informačních technologií ČVUT, Fakulta elektrotechnická ČVUT, **Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy** a **Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy**. Za úspěšné absolvování programu náleží studentům certifikát, který jim pomůže otevřít dveře do světa AI průmyslu či vědy. Ing. Marek Szeles, který studoval na Fakultě elektrotechnické ČVUT a účastnil se programu, hovoří o své zkušenosti takto: „Jako softwarový inženýr se chci co nejlépe vzdělávat v problematice autonomního řízení a prg.ai Minor mi umožnil nahlédnout do tohoto tématu optikou hned čtyř pražských elitních fakult. To je naprosto unikátní příležitost. Postupem času jsem se skrze technickou stránku dostal až k etickým a společenským otázkám aplikace umělé inteligence, čemuž bych se rád věnoval i v budoucnu.“

Kromě možnosti studovat kvalitní předměty z jiných fakult je prg.ai Minor také o komunitě podobně naladěných technicky zaměřených studentů, pro které jsou pořádány akce se zajímavými hosty. Přihlášky posuzuje komise složená ze zástupců zapojených fakult na základě prospěchu, technických znalostí a motivace studentů. Program inicioval a spravuje spolek prg.ai, jehož ambicí je vytvořit z Prahy světové centrum umělé inteligence.

Představení prg.ai Minor můžete také zhlédnout v krátkém videu.

Více informací a přihlášky najdete na webových stránkách zde.

Kontaktní osoba:

Z průzkumů veřejného mínění je patrné, že preference ČSSD dlouhodobě klesají. Podle politologů oslovených Novinkami za propadání až pod pětiprocentní hranici nutnou pro vstup do Sněmovny může účast sociálních demokratů ve vládě s hnutím ANO, nesrozumitelnost a chybějící témata, kterými by dokázala voliče oslovit a udržet si je, aby neodcházeli k jiným stranám, hlavně k ANO.

Ve čtvrtek zveřejněný průzkum agentury Median přisoudil ve volebním modelu ČSSD 4,5 procenta, což by znamenalo, že by se nejstarší politická strana po říjnových volbách do Poslanecké sněmovny nedostala. ČSSD se na hranici vstupu do Sněmovny potácí již delší dobu, jak ukazují průzkumy.

Novinky oslovily několik politologů s dotazem, proč se v posledních měsících a letech strana, která se v dobách své největší slávy těšila z volebního úspěchu přesahujícího 32 procent, dostala až na hranici svého „přežití“ ve Sněmovně.

Průzkum agentury Kantar CZ sociálním demokratům až na výjimky přisuzuje od loňského února výsledky na hranici pěti procent, ale spíše pod ní. Median je trochu optimističtější a dával straně po většinu stejného období sedmiprocentní výsledky. Průzkumy veřejného mínění provádí více agentur, některé jako třeba STEM či CVVM však svou činnost s ohledem na pandemii v poslední době utlumily, i proto je Novinky nezařadily do výčtu.

Krátkodobý efekt červené mikiny

Z grafů je patrné, že k určitému navýšení preferencí došlo loni v létě, kdy současný předseda strany Jan Hamáček jako šéf Ústředního krizového štábu a ministr vnitra oblékl výraznou červenou mikinu, v níž informoval například o nákupech chybějících materiálů z Číny. Číslo straně ale následně začala opět klesat a potvrdily to i výsledky loňských krajských voleb, ve kterých ČSSD propadla. Oslavné výsledky strana ve volbách nezaznamenává již několik let.

„Klíčový je trend, který je špatný. A tento průzkum ukazuje, že se prohlubuje. Podle Medianu jsou na nejhorším výsledku, na kterém kdy byli. Volby jsou daleko, není to dramatické, ale pro stranu je to dost nepříjemné, protože se ukazuje, že vůbec nemají jistotu účasti v příští Sněmovně, a trvající pobyt ve vládě, zvlášť v této situaci, je pro ně vyložené ničivý,“ míní politolog Lubomír Kopeček z brněnské Masarykovy univerzity.

Na tom, že sociální demokraty zřejmě nejvíce poškozuje jejich účast ve vládě s hnutím ANO premiéra Andreje Babiše, se s Kopečkem shodují i další oslovení politologové - Josef Mlejnek z Fakulty sociální věd **Karlovy Univerzity** a Ladislav Mrklas z pražského CEVRO institutu.

Kromě účasti ve vládě na vině i rozpory

Jako další problém související se současnými nevalnými výsledky ČSSD v průzkumech vidí trojice odborníků také rozpory ve straně, což má také za následek odliv voličů.

„Strana je pořád rozštěpená a existují vedle sebe dvě křídla, dnes již menšinové autoritářské křídlo prosazující levicovou politiku a progresivistické křídlo, které už má několik let poměrně výraznou většinu. V důsledku toho odešla celá řada důležitých osobností strany, které reprezentovaly první jmenovaný proud,“ vysvětlil Mrklas s tím, že v důsledku toho od ČSSD odešla i řada voličů k jiným stranám.

Taktéž podle Kopečka strana „nenabízí nic atraktivního“. Nejbolestivější byl pro stranu prý odliv seniorů, které jim převzal Andrej Babiš se svým hnutím ANO. K němu odešli podle Mrklase i voliči z řad státních zaměstnanců. Od ČSSD se odvrátilo také množství dělníků, kteří se přiklonili k SPD. Další část elektorátu odvedli sociálním demokratům Piráti.

„Jakmile strana takto jednou klesne, tak už se to těžko vrací. A koneckonců Jan Hamáček není nějaký silný lídr. Strana navíc nemá dostatek přitažlivých lidí a novějších tváří,“ osvětlil jeden z důvodů pokračujícího se propadání Mlejnek.

Čas na odchod už promeškali, teď by byli za zbabělce

I přesto, že účast v současné vládě, která v posledních měsících kvůli nevládnutí koronavirové krize čelí kritice, ČSSD poškozuje, všichni z oslovených politologů shodně tvrdí, že na odchod už je pozdě a strana by si tím mohla ještě více uškodit.

„Odchodem z vlády si moc nepomůžou. Vsadili vše na to, že jsou ve vládě a bude to úspěšná vláda. To je jejich sázka, která ale nevychází. Když teď zuří pandemie a oni půjdou z vlády, veřejnost si to vyhodnotí tak, že to jsou zbabělci, kteří utíkají z lodí, jež mají řídit,“ nastínil pravděpodobný scénář Mlejnek z **UK**. O dvousečnosti tohoto postupu mluví i Kopeček s Mrklasem.

Ideální čas na srozumitelný a elegantní odchod z vlády podle nich už strana dávno promeškala. Kopeček pak dodává, že nebýt pandemie koronaviru, ČSSD by už podle jeho názoru ve vládě nebyla, protože by došlo k určitému třesku ve straně, „možná ne z hlediska vedení, ale směřování“.

„Je to dost logický závěr, protože strana v posledních letech stále ztrácí a z reakcí členů je vidět, že značná část z nich si to uvědomuje. Za normálních okolností by už tato strana ve vládě asi neseseděla,“ odhaduje Kopeček.

Jak se zachránit?

Strana má nicméně stále šanci trend zvrátit a zachránit se. Jednu z cest ukázal v loňských krajských volbách například současný hejtman Pardubického kraje Martin Netolický, který upozadil značku oranžové růže a nechal se zvolit na kandidátce koaličního hnutí 3PK - Pro prosperující pardubický kraj, v rámci něhož byla i ČSSD. Lidé tak odhlédli od značky ČSSD a na ni navázaných „kauz“ a výsledkem byl téměř ojedinělý úspěch strany ve volbách.

Takovou cestu si dovede představit i politolog CEVRA Mrklas. „Dokážu si představit, že by se ČSSD povedlo trochu přemalovat značku a jít do voleb pod jinou, například jak se jim povedlo vytvořit v některých krajích vloni,“ nadnesl Mrklas.

Další možností by mohlo být srozumitelnější směřování strany pro voliče a důraznější komunikace úspěchů ČSSD ve vládě. Podle Mlejnkova si totiž například řadu věcí, které „vyboxuje“ ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová marketingově přivlastní premiér Andrej Babiš, a strana tak ostrouhá.

Mrklas vidí určitou snahu o větší vymezení se i v současné rétorice předsedy Hamáčka. „Poslední trend, kdy se sociální demokraté snaží být tvrdší v otázkách restrikcí, než je samotný Andrej Babiš, je podle mě zoufalým pokusem, jak se nějak více profilovat a stát se srozumitelnějším vůči voličům. Ale jestli je to ten správný směr, to si nejsem jistý,“ míní politolog.

Resort vnitra navrhuje dvě varianty, jak rozhodnout, komu svěříli občané vedení země na další čtyři roky. První – Česko jeden volební obvod – je politicky obtížně průchodná. Zřejmě projde ta druhá – zachování 14 volebních krajů, avšak změna matematického převodu hlasů na poslanecké mandáty. Představuje ale riziko pro skládání vlád.

Legislativní sprint, jehož cílovou páskou je nový volební zákon, se přiblížil cíli. Na vládě se objevil návrh ministerstva vnitra (MV) pod vedením Jana Hamáčka (ČSSD), jenž představuje dvě varianty, jak rozhodnout, komu svěříli občané vedení země na další čtyři roky. Jak se ale ukazuje, navržené řešení může způsobit problémy v budoucnu, především pokud jde o skládání stabilních vlád. Jednou z variant je politicky obtížně průchodný projekt, který by z Česka udělal jeden velký volební obvod a vymazal tradičních 14 krajů.

Do schránek by v takovém případě voličům přišla plachta s 200 jmény od každé strany. Toto řešení ale prosazuje dnes jen hnutí ANO a SPD. Dává to smysl – při jedné kandidátce pro celou zemi by jen vzrostl význam lídrů a prakticky by šlo o přímou volbu premiéra. „Považujeme tento model za nejspřavedlivější. Ostatní strany to ale vidí jinak,“ vysvětlil premiér Andrej Babiš (ANO) preferenci své strany. Ve sněmovně se naopak počítá, že projde spíše druhá varianta založená na starším návrhu lidovců. Zadrhnouti volebního soukolí

Ta by 14 volebních krajů zachovala, změnila by ale matematickou formuli, kterou se hlasy převádějí na poslanecké mandáty. Nově navržená Hareova kvóta je jednodušší a ve formě předkládané MV by výrazně ubírala vítězovi voleb, a naopak přistrčila pár mandátů menším stranám. Změna volebního zákona byla nutná po rozhodnutí Ústavního soudu (ÚS), který označil dosud fungující volební systém za nespravedlivý a nedostatečně proporcionální. Obsazení sněmovny podle soudců neodráželo spravedlivě výsledky voleb. Ministerstvo vnitra cvičně spočítalo, jak by dopadly minulé čtyři sněmovní volby, pokud by se jelo podle jím navržené metody. Hned ty poslední v roce 2017 ukazují, v čem se demokratické volební soukolí může zadrhnout. V první řadě by nevznikla současná vláda ANO a ČSSD, jež i s tolerancí KSČM nasbírala jen 96 mandátů.

Jenže jak upozornil odborník na volební systémy Miloš Brunclík z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, honba za ideální proporcí se může vymstit. „Zapomínáme, že jedním z hlavních úkolů každého volebního systému je vygenerovat stabilní vládu,“ řekl politolog. Stačí se podle něho podívat na dosud fungující pravidla, která ÚS označil za neustavní. Už za jejich působení nebylo skládání vlád s většinou ve sněmovně žádný med. V roce 2006 vznikla vláda ODS až po přeběhnutí poslanců z konkurenční ČSSD.

Od minulých voleb navíc vládne menšinová sestava, kterou držely hlasy komunistů. Dle Brunclíka jsme nyní trochu posedlí myšlenkou perfektně proporcího rozvržení, které jako by zvyšovalo kvalitu demokracie. „Jenže to se bavíme pouze o vstupech demokracie. Zapomínáme ale, že má i výstupy,“ varuje expert. A jedním z nich je schopnost zaručit, že s kartami, které voliči rozdají, lze odehrát klidnou partii.

Vidět je to i z materiálů MV. To cvičně spočítalo, jak by dopadly minulé čtyři sněmovní volby, pokud by se jelo podle jím navržené metody. Hned ty poslední v roce 2017 ukazují, v čem se demokratické volební soukolí může zadrhnout. V první řadě by nevznikla současná vláda ANO a ČSSD, jež i s tolerancí KSČM nasbírala jen 96 mandátů. Aby vláda dostala důvěru, potřebuje jich alespoň 101. Hlavním důvodem je, že Hareova kvóta by ANO připravila oproti současnému stavu o 15 mandátů. Klauzule zřejmě zůstane

Opozice by byla od složení většiny ještě dál – kombinace obou dnešních opozičních koalic by zaznamenala jen 81 mandátů. Pokud by se někdo z dvojice ODS a Piráti nevolil kývnout na spolupráci s Babišovým ANO, jedinou další variantou by bylo zapojení do vlády SPD Tomia Okamury. To je v současné situaci krajně nepravděpodobné. Bez ANO nebo SPD by nová vláda vzniknout nemohla. To nepočítáme se zásahem prezidenta Miloše Zemana, který se vyžívá v pověřování svých oblíbenců sestavením vlády.

Malé strany také často akcentují, že je vůči nim systém nespravedlivý. Poukázat mohou třeba na klauzuli, která komplikuje vstup koalicím do sněmovny. Ta však v zákoně téměř s jistotou zůstane v podobě, kdy dvoučlenná koalice bude potřebovat alespoň sedm procent hlasů, trojčlenná devět a čtyř a vícečlenná alespoň jedenáct.

Malé strany také často akcentují, že je vůči nim systém nespravedlivý. Poukázat mohou třeba na klauzuli, která komplikuje vstup koalicím do sněmovny. Ta však v zákoně téměř s jistotou zůstane v podobě, kdy dvoučlenná koalice bude potřebovat alespoň sedm procent hlasů, trojčlenná devět a čtyř a vícečlenná alespoň jedenáct. Brunclík podotýká, že zdaleka neplatí občas praktikované dělení na zlé velké strany a hodné malé. „Malé strany mohou ty velké snadno vydírat,“ uvedl politolog.

Za pravdu mu dává chování komunistů, kteří současné vládě diktovali řadu podmínek. Když je kabinet nesplnil, vypověděli mu při klíčovém hlasování o prodloužení nouzového stavu podporu. Zvýšit pravděpodobnost, že po volbách vznikne stabilní vláda, v některých systémech pomáhá bonus pro vítěze. Například v roce 2017 přihrál ANO zmíněných 15 poslanců navíc, když posbíralo takzvané zbytkové mandáty, které po prvním kole přepočtu hlasů na křesla nikomu nepřipadly.

Jenže mezi politiky po bonusu poptávka není. „Bonus pro vítěze rozhodně nepreferujeme,“ řekla šéfka TOP 09 Markéta Pekarová Adamová. Stejně to vidí lidovci a další opoziční strany. Vzhledem k tomu, že v průzkumech preferencí zatím na prvním místě stále figuruje hnutí ANO, nelze u opozice čekat v tomto směru názorový posun.

Foto:

Volební urna musí být po celou dobu pod dohledem komise.

Jan Zátorský, MAFRA

Před minutou Rozhodnutí o podobě letošních maturit by mělo být odborné a mělo by vycházet ze stanoviska ministerstva školství (MŠMT), řekl na tiskové konferenci vicepremiér a šéf ČSSD Jan Hamáček. Ministři za sociální demokracii chtějí při jednání vlády postupovat podle doporučení školského resortu. Hamáček tak reagoval na vyjádření premiéra Andreje Babiše (ANO), že studenti by mohli mít na maturitním vysvědčení známky podle průměru za celé studium.

Maturanti zatím nevědí, jak budou letošní zkoušky vypadat. Babiš přišel minulý týden s nápadem, že by se mohla pro letošek zavést úřední maturita. Studenti by tak na maturitním vysvědčení mohli mít známky podle průměru za celé studium střední školy.

S nápadem premiéra ale nesouhlasí mnozí odborníci. Ministryně financí Alena Schillerová (za ANO) pak v neděli řekla, že si na Instagramu udělala anketu, ve které tisíce lidí hlasovaly pro úřední maturitu.

Musí proběhnout diskuze mezi odborníky, míní Hamáček

Anketa však podle Hamáčka nestačí. „Za mě je to vysoce odborné rozhodnutí. Není možné o tom, zda budeme dělat maturitu, nebo zda dáme státní maturitu na základě průměru, rozhodovat podle nějaké ankety na Facebooku či Instagramu. Toto musí říct ministerstvo školství na základě odborné diskuse,“ uvedl Hamáček.

Podle Hamáčka bude klíčové stanovisko ministra školství **Roberta Plagy** (za ANO). „Podle toho, jaké bude doporučení ministerstva školství, tak naši ministři budou postupovat i ve vládě,“ dodal šéf ČSSD. Podotkl, že stejně, jako se věří při obraně státu generálům, by se měl ve vzdělávání dát prostor školským odborníkům.

Jiná forma maturity

MŠMT podle své mluvčí Anety Lednové jedná se zástupci škol a ve hře jsou například posuny termínů či úpravy obsahu maturit. Rozhodnutí by mělo padnout do konce týdne.

Už v lednu Plaga oznámil, že se podobně jako loni zruší slohy z češtiny a cizích jazyků. U didaktických testů se má prodloužit čas a ústní zkoušky mají zůstat. Praktické zkoušky mohou mít jinou formu, případně se mohou posunout na léto.

Hamáček by nepodpořil návrh, aby si studenti mohli vybrat buď úřední maturitu z průměrných známek, nebo skládání klasické ústní a písemné zkoušky. „To je jako vybírat, jaké budeme platit daně. Musí být nějaký standard, stát ho musí garantovat,“ uvedl.

Podle něj by dvojí maturita zkomplikovala uplatnění celému jednomu ročníku. „Všichni by se ptali, kterou maturitu máš, jestli tu před komisí, nebo tu průměrnou. Vznikly by dvě úrovně nebo dvě kvality maturit,“ dodal Hamáček. Neví prý, proč ministerstvo školství s odborným stanoviskem váhá.

S návrhem premiéra nesouhlasí ani Svaz průmyslu a dopravy ČR. Podle něj není pravda, že zaměstnavatelé maturitu nevyžadují, někteří by úřední maturitu nemuseli uznávat jako plnohodnotnou, řekla viceprezidentka svazu Milena Jabůrková.

Mzdy jako pro lidi se základním vzděláním

„Přestože chápeme složitost současné situace, zavedení úřední maturity nepodporujeme, protože by mohla diskriminovat letošní držitele maturity oproti maturantům z jiných ročníků,“ uvedla Jabůrková.

Maturita je podle viceprezidentky svazu pro zaměstnavatele ověřením dosažených znalostí, protože váha známek i kvalita výuky v jednotlivých školách se liší. V případě nejasností s letošní maturitou by podle svazu mohly firmy dávat absolventům mzdy jako lidem se základním vzděláním.

Od začátku pandemie se podle svazu výuka na dálku ve školách velmi zlepšila, takže pro zvládnutí maturit podle svazu stačí úprava zkoušek. Za schůdnou označila i možnost, že by žáci, kteří se na květnovou maturitu necítí, získali osvědčení o absolvování středního vzdělávání v daném oboru a měli možnost si maturitu bez dalších podmínek dodělat do pěti let.

Otevřený dopis premiérovi

Předseda **České konference rektorů** Petr Sklenička řekl, že **vysoké školy** podporují odmítavé stanovisko středoškolských asociací. „Dovedeme si představit, že (maturity) nebudou zcela stoprocentní a kompletní, jak jsme zvyklí,“ řekl s tím, že určité prvky zkoušky musí zůstat zachovány.

Otevřený dopis premiérovi proti úředním maturitám podepsali zástupci Asociace ředitelů gymnázií, Unie školských asociací CZESHA, Sdružení učňovských škol, Asociace ředitelů základních škol, Asociace zdravotnických škol ČR, Asociace obchodních akademií České republiky, z.s. a Asociace ředitelů hotelových škol.

V dopise upozorňují na to, že distanční vzdělávání je od loňského září povinné a pokud se řádně nekonalo, měli studenti usilovat o nápravu u ředitelů či zřizovatelů škol nebo u České školní inspekce. Studenti by se měli učit překážky překonávat, nikoli obcházet, shodli se zástupci škol.

Souvislost s podzimmními volbami?

Na tom, že by o podobě maturit měli rozhodovat odborníci, se shodli také politolog Petr Just z Metropolitní **univerzity** v Praze a sociolog Daniel Prokop. Podle Justa je legitimní o podobě maturit diskutovat, ale z principu je špatně, pokud se návrhy související s tak důležitým tématem iniciují na základě ohlasů ze sociálních sítí a bez širší a hlubší odborné a politické diskuze.

„I z toho je evidentní, že se jedná spíše o výrok související s volbami. Nedomnívám se však, že by měl (výrok) nějaký zásadní dopad na politické preference dotčené voličské skupiny,“ uvedl Just.

Podle politologa Josefa Mlejníka z Fakulty sociálních věd **Univerzity Karlovy** vychází Babišův návrh spíš z neschopnosti státu uspořádat maturity v současné epidemické situaci.

Prokop: Zjednodušení maturit je na místě

Ulehčení maturit je podle Prokopa žádoucí, zkoušky by se podle něj ale nemusely úplně zrušit. Dlouhodobě by se mělo řešit zejména nastavení státní maturity, která není dost transparentní, řekl.

O tom, proč se nyní do diskuze o maturitách vložil premiér, nechtěl Prokop spekulovat. „Osobně si myslím, že by to (řešení maturit) měla být kompetence ministerstva školství a aby jsme to všechno neřešili nějak příliš impulzivně,“ uvedl.

Podle údajů Cermatu se k jarnímu termínu maturit přihlásilo poprvé 72 751 studentů. Maturantům je většinou 19 let. Dospělých s voličským právem je ale i většina třetáků a také část druháků, kteří měli při nástupu do školy roční odklad. Podle údajů MŠMT je ve třetím ročníku středních škol včetně učňů letos kolem 100 tisíc lidí a ve druhém ročníku asi 114 tisíc.

Státní maturitní testy se mají konat od 3. do 7. května, školní maturity od 16. května. Praktické maturity začínají podle vyhlášky ministerstva od 1. dubna.

Ministr školství **Robert Plaga** nesouhlasí s návrhem premiéra Andreje Babiše na udělení úřední maturity. Ve spolupráci se zástupci škol dokončuje další úpravy maturitních zkoušek pro tento rok, které by měly zohlednit zejména situaci studentů pracujících kvůli epidemii covidu-19 v nemocnicích a sociálních službách.

Maturitní zkouška je podle Plagy nezbytným požadavkem pro výkon řady profesí a její plošné nahrazení úředním aktem na základě studijních výsledků by podle něj znamenalo bezdůvodnou devalvaci vzdělávání.

„Již v lednu, kdy jsme představovali úpravy maturit, jsme jasné řekli, že další možné úpravy budou záviset na vývoji epidemické situace. Vzhledem k tomu, že závažnost situace stále neumožňuje návrat k prezenčnímu vzdělávání, je namísto přistoupit k dalším úpravám. A to zejména s ohledem na další pracovní povinnost žáků vybraných zdravotních a sociálních oborů. Úřední maturita však není správnou a adekvátní cestou,“ uvedl dnes ministr.

S nápadem, že by letos maturanti mohli dostat známky podle průměru za celé své studium, a získat takzvanou úřední maturitu, přišel premiér minulý týden. Studentům by to podle něj pomohlo zvládnout napětí, kterému čelí kvůli epidemii covidu-19. Uvedl, že je s Plagou ohledně letošních maturit dlouhodobě v rozporu. Vicepremiér Jan Hamáček dnes Plagu podpořil, když řekl, že by rozhodnutí o podobě maturit mělo vycházet ze stanoviska ministerstva školství.

Úřad avizoval, že chce o podobě maturit rozhodnout do konce tohoto týdne. Už v lednu ministr oznámil, že se podobně jako loni zruší slohy z češtiny a cizích jazyků. U didaktických testů se má prodloužit čas a ústní zkoušky mají zůstat. Praktické zkoušky mohou mít jinou formu, případně se mohou posunout na léto.

Státní didaktické testy i školní část maturity mají podle vyjádření ministerstva svůj účel, který je nezbytné zachovat i v současné obtížné době. Zatímco testy ověřují nezbytné minimum znalostí v základních předmětech, školní maturita se zaměřuje na dovednosti pro výkon povolání či další studium, uvedl úřad. Dlouhodobá nepřítomnost žáků ve školách je podle něj od září vyvážená povinnou výukou na dálku či doporučením, aby se vzdělávání maturantů ve druhém pololetí zaměřovalo jen na přípravu k maturitní zkoušce.

Ministerstvo je připraveno zohlednit situaci letošních maturantů, kteří zároveň kvůli nařízené pracovní povinnosti nebo dobrovolně pomáhali či stále pomáhají v zařízeních poskytujících zdravotnické nebo sociální služby. Plošné nahrazení zkoušek úřední maturitou by ale úřad považoval za nezodpovědné vůči žákům i jejich budoucím zaměstnavatelům. Odmítavě se k úředním maturitám postavili i zástupci středoškolských asociací, **Česká konference rektorů** nebo Svaz průmyslu a dopravy ČR.

Podle údajů Cermatu se k jarnímu termínu maturit přihlásilo poprvé 72 751 studentů. Státní maturitní testy se mají konat od 3. do 7. května, školní maturity od 16. května. Praktické maturity začínají podle vyhlášky ministerstva od 1. dubna.

„Za mě je to vysoce odborné rozhodnutí. Není možné o tom, zda budeme dělat maturitu, nebo zda dáme státní maturitu na základě průměru, rozhodovat podle nějaké ankety na facebooku či instagramu. Toto musí říct ministerstvo školství na základě odborné diskuse,“ uvedl Jan Hamáček. Prý by nepodpořil návrh, aby si studenti mohli vybrat buď úřední maturitu z průměrných známek, nebo skládání klasické ústní a písemné zkoušky. „To je jako vybírat, jaké budeme platit daně. Musí být nějaký standard, stát ho musí garantovat,“ uvedl vicepremiér.

Podle něj by dvojí maturita zkomplikovala uplatnění ročníku mladých. „Všichni by se ptali, kterou maturitu máš, jestli tu před komisí, nebo tu průměrnou. Vznikly by dvě úrovně nebo dvě kvality maturit,“ dodal Hamáček. Neví prý, proč ministerstvo školství s odborným stanoviskem váhá.

Politologové: Návrh úředních maturit souvisí s volbami

Debata o podobě maturit v letošním roce je namísto, ale měla by se vést na základě širší odborné a politické diskuze. Shodli se na tom politolog Petr Just z Metropolitní **univerzity** v Praze a sociolog Daniel Prokop. Návrh premiéra Andreje Babiše na úřední maturity v letošním roce podle Justa souvisí s blížícími se podzimními volbami do Sněmovny. Podle politologa Josefa Mlejnka z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** vychází spíše z neschopnosti státu uspořádat maturity v současné epidemické situaci.

S nápadem, že by letos maturanti mohli mít známky podle průměru za celé své studium, přišel premiér minulý týden. Řekl, že od studentů dostal stovky e-mailů. Podle Justa je legitimní o podobě maturit diskutovat, ale z principu je špatně, pokud se návrhy související s tak důležitým tématem iniciují na základě ohlasů ze sociálních sítí a bez širší a hlubší odborné a politické diskuze. „I z toho je evidentní, že se jedná spíše o výrok související s volbami. Nedomnívám se však, že by měl (minéno ten výrok) nějaký zásadní dopad na politické preference dotčené voličské skupiny,“ uvedl.

Podle Mlejnka premiér svým návrhem nejspíše na voliče z řad maturantů necílí. „Myslím, že ta slova (o úředních maturitách) plynou spíše z toho, že stát vzhledem k epidemické situaci není schopen maturity uspořádat, respektive že existoval a existuje tlak, aby se školy otevřely alespoň maturitním ročníkům, nicméně situace tomu objektivně nepřeje,“ řekl.

Prokop považuje výrazné ulehčení maturit v tomto roce za žádoucí, zkoušky by se podle něj ale nemusely úplně zrušit. Dlouhodobě by se mělo řešit zejména nastavení státní maturity, která není dost transparentní, řekl. O tom, proč se nyní o diskuzi o maturitách vložil premiér, nechtěl spekulovat. „Osobně si myslím, že by to (řešení maturit) měla být kompetence ministerstva školství a aby jsme to všechno neřešili nějak příliš impulzivně,“ uvedl.

Za důležitější téma označil dlouhodobé dopady epidemie ve vzdělávání. Poukázal na to, že problémy se týkají nejen maturantů, ale i nižších ročníků, což podle něj může vést ke zvýšenému počtu odchodů žáků ze středních škol a zhoršení jejich pozice na trhu práce. Podle něj je proto důležité především nastavení podpory a doučování ve školách.

Nová mluvčí

TISK, Datum: 08.03.2021, Zdroj: Zemědělec, Strana: 3, Autor: (fia, čtk), Vytištěno: 7 500, Rubrika: Zpravodajství

...uvedla Pánková. Nová mluvčí vystudovala Teritoriální studia na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. V roce 2014 nastoupila do online deníku Echo24.cz, od roku 2017 pak působila v deníku... Plné znění podléhá licenčním podmínkám.

Debata o podobě maturit v letošním roce je namístě, ale měla by se vést na základě širší odborné a politické diskuze. Shodli se na tom politolog Petr Just z Metropolitní **univerzity** v Praze a sociolog Daniel Prokop. Návrh premiéra Andreje Babiše (ANO) na úřední maturitu v letošním roce podle Justa souvisí s blížícími se podzimními volbami do Sněmovny. Podle politologa Josefa Mlejnků z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** vychází spíše z neschopnosti státu uspořádat maturitu v současné epidemické situaci.

Státní maturitní testy se mají konat od 3. do 7. května, školní maturity od 16. května. Praktické maturity začínají podle vyhlášky ministerstva od 1. dubna. S nápadem, že by letos maturanti mohli mít známky podle průměru za celé své studium, přišel premiér minulý týden. Řekl, že od studentů dostal stovky e-mailů. Podle něj by jim úřední maturita pomohly zvládnout napětí, ve kterém se nacházejí kvůli epidemii covidu-19. Zaměstnavatelé podle jeho vlastních zkušeností maturitu nekladou na první místo. Mnozí odborníci na vzdělávání s jeho postojem nesouhlasí.

Podle Justa je legitimní o podobě maturit diskutovat, ale z principu je špatně, pokud se návrhy související s tak důležitým tématem iniciují na základě ohlasů ze sociálních sítí a bez širší a hlubší odborné a politické diskuze. 'I z toho je evidentní, že se jedná spíše o výrok související s volbami. Nedomnívám se však, že by měl (míněno ten výrok) nějaký zásadní dopad na politické preference dotčené voličské skupiny,' uvedl.

Návrh necílí na maturanty

Podle Mlejnků premiér svým návrhem nejspíše na voliče z řad maturantů necílí. 'Myslím, že ta slova (o úředních maturitách) plynou spíše z toho, že stát vzhledem k epidemické situaci není schopen maturitu uspořádat, respektive že existoval a existuje tlak, aby se školy otevřely alespoň maturitním ročníkům, nicméně situace tomu objektivně nepřeje,' řekl.

Prokop považuje výrazné ulehčení maturit v tomto roce za žádoucí, zkoušky by se podle něj ale nemusely úplně zrušit. Dlouhodobě by se mělo řešit zejména nastavení státní maturity, která není dost transparentní, řekl. O tom, proč se nyní do diskuze o maturitách vložil premiér, nechtěl spekulovat. 'Osobně si myslím, že by to (řešení maturit) měla být kompetence ministerstva školství a aby jsme to všechno neřešili nějak příliš impulzivně,' uvedl.

72 tisíc studentů

Za důležitější téma označil dlouhodobé dopady epidemie ve vzdělávání. Poukázal na to, že problémy se týkají nejen maturantů, ale i nižších ročníků, což podle něj může vést ke zvýšenému počtu odchodů žáků ze středních škol a zhoršení jejich pozice na trhu práce. Podle něj je proto důležité především nastavení podpory a doučování ve školách.

Podle údajů Cermatu se k jarnímu termínu maturit přihlásilo poprvé 72 751 studentů. Maturantům je většinou 19 let. Dospělých s voličským právem je ale i většina třetáků a také část druháků, kteří měli při nástupu do školy roční odklad. Podle údajů ministerstva školství je ve třetím ročníku středních škol včetně učňů letos kolem 100 tisíc lidí a ve druhém ročníku asi 114 tisíc.

ROK S PANDEMIÍ: ÚSTAVA STÁLE V HLAVNÍ ROLI

TISK, Datum: 09.03.2021, Zdroj: Právní rádce, Strana: 54, Autor: Adéla Nekvasilová, Vytlačeno: 8 800, Rubrika: Judikatura

Ať už zákonodárci nastaví volební zákon na jeden celostátní obvod, nebo čtrnáct volebních krajů, obojí by mělo vyhovět nálezu Ústavního soudu, míní ústavní právník a člen platformy Rozumné právo Jan Wintr. „Slovensko, kde mají jeden celostátní obvod, nicméně ukazuje, že existuje určité riziko u celostátní kandidátní listiny, že bude nadprezentovaná metropole na úkor periferních částí státního území,“ dodává.

* Ústavní soud zrušil část volebního zákona. Škrtl i dosavadní D'Hondtovu metodu přepočítávání volebních hlasů. Jaká metoda by jí podle vás měla nahradit?

Leckterá. Ústavnímu soudu nevadila ani tak metoda sama o sobě. Podle mě je v tom nálezu klíčové zejména to, že soudu vadilo, že volby probíhají ve čtrnácti separovaných krajích. U malých stran mohou padnout hlasy pod stůl tím, že strana nezíská ani jeden mandát v daném kraji a to se potom nezohlední na celostátní úrovni. Důsledkem toho mohou být významně poškozeny malé strany a dochází k poměrně velké disproporcii, kterou jsme mohli pozorovat u voleb v roce 2006 a 2017. Ta disproporce je tak velká, že ji lze označit za protiústavní. Existuje tedy více možností, kterou metodu přepočtu hlasů na mandáty zvolit, ale musí se vyhovět názoru Ústavního soudu, tedy že nesmí volby probíhat v konstelaci separovaných nanejvýš velkých krajů s neexistencí kompenzace vedoucí k těmto disproporcím.

* Je pro Česko lepší volit v jednom celostátním obvodu, nebo ve čtrnácti?

Ústavně konformní by bylo obojí. Musí být dodržena zásada poměrného zastoupení vyjádřená v ústavě, čehož lze docílit jak ve čtrnácti krajích, tak v jednom celostátním obvodu. Pro formu čtrnácti krajů hovoří to, že je to již poměrně zažitý model, se kterým některé strany už počítají a sestavují podle něj své kandidátní listiny. Druhou výhodou je zajištění rovnoměrné reprezentace regionů v Poslanecké sněmovně. Systém s jedním obvodem ve výsledku vede k nejpoměrnějším výsledkům, ale i se čtrnácti krajů lze zajistit poměrné výsledky vyhovující tomu, co požaduje Ústavní soud.

* Co se stane, když se poslanci neshodnou na novém modelu přepočtu hlasů?

Shodnout se prostě musí. Bez této části volebního zákona, kde je vysvětleno, jakým způsobem se ty hlasy přepočítávají na mandáty, vlastně není možné konat volby. Není možné reálně zhodnotit, kdo byl zvolen. Myslím si, že politické strany jsou si toho vědomy, a jednání proto probíhají poměrně intenzivně.

* Dala by se tíživá situace případně zachránit tím, že by vláda vyhlásila nouzový stav, čímž by došlo k prodloužení volebního období až o šest měsíců? Vláda samozřejmě nouzový stav vyhlásit může, ovšem to prodloužení volebního období až o půl roku

musí být provedeno zákonem. A protože se jedná o zákon týkající se voleb, tak vyžaduje souhlas Poslanecké sněmovny a Senátu čili to nemůže vláda jen tak provést sama. Musel by to odsouhlasit parlament, který by tím ale vyslal poměrně negativní signál, že se zákonodárci nedokážou dohodnout. Předpokládám, že k tomu nedojde a ty strany se dohodnou.

* Kromě počtu volebních obvodů a dalších otázek se poslanci také dohadují ohledně bonusu pro vítěze sněmovních voleb. Měl by se obnovovat, či by byl v rozporu s rozhodnutím Ústavního soudu?

Záleží na tom, jak daný bonus bude vypadat. V roce 2008 přišla vláda Mirka Topolánka s různými variantami na změnu toho volebního systému, kde se opravdu počítalo s tvrdým bonusem, tedy že se předem vyčlení deset až patnáct mandátů, které dostane vítěz. Myslím si, že tohle by šlo proti duchu nálezu, který hodně zdůrazňuje poměrné zastoupení. To, o čem se v současné době mluví jako o bonusu, není ale tento tvrdý bonus. Existují nicméně úvahy o tom, že volební systém může být určitým způsobem nastaven tak, aby v něm nějaký typ výhody pro větší strany byl zakomponován. Jedna z variant je, že by se na celostátní úrovni při počítání toho rozdělení mandátů nepoužila D'Hondtova metoda, ale metoda Imperiali, která trochu preferuje větší strany. Myslím si nicméně, že by bylo bezpečnější postupovat tak, aby se toto zvýhodnění velkých stran odstranilo, protože Ústavní soud se k němu zkrátka vyjádřil negativně. Je potřeba si uvědomit, že nález Ústavního soudu zrušil konkrétní volební systém, který dával výhodu pro vítěze v některých konstelacích skutečně obrovskou. Naposled to bylo 15 mandátů, takže si myslím, že mnohem menší zvýhodnění na úrovni několika mandátů by Ústavním soudem podle mého odhadu prošlo. Politologové nicméně říkají, že malé zvýhodnění velkých stran je k ničemu a neslouží rozumnému účelu na zvyšování šancí na vytvoření akceschopné vlády, protože o co je posílena větší strana, o to jsou oslabeni případně její potenciální koaliční partneři z řad menších stran, takže to potom vyjde často nastejno. Možná by bylo bezpečnější uvažovat o tom, že by se tam to zvýhodnění žádné nezakomponovalo, byť pokud bude malé, tak protiústavní nebude.

* Byl nouzový stav vyhlášený vládou od 15. února poté, co jeho prodloužení sněmovna nepodpořila, legitimní? Vláda použila podobné důvody k jeho vyhlášení jako v předchozích měsících. Může se k tomuto kroku vyjádřit Poslanecká sněmovna, když ji vláda v podstatě obešla?

Postup vlády vytvořil nestandardní právní situaci. Ústavní zákon o bezpečnosti počítá s tím, že vláda může vyhlásit nouzový stav na třicet dnů a potom jej prodloužit se souhlasem Poslanecké sněmovny. A pokud vláda tuto proceduru obešla tím, že nezískala souhlas, nouzový stav ukončila a v podstatě znovu vyhlásila, tak vytvořila skutečně pochybnosti o tom, zdali ten vyhlášený nouzový stav není protiústavní, a pak je obecně problém tento nouzový stav nějakým způsobem legalizovat. Sněmovna ho může kdykoliv zrušit, takže ho sněmovna zrušila, ačkoliv trochu zvláštním způsobem. Autoři zákona o bezpečnosti počítali s tím, že sněmovna jednoduchým usnesením nouzový stav zruší, nikoliv že ho zruší podmíněně k nabytí účinnosti takzvaného pandemického zákona. Ale není to nikde výslovně zakázáno, takže je třeba počítat s tím, že nouzový stav bude takto zrušen. Do té doby je nouzový stav pořád protiústavní, nicméně proti jeho zrušení Ústavním soudem pro rozpor se základními principy ústavy lze použít jako argument, že pokud sněmovna projevila vůli jej zrušit k pozdějšímu datu, tak vlastně implicitně souhlasila, že do té doby nouzový stav bude, a že tedy o zásah do základních principů ústavy nešlo. Nicméně pokud vláda trvá na tom, že nouzový stav je nový, tak nemůže ani žádat Poslaneckou sněmovnu o prodloužení, protože ten akt prodloužení je namísto použit až po třiceti dnech. Správným postupem by bylo, kdyby se sněmovna se rozhodla, že nouzový stav neprodlouží, následně by mohla vláda přijít ještě s jednou žádostí, jinak formulovanou nebo jinak odůvodněnou, a požádat Poslaneckou sněmovnu, aby změnila názor. Nebo se zkrátka smířit s tím, že nouzový stav skončil, na nějakou dobu fungovat podle zákona o ochraně veřejného zdraví a případně krajských stavů nebezpečí, a kdyby se po nějaké době ukázalo, že je to nedostatečné řešení, tak vyhlásit nový nouzový stav s novými důvody.

* Nový nouzový stav byl vyhlášen na žádost hejtmanů. Mohlo by jejich stanovisko naplňovat znaky nového zdůvodnění, potřebného pro vyhlášení nového nouzový stav?

Podle mého názoru ne. V krizovém zákoně, což je zákon běžný, a nikoliv ústavní, je sice řečeno, že pokud vznikne nebezpečí v kraji, hejtman může vyhlásit stav nebezpečí, a pokud dojde k závěru, že ten stav nebezpečí není dostatečným nástrojem, může požádat vládu o vyhlášení nouzového stavu. Taková procedura tedy existuje. Je ale otázka, do jaké míry předpokládá, aby mezi tím byl nějakou dobu stav nebezpečí a ukázalo se, že je nedostatečný. Uměl bych si nicméně představit i situaci, že by hejtman rovnou vyhodnotil, že stav nebezpečí bude nedostatečný. Nicméně tato procedura nemůže přebít fakt, že prodloužit nouzový stav lze jen se souhlasem Poslanecké sněmovny, a když si porovnáte dva akty z 30. září 2020 a 14. února 2021 o vyhlášení nouzového stavu, tak zjistíte, že vláda se ani nepokusila uvést, že by to bylo z jiných důvodů. Zůstávají pořád stejné, tedy výskyt koronaviru a hrozící pandemie.

* Na blogu Právo a krize jste se na konci ledna zamýšlel nad neodůvodněnými

krizovými opatřeními vlády. V konkrétním případě šlo o zákaz pobyt cizinců na území ČR. Proč podle vás vláda žádné odůvodnění v dokumentech neposkytuje? I pod časovým tlakem by snad každý takový podzákonný předpis měl určité obsahové náležitosti splňovat. Neví snad vláda, jak opatření odůvodnit? Těžko říct. Samozřejmě pro vládu je v tom časovém tlaku jednodušší to vydávat bez odůvodnění v situaci, kdy žádný právní předpis výslovně neříká, že ta opatření musí být odůvodněna. Jenže on žádný předpis ani výslovně nehovoří o krizových opatřeních, protože to je praxe, která vznikla teprve na jaře 2020, zatím to bylo tak, že vláda vyhlásí nouzový stav a přímo v něm stanoví ta omezení. Teď se to rozpojilo, vláda nejdříve vyhlásí nouzový stav a pak až postupně vydává ta krizová opatření, což asi je možné. Sice to není takhle napsáno v ústavním zákoně o bezpečnosti, ale z hlediska jeho účelu a smyslu je toto přípustné a přiznal to i Ústavní soud. Ale zatímco u mimořádných opatření ministerstva zdravotnictví vydávaných podle zákona o ochraně veřejného zdraví je výslovně napsáno, že musí být odůvodněná, a navíc jde o opatření obecné povahy, které musí být odůvodněno podle správního řádu, tak u krizových opatření tomu tak není. A když vláda nevidí výslovnou povinnost to odůvodnit, tak to neuvede. Podle mě je to v rozporu s důležitými principy právního státu, myslím, že veškeré akty veřejné moci mají být odůvodněné. Třeba i návrh zákona má být odůvodněný, jeho součástí má být důvodová zpráva, a tím spíše bych toto čekal u podzákonných předpisů, u nichž se má ještě navíc zdůvodnit, že se povinnosti v nich stanovené drží v mezích těch zákonů, podle nichž jsou podzákonné předpisy vydávány. Ostatně v brzké době o otázce odůvodnění bude rozhodovat i Ústavní soud. (Rozhovor vznikl před vyhlášením nálezu Ústavního soudu k danému tématu – pozn. redakce.) Platforma Rozumné právo, jejímž jste členem, v únoru vydala stanovisko ohledně budoucího rozlišování očkováných a neočkováných občanů a rozdílného uplatňování protiepidemických opatření na ně. Opravdu to naplňuje podmínku ústavnosti? Očkování není zatím dostupné všem a ohledně celého procesu

vakcinace proti koronaviru panuje nejistota. Skutečně vnímám veškerá omezující opatření jako velmi výjimečná, protože jsou to opravdu razantní zásahy do nejrůznějších ústavně chráněných svobod, jakými jsou svoboda pohybu a pobytu, podnikání, právo na respektování soukromého života, zasahuje to také do práva na vzdělání. Tato omezení musí být na nezbytně dlouhou dobu a v nezbytné míře, což říká i ústavní zákon o bezpečnosti a krizový zákon. Jediným účelem těchto opatření je bránit šíření nakažlivé nemoci. Pokud bychom měli dostatečně vědecky prokázáno, že člověk je nenakažlivý a nemůže ani tu nemoc přenášet, ať už z důvodu očkování, z důvodu předchozího prodělání té nemoci nebo že se prokáže negativním testem, tak odpadá legitimní důvod, aby byl nějak omezován těmito opatřeními. Myslím si, že toto je ta správná cesta, jak postupně pro čím dál větší počet lidí tu zemi otvírat a umožňovat fungování podniků. Závísí to na vědeckém poznání, dokud nebude jasné, jestli očkování lidé mohou nemoc přenášet, či ne, tak se toto využít nedá, ale samotný argument, že vakcína není dostupná pro všechny, není podle mě dostatečně silný. Ve stanovisku se hovoří i o „rovnosti v bídě“, neexistuje vlastně žádný legitimní důvod, proč to má fungovat tak, že někdo, kdo tu nemoc nemůže šířit, má být stále zavřený doma, protože někdo jiný není naočkovaný. Tohle je typický střet svobody a rovnosti a myslím, že svoboda má v daných konstelacích být důležitější hodnotou, protože smyslem zavírání podniků a služeb má být ochrana společnosti, nikoliv trest za to, že se někdo nedal očkovat, ačkoliv mohl. V momentě, kdy to v určitých případech není nezbytné, tedy u očkovaných lidí, kteří nemoc nemohou šířit, se skutečně tato opatření k ochraně společnosti nemají používat.

* Co bude s lidmi, kteří se z nějakého zdravotního důvodu očkovat nemohou, ale přesto mohou chorobu šířit?

Uvidíme, jak se to vyvine s tím vědeckým poznáním, ale tady bych viděl řešení v těch alternativách, jako jsou negativní test nebo jiné prokázání toho, že nemohou šířit virus. Protože zatímco rozlišování mezi očkovanými a neočkovanými podle mě není zakázaná diskriminace, neboť antidiskriminační zákon a další předpisy zakazují diskriminaci na základě těch zakázaných důvodů, jakými jsou například rasa, pohlaví, tak ta očkovanost či neočkovanost důvodem není. Nicméně zdravotní stav diskriminačním důvodem je, takže pokud by se ukázalo, že se někdo očkovat nemůže kvůli svému zdravotnímu stavu a pak se nemůže účastnit normálního života jako očkovaný, je to diskriminace na základě zdravotního stavu. A s tou je třeba pracovat a hledat vhodnou úpravu podmínek tak, aby k horšímu zacházení s tou jednou skupinou lidí nedocházelo. A tím právě bude nějaké vhodné prokázání nemožnosti šířit virus nebo právě negativní test.

* Když to převedeme do praxe. Opravdu může český národ fungovat tak, že očkovaný se u vchodu do restaurace prokáže, že byl očkován, sedne si ke stolu, objedná si, zatímco neočkovaný může pouze toužebně nahlížet oknem a nebude dovnitř vpuštěn? Nebude to ještě více zvyšovat napětí v už tak napjaté společnosti?

Určité nebezpečí tu je. Jak by to přesně vypadalo, se pak dá upravit zákonem, ale zdá se mi, že v těch zemích, kde očkování běží trochu lepším způsobem – zaráží mě trochu nízký počet očkovaných lidí v naší zemi, čekal jsem, že se bude očkovat rychleji – se takto postupuje. Minimálně při těch příležitostech, kde se zatím vždy vyžadoval negativní test, jako je letecká přeprava, lze negativní test nahradit očkovacím průkazem, pokud bude u očkování vědecky prokázáno, že je účinné. Je to trend, který se ve světě postupně prosazuje, a myslím si, že je to správné. Budu jen doufat, že se proces očkování významně zrychlí a že přechodná fáze postupného vracení se do normálu bude trvat rozumnou dobu, a nikoliv nepřiměřeně dlouho.

* Očkování proti koronaviru není povinné. Jaký je vztah mezi povinným a nepovinným očkováním vzhledem k rozlišování mezi očkovanými a neočkovanými? Pokud by bylo očkování proti covidu povinné, byla by zajištěna větší legitimita rozdílného uplatňování protiepidemických opatření?

Z hlediska rozlišování není důležité, zdali je očkování povinné či nepovinné. Smyslem opatření je bránit šíření viru, a pokud zkrátka někdo prokáže, že nešíří nemoc, není důvod, aby se na něj vztahovala daná opatření. Tohle bude platit i v případě nepovinného očkování. Náš právní řád samozřejmě vedle toho pracuje i s několika povinnými očkováními. A v tomto případě stát svým způsobem může nutit lidi k očkování pokutami pro toho, kdo nenechá naočkovat sebe či své dítě. Ústavní soud toto před pár lety podržel a rozhodl, že povinné očkování není protiústavní. Hodnota zdraví a nešíření epidemie je dostatečným důvodem k tomu, aby stát nařídil povinné očkování. Teď je tedy na politickém rozhodnutí, jestli to očkování proti koronaviru bude v budoucnu stanoveno jako povinné. Chápu ale opatrnost státu, protože v momentě, kdy o tom očkování opravdu tolik nevíme, vakcíny jsou čerstvé, tak prvním krokem státu přirozeně nebude, že ho nařídí jako povinné. Ale pokud se jednou prokáže, že to očkování není nebezpečné, je bez vedlejších účinků a že je efektivní pro řešení pandemie, umím si představit, že stát se rozhodne očkování ustanovit jako povinnost. Skutečně je to neúčinnější způsob, jak se pandemie zbavit, žádný jiný způsob tu k dispozici nemáme.

* Ve stanovisku je uvedeno, že některá pravidla, jako třeba povinnost zakrýtí nosu a úst v prostředcích veřejné dopravy, lze zachovat i pro očkované osoby v zájmu předcházení nekontrolovatelnému rozvolnění důležitého protiepidemického pravidla. Proč by v tomto případě platil pro všechny stejný metr?

Při přípravě stanoviska jsem se inspiroval některými německými odbornými články z blogu zabývajícího se ústavním právem a převzal jsem myšlenku, že u nošení roušek či respirátorů by patrně vůbec nešlo zakázat kontrolovat nebo jej vynucovat. Představte si tedy situaci, kdy lidé, kteří jsou očkovaní či nejsou schopni šířit virus, by nemuseli nosit roušku. Spousta lidí by ji pak neměla, běžela by mezi nimi policie a kontrolovala je, načež by zjistila, že ji někteří opravdu mít nemusí anebo že naopak žádný průkaz o nešířitelnosti viru nemají a musí si ji nasadit. Vytvářela by se tím poměrně epidemicky riskantní situace. Němečtí autoři vychází z toho, že nošení roušek je relativně malý zásah do svobody člověka a v zájmu efektivity celého opatření je možné jej očekávat i od očkovaných lidí. Na rozdíl od karantény nebo zákazu volného pohybu, omezení práva jít do restaurace či se jinak účastnit na kulturním a společenském životě země. To už se považuje za razantní zásah, a když bude řada lidí očkovaná, není důvod je v tomhle takhle plošně omezovat.

* Ve stanovisku Rozumného práva se píše, že pokud by rozlišování mezi očkovanými a neočkovanými mělo trvat delší dobu (například po dobu více měsíců), bylo by z důvodu právní jistoty vhodné některá pravidla upravit zákonem. Jakým zákonem? Jak by takové pravidlo, vyjádřené v legislativě, mělo podle vás vypadat?

Patrně by to bylo v zákoně o ochraně veřejného zdraví, kde by se přesněji upravila procedura vydávání očkovacích průkazů a analogických potvrzení, že nebudu nemoc přenášet. Ustanovila by se tam periodicitu přezkoumávání, abychom si byli jistí, že ti očkovaní opravdu nejsou schopni virus přenášet po delší dobu. Víme, že u negativního testu je tato perioda velmi nízká, je

třeba ho mít skutečně čerstvý. To vše se dá nastavit z důvodu právní jistoty třeba i u podnikatelů, je možné do zákona zakomponovat přesně, za jakých podmínek koho mohou – i v případě nějakého trvalého omezení činnosti provozovny – konkrétně vpouštět. Bez té právní úpravy to asi nepůjde. Až se bude ekonomika zas postupně otvírat a uvolňovat, musí být podmínky vstupu nějakým zákonem či krizovým opatřením vlády upraveny, zejména kdyby ta situace měla trvat déle než několik týdnů.

* Měla by vláda nést odpovědnost za to, že je očkovací proces v tuzemsku oproti jiným zemím pomalý? „Šťastnější“ část obyvatelstva bude moci žít jako předtím, zatímco druhá skupina bude stále čekat na vakcínu...

Obávám se, že tady těžko budeme hledat způsob odškodňování. Tady je problém s tím, že pokud je dotčena společnost nebo její významná část, nelze si představit její odškodňování. Ty peníze státu jsou také „naše peníze“, peníze vybrané od daňových poplatníků, čili představa, že stát bude odškodňovat všechny nebo skoro všechny, je absurdní. Znamenalo by to, že si peníze jako daňoví poplatníci přendáme z jedné kapsy do druhé a cestou se jich spousta ztratí. Vybírání daní a jejich administrace a rozdělování případných odškodnění by přirozeně stály nemalé prostředky, a myslím, že je to nereálné.

* Doufáte, že stanovisko Rozumného práva vládu osloví?

Zatím nás – myslím – nikdo nekontaktoval. Stanoviska zveřejňujeme na internetu, ale posíláme je také patřičným institucím a na některá předchozí stanoviska nám ministři už reagovali. Uvidíme, jak se to bude vyvíjet s tímto stanoviskem. Zdá se mi nicméně, že většina států, kde se očkuje, k nějakým takovým rozlišením mezi očkovanými a neočkovanými sahá, a lze snad předpokládat, že naše vláda bude postupovat podobně i bez našeho stanoviska. Musím poznamenat, že ani v německé, ani v české debatě, která se vedla od začátku ledna, se takřka nezaznamenal žádný propracovanější názor nějakého právníka, který by, ať už v odborném tisku nebo v médiích, vystoupil ohledně odlišování očkovaných či neočkovaných a prohlásil by, že by to nešlo. Všichni, kdo se k tomu nějakým způsobem vyjadřují, říkají, že taková metoda je možná. Čekám tedy, že vláda učiní potřebné kroky a začne tímto způsobem postupovat.

OČKOVANÍ MOHOU ZÍSKAT ÚLEVVY, ZJISTÍ-LI SE, ŽE UŽ NEMOHOU NIKOHO NAKAZIT, MYSLÍ SI ÚSTAVNÍ PRÁVNÍK JAN WINTR. ROUŠKY V HROMADNÉ DOPRAVĚ BY ALE PODLE NĚHO MĚLY ZŮSTAT POVINNÉ PRO VŠECHNY. POLITOLOGOVÉ ŘÍKAJÍ, ŽE MALÉ ZVÝHODNĚNÍ VELKÝCH STRAN JE K NIČEMU A NESLOUŽÍ ROZUMNÉMU ÚČELU ZVYŠOVÁNÍ ŠANCÍ NA VYTVOŘENÍ AKCESCHOPNÉ VLÁDY. SMYSEM ZAVÍRÁNÍ PODNIKŮ A SLUŽEB MÁ BÝT OCHRANA SPOLEČNOSTI, NIKOLIV TREST ZA TO, ŽE SE NĚKDO NEDAL OČKOVAT, AČKOLIV MOHL. Jan Wintř je expertem na ústavní právo, právním teoretikem a vysokoškolským pedagogem. Působí jako docent katedry teorie práva a právních učení Právnické fakulty Univerzity Karlovy, externí vyučující Ústavu politikologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Je členem Legislativní rady vlády ČR a od roku 2019 také tajemníkem Stálé komise pro Ústavu ČR Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Foto autor: Foto: archiv

Nezvládnuté následky první světové války nás varují před riziky, která svět čekají po pandemii covidu-19 [URL](#)

Automatický překlad

WEB, Datum: 09.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Rubrika: Komentáře

Analýza Michaela Romancova: Před rokem jsem se na tomto webu pokusil o analýzu vlivu onemocnění covid-19 na systém mezinárodních vztahů. Tentokrát zkusím rozebrat paralely, které má dnešní situace s tou, jež nastala po první světové válce. Díky jejich pochopení bychom se mohli vyvarovat chyb, které tehdy lidstvo udělalo.

Proč právě první světová válka? Dnes už jde o dost opomíjený konflikt. Neprávem. Nezvládnutí celé řady jejich důsledků vedlo nejenom k rozpoutání té druhé, ve všech měřitelných aspektech ještě ničivější, ale také ke vzniku totalitních ideologií, v jejichž jméně se násilí a smrt šířily na další místa planety po celé 20. století.

I když nic a nikdo nebrání v pečlivém a kritickém hodnocení minulosti, přesto dnes a denně zažíváme, jak se včerejší vzorce chování a jednání, a to i v případě, že byla nepochybně prokázána jejich nefunkčnost, či přímo škodlivost, opakují a neztrácejí na přitažlivosti.

Schopnost poučit se opakovaně naráží na pohodlnost, nechuť či neschopnost přemýšlet, na hloupost. Zas a znovu otevíráme prostor pro všechny, kteří nemají dobré úmysly. Všem takovým se nejlépe daří v krizi. A nemoc covid-19 představuje krizi nebývalých a většinou z nás zatím nikdy nepoznaných rozměrů.

Paralela první: Pomníček téměř v každé obci...

V čem by nám srovnání s první světovou válkou mohlo být užitečné – a proč mě to vůbec napadlo? První paralelou je moment intenzity a plošného zásahu společnosti. Téměř v každé obci máme pomníček obětím první světové války. Z našeho území bylo do rakouské armády odvedeno zhruba 1,4 milionu vojáků, z nichž 138 až 145 tisíc padlo (při započtení ztrát německy mluvících obyvatel Českých zemí by číslo bylo až o sto tisíc vyšší). K tomu je třeba připočíst ještě zhruba 5500 padlých legionářů.

Většina přišla o život daleko od domova, protože přímých bojů bylo naše území tehdy ušetřeno.

Regiony, kde intenzivní boje probíhaly, byly zdevastovány nepopsatelným způsobem. Jak válka pokračovala, byly všude stále viditelnější její následky, ale bezprostřední obraz zkázy byl od většiny Evropanů v zázemí daleko. Tehdejšími zákopy jsou dnešní covidová oddělení, zpoza jejichž zdí však k většině z nás pronikají jen čísla. Počty volných lůžek, hospitalizovaných, uzdravených, zemřelých... Většině z nás to stačí k tomu, abychom se omezili a dočasně podřídili své životy opatřením, která mají průběh epidemie zpomalit. Někteří tak učinit odmítají. Dopad to má ale na všechny.

Paralela druhá a třetí: To zvládneme rychle

Druhou paralelou je hledisko časové, jež je úzce provázáno se třetí, totiž (sebe)důvěrou. Když válka v srpnu 1914 vypukla, převládal názor, že do Vánoc bude dobojováno. I když se všechny mocnosti na boj připravovaly, „válka podle jízdního řádu“ se nekonala. Plány nefungovaly buď vůbec, nebo jen částečně a muselo se improvizovat. Když se covid-19 objevil, mohlo se ve světle zvládnutí epidemie SARS v roce 2002 zdát, že jsme připraveni a situaci rychle zvládneme. Nestalo se tak.

Podobně jako se první světová válka změnila ve válku zákopovou a opotřebovavací, se i boj s covidem stal bojem zdlouhým a vyčerpávajícím. Připravené strategie a prostředky vyspělých národů narazily na zcela odlišnou realitu.

Tehdy se jednou z neefektivnějších a nejviditelnějších novinek, které zásadně změnilu podobu boje, stal ostnatý drát. Nenáročný prostředek na oplocování pastvin pro dobytek se bez potřeby jakékoli modifikace proměnil v levný a funkční nástroj pro budování protipěchotních překážek na bojištích. Spolu s kulomety vedl k rychlému a efektivnímu zablokování situace na bojištích a muselo být vyvinuto nesmírné úsilí, než se v podobě tanků podařilo vytvořit spolehlivý nástroj, který jeho účinky eliminoval.

Dnes věříme, že funkčním a spolehlivým prostředkem k eliminaci možných rizik globalizovaného světa je včasné sdílení informací. Zejména proto, že všechny velké a silné státy v posledních letech dokázaly na ekonomické globalizaci profitovat. Vedení komunistické Číny však již dávno dospělo k závěru, že volné šíření a sdílení informací je nežádoucí a potenciálně nebezpečné. Čínský informační prostor byl obehán virtuálním ostnatým drátem, a když se informace o novém typu koronaviru konečně dostaly ven, bylo už pozdě. S covidem-19 se svět potýká už déle než rok, a vyhráno stále není.

Paralela čtvrtá: Identifikace nebezpečí a zvládnutí následků

Tím se dostáváme ke čtvrté, dle mého názoru nejdůležitější paralele, kterou je (ne)schopnost vypořádat se s následky a včas identifikovat hrozící nebezpečí. Mocnosti, které vyhrály první světovou válku, prohrály mír, v jehož nastolení doufaly. A to hned ve dvojitěm ohledu: mezinárodním a vnitropolitickém.

Systém mezinárodních vztahů po první světové válce zůstal evropocentrický, přestože válka zjevně vychýlila těžiště světové ekonomické moci ve prospěch USA. Současný systém zůstává euroatlantický, i když se těžiště zjevně přesouvá do prostoru indopacifického.

Vstupem do Společnosti národů se všechny mocnosti zavázaly usilovat o udržení míru, předcházet dalším válečným konfliktům prostřednictvím kolektivní bezpečnosti a mezinárodní spolupráce. Ze široce koncipované mezinárodní spolupráce však zakrátko zbylo jen nefunkční torzo. První, kdo začal systém destruovat, byly dvě vítězné mocnosti první světové války: Japonsko útokem na Čínu v roce 1931, respektive 1937 a Itálie útokem na Habeš roku 1935.

Páteří dnešního systému mezinárodních vztahů je OSN, jež má za cíl zachování mezinárodního míru, bezpečnosti a zajištění mezinárodní spolupráce. Základní odpovědnost spočívá na bedrech pěti stálých členů Rady bezpečnosti, vítězných mocností druhé světové války. Navzdory desítkám lokálních a regionálních válek se jim zatím daří uchránit svět konfrontace globální. S pravděpodobností hraničící s jistotou se tak neděje proto, že by toužily po míru více než mocnosti ze 30. let minulého století, ale proto, že ještě stále funguje jaderné odstrašení a s ním spojená jistota nemožnosti v jaderné válce zvítězit.

V letech 2008 (Gruzie) a 2014 (Ukrajina) však již ruská asertivita přerostla v agresivitu a z hlediska stability mezinárodního systému je dnes Rusko revizionistickou mocností par excellence. Otázkou je, zda a případně kdy se podobným způsobem začne chovat zatím jen asertivně jednající Čína, jejíž kapacity jsou dnes nesrovnatelně větší než ty ruské.

Pandemie covidu-19 se může stát zlomovým momentem, zejména bude-li světové společenství důsledně trvat na zodpovězení otázek, jak (a proč zrovna tak) Peking na jejím počátku přistoupil ke svým povinnostem vyplývajícím z členství ve Světové zdravotnické organizaci. Ekonomické, sociální, ale i psychologické dopady covidu-19 jsou totiž nesrovnatelně koncentrovanější a mnohem lépe viditelné než soustavné porušování závazků v oblasti lidských práv, kterých se nejrůznější režimy – v čele s komunistickou Čínou a stále zřetelněji neokomunistickým Ruskem – po léta dopouštějí.

Co s tím udělali oni, co uděláme my?

A právě tento okamžik nás opět vrací do období po první světové válce. Po odeznění bezprostřední úlevy ze skončení bojů se velmi rychle začalo projevovat rozčarování pramenící z toho, že návrat k jistotám předválečného života nebyl možný a cesta, po které se vydat dál, nebyla zřejmá, neboť jich bylo mnoho. Před tehdejšími politickými elitami ležely problémy, jimž do té doby v takovém rozsahu ještě nikdo nemusel čelit.

Prezident Wilson deklaroval boj za demokracii, za nový, osvícený, republikánský světový řád. Nastal soumrak monarchií, přišel úsvit republik. Se změnou formy však nepřišla zásadní změna způsobu vládnutí. Jednou z nově zrozených zemí ostatně bylo Československo, které může sloužit za dobrý příklad to, jak velké množství dobře známých vad a defektů padlého mocnářství přetrvávalo i v republikánském převleku.

Ještě senzačnější možnosti, než o kterých hovořil Wilson, se rýsovaly na základě zvěstí přicházejících z Ruska. Těm, kteří podlehl svůdným frázím o nastolení beztrždní proletářské společnosti, bylo jedno, že onen mámvivý hlas přichází ze země zmiňané brutální občanskou válkou a později sužované teroristickým totalitním režimem. Geroges Clemenceau a Lloyd George, političtí lídři Francie a Británie, kteří za války ve jménu vítězství mobilizovali do té doby nepředstavitelné materiální i lidské zdroje, museli začít skládat účty voličům.

Pozor na jednoduchá řešení!

Demokratizace veřejného života, po níž se volalo již před válkou, měla řadu pozitivních dopadů. V první řadě je třeba zmínit emancipaci žen a zásadní rozšíření volebního práva. Zároveň však vedla k nebyvalé radikalizaci veřejného života a politické

debaty, k enormnímu tlaku na poskytnutí – nikdy neexistujících! – rychlých a efektivních řešení komplexních a komplikovaných situací.

Ve jménu nezměrných obětí přinesených na oltář vítězství se touha po odměně za prožitá strádání jevila být zcela legitimní. Požadavek totálního vítězství v boji proti „Hunům“, jak dohodová propaganda za války začala označovat Němce, se změnil ve volání po stejně totálně provedeném zúčtování. Vefejnost/voliče na straně vítězů nemohlo uspokojit nic jiného než požadavek na „vyždímání Německa tak, až z něj poteče syrovátka!“.

Není divu, že se pak z Německa, respektive z každého poraženého státu začaly ozývat ještě silnější a mnohem radikálnější hlasy volající po pomstě. Dehumanizace nepřítele, ke níž se mocnosti za války uchýlily, si po válce udržela pevné místo jak v politickém slovníku, tak v praxi totalitních režimů. Nepřítelem, kterého je možné – či nutné – vyhubit, se stali političtí konkurenti, příslušníci nežádoucích společenských tříd, etnik, náboženství...

Když pod vlivem těchto událostí došlo v prosinci 1948 na půdě OSN k přijetí Všeobecné deklarace lidských práv, SSSR a státy podléhající jeho vlivu – Jihoafrická unie, tehdy čerstvě pod vládou apartheid prosadivší Národní strany, a Saúdská Arábie – se zdržely hlasování. Od tohoto okamžiku se OSN stala (naštěstí dodnes) funkčním mechanismem umožňujícím velmocím komunikovat a diskutovat o sporných otázkách, který zároveň čím dál tím méně úspěšně předstírá, že existuje globální konsenzus na základních a nezvratitelných lidských právech, která jsou vlastní každé lidské bytosti.

Prořídle řady

Z hlediska již v tento okamžik zjevných dopadů covidu-19 na naše společnosti je v souvislosti s první světovou válkou třeba zmínit ještě jeden důležitý aspekt. V bojích padlo na osm milionů mužů, dalších sedm milionů zůstalo s trvalými následky a dalších patnáct milionů bylo více či méně vážně zraněno, většina z nich na vrcholu svého produktivního věku.

Navíc Evropa – mimo Rusko – přišla o více než pět milionů civilistů následkem hladu, špatné výživy a nedostatku léků. Další miliony obětí si pak vyžádala španělská chřipka. Neexistoval způsob, jak změřit osobní bolest a psychologické šoky, které tato lidská katastrofa vyvolala, ale není těžké pochopit, proč byli její účastníci zasaženi ani proč měli pocit, že mají právo chtít potrestat viníky a nárok na nějakou formu pomoci a kompenzace.

Poprvé v evropských dějinách se zásadní položkou státních financí staly sociální výdaje, které se postupně měly stát položkou nejvyšší. Netřeba velké fantazie k tomu, abychom si uměli představit, jak komplikované bude řešení socioekonomických následků pandemie – či spíše jen tlumení největších škod.

Právě tak je jasné, že se z těchto otázek stane zásadní politický problém, který neodpovědným politikům/stranám umožní v míře nebývalé začít všem „hladovým“ nabízet výživu, jejímiž hlavními ingrediencemi budou frustrace a nenávisť vůči všem, kteří jsou v jejich očích a myslích vinni.

Šance tehdy, šance dnes

Doufejme, že očkování, které se snad konečně začíná dávat do pohybu i u nás, přinese úlevu. Sebeúčinnější očkování však nevyřeší problémy, které pandemie způsobila. Nebude to rovnou konec, ale, řečeno s klasikem, snad to bude konec začátku.

Po první světové válce celou Evropou rezonovalo heslo „Už nikdy válku“. Bylo to volání autentické, ale víme, jak to dopadlo.

Na příkladu první světové války jsem se pokusil ukázat, jak komplikované úkoly přináší konec každé velké krize. Z mého pohledu nejdůležitějším úkolem je nalézt odpověď na otázku, jak udržet naši společnost jako součást rodiny západních liberálních demokracií. Nejdůležitější západní hodnotou je svoboda. Mnozí se nás snaží přesvědčit, že největším nebezpečím pro svobodu je nutnost nasadit si roušku či respirátor. Jejich nošení sice není příjemné, ale rozhodně pro svobodu není nebezpečné. Pouze tím přijímáme odpovědnost za vlastní zdraví a zdraví těch, kteří jsou okolo nás.

Rouška či respirátor – a za chvíli snad i očkování – jsou prvním předpokladem toho, abychom se do obrany svobody mohli pustit. Abychom tak mohli učinit, bude třeba dobře zvážit, co je opravdu důležité. Pokusme se pandemické krize využít třeba k tomu, že si přiznáme, že jsme během posledních třiceti let připustili, aby se z pojmu svoboda vytratil její nezbytný předpoklad – odpovědnost.

Svoboda organicky propojená s odpovědností nám například umožní zahájit debatu o hledání a stanovení nové hranice mezi soukromím a bezpečností, které se ocitly pod náporom teroristických útoků, covidu-19 nebo manipulací a dezinformací linoucích se z internetu. Je to šance, jak sebrat iniciativu politickým dobrodruhům a hochštaplerům u nás i nepřátelům svobody ve světě. O tom, že si na nás brousí zuby, netřeba pochybovat.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd UK** a Metropolitní univerzitě **Praha**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

Bára Nesvadbová: Psát je pro mě jako dýchat

TISK, Datum: 10.03.2021, Zdroj: Interview, Strana: 8, Autor: TEXT PAVEL BAROCH, Vyištěno: 11 643, Prodáno: 4 510, Rubrika: Cítit

Známa je především jako spisovatelka. Některé její čtenářsky úspěšné knihy byly dokonce zfilmovány. „Psát je pro mě jako dýchat,“ říká Bára Nesvadbová, která se rovněž intenzivně věnuje charitě. „Byla jsem vychována v modelu, že jsem zodpovědná za ostatní. Že nikdo není na světě sám. A že když člověk pomoci může, pak je to vlastně obrovské štěstí.“

* Kdy jste zjistila, že vás baví tvůrčí psaní?

Žila jsem mezi knihami. Náš byt měl stěny pokryté knihovny. Ale bavilo mě spíše divadlo. Každý víkend jsem byla buď Divadle Na zábradlí, nebo v Činoheráku. A v dětství jsem reálně milovala Vlastimila Harapese, takže psát knihy mě nikdy ani nenapadlo. Až když jsem utekla z první vysoké – šla jsem na filozofickou fakultu, ale vydržela jsem tam sotva semestr –, volala k nám domů redaktorka jednoho časopisu, jestli by jí tatínek nenapsal povídku. Naši byli zrovna na dovolené. Vůbec nevím, kde se ve mně vzala ta odvaha, že jsem promptně navrhla, že tu povídku napíšu místo táty. A ona kupodivu souhlasila. Tak začaly vycházet první texty, posléze mě kontaktovala moje nakladatelka Romana Přidalová, jestli nemám knížku. To už jsem byla na fakultě sociálních věd, na masové komunikaci, mezi lidmi, kteří se o texty a jejich rozbor přirozeně zajímali. Knihu jsem v šuplíku neměla, tak jsme propojili sepsané fejetony jedním jménem a vznikla první knížka Řízkaři, která okamžitě obsadila žebříček nejprodávanějších titulů. A můj táta jen kroutil hlavou (smích).

* Váš otec Josef Nesvadba psal vědecko-fantastickou literaturu. Mimochodem, v mládí jsem s nadšením přečetl všechny jeho knížky. Inspiroval vás? Chtěla jste se mu v psaní – byť jiného druhu literatury – vyrovnat?

Holky to tak s tatínky nemají. Myslím, že je absolutně adorují. Tedy povětšinou. Jistě s nimi srovnávají své partnery, ale vyrovnat se mu? To mě nikdy ani nenapadlo. Táta pro mě byl skvělý přítel, studnice vzdělanosti, geniální muž. Jsem ráda, že už na něj umím vzpomínat. Asi dva roky po jeho smrti bych vám o něm neuměla říct ani slovo bez slz. Dnes jsem nějak srovnanější. Čas je skutečně zajímavý vektor. A jak už z mého života odešlo více lidí, utěšuji se, že jejich energie a láska nemizí. Že je jen v jiném prostoru.

* Původní profesí byl váš otec psychiatrem, také vaše maminka je psychiatrická. Nenosili si práci domů, nevyužívali lékařské znalosti při vaší výchově?

Jasně že ano. Pořád. Vyrůstala jsem ve velmi libertinském prostředí. Nic nebylo tabu, což bylo skvělé. Mohla jsem se na cokoli zeptat a věděla, že rodiče jsou moji nejbližší přátelé. Zpětně ale musím doznat, že některé úvahy byly kapku ztřeštěnější, třeba zda mě poslat do školky, jestli ten dětský kolektiv je vhodný... Ale zase: když jsem udělala přijímačky na jazykovku, moc tomu nevěřili a raději mi nechali změřit intelekt, abych se tam případně netrápila (smích).

* Neměla jste s rodiči závažné konflikty například v dospívání? Vzpomínáte ráda na své mládí ještě pod rodičovskou ochranou?

Vůbec. Maminka sice říká, že kolem šestnácti jsem byla lehce nesnesitelná, pochybuji, že by si to vymýšlela, ale já spíše vzpomínám, že jsme se měli nesmírně rádi. Chodili jsme na dlouhé túry. Povíдали jsme si absolutně o všem. Než jsme se s maminkou sestěhovaly, po tatínkově smrti, pravidelně se jezdilo na společné dovolené.

* Vaše maminka pomáhá emigrantům a menšinám. Inspirovala vás tím ve vaší charitativní činnosti, nebo jste se k této aktivitě dostala jinou cestou?

Těžko říct, myslím, že člověka formuje každý, koho potká. Rodiče samozřejmě takřka nejvíce. Byla jsem vychována v modelu, že jsem zodpovědná za ostatní. Že nikdo není na světě sám. A že když člověk pomoci může, pak je to vlastně obrovské štěstí. Víte, pro mě není hezčích okamžiků, než když chodím za našimi Be Charity dětmi na rehabilitace a vidím jejich psychomotorický vývoj. Jednou nebudou mít rodiče, kteří se o ně dnes starají. A bude velký rozdíl, pokud budou alespoň trochu soběstačné a budou třeba moct bydlet v chráněném bydlení a pracovat v některé z našich Etincelle provozoven, nebo skončí v ústavech.

* O vaší spisovatelské kariéře by se jiným autorům mohlo jen zdát. Už jste to sama zmiňovala, že vaše prvotina Řízkaři se okamžitě stala jednou z nejprodávanějších knih. Druhá kniha Bestiář byla vyhlášena za jednu z pěti nejpůjčovnějších knih v českých knihovnách. Čím si takový úspěch vysvětlujete?

Nejsem literární kritik. Sama moc nevím. Jediné, co vím, je, že psaní je moje láska. Jsem ke své profesi velmi poctivá. Není tam žádný kalkul. Psát je pro mě jako dýchat. A snad to čtenáři poznají.

* Podle Bestiáře a vaší další knihy Pohádkář byly dokonce natočeny filmy. Podílela jste se na scénářích, byla jste se spoluprací spokojená, nevznikaly nějaké tvůrčí konflikty?

U Bestiáře jsme byly s Irenou Pavlaskovou sousedky na patře, takže jsme scénář připravovaly spolu. Pohádkáře psal Marek Epstein, nicméně režisér Vladimír Michálek do toho hodně dosazoval a kus napsal Emil Hakl. Tři muži se ponořili do příběhu o lásce. Konflikty tedy jistě nebyly, ale já vážně celkem vzato nejsem konfliktní člověk. A režiséři ke mně byli nesmírně vstřícní, herce jsme vybírali spolu a všechny verze jsem vždy dostala k náhledu a připomínkám.

* Jak se filmy líbily vám? A jak vašim čtenářům? Nepsali vám třeba, že knihy byly lepší?

Bylo důležité si uvědomit, že film není můj, je režiséra, je to jeho dílo. Jeho interpretace mého příběhu. Kniha je zcela rozdílný formát. Dává mnohem větší prostor fantazii čtenáře. Mě také zklamaly všechny filmy, které byly natočeny podle Irvingových knih. Například Dveře v podlaze podle Roku vdovou krystalicky nesnáším, protože si z mé milované knihy vybrali jen jednu linku, a to dost jednoduchou. Ale já vážně nemám oprávnění ani ambice cokoli kritizovat. A vlastně, ex post vzato, mám ty dva filmy ráda.

* Ve vašem posledním románu lluze píšete nejen o lásce, dospívání, vztahu k rodičům, ale také o drogách. Nakolik se váš vlastní život promítá do vašich knih? Kde vlastně berete inspiraci pro své romány?

Kradu. To zní hrozně. Tak tedy jinak – půjčuji si. Příběhy přátel, známých, novinové zkačky. A pochopitelně hodně sním. Psaní je velmi osamělá profese, tak upřímně musím doznat, že velkou část dne strávím ve vlastní fantazii.

* Píšete romány pro ženy, nebo kdo je vlastně vašim typickým čtenářem?

Těžko říct. Primárně jsem jistě autorka ženské literatury, byť mě někdy mrzí, jak pejorativní nádech tohle označení má. Také

přesně neznám ten rozdíl. Jasně že jsem si načetla definice, ale co přesně pak je mužská literatura? Hemingway? Toho také čtou ženy. Ono je těžké v současné „postpostmoderní“ době přijímat tyhle genderové nálepky. Máme obrovské štěstí svobody. Můžeme si vybrat.

* Jaký máte pracovní režim? Pišete spíše nárazově, že měsíc prakticky nevstanete od stolu, či máte na psaní vyčleněný určitý čas, třeba tři hodiny dopoledne? A kdy se vám vlastně píše nejlépe?

Píšu v kuchyni. Sice jsem měla onen Virginiin „vlastní pokoj“ – pracovnu –, ale jsem jen holka, udělala jsem z ní šatnu. V ložnici mám pracovní kout s krásným stolem po pradědovi a s mnoha poznámkami k textům, ale prostě nejlépe je mi v místnosti, kde to žije. Píšu v noci. Jak jsem říkala, potřebuji se do textu zamilovat. Pak se neumím odtrhnout a jen vlastně píšu. Někdy mám ale strach. Jak nemám ten správný „sitzfleisch“, neumím ráno vstát a začít ty zmíněné tři hodiny psát, tak někdy chodím před uzávěrkou po lese a říkám si: Co když už to nikdy nepříjde? Co když se to nevrátí? Z čeho je všechny užívím? Naštěstí mě fantazie ještě nikdy nezklamala. Teď jsem zrovna dokončila pohádkovou knížku o cílech udržitelného rozvoje, ekologii, rovnoprávnosti, právu na mír, nebylo vůbec lehké těžká témata přetavit do dětského světa. A vážně jsem měla dost krizi. Měsíc před odevzdáním textu jsem se už dávala na modlení. Ale pak se to tak nějak samo vylíhlo. Naštěstí.

* Vedle románů a povídek jste napsala rovněž pohádku nebo knihu o módě. Potřebovala jste změnu, nebo to vyplynulo z něčeho jiného?

Baví mě historie odívání. Sedmnáct let jsem vedla časopis o módě. Viděla jsme tolik světových přehlídek a návrhářů, že bychom mohly s kolegyní Andreou Béhounkovou přednášet. Myslím, že móda je svébytný druh umění. Vypovídá o nás. Jistě neplatí, že šaty dělají člověka, ale stejně jako náš postoj, chůze, pohyby rukou i naše oblečení působí na okolí i nás samé.

* Jste také spoluautorkou dvou knih – rozhovorů s předními českými lékaři. Proč jste si vybrala právě tento obor?

Mám k nim obrovskou úctu. Zajímalo mě, jak se lidé, kteří každý den zachraňují životy, dívají na epigenetiku, lásku či víru, jaký mají hodnotový žebříček, čeho se bojí nebo co by nikdy neudělali.

* Dlouhé roky jste pracovala také jako novinářka ve společenských časopisech a měla i své pořady v televizi. Už vás tato práce neláká?

Čas bohužel není natahovací. Abych úplně nevypadla z praxe, občas dělám Press klub. Baví mě se ptát. Mnohem více než odpovídat. A v rámci časopisů jsem založila literární měsíčník, na který pořád tak trochu dohlížím. Jenže Be Charity a Etincelle zaberou jistě více než polovinu mého času. Když jsem odcházela z Harper's Bazaar, byl čas ten hlavní prvek v rozhodování. Nejde mít tři profese. Tedy ve třiceti ano, ale ve čtyřiceti hůře. A dneska vím, že spát už potřebuji. Musela jsem si vybrat – buď knihy, nebo časopis.

* Dočetl jsem se o vás, že s maminkou a dcerou Bibianou žijete s třinácti zvířaty kousek za Prahou. Která zvířata vás obklopují a proč jste si jich pořídily tolik? Jak obohacují váš život?

Máme takřka samé nalezence. Převážně kočky a psy. A už je jich bohužel jen deset. Žít se zvířaty je poučné, někdy mám ale pocit, že celý ten dům je jejich, že já jim jen uklízím.

„Psát je pro mě jako dýchat,“ říká Bára Nesvadbová, která se rovněž intenzivně věnuje charitě.

„Byla jsem vychována v modelu, že jsem zodpovědná za ostatní. Že nikdo není na světě sám. A že když člověk pomoci může, pak je to vlastně obrovské štěstí.“

„Táta pro mě byl skvělý přítel, studnice vzdělanosti, geniální muž.“ „Potřebuji se do textu zamilovat. Pak se od psaní neodtrhnu.“ „Máme obrovské štěstí svobody. Můžeme si vybrat.“

BÁRA NESVADBOVÁ

Spisovatelka a novinářka. Je autorkou patnácti knih. Podle knih Bestiář a Pohádkář byly natočeny celovečerní filmy. Sedmnáct let působila jako šéfredaktorka časopisu Harper's Bazaar. Je kreativní ředitelkou literárního magazínu Page. Založila nadační fond Be Charity, jenž podporuje dlouhodobě nemocné děti. „Fond sto procent získaných peněz rozdělí, všichni pro něj pracujeme dobrovolnicí,“ říká Bára Nesvadbová. Spolupracuje také s dalšími neziskovými organizacemi: s občanským sdružením Etincelle, která zaměstnává mentálně handicapované, s UNICEF, Dobrým andělem nebo organizací Helpes.

Foto autor: FOTO TOMÁŠ PÁNEK, ARCHIV NESVADBOVÉ, PROFIMEDIA.

PR v praxi [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 10.03.2021, Zdroj: apra.cz, RU / den: 2 500

PR v praxi je jednosemestrální seminář pro studenty oboru Marketingová komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**, který se tradičně koná pod záštitou APRA.

Od října do prosince se studenti seznamují s tím, jak vypadá práce v PR agentuře, a co obnáší příprava konkrétního projektu. Lektori z řad našich členských agentur vedou menší skupiny studentů a připravují je na závěrečnou prezentaci.

Jeho současnou aktivitu založenou na dezinformacích spojených s covidem-19 vůbec nepřeceňuje. Politolog Ladislav Mrklas míní, že nezařazený poslanec Lubomír Volný, jehož v neděli na demonstraci proti vládním opatřením zatkl policie kvůli trvalému odmítání nasadit si respirátor, nemá příliš velkou šanci na založení radikální strany, která by uspěla ve sněmovních volbách. „Prostor pro krajní pravici je zde díky SPD i Trikolore obsazen. Navíc někteří lidé jeho příspěvky na sociálních sítích čtou jen proto, že se v karanténě nudí a je pro ně jen určitým oživením. Všichni, kteří jej sledují, nemusí zákonitě být jeho příznivci,“ říká pro EuroZpravy.cz Ladislav Mrklas.

doporučujeme

Je přesvědčený, že nezařazený poslanec Lubomír Volný v budoucnosti výrazně neprorazí, byť v současné době patří na sociálních sítích mezi nejsledovanější politiky v zemi. „Poslanec Volného nyní podporuje několik stovek či desítek příznivců, a to je málo, když si uvědomíme, že na úspěch ve volbách je nutné získat kolem tři sta tisíc hlasů,“ tvrdí politolog Ladislav Mrklas. Zatčení na nedělní demonstraci, kde si opakovaně odmítal na výzvu policie nasadit respirátor, může radikální politik považovat za předvolební kampaň. „Ano, je možné se na celou kauzu i takto dívat.“

Poslancovi příznivci: nezaměstnaní i fotbaloví fanoušci

Expert na český politický systém rovněž zdůrazňuje, že zákonodárce nemá na nynější scéně mnoho prostoru. Proto se nedomnívá, že by se rýsoval vznik silné radikální strany, jakou v devadesátých letech představovali extrémní Sládkovi Republikáni. „Jednu radikální stranu v podobě SPD už zde máme a o voliče krajní pravice ještě usiluje Trikolora. I když je pan poslanec Volný v rétorice ještě ostřejší než SPD, nedomnívám se, že by se mu podařilo překročit pětiprocentní hranici nutnou pro vstup do Sněmovny.“

Bývalý člen SPD se po novém roce enormně zviditelňuje. Vše začalo lednovou bitkou v parlamentu, při níž fyzicky napadl předsedajícího Tomáše Hanzela (ČSSD) a vypnul mu mikrofon. Za incident byl Sněmovním mandátovým a imunitním výborem potrestán pokutou ve výši 90 800 korun, tedy odebráním jednoho poslaneckého platu. Jednalo se o nejvyšší možný postih.

„Rvačkou v parlamentu mnoho sympatizantů nezískal, mnozí fyzický atak brali jen jako narušení šedivého, nudného segmentu v Poslanecké sněmovně. Styl, jakým se pan poslanec prezentoval, zapadá do jeho celkového obrazu.“

Volný se poté stal středem pozornosti, když i v dolní komoře odmítal nosit ochranu dýchacích cest a byl z jednání společně s dalším nezařazeným poslancem Marianem Bojkem vykázan ze sálu. Nedávno se do centra pozornosti dostal díky příspěvku na sociálních sítích, v němž tvrdil, že letadlo společnosti DHL kroužilo nad Brnem a roznášelo britskou mutaci koronaviru.

Začátkem měsíce zase šokoval, když na svém Facebooku psal, že má informace o plánu na diskreditaci experimentálního léku proti covidu Ivermektin, jehož součástí má být vražda několika pacientů. Volný byl Policií ČR vyzván, aby svá tvrzení vysvětlil, poslanec naopak reagoval, že kvůli podezření podal trestní oznámení na neznámého pachatele.

Podle Mrklase nezařazenému poslanci nahrává současná nejistá atmosféra ve společnosti. „Většina z jeho příznivců přišla vinou koronavirové pandemie o práci i celoživotní úspory, zkrachovala jim léta budované firmy a navíc se jim rozpadly partnerské vztahy. Psychologický dav je nevyzpytatelný a má sílu. Proto někteří, jež situace dostala na dno, jej přijali za vzor.“

Autor několika odborných publikací je přesvědčený, že příznivci Lubomíra Volného se mohou rekrutovat nejen z nezaměstnaných lidí či sympatizantů s radikálními proudy, ale podporu mohou vyjadřovat i fotbaloví fanoušci. „Jeho podporovatelé například chtěli v neděli z Ostravska do Prahy přijet na demonstraci proti vládním opatřením několika autobusy. Lze předpokládat, že mezi nimi mohlo být i tvrdé jádro příznivců Baníku Ostrava, kteří se stejně jako další fanoušci nemohou nyní vyřvat na fotbale, a tak si hledají jinou příležitost, kde se mohou společensky realizovat.“

Nejasná role opozice může vytvářet radikálům prostor

Bývalý prorektor vysoké školy CEVRO Institut však upozorňuje, že část populace ovlivňuje například i exprezident Václav Klaus, který stejně jako Volný odmítá nosit roušky, respektive respirátory. „Když někteří lidé vidí, jak se chová bývalý nejvyšší ústavní činitel v zemi, mají pocit, že jeho postoj je tak zcela legitimní a oni rovněž žádnou ochranu dýchacích cest nosit nemusí. Tím tak dávají ještě více najevo svoji frustraci a lidově řečeno pouští navenek svůj ventil,“ konstatuje politický komentátor, který míní, že prostor pro radikály paradoxně v současné době vytváří i opozice. „Její role vůči vládě je nyní nejasná. Příliš se proti ní nevymezuje a dokonce ani nereaguje ani na největší nesmysly kabinetu. A právě tím se rýsuje více místa pro radikály.“

Politolog, který absolvoval doktorské studium na Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**, si nemyslí, že by Volný představoval nebezpečí pro demokracii. „Je určitým oživením pro lidi, kteří se v karanténě nudí, tak jej sledují. Mnozí z nich mu ale nefandí. Více nebezpečný by mohl být, až odejde ze Sněmovny, je totiž otázkou, co by dělal v ilegalitě. Na druhou stranu pan poslanec má rád kamery a světla reflektorů, kterých si užívá. Pokud odejde z dolní komory, ztratí imunitu, přijde o poslanecký plat a pak se podle mě stáhne do ústraní,“ predikuje.

Odborný asistent na katedře politologie a mezinárodních vztahů CEVRO Institutu spatřuje mnohem větší riziko v neinformovanosti lidí, kteří jsou tak snáze náchylnější k dezinformacím. „Sám jsem o tom přesvědčil při jedné ze svých odborných prací. Když se odpíráčů nošení respirátorů či kritiků vakcinace zeptáte, proč tak činí, nedovedou své postoje racionálně vysvětlit. Názory přejímají z různých pochybných webů, či někde něco zaslechli, ale sami žádné vysvětlení pro svůj odpor nemají.“ Podle Mrklase bohužel k nejistotě přispívá, že někteří lékaři či epidemiologové se neshodnou, jak by se boj proti covidu-19 měl vést. „A právě názorová rozdílnost vědců rovněž rozdírá společnost zevnitř a nahrává růstu ultraradikálů,“ říká pro EuroZpravy.cz přední tuzemský politolog Ladislav Mrklas.

ČSOB Leasing povede Josef Vajsejt [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.03.2021, Zdroj: penize.cz, Autor: Jiří Hovorka, RU / den: 122 276, Rubrika: Aktuality

Od začátku dubna 2021 bude novým generálním ředitelem společnosti ČSOB Leasing Josef Vajsejt. Ve funkci nahradí Pavla Prokopa, který od stejného data přechází na pozici výkonného ředitele firemního bankovníctví ČSOB.

Vajsejt pracuje ve skupině ČSOB od roku 2004, kdy začínal na pozici manažera zodpovědného za řízení úrokových sazeb. Mezi lety 2006 a 2008 byl projektovým manažerem zodpovědným za implementaci významné evropské směrnice MiFID regulující oblast finančních trhů. Poté již působil v oblasti korporátního bankovníctví, přičemž od roku 2015 je ředitelem jedné z pražských poboček korporátního bankovníctví ČSOB.

Vajsejt získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze**. V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J. W. Goethe v německém Frankfurtu se zaměřením na bankovníctví a finance.

Josef Vajsejt bude novým generálním ředitelem ČSOB Leasing [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.03.2021, Zdroj: mesec.cz, RU / den: 38 313

Novým generálním ředitelem ČSOB Leasing bude od 1. dubna 2021 Josef Vajsejt, který v této funkci nahradí Pavla Prokopa. Josef Vajsejt pracuje v ČSOB už od roku 2004. Začínal jako manažer zodpovědný za řízení úrokových sazeb. Následně působil v oblasti korporátního bankovníctví a od roku 2015 je ředitelem pražské pobočky Korporátního bankovníctví ČSOB, Praha I. Josef Vajsejt získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze**. Ve volném čase se věnuje rodině, cyklistice, vaření a rád poslouchá Pink Floyd.

V nové pozici se chce soustředit na pokračující digitalizaci klientských a interních procesů a efektivitu obchodních aktivit.

Rozhovor s Janou Sigi Lukavskou a Anežkou Kuzmíčovou

RADIO, Datum: 10.03.2021, Zdroj: ČRo Vltava, Zpráva: 1

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Ve vltavském studiu je dnes Anežka Kuzmíčová, odbornice na čtenářství a vědecká pracovnice z Ústavu českého jazyka a teorie komunikace **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy**. A také vedoucí výzkumné skupiny, která se soustředí na čtenářské prožitky dětí ve věku 8-11 let a na texty, s nimiž se děti v tomto věku ve škole, hlavně v čítankách setkávají. A spolu s ní je tady další členka této výzkumné skupiny Jana Sagi Lukavská, odbornice na dětské knihy, rovněž z ústavu Českého jazyka a teorie komunikace **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy**. Jana Sigi Lukavská právě píše dizertaci zaměřenou na teorii literatury pro děti. Dobrý den, vítám vás v Akcentu.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

Pěkný den, děkujeme za pozvání.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

My se dnes vícekrát dotkneme knihy Čtenáři, vrať se od americké odbornice na čtení a kognitivní neurovědkyně Maryanne Wolfové. Kniha vyšla v roce 2018 a v českém překladu ji vydalo loni nakladatelství Host autorka v úvodní kapitole své knihy popisuje, jak coby mladá učitelka plná nadšení zahájila svoji dobrovolnickou stáž na havajském venkově, a to mezi dětmi, které měla naučit číst, což jejich rodiče nedovedli. No a najednou si tam na tom místě naplno uvědomila, jak čtenářská gramotnost dokáže člověku změnit život, a dosáhnout plného potenciálu coby lidské bytosti. První otázka zní, měly jste i vy nějaký podobný zážitek, kdy jste si uvědomili, že čtení, čili jak říká Wolfová, propadnutí se králíci norou do textu, je naprosto výjimečná dovednost a musíme si ji pěstovat. Anežka Kuzmíčová.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

Já popravdě jsem si tuhle výjimečnost, exkluzivitu čtení uvědomovala asi vždycky, a to z toho prostého důvodu, že jsem sama jako dítě poměrně dlouho měla se čtením problém, a tím nemyslím čtení v nějakém technickém smyslu, jako dekódovat písmenka jsem se naučila velice rychle a efektivně, procházela jsem vzdělávacím systémem bez sebemenších problémů, ale asi tak do 15 let mi vlastně chybělo něco, o čem se příliš často nemluví, totiž nějaký elementární vnitřní klid. To za prvé, a po tom nějaká sebedůvěra vůči delším textům to za druhé. Tipla bych si, že vlastně mezi dětmi je spousta takových, které intelektuálně mají na to číst, a třeba se pohybují gramotně na nějakém takzvaně kulturním prostředí a prostě nečtou a jedním z důvodů je to, že se kolem nich děje příliš málo takzvaného sociálního sdíleného čtení, které by jim posilovalo tu sebedůvěru a i jim vlastně prohlubovalo nějakou schopnost vnitřního klidu.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Jana Sigi Lukavská a její vnitřní prožitek a uvědomění si.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

No, já jsem si naposledy uvědomila, že čtení znamená určitou moc minulý týden, kdy moje dcery dostaly od svojí tety dětský časopis. A starší dcera, která si relativně nedávno schopnost čtení osvojila, hned dekodovala, že ten časopis je až pro děti od pěti let, a snažila se tedy svoji mladší sestru z toho spoluvlastnictví časopisu diskvalifikovat. A naopak neumět číst vlastně znamená určitou bezmoc a pro mě byl asi klíčový zážitek, když jsem na gymnáziu četla v rámci hodiny němčiny článek o tom, že šetření Pisa, kde se zkoumá mimo jiné čtenářská gramotnost, zjistilo, že víc než 10 % německých žáků by mělo problém pochopit příbalový leták u léků. A tehdy mi došlo, že čtení vlastně může i zachraňovat životy. Ale o úloze beletrie v našich životech jsem nikdy moc neuvažovala až do **vyšší školy**, protože jsem z rodiny čtenářů, a jedna z mých prvních vzpomínek je na to, jak padám v knihovně, když si vybírám audio knížky.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Tak, ale zdá se, že to dopadlo dobře. Anežko, vy jste získal doktorát na **univerzitě** ve Stockholmu, a poté co jste tam působila, v podstatě až do roku 2019 se vrátila zpátky do Česka. Uspěla jste v rámci programu Primus na podporu mladých vědců a

vědkyň pro zakládání nových vědeckých skupin. A získal jste tak peníze na tříletý výzkum dětského čtení, o němž jsem v úvodu mluvila. Ten probíhá ve spolupráci Filozofické fakulty a Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Projekt se nazývá integrální výzkum textu a četby, když byl na jaře roku 2020, to znamená v době, kdy měl začít ten váš výzkum, vyhlášený nouzový stav. Začínali jste zrovna pracovat ve školách, kde jste pozorovali výuku čtení a prováděli jste první rozhovory se skupinkami dětí. Dokážeme už teď říct, jak pandemie proměnila čtenářské návyky zejména u dětí, na které se soustředíte, u té věkové skupiny, na kterou se soustředíte.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

Tak tady je asi před ně třeba říct, že nám pandemie výrazně změnila pracovní podmínky. Vlastně nám zamezila přístup do toho prostředí, v kterém jsme si mysleli, že s dětmi budeme hovořit, jsme vlastně nuceni pracovat s menším množstvím dětí, než jsme si původně mysleli, ale zase jdeme víc do hloubky. Tak to jenom tak na úvod. Čistě spekulativně myslím, že se dá poměrně vsadit na to, že ten elementární vnitřní klid dětem asi ubyl v průběhu pandemie nějak obecně. Konkrétně, co se týká té doby distanční výuky, nebo vlastně obou těch období, které zatím proběhly, tak tam hraje určitou roli to, že pořád ještě velké množství té distanční výuky se odehrává v podobě zadání výpisků ze spojených textů, z učebnic, což je činnost, na kterou děti nejsou stavěné, a často k ní nemají ani žádnou instrukci. Jako jak to vlastně dělat. Což si myslím, že asi nějakým způsobem zamává s jejich vztahem ke čtení. A další věc je, že jsem v rámci výzkumu mluvila hned s několika dětmi, které mi prostě řekly, že od té doby, co byla vyhlášena ta první jarní karanténa, tak se ve škole čtení nedělá, ani distančně, ani prezenčně, protože se prostě dohání penzum. A nebo, že minimálně třeba po dobu karantény neviděli čítanku, že jí třeba celou tu dobu měli ve škole ve skutečnosti. Zároveň mám spolupráce s pedagogickou komunitou v Británii, kde ty věci vypadaly trochu jinak už na jaře. A kde se třeba už na jaře hodně dbalo na nějaké pastorační potřeby dětí, kterým se vycházelo vstříc především tím, že učitelé daleko víc než kdy dřív provozovali společné čtení. Možná nepřekvapivě. Co se týče čtenářských návyků obecně v populaci tak existují nějaké mini výzkumy už v tuhle chvíli, mimo jiné zase z Británie ohledně čtenářských praktik dospělých v průběhu karantény třeba, ale já osobně jim nepřipisuji příliš mnoho váhy, protože jsou to mimo jiné data založená na odpovědích od lidí, kteří vůbec měli v karanténě čas nějaký dotazník vyplnit, což já jsem třeba nebyla. A tudíž bych je považovala předem za poměrně zkrleslá.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Kdy myslíte, že budeme moct říct, jak se ty čtenářské návyky proměnily. Jestli vůbec dá z doby jednoho roku mluvit o nějaké proměně čtenářských návyků.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

Záleží, jakou perspektivu si nastavíme. Jako my můžeme říct, že se dočasně proměnily čtenářské návyky, a že to nejspíš nějakou dobu třeba potrvá v případě těch negativních dopadů na to zase vrátit děti do původních kolejí, ale ten nutný odstup bych viděla tak aspoň 2-3 roky.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Čili v podstatě na konci vašeho výzkumu bychom měli mít k tomu i nějaká data. Vratme se teďka ke knize Maryanne Wolfové Čtenáři, vrať se, jak už jsem v úvodu naznačila, tak ona se tedy původně chtěla zabývat více schopností mozku vlastně čist, pak ale se více přesunula k tomu, jak tedy digitální věk ovlivňuje přímo čtecí návyky, vznik čtecích drah a podobně. Jaký ej rozdíl v tom, pokud bych si knihu Maryanne Wolfové přečetla vytištěnou na papíře a jako e-book, a jaký vliv na mozek a kognitivní schopností dětí má čtení a vnímání informací z obrazovek Anežko Kuzmičová.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

Než jsem vlastně nastoupila tady v Praze na univerzitu, tak jsem působila ve vedení mezinárodního výzkumného projektu iRead mezi lety 2014-2018, kam byla mimo jiné zapojena i Maryanne Wolf, ten sdružoval obrovské množství výzkumníků, kteří se nějakým způsobem zabývají výzkumem digitalizace čtení asi ve 30 zemích, 30 plus. Vzešlo z toho spousta různých věcí, publikací. Mimo jiné dokument, který se nazývá stavoměrská deklarace o budoucnosti čtení, kterého lze dohledat dokonce i v nějaké podobě v českém jazyce na Googlu, ale co z toho taky vzešlo, byla 1 studie, která provedla metaanalýzu všech dosavadních výzkumů, které v experimentálních podmínkách srovnávaly čtení z obrazovky a papíru a ta dospěla k tomu, že pakliže byste četla knížku Marianne Wolf v digitální podobě, tak byste pravděpodobně měla větší problém si zapamatovat její obsah. Pravděpodobně byste měla větší problém si v hlavě vytvářet nějakou konceptuální strukturu toho jejího argumentu. A odlišovat to, co je v textu více podstatné od toho, co je podstatné méně. Ale zároveň je potřeba říct, že tahle ta meta analýza dospěla mimo jiné k tomu, že v případě, že byste četla beletrii, narativní text, ne argumentační, jako je ta knížka Wolfové, tak už by tenhle efekt pravděpodobně nemusel být vidět. Už by nebyl tak výrazný.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Možná je také otázka, teď to zní trochu varovně směrem k začínajícím čtenářům k našim dětem a i možná otázka, že oni už se naučí čist tak, aby tu schopnost neztráceli, ale to je asi otevřená otázka, předpokládám.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

Určitě.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Čtení se zdá být jako naše přirozená geneticky daná schopnost, jako už tady ale zaznělo v úvodu, tak není, a právě Maryanne Wolfová upozorňuje, že jsme ji získali teprve v podstatě v posledních 6000 letech a abychom neztratili schopnost čist, máme věnovat pozornost rozvoji takzvaných čtecích drah, zejména u dětí, a pracovat na takzvaném hlubokém čtení. K čemu to hluboké čtení vůbec potřebujeme Jano Sigi Lukavská.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

Možná je na úvod vhodné zmínit, proti čemu se to hluboké čtení vlastně vymezuje. A tedy, že někdy se mluví o protikladu hlubokého čtení a Skimming nebo nějakého klouzání po povrchu textu, a oba 2 tyto typy čtení mají svoje místo v našem životě. Někdy chceme jenom rychle dohledat nějakou informaci v kuchařce a my se nechceme ponořit do toho textu, stačí nám, když si dohledáme, že vejce se mají vztít 2 a ne 4, takže tenhle typ čtení má taky své místo v našem životě a můžeme ho taky kultivovat. To hluboké čtení se od něj liší tím, že jak konstatuje Maryanne Wolfová, vyžaduje náš čas, naše emoce, naši pozornost a Wolfová mluví vlastně o trpělivosti s textem. Trpělivost s textem do jisté míry může licitovat to, že provádíme s tím textem nějaké

kognitivní operace vyššího řádu, které souvisí s kritickým myšlením, kreativitou a něčím, co označuje jako vzhled, nějaký hluboký vzhled do textu, kdy se nám povede integrovat různé informace, které už o světě máme, nějak je konfrontovat s tím novým, co jsme se dozvěděli a třeba si uvědomit, že víme něco víc, než jsme si mysleli, že víme. A v kontextu naší práce s Anežkou možná stojí za to taky zmínit, že souvisí hluboké čtení také s tělesným prožitkem, s našimi představami a nebo s tím, co asi budou znát vášniví čtenáři, že, když čteme nějakou napínavou pasáž v románu, tak sebou můžeme vytrhnout a my tohle můžeme považovat za automatické, pokud čteme rádi, ale je to, co skutečně automatické není.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Já teď vrátím k té otázce, kterou jsem si vypůjčila od Maryanne Wolfové do úvodu. Trošku možná rozvinu to, co tady teď zaznělo. Jak tedy spolu souvisí naše schopnost pochopit hloubku zoufalství Anny Kareniny, než skočí pod vlak, a zachování demokracie, protože tady nejde jenom o to, že sebou trheme jsme, když čteme nějakou napínavou pasáž, nebo dojde k nějakému překvapení v textu.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

Je asi dobré zmínit, že v poslední době vzniká dost studií, které pozorují vztah čtení, a někdy i specificky čtení beletrie a to, jak prožíváme empatii. Tyhle studie jsou korelační, takže nelze pozorovat kauzální vztah, že čím více čteme, tím jednoznačně více empatie cítíme. To by bylo poněkud zjednodušující. Na druhou stranu osobně jednak věřím tomu, že empatie je důležitá pro fungování jakékoliv společnosti a zároveň věřím tomu, že literatura je skutečně velmi vhodná k tomu, abychom se učili prožívat pohled někoho jiného na věc skrze postavy, abychom se učili přepínat mezi různými úhly pohledu. To se někdy označuje Perspektiv Taking. Je to něco, co velmi často nacházíme v románech. A v tom je literatura skutečně velmi výjimečná. Ještě bych chtěla ale vlastně dodat, že třeba Natálie Kučirková, která se zabývá tím, jak se empatie rozvíjí u dětí, které čtou, tak rozlišuje mezi takzvanou in Group a out group empathy, což si můžeme představit, takže ta ingroup je nějaká empatie, kterou pocítujeme k lidem, kteří jsou součástí naší sociální skupiny, dejme tomu, bubliny. A ta outgroup empathy se týká nějakých okamžiků, kdy empatizujeme s někým, kde mimo tuto skupinu. A Kučirková upozorňuje na to, že vlastně pěstování té ingroup empathy může být v některých případech vlastně i negativní a upozorňuje tedy na to, že mimo jiné je dobré věnovat pozornost tomu, aby děti se konfrontovaly v rámci čtenářské zkušenosti s něčím, co je svým způsobem cizí, nové, neznámé. A když jsme u té Anny Kareniny, tak klasická díla literatury mají nepochybně tu velkou výhodu, že jsou do jisté míry univerzálně srozumitelná, a to i vlastně napříč časem, ale stejně bude pravděpodobně tu Annu Kareninu hodně, jinak číst několik čtenářů s různými čtenářskými dispozicemi z různých kultur, a tak dále. Takže Anna Karenina nemusí stejně kultivovat empatii různých lidí, a nakonec čtením to prostě nekončí a v rámci těch studií musíme ještě důkladně vyzkoušet, co jsou ty další faktory.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Maryanne Wolf pravidelně nejenom v této knize Čtenáři, vrať se, ale i ve svých přednáškách je hodně apelativní, hodně upozorňuje na to, že tady vlastně v důsledku té digitální kultury, jejíž jsme součástí, dochází k nějakým proměnám v mozku, dochází k proměnám toho, jak čteme, jak vnímáme text, jak vlastně se mění náš vztah k tomu textu. Mě by proto zajímalo, jestli vy sdílíte její obavy. Ono totiž uvádí i některá poměrně alarmující čísla, která se ale týkají Spojených států. Například, že americké národní hodnocení úrovně vzdělávání udává, že navzdory veškerému bohatství země 2/3 amerických dětí ve čtvrtých třídách, což je tedy ten klíčový věk, nejsou čtenářsky zdatné. To znamená jinými slovy že nečtou plynule, ani s dostatečným porozuměním textu. Možná by právě tomu v příbalovém letáku, jak už tady zaznělo, nerozuměli. Čeští žáci naopak podle výsledků testování Pisa od roku 2015 se ve čtenářství zlepšili. Momentálně jsme na pětadvacátém místě ze 79 zemí. Když přihlídneme, tedy k tomu, co tady o čtenářství a vlivu digitálních technologií zaznělo, sdílíte tedy ty obavy Maryanne Wolfové o zjednodušení myšlení, o homogenizaci jazyka a o obecném směřování naší kultury. Anežko Kuzmičová.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

Tak já se všeobecně budoucnosti obávám poměrně dost. Ale ne z důvodu kulturního úpadku. To není něco, na co bych věřila. A moje dosavadní zkušenosti z výzkumu mi říkají něco jiného. A říkají mi, že dnešním dětem to neuvěřitelně pálí. Totéž říkají moje zkušenosti pedagoga na univerzitě. Mám pocit, že dnešním studentům, kteří jsou třeba jenom o 15 let mladší než já, to pálí úplně jinak než to kdy pálilo mně, když jsem studovala. A já jim můžu leda závidět. Nicméně ten náš projekt Integrovaný výzkum textu a četby, nebo kdybyste nás hledali na Facebooku, tak pod názvem Za čtení, tak není o tom zjišťovat, co dnešním dětem chybí k tomu, aby třeba si přečetly Jiráskovy pověsti v původním znění, ale naopak, jakým způsobem spontánně navigují tu současnou mediální krajinu, a jakým způsobem do ní patří čtení. A co to znamená, když je už nějaké čtení baví, jak to prožívají, prostě co o tom jsou schopny komunikovat. A další věc, kterou je potřeba říct je, že ta písemná kultura je strašně důležitá. To samozřejmě, a je výborné, že ten překlad Maryanne Wolf v Čechách vyšel, má to velký význam. Na druhou stranu ona prostě favorizuje určitý typ intelektu. A já jako dítě jsem k dispozici neměla příliš mnoho mediálních kanálů. Dnešní děti mají opravdu přešvih, a mně přijde fantastické, že jsou schopné si vybrat a kombinovat to, co k nim přichází z těch kanálů, mimo jiné podle svých vlastních dispozic, že prostě, když je někdo výrazně vizuální od narození, a je tedy určitá pravděpodobnost, že se bude vyvíjet směrem třeba k designu, tak vidím obrovský benefit v tom, že si Jiráskovy pověsti přečte jako komiks, a že jako komiks bude číst spoustu dalších příběhů, i když k nim existují hutnější verbálnější verze.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Vy se v rámci projektu zajímáte také o to, jak chuť ke čtení Bonmokat mě zaujala vaše zmínka paní Kuzmičová, o praxi na některých švédských školách, kde děti ráno 10 minut společně poslouchají audioknihy podle vlastního výběru. Máte nějaké další příklady dobré praxe, jak přivést děti k tomu, aby z nich vyrostli čtenáři, kteří budou svou knihu vnímat jako domov, a teď jsem si vypůjčila citát literárního kritika a také držitele Pulitzerovy ceny Mikaela Diody.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

K tomu bych se možná mohla vyjádřit. Já oceňuju, že řada českých škol a učitelů začala s dětmi organizovat čtenářské dílny a čtenářské lekce. Ty čtenářské dílny rozvíjejí nějaké individuální čtenářské dovednosti a chuť číst a taky čtenářskou autonomii. Dejme tomu i dovednost si knížku sám vybrat, to je něco, co taky dost dětí neumí. A ty děti si mohou v rámci čtenářských dílen mimo jiné vybrat i to, kde ve třídě budou číst a v jaké poloze budou číst. Udělat si jednoduše u čtení pohodlí. A všechny tyhle zdánlivě drobné detaily napomáhají tomu, že děti se mohou dneska učit číst s nějakým prožitkem, s radostí, s potěšením. Zároveň čtenářské lekce rozvíjejí nějaký společenský sociální rozměr čtení, kdy děti mají možnost číst společně 1 text a nad ním se spolu bavit. To je pro mě důležité obzvlášť dnes, kdy bohatství knižního trhu je tak velké, že málokdy se stane, že se kamarádi sejdou nad tím, že by četli všichni jednu knihu. Proto je taky vhodné mít i ve třídách nějakou třídní nebo školní knihovničku, kam si mohou děti chodit i dejme tomu během přestávek. To se nám osvědčilo během terénní práce ve školách,

když jsme ještě směli docházet do škol, tak jsme viděli, že taková 1 oblíbená knížka v té třídní knihovně může vyvolat skutečně velké množství rozprav, a když jsme se ptali, kolik dětí z té třídy si danou knížku přečetlo, tak to bylo snad, nebudu lhát, víc než polovina.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

O jakou knihu se jednalo.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

Jednalo se Dogmena a vlastně bych ještě možná mohla dodat, že nějaké příklady dobré praxe, jak se s dětmi bavit o knížkách, můžete najít třeba na webu Respekt neboli, který provozuje Člověk v tísni a jsou tam metody, které mohou využít i rodiče se svými dětmi.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Maryanne Wolfová rozhodně nechce děti izolovat od digitálních technologií, jen vybízí nás, coby rodiče, pedagogy, ředitele škol k tomu, abychom změnili náš přístup k dětem v jejich prvních pěti letech života a kladli důraz na jejich kontext s tištěnými knihami v této době, a pak také změnili vzdělávání dětí ve věku od pěti do 10 let, protože tato doba je zásadní pro jejich schopnost číst, a tím pádem i později kriticky myslet. Konkrétně si Marianne Wolfová tu změnu představuje tak, že bychom měli děti naučit plynně přecházet mezi tištěnými a digitálními médii, a to mě vrací zpět k vašemu tříletému **výzkumu**. Jeho výsledky by měly pomoci dalšímu vědeckému bádání, ale měly by také posloužit k vypracování doporučení pro pedagogickou praxi. Jaké cíle si kladete směrem k jejímu zlepšení. Anežko Kuzmíčová.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

My jsme se stali tak trochu objektem událostí letošního roku v tomhle smyslu, vlastně roku 2020. V tom smyslu, že jsme začínali ten projekt s určitými cíli, a ty cíle se musely z důvodu pandemie proměnit. Musely se tak proměnit i naše metody, ale proměnily se z mého pohledu momentálního poměrně šťastně, proměnily se směrem k metodologii, která nám umožní odhalit nějaké základní typy dětí v populaci z hlediska toho, jakým způsobem prožívají stimuly. A to vlastně obecně jako napříč příběhy v písemné nebo vizuální, nebo ještě třeba jiné digitální interaktivní podobě, a to si myslím, že je velice důležité, protože náším ústředním pojmem není ani tolik čtení jako právě prožívání, a to jak je možné o něm s dětmi mluvit, a jak o něm děti dokáží sami mluvit. Ale my když přijdeme s nějakým plošným doporučením pro pedagogickou obec, dělejte to takhle, protože takhle děti budou prožívat, tak ta naše rada bude poměrně neúčinná, pokud zároveň neřekneme, ale děti jsou vlastně různé. Tohle je něco v tuhle chvíli, čím se ve **výzkumu** dosud nikdo nezabýval, a myslím si, že to může posloužit poměrně dost, když vlastně řekneme je fajn věci prožívat ve výuce, ale zároveň si dejte pozor na to, že existují tyhlety základní typy prožívání mezi dětmi, které se v rámci třeba uvnitř jednoho dítěte nemusí potkat.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Rozhodně to sejme nějaký stres z dětí kterého už je na něj naloženého i tak dost. Mohli byste jmenovat jednu knihu, kterou jste přečetli za uplynulý rok, a která vám třeba pomohla plně nebo nějakým novým jiným způsobem pocítit empatii, anebo rozšířit si vlastní pohled na nějaká témata o nový rozměr, začnu u Jany Lukavské.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

U mě takovou knížkou byla shodou okolností knížka Antihrdina Alexandry Salmani, kterou jsem dostala loni pod stromeček. Je to knížka, která je žánrem asi experimentální dystopie. Zabývá se situací, kdy postavy žijí v nějakém prostředí po ekologické katastrofě, dejme tomu, a sledujeme postavy žijící ve dvou společnostech, z nichž každá je nesvobodná a každá jiným způsobem. A pro tento pořad by mohlo být zajímavé, že těm postavám vidíme hlavy, vidíme dokonce, jak čtou, vidíme ten proces jejich čtení velmi zblízka, sledujeme třeba, jak během čtení přeskakují mezi řádky a sledujeme, co si o tom čtení myslí a je to poměrně vtahující způsob, jak nás dostat do těch postav. Zároveň ty postavy jsou značně odpudivé, a dá to práci se donutit se do těch postav dostat. A tahle knížka mimo jiné teda dost znejistila moje hodnotové nastavení, co se týče třeba pohledu na klimatickou změnu, na to, co můžeme dělat, aby se tolik nezhoršilo. Takže to mělo i tenhle praktický dopad, že mě donutila vlastně hodně přemýšlet a nějak si znovu potvrdit nebo přehodnotit některé mé postoje, takže ta mě nějakým způsobem skutečně změnila.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Díky za čtenářský tip. Pro mě pozitivní zpráva, že se očividně post a podobě bude ještě číst. Anežka Kuzmíčová.

Anežka KUZMIČOVÁ, Ústav pro jazyk český

Tak já jsem asi trochu jiný čtenář, než Jana. Vlastně trochu podvádím v tom, že preferuji to in group empathy. Ač jsem vystudovala literaturu, tak jsem se dostala do nějaké životní fáze, kdy potřebuju, aby ten svět, ve kterém se text odehrává, byl co nejvíce podobný tomu, co žiju já, takže kdybych měla jmenovat jednu věc, kterou jsem přečetla, tak to byly povídky Jana Balabána, anebo vlastně možná ještě radši jeho román zeptej se táty. Já si ho zvolila na základě nějakého svého předchozího osobního naladění existenciálního, ale co mě naučil, bylo přemýšlet jinak o krajině, kterou nepovažuju za libou. On se vlastně odehrává v té oblasti Ostravska, kterou já shodou okolností poměrně dobře znám, ale vždycky jsem ji vnímala jako takový exotický prostor. Vždycky jsem ji vnímala jako krajinu, která potřebuje nějakým způsobem zahojit, opravit, vylepšit a vlastně hrozně mě zaujalo číst svět perspektivou postav, které jsou s tou krajinou nějakým způsobem spojeny. A které můžou prožívat věci mnohem hlouběji než já, která žiju poměrně jako v estetizovaném prostředí Prahy.

Jana Sigi LUKAVSKÁ, Ústav pro jazyk český

Tady k tomu mě napadá jenom poslední krátká poznámka, pokud máte také pocit, že krajiny podobné Ostravsku vnímáte poněkud exoticky a potřebujete si k nim najít vztah, poslechněte si jiný Vltavský pořad Art Café věnovaný měsíčním krajinám.

Petra KULTOVÁ, moderátorka

Kurt Wonnegut přirovnal roli umělce ve společnosti ke kanárkovi v dole, oba nás mají v případě nebezpečí varovat a schopnost mozku číst je takový náš kanárek v hlavě. A byli bychom blázní, kdybychom ignorovali vše, co nás může naučit. Dnešní Akcent uzavíráme opět výrokem Maryanne Wolfové. Mými hosty byly vědkyně a odbornice na čtenářství Anežka Kuzmíčová a Jana Sigi Lukavská. Dnešní Akcent končí, poslouchejte nás ale kdykoliv a kdekoliv v podcastových aplikacích. Třeba té, která se jmenuje Můj rozhlas. Všechny předchozí díly Akcentu najdete na webu Českého rozhlasu Vltava. A také nás těší, že nám píšete své

Startují prestižní projekty JUNIOR STAR: přibližujeme práci nadějných vědkyň a vědců [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 11.03.2021, Zdroj: gaac.cz RU / den: 16

Grantová agentura České republiky loni poprvé podpořila 30 projektů grantové skupiny JUNIOR STAR. Do prvního ročníku výzvy přihlásili vědci celkem 355 návrhů.

Granty jsou určeny badatelům, kteří dokončili doktorát maximálně před osmi lety, již publikovali v prestižních mezinárodních časopisech a mají za sebou významnou zahraniční zkušenost.

Díky pětiletým projektům a možnosti čerpat až 25 milionů korun získají řešitelé možnost vědecky se osamostatnit, realizovat své vlastní originální myšlenky a přinést do české vědy nová výzkumná témata. To vše v raném stádiu své vědecké kariéry. Práci vybraných řešitelů a řešitelů, kteří byly vybráni na základě několikakolového výběrového procesu prováděného výhradně zahraničními odborníky, Vám postupně budeme představovat.

Reakce mikrobiálních komunit na měnící se klima v půdě Arktické tundry

RNDr. Jana Voříšková, Ph.D., Mikrobiologický ústav AV ČR

„Studium mikrobiální ekologie nám umožní lépe odhadnout, jaký vliv budou mít klimatické změny na naši planetu“

„Na naší planetě existují tisíce druhů miniaturních mikroorganismů, které se vyskytují všude v prostředí okolo nás. Pouhým okem jsou pro nás neviditelné. Hrají však velice významnou roli při regulaci klíčových funkcí v ekosystémech a ovlivňují fungování celé naší planety. Mohou například ovlivnit to, jak se naše planeta bude schopna vyrovnat s vlivem klimatických změn. Zda mikroorganismy přispějí k jejich urychlení nebo naopak změny zmírní, je pro nás, badatele, stále otázkou,“ říká Jana Voříšková.

Vědkyně zkoumá mikroorganismy arktické půdy v Grónsku. Dostupné modely klimatických změn odhadují, že nejvyšší nárůst teploty planetu čeká právě v těchto oblastech.

Projekt JUNIOR STAR by měl přinést informace o tom, jak budou mikroorganismy reagovat na předpokládané klimatické změny. Současné modely zahrnují řadu parametrů, nicméně vliv mikroorganismů tam často zohledněn nebývá. Zahrnutí výsledků projektu do klimatických modelů by mohlo pomoci zpřesnit odhady vývoje klimatu v budoucnosti.

„Dalším přínosem výzkumu bude obecné popsání mikroorganismů, které v arktické půdě žijí. Co se týká mikrobiálních studií, arktické oblasti nejsou totiž stále ještě zcela probádané,“ doplňuje vědkyně.

Zdanění nadnárodních korporací v globalizovaném světě (CORPTAX),

Doc. Petr Janský, Ph.D., Institut ekonomických studií, Fakulta sociálních věd, UK

„Náš výzkum odhaduje, kolik platí nadnárodní korporace na daních, jaká část je zaplacená v daňových rájích a které faktory jsou pro to důležité“

„Nadnárodní korporace jsou zásadní součástí našeho globalizovaného světa a významně ovlivňují životy lidí. Jejich zdanění je častým tématem nejen vědeckých, ale i veřejných diskuzí. Cílem projektu JUNIOR STAR je určit, kolik platí nadnárodní korporace na daních, jaká část je zaplacená v daňových rájích a které faktory jsou pro to důležité,“ vysvětluje Petr Janský.

Badatelé v projektu staví na hypotéze, že nadnárodní korporace se vyhýbají placení daní ze svého zisku využíváním kombinace globalizace a suverenity země určovat si své daňové politiky.

V návaznosti na tuto hypotézu navrhuje řešitel projektu s mezinárodním týmem nový teoretický rámec, který pomůže uchopit trilema korporátního zdanění. To podle nich spočívá v tom, že pouze dva ze tří cílů veřejných politik – globalizace, suverenity a daňový příjem – mohou být naplněny zároveň.

Na rozdíl od dřívějšího výzkumu chtějí vědci překonat nedostatky dostupných dat. Navrhli novou empirickou metodologii, v rámci které budou využívat data z tzv. podávání zpráv podle země (country-by-country reporting) pro velké nadnárodní korporace. Získaná data zkombinují s dalšími zdroji. Cílem je vytvořit dosud neúplnější datový soubor o nadnárodních korporacích a jejich zdanění.

Univerzální kvadratické formy a třídová čísla

Mgr. Vítězslav Kala, Ph.D., Matematicko-fyzikální fakulta, UK

„Chování třídových čísel je zatím velmi záhadné, i když úzce souvisí s řešením rovnic, jako je velká Fermatova věta“

Vítězslav Kala s týmem zkoumá „univerzální kvadratické formy“. To jsou kvadratické vzorce, u kterých se vědci snaží zjistit, která čísla vyjadřují. „Například už v roce 1770 Lagrange dokázal, že každé přirozené číslo jde vyjádřit jako součet čtyř druhých mocnin, tedy kvadratická forma $x^2 + y^2 + z^2 + w^2$ je univerzální. Tomuto tématu se během posledních dvou století věnovala řada významných matematiků, třeba Euler, Rámanudžan a Bhargava, nositel Fieldsovy medaile za rok 2014,“ ohlíží se do historie Vítězslav Kala.

V projektu JUNIOR STAR bude tým studovat „číselná tělesa“, která jsou podobná komplexním přirozeným číslům. Ve svém výzkumu v posledních pár letech řešitel projektu zjistil, že klíčovými objekty k porozumění univerzálním kvadratickým formám a číselným tělesům jsou takzvané „nerozložitelné prvky“. Těmto prvkům byla přitom doposud věnována jen minimální pozornost.

V rámci projektu chtějí vědci důkladně prozkoumat jejich vlastnosti. „Pokud se to podaří, tak výzkum povede k vyřešení několika důležitých otevřených problémů v teorii čísel a projekt přispěje k porozumění třídovým číslům,“ uzavírá Vítězslav Kala. Specifické bakteriální kmeny a definovaná postbiotika odvozená z bakterií pro zlepšení dlouhodobých následků podvýživy

Mgr. Martin Schwarzer, Ph.D. Mikrobiologický ústav AV ČR

„Zkoumáme, jak určité bakterie mléčného kvašení ovlivňují fungování organismu a jak mohou přispět k růstu podvyživených dětí“

„Růst a vývoj člověka v období po narození je určován příjmem živin a produkcí růstových hormonů. Jako klíčoví hráči podporující životně důležité procesy byly nedávno identifikovány střevní bakterie,“ říká Martin Schwarzer. Společně s týmem zkoumá na zvířecích modelech chronické podvýživy, jak konkrétní vybrané bakterie ovlivňují fungování mnohobuněčného hostitele.

Vědci využívají unikátní biologické modely – bezmikrobní myši a selata. Daná zvířata nemají ve svém trávicím traktu nebo na povrchu těla žádné živé bakterie ani jiné mikroorganismy. Vědci si tedy mohou vybrat, kterými bakteriemi bezmikrobní zvíře takřikajíc „osadí“. Následně zjistí, jak tyto vybrané bakterie ovlivní fungování hostitele ve zdraví a v nemoci.

„Předchozí výzkum ukázal, že určitý kmen bakterie mléčného kvašení s názvem Lactobacillus plantarum je schopen podporovat růst mladých, chronicky podvyživených myší. Tuto schopnost má nejen u myší „osazených“ pouze touto jednou bakterií, ale také při podávání jedincům chovaným v běžných podmínkách (tj. těm, kteří mají ve střevě další mikroorganismy). Zatím nepublikovaná data ukazují, že při denním podávání této bakterie u myší dochází ke zlepšení růstu,“ doplňuje vědec působící v Laboratoři gnotobiologie v Novém Hrádku v Orlických horách.

Cílem projektu JUNIOR STAR je mimo jiné určit, jak bakterie komunikují s hostitelským organismem a jakým způsobem mu umožňují zlepšit růst v období po narození. To by mohlo potenciálně zlepšit nutriční strategie u podvyživených dětí, urychlit růst hospodářských zvířat nebo pomoci ve zvládnání proteinové energetické výživy u starších osob.

Autorka: Mgr. Renata Tříšková

Studenti Univerzity Karlovy vytvořili kampaň k očkování [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 11.03.2021, Zdroj: mediaguru.cz, RU / den: 14 322

Návrh očkovací kampaně studentů Univerzity Karlovy slibuje „#konečně návrat do normálu“.

Kromě českých marketingových agentur se iniciativy „Cesta ven“, jež vytvářela zadarmo pro stát kampaň na podporu očkování proti covid-19, zúčastnili také studentky a studenti Univerzity Karlovy. Dobrovolné seskupení 20 studentů v rámci hackatonu přineslo vlastní návrh kampaně, jež slibuje #konečně návrat do normálu. Maskotem komunikace je kočka Micka.

S myšlenkou přidat se k zavedeným agenturám a pomoci dobré věci přišly vedoucí Katedry marketingové komunikace a public relations na Fakultě sociálních věd docentka Denisa Hejlová a studentka Karolína Hájková. Nápad oslovil dobrovolníky napříč ročníky, kteří na projektu pracovali bez nároku na odměnu.

Ústředním bodem studentské kampaně se stalo to, po čem všichni toužíme: „#konečně návrat do našich životů takových, jaké jsme znali před vypuknutím koronavirové krize“.

Klíčové vizuály ke kampani na podporu očkování od studentů FSV UK

„Naším hlavním sloganem se stalo chytivé, emotivní a naléhavé příslovce vyjadřující dlouho očekávaný návrat do normálu, ke kterému nás vakcinace může přiblížit. Konečně lze použít hravě i vážně, jako heslo i jako hashtag. Konečně bude zase všechno jako dřív! Konečně budeme moci žít znovu normálně!“ uvedli autoři projektu pro web Marketing.cz, který je rovněž projektem Katedry marketingové komunikace a PR.

Hrdiny kampaně jsou běžní lidé a kočka Micka, která z České republiky vyhání hlavního padoucha, kterým je PES (Protiepidemický systém ČR). Díky postavě Micky a jejímu „kočkování“ se kampaň stává přístupnější – Micka provází čtenáře webem o očkování a přibližuje aktuální dění. Kočičí maskot má prostor i na sociálních sítích nebo v offline světě. Hodí se například jako milý motiv na nano roušky nebo plátěnký. Jako tvář (k)očkování má Micka vzbuzovat radost a chuť trpět období společně překonat.

Výsledný návrh #konečně sice v konkurenci dalších 27 firem a organizací prvenství nezískal, přesto u poroty sklídl velmi pozitivní ohlas. „Jsem ráda, že se našim studentkám a studentům podařilo i ve složité koronavirové situaci spojit a dobrovolně pracovat na společném projektu. Byla to pro ně ta nejlepší praxe,“ popisuje Denisa Hejlová.

Vládní kampaň na očkování chce udělat za pandemií tečku

Návrhy studentů Univerzity Karlovy, vytvořené pro iniciativu „Cesta ven“, jsou nyní k dispozici nemocnicím, krajům a firmám pro volné využití. Plakáty si mohou vytisknout zdarma po stažení [zde](#) -stk-

Jeden z klíčových vizuálů studentské kampaně na podporu očkování, zdroj: FSV UK

Mar 12 Lukáš Bartoň: Bezpečný návrat žáků do škol je třeba řešit s předstihem, vláda opět zaspala. Piráti představili návrhy pro efektivní testování [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: pedagogicke.info, RU / den: 2 500

Alex Röhricht: Ústní maturity z češtiny nezrušil covid, ale lidé neschopní myslet. Jsem učitel českého jazyka. Učím budoucí učitele na Přírodovědně-humanitní a pedagogické fakultě Technické univerzity v Liberci, dlouho jsem česky učil i žurnalisty na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Snažím se nejen učit je jazyk, ale především o jazyce myslet a češtinu milovat. Tím chci říct, že jsem v jakémsi střetu zájmů, když tohle píšu. Utěšuje mě, že to v našich zeměpisných délkách zas není takový problém...

Distanční výuka je pro děti, rodiče, ale i pro učitele dlouhodobě náročná. Musíme tak s předstihem připravit plán pro bezpečný návrat žáků do škol až se epidemiologická situace zlepší. Jeho součástí musí být i strategie testování žáků a zaměstnanců ve školách. Vláda ale v tomto ohledu opět postupuje nejasně a chaoticky. Přípravu strategie pro testování ve školách přitom kabinet nemůže nechat na poslední chvíli jako se tomu stalo u firem. Piráti proto připravili doporučení, jak by mělo být testování žáků a zaměstnanců škol zajištěno, aby bylo skutečně smysluplné.

Testování ve školách samozřejmě není žádným samospásným řešením. Jde nicméně o důležité dílčí opatření, které by s postupným návratem žáků do škol umožnilo snížit rizika přenosu covid-19. Vláda ale bohužel v tuto chvíli evidentně nemá připravenou žádnou strategii. Vybrané antigenní testy od českého výrobce LEPU Medical nejsou dle odborníků vhodné. Senzitivita LEPU testů je u bezpříznakové populace, tedy i u dětí, velmi nízká. Vláda o tom měla jasné zprávy ze sousedního Rakouska, přesto se však rozhodla výše uvedené testy použít.

Pokud má mít testování ve školách skutečně smysl, je nutné využít opravdu funkční testy, které umožňují samoodběr. Těmi jsou například neinvazivní PCR testy s frekvencí testování 1x za 10 nebo 14 dní. V dalších fázích můžeme využít neinvazivních kvalitních antigenních testů, které budou vybrány na základě nezávislých studií jejich parametrů, nikoliv na základě informací od výrobce, jak zatím činí naše vláda. Pokud takové testy nebudou k dispozici, stát musí včas zajistit potřebnou kapacitu pro PCR testování.

V rámci příprav testování ve školách by měla proběhnout rychlá pilotáž ve vybraných školách/lokalitych pro ověření funkčnosti navržené strategie. Pilotáž by měla proběhnout i ve skupinách žáků nižších ročníků, u kterých bude zajištění testování nejvíce náročné. Nejde totiž pouze o laboratorní vlastnosti testů, ale také o jejich uživatelskou přívětivost, což je zvláště u dětské populace poměrně zásadní aspekt.

Klíčovým předpokladem je i navýšení personálních kapacit zdravotnických laboratoří, aby bylo zajištěno včasné vyhodnocení testů. To se nyní jeví jako hlavní problém. Absolventi přírodovědných oborů musí i nadále po ukončení magisterského studia projít akreditačním kurzem a platit za něj několik desítek tisíc korun, aby mohli začít pracovat ve zdravotnické laboratoři. Po odstranění této bariéry voláme již od loňského května. Musíme také posílit kapacity na úrovni samospráv pro zajištění logistiky. Samosprávám musí být poskytnuta metodická podpora pro nákup a realizaci služby i testování. Metodická podpora musí být připravena rovněž pro školy.

Rodiče mají z testování svých dětí obavy. Je proto nutné připravit komunikační strategii. Rodičovská veřejnost musí mít informace o tom, jak bude testování probíhat, z jakého důvodu, jaké jsou benefity/rizika, jak budou případná rizika minimalizována.

Stojíme si za tím, že žádnému z žáků není možné odepřít vzdělávání, pokud se nebudou chtít nechat testovat. Pokud má být účast žáků ve výuce podmíněna testováním, školy by měly mít možnost (s ohledem na jejich kapacity) vzdělávat alternativním způsobem ty, kteří testování nebudou. A to například s využitím individuálních konzultací, alespoň částečným zapojením takových žáků do distanční výuky (pokud je to možné). Možným řešením by mohla být třeba distanční výuka žáků v menších skupinách s využitím prostor s připojením k internetu (nizkoprahové kluby, střediska volného času, knihovny). Ministerstvo školství by navíc i v takových situacích mělo školám poskytnout metodickou podporu.

Zdroj: pirati.cz

Jsem učitel českého jazyka. Učím budoucí učitele na Přírodovědně-humanitní a **pedagogické fakultě** Technické **univerzity** v Liberci, dlouho jsem český

učil i žurnalisty na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Snažím se nejen učit je jazyk, ale především o jazyce myslet a češtinu milovat. Tím chci říct, že jsem v jakémsi střetu zájmů, když tohle píšu. Utěšuje mě, že to v našich zeměpisných délkách zas není takový problém...

Všichni studenti, kteří si zvolili ty obory, které jsem učil nebo učím, mají společné, že maturovali. Maturovali na střední škole. Maturovali z češtiny. Přiznám se, že jsem už velice těžko trávil, když vznikly tzv. didaktické testy z češtiny. To je věc, která podle mě zkoušejícímu nic nedokazuje o tom, jak člověk češtinu umí, jak ji umí používat, a už vůbec jaký k ní má vztah. Jsou to testy jako v autoškole. Když si jich uděláte dost předem, máte velkou šanci, že projdete u toho ostrého. Naučili jste se totiž odpovídat na otázky pokládáné určitým způsobem. Ale chlácholil jsem se tím, že vztah k mateřskému jazyku a literatuře se prokáže u zkoušky ústní, pokud se z ní tedy záměrně neudělá fraška, kterou zvládne každý, koho před dotyčnou střední školou nepřejede auto. A teď je tahle část dobrovolná, rozuměj zrušená.

Jsem hluboce přesvědčený, že smyslem studia na střední škole by nemělo být jen získávání vědomostí, i když je důležité, protože vědomosti jsou účinná taktická zbraň. Smyslem by mělo být studenty nadchnout pro nějaký předmět, chcete-li obor. Nasměrovat k tomu, co jim připadá zajímavé, v čem si připadají silní a čemu by se chtěli v budoucnu věnovat. Jsou-li to **vědy** exaktní nebo humanitní, je jedno. Každý má předpoklady k něčemu jinému.

Ale čeština není jen humanitní **vědou**, kterou si můžou studenti vybrat ke studiu. Čeština má ve vzdělávání královskou úlohu. Jednak proto, že myslíme v pojmech, v jazyce, a zejména proto, že je to jazyk mateřský – nejlíp tedy myslíme v něm. I jiní učitelé, než jsou češtináři, ho mají používat k tomu, aby působili na studenty tak, jak jsem uvedl výš.

Co to znamená, že je čeština náš mateřský jazyk? Mimo jiné to, že reprezentuje naši zemi, díky jazyku víme každou minutu, že jsme Češi. Je to naše kultura, jedinečnost, vědomí, že někam patříme, které nám nikdo nevezme. Pokud si je nevezmeme sami. A že to s oblibou děláme, bohužel. Třeba takové Finsko, ač rozlohou větší, má asi polovinu obyvatel než Česko. Jde tedy o polovinu uživatelů mateřského jazyka, finštiny, která je navíc jazykem v Evropě specifickým. A viděli jste, co mají finští hokejisté na dresech? Suomi. Díky tomu skoro každý ví, jak se finsky řekne Finsko. Ale nejen to, je to mimo jiné projev sebevědomí národa a vztahu k tomu, co je mu drahé – mateřskému jazyku. Na český dresech máme v lepším případě Czechia, v horším Czech Republic. Nerad to říkám, ale česky není ani jedno. Tipuju, že finští studenti nejen chodí i teď do školy (za podmínek, které brání šíření viru), ale kdyby museli mít nějaké úpravy v maturitách, nebylo by to na úkor mateřského jazyka.

Středoškolaři tedy nebudou muset dělat ústní maturitu z češtiny, tj. ze svého mateřského jazyka. To skousnout nedokážu. Proč zrovna češtinu? Mám tomu rozumět tak, že jen nejsnáž obětovatelná? Nejméně důležitá? A jak přesně se existence viru podepsala na tom, že se studenti nemůžou připravit právě na ústní zkoušku ze svého mateřského jazyka? Oni nemůžou číst knihy? Nebo se nemůžou dívat na inscenace, filmy, poslouchat audioknihy? Nedokážou se zeptat svého vyučujícího v online hodině, kam patří Neruda a jestli byl víc básník nebo novinář? On jim virus nějak brání dělat si čtenářský deník, předkládat ho pro mě a za mě vyučujícímu ke konzultaci, aby z něj pak mohli u ústní maturity z českého jazyka vycházet? Navíc, jak si dobře vzpomínám, většina učení a přípravy na mou maturitu v době nepandemické byla stejně jen a jen na mně.

Ano, opodstatnění k úpravám vidím u maturit, které jsou odborné a vyžadují praxi. Nezávidím pedagogům, kteří to budou muset nějakým způsobem vyřešit, a držím jim palce, aby to zvládli co nejlíp, protože tuším, že ani jim se to nelíbí.

Co mě ale nejvíc trápí, je fakt, že v téhle zemi se to už nikdy nemusí vrátit zpět. Někdo mocný (nikoliv nutně vzdělaný) usoudí, že se v pandemii ukázalo, že čeština je vlastně zbytečná pro většinu maturantů. Ona je totiž dost těžká a dál už ji vlastně potřebovat nebudou, pokud nepůjdou studovat humanitní obor. Tak určitěěě! Proč by měli Češi s maturitou umět česky? Proč by vůbec měli Češi umět česky, no ne? A proč by měli vědět něco o svém jazyce a o literatuře v něm napsané? To jsou jen zbytečné znalosti. V životě je k ničemu nepoužijou (rozuměj k vydělávání peněz, k pohodlnému životu). Znalosti jsou teď v nemilosti. V kurzu je kritické myšlení a schopnost orientovat se v přehrší informací. Omlouvám se, že zklamu odpůrce nabývání vědomostí, ale tohle všechno bez znalostí nepůjde. Když chceme kriticky myslet, a jsem všemi deseti pro, potřebujeme jazyk. A když nemám nic na harddisku, ani seberychlejší RAM mě nespasí, protože nemá s čím pracovat. Například fakt, že žáci a studenti už rok a půl nechodí do školy (jako jedni z mála v Evropě), aby se v chodu udržely montovny, neukazuje na schopnost naší vlády kriticky myslet.

Jistě, maturita z mateřštiny má i silný symbolický význam. Ten, zdá se, chápou v jiných zemích líp, než ho chápeme my. Nám Čechům je z důvodů, které stále nedokážu pochopit, čeština v mnoha případech totálně fuk. Mnozí Češi neskrývají, že umějí líp anglicky než česky, nemálo se jich tím chlubí.

V poslední době nám vládní garnitura dennodenně předvádí, co v praxi znamená neumět si vážit práce kohokoliv jiného. Ale děláme to všichni, když si nevážíme svého mateřského jazyka, když odmítáme učit se ho pořádně a učit se o něm. Kdysi tady dalo dost lidem dost velkou práci, aby vůbec byl. Rezignaci na mateřský jazyk a všechno, co k němu patří, ztrácíme sebe.

Babička ve stejnojmenném díle Boženy Němcové říká, když „panstvo“ odmítne na uvítanou chléb a sůl, že kdo se nesrovná s chlebem, nesrovná se s lidmi. Kdybych si troufnul klasičku parafrázovat, řekl bych, že kdo se nesrovná s mateřštinou, tomu se stane totéž.

Převzato s laskavým souhlasem autora z blogu na webu Liberecká drbna.

Sněmovna bude příští týden volit nové členy do Rady České televize. Na čtyři místa se hlásí 54 kandidátů. Mezi vedením veřejnoprávního média a hlídacím orgánem jsou od loňska napjaté vztahy.

Skoro ze třetiny se může příští týden proměnit Rada České televize. Poslanci budou volit čtyři nové radní patnáctičlenného orgánu. Kulturní, náboženské a zájmové organizace navrhly 54 kandidátů. Za tradičním volebním procesem se však může skrývat tuhý zákulisní boj, který určí další směřování veřejnoprávní televize.

Volebnímu výboru Sněmovny se v úterý a ve středu kandidáti představí v patnáctiminutových pohovorech, vzejde z nich dvanáctka finalistů. Poslanci by mohli novou čtveřici zvolit už ve čtvrtek. Rada České televize kontroluje činnost veřejnoprávního média. Schvaluje rozpočet televize, může jmenovat i odvolávat ředitele.

Na jaře končí mandát Jaroslavu Dědičovi, Jaroslavu Maxmiliánu Kašparů, Jiřímu Kratochvílovi a Danielu Váňovi. Dva posledně jmenovaní se o funkci chtějí ucházet znovu. „Je to velmi důležitá volba. Současní členové naklonění ANO, SPD a Hradu systematicky obstruují jednání rady. To minulé trvalo šest a půl hodiny. Nejde jim o nic jiného než odvolání ředitele Petra Dvořáka,“ uvedl jeden z radních Zdeněk Šarapatka. Podle něj předcházejí volby nebývale brzy, mandát čtyř radních končí v květnu.

Mezi dalšími kandidáty figurují třeba novinář a mediální manažer Michal Klíma, epidemiolog Petr Smejkal, bývalý děkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a současný ředitel Institutu komunikačních studií a žurnalistiky Jakub Končelík, novinář a studentský vůdce sametové revoluce Martin Mejstřík nebo spisovatel a nakladatel Martin Reiner.

O členství se uchází také sociolog médií Jaromír Volek, bývalý šéfredaktor zpravodajství České televize Karel Novák nebo Jaroslav Novák Večerníček, který pomáhal politickému vzestupu předsedy SPD Tomia Okamury.

Na seznamu uchazečů nechybějí ani obskurnější jména. Třeba novinář Milan Rokytko, který proslul opileckým kolapsem ve štábu Miloše Zemana při prezidentských volbách. Milovník staré čínské poezie naposledy pracoval jako editor týdeníku Občanské Právo. „Doporučení“ dostal od Institutu Aleny Vításkové, bývalé šéfky Energetického regulačního úřadu.

Hrozí České televizi maďarská a polská cesta? Vztahy mezi radními a vedením televize jsou od minulého roku napjaté. Šéf Rady ČT Pavel Matocha si nedávno vyžádal detailní přehled hostů, které zpravodajci zvou do svých pořadů. Podle radního Šarapatky je to zasahování do nezávislosti média, které se vydává polskou a maďarskou cestou. „Pohybujete se za hranou editoriaální nezávislosti České televize,“ vyčetl Matochovi.

Matocha, který radě předsedá od loňského listopadu, nesouhlasí. „Žádost o informaci o účasti hostů ve vysílání takovým zásahem není,“ namítl.

Postup radních se nelíbí ani generálnímu řediteli Dvořákov. „Tyto informace jsou interní, nijak nevypovídají o vyváženosti vysílání ČT. Rada je kontrolní orgán, má kontrolovat dodržování zákona a Kodexu,“ řekl.

Napjaté poměry v radě v listopadu vyvrcholily rezignací předsedy René Kühna a místopředsedy Jaroslava Dědiče. „Předseda má fungovat jako mluvčí pro veřejnost a má ji seznamovat s rozhodnutími rady. Když se ale názory předsedy liší od většiny radních, tak je těžké stanoviska prezentovat,“ zdůvodnil Kühn konec.

Atmosféra zhoustla poté, co se v březnu a květnu obměnilo šest členů rady. Hlídacím orgánem televize doplnili radní, kteří jsou kritičtí ke stávajícímu vedení televize. Patří mezi ně šéf rady Matocha, publicista Luboš Veselý nebo ekonomka Hana Lipovská. Právě na její návrh radní původně neschválili nákup části pozemků pod ostravským studiem ČT. Podle Lipovské byla cena půldruhého milionu korun příliš vysoká. Na její návrh pak rada proti vůli svého tehdejšího šéfa Kühna odvolala dozorčí komisi. Vyhrocenou situaci přiznal i ředitel televize Dvořák. „Je to komplikovaný vztah. Současná rada v řadě oblastí posouvá hranice možného a jedná na hraně dosavadní interpretace zákona,“ řekl mimo jiné v rozhovoru pro Hospodářské noviny.

Konference SCI-PO 2021: Veřejná politika v oblasti výzkumu, vývoje a inovací [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 12.03.2021, Zdroj: vedavyzkum.cz, Autor: Vědavýzkum.cz, RU / den: 1 685, Rubrika: Akce

Připravuje se již čtvrtý ročník konference SCİPO (Science Policy), která je od svého vzniku v roce 2018 zaměřena na aktuální témata veřejné politiky v oblasti **výzkumu**, vývoje a inovací. Do konce března mohou autoři zasílat návrhy abstraktů příspěvků do konferenčního sborníku.

Společnost alevia ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR, Tertiary Education & Research Institute (TERI), think-tankem IDEA při **CERGE-EI**, Centrem pro sociální a ekonomické strategie **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a Filozofickou fakultou **Univerzity Palackého** v Olomouci pořádají letošní ročník SCİPO 2021 dne 30. září 2021.

Hlavním tématem letošního ročníku jsou dopady **vědy**, výzkumných infrastruktur a výstupů **výzkumu** a vývoje na společnost. Konference bude rozdělena na dopolední a odpolední část. Dopolední část bude probíhat formou kulatého stolu / panelové diskuse zástupců RVVI, MŠMT, poskytovatelů a ostatních aktérů v oblasti **výzkumu**, vývoje a inovací. Odpolední část bude věnována problematice výzkumných infrastruktur prostřednictvím kratších odborných příspěvků a následné diskuse účastníků.

U příležitosti konference bude vydán jako každoročně konferenční sborník. Kromě odborných článků zaměřených na hlavní téma konference jsou vítány také příspěvky, které se dotýkají vědní a inovační politiky, právního rámce **výzkumu** a vývoje, ochrany duševního vlastnictví, komercializace výzkumných výsledků, transferu znalostí a technologií, spolupráce výzkumné a aplikační sféry, managementu a řízení **výzkumu** a vývoje či jeho financování. Autoři mohou posílat návrhy abstraktů do 31. 3. 2021. Podrobnosti najdete na [webové stránce konference](#).

Registrace na konferenci bude zahájena v červnu 2021, program bude postupně aktualizován. Vzhledem k epidemiologickým podmínkám je konference plánována on-line.

Portál Vědavýzkum.cz je mediálním partnerem konference od jejího vzniku. Můžete si přečíst reportáže z prvního, druhého a třetího ročníku konference.

Zdroj: alevia

Josef Vajsejtł novým generálním ředitelem ČSOB Leasing [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 12.03.2021, Zdroj: personalista.com, Autor: personalista.com, RU / den: 112, Rubrika: lidé a podniky

S platností od 1. dubna 2021 nastoupí na pozici generálního ředitele ČSOB Leasing Josef Vajsejtł (41). Převzme tak roli po Pavlu Prokopovi, který od stejného data přechází na pozici výkonného ředitele Firemního bankovníctví ČSOB.

Josef pracuje ve skupině ČSOB již od roku 2004, kdy začal v pozici manažera zodpovědného za řízení úrokových sazeb. Mezi lety 2006 a 2008 byl projektovým manažerem zodpovědným za implementaci významné evropské směrnice MiFID regulující oblast finančních trhů. Poté již působil v oblasti korporátního bankovníctví, přičemž od roku 2015 je ředitelem pražské pobočky Korporátního bankovníctví ČSOB, Praha I.

Ve své nové roli se chce zaměřit na pokračující digitalizaci klientských a interních procesů, efektivitu jednotlivých obchodních aktivit a vše, co povede k udržení a posílení pozice ČSOB Leasing jako leadera na českém leasingovém trhu. Josef získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze**. V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J.W. Goethe v německém Frankfurtu se zaměřením na bankovníctví a finance. Ve volném čase se věnuje rodině, cyklistice, vaření a rád poslouchá Pink Floyd.

(K)očkejte se, vyzývají studenti Univerzity Karlovy, kteří nabízejí zdarma vlastní návrh kampaně pro očkování

URL Automatický překlad

WEB, Datum: 12.03.2021, Zdroj: prazskadrbna.cz, RU / den: 12 732, Rubrika: koronavirus

Nemocnicím, krajům či firmám nabízí skupina studentů Univerzity Karlovy (UK) zdarma vlastní návrh kampaně, která má podpořit očkování proti koronaviru. Původně studenti návrh připravili pro iniciativu Cesta ven, která v únoru s jiným námětem uspěla v zadávacím řízení úřadu vlády na celostátní očkovací kampaň. Verze navržená studenty UK slibuje návrat do normálu. Pomocníci je zde kočka Micka, ta představuje konec pro protiepidemický systém PES. Zájemci si plakáty mohou stáhnout na webu.

Celostátní kampaň na podporu očkování proti covidu-19 připraví iniciativa komunikačních agentur a expertů Cesta ven, hlavní slogan je Udělejme tečku za koronavirem. Kampaň vyjde asi na 4,2 milionu s DPH, což zaplatí úřad vlády. Další peníze poskytne ministerstvo zdravotnictví, které má na nákup médií připraveno 50 milionů korun včetně DPH. Do iniciativy se zapojilo 28 organizací či firem, mezi nimi i seskupení studentů UK, kteří v hackathonu přinesli vlastní návrh kampaně. Kampaň KONEČNĚ

S myšlenkou přidat se k zavedeným agenturám přišly vedoucí Katedry marketingové komunikace a public relations na FSV UK Denisa Hejlová a studentka Karolína Hájková. Nápad oslovil dobrovolníky napříč ročníky, kteří na projektu pracovali bez nároku na odměnu. „Výsledný návrh se sloganem #konečně sice v konkurenci dalších 27 firem a organizací prvenství nezískal, přesto podle Hájkové u poroty sklídl velmi pozitivní ohlas. Nyní je k dispozici pro volné využití,“ sdělila Tereza Ježková z Fakulty sociálních věd UK.

„Naším hlavním sloganem se stalo chytivé, emotivní a naléhavé příslovce vyjadřující dlouho očekávaný návrat do normálu, ke kterému nás vakcinace může přiblížit. KONEČNĚ lze použít hravě i vážně, jako heslo i jako hashtag. Konečně bude zase všechno jako dřív! Konečně budeme moci žít znovu normálně!“ uvedli autoři projektu pro web Markething.cz, který je rovněž projektem Katedry marketingové komunikace a PR.

Kočka Micka, která vyhání protiepidemický systém PES

Hrdiny studentského návrhu kampaně jsou běžní lidé a kočka Micka, která z České republiky vyhání protiepidemický systém PES. Kampaň využívá podobnosti slov kočkování a očkování. Micka provází čtenáře webem o vakcinaci a přibližuje aktuální dění. Kočičí maskot se podle autorů návrhu kampaně hodí například i jako milý motiv na nano roušky nebo plátěnky. Ministerstvo zdravotnictví vypsalo zakázku na očkovací reklamní kampaň v mediálním prostoru v únoru. Kampaň má začít tento měsíc, trvat do září letošního roku a cílit na lidi ve věku 18 až 55 let. Nabídky mohli zájemci podávat do 26. února. Za nedostatečnou komunikaci kolem epidemie, a zejména tématu očkování, kritizovala ministerstvo už dříve opozice i někteří odborníci.

KNIHA: Z Izrastiny s láskou [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 12.03.2021, Zdroj: neviditelnypes.cz, Autor: Tomáš Vodvářka, Neviditelný pes, RU / den: 18 339, Rubrika: Zahraničí

Asi nebude mnoho lidí, kteří nemají k Izraeli a Palestině absolutně žádný postoj. Naše informace z médií, zejména pak internetu, jsou promíchány osobními sympatiemi či antipatiemi k jedné či druhé straně. Kniha Jakuba Szántó dokazuje, že to jde i jinak.

Po své první knize nazvané *Za oponou války* (zde), se autor pustil do psaní o oblasti, kterou jako dlouholetý reportér České televize poznal jako málokdo. Na rozdíl od nás, kteří máme informace zprostředkovaně naservírované k odpolední kávě či večernímu televiznímu šotu a tedy již jaksi „předsmážené“ tím, kdo je podává, Jakub Szántó v této oblasti žil mnoho let, nějakou dobu i se svou rodinou a z celé knihy (a samozřejmě i z názvu knihy) je zřetelné, že se do ní zamiloval.

Ve své knize nás provází celou historií tohoto území, které je velké jako Morava a Slezsko, kde se však během tří posledních tisíciletí odehrály události, jež ovlivnily celosvětové dějiny jako máloco. Ozřejmuje málo známý fakt, že tato země, odpradávná známá jako ludea, byla po rozdrčení židovského povstání vedeného Šimonem bar Kochbou, přejmenována v rámci římské pomsty císaře Hadriána na Palaestina, neboli provincie Filištinů. Od té doby je v hebrejských textech jeho jméno spojeno s přídomkem „kěž jsou jeho kosti rozdrčeny na prach“.

Kniha je vedena ve dvou liniích. Té historické, v níž jsou naše útržkovité znalosti pospojovány do logického celku a potom osobní.

V historické části je podrobně vylíčen vznik státu Israel a jeho boj za přežití, od první ideje sionismu Leo Pinskera, Theodora Hezla až po současnost (kniha byla vydána v červnu 2020).

Část osobní je pro čtenáře, který je obeznámen s dějinami tohoto regionu, mnohem zajímavější. Autor se díky nejen své profesi, ale nepochybnému charismatu dokázal dostat k jedincům, kteří tyto dějiny buď psali, nebo v současnosti silně ovlivňují.

Setkat se s jedním z předních ideologů hnutí Hamás není jistě jednoduchá věc pro malý štáb jedné malé země, která většinou arabského obyvatelstva nic neříká. Setkání s jemenským Židem, který vykonal trest smrti nad hlavním logistickým aktérem holocaustu Adolfem Eichmannem rovněž patří do skupiny raritních reportáží. Szántó nás seznamuje i s méně známými dějinnými událostmi, k nimž patří osud maďarského židovského předáka Rudolfa Kasznera, který byl po válce skandalizován za kolaboraci s nacisty při organizování transportů, přičemž bylo prokázáno, že značný počet Židů v beznadějně pozici zachránil. Setkání s dcerou tohoto člověka patří k velmi působivým momentům knihy.

Kniha je psána lehkým a čtivým stylem, který prozrazuje, že Cena Ferdinanda Peroutky za rok 2017 byla udělena správnému člověku. Autor je absolventem **Fakulty sociálních věd**, obor moderních dějin, takže jeho znalosti a schopnost poskládat dohromady zdánlivě nesouvisející kaleidoskop drobných útržků do logického celku jsou v knize patrné na každé stránce.

Autor nikomu zřetelně nestrání. Popisuje chladně jak útoky mladých palestinských výrostků na příslušníky IDF, jejich vražedné ataky na bezbranné jedince, tak i přehmaty IDF vůči lidem, kteří se do odboje proti státu Israel nijak nezapojili.

Na konci knihy říká prezident státu pan Reuven Rivlin prorockou větu: „Nikdo už odsud nikoho nevyžene. Jsme odsouzeni žít vedle sebe.“ A k tomu doplňuje další proroctví arabský muž, který si odseděl za vraždu 20 let, nyní profesor Muhammad Dadžání (jenž nyní vyučuje mladé Araby hebrejštinu): „Nemusíme a nejspíše ještě dlouho se nebudeme milovat, ale vidím možnost žít se vzájemným respektem jako sousedé.“

Knihu vydalo nakladatelství Argo, rok vydání 2020, náklad neuveden.

Převzato z blogu Tomáš Vodvářka se souhlasem autora

Byznys podle Lud'ka Vainerta: ČEZ jako dlužník z ghetta, ozvěny Fukušimy a kryptoměny pro větší a pokročilě [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 13.03.2021, Zdroj: byznys.ihned.cz, Autor: Luděk Vainert, RU / den: 35 968

Chcete udělat dobrý skutek? Pomozte lidem ve vyloučených lokalitách, kterým banky či splátkové firmy moc nevěří, a půjčují jim proto za vysoký úrok, který často přesahuje 20 procent. Vždyť vy jako zodpovědný a finančních zákonitostí znalý člověk (čtenáři Hospodářských novin takoví většinou jsou) velmi pravděpodobně můžete dostat mnohem výhodnější půjčku, třeba s čtyřprocentním úrokem. Proč tedy lidem ve finanční nouzi nepomoci, vždyť společně "ušetříte" 16 procent ročně!

Teď si zřejmě klepete na čelo. Ekonomicky gramotný jedinec hned vidí háček filantropického "projektu". „Riziko nesplacení, které je hlavním důvodem vysokých úrokových sazeb, nezmizí. Pouze se přesune na prostředníka,“ vysvětluje ekonom Jiří Novák z Institutu ekonomických **studií Fakulty sociálních věd UK**. Nejde přitom o samoúčelný a od života odtržený příklad, Novák analogii k reálné situaci, ve které je půjčujícím dobrodincem český stát a roli finančníky vysávaného chudinky poněkud překvapivě hraje největší polostátní firma ČEZ, vymyslel, aby bylo na první pohled jasné, proč není dobrý nápad schovávat skutečné náklady na výstavbu nové jaderné elektrárny pod koberec.

To se u nás děje v míře větší než malé. A poslední vývoj ukazuje, že lze ještě přitvrdit. Když Novák svůj komentář pro Hospodářské noviny loni v létě psal, měl ČEZ dostat od státu supervýhodnou půjčku pokrývající 70 procent investičních nákladů na Dukovany II. Zbytek si měla bohatá energetická firma obstarat sama. To by přece neměl být problém. ČEZ je vysoce ziskový, velké investice nyní neprovádí, dluhové břemeno je na poměry v energetické branži nízké a klesá, tudíž se obvykle za pomoci bank či na finančních trzích financuje velice levně. Dokáže si dokonce vyjednat záporný úrok, tedy vrací v součtu méně, než si půjčil.

Ovšem když jde o jádro, je vše komplikovanější. To je dáno především nepředvídatelnými riziky spojenými s tak komplexní stavbou, která bude vlastně prototypem (zkušenosti ze zahraničí jsou varující) i extrémní dobou, po kterou se bude úvěr splácet. Nepomáhá ani nepředvídatelnost ceny elektřiny v tak dlouhém horizontu. V nepříliš vlihdném pohledu finančního světa na jádro mohou hrát roli i tak nepostihnutebné faktory jako emoce a předsudky. V součtu to znamená, že tržní úroky, i kdyby se týkaly jen 30 procent nákladů, by Dukovany II příliš prodražily.

Nyní proto stát plánuje uhradit investici celou a ČEZ nemusí do kasičky sáhnout ani pro korunu. Už v lednu s tímto plánem přišel vicepremiér Karel Havlíček, tentokrát je však zdrojem vládní zmocněnec pro jadernou energetiku Jaroslav Míl, který říká, že jde o rozhodnutí premiéra Andreje Babiše. To za současné politické konstelace dává řešení punc definitivnosti.

Ten samý Andrej Babiš přitom ještě jako ministr financí přispěl ke kolapsu tendru na "dostavbu" Temelína odmítnutím jakýchkoli státních záruk. Ještě před třemi lety, už jako premiér, prosazoval, aby ČEZ jadernou megainvestici platil plně ze svého (tedy 0 : 100) a roli státu chtěl omezit maximálně na ručitele. Pak přišla již zmíněná varianta 70 : 30, ze které je nyní 100 : 0.

Loňský plán na financování Dukovan padl, protože si ČEZ svůj kapitál a zdroje cení vysoko, což by účet za Dukovany II až příliš posunulo k realistickým hodnotám. "Zvýšení ohodnocení vkladu ČEZ o pouhých 2,5 procentního bodu by zvýšilo celkové investiční náklady na stavbu nového zdroje o třicet procent," poodhalil účastníkům energetické konference Institutu Equilibrium vyjednávání a jeho dopady Míl.

Stát nyní penězi neoplývá, naopak. Dělá největší dluhy v historii, i pro další roky počítá s velkými deficity, takže už v roce 2024 může přijít ke slovu dluhová brzda, která donutí stát k větší střídmosti děj se co děj. A že by stát měl v dalších letech zdrojů víc? Stárnutí populace a z toho plynoucí nároky na rozpočet to prakticky vylučují. Nejvíc si bude muset stát na Dukovany II půjčit v době, kdy se k důchodovému věku bude blížit generace Husákových dětí.

Jaderná investice plně placená z veřejných zdrojů (v součtu by to bylo jistě přes 250 miliard korun) tedy vyčerpá část dluhové kapacity státu, a další půjčky proto budou dražší. "Výhodou" ale je, že cenovka na Dukovanech II bude nižší, než jaká bude skutečnost. Pak nebude tolik bít do očí cena, za kterou má stát produkci nového bloku po desetiletí odkupovat.

Proč to všechno? Pokud stát v souladu se svou energetickou koncepcí trvá na tom, že nové jaderné bloky Česko bezpodmínečně potřebuje a občané toto přesvědčení většinově sdílí, neměl by být přece problém podívat se pravdě do očí a akceptovat realistickou, ne zakamufovanou cenu. Výmluvy, že jde o to, zajistit Česku levnou elektřinu, neobstojí. Schováváním nákladů a přehazováním peněz z jedné kapsy do druhé se levný zdroj nevytvoří.

Výběr týdne

Fukušima, dvojka hned za Černobylem

Shodou okolností si právě připomínáme 10. výročí havárie, která silně podlomila důvěru v nukleární energii. Přečtěte si, jak fukušimská katastrofa zkomplikovala rozvoj jaderné energetiky a jak se přístup jednotlivých zemí liší. Od šéfky českého jaderného dozoru se můžete dozvědět, co se po Fukušimě na nových jaderných elektrárnách muselo změnit a jak drahá legrace to je.

Air Bank jako vyšňořená nevěsta

Na českém bankovním trhu se schyluje k nebývalé svatbě. Finanční skupina PPF, ovládaná Petrem Kellnerem, ve čtvrtek oznámila, že v bance Moneta získá podíl přes 28 procent. Nabídka 80 korun za akcii oslovila hlavně zahraniční akcionáře Monety. První dějství šachové partie tak má PPF zdárně za sebou. Z pozice největšího akcionáře teď budou Kellnerovi lidé prosazovat prodej Air Bank, českého Home Creditu a Zonky právě Monetě. PPF chce za svou nízkonákladovou dceru hodně peněz, tak se mimořádně hodí, že Air Bank se i v covidovém roce může pochlubit solidními výsledky. Její zisk klesl jen o 16 procent, což je i mezi odolnými českými bankami výjimečný výkon.

Byt jako pofiderní jistota

Cena nemovitostí roste svižně už osm let a nic na tom nezměnila ani koronavirová krize. Byt a pozemek znamenají pro Čechy záruku jistoty. Do první reformy.

Čipy Made in Europe

Už několik měsíců trvající nedostatek klíčových polovodičových součástek, který například automobilky donutil omezit výrobu, rozhýbal i Evropskou unii. Evropská komise představila kroky, které povedou k větší technologické soběstačnosti ujní sedmadvacítky. Bude to ale pořádně drahé.

Jablečné novinky za bilion dolarů?

Ať vás na Applu nejvíc zajímá to, jaké lákavé hi-tech přístroje vyrábí, nebo vás víc vzruší, jak se jejich úspěch promítne do zisků a hodnoty akcie s označením AAPL, máte pádný důvod podívat se, jaké novinky v Cupertino, kde firma sídlí, chystají. Vždyť jde o korporaci s hodnotou přes dva biliony dolarů. Když akcie Applu posílí o dvě třetiny procenta, což znamená klidný den, mají akcionáři v tu ránu v kapse navíc hodnotu odpovídající ceně, jakou burza připisuje českému burzovnímu šampionu ČEZ. Sílí přitom hlasy, podle kterých nový model iPhone posune Apple k třibilionové valuaci, což by znamenalo, že je tu slušná nákupní příležitost.

Kryptoměny pro větší a pokročilé

Bitcoin je pro investory dávající do něj jen malou část svých zdrojů aktivum, které má asymetrický výnos. Když prodělám,

ztratím procento. Když vydělám, ten potenciál je obrovský. Taková aktiva ve světě skoro neexistují, líčí v rozhovoru pro HN Viktor Fischer, partner investiční skupiny Rockaway, který stojí za vznikem Rockaway Blockchain Fundu. Ještě silněji za něj mluví objem investic a především dosažený výnos. Průběžně je na 500 procentech.

Inflace a ministryně na tenkém makroekonomickém ledě

Strach o hodnotu nekrytých měn (a jiné dnes neexistují) je v lidech zakořeněn. Může přijít hyperinflace, po níž bude mít pětistícovka hodnotu spadaného listí? Při dlouhodobě špatné hospodářské politice to není vyloučeno, ale vyspělé státy vědí, jak to zařídit, aby hyperinflace zůstala za dveřmi.

Mezi státy, které inflaci drží pod kontrolou, patří i Česko. Loňský růst cen atakující čtyři procenta je minulostí, i když inflace neklesá tak rychle, jak ČNB čekala. Nepříjemné je především zdražení potravin.

Komický tón do vážné záležitosti vnesla ministryně financí Alena Schillerová, která na svém twitterovém účtu zaměnila pokles tempa inflace rovnou za pokles cen. Tedy nejspíš to napsal někdo z jejího týmu, ale to ve světě sociálních sítí není omluva. Na adresu "strážkyne kasy" se snesla záplava invektiv a atmosféru neuklidnilo ani pozdější uvedení na pravou míru. Na ministry financí mají Češi přísné nároky, ze kterých nechtějí slevovat.

Josef Vajsejtl novým generálním ředitelem ČSOB Leasing [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 13.03.2021, Zdroj: kurzy.cz, RU / den: 151 154, Rubrika: Lidé

S platností od 1. dubna 2021 nastoupí na pozici generálního ředitele ČSOB Leasing Josef Vajsejt (41). Převzme tak roli po Pavlu Prokopovi, který od stejného data přechází na pozici výkonného ředitele Firemního bankovníctví ČSOB.

S platností od 1. dubna 2021 nastoupí na pozici generálního ředitele ČSOB Leasing Josef Vajsejt (41). Převzme tak roli po Pavlu Prokopovi, který od stejného data přechází na pozici výkonného ředitele Firemního bankovníctví ČSOB.

Josef pracuje ve skupině ČSOB již od roku 2004, kdy začal v pozici manažera zodpovědného za řízení úrokových sazeb. Mezi lety 2006 a 2008 byl projektovým manažerem zodpovědným za implementaci významné evropské směrnice MiFID regulující oblast finančních trhů. Poté již působil v oblasti korporátního bankovníctví, přičemž od roku 2015 je ředitelem pražské pobočky Korporátního bankovníctví ČSOB, Praha I.

Ve své nové roli se chce zaměřit na pokračující digitalizaci klientských a interních procesů, efektivitu jednotlivých obchodních aktivit a vše, co povede k udržení a posílení pozice ČSOB Leasing jako leadera na českém leasingovém trhu.

Josef získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) v [Praze](#). V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J.W. Goethe v německém Frankfurtu se zaměřením na bankovníctví a finance. Ve volném čase se věnuje rodině, cyklistice, vaření a rád poslouchá Pink Floyd.

Skupina ČSOB je vedoucím hráčem na bankovním trhu v České republice. Naše motto „Digitálně a s lidmi“ nejlépe vyjadřuje probíhající investice do inovací a digitalizace, díky nimž neustále zjednodušujeme a z kvalitnějších obsluhu našich klientů v pobočkách i online prostředí. Naše služby jsou k dispozici 24 hodin denně 7 dnů v týdnu. Stavíme na unikátním bankopojišťovací model, který nabízí pod jednou střešou vše pro řešení finančních potřeb – od bankovních služeb pod značkou ČSOB či Poštovní spořitelna přes pojištění od ČSOB Pojišťovny až po úvěry na bydlení od Hypoteční banky či Českomoravské stavební spořitelny, ČSOB Penzijní společnost, ČSOB Leasing, ČSOB Asset Management, ČSOB Factoring a Patria Finance. Své služby poskytujeme všem typům zákazníků – fyzickým osobám, malým a středním podnikům i korporátní a institucionální klientele. Skupina ČSOB je součástí mezinárodní bankopojišťovací skupiny KBC, která působí především v Belgii a v regionu střední a východní Evropy.

Vzniká Brand Safety Academy. Lidé z oboru se budou školit v ochraně značky [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 13.03.2021, Zdroj: MaMcz, Autor: Irena Buřivalová, RU / den: 10 351

S ohledem na složitou pandemickou dobu, vyhocené diskuse na sociálních sítích i množství dezinformačních webů, si téma bezpečného prostředí pro značky získává čím dál více pozornosti. Přesto má obor v Česku ještě velké rezervy. Většina problémů se spíše „hasí“, než aby se jim předcházelo. I proto **Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy** společně s Asociací komunikačních agentur (AKA) připravila projekt Brand Safety Academy.

Akademie vzniká v rámci Platformy profesionální komunikace, která sdružuje odborné organizace v komunikaci, a od listopadu 2020 se pravidelně schází nad tématem dezinformací. Jedním z plánovaných projektů je akademie, stejně jako intenzivnější zapojení spolku Nelež, který sestavil blacklist dezinformačních webů specificky pro obor marketingové komunikace. „Téma Brand Safety vnímáme jako důležité a v našem prostředí neprobádané,“ sdělil MAM Jindřich Oukropec, specialista na komerční dezinformace z **Fakulty sociálních věd UK**. Jako příklad dobré praxe uvedl USA, kde pořádá Brand Safety Institute (BSI) certifikované kurzy a vyškolení účastníci získávají titul „brand safety officer“. „Mohou pak ve svých firmách za problematiku zodpovídat, podobně jako je to u nám známých firemních zmocněnců pro GDPR,“ upřesnil. Brand Safety Academy bude určena odborníkům, kteří se zaměřují na vytváření a budování hodnoty značky, komunikaci a marketing obecně. „Cílem je dosáhnout větší informovanosti a erudice u profesionálů s rozhodovacími pravomocemi o nebezpečí, která plynou z nezodpovědného přístupu k dezinformacím a zdrojům jejich šíření. Výsledkem by měla být doporučení, jak ochraňovat značku v případě jejího napadení, jak ji neznehodnocovat reklamou na dezinformačních platformách nebo v dezinformačním kontextu,“ sdělil Marek Hlavica, ředitel AKA. Marek Hlavica, AKA

Podle Oukropce mají v zahraničí, typicky v západní Evropě, v USA a v Kanadě, daleko pokročilejší mechanismy, jak o značku pečovat. „Mají zde celý obor, který se specializuje na social a brand intelligence s využitím umělé inteligence. Dokáží v zárodku zachytit různé hatery, trolly, vytvářejí různé modely a predikce, jak se může která situace vyvíjet. Mají přesah i na dark internet,“ říká. Podle jeho zkušenosti v Česku problematiku bere vážně něco kolem deseti procent firem, zatímco v USA je to podle dostupných poznatků zhruba 70 procent.

O tématu si můžete podrobně přečíst v časopise Marketing & Media, který vychází v pondělí 15. března 2021.

Německo zahajuje supervolební rok. Náladu voličů otestují dvě zemská klání [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 14.03.2021, Zdroj: ct24.cz, Autor: hosenseidlovap, RU / den: 18 339, Rubrika: Svět

Německo čeká první dějství letošního volebního maratonu, který zakončí v září volby do Spolkového sněmu. Zemské poslance vybírají v neděli voliči v Bádensku-Württembersku a Porýní-Falci, tedy v prvních dvou z celkem šesti zemí, které si letos zvolí nové parlamenty. Oboje volby jsou důležitým testem pro nové celostátní vedení křesťanských demokratů (CDU) v čele s Arminem Laschetem. Nebudou to mít ale vůbec jednoduché. Bádensko-Württembersko vede už deset let politik Zelených a v čele Porýní-Falce se zase po tři dekády střídají zástupci sociálních demokratů (SPD).

„Pro Armina Lascheta, který se stal předsedou CDU teprve letos v lednu je (alespoň dílčí) úspěch v nadcházejících zemských volbách klíčový k tomu, aby se stal kancléřským kandidátem CDU/CSU v podzimních spolkových volbách a tím i možným nástupcem Angely Merkelové v čele německé vlády,“ podotýká Zuzana Lizcová, vedoucí Katedry německých a rakouských studií na Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd UK**.

„Pokud Laschet nedokáže, že v čele strany umí vítězit, není jeho nominace na post kancléřského kandidáta CDU/CSU vůbec jistá,“ dodává odbornice na německy mluvící země. Jako o možném kandidátovi na kancléře se totiž už dlouho spekuluje také o šéfovi sesterské CSU, bavorském premiérovi Markusi Söderovi.

Právě CDU, která je podle průzkumů stále nejpobulárnější německou stranou a nyní s CSU na centrální úrovni vládne ve velké koalici se sociálními demokraty (SPD), měla po desetiletí rozhodující podíl i na řízení obou spolkových zemí, jejichž voliči jdou nyní k urnám.

V Bádensku-Württembersku, které je třetí nejlidnatější spolkovou zemí, vládli křesťanští demokraté sami či v koalici nepřetržitě do roku 2011 a po celou tuto dobu měli i zemského premiéra. Výjimkou byla jen úplně první, relativně krátce působící vláda po vzniku země v roce 1952, na níž se nepodíleli. V Porýní-Falci, která má šestý nejvyšší počet obyvatel, byla CDU určující politickou silou od poválečné doby do počátku devadesátých let. V posledních dekáдах je to ale v obou zemích jinak.

Jediný zelený zemský premiér

V Bádensku-Württembersku stojí nyní už deset let v čele zemské vlády dvaasedmdesátiletý politik Zelených Winfried Kretschmann. A to přesto, že v roce jeho nástupu do funkce strana volby ani nevyhrála.

Místní Zelení sice tehdy, v době havárie jaderné elektrárny Fukušima a protestů proti stavebnímu projektu Stuttgart 21, zaznamenali svůj dosud nejlepší výsledek (24,2 procenta), volby ale s velkým náskokem vyhráli dekády vládnoucí konzervativci (dostali 39 procent hlasů). CDU však nenašla koaličního partnera, a tak nakonec druzí Zelení sestavili s třetími sociálními demokraty vládu s Kretschmannem v čele.

O pět let později už Zelení volby vyhráli, koaliční SPD ale výrazně ztratila a skončila až čtvrtá. Na tehdejší přepisování zemské politické mapy se odrazil úspěch pravicově-populistické AfD, která poprvé vstoupila do tamního parlamentu a na třetím místě zaznamenala svůj do té doby nejlepší výsledek v západních spolkových zemích.

Součet výsledků dosavadních vládních stran na opakování spolupráce nestačil, a proto nakonec vznikla zeleno-černá „kiwi“ koalice Zelených s tehdy druhými křesťanskými demokraty. Premiérem se stal opět Kretschmann, který tak zůstává jediným zeleným zemským ministerským předsedou v Německu.

První žena v čele Porýní-Falce

V Porýní-Falci přišli křesťanští demokraté o svou neohroženou pozici v čele země ještě dřív. Od roku 1991 vítězí v tamních volbách vždy sociální demokraté a na rozdíl od Bádenska-Württemberska se od té doby CDU, která v některých letech prohrála s SPD jen velmi těsně, nedostala v Porýní-Falci do vlády ani v roli menšího koaličního partnera.

SPD vládne po tři dekády v koalici s liberály (FDP) či Zelenými, mezi lety 2006 a 2011 řídila zemi s absolutní většinou sama.

Po posledních volbách před pěti lety vznikla poprvé „semaforová“ koalice červených sociálních demokratů, žlutých liberálů a Zelených. Podobně jako v jiných spolkových zemích se i v Porýní-Falci dostala při posledních volbách poprvé do tamního parlamentu AfD.

Za dobu vítězné éry SPD se v čele spolkové země vystřídali tři její politici. Tím posledním je šedesátiletá Malu Dreyerová, která pozici zemské premiérky zastává od roku 2013 a je v Porýní-Falci první ženou v této funkci.

Průzkumy: Zelený triumf a červeno-černý souboj

Křesťanští demokraté se tak v letošním supervolebním roce snaží v obou zemích o jakýsi comeback, ani v jedné z nich to ale nebudou mít jednoduché.

Novému stranickému šéfovi Laschetovi neudělá radost zejména pohled na volební preference v Bádensku-Württembersku. Dosavadní průzkumy naznačují, že Zelení nejen zřejmě znovu vyhrají, ale mohli by náskok před druhou CDU ještě navýšit.

Březnová šetření jim přisuzují mezi 32 a 34 procenty hlasů, zatímco v posledních volbách získali něco přes třicet procent. CDU by podle průzkumů získala 24 až 25 procent oproti 27 procentům z minulých voleb.

Nejasněji se jeví situace v Porýní-Falci, kde lze podle všeho čekat napínavější souboj o první místo. Průzkumy ukazují, že pravděpodobně ztratí jak dosud vítězná SPD, tak její vyzyvatelka CDU.

Sociální demokraté, kteří před pěti lety dostali přes 36 procent hlasů, by podle březnových šetření mohli nyní získat 30 až 33 procent. Křesťanští demokraté, kteří minule dosáhli na téměř 32 procent hlasů, by nyní obdrželi mezi 28 a 30 procenty.

BADEN-WÜRTTEMBERG / Sonntagsfrage Landtagswahl Forschungsgruppe Wahlen/ZDFGRÜNE: 34% (-1)CDU: 24%AfD: 11%FDP: 11% (+1)SPD: 10%LINKE: 3%Sonstige: 7%Änderungen zur letzten Umfrage vom 05. März 2021Verlauf: [#ltwbw](https://t.co/ezlr7k4Y1f#ltwbw) #ltwbw21 pic.twitter.com/oHqrP5RmJg

— Deutschland Wählt (@Wahlen_DE) March 11, 2021

RHEINLAND-PFALZ / Sonntagsfrage Landtagswahl Forschungsgruppe Wahlen/ZDFSPD: 33%CDU: 29%GRÜNE: 10% (-1)AfD: 9%FDP: 6,5% (-0,5)FW: 5% (+1)LINKE: 3%Sonstige: 4,5% (+0,5)Änderungen zur letzten Umfrage vom 05. März 2021Verlauf: [#ltwrp](https://t.co/UTQ5eVVVKw#ltwrp) #ltwrlp pic.twitter.com/EJTANZSVBk

— Deutschland Wählt (@Wahlen_DE) March 11, 2021

Populární premiéři

Špatnou zprávou pro CDU se jeví skutečnost, že oba její „spitzenkandidáti“ – jak Susanne Eisenmannová v Bádensku-Württembersku, tak Christian Baldauf v Porýní-Falci – čelí neobyčejně populárním premiérům, kteří chtějí po volbách ve svých funkcích pokračovat.

Přitom právě osobnosti kandidátů na zemské premiéry hrají podle Lizcové v rozhodování voličů velkou roli.

„Kretschmanna preferuje podle průzkumů téměř čtyřikrát více voličů než jeho protikandidátku z CDU. Malu Dreyerová má oproti svému konkurentovi z CDU více než dvojnásobnou podporu voličů,“ přibližuje pozici obou současných šéfů zemských vlád.

Kretschmanna chtějí i voliči CDU

Podle dvaceti zveřejněného průzkumu společnosti Forschungsgruppe Wahlen, která provádí mimo jiné šetření Politbarometr pro veřejnoprávní televizi ZDF, si přeje Kretschmanna za premiéra sedmdesát procent oslovených obyvatel Bádenska-Württemberska, zatímco Eisenmannovou jen třináct procent.

Za Kretschmannem stojí 95 procent příznivců Zelených, avšak Eisenmannovou upřednostňuje jen 28 procent stoupenců CDU, přičemž plných šedesát procent příznivců její vlastní strany by v úřadu vidělo radši Kretschmanna. Podle webu listu Süddeutsche Zeitung se vliv „Kretschmannova efektu“ na volby odhaduje na pět až deset procentních bodů.

Také Dreyerová je v Porýní-Falci s přehledem nejoblíbenější kandidátkou na premiérku, i když její pozice není tak neohrožená jako Kretschmannova. Z lidí oslovených Forschungsgruppe Wahlen si Dreyerovou v čele země přeje 58 procent, z toho 93 procent jsou příznivci sociálních demokratů. Pro kandidáta křesťanských demokratů Baldaufa se vyslovilo 28 procent dotázaných, z toho sedmdesát procent podporovatelů CDU.

Oblíbenost obou premiérů i u příznivců jiných stran vysvětluje Lizcová tím, že oba jsou vnímáni jako solidní a schopní politici. „Kretschmann má po deseti letech v úřadě pozici regionálního otce vlasti. Je sice zástupcem strany Zelených, ale dovede dobře vyjít i s hospodářskými kruhy a reprezentovat různé skupiny obyvatelstva. Malu Dreyerová se v covidové krizi osvědčila jako schopná manažerka a dokáže si získat sympatie daleko za hranicemi svojí strany.“

Dvě neznámé: vliv rouškové aféry a nerozhodnutí voliči

Přestože voliče zajímají i jiné, regionální problémy, právě šíření koronaviru stojí při letošních volbách v popředí. „Hlavním tématem je bezpochyby zvládnutí zdravotnických i ekonomických důsledků pandemie covidu-19,“ konstatuje Lizcová.

Poslední vývoj kolem pandemie opět moc nenahrává křesťanským demokratům. Celostátní politiku v tomto týdnu zaměštnává aféra dvou poslanců CDU/CSU, kteří čelí podezření, že přijali provize v řádu statisíců eur za zprostředkování nákupu roušek od soukromých firem.

Forschungsgruppe Wahlen nicméně míní, že tato aféra by mohla mít na výsledek voleb v Bádensku-Württembersku a Porýní-Falci jen omezený dopad, protože kvůli pandemii volila letos řada lidí v předstihu korespondenčně. Téměř dvě třetiny obyvatel obou zemí (65, respektive 63 procent) dále tvrdí, že při svém rozhodování u voleb berou ohled primárně na místní, nikoliv celostátní politiku.

Do výsledku obojích obzvlášť důležitých voleb by se ale mohlo propsat konečné rozhodnutí nyní nerozhodnutých voličů: celých 41 procent lidí v Bádensku-Württembersku a 31 procent v Porýní-Falci uvádí, že ještě jistě neví, koho budou volit a jestli svůj hlas vůbec odevzdají.

Volební výhled

Vedle Bádenska-Württemberska a Porýní-Falce se v neděli volí i v Hesensku, kde obyvatelé vybírají své zástupce na komunální úrovni.

Německý volební maraton pak pokračuje zemskými volbami v Sasku-Anhaltsku (6. června) a komunálními volbami v Dolním Sasku (12. září). Supervolební rok završí 26. září, kdy voliči vyberou nové obsazení zemských parlamentů v Berlíně, Meklenbursku-Předním Pomořansku a Durynsku – a především poslance centrálního Spolkového sněmu.

Letos možná bez polibku. Piráti se STAN by ve volbách porazili Babišovo ANO. Politolog popsal důvod [URL](#)
Automatický překlad

WEB, Datum: 14.03.2021, Zdroj: zivotvcesku.cz, Autor: Rudolf Šindelář, RU / den: 13 871

Zajímavým ukazatel současné politické scény je, že hnutí SPD by ve volbách obdrželo od voličů 11 procent a komunisté by dostali 5,5 procenta. Pro ČSSD by letošní volby byly katastrofální. Model jim přisoudil podporu 4,5 procenta.

Výsledky odráží sběr dat, v němž se promítá politický zápas z dané doby. Do voleb je řada měsíců a uvidí se, co se bude dít dál. Závěr je ale jednoduchý, pokud se vláda nebude jevit voličům jako instituce, které se daří zvládat pandemii, tak jen těžko může očekávat úspěch u voleb,“ řekl pro ŽivotvČesku.cz Josef Mlejnek, který působí na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Průzkum proběhl od 15. února do 5. března a zapojilo se do něj 1200 respondentů. Pro mnohé je překvapením, že hnutí SPD posiluje.

Premiér Andrej Babiš (66) se veřejně opřel do svých politických rivalů. V pátek veřejně uv...

Je to proto, že jde o část nespokojených voličů ANO. Tedy utíkají ke koalici Pirátů a STAN a starší voliči k SPD. V zásadě se to dá shrnout do toho, že pokud vláda zvládne vakcinaci, může ještě něco zvrátit, pokud se jí to nepovede a pokud se vakcinace bude protahovat a podobně, tak musí očekávat odklon voličů,“ upřesnil pro ŽivotvČesku.cz Josef Mlejnek, že letošní výsledky voleb budou zohledněny zejména tím, jak se bude dařit v boji s epidemií koronaviru.

Diskutujeme slušně. Pravidla diskuze na portálu ŽivotvČesku.cz.

Marek Prchal a Andrej Babiš

Z místa

TV, Datum: 14.03.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 6, Sledovanost pořadu: 93 019

redaktorka

Rok 2020 a tuzemská média. Souhrnný přehled od webu Mediaguru. Vítězové? Internet a televize. Češi před obrazovkami trávili mnohem víc času. A cílilo na ně taky víc reklamy. Novin se oproti tomu prodalo o pětinu míň než předloni.

redaktorka

Konečně očkování, konečně zase spolu. Studenti **Univerzity Karlovy** se odsud z **Fakulty sociálních věd** zapojili do přípravy kampaně propagující covidovou vakcinaci. Svoje návrhy ze soutěže Cesta ven s motivem kočky Micky nabízí volně ke stažení.

redaktorka

54 kandidátů na 4 uvolněná místa v Radě České televize. Sněmovní volební výbor z nich teď vybere 12. O tom, kdo v radě finálně zasedne, pak rozhodnou poslanci na plénu.

redaktorka

A tento týden taky zveřejnění nominací v soutěži Word Press Photo. Novinářské snímky poslali přes 4 tisícovky fotografů z celého světa. Hlavní téma pandemie, ale nejen ta. Porota nakonec vybrala 28 autorů, kteří se utkají v 10 kategoriích. A tady už kandidáti na vítěze o fotografii roku. První obětí po měsících odloučení kvůli covidu, invaze kobylek ve východní Africe, zraněný muž po explozi v Bejrútu, nebo opouštění domova v Náhorním Karabachu. Ale i společenská témata, třeba zachycení debaty u Lincolnova památníku, který je symbolem historie i rasismu, nebo snímek transsexuála a jeho přítelkyně v ruském Petrohradu. Vyhlášení výsledků 15. dubna.

Značkám hrozí zkažení dobré pověsti

TISK, Datum: 15.03.2021, Zdroj: Marketing & Media, Strana: 8, Autor: IRENA BUŘIVALOVÁ, Vytlačeno: 6 300, Rubrika: Bezpečí značky

Společnost se polarizuje, názory vyhrcojí. I v klidnějších časech bývá složité udržet značku v bezpečí. Jak ji ale ochránit v prostředí plném nástrah? A kdo se o to má starat?

Zpráva o nehodě autobusu a pod ní banner cestovní kanceláře, reklama na dodavatele plynu v den památky obětí holocaustu nebo pouták na hračku pro děti na stránkách s erotickým obsahem. To je jen několik situací, ke kterým může dojít, když péče o bezpečí značky, nebo-li „brand safety“ selže. Starost o značku přitom nezahrnuje jen nastavení nežádoucích klíčových slov a snížení pravděpodobnosti zobrazení na dezinformačních webech. Je to pečlivá, mnohdy rutinní práce, která v ideálním případě zahrnuje maximální využití technologických nástrojů, ale neobejde se bez lidského faktoru.

V českých podmínkách přitom není vůbec běžné, aby se problematice věnoval jeden specialista na každodenní bázi. Spíše ji mají na starosti všechny zapojené strany, od samotného zadavatele až po jeho četné agentury.

Na českém trhu panuje shoda, že v oblasti brand safety má prvotní impulz vycházet od samotné značky. Zadavatelé však následně díl odpovědnosti přenášejí na mediální agenturu, ve které řetězec končí nákupem mediálního prostoru. Z ankety MAM mezi značkami a mediálními experty vyplynulo, že o téma by měli pečovat tak trochu všichni, kteří jsou do procesu zapojeni.

Jenže realita je jiná. Faktum je, že spousta značek brand safety řeší polovičatě, mechanicky nebo vůbec. Podle Roman Čihalíka, zakladatele spolku Nelež se zaměřením na dezinformační weby, jehož vznik iniciovali převážně marketingové profesionálky, většina společností nemá komplexní přehled o tom, kde se jejich značka objevuje. „Zjistil jsem, že většina firem neví, kde reklamu mají. To je docela tristní. Lidé, co značku spravují, vůbec netuší, kde se vyskytuje,“ uvedl Čihalík v nedávném rozhovoru pro týdeník MAM. Jeho organizace za rok své existence oslovila stovky firem a upozornila je na jejich mnohdy nevědomá pochybení. Letos se chce Nelež zaměřit na to, aby její blacklist, tedy seznam problematických webů, byl v branži normou. Pomoci by měla bližší spolupráce s Platformou profesionální komunikace sdružující Asociaci komunikačních agentur (AKA), Asociaci public relations (APRA), **Fakultu sociálních věd UK (FSV)** a Sdružení pro internetový rozvoj (SPIR). Podle Jindřicha Oukropce, specialisty na komerční dezinformace z **FSV**, je v Česku téma dlouhodobě opomíjené. I proto se v rámci svého výzkumu rozhodl situaci zmapovat a zjistit, jaké mechanismy mají zdejší firmy pro ochranu značky zavedeny a v jakém momentu dezinformace v byznysu začnou představovat problém.

„V Česku máme zatím velmi málo dat. Neexistuje místní studie, která by vysvětlila, jak dezinformace dopadají na značku,“ říká.

NEJDE JEN O WEBY

Oukropec se s dalšími odborníky shoduje v tom, že důležitou roli by měla v ochraně značky hrát prevence. „Každá značka bez výjimky má jisté specifické momenty, které představují z hlediska brand safety riziko. Byl bych rád, kdyby se o tomto tématu mluvilo častěji. A ne až v momentě, kdy někdo udělá printscreen nešťastně zobrazeného banneru se špatnou konotací kontextu. Je klíčové dbát na precizní nastavení každé kampaně a neustále upozorňovat specialisty, aby brand safety brali jako důležitou a neoddělitelnou součást jejich práce,“ myslí si Ondřej Kutiš, ředitel programatiky a technologií v digitální agentuře Adexpres. Zvýšené nároky na brand safety se podle něj objevují spíše nárazově, když dojde k nějakému konkrétnímu incidentu. Běžné je stále spoléhat se na práci agentury, která ve vnímání klientů nese odpovědnost.

Zužovat problematiku ochrany značky na dezinformační weby a boj proti dezinformacím ovšem rozhodně nechce Ondřej Novák, výkonný ředitel Asociace mediálních agentur (ASMEA). „Je to naprosté zjednodušení. Aktivita namířená proti dezinformačním médiím jsou jistě chvályhodné a mediální agentury samozřejmě boj proti nim podporují. Ale mít značku bezpečnou a v bezpečí je mnohem širší problém. Dokonce bych řekl, že s ohledem na brand safety jsou dezinformační média jen minoritní problém. Mnohem zásadnější je hlídat obecně aktivitu značky a prostředí, ve kterém žije. O to se mediální agentury snaží. Je to činnost sice méně viditelná, o to však důležitější,“ říká Novák s tím, že o reputaci značky a její bezpečí by se měl primárně starat ten, komu patří. „Vlastník značky by měl řídit orchestraci a dát jasné ‚noty‘, poskytnout něco jako ‚brand safety manuál‘. A hlídat jeho naplňování,“ shrnuje.

Podle Oukropce z **FSV** mají v zahraničí, typicky v západní Evropě, v USA a v Kanadě, daleko pokročilejší mechanismy, jak o značku pečovat. „Mají zde celý obor, který se specializuje na social a brand intelligence s využitím umělé inteligence. Dokáží v zárodku zachytit různé hatery, trolly, vytvářejí různé modely a predikce, jak se může která situace vyvíjet. Mají přesah i na dark internet,“ říká Oukropec. Podle jeho zkušenosti v Česku problematiku bere vážně něco kolem deseti procent firem, zatímco v

USA je to 70 procent firem (viz studie The New Brand Safety Crisis, GumGum, 2017).

BEST IN FAKE NEWS

Problematicke dezinformací (fake news) a jejich dopadům na branži se naposledy zevrubněji věnoval průzkum European Communication Monitor z roku 2018. Více než 2000 komunikačních profesionálů z 22 zemí odpovídalo na otázky související s jejich vnímáním a dopadem. Česká republika naneštěstí vyšla jako země s největším vlivem fake news na veřejný i soukromý sektor, a to společně s Rumunskem, Srbskem a Ruskem. Z průzkumu navíc vyplynulo, že jen 16 procent českých marketingových expertů se cítí ohroženo komerčními dezinformacemi.

Přitom 80 procent z nich uvedlo, že fake news mají dopad na veřejnou debatu, z čehož je patrné, že se o vliv dezinformací zajímají, ale mají problém tuto starostlivost přenést i do své branže. Jako největší zdroj fake news profesionálové uváděli sociální média (81,3 procenta), masová média zmínilo 59,6 procent respondentů. Pouze 12 procent organizací (ve všech zkoumaných zemích) mělo dva roky zpět nastaveno pokročilé procesy pro odhalení fake news. Kontext, ve kterém se značka objeví, může mít přitom klíčový dopad na to, zda ji spotřebitel zvolí. Podle průzkumu Brand Safety Survey společnosti AdColony, zaměřeném především na platformy a sociální sítě, je 56 procent respondentů negativně ovlivněno, když se reklama objeví v kontextu s nějakým urážlivým obsahem. Tento fakt pak negativně ovlivní i jejich nákupní chování, a to ve 37 procentech případů. Dotazování probíhalo ve druhé polovině roku 2020, téměř tři čtvrtiny respondentů pocházely z regionu EMEA.

ODPOVĚDNOST ZADAVATELE

Přes neblaze vyhlížející statistiky se podle Romana Čihalíka z Nelež.cz postupně daří zájem firem o téma zvyšovat, a to i díky explozi fake news souvisejících s pandemií. Iniciativa tak zatím „nabrala“ zhruba 90 partnerů mezi společnostmi, podporuje ji 15 reklamních agentur a jedna mediální agentura, GroupM. Nedávno se k Nelež připojila například společnost Zoot. „Důvod je jednoduchý — dezinformační weby rozdělují naši společnost a lžou. A lhat se nemá. A my nechceme ani jednu korunu dávat někomu, kdo cíleně lže,“ říká Milan Polák, CEO Zoot. V českém e-shopu s oblečením má agendu na starosti tým performance marketingu.

Mezi značky, které musí o brand safety s ohledem na charakter produktu pečovat obzvláště, patří Plzeňský Prazdroj. I zde volí kombinaci přístupů, aby ochránili dobrou pověst značky, a navíc ještě vyhověli zákonným požadavkům, takže reklamu a komerční komunikaci umísťují pouze tam, kde je více než 75 procent publika starší 18 let. „Ve spolupráci s mediální agenturou jsme nastavili seznamy klíčových slov, vedle kterých nechceme, aby se naše reklama zobrazovala. Případně vylučujeme celé webové domény. Pomáhají nám i monitorovací nástroje Double Verify a Nielsen DAR,“ říká marketingový ředitel Plzeňského Prazdroje, Roman Trzaskalik.

Podle Kamila Kotraby, šéfa výkonnostního marketingu e-shopu s nábytkem Bonami, by se o bezpečí značky měli starat „ideálně všichni společně“. V Bonami disciplína brand safety zahrnuje vyloučení závadných webů, snahu, aby podobná řešení používali i partneři, transparentní nákup přímo od vydavatelů, používání všech volně dostupných zdrojů, které minimalizují inzerci na závadných webech a pravidelnou kontrolu partnerů a webů, kde se reklamy zobrazují.

Martin Minařík, digital hub, media & e-commerce leader pro Česko a Slovensko v Unilever se domnívá, že brand safety je ve výsledku zodpovědností zadavatele kampaně. „Ten by si měl při plánování ověřit, jestli se jeho komunikace může objevit na místě, které pro značku není vítané,“ sdělil.

Unilever využívá k eliminaci rizika globální know-how a mediální agenturu Mindshare.

„Tento přístup přináší aktivitu od brand manažera směrem k mediální agentuře, což vede k nízké individualizaci brand safety plánu pro každou jednotlivou kampaň. Na druhou stranu předchází případným chybám, které by mohly vést až k poškození vnímání značky,“ popisuje Minařík strategii Unilever.

Operátor O2 nechává velkou míru odpovědnosti na mediální agentuře Adexpres.

„Pravidelně s agenturou tematiku probíráme, včetně aktualizace blacklistů, a zkoumáme i nové možnosti,“ uvedla Michaela Zahrádková z tiskového oddělení O2.

O centrálně nastavená pravidla se opírají ve společnosti Coca-Cola. „Zodpovědnost nese mediální agentura, connection manager a digital manager. Všichni na základě instrukcí z globální centrály. Nemůže být řeč o žádné benevolenci, reputace značky je pro nás zásadní téma,“ napsala MAM Petra Šebová, marketingová manažerka Coca-Cola. „Brand safety jsme rozhodně nezačali řešit loni, jsme dlouhodobě připraveni,“ zdůraznila. Veřejnost si podle ní mohla všimnout globálního bojkotu sociálních sítí, ke kterému společnost přistoupila v červenci 2020. Návrat zpět trval několik měsíců, nejdéle jednání s Facebookem (a Instagramem), kam se vrátila až v polovině října 2020.

Internetová parfumerie Notino rovněž nechce, aby se její značka objevovala na problematických webech. „Již v dávné době jsme se rozhodli vylučovat inzerci z nekvalitních webů. Přesto ale velká část menších webů využívá k reklamě systémy typu Google AdSense nebo Sklik, kde je pro inzerenta celkem obtížné sledovat, kde všude se jeho reklama zobrazuje,“ popisuje komplikace brand marketing director společnosti Notino Oldřich Dostál.

LEPŠÍ ČASY NA OBZORU

Podle Jana Běhounka, ředitele programmatic media v Publicis Groupe / Red Media, je přes různé těžkosti na trhu vidět změna k lepšímu: „Klienti si význam reputace značky uvědomují, určitý posun k obezřetnosti pozorujeme.

Zejména globální značky vyžadují dodržování vlastních velmi striktních pravidel. Lokální inzerenti obvykle využívají námi doporučený standard a část z nich začíná slyšet i na zpětné vyhodnocení auditora třetí strany, například IAS. Inzerenti jsou tedy ochotni nést náklady navíc. Přesto jsme často v nastavení kampaní opatrnější než samotní klienti.“

Podle Filipa Hromka, ředitele programatiky v GroupM, mají z řad klientů nejlépe vydefinovaná kritéria mobilní operátoři a pivovarnické společnosti. Ty poslední kladou důraz i na to, aby jejich reklama nebyla zobrazována osobám mladším osmnácti let. „V posledních letech dostáváme požadavky na pokročilé brand safety řešení i od FMCG klientů, kteří často přecházejí od technologií vyhodnocujících fraud a visibilitu k těm, které dokáží značky ochránit před spojením s nežádoucím obsahem,“ líčí posun Hromek.

HROZBA INTERNETU

Z pohledu mediatypů představují pro značky největší riziko sociální sítě a internetové prostředí obecně. Petr Struna, ředitel Ogilvy Performance Marketing, vidí největší nástrahy v programatickém nákupu reklamy (RTB), kdy značka necílí na konkrétní

servery či umístění, ale „kupuje“ vybranou cílovou skupinu, například podle oblastí zájmů.

„V takovém případě může dojít k zobrazení banneru klienta na nevhodném serveru, nejčastěji to bývají fake news servery nebo zobrazení sdělení u nevhodného obsahu.“

U řady zadavatelů může brand safety poškodit jen nevhodný článek, například když se banner letecké společnosti objeví u článku o leteckém neštěstí,“ říká Struna s tím, že Ogilvy Performance Marketing využívá pro nákup platformu Google Display & Video 360, kdy ve spojení s nástrojem Integral Ad Science mají kontrolu nad umístěním sdělení, ještě než dojde k uveřejnění banneru.

S tím, že největší nebezpečí hrozí brandu v internetovém prostředí, se ztotožňuje i Jan Běhounek z Publicis. „Velmi zřídka vzniká na titulce deníku kouzlem nechtěného dvojsmysl kreativy s článkem, který předem nečekáte.“

Rychlost reakce mediální agentury, po případě i vydavatele jako pozorného partnera, je pak zásadní. Každopádně nejčastějším přešlapem vůči brand safety na českém internetu bývá stále nešťastně umístěná kontextová reklama z PPC systémů. Typické to může být pro malé in-house inzerenty s nízkou znalostí prostředí,“ říká Běhounek.

Jak tedy značku ochránit? „Absolutním základem je vylučování klíčových slov (negative keywords) a webů, u kterých není pro konkrétní značku vhodné se zobrazovat. Následně využívat možnosti reklamních platform založených na vlastních algoritmech, jako Google Ads dle inventářů, typů a štítků. Dále si agentury tvoří vlastní skripty, a nebo využívají aplikace třetích stran, které umí vyhodnocovat kvalitu webu, poměr robotické návštěvnosti, vizibilitu a čas strávený se zobrazenou reklamou. Uvedené možnosti ochrany značky nejsou nikdy funkční na sto procent, a proto je důležité i manuálně zpětně kontrolovat umístění, kde se reklama zobrazila.“

Pokud dokážete do své práce začlenit všechny zmíněné způsoby, tak máte velkou šanci minimalizovat nevhodná zobrazení vaší reklamy a zvýšit i její efektivitu,“ myslí si Lukáš Cikánek, ředitel digitální strategie ze společnosti Proficio.

KDYŽ JDE O MILISEKUNDY

Podle Filipa Hromka, ředitele (platformy) Xaxis & programatiky v agentuře GroupM, se mechanismy péče o brand liší podle metody nákupu reklamního prostoru, tedy buď programatického, který převažuje, nebo přímého. „V obou případech zapojujeme technologie využívající strojové učení. U standardního programatického nákupu dochází před načítáním stránky (v rámci desítek milisekund) k oskenování a vyhodnocení obsahu. Pokud nesplňuje předem specifikované brand safety parametry, reklamní pozici nekoupíme,“ říká Hromek. V rámci přímého nákupu podle něj probíhá přidělování impresí k dané kampani na straně vydavatele, proto si společnost předem domlouvá témata, u kterých nechce reklamní pozice nakupovat. „To je první síto. V druhém kroku opět zapojujeme obdobné technologie jako u programatického nákupu, bohužel již nemůžeme odmítnout nákup impresí, ale můžeme ovlivnit, co uživateli zobrazíme. Systém tedy v případě nesplnění brand safety kritérií ochrání značku klienta vykreslením prázdného banneru,“ vysvětluje.

Vlastní postupy shrnuje i Ondřej Kutíš z Adexpres. „Samozřejmě využíváme všechny možnosti nativního nastavení brand safety v kampaňových platformách a externí nástroje na měření brand safety, visibility reklamy nebo detekci ad fraud. Bohužel ale stále neexistuje žádná technologie, která by dokázala zaručit stoprocentní výsledky. Stále je nejdůležitější znalost a obezřetnost člověka, který kampaň nastavuje,“ je přesvědčen Kutíš.

Vlastník značky by měl řídit orchestraci a dát noty, poskytnout něco jako brand safety manuál a hlídat jeho naplnění. Zodpovědnost nese mediální agentura, connection a digital manager. Nemůže být řeč o benevolenci 12 % organizací v EMEA řeší fake news na pokročilé úrovni

16 % marketingových expertů v ČR se cítí ohroženo komerčními dezinformacemi

70 % zahraničních firem bere problematiku brand safety vážně

Foto popis: Roman Čihalík Nelež

Foto popis: Ondřej Novák ASMEA

Foto popis: Filip Hromek GroupM

Foto popis: Petra Šebová Coca-Cola

PŘESTUPY

TISK, Datum: 15.03.2021, Zdroj: HROT, Strana: 52, Vytlačeno: 12 000, Rubrika: Společnost

DPP

Jan Moravec, generální ředitel

Doosan Portable Power představila novou strukturu svého vedení. Cílem těchto změn je celosvětové zvýšení efektivity při řízení společnosti, vytváření globálních produktových platform a dalších klíčových iniciativ v rámci společnosti Doosan Bobcat. Generálním ředitelem divize Doosan Portable Power pro oblast Evropy, Blízkého východu a Afriky byl jmenován Jan Moravec. Stává se tak nejvýše postaveným Čechem v rámci společnosti Doosan Bobcat EMEA, pod kterou DPP spadá. V divizi Doosan Portable Power působí Jan Moravec již více než 18 let.

Naposledy pracoval v pozici director, engineering, NPĐ & product management pro region EMEA. Ve své nové roli bude i nadále odpovědný za produktový management. Nově bude mít na starost i prodej, servis, vztahy s dodavateli, plánování zásob a provozu v oblasti EMEA.

Hyundai Motor Czech

Jan Przyczko, marketingový manažer

Do pozice marketingového manažera pro české zastoupení značky Hyundai nastoupil v únoru Jan Przyczko. V rámci týmu produktového a marketingového ředitele Marka Trešla nově zodpovídá za veškeré online a offline marketingové aktivity

společnosti.

Jan Przczo uplynulých deset let působil v marketingových pozicích českého zastoupení značky Mercedes-Benz. Naposledy zastával funkci marketingového manažera divize Vans, kde zodpovídal za komplexní lokální adaptaci globální marketingové strategie společnosti. Je absolventem **Vysoké školy** ekonomické v Praze. Vedení marketingového týmu Przczo přebírá po marketingové ředitelce Janě Sekerákové, která z Hyundai Motor Czech odešla v září minulého roku.

HoppyGo

Radka Šubiřová, head of marketing

Marketing P2P carsharingu HoppyGo povede Radka Šubiřová. Do společnosti přináší téměř desetileté zkušenosti z oblasti strategického řízení značek a jejich marketingové komunikace z velkých síťových agentur z portfolia WPP či contentové agentury C3 Creative Code and Content.

Poslední rok strávila prací pro berlínský mobility startup spadající pod VW Group – UMI Urban Mobility International. Z pozice head of marketing bude v HoppyGo zodpovědná za kompletní marketingovou komunikaci, další posilování značky a etablování společnosti na nových trzích. Jejím cílem je také stále pokračovat v edukaci českého trhu v oblasti P2P carsharingu.

Sedlakova Legal

Linda Kolaříková, advokátka

Do advokátní kanceláře Sedlakova Legal nastoupila Linda Kolaříková. Specialistka na korporátní, finanční a IT právo doplnila tým, který se zaměřuje na právo v oblastech technologických firem, startupů a IT.

Linda má dlouholeté mezinárodní jak studijní, tak pracovní zkušenosti. Za svou kariéru působila například v advokátní kanceláři Norton Rose Fulbright či KPMG Legal. V současnosti působí v Centru Karla Čapka pro studium hodnot ve **vědě** a technice a jako přizvaná členka Etické komise pro posuzování otázek spojených s provozem automatizovaných a autonomních vozidel v podmínkách ČR. Je taktéž spoluautorkou právní monografie na téma umělé inteligence.

Linda Kolaříková byla nejen za svou právnickou činnost již několikrát oceněna, jako Talent roku v rámci soutěže Právník roku 2017, KPMG Junior Lawyer of the Year 2018 či cenou Zlatý středník v kategorii Inovativní a netradiční forma firemní komunikace – elektronická média.

DOV

Tomáš Šiřina, výkonný ředitel

Výkonným ředitelem zapsaného spolku Dolní oblast Vítkovice, který se stará o unikátní postindustriální vzdělávací areál a památky v ostravských Dolních Vítkovicích, se stal Tomáš Šiřina.

Zkušený manažer byl šéfredaktorem skupiny severomoravských a slezských Deníků vydavatelství Vltava-Labe-Press a v letech 2013 až 2020 vedl Studio Ostrava České televize. Ve funkci vystřídal Petra Koudelu, který se na začátku roku rozhodl ujmout krajské společnosti na rozvoj cestovního ruchu Moravian-Silesian Tourism.

Česká spořitelna

Matúš Púll, chief sustainability officer

Česká spořitelna si za jeden ze svých strategických záměrů vytyčila posilovat ekologické a společensky odpovědné podnikání, které povede k posilování udržitelné prosperity Česka.

Aktivity spořitelny směřující k udržitelnému společensky odpovědnému podnikání od března koordinuje Matúš Púll. Ten ze své pozice manažera pro udržitelnost bude přímo podřízen předsedovi představenstva Tomáši Salomonovi.

Úkolem Matúše Púlla bude řídit a koordinovat jak vnitřní činnosti banky, tak její externí aktivity, aby se spořitelna stala klíčovým hráčem ve formování udržitelného rozvoje Česka. Bude spolupracovat s dalšími útvary v bance (právní, compliance, risk a další) a bude také aktivně vyhledávat příležitosti pro další posilování role spořitelny v oblasti environmentální, sociální a oblasti správy a řízení společnosti.

Česká spořitelna rovněž na půdě České bankovní asociace iniciovala spolu s devíti dalšími bankami založení Komise pro udržitelné finance a podepsala Memorandum pro udržitelné finance. Jedná se o první explicitní společný závazek bank, že budou dodržovat zásady udržitelného financování a podnikání ať již ve vztahu ke klientům, dodavatelům, vůči státu, tak ve svých činnostech.

ČSOB Leasing

Josef Vajsejt, generální ředitel

Novým generálním ředitelem společnosti ČSOB Leasing bude od dubna Josef Vajsejt. Ve funkci nahradí Pavla Prokopa, který od stejného data přechází do pozice výkonného ředitele Firemního bankovníctví ČSOB.

Josef Vajsejt pracuje ve skupině ČSOB od roku 2004, kdy začínal v pozici manažera zodpovědného za řízení úrokových sazeb. Mezi lety 2006 a 2008 byl projektovým manažerem zodpovědným za implementaci významné evropské směrnice MIFID, regulující oblast finančních trhů.

Pak již působil v oblasti korporátního bankovníctví a od roku 2015 je ředitelem jedné z pražských poboček korporátního bankovníctví ČSOB. Ve své nové roli se chce hlavně zaměřit na pokračující digitalizaci klientských a interních procesů, efektivitu jednotlivých obchodních aktivit.

Vajsejt získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v Praze. V rámci studia absolvoval i roční stáž na **Univerzitě J. W. Goetha** v německém Frankfurtu se zaměřením na bankovníctví a finance.

ČMA

Česká manažerská asociace má nového PR manažera. Její řady doplnil Jan Vocel, který v minulosti působil v komunikační agentuře Ewing a v Asociaci nestátních neziskových organizací v České republice. Česká manažerská asociace sdružuje manažery, podnikatele a lídry, jimž vytváří podmínky pro rozvíjení osobních dovedností a výměnu zkušeností.

Media Marketing & Communication

Skupina KKCG založila novou akciovou společnost Media Marketing & Communication, která bude poskytovat komplexní služby v oblasti mediálního plánování a marketingové komunikace. Pro KKCG ji bude obchodně řídit Filip Doubek. Přichází z pozice obchodního ředitele mediální agentury Médea, v níž působil více než dvě dekády.

Triad Advertising

Kreativním ředitelem agentury Triad Advertising se stal Rado Jankovič. V agentuře začínal před deseti lety v její bratislavské pobočce a působil v pozicích account managera či stratéga. Za své kampaně získal v posledních letech spolu s týmem několik ocenění včetně ADC Awards, zlaté Effie, Flemy nebo Zlatého středníku.

PORR

Za řízení oddělení komunikace a marketingu společnosti PORR je odpovědná Lenka Angelika Tichá, která bude zároveň tiskovou mluvčí. V mediální sféře se pohybuje již 25 let. Byla mluvčí a ředitelkou komunikace a marketingu při konkurzu na loterijní firmu Sazka a reorganizaci O2 areny, později řídila komunikaci, působila rovněž jako poradkyně pro média a krizovou komunikaci na FAČR nebo ve společnosti Letiště Brno. Pracovala pro zpravodajskou a publicistickou redakci ČT či jako zahraniční zpravodajka TV Markíza.

Heimstaden

Společnost Heimstaden, vlastníci tisíce bytů v Moravskoslezském kraji i jinde v Evropě, má nové členy představenstva. Fredrik Reinfeldt vedl 12 let švédskou Stranu středu a osm let působil jako švédský premiér. Od roku 2015 působí jako předseda Centra pro AMP a iniciativy Transparency Extractive Industries a jako poradce společnosti Nordic Capital a Bank of America Merrill Lynch. Dánka Vibeke Krag přichází s velkými finančními zkušenostmi a zkušenostmi z oblasti vedení, které získala ve velkých průmyslových podnicích.

Martin Řezníček: Hraju otevřenou hru

TISK, Datum: 15.03.2021, Zdroj: Týdeník Rozhlas, Strana: 12, Autor: Alena Sojková, Vydáno: 6 000, Rubrika: Rozhovor

Martin Řezníček je známou a respektovanou osobností televizního zpravodajství. Mnoho diváků ho má stále v paměti jako poučeného zpravodaje České televize ve Spojených státech amerických, kde pracoval v letech 2012-2017. O svém tamějším působení napsal knihu Rozpojené státy, která vyšla vloni v nakladatelství Argo a nyní vychází její druhé doplněné vydání. Před Vánoci načelil zhruba polovinu z vlastního textu pro rozhlasový pořad Radiokniha, vysílaný v lednu na Plusu. O další život Rozpojených států se postaral Radioservis, který v těchto dnech autorskou četbu vydává na albu ke stažení. S Martinem Řezníčkem jsme mluvili nejen o jeho knize, ale zejména o životě ve Spojených státech a náročné práci zahraničního zpravodaje.

* Myslíte si, že úkolem zahraničního zpravodaje je narušovat stereotypy a očekávání diváků. Dosáhne toho novinář především díky širokým znalostem o dané zemi?

Je-li novinář jako zpravodaj vyslán do určité země, oblasti, mělo by to být místo, ke kterému má vztah, které dlouhodobě studuje, o němž se snaží v průběhu své práce získat co nejvíce informací. V optimálním případě by to mělo být místo, kam jezdil i soukromě, aby jeho znalosti nebyly jen vyčtené z encyklopedií a atlasu. Divákovi pak musí informace předkládat tak, aby pro něj byly pochopitelné, mohl se s nimi do jisté míry identifikovat a zároveň musí být v souladu se zpravodajskými hodnotami. Divák má jistě očekávání a novinář se může těžko pokoušet je nenaplnit. Na druhou stranu jsem se snažil v široké škále příběhů a témat, které jsem ze Spojených států přinášel, nabídnout co nejpestřejší a nejkomplexnější obraz té země. A je rozdíl mezi zemí, která je nám blízká velikostí i kulturně, a zemí, která má přes tři sta milionů obyvatel a vznikala tak, jako žádná jiná na světě. Pokud by tohle novinář ve Spojených státech neměl na mysli, asi by selhal.

* Že široké vzdělání o Americe máte, jste dokazoval při reportážích z USA dnes a denně. Jak jste ho získal?

Spojené státy jsou unikátní v tom, že o nich člověk nikdy nebude vědět všechno. Dokonce ani dost. Takže je v tom jistá míra troufalosti, že se snaží o tak komplikované a obrovské zemi zpravodajsky informovat. Na **fakultě sociálních věd** jsem měl v rámci mezinárodních studií předmět v angličtině Systém americké vlády s Milošem Caldou, který jsem měl moc rád. Sám se dlouho zajímám o samotný vznik Spojených států. To je něco, co mě léta fascinuje. A od počátku tisíciletí jsem do Spojených států jezdil pravidelně, měl jsem tam kamarády... Když potom přišla nabídka stát se zpravodajem v USA, jel jsem do země, kterou jsem poměrně znal.

* V knize Rozpojené státy je docela roztomile vylíčeno, jak jste přišel ke své pen-friend z Londýna. Bylo vám dvanáct a už tehdy vám nestačil dopisový přítel z Uralu. Váš dopis s adresou To somebody in London byl důsledkem vaší cílevědomosti, rodinného zázemí nebo spíše teenagerského rebelství?

Nejvíc to byla drzost, rebelství k tomu mělo asi nejbližší. Tehdy jsem si dopisoval se slečnou Světlanou ze Sovětského svazu, ale chtěl jsem taky mít někoho z druhé části světa. Učil jsem se anglicky a věděl jsem, že dopisování mi může pomoci se zlepšit. Ale vůbec jsem nevěděl, jak takového člověka získat. A tak jsem napsal na obálku „Někdo v nějaké ulici v Londýně“ a odeslal jsem ji. To, že někdo odpověděl, bylo tak fantastické, že jsem tomu nemohl uvěřit. S mou kamarádkou jsme pořád ve styku, ona se sice odstěhovala do Austrálie, ale mnohokrát jsem ji v Londýně navštívil. Její odpověď na můj dopis mě naučila jedné zásadní věci: totiž že jistá míra drzosti a vystoupení z pohodlných kolejí jsou zdravé a člověka to dokáže posouvat kupředu.

Bylo to pro mě velice důležité. Jednak mi to velmi pomohlo v angličtině, nejen ve vstřebávání jazyka, ale i v poznávání kultury. A kdybych nestrávil od počátku tisíciletí tolik času v Londýně, možná bych tam pak nepracoval pro BBC, ani se nedostal do České televize a nepracoval potom jako zpravodaj v anglosaské zemi.

* V USA jste začal pracovat jako zahraniční zpravodaj po letech strávených na postu šéfa zahraniční redakce České televize. Měl jste zkušenosti, byl jste výborně vybaven, přesto - zaskočilo vás něco na počátku?

Jak už jste zmínila, před odchodem do USA jsem vedl zahraniční redakci, takže jsem byl se zahraničními zpravodaji v každodenním kontaktu a věděl jsem, co mě asi čeká. Nový po příletu do Spojených států byl trochu jiný způsob práce. Pokud člověk ráno nezvedl telefon nebo nenapsal e-mail, někoho nepožádal o rozhovor, tak na konci pracovního dne nic neměl. A to je ono hození do bazénu, kdy se musíte naučit velmi rychle plavat, a zcela se to lišilo od dřívějších krátkodobých cest, jejichž cílem bylo pokrývat nějakou konkrétní událost. Plánování na několik měsíců dopředu a nutnost reagovat na aktuální události byla kombinace, na kterou jsem si dlouho zvykal. A pak tu je samozřejmě i postavení České televize ve Spojených státech. Pravděpodobnost toho, že nějaký konkrétní politik či odborník dá rozhovor ČT či BBC, byla výrazně ve prospěch druhého média.

* Přesto se vám podařilo sejit s mnoha zajímavými lidmi. Jak jste získával kontakty?

Celý první rok ve Spojených státech byl ve znamení získávání kontaktů. Uvedu jeden příklad. Na začátku mého působení v USA probíhala výluka NHL. A mně velmi dlouho trvalo, než jsem se domohl povolení natáčet na tréninku Washington Capitals. Stálo to snad deset telefonátů. Když jsem později o hokeji natáčel, vyfukal jsem číslo, které jsem měl z dřívějšíka, a trvalo jen několik málo minut, než jsem získal povolení. Ne půl dne jako předtím. Kontakty získáváte od svých známých, od kamarádů, od lidí, co jste s nimi byli v kontaktu. Je to taková sněhová koule, ale bez toho, že byste na začátku udělali tu malou kuličku, se k nim nedostanete. Využíval jsem i kontakty, které mi poskytli rodiče spolužáků mých dětí. I to velmi dobře fungovalo. Že jsme v té společnosti žili, že jsme byli součástí určité komunity, mi v novinářině také velmi pomohlo.

* Mí čechoameričtí přátelé říkají, že Američané mají na všechno pravidla. Jak se žije cizinci v takové zemi? Pomáhá mu to, nebo to je při české uvolněnosti trochu na překážku?

Toho si nelze během života v Americe nevšimnout. Pravidla, která dávají všemu v zemi řád, jsou vidět na každém kroku. A až po několika letech pobytu ve Spojených státech jsem jejich smysl ocenil. Uvědomil jsem si, že bez pravidel by ta země nebyla schopná fungovat a neudržela by se pohromadě. Je pravda, že když jsme se někdy na parkovišti přeli s policisty, že právě na místě, kde jsme podle nich nemohli stát, potřebujeme vyložit techniku, málokdy se mi je podařilo přesvědčit. Byli slušní, ale tvrdí a neústupní. Čím dříve člověk pochopí pravidla jako součást života ve Spojených státech, tím lépe. Jejich respektování dává Američanům jistotu a předvídatelnost a očekávatelnost fungování společnosti, kterou naopak u nás postrádám. My máme tendenci improvizovat - a tuto schopnost Američané nemají -, což v některých případech nemusí být na škodu. Pokud ale improvizace nahrazuje pravidla a jejich respektování, není to podle mého názoru správné.

* Na jedné straně je povolání zahraničního zpravodaje nesmírně náročné až stresující, na druhé straně si novinář na tenhle záprah zvykne a po návratu domů mu možná chybí. Přihodilo se to i vám, nebo jste se už domů těšil?

Povolání zahraničního zpravodaje mě velice bavilo a bez přemýšlení bych ho označil za nejzajímavější část svého novinářského života. Na druhou stranu je to práce náročná, která vede k určitému usazování stresu v těle. Kdyby záleželo jen na mně a Česká televize by měla zájem, asi bych v Americe ještě zůstal, protože bych byl schopen mnohem efektivněji využívat kontaktů, které jsem tam za léta nashromáždil. Ale zároveň jsem chápal, že jsem se s rodinou na něčem domluvil, že děti musely zpátky do českých škol, protože jinak by měly problémy s rodným jazykem, a že dávalo smysl se vrátit. Myslím si, že čtyři pět let je optimální doba pro diplomata i novináře, aby odváděli práci na co nejlepší úrovni. Ale musím zdůraznit, že práce, kterou dělám nyní, je zajímavá jiným způsobem, a nelze říci, že by mě bavila méně.

* Co vám práce zpravodaje v USA dala pro váš profesionální i lidský rozvoj?

Američané jsou národem, který až zbožšťuje úspěch někoho druhého, ale zároveň je tam prostor pro pády a kotrmlence. Když v podnikání dvakrát třikrát zkrachujete, ale poučíte se a potom uspějete, budete mít v životopise zaznamenán jen úspěch. Možná právě tohle mě tam velmi zaujalo - že to, co děláte, nemusí být vždycky zabalené růžovou mašlí a od samého začátku doprovázené úspěchem. Naopak, občasné selhání pomáhá, aby člověk svou práci odváděl dlouhodobě lépe. V Americe jsem si uvědomil, že chyby slouží k tomu, aby se z nich člověk učil, nikoliv aby mu podráždily nohy a ubíraly mu energii. Američané dělají chyby taky, ale dokážou se z nich poučit.

* Proč jste napsal knihu Rozpojené státy? A jak se píše novináři, který je zvyklý mluvit?

Celou dobu se ve mně praly dvě věci. Jednak že si troufám napsat text o zemi, která se nedá vměstnat do jedné knihy, a jednak že předpokládám, že má kniha někoho zaujme. Při psaní jsem příběhy znovu prožíval. Pouštěl jsem si natočené reportáže, dočítal jsem si další věci na internetu, díval jsem se na příspěvky ostatních novinářů... Díky tomu se mi vybavily detaily, o kterých jsem si myslel, že jsem je už dávno zapomněl. A to mi velmi pomáhalo dát text dohromady. Kdysi jsem říkal svému kamarádovi Michalu Kubalovi: „Já ti nevím, když si čtu svoje texty, mě to nějak nebaví, mám k nim výhrady...“ On se na mě jen podíval a řekl: „Ale ty nejsi čtenář, ty je číst nebudeš.“ Trochu mě to tehdy pobavilo, říkal jsem si, no tak snad si to někdo z kamarádů přečte. Baví mě si s textem hrát, ale současně vím, že nejsem spisovatel. Jsem novinář, reportér. Není to žádná vysoká literatura, nejsou to Čapkovy cestopisy. Je to nesmělý pokus dát dohromady pár vzpomínek a příběhů a třeba podnitit něčí zájem.

* Známkou toho, že vaše knížka vzbuzuje zájem, je i to, že byla natočena jako Radiokniha na Plusu. A že vás režisér Aleš Vrzák oslovil, abyste ji načetl vy sám.

To je vlastně další život té knihy, který jí vdechl režisér Aleš Vrzák. Známe se spolu dlouho a považuji ho za skvělého rozhlasového režiséra. Proto mě překvapilo, když přišel s myšlenkou, abych text načetl sám. Zpočátku jsem to odmítal se slovy,

že nejsem herec a neumím pracovat s hlasem, že to bude fuška pro něj i pro mě, ovšem on mě přesvědčil, že právě autenticita projevu novináře bude zajímavá. Jednoduché to vůbec nebylo, ale moc mě to bavilo. A možná se ta knížka díky čtení před půlnocí dostala k posluchačům, kteří by se o ní jinak nedozvěděli. Navíc - vysílalo se to v lednu, v době vrcholících pří a nepříjemných událostí v USA, a tím kniha získala na aktuálnosti.

* Jak se televizní novinář dívá na rozhlas?

Považuji rozhlas za intimní médium, ať už ho člověk poslouchá doma, nebo v autě, a je to pro mě způsob, jak si tříbit fantazii, protože si obrazy doplňuji to, co mi napovídá čtené slovo. Někteří posluchači mi psali, že po vyslechnutí některé kapitoly najednou viděli určitou reportáž nebo si vyličenou událost představili. A mě to zase přivedlo k pořadu Radiokniha. Pokud jsem někoho svým psaním a přednesem potěšil, o to víc pak posluchači potěšili svými ohlasy mě.

* S kolegy Michalem Kubalem a Jakubem Železným tvoříte silnou trojici moderátorů hlavního zpravodajského pořadu České televize. Každý z vás má svůj osobitý styl. Jak jste si ten svůj budoval?

Rozhodně to není tak, že bych sáhl do nějakého šuplíku stylů a tam si nějaký vybral. Kdepak. Sázím na to, že ve svém vystupování by měl být člověk co nejpřirozenější, protože pokud něco hraje, divák to pozná. Ve své knize píšu o Jimu Peterikovi, skladateli českého původu, který říká: „Čech pozná někoho, kdo si na něco hraje, na míle daleko.“ Myslím si, že při takové spoustě hodin, kterou my moderátoři strávíme na televizní obrazovce, by divák okamžitě prokoukl, pokud bychom něco hráli. A já chci hrát s diváky otevřenou hru v tom smyslu, že pokud mají ze mě nějaký pocit, měl by to být pocit, jaký mám zároveň já sám ze sebe. Možná máte pravdu, že každý z nás má svůj osobitý styl, ale ať je co nejpřirozenější, ať není hraný a je v něm značná míra autenticity, kterou divák dokáže ocenit. My musíme myslet především na to, že divák by měl vnímat to, co říkáme, a ne jak to říkáme.

Foto autor: Snímky Martin Pekárek

Foto popis: „Jistá míra drzosti a vystoupení z pohodlných kolejí jsou zdravé a člověka to dokáže posouvat kupředu,“ říká Martin Řezníček

Při pomoci v Sýrii politiku neřešíme, říká koordinátorka z Člověka v tísní. V zemi už zahynulo šest jejích kolegů

[URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 15.03.2021, Zdroj: lidovky.cz, Autor: Vít Štěpánek, Lidové noviny, RU / den: 244 802, Rubrika: Svět

Humanitární činnost zůstává v Sýrii základem, hodně ale pracujeme i se školami, říká pro Lidovky.cz Pavlína Millionová z Člověka v tísní.

Lidovky.cz:

Člověk v tísní má v Sýrii poměrně rozsáhlou síť, působíte tam od roku 2012. Je syrská mise v něčem jiná než v jiných válečných oblastech?

Naše mise v Sýrii je aktuálně nejrozsáhlejší ze všech. To nám umožňuje zajišťovat komplexní pomoc i nad rámec pomoci lidem v akutní nouzi. Celkem pro Člověka v tísní v Sýrii pracuje přes 500 lidí, část činností tam kooperujeme i s dalšími organizacemi.

Lidovky.cz:

To musí být organizačně docela složité. Jak to celé funguje?

V naší centrále v Praze se pomoci v Sýrii věnuje 5 zaměstnanců včetně „syrské“ koordinátorky. Máme také kancelář v Turecku. Co se týká struktury zaměstnanců, tak většina z nich jsou místní, řídíme také přibližně 35 cizinců z jiných zemí. Čechů a Slováků dohromady je v terénu jen pět.

Pavlína Millionová (32)

koordinátorka pomoci Člověka v tísní na Blízkém východě vystudovala Institut mezinárodních teritoriálních studií na **Fakultě sociálních věd UK**, n dlouhodobě se věnuje tématu migrace a humanitární pomoci na Blízkém východě pro syrskou misi Člověka v tísní pracuje od jara 2016, nejprve na místě, nyní jako podpora a koordinace pomoci v Praze

Lidovky.cz:

Co tedy v Sýrii vaši lidé konkrétně dělají?

Humanitární pomoc je základem. Tedy např. zajišťování a distribuce potravin, hygienických potřeb a některým rodinám pomáháme i finančně. A pak tu jsou projekty, které mají dlouhodobější charakter, třeba práce se zemědělci – místním lidem např. poskytujeme granty na zpracování sezónní zeleniny, finančně pomáháme udržovat subvencované ceny chleba. Důležitou oblastí je školství, protože v některých oblastech je vzdělávací systém rozvrácený.

Lidovky.cz:

Jak si máme konkrétně představit pomoc v syrských školách?

Pracujeme s existujícími strukturami – většinou je na co navazovat, protože před válkou byla v zemi slušná síť škol. Jenže školní budovy chátrají, učitele často nikdo neplatí. A zde je naše úloha. Pomáháme s rekonstrukcí škol, zařizujeme je nábytkem, finančně podporujeme kantory. A s pandemií do toho vstoupily nové prvky, pomáháme s distanční výukou.

Lidovky.cz:

Takové projekty, i s přihlédnutím k robustnosti vaší přítomnosti v Sýrii, musí stát dost peněz. Odkud se berou finance na syrskou misi Člověka v tísní?

Naše finanční zdroje pocházejí od soukromých dárců i od institucí či organizací. Velmi si vážíme výtěžků z veřejných sbírek v Česku, ty jsou pro naši činnost podstatné. Velkým dárcem je Ministerstvo zahraničí České republiky, čerpáme i prostředky z EU a z USA.

Lidovky.cz:

Pojďme se podívat na to, jak se konflikt projevuje v myšlení a náladách lidí. Sýrie je rozvrácená, bojují proti sobě různé skupiny. Setkávají se vaši lidé v terénu s etnickou nebo náboženskou nevraživostí?

Neřekla bych, zásadní problémy jsme s ničím takovým neměli. Myslím, že je to hodně dané délkou toho konfliktu, deset let je podstatný úsek lidského života. Mnoho Syřanů dnes už ani nemá sílu vzpomínat jak a kvůli čemu to vlastně celé začalo, trápí je jiné věci.

Lidovky.cz:

Předpokládám, že je trápí hlavně starost o holou existenci. Dá se to přeložit tak, že otázka, zda budu mít zítra dostatek jídla, je podstatnější, než co dělá nějaký Asad či Rusové?

Ano, shrnula bych to pod pojem „nejistá budoucnost“. Velmi nespolehlivé jsou třeba dodávky potravin do obchodů, v Sýrii se úplně rozpadl trh, upadla potravinová soběstačnost. Důležitým tématem je také odloučení v rámci rodin: je běžné, že někteří rodinní příslušníci utekli již před několika lety do zahraničí a jiní zůstali v Sýrii. Z dlouhodobého hlediska bude určité problém „odliv mozků“, často odešli ti vzdělanější či schopnější.

A ohledně té politiky: my toto téma z principu neřešíme, držíme se humanitárních principů. Co do alokace pomoci nemůžeme rozlišovat podle toho, zda ten podporuje jednu stranu a někdo jiný tu druhou. Celkově se ale dá říci, že mezi Syřany, s kterými jsme ve styku, to není zásadní téma. Lidé jsou z politiky unavení.

Lidovky.cz:

Již několik měsíců je intenzita konfliktu v Sýrii nízká, neprobíhají žádné zásadní boje. Ulehčuje vám to práci?

Ano, když je situace klidnější jako teď, dává nám to více možností soustředit se na dlouhodobější projekty jako je zmíněné školství. Ale s optimismem bych brzdila, jsou to takové vlny. Období „nízké intenzity konfliktu“ jsme tu už měli a pak se boje zase rozhořely. Nedokážeme předjímat, co se bude dít dál.

Naše mise jsou rozmístěny na severozápadě země, v oblasti Aleppa a Idlibu. Ještě před rokem byla situace právě tam kritická.

Lidovky.cz:

Měli jste od začátku působení Člověka v tísní nějaké ztráty na životech mezi vašimi zaměstnanci v Sýrii?

Ano, o život bohužel přišlo šest našich lidí. Všichni byli místní.

Lidovky.cz:

Jak to vidíte dál?

Už jsme se odnaučili dávat nějaké předpovědi, musíme pracovat s daným okamžikem. A musíme také být pružní, být připraveni na neustálé změny.

Foto:

Dětský vláček jede okolo poškozené budovy v Sýrii.

Reuters

Vinohradská 12 - Globální závod o co nejrychlejší očkování světové populace proti covidu-19 naráží na ekonomické i politické limity

RÁDIO, Datum: 15.03.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 1

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Globální závod o co nejrychlejší očkování světové populace proti covidu-19 naráží na ekonomické i politické limity. Pohled do archivů naznačuje, že už v minulosti se političtí lídři snažili úspěchy vědy využít k povzbuzení patriotismu a národnostního citění. Jak to souvisí s úspěchy v očkování? A nakolik se jeho výsledky odvíjejí od toho, zda jde o funkční demokracii, nebo autoritářský systém? Leccos prozrazuje příběh komunistického Československa, které patřilo k očkovacím velmocem. S pomocí archivu Českého rozhlasu ho v dnešní Vinohradské 12 vyprávíme s kolegou z rešeršního oddělení Tomášem Dufkou. Je pondělí 15. března, tady je Lenka Kabrhelová a Vinohradská 12, zpravodajský podcast Českého rozhlasu.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

/ukázka/

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Tomáši, co to je za zvuk?

Tomáš DUFKA, rešeršní oddělení ČRo

To je zvuk z roku 77 k dětské obrně a opravdu, když jsem ho slyšel poprvé, tak jsem si říkal, že to je fakt pecka, že to je něco, o

čem chci se dozvědět víc.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

/ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Před dvěma lety kolegyně Martina Havlíčková Holá vzala tenhle klip a udělala z něj příspěvek pro sociální sítě. A na těch sítích to rozjelo ohromnou diskuzi.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

To všechno se týkalo očkování tedy.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Týkalo se to očkování proti dětské obrně. A ten samotný pořad je z roku 77 a u příležitosti dvacetiletého **výročí** se věnuje vlastně největšímu československému úspěchu v očkování. Tenhle zvuk mě fascinoval a uvědomil jsem si, jak je to živé téma, protože ty reakce těch lidí byly neuvěřitelné a bylo to v době před dvěma lety, v době před covidem a v době taky před ještě tím, než nás Světová zdravotnická organizace třeba vyřadila ze zemí bez spalniček, a teď, když dnes očkování řešíme každý den, tak jsem si řekl, že bych hrozně rád se trochu víc dozvěděl o tom, co to je za zvuk, proč je takový dramatický, proč má takové dramatické předěly.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

/ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Různé hrané scénky tam jsou, jsou tam ještě vyjádření určitých epidemiologů a do toho je to smícháno s tou dramatickou hudbou. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

A v podstatě se to netýká aktuální očkovací kampaně, týká se to připomínky největší očkovací akce 20 let staré.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Ty jsi, Tomáši, tedy uplynulých několik týdnů strávil svůj de facto volný čas tím, že jsi se probíral archivem Českého rozhlasu na základě tohoto všeho a zkoumal jsi cokoliv, co se týká právě očkování. Co tě k tomu tedy vedlo?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Dneska žijeme v době, která očkování řeší den co den, a upíná se k tomu očkování pozornost celé společnosti. Očkování představuje na jednu stranu velkou naději a na druhou stranu i velkou hrozbu pro část společnosti. A není to poprvé v historii. A to byl ten důvod, proč mě zaujalo podívat se do našeho archivu a pro náš projekt, který v rámci našeho řešeršního archivního týmu děláme, projekt, který se jmenuje Auditorium, kdy popularizujeme archivní zvuky na sociálních sítích a na našem webu, tak jsem se rozhodl udělat takový přehled rozhlasových nahrávek k očkování, podívat se, co tam vůbec za zvuky máme, a dát je do nějakého historického kontextu. V podstatě ta motivace bylo ne udělat tedy historii očkování, ale spíš udělat přehled o tom, jak se téma očkování komunikovalo v Československém, potažmo Českém rozhlasu.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

A na co jsi přišel? Je to, co jsi v archivu našel, nějak relevantní pro tu dnešní debatu o očkování?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Já myslím, že ano, že ta debata se pořád točí dost okolo stejných témat, ten hlavní spojovací článek vidím v tom tématu zdraví dětí, potažmo dnes i seniorů, zdraví nejohroženějších skupin společnosti. Tyto skupiny jsou natolik ohrožené, že existuje taková v podstatě společenská shoda na tom, že se snažíme tyto skupiny ušetřit. Na jednu stranu to přitahuje samozřejmě pozornosti filantropů, odborníků, doktorů, na druhou stranu také lidí s vlivem. A velmi snadno se z toho tématu očkování, a teď nemyslím očkování jestli ano, nebo ne, vědecky máme dokázáno, že ano, ale teď spíš jde o otázku, jestli to očkování, jak ho distribuovat, jestli si očkování vyrábět na domácí půdě, anebo jestli to očkování třeba distribuovat ze zahraničí. U těchhle diskuzí je potřeba vždycky být pozorný, protože to téma je vždycky na hraně osvěty a nějakého politického kalkulu. A myslím si, že tohleto je společné jak pro historické nahrávky, tak pro ty aktuální.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Ono v té současné debatě o očkování často zaznívá odkaz na cosi jako zlatá léta očkování v Česku, respektive v Československu, na to poukázal i ten klip, co jsme poslouchali na začátku, kam až zdejší očkovací historie sahá?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Ta československá očkovací historie je skutečně dlouhá a skutečně úspěšná. Když to vezmu od začátku, tak na území českých zemí se začalo očkovat v devatenáctém století, na začátku to bylo proti pravým neštovicím. Ale očkovací agenda se dostala do středu zájmu po vzniku Československa. A tam je důležitým rokem rok 1925, kdy byl otevřen Státní zdravotní ústav a Československo skrz Státní zdravotní ústav se epidemiologii začalo velmi zblízka věnovat, a během první republiky dokonce vznikl i Ústav sér a očkovacích látek, který ty samotné očkovací látky připravoval a zároveň je i potom distribuoval československé společnosti.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

A to máme zachycené i na audionahrávkách?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

To nemáme zachycené na audionahrávkách, ale máme je zachycené třeba v nějakých přednáškách, které máme teda v textové podobě, a víme o tom, že ty pořady se vysílaly. Známe to třeba z programů rozhlasu, z týdeníku Rozhlas tehdejšího, takže to víme, ale nahrávky nemáme. Zároveň víme, že v době první republiky byla největší metlou tuberkulóza, ta skutečně z

těch infekčních nemocí zapříčinila smrt zhruba 60, 70 % lidí, dařilo se jí i díky různým sdružením, jako byla Liga proti tuberkulóze nebo Československý červený kříž, potlačovat, ona klesala, ale daleko hůře na tom jsme byli se záškrtem, který velmi silně zasahoval děti, a tam se ty oběti nedařilo srážet, spíš naopak. Takže velká část nějakých výzev během první republiky se vztahovala právě k záškrtu, no a to pokračovalo i za druhé světové války, kdy teda část té naší infrastruktury využívali i němečtí vojáci, ale v roce 1946 se záškrť začíná plošně očkovat a v padesátých letech i proti tuberkulóze se začíná plošně očkovat, začíná se plošně očkovat proti tetanu a černému kašli. A tím bodem, který je právě nejuspěšnější a který jsme slyšeli na začátku našeho podcastu, tak to byl rok 1960, kdy se podařilo naočkovat přes 90 % dětské populace proti přenosné dětské obrně. /ukázka/

Josef HOUŠTĚK, hlavní pediatr ČSSR

No, to bylo hrůzné onemocnění. A to, co je pro nás velmi důležité, pro naše socialistické zdravotnictví, pro jeho humánnost, bylo to, že my jsme byli prvním státem na světě vůbec, který toto očkování zavedl důsledně u veškeré dětské populace. A od toho zavedení vlastně se u nás potom už žádný jiný případ nový takové dětské obrny nevyskytl. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Tato nemoc byla pro Československo sice ne tak podstatná třeba jako záškrť nebo tuberkulóza, ale velmi nepříjemná, protože způsobovala nejenom úmrtí v nějakých těch nejzávažnějších případech dětí, ale také je zmrzačovala, paralyzovala hlavně dolní končetiny, takže bylo to i takové viditelné memento toho, že tady boj s nějakými infekčními nemocemi úplně ještě není u konce.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Takže se tedy skutečně podařilo dětskou obrnu nadobro vymýtit?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Ano, podařilo a má to i své nějaké detaily typu, že ony tady byly 2 vakcíny, jedna byla už v roce 57, ta se očkovala i všude jinde po světě, a ta Sabinova druhá vakcína, která už nebyla ani aplikovaná injekční stříkačkou, ale na lžičce v kostce cukru byl dáván sirup dětem, možná si spousta lidí ještě tuhleto očkovací látku pamatuje. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Americké úřady měly obavy o to testování této druhé vakcíny, protože byla mírně nebezpečnější, ale v Československu toto riziko jsme podstoupili a úspěšně, a proto se nám také podařilo být jako první na světě v tom, že se nám skutečně už ta dětská obrna od té doby vyhnula. Byly zde nějaké jednotky případů, ale ty vždycky byly zanesené ze zahraničí. No a co se týče potom dalšího vývoje československé epidemiologie, respektive vakcinologie, po příchodu vojsk Varšavské smlouvy se ten vývoj tak trochu zastavil, začal stagnovat, plošné očkovací akce stále pokračovaly, zde byl pořád velmi silný tým především virologa Dimitrije Slonima.

Dimitrij SLONIM, virolog

K úspěšnému očkování nestačí mít dobrou očkovací látku nebo vyškolené týmy specialistů, lékařů, odborníků, ale velmi nutně je naočkovat co největší počet dětí. To znamená minimálně 96, 98 %, a to se v Československu daří skutečně rozumnou osvětou a skutečností, že všichni rodiče dneska u nás nám lékařům, kteří provádíme prevenci, věří.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Toto je taková nejvýraznější postava, která za těmito úspěchy stojí, a podařilo se začít očkovat proti spalničkám v roce 69 a v osmdesátých letech proti příušnicím a zarděnkám, nicméně to mezinárodní renomé, které například Státní zdravotní ústav měl za první republiky, se obnovit už nepodařilo a obor začal stagnovat a ta stagnace pokračovala i po roce 89. Na této skutečnosti je nejzajímavější, že my v archivu Českého rozhlasu máme největší počet zvuků právě z doby normalizace.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

/ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Z doby, kdy už ta hlavní sláva byla za námi, ale zároveň Československý rozhlas více než kdy dříve se zaměřoval na ta půlkulatá nebo kulatá **vyročí**, takže 15, 20 let od začátku očkování proti dětské obrně se vytvářely pořady velmi, řekněme, oslavující očkování. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

A ten záměr nebyl ale pouze osvěta, ale také samozřejmě poukázat na to, že jsme úspěšní v socialistickém zdravotnictví a že naše spolupráce se Sovětským svazem se zde potvrzuje jako velmi úspěšná.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

No, ty očkovací akce se označovaly za velký úspěch, dá se to všechno přičíst na vrub režimní propagandě, která asi lidem ani na výběr nedávala, jestli se mohou, nebo nemohou očkovat, nebo tady byly i jiné faktory?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Tak podle mého názoru ta propaganda vliv na vnímání očkování mít jistě musela a vidíme to i v dnešní době, když nějaký autoritativnější stát má v zemi zavedenou cenzuru a nějakým způsobem ovlivňuje své obyvatelstvo, tak většinou ta země skutečně potom v očkování je i třeba úspěšnější, ale žádná data z té doby socialismu, kterým toto tvrzení bych mohl podepřít, tak ty nemáme. Nicméně pro komunistický režim bylo zdravotnictví naprostou prioritou a i v těch třeba padesátých letech takový komunistický ideál byl statný manuálně pracující dělník. Tenhle obraz úplně nesouzněl se zmrzačenými lidmi, natož dětmi. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

To byl také důvod, proč třeba ta očkovací akce proti dětské obrně byla tak podporovaná státem. Je ale jisté, že propaganda nepředstavovala rozhodně jen jeden z faktorů, potom nesmíme zapomenout, že v době socialismu měla ještě většina populace přímou a dost často nepříjemnou zkušenost s nemocemi, proti kterým se očkovalo. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

A tato zkušenost se z dnešní společnosti přirozeně vytratila a paradoxně dneska v době koronavirové krize se můžeme ptát, jestli se právě ta důvěra k očkování nevrátí právě proto, že tu zkušenost s takhle závažnou nemocí opět nabere. A nakonec je asi taky dobré upozornit na to, že existují studie, které ukazují na to, že čím je společnost ekonomicky rozvinutější, bohatší, tak tím je také vůči očkování skeptičtější. Takže i v tomhle smyslu můžeme přemýšlet o tom, jak za socialismu jsme se stavěli k očkování a jak se k němu stavíme dnes. Když ještě uděláme takové historické okénko, tak je zřetelně vidět, že na Západě ty antivakcinační hnutí vznikají už se začátkem těch plošných očkovaní, tedy po druhé světové válce, v druhé polovině dvacátého století, kdežto u nás je to věc nejméně 20 posledních let. Nicméně to je právě důkaz toho, že ta debata o očkování se u nás vede strašně krátce nebo nějaká volnější debata o očkování, a zatímco dneska v té východní Evropě sice máme pořád výraznou převahu proočkovanosťi populace, tak ten trend klesá, zatímco na Západě, tam je ten trend opačný. Tam je proočkováno méně lidí, ale důvěra roste.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Na tu proměnu v názorech lidí a na efektivitu očkovacích kampaní se dá nahlížet asi z více stran. Jeden ten pohled, který se teď objevuje, a ty jsi na něj narazil, zmiňoval ho třeba i kancléř prezidenta Vratislav Mynář v minulém týdnu, a to je argument, který zaznívá nejen v souvislosti s očkováním, nutno dodat, obecně se objevuje i v souvislosti s tažením proti pandemii covidu. A to, že je výhoda autoritářských režimů, třeba Číny, oproti demokratickým společnostem. Když budeme vycházet z tohoto argumentu, dá se nějak říct, že úspěšné očkovací kampani v uvozovkách škodí ta otevřená demokratická společnost nebo že se očkovacím kampaním v otevřených demokratických společnostech daří hůř?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Ano, ten trend je zřejmý, ale zároveň bych takto vyhraněně tu odpověď nestavěl. Je sice pravda, že v současné demokratické společnosti lidé mohou vyjadřovat svůj názor k očkování a mohou vyjadřovat i nepodložené názory k očkování, takže je daleko těžší přesvědčit všechny občany o prospěšnosti vakcinace. Ale nedá se zase z toho úplně vyvozovat, že autoritářské režimy v tomhle ohledu nabízí nějakou přijatelnější variantu očkovací strategie.

Josef MÁDLE, redaktor

Pane kancléři, já mířím třeba například k výročkám prezidenta Zemana, kdy v naší Partii označil odmítače očkování a řekl, že jsou lehce dementní, je toto chytré? Jsou tyto výroky chytré od prezidenta republiky?

Vratislav MYNÁŘ, vedoucí Kanceláře prezidenta republiky

Víte, já si myslím, že za těch několik desítek let, co jsme po revoluci, tak si trochu tu demokracii zaměňujeme s tím, že si můžeme všechno dovolit. A použil bych tady příměr, že v některých věcech příliš demokracie škodí.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Když to vezmeme popořádku, tak už nedávno jste měli ve Vínohradské 12 vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** Denisou Hejlovou. A ta říkala zajímavou věc. V jádru antivakcinačního hnutí nestojí lidé, kteří by třeba se vymezovali vůči politice před rokem 89. Tato starší generace už skutečně proti očkování většinou nemá nějaké závažnější výhrady. To jádro je především u mladší generace. A není to jenom u nás, je to i třeba v Izraeli nebo jinde. Tím důvodem je to, že je to vliv především algoritmu sociálních sítí, ale také nějaké přispění zemí, jako je Rusko, které na toto téma rozjízdí další ze svých hybridních informačních válek proti Západu. Za současnými antivakcinačními hoaxy tedy stojí zájmy mocností, které nejsou demokratické, takže nelze úplně tvrdit, že když bysme tady měli autokratičtější režim, že to pojetí bude k očkování bezvýhradně lepší. No a k tomu bych ještě možná odkázal na novináře a odborníka na sociální média Petera Pomerantseva, který nazývá tu dnešní strategii v porovnání se strategií před rokem 89 jako cenzuru přehlušováním. To znamená, že před rokem 89 byla cenzura taková, že se zakázalo o nějakých nepřijatelných názorech mluvit. Dnes se respektují nebo tolerují, řekněme, ale zároveň se přehlušují nějakými fake news nebo nějakými nepodloženými informacemi, které zahlcují veřejný prostor. Lidé dnes mají těch informací přebytek a zároveň u nich vzrůstá tím pádem nejistota, protože nevědí, kterým z těch nabízených názorů mohou věřit a kterým nikoliv. No a na lidi působí tedy negativně jak přemíra informací, tak jejich nedostatek. Takže když se vrátím k tomu období socialismu zase, tak na jednu stranu jsme zde měli spoustu úspěchů v otázce proočkovanosťi společnosti, ale na druhou stranu zde potom máme určité třeba epidemie, v roce 79 epidemie hepatitidy B v severních Čechách, o ní se absolutně v médiích nemluvalo. A stejně tak například, a to je problém taky epidemiologický, to byl problém nehody v jaderné elektrárně Černobyl v roce 86. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

To byl taky velký problém pro zdraví československých obyvatel, o kterém se Češi a Slováci dozvěděli až o pár dnů později.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Jedním z úhlů, skrze který se často na ty dnešní události díváme, je solidarita v rámci společnosti. Očkování je vnímáno jako solidární krok, jednak tedy se svým vlastním okolí, ale například s těmi, kteří jsou nemocní, nemohou sami být očkováni a musejí se spoléhat na tu imunitu celého toho celku. Tak když se díváme na ta data o proočkovanosťi třeba před 40, 50 lety v tehdejším Československu a na data dnešní, asi by se nabízela interpretace, jestli společnost nebyla za komunismu solidárnější, je možné to takhle vnímat? Obstojí tenhle argument?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Já si myslím, že se to tak úplně říct nedá, protože musíme si uvědomit, že ta solidarita byla vytvářena shora, byla vytvářena uměle a vynucována tak trochu. A vynucená solidarita potom spolu nese také tu reakci, která přijde, když potom už to vynucení pomine. Je to teda jenom jeden z bodů a jedno z vysvětlení, proč se v devadesátých letech například ta morálka rozvolnila vzhledem k proočkovanosťi společnosti, ale epidemiologie v devadesátých letech docela strádala, tak trochu se na ni zapomnělo a k uklidnění té situace určitě nepřispívala ani nějaká komunikace ze strany úřadů, Ministerstva zdravotnictví a podobně, kdy se lidem nevysvětlovalo, proč by se měli očkovat, ale spíš se stále žilo v domnění, že lidé vědí, že je to nutné. Nicméně lidé se časem samozřejmě začali ptát a s přibývajícimi nepravdivými informacemi o očkování se postupně ta společnost začala těch očkování obávat, anebo aspoň její část. Trvalo to v podstatě docela dlouho, než si i ta nová politická garnitura uvědomila, že je třeba věcně očkování lidem začít vysvětlovat a ne mlčet a nařizovat. Já bych možná ještě se v této souvislosti zmínil o tom, že opravdu po tom roce 89 se v Československu, potažmo v České republice na epidemiologii trochu zapomnělo, to probuzení přišlo v roce 2003, kdy ve světě se objevil nebezpečný koronavirus SARS-CoV způsobující syndrom

náhlého selhání dýchání, a přestože tenhle ten SARS do Česka nakonec nedorazil, tak upozornil politické špičky a všechny v oboru na to, že zde například neexistují úplně skvěle zařízené infekční kliniky nebo že zde proti takovýmto nebezpečím nemáme úplně připravenou infrastrukturu.

odborník na infekční onemocnění

Ale často se setkávám s tou otázkou, zda 4 lůžka na Českou republiku stačí u těchto závažných onemocnění. Já bych tady chtěl upozornit, že i vyspělé státy jako Německo, Francie mají těch lůžek 4 nebo 8 a že v případech opravdu závažných epidemií by ten systém samozřejmě musel být určitým způsobem modifikován a že i na tu modifikaci jsme v rámci České republiky připraveni.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

A pak ještě možná si připomeňme, že k výraznému nárůstu popíračů očkování přispěla v roce 2009 a 2010 i prasečí chřipka.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Toto není fatální nemoc. Vidím v prasečí chřipce stejnou bublinu jako v různých globálních oteplováních. To jsou, pane Volfe, slova prezidenta republiky Václava Klause, který mimo jiné odmítá povinné očkování proti tomuto typu chřipky. Souhlasíte s ním?

Jaroslav Volf, Vedoucí Oddělení Pro **Vědu, **Výzkum** A Spolupráci, Státní Zdravotní ÚSTAV),**

Jestli někdo odmítá očkování, tak my mu podáváme ruku, aby mohl ochránit své zdraví. Jestli nepotřebujeme chránit zdraví hlavy státu, tak ať se pan prezident neočkuje.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

V návaznosti na to očkování, které ve finále příliš neproběhlo, protože to také bylo v době ekonomické krize a ty vakcíny, které se nakoupily, se ve velké míře musely nakonec vyhodit.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Pokud se vrátíme k očkování proti covidu, tak ten úspěch kampaní v jednotlivých zemích, případně i neúspěch, je už teď předmětem srovnávání. My jsme tady ve Vinohradské 12 nedávno mluvili o důvodech úspěchu očkování třeba v Izraeli, kde tamní obyvatelé v souvislosti s tou vakcinační kampaní mluví o národní hrdosti a to téma tak prezentují i tamní politici. Ty ses, Tomáši, probíral těmi audiozáznamy z dob komunistického Československa, kdy se také asi akcentovala národní hrdost, dá se říct, jak moc očkování může souviset s národní identitou, pojmy, jako je národní hrdost, patriotismus a tak dál?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Já si myslím, že se poji velmi, očkování je téma, které se s národní hrdostí automaticky poji bez toho, aniž bychom nad tím nějak dlouze měli přemýšlet, v čem je to ještě zajímavé, je, že opravdu v tomto ohledu nejde o dobu, kdy se očkování dělá, nebo o režim, ve kterém se to dělá, myslím teď politický režim, opravdu ta národní hrdost je něco, co prostupuje tématem očkování po celé dvacáté a jedenadvacáté století. Možná i devatenácté, když bychom se vrátili více do historie. Ono to logiku způsobem trochu dává, existují i studie americké, které potvrzují, že například dodržování proticovidových opatření je přijatelnější pro lidi, kteří mají větší příchylnost k národu a je to pro ně pozitivní motivátor, být hrdými patrioty. Ale to očkování právě přináší určité srovnání, soutěžení, rivalitu, každý se chce pochlubit svými úspěchy a opět se vracím k tomu nejzářnějšímu příkladu, který je opravdu v tom našem archivu nejvíce přítomný, jsou tam opravdu tři velmi dlouhé pořady ze sedmdesátých let, to je to očkování proti dětské obrně a tam opravdu je znát, jak to téma rezonuje, nevím, jestli u posluchačů, nicméně určitě u těch autorů nebo u těch lidí, kteří tyto pořady vyráběli nebo je zadávali. A je tam z toho znát, že tou motivací pro výrobu těchto pořadů je posílení národní hrdosti a posílení samozřejmě i toho socialistického zřízení.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Byla jako extrémně úspěšná země v očkování Československá republika vnímána i v zahraničí?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

To právě ne a máme zde i paměti lidí, kteří se této velké očkovací akci účastnili, kteří byli v podstatě stvořiteli, mluvím teď například o epidemiologovi Ervínu Adamovi, ten vzpomíná na to, že právě se nepodařilo ten československý úspěch přenést do zahraničí, a dnes, když se podíváte třeba na web, tak o tom československém tedy úspěchu v boji s dětskou obrnou se opravdu dozvíte až na nějaké druhé, třetí stránce možná Googlu, v prvé řadě se dozvíte o těch vynálezcích vakcín proti dětské obrně. To jsou Američané. Takže opravdu v zahraničí o tom úspěchu tolik se neví, protože Ervín Adam říká, že se o tom málo vydávalo v mezinárodních časopisech odborných, že se o tom málo mluvilo, a v podstatě tu očkovací akci v Československu přebil potom Sovětský svaz, který to testování Sabinovy vakcíny udělal na daleko větší části populace a naočkoval daleko více lidí. Mně z toho vyplývá, že pro ty menší státy, jako je Česko třeba, to téma očkování je určené primárně pro domácí publikum. Primárně se tam řeší témata typu, jestli jsme první třeba, aby se o nás vědělo ve světě, nebo jestli máme vlastní kapacity na výrobu naší vakcíny, abysme byli soběstační, ale hlavním cílem je oslovit tu domácí poptávku, řekněme. Zatímco ty velké státy, které vakcíny třeba vyrábějí, tak ty chtějí oslovit celý svět, ty chtějí si upevnit svoji geopolitickou pozici ve světě. Ty to dělají skrze tu vakcinační diplomacii. No a myslím si, že tímhle tím prizmatem se můžeme koukat i na tu současnou situaci, kdy zde máme několik příkladů, takové poukázání, abychom byli dostateční patrioti, abychom na náš český národ byli hrdí. /ukázka/

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Ať už je to slavný výrok premiéra Babiše "best in covid", nebo jsou to pokračující snahy o výrobu vlastní vakcíny, anebo možná můžu ještě uvést příklad, kdy ministr Blatný jel do nemocnice v Chebu, která v té době kolabovala, ale argumentoval tam na otázku novinářů, jestli pacienty neodvážet do Německa spíše než po republice, kde je to dál, tak argumentoval tím, že Česká republika se o své pacienty postará a že to byl ten jeden z hlavních důvodů, proč se ta spolupráce s Německem tehdy z jeho pohledu neuskutečnila.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Tomáši, ty máš prostřednictvím toho rozhlasového archivu vlastně hodně intenzivní možnost sledovat, jakou paměťovou stopu nám tu po sobě zanechaly předchozí generace, a zároveň to všechno pozoruješ z pozice historika a člověka, který může uvažovat o tom, jak asi bude vypadat ta paměťová stopa, kterou tu zanecháme my, když se díváš právě na ty současné výroky,

na ta audia, která jednou taky skončí v archivu, dokážeš si tipnout nebo dokáže odhadovat, jak se jednou bude mluvit o té době a rámovat ta doba, ve které se teď nacházíme? Na jakou historickou paměť si tu teď zakládáme?

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

To bych hrozně rád věděl, protože naše oddělení například z Prahy spravuje databázi **výročí** pro Český rozhlas a vždycky si klademe otázku: bude tady ta událost relevantní za 10, 15, 50 let? Možná 100? Já si skutečně jenom tipnu nebo možná vyslovím takové přání, co bych si přál. Já bych si přál, abychom nezapomněli na to, že jsme v tuhle chvíli ten černý flek v Evropě, že jsme skutečně poslední měsíce nejhorší i možná na světě v tom boji s covidem, protože pokud tuhle paměť potlačíme, tak se z ní nedokážeme poučit. Nebude to ale něco, co je samozřejmé. Je dost možné, že se bude jednou vzpomínat na to, jak jsme v první fázi boje s covidem byli opravdu nejlepší na světě, a na tuhle druhou část, ta skončí v propadlišti dějin. Já doufám, že to tak nebude, ale hodně záleží na tom, kdo v následujících letech taky tuhle zemi povede. Je fakt, že můžeme se podívat na to, jakým způsobem se nyní třeba Čína staví ke své roli v té koronavirové krizi. Přestože to v Číně v podstatě vzniklo, tak dnes je Čína zemí, která vyváží vakcíny do třetího světa primárně, ale i jinam, a dá se říct, že tadyta její iniciativa přehlušila úplně ty nešťastné počátky celé této celosvětové krize. Takže nevím, jak to bude v dalších letech, ale přál bych si, abysme na tuhle i když velmi smutnou část naší historie nezapomněli.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Tomáš Dufka, vedoucí řešeršního oddělení Českého rozhlasu a historik. Děkujeme, Tomáši.

Tomáš DUFKA, řešeršní oddělení ČRo

Já taky děkuju.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

A to je z pondělní Vinohradské 12 vše. Děkujeme, že posloucháte, všechny naše díly najdete v podcastových aplikacích, na serveru irozhlas.cz, můžete nám psát, naše adresa je vinohradska12@rozhlas.cz. To byla Lenka Kabrhelová, těším se zítra.

Očkování, patriotismus a národní hrdost. Vakcíny ve službách politiky očima rozhlasového archivu [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.03.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Lenka Kabrhelová, Tomáš Dufka, Barbora Sochorová, Alžběta Jurčová, RU / den: 63 237,

Rubrika: Věda

Historie očkovacích kampaní v Československu skrze audio rozhlasový archiv: Bylo očkování i v minulosti tak úzce propojené s politikou jako dnes? Jakou roli v něm hraje patriotismus a národní hrdost?

Jiří Skuhrovec

Očkování, patriotismus a národní hrdost. Vakcíny ve službách politiky očima rozhlasového archivu

Lenka Kabrhelová mluví s vedoucím řešeršního oddělení Českého rozhlasu Tomášem Dufkou.

00:00 / 00:00

PŘEPIS ROZHOVORU ~

/

Globální závod o co nejrychlejší očkování proti covidu-19 naráží na ekonomické i politické limity. Už v historii se političtí lídři snažili úspěchy **vědy** využít k povzbuzení patriotismu a národnostního citění. Jak to souvisí s úspěchy v očkování? A nakolik se jeho výsledky odvíjejí od toho, zda jde o funkční demokracii nebo autoritářský systém? Leccos prozrazuje příběh komunistického Československa, které patřilo k očkovacím velmocem. S pomocí rozhlasového archivu ho ve Vinohradské 12 vyprávíme s kolegou Tomášem Dufkou z řešeršního oddělení.

Hudba: Martin HůlaEditace, rešerše, sound design: Barbora Sochorová, Tomáš Dufka, Alžběta Jurčová, Martin Hůla

Zpravodajský podcast Vinohradská 12 sledujte každý všední den od 6.00 na adrese irozhlas.cz/vinohradska12.

Máte nějaký tip? Psát nám můžete na adresu vinohradska12@rozhlas.cz.

„A pak se rozletěla letadla, rozjely se vlaky. Na cestu vyjely autobusy. Celý zdravotnický systém obou států byl zmobilizován, aby se nová vakcína dostala opakovaně do úst každého dítěte. Aby už nebyly mezi námi smutné oči dětí na vozičku. (pořad Československého rozhlasu Sputnik, 1977)“

Tomáši, co to je za zvuk? To je zvuk z roku 1977 k dětské obrně. A opravdu, když jsem ho slyšel poprvé, říkal jsem si, že to je fakt pecka a chci se o tom dozvědět víc. Před dvěma lety kolegyně Martina Havlíčková Holá vzala tento klip a udělala z něj příspěvek pro sociální síť, kde to rozjelo ohromnou diskuzi.

To všechno se týkalo očkování? Týkalo se to očkování proti dětské obrně. Ten samotný pořad je z roku 1977 a u příležitosti dvacetiletého výročí se věnuje největšímu československému úspěchu v očkování. Tento zvuk mě fascinoval a uvědomil jsem si, jak je to živé téma, protože reakce lidí byly neuvěřitelné. A bylo to v době před dvěma lety – před covidem a před tím, než nás Světová zdravotnická organizace vyřadila ze zemí bez spalniček. Když dnes očkování řešíme každý den, řekl jsem si, že bych se hrozně rád dozvěděl trochu více o tom, co je to za zvuk. Proč je tak dramatický. Proč má tak dramatické předěly.

„Pospěš si, viš, kolik dětí může být postiženo, když přijde nová epidemie, a ty ještě nebudeš hotov? Pospěš si. My ti věříme. Musíš to dokázat. Já ti také věřím. Jsem přece matka. Chci, aby mé dítě bylo zdravé. Chceme, aby naše děti byly zdravé. Naše děti. (pořad Československého rozhlasu Sputnik, 1977)

“

Jsou tam různé hrané scénky, vyjádření určitých epidemiologů. A je to smícháno s dramatickou hudbou.

„Je to všechno tak samozřejmé, střediska pro děti, péče lékařů a sester, autobusy rozvázející očkovací vakcíny i do nejzapadlejších vesnic pohraničí. Samozřejmě je kápnutí pipetou na přidrženou lžičku, které možná znamená život pro tvé dítě. Ale pokud by této samozřejmosti nebylo... Pak? Pak? Pak? (pořad Československého rozhlasu Sputnik – 20. 9. 1979)

“

V podstatě se to netýká aktuální očkovací kampaně, nýbrž připomínky největší 20 let staré očkovací akce.

Uplynulých několik týdnů jsi svůj volný čas trávil de facto tím, že ses na základě toho všeho probíral rozhlasovým archivem. Zkoumal jsi cokoli, co se týká očkování. Co tě k tomu vedlo? Dnes žijeme v době, která očkování řeší den co den a upíná se k tomu pozornost celé společnosti. Očkování představuje na jednu stranu velkou naději a na druhou stranu pro část společnosti i velkou hrozbu. Neděje se to poprvé v historii. Proto mě zaujalo podívat se do našeho archivu a pro náš projekt, který v rámci našeho rešersního archivního týmu děláme – jmenuje se Auditorium – v němž popularizujeme archivní zvuky na sociálních sítích a na našem webu, jsem se rozhodl udělat přehled rozhlasových nahrávek o očkování, podívat se, jaké zvuky tam vůbec máme, a dát je do nějakého historického kontextu. Motivací nebylo udělat historii očkování, ale spíš vytvořit přehled o tom, jak se téma očkování komunikovalo v Československém, potažmo Českém rozhlase.

Na co jsi přišel? Je to, co si v archivu našel, nějak relevantní pro dnešní debatu o očkování? Myslím si, že ano, ta debata se pořád dost točí okolo stejných témat. Hlavní spojovací článek vidím v tématu zdraví dětí, potažmo dnes i seniorů, zdraví nejohroženějších skupin společnosti. Tyto skupiny jsou natolik ohrožené, že v podstatě existuje společenská shoda na tom, že se snažíme tyto skupiny ušetřit. Na jednu stranu to samozřejmě přitahuje pozornost filantropů, odborníků, doktorů, na druhou stranu také vlivných lidí. Velmi snadno se z toho tématu očkování – a teď nemyslím očkování, jestli ano nebo ne, vědecky máme dokázáno, že ano – ale teď spíš jde o otázku, jak to očkování distribuovat, jestli si ho vyrábět na domácí půdě, anebo ho distribuovat ze zahraničí. U takových diskuzí je potřeba být lidsky pozorný, protože to téma je vždy na hraně osvěty a nějakého politického kalkulu. A myslím si, že toto je společné pro historické nahrávky i ty aktuální.

V současné debatě o očkování často zaznívá odkaz na cosi jako „zlatá léta“ očkování v Česku, respektive v Československu. Na to poukazyval i ten úvodní klip. Kam až zdejší očkovací historie sahá? Československá očkovací historie je skutečně dlouhá a úspěšná. Když to vezmu od začátku, tak na území českých zemí se začalo očkovat na začátku 19. století proti pravým neštovicím. Ale očkovací agenda se dostala do středu zájmu po vzniku Československa. Tam je důležitým mezníkem rok 1925, kdy byl otevřen Státní zdravotní ústav a Československo se díky němu začalo velmi zblízka věnovat epidemiologii. Během první republiky dokonce vznikl i Ústav sér a očkovacích látek, který ty očkovací látky připravoval a zároveň je i potom distribuoval československé společnosti.

A to máme zachycené i na audionahrávkách? To ne, ale existují třeba v přednáškách, které máme v textové podobě, a víme o tom, že ty pořady se vysílaly, známe to třeba z programů rozhlasu, z tehdejšího Týdeníku Rozhlas. Takže to víme, ale nahrávky nemáme. Zároveň se ví, že v době první republiky byla největší metlou lidstva tuberkulóza, jež skutečně z těch infekčních nemocí zapříčinila smrt zhruba 60 %, 70 % lidí. Dařilo se jí potlačovat i díky různým sdružením, jako byla Liga proti tuberkulóze nebo Československý červený kříž, takže klesala. Daleko hůře jsme na tom ovšem byli se záškrtem, jenž velmi silně zasahoval děti, a tam se počty obětí nedařilo srážet, spíš naopak. Takže velká část výzev během první republiky se vztahovala právě k záškrtu. To pokračovalo za druhé světové války, kdy část naší infrastruktury využívali i němečtí vojáci. V roce 1946 začíná plošné očkování proti záškrtu, v 50. letech se totéž děje i s tuberkulózou, stejně jako se začalo plošně očkovat proti tetanu a černému kašli. Tím neúspěšnějším bodem, o němž jsme slyšeli na začátku, byl rok 1960, kdy se podařilo naočkovat přes 90 % dětské populace proti přenosné dětské obrně.

„redaktorka: Profesor Houštěk? Poslední dveře vpravo, tam před těmi kytkami. Chvilí čekám, vyjde asi osmiletá holčička, pak vejdu já a druhými dveřmi i děkan fakulty dětského lékařství [Univerzity Karlovy](#) a hlavní pediatr ČSSR, profesor doktor Josef Houštěk, doktor věd.

Josef Houštěk: No to bylo hrůzné onemocnění. A to, co je pro nás velmi důležité, pro naše socialistické zdravotnictví, pro jeho humánnost, bylo to, že my jsme byli prvním státem na světě vůbec, který toto očkování zavedl důsledně u veškeré dětské populace, a od toho zavedení vlastně se u nás potom už žádný jiný případ novy takové dětské obrny nevyskytl.

“

Tato nemoc sice pro Československo nebyla tak podstatná jako záškrut nebo tuberkulóza, ale velmi nepříjemná, protože v nejzávažnějších případech způsobovala nejen úmrtí dětí, ale také je mrzčila, paralyzovala, hlavně dolní končetiny. Bylo to tedy i viditelné memento toho, že boj s infekčními nemocemi tady ještě není úplně u konce.

Den D pro #očkování proti #covid19 nadešel. Pojdte si spolu s námi připomenout díky seriálu #mujRozhlas historii očkování v Československu tak, jak ji zachytil [@CRozhlas](#) <https://t.co/YEStafK7Cp> #zvukodne pic.twitter.com/8rd0lieVtS

A dětskou obrnu se podařilo skutečně nadobro vymýtit? Ano, podařilo. Jsou tu detaily typu, že existovaly dvě vakcíny – jedna už v roce 1957, ta se očkovala i všude jinde po světě, a pak ta Sabinova druhá vakcína, aplikovaná nikoli injekční stříkačkou, ale dětem se na lžičce v kostce cukru dětem podával sirup. Tuto očkovací látku si možná ještě spousta lidí pamatuje

„Maminky, připravte si lžičky a první z vás může dovnitř.
Dobrý den. Dobrý den.“

Jméno dítěte? Dvořáčková Alena.

Rok narození? 1977.

Holčička je v pořádku? Ano sestřičko. (pořad Československého rozhlasu Sputnik – 20. 9. 1979)

“

Americké úřady měly obavy o testování této druhé vakcíny, protože byla mírně nebezpečnější, ale v Československu jsme toto riziko podstoupili úspěšně, a proto se nám také podařilo být jako první na světě v potlačení dětské obrny. Objevovaly se jen jednotky případů, ty ale byly vždy zanesené ze zahraničí. Po příchodu vojsk Varšavské smlouvy se další vývoj československé epidemiologie, respektive vakcinologie, trochu zastavil, začal stagnovat. Plošné očkovací akce stále pokračovaly. Byl tu pořad velmi silný tým především virologa Dmitrije Slonima:

„K úspěšnému očkování nestačí mít dobrou očkovací látku nebo vyškolené týmy specialistů, lékařů, odborníků, ale velmi nutně je naočkovat co největší počet dětí, tzn. minimálně 96–98 %, a to se v Československu daří skutečně rozumnou osvětou a skutečností, že všichni rodiče dneska u nás nám lékařům, kteří provádíme prevenci, věří.

“

On byl nejvýraznější postavou, která za těmito úspěchy stála, a podařilo se začít očkovat v roce 1969 proti spalničkám a v 80. letech proti příušnicím a zarděnkám. Avšak mezinárodní renomé, které měl například Státní zdravotní ústav za první republiky, se už obnovit nepodařilo a obor začal stagnovat – ta stagnace pokračovala i po roce 89. Na této skutečnosti je nejzajímavější, že v archivu Českého rozhlasu máme největší počet zvuků právě z doby normalizace.

„Nemáme v našich rozhlasových relacích zrovna rádi čísla, ale pár nám jich přeče jen pro ilustraci těch starých zlatých časů dovolte. Nemáme zrovna po ruce údaje nejnovější, ale v porovnání do roku 1970 pro naše účely stačí. Počet dětských oddělení v nemocnicích v roce 1937 – deset. V roce 1946 – 47. V roce 1970 – 205. (Československý rozhlas, 1974)

“

To jest z doby, kdy už hlavní sláva byla za námi, ale Československý rozhlas se zároveň více než kdy dříve zaměřoval na půlkulatá nebo kulatá výročí. 15, 20 let od začátku očkování proti dětské obrně se vytvářely pořady velmi oslavující očkování.

„Snad by stálo za to místo komentářů a výrazů obdivu, které k nám docházejí z celého světa, uvést slova jednoho z nejznámějších pediatrů – profesora Fanconioho z Curychu. Profesor Fanconi na mezinárodním sympoziu v roce 1962 řekl zpravodaji listu L'Unita toto: Nejsem komunista. Musím však říci, že Sověti a Čechoslováci podali skutečně přesvědčivý důkaz o schopnosti svého zdravotnického systému. (Československý rozhlas, 1977)

“

Záměrem ale nebyla jen osvěta, ale samozřejmě se mělo poukázat na to, že jsme úspěšní v socialistickém zdravotnictví a naše spolupráce se Sovětským svazem se zde potvrzuje jako velmi úspěšná.

Očkovací akce se označovaly za velký úspěch. Dá se to všechno přičíst režimní propagandě, která asi lidem ani nedávala na výběr, jestli se mohou, nebo nemohou očkovat, nebo tady byly i jiné faktory? Podle mého názoru ta propaganda určitě musela mít vliv na vnímání očkování, vidíme to i v dnešní době. Když je v některém z autoritativnějších států zavedena cenzura a ovlivňuje své obyvatelstvo, tak většinou je pak ta země skutečně v tom očkování i třeba úspěšnější. Ale žádná data z doby socialismu, jimiž bych toto tvrzení mohl podepřít, nemáme. Pro komunistický režim bylo však zdravotnictví naprostou prioritou a i v 50. letech byl komunistickým ideálem statný, manuálně pracující dělník. Tento obraz nesouzněl se zmračenými lidmi, natož dětmi.

„Naše spolužačka se jmenovala Zdenka. Byli jsme všichni dítka školou povinná. Bujná, divoká a nanejvýš bezstarostná. A pak jednou přinesly kamarádky zprávu, že Zdenka do školy, že stůně, že má horečky. To bylo všechno. Neviděli jsme ji mnoho měsíců. Až jednou ji vešla její maminka na procházku. Na vozíčku. Nezapomněla jsem dodnes na její oči, které se kolem sebe dívaly. Nemoc dostala pro nás konkrétní podobu. (pořad Československého rozhlasu Sputnik 20.09.1977)

“

To byl také důvod, proč očkovací akce proti dětské obrně tolik podporoval stát. Jisté je, že propaganda představovala rozhodně jen jeden z faktorů. Nesmíme také zapomenout, že v době socialismu měla ještě většina populace přímou – a dost často nepřijemnou – zkušenost s nemocemi, proti kterým se očkovalo.

„redaktor: V dnešním pořadu „Představte se sám“ bude hovořit doktor Václav Lekeš starší, emeritní obvodní lékař v Rožďalovicích.“

Václav Lekeš st.: Jmenovitě si pamatuji na tu nejstrašnější epidemii, která přišla, bylo to ve vesnici Pojedy. Tam začala dětská obrna. A tam byla postižena takřka celá vesnice, tou epidemií. (Pořad Československého rozhlasu Představte se sám, 1967)

“

Tato zkušenost se z dnešní společnosti přirozeně vytratila a paradoxně dnes, v době koronavirové krize, se můžeme ptát, jestli se důvěra v očkování nevrátí právě proto, že opět nabere zkušenost s takto závažnou nemocí. A nakonec je asi také dobré upozornit na to, že existují studie, které ukazují na to, že čím je společnost ekonomicky rozvinutější, tím je také vůči očkování skeptičtější. V tomto smyslu můžeme přemýšlet o tom, jak jsme se za socialismu stavěli k očkování a jak se k němu stavíme dnes. Když ještě uděláme takové historické okénko, je zřetelně vidět, že na západě vznikala antivakcinační hnutí už se začátkem plošných očkování, tedy po druhé světové válce, v druhé polovině 20. století, kdežto u nás je to věc posledních nejméně 20 let. Právě to je důkaz toho, že nějaká volnější debata o očkování se u nás vede strašně krátce. Zatímco dnes ve východní

Evropě sice máme pořád výraznou převahu proočkované populace, tak ten trend klesá, zatímco na západě, tam je ten trend opačný: proočkováno je méně lidí, ale důvěra roste.

Na proměnu v názorech lidí a na efektivitu očkovacích kampaní lze nahlížet z více úhlů pohledu. Jeden ten pohled, který se teď objevuje – už jsi na něj narazil, zmiňoval ho třeba i kancléř prezidenta Vratislav Mynář v minulém týdnu – a to je argument, který zaznívá nejen v souvislosti s očkováním. Nutno dodat, obecně se objevuje i v souvislosti s tažením proti pandemii covidu. Ten argument zní, že je výhoda autoritářských režimů, třeba Číny, oproti demokratickým společnostem. Když budeme vycházet z tohoto argumentu, dá se říct, že úspěšné očkovací kampani v „škodí“ ta otevřená demokratická společnost, nebo že se očkovacím kampaním v otevřených demokratických společnostech daří hůř? Ano, ten trend je zřejmý, ale zároveň bych tu odpověď nestavěl tak vyhraněně. Je sice pravda, že v současné demokratické společnosti mohou lidé vyjadřovat svůj názor k očkování a mohou vyjadřovat i nepodložené názory na očkování, takže je daleko těžší přesvědčit všechny občany o prospěšnosti vakcinace. Ale zase z toho nelze úplně vyvozovat, že autoritářské režimy v tomto ohledu nabízí nějakou přijatelnější variantu očkovací strategie.

„Novinář: Pane kancléři, já mířím třeba například k výroky prezidenta Zemana, kdy v naší Partii označil odmítače očkování a řekl, že jsou lehce dementní. Je toto chytré? Jsou tyto výroky chytré od prezidenta republiky?

Vratislav Mynář: Víte, já si myslím, že za těch několik desítek let, co jsme po revoluci, tak si trochu tu demokracii zaměňujeme s tím, že si můžeme všechno dovolit. A použil bych tady příměr, že v některých věcech příliš demokracie škodí. (9. 3. 2021)

“

Nedávno byla ve Vínohradské 12 vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** Denisa Hejlová, která říkala zajímavou věc. V jádru antivakcinačního hnutí nestojí lidé, kteří by se vymezovali vůči politice před rokem 89. Tato starší generace už skutečně proti očkování většinou nemá závažnější výhrady. To jádro je především u mladší generace – a není to jen u nás, ale i třeba v Izraeli nebo jinde. Důvod? Je to vliv především algoritmů sociálních sítí, ale také nějaké přispění zemí, jako je Rusko, které na toto téma rozjízdí další ze svých hybridních informačních válek proti západu. Za současnými antivakcinačními hoaxy stojí zájmy mocností, které nejsou demokratické. Takže nelze úplně tvrdit, že kdybychom měli autokratičtější režim, bylo by pojetí očkování bezvýhradně lepší. Pak bych ještě odkázal na novináře a odborníka na sociální média Petera Pomerantzeva, který nazývá tu dnešní strategii tu dnešní v porovnání se strategií před rokem 1989 jako cenzuru přehlušování. To znamená, že před rokem 89 byla cenzura taková, že se zakázalo o nějakých nepřijatelných názorech mluvit. Dnes se, řekněme, respektují nebo tolerují, řekněme, zároveň se přehlušují nějakými fake news nebo nepodloženými informacemi, které zahlcují veřejný prostor. Lidé dnes mají těch informací přebytek, tím pádem u nich vzrůstá nejistota, protože nevědí, kterým z nabízených názorů mohou věřit a kterým nikoliv. Na lidi působí negativně jak přemíra informací, tak jejich nedostatek. Když se vrátím k období socialismu, tak na jednu stranu jsme zde měli spoustu úspěchů v otázce proočkování společnosti, ale na druhou stranu zde potom máme určité třeba epidemie. V roce 79 epidemie hepatitidy B v severních Čechách, o ní se absolutně v médiích nemluvalo. A stejně tak například – a to je problém také epidemiologický – to byl problém nehody v jaderné elektrárně Černobyl v roce 86.

„Některé agentury na západě rozšířily zvěsti o tom, že při havárii zahynuly tisíce lidí. Ve skutečnosti zahynuli dva lidé a hospitalizováno bylo celkem 197 lidí, z nichž 49 opustilo nemocnici po vyšetření. Práce závodů, kolchozů, sovchozů i institucí pokračují normálně. (Československý rozhlas, 1986)

“

To byl také velký problém pro zdraví československých obyvatel, o kterém se Češi a Slováci dozvěděli až o pár dnů později.

Jedním z úhlů, skrze který se často díváme na ty dnešní události, je solidarita v rámci společnosti. Očkování je vnímáno jako solidární krok – jednak s vlastním okolím, ale například s těmi, kteří jsou nemocní, nemohou sami být očkováni a musí se spoléhat na imunitu celku. Když se díváme na data o proočkování třeba před 40, 50 lety v tehdejším Československu a ta dnešní – asi by se nabízelá interpretace, jestli společnost nebyla za komunismu solidárnější. Je možné to takto vnímat? Obstojí tento argument? Myslím si, že se to tak úplně říct nedá. Musíme si uvědomit, že solidarita byla vytvářena shora, byla vytvořena uměle a tak trochu vynucována. A vynucená solidarita s sebou nese také reakci, která přijde, když už to vynucení pomine. Je to tedy jen jeden z bodů a jedno z vysvětlení, proč se v 90. letech například tak rozvolnila morálka vzhledem k proočkování společnosti. Ale epidemiologie v 90. letech docela strádala, tak trochu se na ni zapomnělo a k uklidnění té situace určitě nepřispívala ani nějaká komunikace ze strany úřadů, ministerstva zdravotnictví apod., kdy se lidem nevyšvětlovalo, proč by se měli očkovat, ale spíš se stále žilo v domněnku, že lidé vědí, že je to nutné. Nicméně lidé se časem samozřejmě začali ptát, a s přibývajícimi nepravdivými informacemi o očkování, se společnost postupně začala očkování obávat – anebo alespoň jeho části. Trvalo v podstatě docela dlouho, než si ta nová politická garnitura uvědomila, že je třeba věci o očkování lidem začít vysvětlovat a ne mlčet a nařizovat. Já bych se možná ještě v této souvislosti zmínil o tom, že po tom roce 89 se v Československu, potažmo v České republice, na epidemiologii trochu zapomnělo. Probuzení přišlo v roce 2003, kdy se ve světě objevil nebezpečný koronavirus SARS-COV způsobující syndrom náhlého selhání dýchání. A přestože tento SARS do Česka nakonec nedorazil, tak upozornil politické špičky a všechny v oboru na to, že zde například neexistují úplně skvěle zařízené infekční kliniky nebo že zde proti takovým nebezpečím nemáme úplně připravenou infrastrukturu.

„Často se setkávám s tou otázkou, zda čtyři lůžka na Českou republiku stačí, u těchto závažných onemocnění. Já bych tady chtěl upozornit, že i vyspělé státy jako Německo, Francie mají těch lůžek čtyři nebo osm, a že v případě opravdu závažných epidemií by ten systém samozřejmě musel být určitým způsobem modifikován, a že i na tu modifikaci jsme v rámci České republiky připraveni. (Český rozhlas, 2003)

“

Možná si připomeňme, že k výraznému nárůstu popíračů očkování přispěla v roce 2009–2010 i prasečí chřipka.

„Moderátor: Toto není fatální nemoc, vidím v prasečí chřipce stejnou bublinu jako v různých globálních oteplováních. Proč jsou, pane Volfé, slova prezidenta republiky Václava Klause, který mimo jiné odmítá povinné očkování proti tomuto typu chřipky.

Souhlasíte s ním?

Jaroslav Volf: Jestli někdo odmítá očkování, tak my mu podáváme ruku, aby mohl ochránit své zdraví. Jestli nepotřebujeme chránit zdraví hlavy státu, tak ať se pan prezident neočkuje. (ČT, 2010)

“

V návaznosti na to očkování, které ve finále příliš neproběhlo, protože to také bylo v době ekonomické krize a ty vakcíny, které se nakoupily, se ve velké míře musely nakonec vyhodit.

Pokud se vrátíme k očkování proti covidu, tak ten úspěch kampaní v jednotlivých zemích, případně i neúspěch, je už teď předmětem srovnávání. Ve Vinohradské 12 jsme nedávno mluvili o důvodech úspěchu očkování v Izraeli. Tamní obyvatelé v souvislosti s vakcinační kampaní mluví o národní hrdosti a to téma tak prezentují i tamní politici. Ty ses probíral audiozáznamy z dob komunistického Československa, kdy se také asi akcentovala národní hrdost. Dá se říct, do jaké míry může očkování souviset s národní identitou – s pojmy, jako je národní hrdost, patriotismus atd.? Myslím si, že se pojí velmi. Očkování je téma, které se s národní hrdostí pojí automaticky, aniž nad tím musíme dlouze přemýšlet. Zajímavé je i to, že opravdu v tomto ohledu nejde o dobu, kdy se očkování provádí, nebo o politický režim, ve kterém se tak děje. Národní hrdost opravdu postupuje tématem očkování po celé 20. a 21. století, možná i 19., kdybychom se vrátili více do historie. Svým způsobem to trochu dává. Existují i americké studie, které potvrzují, že například dodržování proticovidových opatření je přijatelnější pro lidi, kteří mají větší přichylnost k národu, a je to pro ně pozitivní motivátor být hrdými patrioty. Očkování ale právě přináší určité srovnání, soutěžení, rivalitu, každý se chce pochlubit svými úspěchy. Znovu se vracím k tomu nejzářnějšímu příkladu, který je v našem archivu nejvíce přítomný. Jsou tam tři velmi dlouhé pořady ze 70. let o zmiňovaném očkování proti dětské obrně. Opravdu je znát, jak to téma rezonuje – nevím, jestli u posluchačů, nicméně určitě u autorů nebo u lidí, kteří tyto pořady vyráběli nebo zadávali. Je znát, že motivací pro jejich výrobu je posílení národní hrdosti a samozřejmě i socialistického zřízení.

Byla Československá republika vnímána jako extrémně úspěšná země v očkování i v zahraničí? To právě ne – a máme zde i vzpomínky lidí, kteří se této velké očkovací akci účastnili – byli v podstatě jejími stvořiteli, mluvím teď například o epidemiologovi Ervínu Adamovi. Ten vzpomíná na to, že se nepodařilo přenést československý úspěch do zahraničí. Když se dnes podíváte třeba na web, tak o československém úspěchu v boji s dětskou obrnou se opravdu dozvíte možná až na nějaké druhé, třetí stránce v Googlu, v prvé řadě se dozvíte o vynálezci vakcín proti dětské obrně, to jsou Američané. V zahraničí se o tom úspěchu tolik neví. Podle Ervína Adama je to proto, že se o tom málo publikovalo v mezinárodních odborných časopisech, že se o tom málo mluvilo. Očkovací akci v Československu v podstatě přebil Sovětský svaz, který to testování Sabinovy vakcíny provedl na daleko větší části populace a naočkoval daleko více lidí. Mně z toho vyplývá, že pro menší státy, jako je Česko třeba, je téma očkování určeno primárně pro domácí publikum. Řeší se hlavně témata typu – jestli jsme první, aby se o nás vědělo ve světě, nebo jestli máme vlastní kapacity na výrobu naší vakcíny, abychom byli soběstační. Ale hlavním cílem je oslovit domácí poptávku, zatímco velké státy, které vakcíny vyrábějí, chtějí oslovit celý svět a upevnit si svoji geopolitickou pozici ve světě. Ty to dělají skrze vakcinační diplomacii. Myslím si, že tímto prizmatem se můžeme dívat i na současnou situaci – máme zde několik příkladů, takové poukázání, abychom byli dostateční patrioti a byli na český národ hrdí.

„My profession is businessman, crisis manager, actually Prime Minister of Czech republic. I won six time elections. And we have results therefore. Best in covid. (2020)

“

Pamatujeme si slavný výrok premiéra Babiše „best in covid“, pokračují i snahy o výrobu vlastní vakcíny. Možná mohu ještě uvést příklad, kdy ministr Blatný jel do nemocnice v Chebu, která v té době kolabovala. Na otázku novinářů, jestli pacienty neodvážet do Německa spíš než po republice, kde je to dál, argumentoval tím, že Česká republika se o své pacienty postará a že to byl jeden z hlavních důvodů, proč se spolupráce s Německem tehdy z jeho pohledu neuskutečnila.

Prostřednictvím rozhlasového archivu máš hodně intenzivní možnost sledovat, jakou paměťovou stopu nám tu po sobě zanechaly předchozí generace. A zároveň to všechno pozoruješ z pozice historika, člověka, který může uvažovat o tom, jak asi bude vypadat ta paměťová stopa, kterou tu zanecháme my. Když se díváš právě na ty současné výroky, které jednou také skončí v archivu, dokážeš si tipnout, jak se jednou bude mluvit o době, v níž se teď nacházíme? Na jakou historickou paměť si tu teď zakládáme? To bych hrozně rád věděl, protože naše oddělení například spravuje databázi výročí pro Český rozhlas a vždy si klademe otázku: bude tato událost relevantní za 10, 15, 50 let, možná 100? Já si skutečně jen tipnu nebo to je možná přání. Přál bych si, abychom nezapomněli na to, že jsme v tuto chvíli černý flek v Evropě, že jsme v poslední měsíce možná skutečně nejhorší na světě v boji s covidem. Jestliže tuto paměť potlačíme, tak se z ní nedokážeme poučit. Nebude to ale samozřejmé. Dost možná se jednou bude vzpomínat na to, jak jsme v první fázi boje s covidem byli opravdu nejlepší na světě, a ta druhá část skončí v propadlišti dějin. Doufám, že to tak nebude, ale hodně záleží na tom, kdo v následujících letech povede tuto zemi. Faktem je, že se můžeme podívat, jak se nyní třeba Čína staví ke své roli v koronavirové krizi. Přestože to tam v podstatě vzniklo, tak dnes je Čína zemí, která vyváží vakcíny primárně do třetího světa, ale i jinač. A dá se říct, že tato její iniciativa úplně přehlušila ty nešťastné počátky celé této celosvětové krize. Nevím, jak to bude v dalších letech, ale přál bych si, abychom na tuto – velmi smutnou – část naší historie nezapomněli.

První dvě etapy super volebního roku dopadly pro německou Křesťansko demokratickou unii neslavně

RÁDIO, Datum: 15.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 2, Poslechovost pořadu: 181 266

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

První dvě etapy super volebního roku dopadly pro německou křesťanskou demokratickou unii neslavně. V zemských volbách v Bádensku Württembersku a Porýní Falcí skončila strana kancléřky Angely Merkelové pokaždé až druhá. S velkou ztrátou na vítěze. A tím byli v prvním případě Zelení a ve druhém Sociální demokraté. Ani v jedné spolkové zemi se CDU zřejmě nestane součástí vládní koalice. Zvláště citliví je pro křesťanské demokraty neúspěch v Bádensku Württembersku, které bylo dlouhé roky považováno za jejich volební baštu. My jsme teď ve spojení se Zuzanou Lizcovou z Institutu mezinárodních studií **Fakulty**

sociálních věd Univerzity Karlovy . Dobrý den.

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy
Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Média označují ten výsledek CDU v těchto volbách za debakl. Je namístě takhle silné označení?

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Myslím, že se v tomto směru CDU nemusí vůbec nic nalhávat, skutečně ten výsledek první velmi nepříjemný. Jak už bylo zmíněno Bádensko Württembersko bylo tradičně vlastně velkou zapadnou CDU. Platila tam za nejsilnější stranu, podobně jako v sousedním Bavorsku dodnes platí CSU. Takže tam je to nepříjemné a ještě navíc vlastně se zdá, že vypadne i z té vládní koalice. V Porýní Falci je ten výsledek nepříjemný z trochu jiného důvodu, a to z toho, že CDU ještě v lednu měla preference, které běžně odpovídali konkurenční sociální demokracie, takže mohla doufat na lepší výsledek ale během těch posledních týdnů se propadla a dopadlo to, tak jak už všichni víme. A samozřejmě, co je velmi nepříjemné je, že tito porážky přicházejí na počátku toho letošního supervolebního roku.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A kde tedy hledat příčinu toho neúspěchu křesťanských demokratů?

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

To je samozřejmě složitě a všechny strany si to interpretují tak, jak se to nejlépe hodí právě jim. CDU/CSU se snaží neskrývat tu volební porážku, ale zároveň upozorňovat na to, že v obou spolkových zemích čelila velmi populárním předsedům vlády konkurenčních politických stran /nesrozumitelné/ to byl Winfried Kretschmann ze strany zelených a /nesrozumitelné/ z SPD. Oba 2 tito politici to velmi populární a tedy i díky tomu se jejich stranám podařilo vyhrát. Na druhou stranu právě ostatní politické strany, kromě CDU/CSU se snaží poukazovat na to, že ten problém je širší, že CDU/CSU poškodila vlastně i probíhající aféra ohledně nákupu roušek a poslední době kritizovaná nebo kritizovaný způsob, jakým způsobem vlastně spolková vláda zvládá pandemii koronaviru.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Na jedné straně tedy velmi populární lídři dalších stran. Na druhé straně hledání složitě, hledání nového lídra po ohlášeném odchodu Angely Merkelové v CDU. Může mít i tohle svůj význam, to složitě hledání někoho, kdo nahradí Angelu Merkelovou?

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě je to další faktor, který se v té debatě velmi často objevuje. 2 nástupce Angely Merkelové, respektive už její nástupkyně Annegret Kramplové Karrenbauerové v lednu byl zvolen Armin Laschet, ale je to politik, který tedy ministerským předsedou nejlidnatější spolkové země v Severní Porýní Vestfálsko, ale vlastně nebyl zvolen nějakým zdárným výsledkem. Už na začátku říkalo, že ty volby, které proběhly právě včera budou důležitým signálem o tom, jestli se právě Armin Laschet stane i kancléřským kandidátem v těch podzimních spolkových volbách. A ta jeho pozice se po včerejšku rozhodně neulehčila.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Mohu se ty první neúspěchy CDU odrazit i na její spolupráci s bavorskou křesťanskosociální unií?

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Myslím, že na té celkové podobě spolupráce dvou sesterských stran se snad neznění to o čem se hovoří a je to, že právě namísto Armina Lascheta jako předseda té větší CDU by mohl být kancléřský kandidát zvolen Marcus Heather, což je jeho kolega tady předseda CSU Bavorska. Takže možná tyto vnitrostranické debaty budou v příštích týdnech probíhat a budou tady tu spolupráci obou stran ovlivňovat.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Podíváme se teď na vítěze v Bádensku Württembersku, to byla strana Zelených. Můžete ukázat, že Zelení budou mít zelenou v celém Německu, že se dá čekat jejich vzestup v celém Německu?

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Myslím, že takhle automaticky se to říct nedá. Ten jejich výsledek v Bádensku Württembersku skutečně byl daný tím, že tam mají mimořádně populárního politika v čele, který dovede oslovit i voliče daleko za hranicemi jeho vlastní strany. Celostátní preference zelených se momentálně pohybují někde kolem 20 %, takže daleko zatím výsledkem přibližně 33 %, který dosáhli v Bádensku Württembersku. Zelení byli hodně na vzestupu před koronavirovou pandemií, kdy německou politickou scénu ovládal ekologická témata, ale od té doby vlastně spíše stagnují.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Zuzana Lizcová z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy . Děkuju, hezké odpoledne.

Zuzana LIZCOVÁ, Institut mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Také děkuji, na shledanou.

15. března 1939: S nacistickou okupací i protektorátní minulostí jsme se nevyrovnali, říká historik [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.03.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303

ROZHovor – Na duši národa zanechala velkou jizvu, která je stále živá. Datum 15. března 1939, kdy nacistické Německo zahájilo okupaci země a o den později Adolf Hitler vyhlásil Protektorát Čechy a Morava, představuje pro tuzemské dějiny trvalé trauma. Historik Ústavu pro studium totalitních režimů Jaromír Mrňka se domnívá, že s okupací a protektorátní minulostí jsme se dodnes nevyrovnali. „Okupace nepochybně zásadně ovlivnila vývoj v českých zemích na dlouhá léta. V našem národním

příběhu potom slouží jako jedno z traumat, do kterého byla tentokrát vytěsněna řada politováníhodných selhání české společnosti a jejich elit v tomto náročném období," říká v rozhovoru pro EuroZprávy.cz Jaromír Mrňka.

doporučujeme

Zamračená obloha, z níž se snášel sníh, korespondovala s temnou náladou vlastenců, kteří přihlíželi, jak 15. března 1939 v šest hodin ráno vtrhla německá nacistická armáda a obsadila zbytky už okleštěné země po Mnichovské dohodě. Následný den pak vůdce a říšský kancléř Adolf Hitler vyhlásil Protektorát Čechy a Morava.

Historik Ústavu pro studium totalitních režimů Jaromír Mrňka si netroufne říci, zda 15. březen 1939 představuje nejčernější datum v tuzemské historii a předčil tak další tragické milníky země, do nichž patří srpnová invaze z roku 1968, anebo čtyři sta let stará bitva na Bílé hoře. „Dějiny nejsou žádná soutěž. Jedná se o sled událostí, kterým zpětně dáváme nějaký smysl. Právě kolektivně sdílená a nacionálně rámovaná zkušenost učinila z 15. března 1939 zpětně zlomové datum,“ míní expert na společnost v diktatuře o události, od níž dnes uplynulo 82 let. První jednotky na území vstoupily už o den dříve, obsadily hospodářsky důležitou Moravskou Ostravu.

Absolvent **Univerzity Karlovy**, na jejíž **Fakultě sociálních věd** nadále působí, tvrdí, že obsazení českých zemí bylo dlouhodobým cílem nacistů. Odborník na roli násilí při převratných událostech českých dějin 20. století je přesvědčený, že Velkoněmecká říše se obávala vypuknutí války ve chvíli, kdy by na ni ještě nebyla připravena. „Proto také při obsazování takzvaného zbytkového Česka postupovala velmi opatrně. Mezinárodnímu obecenstvu tedy připravila divadelní představení o protektorátu. Záměrně přitom použili zmíněný pojem. Převzetí neživotaschopného státu pod svoji ochranu zní přeci lépe než anexe, kterou obsazení reálně opravdu bylo.“

OBSAZENÍ ZEMĚ NĚMCI BYLO OBYČEJNOU ANEXÍ

Pane doktore, považujete datum 15. března 1939, kdy započala německá okupace Čech, Moravy a české části Slezska za nejčernější datum v tuzemské historii, které předčí invazi ze srpna 1968, anebo i bitvu na Bílé hoře z roku 1620?

Dějiny nejsou žádná soutěž. Jedná se o sled událostí, kterým zpětně dáváme nějaký smysl. Podobně nacistická okupace a následné vyhlášení německého protektorátu uzavíraly předcházející vývoj a přinášely nové výzvy. Současníci pravděpodobně krátce pocítovali velkou úlevu z ukončení předchozího dlouhého napětí a nebezpečí války. Zároveň v nich okupace vzbuzovala nové obavy. Následné podoby teroru z válečných let si ovšem ještě nedokázali ani představit. Právě kolektivně sdílená a nacionálně rámovaná zkušenost učinila z 15. března 1939 zpětně zlomové datum. Nicméně se jednalo o událost, která srovnatelně s výše jmenovanými nepochybně zásadně ovlivnila vývoj v českých zemích na dlouhá léta. V našem národním příběhu potom slouží jako jedno z traumat, do kterého byla tentokrát vytěsněna řada politováníhodných selhání české společnosti a jejich elit v tomto náročném období.

Mnichovskou dohodou započalo oklešťování Československa. Lze německé obsazení a následné vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava považovat za obyčejnou anexi?

Obsazení českých zemí bylo dlouhodobým cílem nacistické politiky. Bylo důležité jednak kvůli představám o přirozeném životním prostoru německého národa. Jednak ze strategických důvodů, kvůli výrobním kapacitám a přístupu k surovinám. Zároveň se ale představitelé Velkoněmecké říše obávali vypuknutí války ve chvíli, kdy by na ni ještě sami nebyli připraveni. Proto také při obsazování takzvaného zbytkového Česka postupovali velmi opatrně. Mezinárodnímu obecenstvu tedy připravili divadelní představení o protektorátu. Záměrně přitom použili zmíněný pojem, který uplatňovaly také západní státy v koloniální politice. Převzetí neživotaschopného státu pod svoji ochranu zní přeci lépe než anexe, kterou obsazení reálně opravdu bylo. Bylo chybou, že prezident Edvard Beneš po Mnichovské dohodě na nátlak Němců 5. října 1938 abdikoval?

Po bitvě je každý generálem. Prezident Beneš je jednou z nejvíce obdivuhodných a zároveň nejvíce rozporuplných postav našich moderních dějin. Mnichovská dohoda pro něj byla obrovským selháním, se kterým se sám teprve musel v zahraničním exilu vyrovnat. Svůj tehdy zesměšňovaný útek do zahraničí nakonec přetavil ve vítěznou misi za poválečné obnovení Československa. V tehdejší mezinárodní situaci to nebylo nic samozřejmého a vyjednávání z pozice nikým nezvoleného představitele neexistujícího státu bylo tím těžší. Beneš se v této době projevil především jako vynikající státník a reálný politik. Ale zároveň postupoval jako cynický pragmatik, který neváhal svému vyššímu cíli bez váhání obětovat mnoho lidských životů. Po Benešovi se hlavou státu stal 30. listopadu 1938 Emil Hácha, kontroverzní postava dějin. Jak byste právníka, který se zabýval literární i překladatelskou činností, charakterizoval?

Podobně jako po Beneši u něj platí, že ve své roli musel selhat. Pokud by nepřijal prezidentskou funkci za takzvané druhé republiky, pravděpodobně by jako řada jiných nezivalečných postav upadl do úplného zapomnění. Jeho odhodlání sloužit českému státu za každou cenu však vedlo k úplnému rozkladu jeho morálních přesvědčení. A skončilo zejména velkou osobní tragédií. Hácha ochota hrát podle okupantských pravidel představení na protektorát bohužel dodávala nacistické politice zdání oprávněnosti a zákonnosti. Vědomé či nevědomé přijetí spoluzodpovědnosti bylo jeho největším selháním.

Hácha nemůže být považován za hrdinu. Na druhou stranu, měl vůbec šanci na nějaký větší vzdor? Sice se na setkání v Berlíně s Adolfem Hitlerem distancoval od Masaryka i Beneše, ale například protestoval u říšského protektora Konstantina von Neuratha proti germanizaci, v říjnu 1939 odmítl slib věrnosti Hitlerovi a v listopadu 1939 požadoval propuštění zatčených vysokoškolských studentů. Proč tak činil, lze říci, že mohl částečně procitnout?

Jako většina lidí se z počátku domníval, že protektorát je obdobou rakouské nadvlády z doby monarchie. Tedy že umožní reálně politicky jednat, vznášet požadavky a vyjednávat. Své roli státního prezidenta zpočátku opravdu věřil. A nacisté v zájmu udržení pro ně důležitého klidu jej podobně jako celou společnost v této iluzi záměrně utvrzovali.

HROZBA O BOMBARDOVÁNÍ VYVOLALA U HÁCHY INFARKT

Proč Hitler na Jozefa Tisa, předsedu Hlinkovy slovenské ľudové strany (HSL), vyvíjel už 13. března 1939 v Berlíně nátlak, aby vyhlásil nezávislost Slovenska?

Předně musím říci, že se nejednalo až o tak závažný požadavek, jak se nám může dnes zdát. V rámci Česko-Slovenska měly jednotlivé země už dříve silně autonomní postavení. Přesto se pražská vláda snažila nadále udržet nadvládu nad celým územím. Když se asi týden před okupací objevily první zprávy o možném vyhlášení samostatnosti, snažila se jí zabránit vysláním armády a vyhlášením vojenské diktatury. Na druhou stranu vše zapadalo do Hitlerovy snahy definitivně dokončit rozklad z jeho pohledu nepřirozené československé státnosti. Proto vyhrožoval Tisovi svolením k maďarské okupaci Slovenska. Vytvořením tohoto fait accompli (hotová věc, daný fakt – pozn. red.) chtěl totiž Hácha dostat do pozice, v níž bude nacistická okupace jediným logickým řešením.

Jaromír Mrňka patří mezi uznávané experty na 15. březen 1939. Proto jeho postřehy zaznívají i v České televizi, kde například hovořil při osmdesátém **vyročí** tragické události. / foto: archiv Jaromíra Mrňky

Když byl prezident Hácha 14. března 1939 pozván do Berlína do dnes již neexistující budovy Nového říšského kancléřství na jednání se špičkami Německé říše, tušil, že Česko-Slovensko čeká invaze, anebo se spoléhal na Mnichovskou dohodu, která zaručovala mír? Nebyl naivní, když se mylně domníval, že němečtí nacisté budou respektovat uzavřené dohody a mezinárodní právní normy?

Ačkoliv se předtím objevovaly neověřené zprávy o rozsáhlých přesunech armádních jednotek na říšském území směrem k českým zemím, nikdo jim nevěnoval přílišnou pozornost. Hácha podle všeho netušil vůbec nic. Hranice Česko-Slovenska sice nebyly mezinárodně garantovány, ale představitelé pražské národovecké autoritativní vlády v čele s agrárníkem Rudolfem Beranem se snažili nacistům co nejvíce přizpůsobit. Hácha do Berlína vyrazil zjistit, jaké jsou Hitlerovy záměry. Při ponižujícím čekání na přijetí (Hácha musel čekat, až Hitler zhlédne film a přijal jej v půl druhé ráno následujícího dne, tedy 15. března – pozn. red.) se pravděpodobně rozplynuly jeho poslední naděje na jakékoliv vyjednávání. Ale až do brzkého rána 15. března 1939 netušil nic. Napovídá tomu také následný šok ze zpráv o okupaci a z výhrůžek bombardováním Prahy, které prezidentovi způsobily srdeční infarkt.

Kdyby jej srdeční příhoda nepostihla, mohl jednání ještě zvrátit? A co by říšští představitelé dělali, kdyby Hácha infarkt v Berlíně nepřežil?

Víte, historici slovo „kdyby“ moc nemají rádi. Jak jsem již říkal, okupace byla hotovou věcí. Hácha na ní nemohl změnit vůbec nic. I pokud by býval skutečně měl připravený nějaký vyjednávací plán, stejně by nakonec souhlasil se vznikem protektorátu. Na jednání byl navíc přítomný také ministr zahraničí František Chvalkovský, který by v nich po Háchově úmrtí pravděpodobně pokračoval. Nebylo by to nic, s čím by si obratná nacistická propaganda neporadila. A v rodícím se protektorátu by se určitě našel nějaký náhradník, schopný vykonávat nejvyšší státní funkci a ochotný s nacisty spolupracovat.

Nezaráží vás, že Němci svolili, aby v čele protektorátní vlády stanul Alois Eliáš, který byl symbolem českého vlastenectví? Vše bylo součástí již zmiňované hry na ochranu českých národních zájmů. Nacisté záměrně zpočátku vybrali za protektora diplomata a veterána první světové války Konstantina von Neuratha, kterému byl Alois Eliáš důstojným protějškem. Nový premiér byl starosvětský konzervativce a voják. Při převzetí funkce řešil spíše morální dilema, ale převládla u něj podobně jako u Háchy smysl pro povinnost. Zvolil na první pohled menší zlo, protože nedokázal rozpoznat podstatu nacismu. Je českým zosobněním tehdejší neschopnosti odhalit extrémní povahu nacistické politiky. Když se domníval, že nacisté budou tolerovat jeho dvojakou hru předsedy vlády spolupracujícího s exilem a odbojem, osudově se zmylil. Uvedený omyl až anekdoticky vystihuje známá chlebičková aféra z podzimu 1941, kdy odboj na audienci u premiéra záměrně smrtelně nakazil kolaborující novináře kritizující jeho postoje. Než v důsledku náказы jeden z novinářů Karel Lažnovský zemřel, dorazil mezitím do Prahy Reinhard Heydrich a vyhlásil stanné právo. I do českých zemí tím dolehly důsledky letního zahájení vyhlazovací války na Východě. Následovalo prudké zhoršení zdejších poměrů. Tato současníky nejdříve nepostřehnutá a zároveň extrémní proměna se naplnila během necelé tři čtvrtě roku. Od Heydrichova nástupu do jeho úmrtí. A zároveň mezi uvězněním a smrtí Aloise Eliáše, který byl jako jediný premiér okupovaného státu nacisty popraven.

BENEŠE V EXILU ZAČALI SPOJENCI BRÁT VÁŽNĚ AŽ PO ATENTÁTU

Největším hrdinským počinem v Protektorátu Čechy a Morava byl atentát československých parašutistů, který spáchali na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Souhlasíte? Navíc mocnosti po útoku na Heydricha anulovaly Mnichovskou dohodu, která odkrojila třetinu země.

Operace Anthropoid byla především nutným krokem k uznání prezidenta Beneše jako představitele československé vlády v exilu. Do té doby jej spojenci nebrali příliš vážně. Protože si prezident musel být vědom důsledků, které podobná vojenská akce na území protektorátu přinese, bylo to zejména jedno z jeho pragmatických, cynických, nicméně nezbytných rozhodnutí, na která jsem narážel v úvodu. Také díky útoku na Heydricha totiž došlo po válce k obnovení Československa.

Naopak největším zrádcem byl někdejší legionář Emanuel Moravec, ministr školství a lidové osvěty protektorátní vlády.

Benešovi přitom nejdříve rozmlouval mnichovský diktát, ale pak zcela otočil a dosáhl u Němců takového postavení, že se ho obával i Emil Hácha. Co stálo za Moravcovou názorovou proměnou?

Znáte pohnutky k tehdejším rozhodnutím bychom si samozřejmě jako historici velmi přáli, ale na vaši otázku by pravděpodobně neznal odpověď ani sám Moravec. Jeho osud nám nicméně odkrývá mnohé, co jsme o protektorátu z naší kolektivní paměti raději vytěsňili. Známe velmi dobře exilový a odbojový příběh, který nám tehdejší společnost jednoduše rozděluje na padouchy a hrdiny. Příběhy Emanuela Moravce a jemu podobných nám ale ukazují, že i přesvědčení vlastenci mohli považovat protektorát za cestu k rozvíjení českých národních zájmů. Zvykli jsme si nahlížet na válku z pohledu vítězů a hlavně víme, kdy a jak skončila. Byly ale chvíle, kdy to nikdo nevěděl. Tisíciletá říše a nacistická okupace působily jako konečný bod dějin.

Můžeme se domnívat, že také Moravec považoval spolupráci na nacistických plánech k rasovému šlechtění obyvatel českých zemí za jedinou cestu k zajištění přežití alespoň části českého národa, který pro něj byl nejvyšší hodnotou. Možná v tom byla značná dávka oportunismu a fatalismu, ale rozhodně to nebylo tak nelogické, jak se nám může dnes zdát.

Kterak Češi, Moravané a Slezané obstáli během protektorátu?

Historikovi nepřísluší hodnotit, jak kdo obstál. Může jen zkoumat, co všechno stálo za rozhodnutími, která nám třeba dnes připadají nemorální či nepřiměřená. A ukázat, kam příslušná rozhodnutí vedla. Pokud se ale podíváme třeba na podobu poválečného soudního vyrovnávání se s okupací, na probíhající etnické čistky v té době, na celkovou proměnu politického systému a poměrně snadný nástup komunistické diktatury, současníci očividně s předcházejícím vývojem společnosti příliš spokojeni nebyli. A s protektorátní minulostí jsme se soudě podle převládající mýtické povahy našeho národního příběhu o nacistické okupaci nevyrovnali dodnes.

Zanechala okupace z 15. března 1939 na duši národa dodnes hmatatelné stopy?

Jak jsem už zmiňoval, představuje 15. březen především hluboké, generačně sdílené trauma. To se ostatně ukázalo již v roce 1968, kdy sovětské tanky sice částečně nacistickou okupaci překryly, zčásti ale březnové trauma ještě prohloubily.

Zprostředkovaně se tohle trauma přenáší na celé období let 1938 až 1945. A patří k lidské přirozenosti, že podobně zraňující události neradi analyzujeme. Převažují city, které jsou opakem rozumné snahy věcem porozumět. Přeživší po válce úmyslně skryli svoji spoluvinu za podobu nacistické politiky a zamlčeli každodenní hanebné kompromisy, při nichž záměrně zavírali oči nad zlem. Ze všeho obvinili Němce a kolaboranty. Protože na tomto výkladu doposud lpíme, nemůžeme zatím vědět, co všechno si v sobě všichni z protektorátu neseme.

Netají se rozpaky, jak velký náskok agentura Kantar CZ přisuzuje koalici Pirátů se Starosty a nezávislími ve svém nejnovějším předvolebním výzkumu. Politologa Ladislava Mrklase zarazí, že zatímco u jiných modelů má aliance podobný výsledek jako hnutí ANO, nyní peloton politických stran vede s náskokem dvanácti procent. „Tak obrovský nárůst mně doslova přijde jako spadlý z Marsu,“ říká pro EuroZpravy.cz Ladislav Mrklas, jenž predikuje, že vstup exprezidenta Václava Klause do politiky je velmi pravděpodobný. „Vzestup Pirátů je pro něj darem z nebes.“

doporučujeme

Když viděl předvolební průzkum agentury Kantar CZ, který přisuzuje koalici Pirátů se Starosty a nezávislími (STAN) dvanáctiprocentní náskok před vládním hnutím ANO, nemohl zůstat v klidu a ozval se. Politolog Ladislav Mrklas míní, že výsledek je ovlivněný několika faktory, které se odlišují oproti jiným modelům jako je například Median, STEM či Ipsos. „Kantar CZ oproti konkurenci nevyužívá kvót, v němž jsou zahrnuti profese či finanční příjem respondentů. A tím může být průzkum dost ovlivněn, protože v něm nemusí být zahrnutá část pravicových voličů, kteří se hlásí ke koalici SPOLU složenou z ODS, lidovců a TOP 09,“ zamýšlí se nad průzkumem, podle něhož mají Piráti se STAN 34 procent, zatímco vládní hnutí ANO je pozadu o dvanáct bodů. Podle jiných agentur mají oba soupeři téměř shodný výsledek.

Bývalý prorektor vysoké školy CEVRO Institut upozorňuje na další klíčovou rozdílnost. Agentura Kantar CZ podle Mrklase nadhodnocuje volební účast oproti jiným modelům. „Běžně k volbám do Poslanecké sněmovny chodí mezi šedesáti až třiašedesáti procenty, což je ale maximum. A Kantar CZ počítá s účastí hodně přes šedesát procent, což u mnoha lidí z oboru vyvolává velké rozpaky a zvednuté obočí. Právě zmíněné nadhodnocení může Pirátům i Starostům dost nahrávat.“ Expert na český politický systém s průzkumem společnosti Kantar CZ nesouhlasí. „Tak obrovský nárůst mně doslova přijde jako spadlý z Marsu. Podle mého názoru se jedná o přestřelený, přeceněný výzkum.“

Trend nahrává alternativám a škodí tradičním stranám

Politolog, který absolvoval doktorské studium na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, nerozporuje, že Piráti posilují. Hnutí ANO by v současné době porazili i bez koalice. „K náskoku jim pomáhá, že odebírají hlasy alianci SPOLU, která je málo dynamická. Starostové zase vydělávají na přebírání voličů od hnutí ANO,“ soudí. Změna na politické mapě je podle Mrklase zapříčiněna odklonem od tradičních stran. „A nynější trend, který nahrává alternativám, postihl i Českou republiku. A proto se tolik daří koalici Pirátům a Starostům. Navíc předsedové Ivan Bartoš a Vít Rakušan jsou neokoukané tváře, což rovněž pomáhá,“ tvrdí.

Naopak mírný pokles je patrný na uskupení SPOLU složeného z ODS, KDU-ČSL a TOP 09. „Kromě už zmiňované ztráty dynamiky koalice sráží i určité rozpory uvnitř. Stále více se od některých představitelů ODS ozývají hlasy, zda je nutné setrvat v koalici, když po nálezů Ústavního soudu došlo ke změně volebního systému.“ Nespokojenost je zřetelná i u části elektorátu.

„Někteří voliči mohou dávat najevo, že se jim nelíbí, proč jejich strana šla do koalice právě s ODS či TOP 09, anebo lidovci. Ne každý se se všemi subjekty plně ztotožňuje,“ praví politický komentátor.

Odborný asistent na katedře politologie a mezinárodních vztahů CEVRO Institutu je přesvědčený, že na politickou scénu vstoupí bývalý prezident Václav Klaus, který se ostře vymezuje proti Pirátům. Jen nesouhlasí s jeho tvrzením, že v zemi musí vzniknout strana, která se Pirátům postaví. „Je nutné si uvědomit, že už vznikla, a to sloučením Trikolory, Svobodných a Soukromníků, kteří vytvořili koalici. V jejím čele může stanout Václav Klaus, anebo ji řídit prostřednictvím svého syna. Vzestup Pirátů je pro něj darem z nebes. Můžeme se těšit, jakých ambicí subjekt dosáhne, i když nepočítám, že by zásadně dění na scéně ovlivnil.“

Specialista na místní a regionální politiku se nedomnívá, že by bývalou hlavu státu volili výhradně extrémisté, kteří se stejně jako Václav Klaus vymezují proti současným vládním opatřením v době koronaviru. „Mnoho lidí žije v omylu, že člověk, který je odpiračem respirátorů, je automaticky radikálem či extrémistou. Například část voličů Trikolory se rekrutuje z příznivců ODS z devadesátých let, kdy ji Václav Klaus vedl. Většina jeho příznivců stále žije v zajetí programu ODS z tehdejší doby a pomoci jí může i posun na ose k určitému nacionalismu.“

Trikolore podle politologa nahrává, že SPD je pro některé lidi velice radikální. „Pro řadu příznivců Trikolory je Tomio Okamura nepřijatelný, navíc SPD vnímají jako podnikatelský projekt.“ A právě proto se může pro Václava Klause staršího, který ani po odchodu z Hradu prakticky neopustil politickou scénu, otevírat určitá naděje na úspěch. „Jeho vstup do aktuální politiky může brát jako určitý reparát za spojení s Janou Bobošíkovou, kterou v minulosti podporoval, ale její volební blok Hlavu vzhůru zcela propadl. Určitě na neúspěch nezapomněl a nehodlá jej už opakovat. A současné Klausovy postoje ke covidu-19 mu u některých lidí mohou být přičteny k dobru,“ říká pro EuroZpravy.cz Ladislav Mrklas.

Potyčky jako odraz frustrace z krize

TISK, Datum: 16.03.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 5, Autor: PROKOP VODRÁŽKA, Vytřeno: 7 500, Prodáno: 6 500

V médiích přibývá zpráv o nepřiměřených zásazích policistů proti lidem, kteří odmítají na veřejnosti nosit roušku nebo respirátor.

Poslední dobou se v Česku objevilo několik případů, kdy státní či městská policie zakročila proti lidem, kteří nedodržovali epidemická opatření. Zásahy vyvolaly vášnivé reakce společnosti. V Berouně šlo o čtrnáctiletého chlapce, v Ostravě o ženu s dítětem, v Praze o čtyřicátníka, v Uherském Hradišti o otce se synem.

Scénář je v mnoha případech podobný: Člověk si odmítá na veřejnosti nasadit roušku či respirátor. Strážníci ho k tomu vyzvou, když neuposlechne a odmítá se legitimovat, lidově řečeno na něj „zakleknou“ a odvedou ho na služebnu.

Míra agresivity policistů je různá, některým zákrokům přihlížely i malé děti. Někdy jsou incidenty zaznamenány celé, jiné ukazují pouze výsek,

a není tak možné zjistit, co záběrům předcházelo.

Mluvčí policejního prezidia Ondřej Moravčík zdůrazňuje, že problematická není chybějící ochrana úst a nosu, ale především následná nespolupráce s policií.

„Nenasazení roušky samo o sobě téměř nikdy není důvodem k jakémukoliv zásahu. V drtivé většině případů je osoba vyzvána, aby si nasadila roušku, a pokud tak neučiní, může se dopouštět protiprávního jednání neuposlechnutí výzvy úřední osoby při

výkonu jejich pravomocí,“ vysvětluje Moravčík.

Pražská městská policie se od začátku března zabývala 8918 případy porušování vládních opatření. Naprostá většina, konkrétně 8103 přestupků, se týkala toho, že lidé neměli roušku či respirátor.

Strážníci za ně uložili 557 pokut a 253 případů předali správnímu orgánu. Zbýlých přibližně 90 procent případů řešili domluvou. Situaci, kdy bylo nutné použít donucovacích prostředků, bylo podle mluvčí pražských strážníků Ireny Seifertové minimum.

„Nemáme přesné číslo, ale každý den se takový případ alespoň jednou objeví,“ říká.

Policie si za svými zákroky ve většině případů stojí. Podle Seifertové je pravděpodobné, že kdyby si zmíněný čtyřicátník, který si odmítl nasadit ochranu úst a nosu u stadionu fotbalové Sparty, roušku nasadil, skončilo by to upozorněním.

„Ve chvíli, kdy muž odmítl toto upozornění respektovat, nezbylo strážníkům nic jiného než s ním začít jeho protiprávní jednání na místě řešit a vyzvat ho opakovaně k prokázání totožnosti. Muž výzvu neuposlechl a navíc chtěl z místa projednání přestupku odejít. Použití donucovacích prostředků bylo ze strany strážníka zcela oprávněné,“ dodává.

JE POTŘEBA EMPATIE STRÁŽNÍKŮ

Zřejmě největší vášně vzbudil případ muže v Uherském Hradišti. Zachyceny je až samotný zákrok městské policie, kterému přihlíželo brečící dítě zadrženého. Výpovědi o tom, jak celá situace proběhla, se liší. Dotyčný ji pro server Seznam Zprávy popsal trochu jinak než starosta Stanislav Blaha. Shodují se ve dvou bodech: muž si nasadit roušku nechtěl a zákrok byl nepřiměřeně tvrdý. Nyní se jím zabývá místní policie.

Jak vysvětluje Antonín Křoustek, zakladatel jihlavského spolku Nebát se policie, v podobných případech je důležité, aby se všechny strany snažily situaci uklidnit.

„Snaha o její deeskalování by ale měla být u každého zákroku, pokud to samozřejmě okolnosti a agresivita podezřelého dovolí. A ke zmírnění napětí by měla přispět určitá empatie zakročujících strážníků a policistů,“ říká bývalý policista, který zároveň působí jako vedoucí poradny Bílého kruhu bezpečí. Ten pomáhá obětem a svědkům trestných činů a podílí se na prevenci kriminality.

Podle něj se aktuální incidenty nedají zobecnit. V případě u stadionu Sparty se podle něj stupňovala mužova agresivita a zákrok strážníků je pochopitelnější než v Uherském Hradišti, kde dotyčný žádal o příjezd státní policie. Upozorňuje však, že u těchto případů neznáme celý kontext.

Problémem podle něj je, že státní i městští policisté jsou pod tlakem vlády i svých nadřízených, aby dodržování opatření kontrolovali.

„Tento tlak ale cítí také od lidí, kteří s nařízením souhlasí, snaží se je dodržovat, aby chránili zdraví své i ostatních, a požadují po policii, aby zakročila proti těm, kteří to nedodrží. A pak se setkáváme s vystoupením celé řady ‚významných osobností‘, které opatření zpochybňují, a dokonce vyzývají, aby dodržována nebyla,“ dodává Křoustek.

Policejní prezidium přiznává, že nevydalo žádný metodický pokyn ani neuskutečnilo speciální školení, jak podobné situace řešit. „Policisté jsou v rámci odborné přípravy školeni na postup v krizových situacích,“ podotkl mluvčí Moravčík.

DALŠÍ DÍL DO SKLÁDAČKY

Podle sociologa Ondřeje Čiáře z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a Sociologického ústavu Akademie věd České republiky jsou podobné incidenty výsledkem toho, jak vláda řeší současnou koronavirovou krizi.

„Jsou spíše odrazem celkové bezradnosti

v reakci na pandemii na nejvyšší úrovni, která se potácí dlouhodobě mezi extrémny – otevřít, uzavřít – a není schopna své kroky srozumitelně v populaci vysvětlit,“ popisuje.

Jak upozorňuje nedávný výzkum společnosti STEM, projevuje se to i v důvěře společnosti ve vládu. Od loňské jarní vlny se důvěra ve zvládnání epidemie propadla o 58 procentních bodů, což je v mezinárodním srovnání nejvíce.

Přibývá také lidí, podle kterých jsou opatření buď nedostatečná, nebo naopak přehnaná. Moc přísná jsou podle 40 procent respondentů. To však podle sociologa Martina Buchtíka ze STEM neznamená, že stejně velký podíl společnosti opatření nedodrží.

Podle něj jde o zhruba deset procent populace, na podzim se jednalo o pět až šest procent. „To jsou lidé, kteří opatření nedodrží a mají tendenci je bojkotovat,“ popisuje. Dělí se podle něj na dvě části – jedna podléhá dezinformacím, druhá je různorodá a sdružuje lidi, kteří opatření ignorují.

„To, proč nedodrží opatření, se různí. Může to být kvůli tomu, že jsou zapřísáhlí odpůrci vlády a chtějí dát najevo svůj postoj. Nebo jsou natolik frustrovaní a zhoršuje se jejich životní úroveň, že chtějí projevit svůj odpor,“ vysvětluje.

Nepřiměřené policejní zásahy jsou podle Čiáře z pohledu tvrdých odpůrců opatření „jedním z dílků celkové skládačky, která by měla potvrdovat jejich tezi o utlačující moci státu“.

Snaha o její deeskalování by ale měla být u každého zákroku, pokud to samozřejmě okolnosti a agresivita podezřelého dovolí. A ke zmírnění napětí by měla přispět určitá empatie zakročujících strážníků a policistů. Antonín Křoustek Nebát se policie

Foto autor: ILUSTRAČNÍ FOTO: GABRIEL KUČHTA, DENÍK N

Foto popis: Policie se hájí, že aktéři incidentů neuposlechl její výzvy.

Limity české debaty o Izraeli, Palestincích, válečných zločinech a Mezinárodním trestním soudu [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Jakub Záhora, RU / den: 54 671, Rubrika: Komentáře

Komentář Jakuba Záhory: Na začátku února hlavní prokurátorka Mezinárodního trestního soudu (MTS) Fatou Bensoudaová oznámila, že soud sídlící v Haagu by se měl zabývat situací v Izraeli a na palestinských územích v souvislosti s možnými válečnými zločiny. K tomuto rozhodnutí došla po podnětu ze strany palestinské samosprávy, která dlouhodobě obviňuje Izrael z porušování lidských práv palestinského obyvatelstva.

Na začátku března pak další členové a členky soudu rozhodli ve prospěch zahájení vyšetřování. To by se mělo zaměřit především na výstavbu izraelských osad na Západním břehu Jordánu a válečné zločiny spáchané od léta 2014, kdy se rozhořela válka mezi Izraelem a islamistickým hnutím Hamás kontrolujícím pásmo Gazy, v jejímž průběhu zemřely tisíce

především palestinských civilistů. Vyšetřování by se přitom mělo zaměřit na potenciální válečné zločiny spáchané Hamásem i Izraelem.

V českém prostoru na tyto zprávy reagovalo několik textů, které byly k vyšetřování a obecně roli Mezinárodního trestního soudu skeptické, v některých případech pak ostře kritické. Diskuse nad rozhodnutím soudu přitom trpí tradičními problémy české debaty týkající se izraelsko-palestinského konfliktu: jednak vnímáním izraelského státu a kontextu jako zcela jedinečného, jednak nezájmem o názor a pozice palestinské strany.

Soudit demokracii?

Obecně v české debatě silně rezonují argumenty, které poukazují na negativní předpojatost vůči izraelskému státu ze strany mezinárodních institucí, jako je například Rada OSN pro lidská práva nebo právě Mezinárodní trestní soud. Soud v Haagu ale v současné době vyšetřuje potenciální porušování lidských práv v dalších třinácti zemích, z nichž se většina nachází na africkém kontinentě. Časté útoky na adresu soudního dvoru tak poněkud paradoxně přichází od levice, která soud obviňuje z toho, že je imperialistickým nástrojem západních států, které jsou jeho kritiky ušetřeny. Vidět vyšetřovatele a soudce Mezinárodního trestního soudu jakožto protagonisty boje za zničení židovského státu je tak poněkud zjednodušující.

V kontextu rozhodnutí Bensoudaové a členů soudu se řada českých i zahraničních komentátorů pozastavuje nad tím, že vyšetřování se bude týkat zrovna Izraele, který je jedním z mála demokratických států na Blízkém východě. V regionu přitom dochází zcela očividně k celé řadě válečných zločinů od etnických čistek v Sýrii po masové hladovění v Jemenu. Skutečnost, že na Blízkém východě (a samozřejmě i na řadě dalších míst světa) jsou porušována lidská práva, ale není omluva Izraele, pokud se podobných kroků také dopouští.

Jinými slovy, zločiny jiných států a jedinců nemohou vést k ignoraci zločinů potenciálně spáchaných Izraelem. Vzato do důsledků bychom totiž nemohli žádný demokratický stát kritizovat, dokud by kdekoliv na světě existoval alespoň jeden stát nedemokratický. Spíše než rozporovat rozhodnutí Bensoudaové a jejich kolegů bychom tak měli přemýšlet, jak navýšit kapacitu a možnosti mezinárodních těles, jako je právě Mezinárodní trestní soud.

Je pak také k zamyšlení, nakolik status Izraele jakožto liberálního státu zvyšuje nároky na něj kladené včetně dodržování lidských práv. Tento argument je ještě důraznější vzhledem k tomu, že izraelští představitelé se často snaží získat mezinárodní legitimitu právě poukazováním na státní demokratický systém. Pokud izraelští politici konstantně poukazují na autoritářské a násilné politiky ostatních států v regionu, nelze od nich očekávat, že budou oni sami mnohem otevřenější v otázce přezkoumání možných nedostatků ze strany Izraele?

Válečné zločiny, padni komu padni

V českých médiích se dále objevily pochybnosti nad tím, že Izrael se skutečně válečných zločinů dopustil. To, že během válek v Gaze dochází k disproporčnímu počtu obětí v řadách palestinských civilistů, většina komentátorek a expertů nezpochybňuje. Otazníky se týkají toho, nakolik byly oběti způsobeny bezohledností izraelské armády a nakolik je to výsledek cynické strategie hnutí Hamás, která má palestinské obyvatelstvo využívat jako živé štíty. Izraelské vojenské úřady a politici nepřekvapivě tvrdí, že izraelské síly dělají vše, aby se civilním obětem vyhnuly. V tomto duchu se vyjádřili i někteří vojenští experti.

Řada lidskoprávních organizací a odborníků a odbornic je nicméně opačného názoru. A nejedná se pouze o mezinárodní skupiny, jako je Amnesty International, která opakovaně označila některé z kroků izraelské armády za jasný příklad válečných zločinů. Například i izraelská organizace Be-celem, která se dlouhodobě věnuje situaci na palestinských územích, ve své zprávě z roku 2015 došla k názoru, že izraelská armáda opakovaně porušila principy mezinárodního humanitárního práva.

Kontroverzní vojenské operace přitom nejsou výlučně záležitostí izraelsko-palestinského konfliktu. Vzhledem k současným armádním doktrínám a strategiím vojenské akce v hustě zabydleném urbánním prostoru (kterým pásma Gazy, kde žijí přes dva miliony lidí na ploše rozlohou srovnatelné s Bratislavou, rozhodně je) vedou k masivním obětem v řadách civilistů v mnoha případech. Opět, tyto skutečnosti by ale neměly sloužit jako argumenty pro ignorování možných válečných zločinů ze strany Izraele. Naopak by měly poukázat na důležitost prošetřování podobných incidentů třetí stranou, které je nutné, pokud chceme civilním ztrátám v budoucnosti co nejvíce zabránit.

V tomto kontextu je dobré připomenout, že Spojené státy nejsou signatářem smluv zakládajících Mezinárodní trestní soud právě z důvodu, aby jejich vojenský personál a vedení nemohl být obžalován v souvislosti s incidenty v Iráku a Afghánistánu, při nichž byli zabíjeni civilisté.

V českém prostředí pak není v kontextu rozhodnutí Bensoudaové příliš zmiňována výstavba židovských osad na Západním břehu. Ta je přitom hojně kritizována mezinárodním společenstvím a nyní i Spojenými státy pod vedením Bidenovy administrativy (která se ale vůči rozhodnutí MTS ostře ohradila). Velká část expertní komunity přitom zastává pozici, že pokračující expanze osad je porušením mezinárodního práva, které zakazuje přesun civilního obyvatelstva na okupovaná území.

Osady jsou zároveň i řadou proizraelských komentátorů a komentátorek vnímány jako zásadní překážka dvoustátního řešení, jelikož znemožňují vytvoření nezávislého palestinského státu na území Západního břehu. Tyto kritiky se ale pak paradoxně nepromítají do podpory vyšetřování haagským soudem, které by ale mohlo izraelskou vládu donutit svoji osadnickou politiku přehodnotit. Opatrnější zastánci Izraele tak dlouhodobě upozorňují na negativní politické důsledky výstavby osad, ale zřikají se jednoho z nástrojů, jak ji potenciálně zastavit.

Palestinci a limity izraelského právního systému

V české debatě (a to nejen ve vztahu k rozhodnutí Mezinárodního trestního soudu) ale nejvíce chybí palestinská perspektiva. V tomto ohledu je příznačné, že jeden z uváděných argumentů, proč by se soud neměl zabývat válkou v Gaze, je skutečnost, že izraelská armáda po jejím skončení sama provedla přezkoumání možných válečných zločinů.

Podle Římských dohod, které tento soud zakládaly, by se soud totiž neměl věnovat těm zemím, které samy možné porušování lidských práv vyšetřily (jedná se o tzv. princip komplementarity). Vyšetřování války v Gaze komisí izraelské armády bylo ale podle Palestinců a řady izraelských a mezinárodních organizací nedostatečné, neobjektivní a pouze na efekt, a tudíž nesplovalo nutná minimální kritéria principu komplementarity.

Již zmiňovaná organizace Be-celem vydala v roce 2016 detailní zprávu, ukazující že vyšetřování konfliktu v Gaze izraelskými úřady se možnými válečnými zločiny reálně nezabývalo. Minulý rok pak další izraelská lidskoprávní skupina Yesh Din seznala, že izraelský stát je obecně „neschopný nebo neochotný“ zaručit Palestincům pod jeho kontrolou právní a další formy ochrany, a na tomto základě vyzvala mezinárodní společenství k napravení stavu – přičemž toto napravení může nabírat i podobu mezinárodního soudu.

Opět se ale nejedná o izraelský unikát. Například australské vojenské úřady začaly řešit vraždy afghánských civilistů australskými vojáky mezi lety 2009 a 2013 se tříletým zpožděním a k verdiktu došly až na podzim minulého roku. Podobně v rámci vyšetřování tzv. krvavé neděle v Severním Irsku z roku 1972 (během níž bylo britskými vojáky zastřeleno třináct civilistů) britská komise vážněji nepotrestala žádné z obžalovaných. Je realitou, že komise zřízené dotyčnými vojenskými silami jednoduše nejsou vhodnými kandidáty na vyšetření zločinů spáchaných jejich vlastními členy.

Specificky palestinskou nedůvěru v izraelský právní systém dále prohlubuje celá řada dalších skutečností. Jednou z nejvýznamnějších je incident z Hebronu z března 2016, kdy izraelský voják Elor Azaria chladnokrevně zastřelil Palestince Abdela Fattaha al-Sharifa poté, co ten uskutečnil útok nožem na posádku izraelského checkpointu. Celá událost byla zachycena na kameru a záznam jasně ukazuje, že Azaria zavraždil al-Sharifa střelou do hlavy už v situaci, kdy byl Palestinec zneškodněn a nemohl nikomu ublížit.

Izraelský soud odsoudil Azariu na osmáct měsíců, z nichž ve vězení strávil pouze polovinu po úspěšném odvolání. Azariův případ je přitom výjimečný v tom, že byl natočen, a podstata jeho činu je tak jasně dokazatelná – podle Palestinců, mezinárodních pozorovatelů i izraelských lidskoprávních organizací dochází k podobným incidentům opakovaně, obvykle k nim ale scházejí tvrdé důkazy, a jejich viníci tak nejsou vůbec obžalováni.

Na druhé straně pak vojenské soudy na Západním břehu, které rozhodují o vině palestinských pachatelů, shledají vinnými přes 99 procent obžalovaných (v roce 2011 to bylo celých 99,74 procent). A v roce 1999 izraelský nejvyšší soud rozhodl, že v určitých situacích je možné podezřelé z terorismu (kterými jsou v naprosté drtivé většině Palestinci) vystavit „fyzickému nátlaku“, který se v mnoha případech rovná mučení. Opravdu se lze ve světle těchto skutečností Palestincům divit, že nemají důvěru v izraelský právní systém?

I pokud bychom ignorovali problematičnost rozhodnutí izraelských soudů, stačilo by malé množství empatie na to, abychom pochopili, že Palestinci izraelským úřadům vzhledem k dekadám trvajícím konfliktu nedůvěřují. Zde si můžeme jako myšlenkový experiment představit, jak by reagovala velká část české veřejnosti, kdyby byla vytvořena komise, která by měla vyšetřit zločiny sovětské okupace Československa, a následně by se ukázalo, že je plně složena z osob ruského původu. Není jednoduše překvapivé, že Palestinci se uchylují k mezinárodním institucím, které slibují alespoň nějaké množství neutrality.

I se všemi výhradami vůči fungování soudu je tak vzhledem k tomuto kontextu nesmyslné kritizovat palestinské rozhodnutí jako projev nenávisť vůči Izraeli. Samozřejmě se jedná i o politický krok, který má poskytnout palestinské samosprávě nástroje, jak čelit Izraeli na mezinárodním poli. Je to ale i projev zoufalství Palestinců, o jejichž osudu rozhodují úřady, které zcela logicky považují za nepřátelské. To je něco, co je dobré si připomínat, když slyšíme, že rozhodnutí haagského soudu je jenom dalším projevem jednostranné a nespravedlivé kritiky izraelského státu.

Autor je zahraničněpolitický analytik se zaměřením na Blízký východ, působí na **Fakultě sociálních věd UK**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

Strany se chystají na volby. Slibují byty, méně práce a jednodušší daně [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.03.2021, Zdroj: e15.cz, Autor: Pavel Otto, Nguyen Thuong Ly, RU / den: 117 688, Rubrika: Volby do sněmovny

Půl roku před sněmovními volbami promýšlejí politické formace strategie, s níž osloví veřejnost. Přestože sliby ještě nemají oficiální podobu, lze je tušit z náznaků stran. Zacíleno mají na zaměstnance a seniory, do hry se opět vrací téma dostupného bydlení či nižší odvody pro firmy. Kvůli pokračující koronakrizi by však stěžejním tématem měla být také řešení na záchranu veřejných financí.

Nejsilnější pozici mají jako obvykle vládní ANO a ČSSD, neboť své záměry mohou začít plnit ještě před volbami. Obě formace se však navzájem přetahují o voliče, a tedy i o některá témata. Například ministryně financí Alena Schillerová (ANO), která chce za hnutí Andreje Babiše kandidovat v Jihomoravském kraji, nevylučuje další příspěvek pro penzisty. Chce být také vstřícná vůči zaměstnavatelům.

„O důchodech budeme ještě diskutovat, je to před námi. Loňský jednorázový příspěvek byl rozumnější, protože nezvýšil penze nad zákonnou valorizaci, a nevytvořil tak trvalé deficity,“ řekla Schillerová.

Podobně jako opoziční ODS a některé další pravicové strany by šéfka státní pokladny ulevila podnikům. „S návrhem na snížení především sociálních odvodů, které firmy odvádějí za zaměstnance, bych chtěla jít do voleb. Na druhé straně bychom ale něco museli zvýšit,“ dodala ministryně. Netají se tím, že ve své současné funkci chce pokračovat i po volbách.

Nápady nešetří ani sokyně Schillerové, šéfka rezortu práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD). Trvá na svém dlouhodobém plánu zavést čtyřdenní pracovní týden, který na rozdíl od pětítýdenní dovolené nemá v současné sněmovně

podporu. „Tam, kde to zkusili, na tom vydělali všichni. Spokojení zaměstnanci prostě pracují líp,“ tvrdí Maláčová.

V zásobě má také hotový návrh důchodové reformy, který ovšem kategoricky odmítá její vládní soupeřka. Sociální demokraté zvažují, že s ním půjdou před zákonodárce sami. Nyní chce Maláčová v parlamentu prosadit zvýšení ošetřovného ze 70 na 80 procent, opozice je záměru nakloněna.

Znovu aktuální téma bydlení

Do hry se také vrací jedno z tradičních volebních témat. Podle informací deníku E15 chystá hnutí ANO velký plán státní bytové výstavby, se kterým premiér Andrej Babiš hodlá oslovit voliče. Řešit bytovou krizi se přitom zavázala současná vláda už před více než třemi lety ve svém koaličním programu, slib na schválení zákona o sociálním bydlení nicméně zůstává nesplněn.

„Bydlení má v současných volbách velký potenciál. Kvůli zdražování bytů a snižující se dostupnosti bydlení si každá politická strana spočítá, že je to téma, které by měla uchopit,“ míní politolog Petr Jüptner z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. „Je to tradičně téma sociální demokracie, ale určitě na tomto poli bude operovat i hnutí ANO, aby získalo zpět mladé voliče,“ dodává.

Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD), který chce na dubnovém sjezdu kandidovat proti Janu Hamáčkovi na předsedu strany, rovněž považuje bydlení a rozvoj měst a obcí za klíčové téma pro sociální demokracii. Ministr kritizuje stranického šéfa Jana Hamáčka, že nepřipravuje socialisty na volby. Na stole podle Petříčka nejsou konkrétní plány a témata. Sám se mimo jiné chce zaměřit na oslovení nových voličů. „Jde nejenom o zaměstnance, ale také třeba o pilíř naší ekonomiky, o živnostníky,“ řekl. Petříček hovoří také o zavedení korespondenční volby pro voliče v zahraničí nebo elektronizaci státní správy.

Opozice chce daňové změny

Volební strategii před kláním o Poslaneckou sněmovnu ladí i dvojblok Pirátů se Starosty a nezávislími, který by podle některých průzkumů zvítězil nad ANO. „Naší absolutní prioritou bude zvládnutí pandemie nejen zdravotnický, ale i ekonomický,“ řekl lídr Pirátů Ivan Bartoš.

Uskupení má zatím obecně rozpracovaných osm hlavních bodů. V oblasti státní správy a samospráv, které by podle něj měly být finančně nezávislé na vládě, slibuje zákon o právu na digitální službu. V daňové sféře se hodlá zasadit o další zvyšování slevy na poplatníka, které už částečně prosadili Piráti loni při zrušení superhrubé mzdy. „Zároveň jsme pro zrušení neodůvodněných daňových výjimek, chceme férové a pochopitelné daně,“ dodal Bartoš.

Uskupení Spolu tvořené ODS, lidovci a TOP 09 volební program dokončuje. Podle šéfa poslanců občanských demokratů Zbyňka Stanjury, který se na přípravě bodů podílí, bude stěžejním úkolem příští vlády konsolidace veřejných financí.

„Dalším důležitým cílem je ‚zmenšení‘ státu tak, aby méně zasahoval do života lidí včetně podnikání a omezil počet agend pouze na ty, které jsou skutečně potřeba. Jednoduchým pravidlem bude, že za zavedení každé nové povinnosti se dvě stávající zruší,“ uvedl Stanjura. Z dopravních témat označil za klíčové dokončení Pražského okruhu a dálnice D35.

Záchrana veřejných financí

Klíčovým tématem bude právě ekonomická budoucnost země, jejíž zadlužení rychle roste. „Doufám, že všechny politické strany přistoupí v příštích měsících v rámci svých volebních programů k tomu, aby se jasně vyjádřily, jak se k veřejným financím chtějí postavit a jakým způsobem je chtějí do budoucna zkonsolidovat,“ řekla předsedkyně Národní rozpočtové rady Eva Zamrazilová. Souhlasí s ní odborový předák Josef Středula. „Je to zásadní věc kampaně,“ podotkl.

Podobně jako další politici akcentuje nutnost daňové reformy i ministryně Schillerová. „Určitě bych znovu nezaváděla superhrubou mzdu, to byl podvod. Ale museli bychom se bavit o daňovém mixu. Někde budeme muset ubrat, jinde přidat. To je bez diskuze,“ soudí. Schillerová dodala, že příští vláda bude muset v konsolidaci veřejných financí rozhodně pokračovat.

Referendum o vládě

Politolog Jüptner nicméně pochybuje, že toto téma bude silněji rezonovat u voličů. „Andreji Babišovi a jeho politickým marketérům se povedlo veřejnosti podsunout myšlenku, že z krize je potřeba se proinvestovat,“ řekl. „Na druhou stranu vysoké schodky rozpočtu a politický přístup k nakládání s veřejnými rozpočty je důvod, proč hnutí ANO opustili středovní voliči a přešli například k Pirátům,“ myslí si Jüptner. Babišovo hnutí již podle něj získalo levicové voliče, poslední jeho kroky však ukazují, že se bude chtít vrátit do politického středu.

Ve volbách nicméně jde o program až na druhém místě. Voliči bezpochyby spočítají vládě, a do jisté míry i opozici, počínání kolem koronaviru, očkování i odškodnění firem. Zásadní roli budou hrát sympatie, či antipatie k současnému kabinetu. „To, co bude hýbat volbami, bude osud stávající vlády. Hlavní motivace voličů bude vyjádřit přízeň vládě, případně premiérovi, nebo naopak podpořit opozici, aby vládu vystřídala,“ uvedl Jüptner.

Strany zbrojí na volby

TISK, Datum: 17.03.2021, Zdroj: E15, Strana: 6, Autor: NGUYEN Thuong Ly, Pavel OTTO, Vytlačeno: 14 480, Prodáno: 1 730, Čtenost: 61 589, Rubrika: E15

Půl roku před sněmovními volbami promýšlejí politické formace strategii, s níž osloví veřejnost. Přestože sliby ještě nemají oficiální podobu, lze je tušit z náznaků stran.

Zacíleno mají na zaměstnance a seniory, do hry se opět vrací téma dostupného bydlení či nižší odvody pro firmy. Kvůli pokračující koronakrizi by však stěžejním tématem měla být také řešení na záchranu veřejných financí.

Přetahování voličů

Nejsilnější pozici mají jako obvykle vládní ANO a ČSSD, neboť své záměry mohou začít plnit ještě před volbami. Obě formace se však navzájem přetahují o voliče, a tedy i o některá témata. Například ministryně financí Alena Schillerová (ANO), která chce za hnutí Andreje Babiše kandidovat v Jihomoravském kraji, nevylučuje další příspěvek pro penzisty. Chce být také vstřícná vůči zaměstnavatelům.

„O důchodech budeme ještě diskutovat, je to před námi. Loňský jednorázový příspěvek byl rozumnější, protože nezvýšil penze nad zákonnou valorizaci, a nevytvořil tak trvalé deficity,“ řekla Schillerová.

Podobně jako opoziční ODS a některé další pravice strany by šéfka státní pokladny ulevila podnikům. „S návrhem na snížení především sociálních odvodů, které firmy odvádějí za zaměstnance, bych chtěla jít do voleb.

Na druhé straně bychom ale něco museli zvýšit,“ dodala ministryně. Netají se tím, že ve své současné funkci chce pokračovat i po volbách.

Nápady nešetří ani sokyně Schillerové, šéfka rezortu práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD). Trvá na svém dlouhodobém plánu zavést čtyřdenní pracovní týden, který na rozdíl od pětidenní dovolené nemá v současné sněmovně podporu. „Tam, kde to zkusili, na tom vydělali všichni. Spokojení zaměstnanci prostě pracují líp,“ tvrdí Maláčová.

V zásobě má také hotový návrh důchodové reformy, který ovšem kategoricky odmítá její vládní soupeřka. Sociální demokraté zvažují, že s ním půjdou před zákonodárce sami. Nyní chce Maláčová v parlamentu prosadit zvýšení ošetřovného ze 70 na 80 procent, opozice je záměru nakloněna.

Znovu aktuální téma bydlení

Do hry se také vrací jedno z tradičních volebních témat.

Podle informací deníku E15 chystá hnutí ANO velký plán státní bytové výstavby, se kterým premiér Andrej Babiš hodlá oslovit voliče.

Řešit bytovou krizi se přitom zavázala současná vláda už před více než třemi lety ve svém koaličním programu, slib na schválení zákona o sociálním bydlení nicméně zůstává nesplněn.

„Bydlení má v současných volbách velký potenciál. Kvůli zdražování bytů a snižující se dostupnosti bydlení si každá politická strana spočítá, že je to téma, které by měla uchopit,“ míní politolog Petr Jüptner z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. „Je to tradičně téma sociální demokracie, ale určitě na tomto poli bude operovat i hnutí ANO, aby získalo zpět mladé voliče,“ dodává.

Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD), který chce na dubnovém sjezdu kandidovat proti Janu Hamáčkovi na předsedu strany, rovněž považuje bydlení a rozvoj měst a obcí za klíčové téma pro sociální demokracii.

Ministr kritizuje stranického šéfa Jana Hamáčka, že nepřipravuje socialisty na volby.

Na stole podle Petříčka nejsou konkrétní plány a témata.

Sám se mimo jiné chce zaměřit na oslovení nových voličů. „Jde nejenom o zaměstnance, ale také třeba o pilíř naší ekonomiky, o živnostníky,“ řekl. Petříček hovoří také o zavedení korespondenční volby pro voliče v zahraničí nebo elektronizaci státní správy.

Opozice chce daňové změny

Volební strategii před kláním o Poslaneckou sněmovnu ladí i dvojblok Pirátů se Starosty a nezávislími, který by podle některých průzkumů zvítězil nad ANO. „Naší absolutní prioritou bude zvládnutí pandemie nejen zdravotnický, ale i ekonomický,“ řekl lídr Pirátů Ivan Bartoš.

Uskupení má zatím obecně rozpracovaných osm hlavních bodů. V oblasti státní správy a samospráv, které by podle něj měly být finančně nezávislé na vládě, slibuje zákon o právu na digitální službu. V daňové sféře se hodlá zasadit o další zvyšování slevy na poplatníka, které už částečně prosadili Piráti loni při zrušení superhrubé mzdy. „Zároveň jsme pro zrušení neodůvodněných daňových výjimek, chceme férové a pochopitelné daně,“ dodal Bartoš.

Uskupení Spolu tvořené ODS, lidovci a TOP 09 volební program dokončuje. Podle šéfa poslanců občanských demokratů Zbyňka Stanjury, který se na přípravě bodů podílí, bude stěžejním úkolem příští vlády konsolidace veřejných financí.

„Dalším důležitým cílem je zmenšení státu tak, aby méně zasahoval do života lidí včetně podnikání a omezil počet agend pouze na ty, které jsou skutečně potřeba. Jednoduchým pravidlem bude, že za zavedení každé nové povinnosti se dvě stávající zruší,“ uvedl Stanjura. Z dopravních témat označil za klíčové dokončení Pražského okruhu a dálnice D35.

Záchrana veřejných financí

Klíčovým tématem bude právě ekonomická budoucnost země, jejíž zadlužení rychle roste. „Doufám, že všechny politické strany přistoupí v příštích měsících v rámci svých volebních programů k tomu, aby se jasně vyjádřily, jak se k veřejným financím chtějí postavit a jakým způsobem je chtějí do budoucna zkonsolidovat,“ řekla předsedkyně Národní rozpočtové rady Eva Zamrazilová. Souhlasí s ní odborový předák Josef Středula. „Je to zásadní věc kampaně,“ podotkl.

Podobně jako další politici akcentuje nutnost daňové reformy i ministryně Schillerová. „Určitě bych znovu nezaváděla superhrubou mzdu, to byl podvod. Ale museli bychom se bavit o daňovém mixu. Někde budeme muset ubrat, jinde přidat. To je bez diskuze,“ soudí. Schillerová dodala, že příští vláda bude muset v konsolidaci veřejných financí rozhodně pokračovat.

Referendum o vládě

Politolog Jüptner nicméně pochybuje, že toto téma bude silněji rezonovat u voličů. „Andreji Babišovi a jeho politickým marketérům se povedlo veřejnosti podsunout myšlenku, že z krize je potřeba se proinvestovat,“ řekl. „Na druhou stranu vysoké schodky rozpočtu a politický přístup k nakládání s veřejnými rozpočty je důvod, proč hnutí ANO opustili středovní voliči a přešli například k Pirátům,“ myslí si Jüptner. Babišovo hnutí již podle něj získalo levicové voliče, poslední jeho kroky však ukazují, že se bude chtít vrátit do politického středu.

Ve volbách nicméně jde o program až na druhém místě. Voliči bezpochyby spočítají vládě, a do jisté míry i opozici, počínání kolem koronaviru, očkování i odškodnění firem. Zásadní roli budou hrát sympatie, či antipatie k současnému kabinetu. „To, co bude hýbat volbami, bude osud stávající vlády. Hlavní motivace voličů bude vyjádřit přízeň vládě, případně premiérovi, nebo naopak podpořit opozici, aby vládu vystřídala,“ uvedl Jüptner.

Voliči bezpochyby spočítají vládě, a do jisté míry i opozici, počínání kolem koronaviru, očkování i odškodnění firem.

21 politických subjektů zatím oznámilo kampaň a volební účet. Zajímavosti z financování kampaní

• Kampaň a volební účet oznámilo zatím 21 politických subjektů, z toho zatím dvě koalice. Zatímco Piráti a STAN mají na volebním účtě něco přes patnáct milionů korun, hnutí ANO tam má necelých čtyřicet korun. Jména dárců a sponzorů mají strany povinnost zveřejnit až těsně před volbami. • Některá uskupení, která vyjádřila záměr ve volbách kandidovat, zatím nepříznávají žádné příjmy a výdaje ani jména dárců. Kampaň tak vedou mimo 90milionový limit na sněmovní volby. Některé se například ještě nezaregistrovaly u ministerstva vnitra jako politická strana nebo hnutí. Týká se to třeba hnutí Přísaha exšéfa protimafiánského útvaru ÚOOZ Roberta Šlachty.

Jiná nová uskupení, třeba Chcipl PES nebo Lidé PRO, sice registraci mají, ale zatím nemají ohlášenou kampaň ani zřízení transparentní volební účet. • Dárcům hrozí mnohem vyšší pokuty než samotným stranám. Vidět je to na příkladu transparentního účtu ANO, kam chodí stovky haléřových příspěvků od odpůrců vládního hnutí. Pokud ovšem k daru není připojen jeho účel, dárci porušuje zákon a hrozí mu až dvoumilionová pokuta. Pro příklad vybíráme z popisů nedávných transakcí: „Andymu na tepláky“ je pravděpodobně v pořádku, „Táhni k čertu“ už tolik ne. Pokud přitom strana sama poruší zákon, hrozí jí nanejvýš pokuta půl milionu korun. Pokuta dárci nicméně ještě nikdy nepadla.

Foto popis: Co slibují partaje

Foto popis: ANO Snížení sociálních odvodů, které zaměstnavatelé odvádějí za zaměstnance. Daňová reforma a jedno inkasní místo.

Foto popis: ČSSD Uzákonění čtyřdenního pracovního týdne a pětítýdenní dovolené. Důchodová reforma připravená komisí pod ministerstvem práce a sociálních věcí. Korespondenční volby. Elektronizace státní správy.

Foto popis: PIRÁTI A STAN Další zvýšení slevy na poplatníka, která pro letošní rok vzrostla o tři tisíce na 27 840 korun. Jednodušší daně. Zákon o právu na digitální službu ze strany státu a samospráv.

Foto popis: ODS, KDU-ČSL A TOP 09 Konsolidace veřejných financí. Omezení role státu, aby méně zasahoval do života lidí a do podnikání. Snížení počtu úředníků. Dokončení Pražského okruhu a dálnice D35.

Foto popis: DOSTUPNÉ BYDLENÍ Většina politických stran navrhuje změny v dostupnosti bydlení. ANO údajně chystá plán státní bytové výstavby.

Se zvyšováním sazeb bych byl velmi opatrný. Konec pandemie je nejistý

TISK, Datum: 17.03.2021, Zdroj: Hospodářské noviny, Strana: 4, Autor: Marek Mier, Vytištěno: 20 601, Prodáno: 29 812, Čtenost: 158 779, Rubrika: Rozhovor

Českému průmyslu se zatím i přes koronakrizi daří a ČNB letos možná zvýší úrokové sazby. Člen bankovní rady Tomáš Holub ale varuje před ukvapeným krokem. O zvýšení by se mělo rozhodnout až v druhé půlce roku, až bude jasné, že nákaza ustupuje.

Ekonom a člen nejužšího vedení České národní banky Tomáš Holub ještě na začátku loňského roku viděl hospodářský vývoj v Česku relativně optimisticky. Jak uvedl v rozhovoru pro HN, běžné občany měl čekat „velmi solidní rok“ a ekonomika měla jen mírně zpomalit. Ale ani tento odborník s mnohaletou praxí v předpovídání hospodářského vývoje nemohl tušit, že přijde globální pandemie a všechno bude jinak.

Česko je dnes jedna z nejméně zasažených zemí v Evropě, má za sebou největší propad ekonomiky v historii a už druhé zavření většiny obchodů a služeb. ČNB třikrát snížila svoji klíčovou úrokovou sazbu, aby zlevnila úvěry a pomohla podnikům. Dvoutýdenní repo sazba je nyní blízko nule, na úrovni 0,25 procenta. Letos ČNB oficiálně počítá s tím, že sazba bude postupně zvyšovat, aby se připravila na nástup inflace. Pro zvýšení mluví rostoucí mzdy a překvapivě dobrá výkonnost průmyslu, který se dokonce vrátil na předcovidovou úroveň. Holub a jeho kolegové ze sedmičlenné bankovní rady nyní tedy řeší dilema, nakdy zvyšování načasovat, protože konec pandemie je stále nejistý.

Mělo by přijít v okamžiku, kdy se díky vakcinaci „blížíme do nějaké koncovky“, uvádí Holub. „Ale slovo koncovka se těžko říká, protože mám pocit, že skončíme jednu vakcinační kampaň a bude muset nastoupit další kvůli mutacím. Ale aspoň by to byla nějaká jistota, že nebudeme žít ve světě, jež popisuje vtip, který jsem nedávno slyšel od svých dětí: Jak se jmenují čtyři roční období? Lockdown, léto, lockdown, lockdown.“ Za takových okolností by pro zvyšování sazeb ruku nezvedl.

* HN: Jak hodnotíte současnou makroekonomickou situaci v České republice? Ekonomové jsou obecně dost překvapeni, jak relativně dobře se s pandemickou situací hospodářství vyrovnává...

Souhlasím, že s ohledem na rozsah toho problému jsou výsledky makroekonomicky dobré. Může za to hodně to, že naše ekonomika je ve skutečnosti dvoukolejná. Průmysl a export jedou až překvapivě dobře. Nakonec jsme za loňský rok zaznamenali menší hospodářský pokles, než jsme všichni čekali. Na druhou stranu je mi líto podnikatelů v oblasti služeb, kteří mají už dlouhou dobu zavřeno a mají relativně pochmurné vyhlídky. Stále nevědí, jak dlouho jejich lockdown potrvá. U menších firem jsou finanční rezervy po tom roce už v řadě případů asi výrazně vyčerpané. V tom vidím určitou dvojkolejnost. Naštěstí má ta část služeb, která je bezprostředně postižená lockdowny, v naší ekonomice menší váhu než průmyslový sektor. Je to samozřejmě hodně zvláštní typ ekonomické recese, kterou jsme nikdy nezažili a která přináší strukturálně nevyvážený vývoj.

* HN: Jaký je váš odhad toho, kdy ekonomická omezení skončí?

Obávám se, že v nejbližších měsících bude naše hospodářství různými opatřeními v nějaké míře – spíše větší než menší – stále omežováno. Pro ekonomiku vidím naději spojenou s vakcinací opravdu spíše až tak na podzim.

* HN: Čím si tu dosavadní odolnost ekonomiky vysvětlujete? Je to tím, že je zalitá státními penězi a plný rozsah problému zatím nevidíme?

Průmysl jede v míře, kterou jsme si nedokázali představit. To, že nastane nějaký efekt křivky ve tvaru V, se asi dalo

předpokládat, ale že průmyslová aktivita už bude zase zpátky na předpandemické úrovni, v to nedoufali ani největší optimisté. Český automobilový průmysl si navíc vedl ještě relativně lépe, než jak si v průměru vedly evropské automobilky. Že jde o ekonomiku zalitou penězi, je do určité míry pravda. Stát zareagoval velmi rychle a u některých domácností zabránil fatálnímu výpadku příjmů. Je otázka, jestli se ještě nedočkáme negativních dopadů, až státní podpora skončí. Steroidy a kapačky, které naše hospodářství zatím dostává, nemohou fungovat donekonečna.

* HN: Co se stane poté? Šéf Komerční banky Jan Juchelka si například myslí, že vypínání podpůrných programů nebude taková katastrofa, protože současně s tím přijde spotřebitel se svojí nakumulovanou poptávkou...

Efekt potlačené poptávky zde bude, ale projeví se různě v různých odvětvích. Už jsme viděli, že po odstranění uzávěr se v některých oblastech poptávka vrátí na předkrizovou úroveň, v podstatě do nějakého normálu, někde ho dokonce na nějakou dobu „přestřelí“. Ale u jiných typů služeb asi ne – všichni se nebudeme nechávat stříhat u kadeřníka častěji, abychom nahnali to zanedbávané stříhání... V některých odvětvích to firmy zvládnou, někde budou mít víc problémů. Na to ale nejde dát jednoznačnou odpověď. Pokud stát vypínání podpůrných programů dobře načasuje, tak to katastrofa být nemusí.

* HN: Pojdme si představit situaci, že budeme mít v Česku stále ještě pokračující lockdown, náš průmysl pojede dobře, ale pořád tu nebude obrát ve vývoji pandemie. Byla by tohle situace, kdy byste zvedl ruku pro zvýšení sazeb? Nedávno někteří členové bankovní rady namítali, že stávající nastavení sazeb je příliš nízké.

Úplně se nehlásím k tomu, že by současné nastavení sazeb bylo příliš nízké. Bylo rozumné loni na jaře sazby snížit rychle a zásadně. Současné nastavení je celkem adekvátní. Koneckonců inflace se sice držela po delší dobu zvýšená, ale teď se vrací v podstatě na náš inflační cíl. My čekáme, že se v jeho blízkosti bude během letoška pohybovat. Pokud pandemii definitivně překonáme, bude rozumné se začít se sazbami postupně vracet na nějakou méně expanzivní úroveň, začít – ošklivě řečeno – s procesem „normalizace“ měnové politiky. Toto bude debata na druhé pololetí roku, až přece jenom budeme mít jasno o tom, kdy skončí lockdown ve službách. Samozřejmě se může stát, že za konstelace, kterou vy jste vykreslil, by inflace měla tendenci růst. A čistě z pohledu cílování inflace bychom měli uvažovat o zvyšování sazeb. Ale já si myslím, že přece jen jde o bezprecedentní krizi spojenou s velkou mírou nejistoty, a pořád vnímám jako větší riziko, že bychom začali s předčasným zpřísněním měnové politiky. Pro mě je to větší riziko než riziko, že lehce „zaspíme“ vůči tomu, co se pak třeba s ročním odstupem bude zdát jako optimální. Takovou situaci jsme pak schopni případně dohnat.

* HN: Česku ale také pomáhá oživení v globální ekonomice, zejména situace v Německu nebo oživení v Číně...

Za mě by tolik nevadilo, když budeme trošičku opatrnější vůči prognóze a budeme to pak muset dohnat třeba jedním nebo dvěma zvýšeními navíc v průběhu roku 2022. Kdybychom ale začali předčasně zpřísnovat a teprve poté viděli, že lockdowny ve službách trvají déle a situace se přelévá negativně i do průmyslu, do trhu práce a podobně, potom zase přehodit zpátečku a začít rychle uvolňovat a případně sahat po nekonvenčních nástrojích, to by z mého pohledu nebylo prospěšné pro stabilitu ekonomického prostředí. Za sebe říkám, že se debatě o zvyšování sazeb pro letošek nebráním, ale raději bych si počkal do druhé poloviny roku, až budeme vědět, jak se lockdowny budou dál vyvíjet a jestli už podzim bude normálnější období.

* HN: Zkuste popsat, jak by situace musela vypadat, abyste začali debatovat o zvýšení sazeb.

Jistotu asi nebudeme mít nikdy, ale minimálně by tu měl být výhled, že vakcinační kampaň je nejenom u nás, ale v celé Evropě tak daleko, že se blížíme do nějaké koncovky. Ale slovo koncovka se těžko říká, protože mám pocit, že skončíme jednu vakcinační kampaň a bude muset nastoupit další kvůli mutacím. Ale aspoň by to byla nějaká jistota, že nebudeme žít ve světě, který popisuje ten vtip, jež jsem nedávno slyšel od svých dětí: Jak se jmenují čtyři roční období? Lockdown, léto, lockdown, lockdown. Za takových okolností by čas na zpřísnování měnové politiky nebyl.

* HN: Z toho, co říkáte, se mi zdá, že se horizont zvyšování sazeb trochu posouvá v porovnání s tím, jak ho máte v současné prognóze. Z té vyplývá, že by ČNB měla udělat tři až čtyři čtvrtbodová zvýšení. To tedy asi není realistické...

Bankovní rada v poslední době vyjadřuje vůči té prognóze určitou opatrnost. Všichni doufáme, že v půlce roku už před sebou uvidíme nějakou optimistickou budoucnost, oživení ekonomiky, návrat do normálu a inflaci na cíli. A s tím také potřebu nějakého postupného zvyšování sazeb. Tato logika je jasná. Ale v období takto výrazné nejistoty se pak my, centrální bankéři, musíme nejen soustředit na tu jednu čáru z prognózy, ale řešit všechnu škálu možných scénářů. A scénáře horšího pandemického vývoje tu stále hrají velkou roli. Vidím jako poměrně realistické, že by v průběhu druhého pololetí mohlo ke zvyšování sazeb začít docházet. Ale že bychom letos stihli tři nebo čtyři zvýšení, to popravdě vidím jako poměrně nereálné.

* HN: Jak se díváte na nedávné oslabení koruny na letos nejslabší úroveň vůči euru? To by spíš nahrávalo zvyšování sazeb. Bude to hrát při vašem rozhodování nějakou roli?

Koruna se spíš jen vrátila tam, kde ji předpokládáme v prognóze. Úrovně kolem 26,20 za euro zhruba odpovídají prognóze na první čtvrtletí, s očekávanou postupnou tendencí k posilování. Kurzový vývoj pro mě nepředstavuje faktor pro rychlejší zvyšování sazeb.

* HN: A relativně silný růst mezd ve čtvrtém čtvrtletí?

Musím se přiznat, že mě překvapilo, jak je to číslo vysoké. Čekal jsem, že se makroekonomická situace začne viditelněji propisovat do pomalejšího růstu mezd, a zatím se to podle dat neděje. Pokud bych viděl nějaké riziko pro zrychlení inflace, tak možná víc než kvůli koruně právě kvůli mzdovému růstu. Předpokládám ale, že to obrovské zvýšení mezd je do značné míry jednorázové, třeba ve zdravotnictví, zatímco v řadě odvětví je naopak vývoj umírněný. Každopádně to ještě vyžaduje podrobnější analýzu.

* HN: ČNB na sklonku loňského roku opět varovala, že na trhu nemovitostí pro bydlení vzniká bublina, že ceny jsou nadhodnocené leckde až o 25 procent. Nebyla tedy chyba vypnout omezení velikosti dluhu vůči čistému ročnímu příjmu (DTI) a vůči měsíčním splátkám (DSTI), když se pak vzápětí ukázalo, že lidé začali investovat do nemovitostí ještě více?

Za sebe se přiznám, že jsem spíš čekal zastavení růstu cen nemovitostí, případně nějaký mírný pokles. To zatím rozhodně nenastalo. Nemyslím si, že by v tom ale úplně klíčovou roli sehrálo vypnutí limitů příjmových ukazatelů DSTI a DTI. Logika z naší strany byla jasná, chtěli jsme vyslat signál, že tyto nástroje jsou proticyklické a že jsme je připraveni pružně zmírnit, nebo dokonce vypnout, když má finanční cyklus zpomalit. Nemyslím si proto, že by to byla chyba. Samozřejmě se během květnového projednání zprávy o finanční stabilitě budeme muset znovu podívat na to, jak to s nadhodnocením nemovitostí vypadá. Nepředpokládám, že to bude výrazně méně než oněch 20 procent, jež jsme registrovali předtím. Toto asi stále zůstává nejžhavější téma pro makrobezpečnostní politiku. Nemyslím ale, že znovuzavedení limitů DTI a DSTI je nějaké akutní téma pro letošní rok. Spíš si budeme klást otázku, v jakém okamžiku začít normalizovat nejenom sazby, ale i nastavení proticyklické kapitálové rezervy bank. Tu jsme také výrazně snížili, abychom bankám dali signál, že mají dostatek kapitálového prostoru pro úvěrování. Ke zpomalování růstu cen nemovitostí bude přispívat spíš postupné zvyšování sazeb z hypotečních úvěrů, které lze předpokládat.

* HN: Rozumím tomu, proč ČNB omezení v danou chvíli vypnula, ale není mi jasné, proč jste je později nevrátili do hry, když už bylo jasné, že poptávka po hypotékách je rekordní a ceny nemovitostí dál rostou. Bylo by to bývalo politicky nepřijemné?

To určitě ne. Spíš se zatím neukazovalo, že by zdroj problému byl v tom, že by banky masivně začaly tyto dva parametry překračovat. Nezdá se, že zdrojem růstu hypotečních úvěrů bylo to, že by masivně docházelo k posunu úvěrů do této rizikovější skupiny klientů.

* HN: Reaguji na to, že jste opakovaně upozorňovali, že na trhu vzniká bublina, a že se dokonce některé banky nedrží doporučení ČNB. Jestli se tedy nemělo šlápnout na brzdu také tím, že by se indikátory DTI a DSTI pružně vrátily do hry? A letos tu máme opět další růst cen domů a bytů.

Rozumím. Ale analýzy, které jsme zatím měli k dispozici, nenaznačovaly, že by výrazný problém způsobovalo překračování právě těchto ukazatelů. Samozřejmě, nějaké drobné navyšování u některých institucí tam bylo vidět, ale zatím nic systémového, kde bychom si řekli, že to je ten zdroj problému a že DTI a DSTI jsou ten správný nástroj, který k tomu máme využít. V bankovní radě čekáme na květnovou zprávu o finanční stabilitě. Nechci zatím předjímat něco, co nemáme prodiskutované a promyšlené, ale v minulosti jsme uvažovali dělat tak, že jsme nejdřív začali omezením LTV (velikost dluhu vůči hodnotě nemovitosti – pozn. red.) a teprve pak přidávali ukazatele DTI a DSTI. Pro mě by asi jako první připadala v úvahu debata o zprůšnění LTV, protože tam vidím vazbu na odhad nadhodnocení cen nemovitostí. Pokud je nadhodnocení 20 procent a my vlastně povolujeme úvěry až do 90 procent hodnoty nemovitosti, tak některé banky tím na sebe mohou riskovat, že když realitní bublina cen splaskne, budou mít malou zástavu. Nechci toto ale nějak silně avizovat, protože počkám na analýzy od kolegy Jana Fraita a jeho týmu, které jsem zatím neviděl.

HN: V parlamentu čeká na třetí čtení novela zákona o ČNB, jež by umožnila centrální bance nakupovat kvalitní dluhopisy. Proč je toto pro vás důležité?

* Je to taková pojistka pro špatné časy. Dá se to přirovnat k jističi u elektrického rozvodu domu, u kterého člověk doufá, že nebude potřeba. Když pak ale skutečně dojde k velkému zkratu, tak je dobré ho mít. Zatím možnost provádět obchody na sekundárním trhu bez omezení protistran i instrumentů máme jen s omezením do konce letošního roku. Zatím jsme to využili jen ve dvou případech – kromě vládních dluhopisů jsme jako zástavu připravili od bank případně brát i hypoteční zástavní listy a též jsme otevřeli možnost dodávat likviditu oproti vládním dluhopisům nebankovním finančním institucím, jako jsou například pojišťovny, penzijní fondy a investiční skupiny, které tyto instituce zahrnují.

HN: Má existence takového nástroje význam, i když jste ho zatím moc nevyužili?

* V praxi zatím takové dodávání likvidity nebylo potřeba, ale existence tohoto nástroje sama o sobě dost přispěla ke zklidnění situace na trhu vládních dluhopisů. Třeba když se na jaře loňského roku zvýšil rozdíl mezi jejich kupní a prodejní cenou. Pojišťovny a penzijní fondy mají jistotu, že když budou mít problém s likviditou, mohou ji za rozumnou cenu oproti zástavě vládních obligací načerpat od nás. Chceme mít tuto možnost časově neomezenou, jak je ostatně moderní praxe v rozvinutých zemích. Je to proto, že když přijde nějaká krize, je na rychlé zavádění nových nástrojů legislativní proces příliš pomalý. Legislativní základ pro toto je dobré vytvořit spíš v klidných časech. Myslím, že jsme v posledním období jasně ukázali, že nemáme žádný zájem jít nerozumným způsobem do nějakých exotických instrumentů. Právě z toho měli někteří poslanci obavu. Volíme standardní formy dodávání likvidity.

HN: Zákon ale už teď dává možnost ČNB nakupovat dluhopisy...

* Podle stávajícího zákona jsme mohli nakupovat vládní dluhopisy jen od bank, a ne třeba od pojišťoven. Navíc je tam omezení, že těmito operacemi usměřňujeme situaci na peněžním trhu, což zahrnuje pouze instrumenty se splatností do 12 měsíců. Když už ale centrální banka přistoupí ke kvantitativnímu uvolňování, tak naopak potřebuje stlačovat delší konec výnosové křivky. Je dobré si to přiznat a neschovávat to v zákoně pod formulaci, která je evidentně historický relikt ze začátku 90. let a neodpovídá tomu, kam se měnová politika ve světě mezitím posunula.

HN: S tím, jak roste deficit státního rozpočtu, zaznávají hlasy, že ČNB by měla svým ziskem do rozpočtu přispět.

* Za mě je ten pohled jasný. Loňský rok jsme zakončili s poměrně výrazným ziskem, ale byl to také rok hodně volatilní, pohybovali jsme se mezi kladným a záporným vlastním jměním několikrát tam a zpátky. Realita je taková, že nakonec ani ten loňský zisk nebude stačit na úhradu předchozích kumulovaných ztrát. Rok jsme tedy zakončili se záporným vlastním jměním. Máme také dlouhodobě jednoznačné stanovisko našich právníků, že za takových podmínek je jediná věc, kterou ČNB může s ročním ziskem udělat, aby to bylo v souladu se zákonem: použít všechen zisk na úhradu předchozích ztrát. Pro letošek to tedy téma není. Nevíme samozřejmě, jak dopadne hospodaření centrální banky tento rok, ale pokud se obnoví trend posilování kurzu koruny, je třeba předpokládat, že spíš budeme vykazovat účetní ztráty a prostor odvádět něco státu mít nebudeme. Tady je důležité říci, že pro stát děláme řadu věcí v oblasti cenové a finanční stability, ve stabilizaci ekonomického cyklu nebo v dohledu a regulaci a tím nepochybně přispíváme k rozvoji českého hospodářství.

Nakonec jsme za loňský rok zaznamenali menší hospodářský pokles, než jsme všichni čekali. Kurzový vývoj pro mě nepředstavuje faktor pro rychlejší zvyšování sazeb.

TOMÁŠ HOLUB (45) ??Narodil se v Liberci, studoval v Praze na Fakultě sociálních věd (FSV) Univerzity Karlovy ekonomii, finance a bankovníctví. V letech 1996–2000 pracoval v Komerční bance v týmu ekonoma Kamila Janáčka. ??Od roku 2004 vedl v centrální bance tým měnové sekce, která vytváří ekonomické modely a připravuje podklady pro rozhodování bankovní rady. Přednáší ekonomii na FSV, kde se v roce 2011 stal docentem v oboru ekonomické teorie. Členem bankovní rady ČNB se stal v prosinci 2018.

Foto autor: Foto: HN – Tomáš Nosil

Foto popis: Tomáš Holub je ekonomickou veřejností považován za erudovaného odborníka. V ČNB je už přes dvě dekády, léta vedl měnovou sekci a připravoval podklady pro rozhodování bankovní rady.

Imunolog Hořejší: Je to bouře ve sklenici vody. Komplikace nejspíš s vakcínou AstraZeneca nesouvisí [URL](#)

[Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 17.03.2021, Zdroj: ČRo - plus.cz, RU / den: 88 206, Rubrika: Aktuální dění

Důvěrou Evropanů v očkování otřásá rozhodnutí některých států přestat používat jednu ze schválených látek. „Jako by se do souvislosti s vakcínami dávalo to, že někoho druhý den po očkování srazí auto,“ komentuje spekulace o možných nežádoucích účincích spojených s látkou od firmy Astra Zeneca imunolog z Ústavu molekulární genetiky Akademie věd Václav Hořejší.

Komplikace se srážlivostí krve se dějí spontánně a mohou být spojeny třeba s kouřením nebo užíváním určitých léků, vysvětluje: „Tyto komplikace nemusí souviset a pravděpodobně nesouvisí s očkováním. Je to bouře ve sklenici vody.“

Přesto ale některé evropské země preventivně pozastavily očkování britskou vakcínou – alespoň do doby, než věc prošetří Evropská léková agentura. Stanice CNN to označila za politický fotbal s lahvičkami očkovačích látek a britský Telegraph mluví dokonce o tom, že evropské státy zničily důvěry v AstraZenecu.

S tím souhlasí další host Speciálu, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu Jakub Dvořáček, který upozorňuje: „V historii očkování si nepamatuji, že by státy reagovaly podobným způsobem. To, že se objevila určitá podezření na nežádoucí účinky, je naprosto běžná záležitost a nemusí to mít s vakcinací žádnou souvislost.“

Reakce jsou podle něj víc politické než zdravotní nebo regulační. „A to samozřejmě nepřispívá k tomu, jak veřejnost na očkování nahlíží,“ konstatuje a připomíná, že přehnané reakce spojené s mediální bouří jsme mohli zaregistrovat už při klinickém hodnocení vyvíjených očkovačích látek.

Medvědí služba médií

V tomto ohledu dělají média odborníkům v oboru medvědí službu, domnívá se imunolog Hořejší, který poukazuje na to, že novináři se rádi chytají negativních informací, čímž vytváří prostor pro spekulace.

„Měli bychom intenzivně pracovat na tom, abychom poplašné zprávy, které se teď objevují v médiích, interpretovali správně a reagovali na ně v kontextu běžných přístupů k léčivům a očkování,“ přidává se Dvořáček.

Politický geograf Michael Romancov z Fakulty sociálních věd při Univerzitě Karlově je toho názoru, že hlavní potíž tkví v okolnostech, za nichž o těchto – z medicínského hlediska – standardních záležitostech média informují: „Problém je ten, že jsme v epidemii, která je všechno, jenom ne standardní.“

Všude panuje obrovská nervozita, připomíná. „Pandemie covidu-19 je geopolitické téma číslo jedna. A všichni se upínají k tomu, že vakcíny budou znamenat její konec, nebo alespoň začátek konce a vyhlídku na návratu k normálu.“

Co znamená krácení dodávek vakcín AstraZeneca do Evropy? Poslechněte si celý Speciál Martiny Maškové a Renaty Kropáčkové.

Bankéř z ČNB: Státní finance je třeba dát do pořádku. Dluhy se prodražují [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 17.03.2021, Zdroj: seznamzprav.cz, Autor: Martin Jašminský, RU / den: 1 813 436, Rubrika: Byznys / Rozhovory, Daně, Záchrana byznysu, Hypotéky, Byznys, Stalo se

Člen bankovní rady ČNB Tomáš Holub vysvětluje, proč chce centrální banka nové pravomoci pro řešení krizí, jak se dívá na vývoj hypoték a proč centrální banka nevěří, že snížení daní zaměstnancům pomůže více nastartovat ekonomiku.

Do doby před úderem koronavirové pandemie měla Česká národní banka přísně omezené, jak a s kým může obchodovat. O tom, že by prováděla „kvantitativní uvolňování“ ve stylu amerického Fedu nebo Evropské centrální banky, nemohla být řeč. Poslanci dočasně pravidla rozvolnili loni na jaře a nyní se přou o to, zda má mít ČNB možnost masivně zasahovat proti krizím na finančních trzích napořád.

„Nikdy bychom na trh nevstoupili s cílem usnadnit vládě financování,“ odráží jeden z argumentů odpůrců nových pravomocí člen rady České národní banky Tomáš Holub.

Překvapilo vás, že projednávání novely zákona, která rozšiřuje možnosti ČNB nakupovat aktiva od bank a dalších finančních institucí, vyvolalo takové bouřlivé diskuze v Poslanecké sněmovně?

Mě to nepřekvapilo, absolvovali jsme už první a druhé čtení, jednání ve výborech a jednání o tzv. malé novele, která loni na jaře dočasně do konce letošního roku pravomoci ČNB rozšířila. Ty argumenty se opakují a zaznívají převážně od stejných poslanců.

Bude-li novela přijata a ČNB se rozhodne nové možnosti využít, jak budete transparentní? Co se veřejnost o těchto nákupech aktiv dozví?

Kdybychom to využili, bude ČNB transparentní. Do značné míry ty nástroje fungují tak, že ovlivňují očekávání lidí. Možná je to dokonce jejich nejsilnější transmisní mechanismus. Představa, že by centrální banka dělala nekonvenční politiku tajně, aniž by vyhlásila: zahajujeme ten a ten program, budeme nakupovat takové cenné papíry v takovém objemu, to by nedávalo smysl. Koneckonců i Evropská centrální banka o svých programech informuje na agregované úrovni poměrně detailně. Naši poslanci se na to odvolávají, ale ECB to nedělá proto, že by jí to přikazoval zákon, ale proto, že chce být transparentní ve své měnové politice. A my jsme i v mezinárodním srovnání uznáváni jako vysoce transparentní centrální banka.

Tomáš Holub – Vystudoval Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

– V letech 1996–2000 pracoval jako makroekonom v Komerční bance, poté nastoupil do ČNB, kde nejprve zastával pozici poradce viceguvernéra, resp. poradce guvernéra. Od roku 2004 do 30. března 2015 vedl měnovou a statistickou sekci.

– Členem bankovní rady České národní banky se stal od 1. prosince 2018.

Kde jsou podle vás určité limity otevřenosti?

S čím máme problém, je požadavek, abychom zveřejňovali každý jednotlivý obchod včetně protistran. To už by šlo výrazně za rámec běžné míry otevřenosti a bylo by to prolomení bankovního tajemství. Poslanci si asi neuvědomují, že v rámci novely jsou pro zjednodušení dány do jednoho paragrafu domácí i zahraniční obchody při správě devizových rezerv. A zveřejňovat detailně každý jednotlivý obchod by bylo v podstatě paralyzující. Mohu ujistit, že budeme transparentní, ale není možné zveřejňovat jednotlivé obchody.

Zazněly i obavy, aby centrální banka nezvýhodňovala některé finanční instituce. Jak by to probíhalo?

Trochu mi to přijde jako poněkud paranoidní představa, že bychom pod rouškou měnové politiky vyhlásili program, který by cíleně zvýhodňoval nějaké skupiny osob. Zaznívají argumenty, že by to mohlo být v zájmu sponzorů prezidentských kampaní nebo něco podobného. Skutečně ten zákon říká naprosto jasně, že to můžeme dělat jen při naplňování našich cílů, což je cenová a finanční stabilita. ČNB by zkrátka vyhlásila nějakou třídu aktiv, kterou by nakupovala, a kdo by splnil daná kritéria, tak by se programu mohl zúčastnit.

Popravdě řečeno český akciový trh a trh korporátních dluhopisů je makroekonomicky tak okrajový, že si v realu nedokážu představit nějaký program, který by tuto třídu aktiv zahrnoval. Jde spíše o to, že akcie nakupujeme v rámci správy devizových rezerv a jak to zákon řeší v jednom paragrafu, tak jsou tam akcie uvedené z tohoto důvodu. Snaha vymezovat taxativně, co ČNB může a nemůže kupovat, by mohla být zbytečně omezující pro naši správu rezerv a hledání vyváženého kompromisu mezi jejich výnosností a bezpečností.

Guvernér při obhajobě rozšíření pravomocí ČNB uvedl a cituji „může se stát, že bude potřeba, aby ČNB dodávala likviditu nejen bankám, ale také nebankovním finančním institucím, například pojišťovnám či penzijním fondům, což dosud nebylo možné. V krizovém období, které nás bohužel v ekonomické oblasti čeká, by mohl pád i relativně malé nebankovní instituce vyvolat nebezpečné dominové efekty“. Nemohou taková prohlášení v někom vyvolat dojem, že pomoc může být vyvolána problémy jedné společnosti?

Chtěl bych zdůraznit, že se ne bavíme o pomoci nějaké konkrétní společnosti, která má problém s likviditou. Na to slouží jiné nástroje, které už ČNB může dělat. To, o co my usilujeme, a využili jsme k tomu i tu dočasnou novelu zákona, je mít možnost řešit situaci, kdy by například pojišťovny či penzijní fondy měly problém, že z nich z nějakého důvodu v krizové situaci odcházejí klienti a ony je potřebují vyplatit. Tyto instituce standardně drží bonitní vládní cenné papíry a za normálních okolností není problém na trhu proti těmto dluhopisům načerpat likviditu.

Ale například loni na jaře jsme viděli, že se rozšířily tzv. bid-ask spready, laicky řečeno rozdíl mezi prodejní a nákupní cenou na trhu státních dluhopisů. To znamená, že by se ta nebankovní instituce k likviditě dostala za nevýhodných podmínek. A my jsme zavedli linku, v rámci které pojišťovna, penzijní fond nebo investiční skupina může přijít, dát centrální bance státní cenné papíry do zástavy a proti nim dočasně získat likviditu za rozumnou cenu. Přestože to nakonec nikdo nečerpal, tak už jen povědomí na trhu o tom, že ta možnost existuje, vedla k tomu, že se ty spready poměrně výrazně zúžily a zůstaly tak během celého dalšího pokračování covidové krize.

Co pro možnost čerpat případnou pomoc musejí nebankovní instituce udělat?

Jediná podmínka je podpis příslušné smlouvy, na základě které se ta pomoc s likviditou poskytuje. My vyhlásíme obecné podmínky programu, jaký typ instituce, za jakých podmínek a s jakým zajištěním se toho může zúčastnit, a je na nich, jestli to využijí. Za tu dobu, co tato možnost existuje, máme smlouvy s pěti finančními skupinami. Chápou to jako pojistku a vidí jako problém, že by to mělo existovat jen do konce roku.

Kde je hranice mezi tržním rizikem a nějakou výchytkou trhu, na kterém finanční instituce podnikají? Pokud tuto pojistku mají, nemůže to vést k tomu, že se budou moci chovat méně odpovědně?

Záměrně jsme parametry nastavili tak, že za normální situace k nám ty pojišťovny, penzijní fondy a další pro likviditu nechodí. Tam je přírůžka 20 bazických bodů nad repo sazbu. A za normálních podmínek, když trhy fungují, tak jsou finanční instituce schopné si likviditu opatřit výhodněji než u nás. Takže k nám logicky nechodí. Program je skutečně nastaven na momenty, kdy trhy nefungují, jak by měly. Obecně finanční trh potřebuje nějaké likvidní aktivum, proti kterému se dá likvidita získat i v krizové situaci. Tu roli standardně plní státní dluhopisy a součástí našeho mandátu udržování finanční stability je přispívat k tomu, že trh vládních dluhopisů v krizi nezamrzne. Ale parametry jsou nastavené tak, aby to nepodporovalo morální hazard, že bude ČNB fungovat jako kasička i v normálních dobách.

Jedna z obav byla, aby nedocházelo ke skrytému měnovému financování, tedy financování vlády centrální bankou.

Z hlediska zákona a zákazu měnového financování se nic nemění. V zákoně je samozřejmě jasně řečeno, že ČNB nesmí vládu přímo úvěrovat, a tedy ani nakupovat dluhopisy na primárním trhu. Vláda musí nejprve své dluhopisy prodat bankám, ostatním finančním institucím či zahraničním investorům a teprve od nich, pokud je to třeba, je může ČNB koupit, ale striktně jen za účelem plnění cenové a finanční stability.

Samozřejmě, že pokud děláte kvantitativní uvolňování, jedním z cílů je snížit dlouhodobé úrokové sazby a jejich prostřednictvím uvolnit měnové podmínky, pokud už to nejde snižováním krátkodobých úrokových sazeb. Ale centrální banka to nikdy nedělá primárně proto, aby usnadnila vládě financování. To by se koneckonců dalo říci i o konvenční měnové politice, že když snižujeme krátkodobé sazby, tak zlevňujeme financování státního dluhu. K nekonvenčním nástrojům je možné sáhnout, pokud hrozí dlouhodobě nežádoucí nízká inflace či deflace. Nikdy bychom na trh nevstoupili s cílem usnadnit vládě financování.

Tuzemské banky a ostatní finanční instituce držely na konci roku přes dvě třetiny ze zhruba dvou bilionů státního dluhu. Mohla by nastat situace, že by s ohledem na očekávané další zadlužování měl stát problém jim prodat další dluhopisy?

Z regulatorních důvodů ne. Spíš by to mohlo nastat, pokud by stát ztratil důvěru investorů z pohledu udržitelnosti veřejných financí. Pak by se i regulátor musel přestat dívat na státní dluhopisy jako na bezrizikovou investici, proti které není třeba držet dodatečný kapitál. Tomu jsme ale stále hodně vzdáleni. Schodky jsou momentálně obří, ale výchozí úroveň státního dluhu byla dobrá a nemáme obavy, že by se stát měl dostat do nějakých problémů. Zadlužení je stále hluboko pod tím, co je ve vyspělých

zemích obvyklé. Teď je ze strany státu samozřejmě důležité, aby přišel s nějakou důvěryhodnou strategií konsolidace veřejných financí od příštího roku. S tím my souhlasíme, prezentovali jsme i relativně kritické názory na trvalé snížení daně z příjmu, ale rozhodně nejsme na hraně toho, že by se stát nemohl financovat na trhu. Trh bude chtít od státu samozřejmě vyšší sazbu, když bude vydávat víc dluhopisů, což se už do určité míry děje.

Jak moc by bylo pro vás komplikující, kdybyste ty nové pravomoci nezískali natrvalo?

Teď je důležité, aby poslanci řekli jasné ano, nebo ne. My jsme ten zákon předkládali už do minulé Poslanecké sněmovny, která ho neprojednala, a teď podruhé jdeme celým legislativním procesem od bodu nula. Nejhorší, co by se mohlo stát, je, že se to zase neprojedná. Pokud by parlament řekl, že nám ty kompetence nedá, budeme své činnosti vykonávat podle stávajícího zákona s tím, že rozšířené možnosti obchodování na konci roku padnou. A u hypoték bychom naše opatření dále vydávali jako doporučení. Pro nás by se svět nezhroutil, ale pokud by přišla nějaká nová krize, mohl by to být naopak stát, který by volal: Centrální banko, pomoz, trhy zamrzají. Ale my bychom na řešení neměli dostatečné nástroje. A pak by se to muselo řešit ve stavu legislativní nouze a to není nikdy moc dobrá věc.

Jsme připravení u hypoték zpříšňovat. Jak se dosud osvědčil systém regulace dostupnosti hypoték formou doporučení?

My jsme ty nástroje využívali, snažili jsme se působit proticyklicky, nějakým způsobem jsme tlumili boom hypoték, když měl trh tendenci se přehřívat. Potom jsme během krize doporučení uvolnili a přispěli jsme k tomu, že trh hypoték a rezidenčních nemovitostí prošel krizí až překvapivě robustně. To je určitě lepší, než kdyby došlo k nějakému kolapsu. A doporučení fungovala tak, že je většina institucí dodržovala. Stav, kdy to řekneme 95 procent bank dodržuje a pět procent ne, je z makroekonomického hlediska uspokojivý, ale pět procent bank, které to nedodržují, získávají nefér konkurenční výhodu. My doporučení nemůžeme vynucovat od nebankovních nebo přeshraničních poskytovatelů hypoték. Jedním z důvodů, proč je dobré pro to mít oporu v zákoně, je udělat férovou hrací plochu pro všechny, kdo hypotéky poskytují.

Jak postupujete proti bankám, které to nedodržují?

Můžeme tam jít na dohledku a nechat si doložit, že hypotéky, které jsou z našeho pohledu rizikové, jsou skutečně poskytované obezřetně. A pokud ne, můžeme bance předepsat vyšší kapitálovou přiměřenost. Proti nebankovním poskytovatelům a pobočkám zahraničních bank to ale uplatnit nemůžeme.

Pokud to projde a získáte oporu v zákoně, může se chování bank u hypoték nějak změnit?

Myslím, že tam k ničemu dramatickému nedojde. Až na to, že ze zákona budou mít úlevu žadatelé do 36 let. A pokud projde ten pozměňovací návrh, proti kterému my nebrojíme, že bude stačit, aby do 36 let byl jen jeden ze žadatelů, tak tedy i věkově smíšené páry budou mít mírnější zacházení.

Ceny nemovitostí rostly i loni a hypoték se poskytl rekordní objem, přestože ČNB upozorňuje, že nadhodnocení nemovitostí dosahuje až 20 procent. Uvažujete o tom, že byste ta poměrová kritéria ohledně výše hypotéky k hodnotě nemovitosti a výše splátky vůči příjmu, která se teď během krize „vypnula“, opět zavedli?

Debatu určitě povedeme koncem května při projednávání Zprávy o finanční stabilitě. Situace je taková, že ceny nemovitostí zůstávají nadhodnocené, a to číslo kolem 20 procent je z mého pohledu stále rozumný odhad. Takže debata o tom, kdy bude správné začít normalizovat nejen měnovou politiku, ale i tu makroobezřetnostní, bude na stole. Intuitivně bych čekal, že to pořadí aplikace nástrojů bude jak v tom předchozím období.

A to bude jaké?

Nejprve jsme začali zvyšovat proticyklickou kapitálovou rezervu, pak jsme zpřísnili parametr výše hypotéky k hodnotě nemovitosti a až v posledním kroku, kdy jsme cítili riziko předlužení u žadatelů, jsme zavedli ukazatele měsíčních splátek úvěrů k čistému měsíčnímu příjmu a poměr celkového zadlužení k čistému ročnímu příjmu. Intuitivně za sebe považuji tuto sekvenci za rozumnou. Takže nejdříve budeme diskutovat o zvýšení proticyklické rezervy na nějakou neutrálnější úroveň, kterou vidíme na úrovni jednoho procenta. Teď jsme na půl procentu. Ten parametr výše hypotéky k hodnotě nemovitosti je teď na 90 procentech a v situaci, když jsou nemovitosti nadhodnocené až o 20 procent, by to zajištění pro banky nemuselo být do budoucna dostatečné. Ale nechci vysílat nějaké silné avízo, že je to na stole.

U hypoték je ještě na trhu situace, kdy některé banky účtují za předčasné splacení hypotéky poplatky v řádu stokorun, jiné až v řádu statisíců. Jak se bude řešit tento stav?

My jsme dali náš jasný výklad zákona. A myslíme si, že je jediný možný. Některé banky ho nesdílejí a účtují poplatky za předčasné splacení nad rámec toho, co je podle nás slučitelné se zákonem. Můžeme využít standardní dohledové kroky, ale ty podléhají dohledové mlčenlivosti, takže nemůžeme nic komentovat až do případného pravomocného rozhodnutí. O něm naopak zákon říká, že ho zveřejnit musíme. Očekával bych, že po našich případných pravomocných rozhodnutích budou následovat žaloby bank ke správním soudům a náš výklad bude podroben soudnímu přezkoumání. Zároveň lidé, kteří se cítí být bankami poškozeni, se už nyní mohou obracet na finančního arbitra i na civilní soudy.

Výhled ekonomiky a sazby Letos očekáváte růst ekonomiky 2,2 procenta a příští rok 3,8 procenta. Oproti prognóze Ministerstva financí jste letos pesimističtější a naopak příští rok optimističtější. Čím to je?

Naše prognóza byla trochu konzervativnější s ohledem na první polovinu roku. Očekávali jsme, že se protiepidemická opatření budou rozvolňovat opravdu pozvolna, nějaké větší rozvolnění očekáváme spíše až v létě, podobně jako loni. Druhá věc, kde jsme relativně konzervativní, je efekt snížení daně z příjmu u fyzických osob. To sice podpoří spotřebu domácností, ale domníváme se, že ten multiplikátor bude nižší než u jiných fiskálních opatření prostě proto, že z toho nadproporčním způsobem profitují spíše střední a vyšší příjmové skupiny, které mají nižší sklon ke spotřebě.

Prezident Hospodářské komory Vladimír Dlouhý uvedl, že vlna bankrotů nás teprve čeká. Může to být v letošním roce problém?

My čekáme, že podíl nesplácených úvěrů poroste na pět až šest procent. Je to více než rekordně nízká čísla před covidem, ale banky jsou schopné to vstřebat. Samozřejmě u řady firem ty bankroty mohou přijít, zejména u menších subjektů navázaných na pohostinství a cestovní ruch. Ten první loňský lockdown ještě přežily díky finančním rezervám, ale v situaci, kdy to s různou intenzitou trvá už rok, tak jsou rezervy v řadě případů dost vyčerpané.

Letos byste se podle dřívějších prohlášení představitelů ČNB chtěli vrátit k růstu sazeb. Co by tento plán mohlo oddálit?

Každopádně náš výhled je podmíněn prognózou, že se sice pomalu, ale přeci jen blížíme do covidové koncovky. Tu jistotu samozřejmě nemáme. Kdyby ekonomika zůstala utlumena déle, než čekáme, kdyby to mělo i důsledky z hlediska útlumu trhu práce, tedy ve výsledku protiinflační dopady, musela by měnová politika zůstat uvolněná po celý letošní rok. Bohužel to jsou scénáře, které zatím nemůžeme dát k ledu. Pokud uvidíme, že vakcinace pokračuje a i naši obchodní partneři v zahraničí se blíží k nějakému bodu kolektivní imunity, tak v takové situaci bychom se mohli vrátit k normalizaci měnové politiky. Ale také se může stát, že nám pak začne více posilovat kurz koruny, který by působil protiinflačně, a méně prostoru by nám tím pádem vzniklo pro zvyšování úrokových sazeb. Scénářů je celá řada a debatu o postupném zvyšování úrokových sazeb vidíme jako reálnou v druhé polovině roku, ale pravděpodobně opatrnějším tempem, než naše prognóza naznačuje.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Některé evropské země pozastavují očkování vakcínou AstraZeneca, Česko ji chce používat dál.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Světová zdravotnická organizace i Evropská léková agentura tuto vakcínu i nadále doporučují. Jak kauza ovlivňuje Evropu a důvěru veřejnosti k očkování vůbec?

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Tomu se budeme věnovat v příštích minutách. Dobrý poslech přeji Martina Mašková...

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

... a Renata Kropáčková. /znělka/

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Evropská léková agentura zatím nevidí příčinnou souvislost mezi očkováním proti koronaviru od společnosti AstraZeneca a hlášenými případy krevních sraženin. Oznámilo to vedení úřadu. Německo, Francie a řada dalších zemí ale přesto očkování touto látkou preventivně pozastavily. My jsme teď ve spojení s bruselským zpravodajem Českého rozhlasu Viktorem Daňkem. Dobrý den.

Viktor DANĚK, redaktor

Hezký den.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Když Evropská léková agentura tvrdí, že k obavám zatím není důvod, o co své závěry opírá?

Viktor DANĚK, redaktor

O klinickou studii, která potíže se sraženinami nesignalizovala, a o první hlášené případy, které už měli experti lékové agentury možnost prověřit. Zatím podle nich skutečně nic nenaznačuje tomu, že by krevní sraženiny s očkováním souvisely, závěrečný verdikt nicméně experti lékové agentury nevynesli. Učiní tak až po důkladném prověření všech případů, jak zdůraznila šéfka lékové agentury Emer Cookeová.

Emer COOKEOVÁ, šéfka Evropské lékové agentury

Důvěra v bezpečnost a účinnost vakcín, které jsme povolili, je zcela zásadní. Naším úkolem je zajistit, že na základě důkladného vědeckého posouzení si důvěru udržíme. Prověření, zda existuje příčinná souvislost v těchto případech, je pro nás proto prioritou.

Viktor DANĚK, redaktor

Cookeová současně dodala, že není překvapením, pokud se v případě využití nějakého přípravku u milionu lidí objeví vzácné podezření na vážnější vedlejší účinky. Právě k jejich evidenci slouží evropský systém, do kterého musí výrobci vakcín povolených unijními orgány všechny podezřelé případy hlásit.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Kolik případů krevních sraženin, které se objevily v době po podání vakcíny AstraZenecy, Evropská léková agentura eviduje?

Viktor DANĚK, redaktor

K 10. březnu šlo o 30 případů, ale podle Emer Cookeové bude skutečný počet incidentů, které agentura prověří, vyšší, protože s medializací se objevila nová hlášení a ostatně i sama agentura požádala unijní státy, aby jí k prověření zaslaly všechny známé případy. Cookeová zdůraznila, že jde každopádně o velmi vzácné incidenty vzhledem k tomu celkovému počtu naočkovaných, sama AstraZeneca už prověřila údaje o 17 milionech naočkovaných. No a vzhledem k tomu, že se experti lékové agentury domnívají, že četnost sražení nahlášených po podání vakcíny nijak nevybočuje z toho, co je v populaci obvyklé, tak i proto se unijní agentura stále domnívá, že přínosy vakcíny proti covidu-19 převažují nad známými riziky.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Jak už zaznělo, tak unijní léková agentura svůj závěrečný verdikt teprve vydá, co by mohl pro vakcínu znamenat? Jaké má agentura možnosti?

Viktor DANĚK, redaktor

Evropská léková agentura prověřuje nejen statistická data k dispozici, ale i každý jednotlivý případ zvlášť a také využité šarže vakcín s cílem potvrdit i to prvotní podezření, zda ty první případy v Rakousku nesouvisí právě s nějakou konkrétní šarží, na základě toho pak vydá už zítra své rozhodnutí, a pokud potvrdí, že není důvod k obavám, pak by podle očekávání své zákazy mohly alespoň některé státy vzít zase zpět. V opačném případě by úřad mohl podmínečně povolení vakcíny pozměnit nebo teoreticky i zastavit, ale žádné rozhodnutí šéfka lékové agentury zatím nechtěla předjímat, uvedla jen to, že se agentura rozhoduje čistě na základě vědeckých důkazů.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

AstraZeneca se navíc dál potýká s výpadky nasmlouvaných dodávek vakcín do unijních zemí, jak výrazný dopad to bude mít třeba na očkování v Česku i v dalších unijních státech?

Viktor DANĚK, redaktor

AstraZeneca minulý týden ohlásila výpadky i pro druhé čtvrtletí, přestože firma ještě koncem února ubezpečovala, že plánovaných 180 milionů dávek dodá, tak před víkendem přiznala, že půjde maximálně o 70 000 000, tedy o 60 % méně,

dohodnuté cíle firma neplní už teď, podle smlouvy měla do konce března dodat 120 000 000 dávek, ale nakonec půjde o méně než čtvrtinu tohoto množství. Firma se brání tím, že ve druhém čtvrtletí chtěla zhruba polovinu slíbeného množství dovézt ze zahraničí, ale brání jí v tom různé zákazy exportu, které státy ve světě uplatňují. Nicméně Evropskou unii nový výpadek tentokrát nejspíš tolik nezaskočí, jako se to stalo v prvním čtvrtletí, ohlášený celkový cíl 300 000 000 dávek chystá Unie z většiny naplnit tandemem Pfizer/BioNTech, ten ohlásil další navýšení dodávek, ve druhém čtvrtletí hodlá zaslat až 200 000 000 dávek, a připočítáme-li slíbených 70 000 000 AstraZenecy a také očekávaných celkem až 90 000 000 dávek Moderny a nedávno schválené látky Johnson and Johnson, pak by unijní státy mohly do konce června získat i o desítky milionů dávek navíc.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Z Bruselu informoval náš zpravodaj Viktor Daněk. Děkuji, na slyšenou.

Viktor DANĚK, redaktor

Hezký den.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

A naším hostem ve Speciálu Českého rozhlasu Plus je teď Václav Hořejší, imunolog z Ústavu molekulární genetiky Akademie věd. Dobrý den.

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

Dobrý den.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Pane profesore, tak tedy Evropská léková agentura říká, že přínos očkování vakcínou AstraZeneca stále převažuje nad možnými riziky. Váš pohled?

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

Samozřejmě já si myslím, že to, co se teď okolo toho děje, tak je taková bouře ve sklenici vody, to, co jste teď před chvílkou říkali, tak to je pravda, tyhle ty komplikace s tou srážlivostí krve, to jsou věci, které se dějí spontánně s takovou frekvencí asi, já když jsem se na to díval, tak zhruba 1 člověk z tisíce může mít takovéhle problémy a souvisí to s užíváním některých léků, s kouřením a tak dále. No a když se naočkují miliony, tak samozřejmě mezi nimi, ať už jsou očkovaní, nebo neočkovaní, tak v tomhleto počtu případů se vyskytnou tyhle komplikace, které vůbec souvisí, nemusejí souviset a pravděpodobně nesouvisí s tím očkovaním. To je něco podobného, jako kdyby se řeklo, že se týden po tom očkovaní sleduje všechno, co se tomu člověku špatného stalo, a když ho potom porazí na ulici auto druhý den po tom, co byl očkovaný, tak by se to dávalo do souvislosti s tím očkovaním. To je podobný případ.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Zdá se, že ale důvěra ve vakcíny je křehká. Pamatujeme si, že třeba senioři už o AstraZenecy pochybovali kvůli prvotním zprávám o tom, že údajně nebyla dost vyzkoušena pro jejich věkovou skupinu, víme, že později výrobce ty důležité testy doplnil. Jak se díváte na vlastně tyhle nálady, které ovlivňují zájem o vakcíny? Nemůže přece jenom tahle celá kauza už jenom tím, že řada států pozastavila očkování AstraZenecou, ovlivnit zájem o očkování vůbec?

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

No, já bohužel vidím takovou negativní roli médií v tomhleto. To znamená, jakmile se něco takového objeví, tak média bohužel třeba i včetně vašeho média o tom začnou spekulovat, a ačkoliv vůbec nejsou žádné jasné důvody, proč bychom měli mít tyhle starosti, tak se to rozmazává, a co kdyby a tak dále, já si myslím, že to je bohužel taková odvrácená stránka toho, jak pořád chceme všechno vědět, a média se opravdu nejraději chytají negativních zpráv.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

No, víte, my ne, my prostě zkrátka informujeme o tom, že nejméně dvacítkou evropských států pozastavila to očkování, a to nemá samo o sobě znaménko. Zkrátka je to informace, která je poměrně zásadní k dnešnímu ránu, zabývá se tím Evropská léková agentura, pokud tedy byste vy jako imunolog, odborník nějak chtěl podpořit důvěru lidí v očkování, tak jakými zásadními argumenty byste to udělal?

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

Já jsem ten zásadní argument před chvílkou řekl. To znamená, to jsou komplikace, ke kterým dochází spontánně z úplně jiných důvodů relativně často, řekněme, /nesrozumitelné/ nějakých frekvencí, nějakých zlomků promile třeba, a když si uvážíme, že tady mluvíme o několika desítkách případů, které se týkají už desítek milionů lidí, kteří byli očkovaní, no, tak to mluví samo za sebe.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Česká vakcinologická společnost navrhuje prodloužení intervalu mezi první a druhou dávkou Pfizeru a Moderny a teď se dotýkáme vlastně i tedy toho, aby byli co nejvíce naočkovaní lidé těmi prvními dávkami, ale pokud vím, AstraZenecy se to netýká. Ten interval je i tak dlouhý, vidíte?

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

No, o tom intervalu se diskutovalo, ten původní doporučený interval byl 3 týdny, potom ten výrobce samotný na základě nějakých doplňkových studií řekl, že lepší je, když se prodlouží ten interval, mají k tomu nějaké důkazy, takže takto skutečně je, a nevím, co jiného k tomu říct.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Jestli je to dobrý krok, aby se tedy ten interval prodloužil.

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

Pokud říká vakcinologická společnost, vakcinologové jsou odborníci na to, mají k tomu důvody, tak já bych to jediňe

podporoval a jsou k tomu dobré podklady, proč by se to tak mělo udělat.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Ještě se vrátím k tomu tématu důvěry, jestli dovolíte, AstraZeneca zkrátka dodá do Evropy o polovinu méně slíbených dávek. Co to znamená z pohledu vašeho? Je to důležité, je to klíčové, nebo je to prostě jenom detail v celých těch záležitostech kolem vakcín?

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

To bohužel není detail. To je taky velice smutná věc, jestliže takováhle společnost, která dostala od Evropské unie a z veřejných zdrojů spoustu peněz na to, aby tu vakcínu vyvinula, aby ji potom distribuovala, a udělala nějaké sliby, na základě kterých ty státy plánovaly i objednávky od jiných společností, a teď to neplní, tak to je velice závažné pochybení. A mě to hrozně mrzí, že k něčemu takovému dochází. A opakovaně k tomu dochází. Bohužel jako, i vy jste uváděli, že se to nahradí, tenhle výpadek, dodávkami od těch jiných společností, u kterých ale je nevýhoda ta, že jsou to, aspoň 2 z těch společností, ty jejich produkty se musí skladovat při té nízké teplotě a je to určitá technická komplikace při distribuci. Kdežto tahle AstraZeneca má tu výhodu, že se může skladovat normálně v ledničce. Takže my jsme dost na ni spoléhali a teď to takhle vypadne, tak mě to hrozně mrzí a je to nesolidní jednání od té firmy.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Václav Hořejší, imunolog z Ústavu molekulární genetiky Akademie věd, děkuji, pane profesore, za váš čas. Na shledanou.

Václav HOŘEJŠÍ, imunolog, Ústav molekulární genetiky AV ČR

Děkuju, na shledanou.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

A navážu s Jakubem Dvořáčkem, výkonným ředitelem Asociace inovativního farmaceutického průmyslu. Dobrý den i vám.

Jakub DVOŘÁČEK, ředitel, Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Dobré ráno.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Bude ten dodatečný příliv Pfizeru stačit na to, aby nahradil tu chybějící AstraZenecu?

Jakub DVOŘÁČEK, ředitel, Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Já jsem přesvědčený, že to bude kombinace jak navýšených dodávek od společnosti Pfizer, tak vlastně nově schválená vakcína od společnosti Janssen J & J, která vlastně má začít být distribuována na konci března, začátkem dubna, a vlastně v /nesrozumitelné/ se očekává vakcína od společnosti Curevac, která vlastně je distribuována nebo respektive spolupracuje se společností Bayer, to je další vakcína, která je velmi dobře využitelná vlastně u praktických lékařů, takže já věřím, že i ty navýšení dodávky od společnosti Moderna pomůžou vlastně tomu, aby praktičtí lékaři dostali to očekávané množství i v případě, že AstraZeneca nesplní ta očekávání, která deklarovala vlastně v těch minulých týdnech, měsících.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Točíme se v tom našem rozhovoru kolem tématu důvěry v ty jednotlivé vakcíny, pokud tedy AstraZeneca dodá do Evropy za první čtvrtletí jenom 100 000 000 dávek, měla dodat, pokud vím, 200, tak je to něco důležitého, co z vašeho pohledu, z pohledu firem ovlivňuje důvěru ve vakcinaci?

Jakub DVOŘÁČEK, ředitel, Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Máte pravdu, myslím si, že určitý dopad jako na to, jakým způsobem vlastně se vyvíjí vztah veřejnosti k vakcinaci, to mít může, ale jak jsem zmiňoval, ten farmaceutický trh je poměrně dynamický, těch společností, které jsou aktivní v této oblasti, je v tomto momentě opravdu velké množství, takže já věřím, že to, co prostě se nepodařilo AstraZeneci, tak se podaří vlastně doplnit dodávkami od našich ostatních společností a i vlastně vakcína od společnosti Janssen, která je vlastně jednodávková, která je opět určená vlastně primárně pro využití jasně u praktických lékařů, že dokážeme vlastně nahradit ten určitý výpadek, který tam je. Navíc se společnost AstraZeneca zmínila, že ty výpadky jsou způsobené určitými regulatorními opatřeními v kontextu vlastně dovozu očkovací látky vlastně ze zemí mimo evropskou unii, a to si myslím, že se dá velmi rychle vyřešit, takže je otázkou jako, zda to bude mít dlouhé trvání a zda se té společnosti to podaří nějakým způsobem zvládnout třeba i ve spolupráci s Evropskou lékovou agenturou v nějakém poměrně krátkém čase.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Pan prof. Hořejší se před chvílí dotkl tématu určitého úskalí, tedy informování o tom, jak evropské státy pozastavily očkování vakcínou AstraZeneca, my jsme před pár okamžiky, před celou mluvili také o komentářích v britském tisku, třeba Telegraph říkal: evropské státy zničily důvěru v AstraZenecu, Eye: evropští lídři udělali z vakcíny politický nástroj. Jak se na to díváte vy?

Jakub DVOŘÁČEK, ředitel, Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Já tady musím souhlasit vlastně s kolegy ve Velké Británii, protože když se podíváme do historie očkování, vlastně nepamatuju si, že by někdy v minulosti vlastně reagovaly státy podobným způsobem, a co se vlastně teď odehrává s vakcínou od AstraZenecy, to znamená, že se tam objevila určitá podezření na nežádoucí účinky, je naprosto běžná záležitost i tak, jak zmiňoval pan profesor přede mnou, je naprosto běžné, že v populaci se objevuje určité množství lidí, kteří mají určitá onemocnění, nemusí to mít absolutně žádnou souvislost s očkováním. Vlastně i v minulých měsících jsme vlastně zaregistrovali podobné, řekněme, události třeba v Norsku, to bylo s jiným výrobcem a opět jako mělo to souvislost s tím, že se očkuje vlastně primárně starší populace, u starších občanů je větší množství různých komorbidit, jiných onemocnění, která se mohou projevit vlastně absolutně ne v souvislosti s očkováním. A to je i to, co vlastně zmiňoval italský předseda regulační agentury, že ty reakce jsou, řekněme, více politické než zdravotní a regulační, a to samozřejmě nepřispívá tomu, jak veřejnost nahlíží na očkování. A teď sice v České republice máme výrazně větší, řekněme, zájem o očkování proti covid-19, než tomu bylo vlastně třeba v létě v loňském roce nebo na podzim, kdy ty procenta byly významně nižší lidí, kteří se chtějí nechat očkovat, než je to v současné době, ale měli bysme asi intenzivně pracovat na tom, abysme ty, řekněme, poplašné zprávy, které se teď objevují v médiích, tak abysme je interpretovali správně, abysme na ně reagovali v kontextu, řekněme, třeba těch jakoby běžných

přístupů k léčivům a k očkování, protože jak jsem zmiňoval, v minulosti se /nesrozumitelné/ mnoho různých typů vakcín a nikdy vlastně ta pozornost nebyla takto upřena, ale my jsme toto zaregistrovali třeba už i v oblasti klinického hodnocení vlastně v době, kdy se vakcíny teprve připravovaly, a každé přerušení vlastně klinického hodnocení znamenalo obrovskou mediální bouři a zároveň vytvoření určitých pochybností. Přitom je to naprosto běžná záležitost, ta klinická hodnocení se přerušují naprosto běžně, kdykoliv se tam objeví něco nepředpokládaného.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Ještě dovoluť závěrečnou otázku, která se týká toho delšího odstupu mezi první a druhou dávkou vakcín, to teď mluvím o Pfizeru a Moderně, u AstraZenecy by zřejmě ten odstup zůstal, jaký pohled na to má farmaceutický průmysl.

Jakub DVOŘÁČEK, ředitel, Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Já si myslím, že tady je to opravdu na vakcinologické společnosti, na odbornících, kteří s vakcínou pracují, k tomu bych se asi nedokázal vyjádřit, omlouvám se.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Jakub Dvořáček, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu, byl naším hostem na Plusu. Děkuji za to. Na shledanou.

Jakub DVOŘÁČEK, ředitel, Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Hezký den, na shledanou.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Očkování je hlavním tématem dezinformací šířených na českém internetu, jak zásadní živnou půdou můžou být zprávy o vakcíně AstraZeneca, to teď v našem ranním Speciálu probereme s politickým geografem Michaelem Romancovem z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, vítejte, dobrý den.

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK

Dobrý den.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Kauza doslova hýbe trhy s ropou, zlevňuje ropu, je ta atmosféra kolem vakcín geopolitické téma číslo 1?

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK

Samozřejmě, že ano, protože pandemie covidu je geopolitické téma číslo 1. Svět je celý jaksi zasažen tou pandemií, všichni se upínají k tomu, že vakcíny budou znamenat pokud ne konec, tak minimálně to, čemu řečeno s klasikem se říká začátek konce, tím pádem možnost návratu k normálu, a otázka, kterou vakcínou, koho očkovat, kdy to skončí a kdy se budeme moci vrátit k normálu, je prostě všude na světě prioritou.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Jak může teď ta záležitost kolem AstraZenecy, to, že 20 evropských zemí pozastavilo očkování touto látkou, ovlivnit takzvanou očkovací diplomacii Ruska a Číny?

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK

Tak to jsou 2 státy, které jednoznačně a od začátku vsadily na to, že se pokusí využít toho, že vakcínu mají k dispozici, k rozšíření svého vlivu, oba ty státy jsou nesmírně aktivní na celé řadě front, Čína je mimořádně aktivní v Africe, což třeba z evropského pohledu není až tak moc vidět, a Rusko pochopitelně, to jaksi, protože s ním máme zkušenosti už z těch jaksi předchozích kauz, tak jeho pokusy vlastně nabídnout svou vakcínu, a tím pádem ovlivnit veřejnou debatu o tom, kdo pomáhá, nebo případně nepomáhá s řešením pandemie, tak to velice silně rezonuje v celé Evropě.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Nenahnali vlastně ale vodu právě na mlýn Rusům i Číňanům samotní evropští lídři tím, že vlastně z očkování udělali politický nástroj, jak o tom třeba píše dnešní britské noviny?

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK

To, že o něčem píše noviny, ať už naše, nebo britské, nebo jakékoliv jiné, to ještě neznamená, že tomu tak ve skutečnosti je. Slyšeli jsme před chvílí, že pozastavení jaksi při vývoji vakcín nebo potom při očkování je z medicínského hlediska naprosto standardní záležitost. Problém je ten, že zase jsme ovšem v epidemii, která je všechno, jenom ne standardní. Prostě tohle je něco, co tady zatím v takovémhle rozměru nebylo, to znamená, všude je obrovská nervozita a víme například, že společnost AstraZeneca se zavázala dodat určité množství vakcín, o tom vyjednávala s Evropskou komisí a potom najednou vedení firmy řeklo, že není schopné dostát svým závazkům, protože tam prostě chybí nějaká výrobní kapacita, respektive něco nemůže jít ze Spojených států, protože americký regulátor zakázal vývoz té vakcíny do světa, tedy i do Evropy, čili i tohleto je jako najednou politické rozhodnutí a to, co by v normální situaci bylo standardní a nikoho s výjimkou pár odborníků, kteří se tomu věnují, by to nezajímalo, tak z toho se dneska stává jaksi událost, pokud ne celosvětového, tak minimálně tedy evropského významu.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Může tahleta záležitost, opatrnost kolem AstraZenecy výrazněji posílit zájem o Sputnik V, ruskou vakcínu? V Česku o něj stojí například prezident, na Slovensku dokázal rozklížit vládní koalici.

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK

Tak v Česku o ni nestojí prezident, prezident se nechal už dávno očkovat vakcínou americkou.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Ne pro sebe.

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK

Tak. Myslím si, že to je to podstatné. Pokud jde o životy, což v případě pandemie covidu samozřejmě jde, tak já bych na prvním místě u těch lidí, kteří o něco stojí, bral jaksi jejich osobní zkušenost, nicméně prezident z důvodů, které pravděpodobně ví pouze on sám, se rozhodnul, že vstoupí na toto pole, k němuž není odborně nikterak kompetentní, a rozhodnul se tedy, že bude tlačit ruskou nebo čínskou vakcínu, a opět, když se bavíme tedy o těch politických dopadech, tak kompetentní úřady v Česku, případně v Evropské unii nikdy neřekly, že vakcína čínská či ruská je špatná z hlediska medicínského. Pouze bylo řečeno, že ta vakcína se nejprve musí prozkoumat a v okamžiku, kdy bude schválena příslušným regulátorem, pak se může jednat o jejím zapojení.

Renata KROPÁČKOVÁ, moderátorka

Na závěr ranního Speciálu promluvil politický geograf Michael Romancov. Děkuji vám, na slyšenou.

Michael ROMANCOV, politický geograf, FSV UK

Na slyšenou.

Jednoduší přeshraniční styk má zajistit zavedení takzvaného Covidového nebo Očkovacího pasu

RÁDIO, Datum: 17.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 284 676

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Po řadě měsíců dohadů a spekulací dnes Evropská komise představila návrh, jak i ve složité epidemické situaci usnadnit, zvláště s ohledem na letní turistickou sezónu cestování v rámci Evropské unie. Jednoduší přeshraniční styk má zajistit zavedení takzvaného Covidového nebo Očkovacího pasu, přesněji digitálního zeleného certifikátu, jak navrhované osvědčení označuje Evropská komise. Má se opírat o 3 kritéria. Očkování proti covidu, negativní PCR nebo antigenní test, či doklad o přítomnosti protilátek v těle dotyčné osoby. Na přesné podobě pasu se mají v dalších měsících domluvit členské státy. A ty zatím nemají ani jednotný pohled na vzájemné uznávání testů. Každá z členských zemích přitom bude moci rozhodnout, jaké stanoví podmínky pro majitele osvědčení. Certifikát má existovat v digitální i papírové podobě. Má obsahovat pouze jméno, datum narození, datum vydání a údaje o očkování testu či prodělání nemoci. A úřady budou mít povinnost vydávat zdarma. Naším hostem je v přenosovém vozu prof. Ivo Šlosarčík z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Mimo jiné autor publikace Právní a politický rámec Evropské unie. Dobrý den, pane profesore.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

Hezké odpoledne.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ten návrh přes dosavadní nejasnosti vítají, například cestovní kanceláře. Dává i vám smysl takhle navrhovaný doklad pro cesty v rámci sedmadvacitky v téhle podobě?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

Tak je to indikátor toho, že aspoň v létě ty pravidla pro pohyb osob uvnitř EU nebude úplně chaotická či nebudou úplně nacionalizovaná. To znamená, každý stát půjde podle sebe, podle vlastních kritérií, podle vlastních těžko předvídatelných pravidel. Takže může to dopadnout dobře a je to aspoň známka toho, že se něco v Evropské unii, úrovni děje a děje se to poměrně opatrně.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Unijní exekutiva zdůraznila, že certifikát nebude diskriminovat lidi, kteří se nemohou nebo nechtějí nechat očkovat. Je to podle vás dostatečná odpověď na výhrady, že by mohly být zvýhodněny jisté skupiny populace, když má mimo jiné stačit i osvědčení o negativním testu na koronavirus?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

Když se podíváte ten návrh Evropské komise, tak ona se nesnaží vytvořit nějakou centrální evropskou databázi. Ani se nesnaží, a to je dobře harmonizovat ty národní přístupy k pohybu v závislosti na tom, jestli jste prodělal COVID, jste očkováný nebo máte test. Ona vlastně říká že, když nějaký stát na svém území zavede podle vlastního politického rozhodnutí režim zvýhodňující lidi, kteří mají očkování nebo třeba negativní test nebo COVID prodělali, takže musí uznávat obdobné situace, obdobné zacházení lidem z jiných států Evropské unie. Potom, jak moc si státy nastaví rovnoprávný nebo naopak rozdílný heterogenní systém pro lidi, kteří mají očkování nebo nemají bude pořady vlastní domácí politické rozhodnutí, akorát potom, když to budou aplikovat by neměli diskriminovat lidi z jiných států Evropské unie ve stejném postavení.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Jak rozumíte zjištění Evropské komise, že nemá být ani omezen pohyb těch, kdo ten pas nebudou mít. K čemu si ho pak vůbec pořizovat?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

No, protože my máme pravidla pro volný pohyb osob uvnitř EU. S tím je i mimo jiné výjimka z důvodu ochrany veřejného zdraví. Ta výjimka nebyla takhle masově nikdy používána před rokem 2020. A pro to není bez jasné, kde jsou hranice té výjimky. Co státy můžou a nemůžou dovolit vlastně občanům a hlavně občanům z jiných států EU. Kdo by to měl za normálních situací velmi přísně a robustně kontrolovat je Evropská komise a ta samozřejmě do těchto sporů v minulém ani letošním roku jít nechtěla, protože nechce mít Černého Petra někdo, kdo zhoršuje situaci veřejném zdraví. Takže komise, říká ano my máme pořád stejná pravidla a ten covidový pas, očkovací pas sníží počet případů, které budou kontroverzní, o které se bude komise, státy nebo občané ze státy v případě hádat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A to znamená, že v některé ty kontroverznější případy můžou skončit u soudu?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

Mohou, mohou skončit. Ostatně i kauzy v České republice skončily celé řady kauz. V České republice už u soudu skončila řada kauz, převážně teda iniciovaných českými občany proti českému státu. Ale umíte si představit, že tady budou i spory cizinců vůči českému státu, takže podle mě pokud se dostane na úroveň Evropské unie, tak to bude až poté, co se vzniknou spory doma. Třeba domácí soudy položí Soudnímu dvoru EU otázku, jak evropská pravidla, nejen ta o covidovém pasu ale obecně pravidla o pohybu osob vykládat. Ale v dnešní situaci, kdy komise je oslabená, kdy prostě její výkon při koordinaci nákupu vakcín nebyl nějak oslnivý, ta komise nechce jít do soudních sporů se státy. Ty by se s tím hádal o tom, jestli ty jejich konkrétní opatření jsou v souladu s evropským právem či nikoliv.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ten navrhovaný certifikát podporují hlavně státy jižní a střední Evropy, včetně Česka. Některé země už pro jistotu uzavírají vzájemné bilaterální dohody na tomhle poli. Do jaké míry jsou ve hře nebo i ve střetu politické nebo ekonomické zájmy unijních členů a představuje tenhle návrh vážnější zkoušku vztahů v rámci sedmadvacítky?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

Tak já myslím, že EU 27 si to zažila v posledních letech, v posledních pěti, šesti letech tolik, že se někdy mluví o tom, že Evropská unie nemá krizi ale polikrizi, krizi směřující mnoha dimenzemi. Já myslím, že oproti tomu co čeká Evropskou unii a státy v hádání se o jiných věcech, ať se to týká třeba budoucí migrace, politiky životního prostředí nebo například sporu o vládu pro extenzi právním státu některý z nich je krizový nebo konfliktní potenciál toho covidového pasu poměrně malý.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A je podle vás nebo není reálné, že se podaří prosadit tenhle systém v nějakém rozumném čase, ještě před vrcholnou turistickou sezónou na půdě jednotlivých států a Evropského parlamentu?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

Tak stát si už teď připravuje své, hlavní státy na jihu Evropské unie, které mají hodně turistiky si připravuje vlastní plány, co dělat, jak regulovat pohyb lidí. A ten covidový pas je opravdu spíš koordinační. Plus pořád je otevřená otázka, jestli to půjde linií tvrdého práva, anebo pouze doporučení komise, které samozřejmě jdou prosadit daleko snáze, než tvrdé právní normy.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Tak tolik prof. Ivo Šlosarčík z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Já vám děkuji za rozhovor, na shledanou.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií FSV UK

Na slyšenou.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

A ještě dodám, že k otázkám kolem unijního očkovacího certifikátu i kolem letošní turistické sezóny věnujeme zítra v poledne hodinový speciál.

Baidu vstupem na burzu v Hongkongu získá v přepočtu 68 miliard Kč [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 18.03.2021, Zdroj: [fxstreet.cz](#), Autor: Tým [FXstreet.cz](#), RU / den: 3 000

Provozovatel největšího čínského internetového vyhledávače Baidu v rámci vstupu na hongkongskou burzu získá téměř 24 miliard hongkongských dolarů (zhruba 68 miliard Kč). S akciemi podniku by se mělo na hongkongské burze začít obchodovat příští týden v úterý, uvedla firma.

Společnost Baidu již dříve oznámila, že v rámci vstupu na hongkongskou burzu prodá 95 milionů akcií. Včera jejich cenu stanovila na 252 hongkongských dolarů za kus.

S akciemi Baidu se již obchoduje na americkém trhu Nasdaq. Cena stanovená pro vstup na hongkongskou burzu je o 2,7 procenta nižší než úterní závěrečná cena akcií Baidu ve Spojených státech, upozornila agentura Reuters.

Baidu je další z řady čínských podniků obchodovaných v USA, které se rozhodly vstoupit rovněž na domácí akciový trh. Tento trend předloni odstartoval čínský internetový obchod Alibaba, když na hongkongské burze prodal akcie za 12,9 miliardy amerických dolarů.

Zdroj: Reuters, ČTK

Čtěte více

Ázerbájdžán devalvoval kurz měny o třetinu

Ázerbájdžánská centrální banka včera devalvovala kurz domácí měny vůči americkému dolaru o 33,5 procenta. Zakavkazská země bohatá na ropu a plyn trpí stejně jako sousední Rusko propadem světových cen ropy, které od poloviny loňského roku ztratily asi polovinu své hodnoty.

Ázerbájdžán chce požádat o finanční pomoc

Ázerbájdžán má v plánu požádat Mezinárodní měnový fond (MMF) o finanční pomoc a Světovou banku o úvěry. Agentuře Reuters to dnes řekl informovaný zdroj. Obě instituce už o pomoci zemi zasažené propadem světových cen ropy jednájí, sdělil ve středu mluvčí MMF.

Ázerbájdžán zrušil kontrolu měny

Ázerbájdžán dnes zrušil kontrolu nad kurzem měny a ponechal manat volnému pohybu. Centrální banka rozhodnutí vysvětlila snahou ochránit prudce klesající devizové rezervy a zajistit konkurenceschopnost ekonomiky. Manat se po tomto rozhodnutí vůči dolaru propadl o 32 procent.

Až desetinu peněz na zaměstnanost Británie vyplatila neoprávněně

Britská vláda odhaduje, že pět až deset procent peněz určených na udržení zaměstnanosti v časech koronaviru mohlo být vyplaceno neoprávněně, případně omylem. Uvedl to dnes britský úřad pro výběr daní a cel HMRC. Londýn už do programu investoval 35,4 miliardy liber, desetina této částky tedy představuje 3,5 miliardy liber (asi 103 miliard Kč).

Babiš: ČNB má být nezávislá

Česká národní banka je nezávislá a klást podmínky pro vstup do bankovní rady je nepřijatelné, reagoval...

Babiš: Kurz koruny nyní nemá na ekonomiku vliv

Současný vývoj kurzu koruny není pro ekonomiku problém. Novinářům to dnes řekl ministr financí Andrej Babiš (ANO). Vliv na vývoj ekonomiky má podle něj spíše nedostatek pracovních sil. Česká měna dnes oslabila k euru a přiblížila se k hranici 27 Kč/EUR, u které ji do 6. dubna udržovala intervencemi Česká národní banka (ČNB). Kolem 14:00 se obchodovala podle údajů serveru Patria Online za 26,92 Kč/EUR.

Babiš nechce, aby Česko vstoupilo do eurozóny

Vicepremiér a ministr financí Andrej Babiš (ANO) nechce, aby Česko vstupovalo do eurozóny. Koruna je pro Česko výhodná, zejména pro případ, kdyby přišla další hospodářská krize, řekl dnes Babiš v debatě Politologického klubu **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Pro rychlé přijetí eura se naopak vyslovil předseda opoziční TOP 09 Miroslav Kalousek.

Babiš odmítá přijetí eura i sblížení s EU

Šéf hnutí ANO a ministr financí Andrej Babiš odmítá přijetí eura a jakékoliv další sblížení v rámci Evropské unie. Prosazovat bude vícerychlostní model Evropy, podle něj by země měly mít volbu integrovat se někde více, někde méně. Vicepremiér to řekl v rozhovoru pro týdeník Euro.

BaFin chce ochranu před negativní bilancí

Německý finanční regulátor Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin) připravuje nová nařízení, která se týkají pákového obchodování s takzvanými Contracts for Difference (CFD) a mají ochránit retailové obchodníky před nekontrolovatelnými ztrátami. Tento návrh německého regulátora přišel pouze pár dní poté, co britský finanční regulátor Financial Conduct Authority (FCA) navrhl nová pravidla ohledně bonusů a velikosti finanční páky u CFD.

Baidu ruší zákaz reklamy pro vybrané brokery

Největší čínský vyhledávač Baidu zrušil pro vybrané retailové brokery zákaz poskytování reklamy. S omezením reklamy přišel Baidu letos na jaře, nejdříve přišly na řadu zdravotní produkty, pak produkty investiční a nakonec i elektronická měna bitcoin.

Bain: Tržby z prodeje luxusního zboží letos rekordně klesnou

Celosvětové tržby z prodeje luxusního zboží letos kvůli pandemii klesnou o rekordních 23 procent na 217 miliard eur (5,7 bilionu Kč), navzdory oživení poptávky v Číně. Zaznamenají tak první pokles od roku 2009, kdy vrcholila globální finanční krize. Předpověděla to dnes poradenská společnost Bain. Zpřesnila tak svou květnovou prognózu, kdy předpovídala pokles globálních tržeb o 20 až 35 procent.

Balls: Centrální banky by se měly vzdát politické autonomie

Koncept nezávislosti centrálních bank by měl projít změnou, aby vyhovoval současným potřebám. Banky by...

Banka Barclays pozastavila činnost šesti obchodníků

Britská banka Barclays pozastavila činnost šesti obchodníků kvůli vyšetřování možných manipulací na forexových trzích.

Informovaly o tom BBC a Financial Times. Barclays je druhou největší bankou v Británii a v polovině tohoto týdne přiznala, že ji vyšetřují úřady v Británii a dalších zemích kvůli podezření z manipulací s některými směnnými kurzy.

Banka Barclays si vyhradila miliony liber

Britská banka Barclays si dala stranou 500 milionů liber, aby mohla čelit případným pokutám za údajně...

Banka Lazard bude opět radit Řecku

Francouzsko-americká banka Lazard bude opět poskytovat poradenství řeckému ministerstvu financí...

Banka RBS suspendovala dva makléře v oddělení FX

Zestátněná britská bankovní skupina Royal Bank of Scotland (RBS) dočasně zbavila funkce dva své...

Bankéř ECB varoval před "oslabenou" EU

Nízký hospodářský růst a vysoká nezaměstnanost oslabují projekt evropské jednotné měny. V sobotu to...

Bankéři: Bezpečnostní zákon z Hongkongu vyžene kapitál a talenty

Plán Číny zavést v Hongkongu zákon o národní bezpečnosti z této asijské finanční metropole vyžene kapitál a talenty. Myslí si to bankéři a rekrutéři, kterých se dotazovala agentura Reuters. Navrhovaný zákon vyvolává obavy ohledně svobody tohoto poloautonomního města. Peking jím reaguje na vlnu loňských masivních a často násilných prodemokratických demonstrací.

Bankéři: Dopady koronaviru na ekonomiku už jsou znát

Dopady šíření nového koronaviru na britskou ekonomiku už se projevují, varoval dnes guvernér britské centrální banky Mark Carney. Podobně se podle médií vyjádřil i šéf centrální banky Německa Jens Weidmann. Podle něj bude růst největší evropské ekonomiky kvůli viru letos pravděpodobně slabší než 0,6 procenta, na kolik jej centrální banka odhadovala loni v prosinci.

Bankéř: Nová měna Facebooku by mohla podkopat schopnosti ECB

Digitální měna, kterou chystá americká internetová společnost Facebook by mohla podkopat schopnost Evropské centrální banky (ECB) nastavovat měnovou politiku. Uvedl to dnes člen Výkonné rady ECB Yves Mersch. Facebook, který provozuje největší internetovou sociální síť na světě, představil plán na vytvoření digitální měny s názvem libra letos v červenci.

Mýtů o Karlovi IV., Bílé hoře a Havlovi máme plnou hlavu

TISK, Datum: 18.03.2021, Zdroj: Mladý svět, Strana: 34, Autor: Jan Januš, Rubrika: Rozhovor

„Přepisování dějin chápeme v našem podcastu jako ohýbání historické reality podle aktuální potřeby a také jako pragmatické využívání historických mýtů a resentimentů, které především politici, ale také novináři či školy udržují ve hře, protože jim vyhovují,“ shodují se historici Michal Stehlík a Martin Groman, s jejichž rubrikou Přepište dějiny navazující na stejnojmenný podcast se budete v Mladém světě pravidelně setkávat. Co jsou tedy ty největší mýty v české historii?

* Kdybyste měli vybrat tři největší mýty v českých dějinách, které jako společnost považujeme za skutečnost, o co by šlo?

MS: Za mě by to bylo například „češství“ Karla IV., kdy na lucemburského panovníka klademe nároky spojené s českým národem, potom Bílá hora a s ní spojené „Temno“, tam je to zase spojeno se vztahem ke katolické tradici, a nakonec použiji i příklad z 20. století, a tím by byl T. G. Masaryk jako doklad toho, jací jsme demokraté a premianti v Evropě. Každý příklad má svoji nespornou historickou sílu, ale zároveň si „modeluje“ svůj obraz po svém. MG: Ušetřeny toho nejsou ani moderní politické dějiny – Pražské jaro 1968 máme za naši velkou hodinu, zvenčí zašlapaný pokus o spojení politické plurality a centrálně řízené ekonomiky. Rok 1989 zase připomínáme jako výjimečně českou sametovou revoluci, ale byla to změna politické garnitury bez katarze a vnitřní proměny společnosti, navíc silně opeřená o vnější vlivy. A pak je tu samozřejmě mýtus o Václavu Havlovi, ať už pozitivní nebo kontramýtus, který hojně používá rétoriku komunistické propagandy.

* Proč v nás tolik emocí vzbuzují třeba husité, když jde o středověk a etapu vzdálenou 600 let? MS: Jednak mají významný emoční „potenciál“ – jsou spojeni s upáleným Janem Husem a jsou také spojeni s výjimečnou epochou, kdy jsme byli výjimeční v kontextu křesťanské Evropy – a pak je zde ale otázka, jaké znaménko té výjimečnosti dáme. Od 19. století je to spojeno s národním příběhem – výjimečným a nekatolickým, navíc propojeným s antiněmeckým duchem. První republika na tomto příběhu stavěla a komunisté si z něj vzali onen „revoluční“ charakter. Za dvě stě let jsme tak ve veřejné paměti zasadili husitskou epochu do naší identity a jen těžko se z ní dostává, když chceme být prostě jen kritičtí. Nesaháme totiž jen na samotný historický příběh, ale i na jeho obraz spojený se společnou pamětí.

MG: Takže když pak potřebujete udělat nějaké veřejné provolání, ke kterému se mnozí lidé dovedou emočně vztáhnout, nevytáhnete naše letce z druhé světové, legionáře, odbojáře, ale sáhnete pěkně hluboko pro husity, kalich a vozovou hradbu. Samozřejmě, že jsme i v moderních dějinách předvedli činy odvahy a rovné páteře, ale ne všichni, takže se k tomu hůř vztahuje.

* A Bílá hora a následná doba temna?

MS: To je příklad takřkajíc učebnicový. Dobový spor stavovské obce s císařskou mocí, propojený s náboženskou situací a počínající krizí Evropy se v paměti mnohem více propojil s následujícími stoletími, kdy vítězný katolický mocnár tvrdě nastavil pravidla centrální moci i náboženství. O tom, že samotnému povstání i bitvě více patří charakteristiky jako „chaos, nedomyšlenost a politický amatérismus“, zde není řeč. Opět jsme jednak dali aktérům novodobá znaménka – na staroměstské popravní lešení stoupají např. v červnu 1621 „čeští páni“ – v paměti jsou čeští nacionálně, což tak rozhodně nebylo. Mimo jiné jsme od 19. století začali ztrácet něco, co bych nazval zemským vlastenectvím, nad příslušností k zemi převládla příslušnost k jazyku. Takže zase platí, že si z dobové reality s odstupem dnes již 400 let skládáme obrázek ryze dnešní. Klasik paměťových studií Halbwachs ve 40. letech 20. století konstatoval, že paměť je vždy nově aktualizovaná, zařazená do aktuálních souřadnic. Naše pohledy na dějiny tak, zjednodušeně řečeno, hovoří více o nás samých než o oněch historických událostech. Ale nejsem v tom sami, takto to funguje napříč národy a dějinami.

* Je našim největším národním traumatem stále Mnichovská konference a ono „o nás bez nás“?

MG: Odpovídá to našemu bolestinství. Už před Mnichovem intelektuálové, novináři, sociologové upozorňovali, že na sebe hledíme nekriticky. Děláme se lepšími, než jsme. Co všechno my bychom dovedli, kdyby nám v tom nebránili ti zí venku. A když nemáme Němce nebo Rusa, uděláme si toho zlého z Bruselu, i když jsme součástí EU. Trauma Mnichova, které reálně prožívali mnozí tehdejší Češi a Slováci a které dovedně využili po válce především komunisté, dnes už tak živé není samo o sobě, ale motiv „o nás bez nás“ jsme si po generace předali a dnes jej roubujeme na kdeco a zdá se nám to logické. Když se teď vyhláškou omezení pohybu, hemžily se sociální sítě protektorátem, gestapem, okupací, stanným právem, koncentráky. Vytahujeme tu notu války a všeho kolem ní hrozně snadno.

* Váš podcast se jmenuje Přepište dějiny, související rubriku otevíráme rovněž v Mladém světě. Jak často přepisujeme dějiny?

MG: Spíš kdy je nepřepisujeme. V našem podcastu přepisování chápeme jako ohýbání historické reality podle aktuální potřeby a také jako pragmatické využívání historických mýtů a resentimentů, které především politici, ale také novináři či školy udržují ve hře, protože jim vyhovují. Je lepší vyprávět si mýtus o skvělých Čechích v minulosti a věřit, že jsme takoví i dnes, než nahlédnout na věc kriticky – jak na minulost, tak na současnost.

* Existují vůbec nějaké čistě objektivní dějiny, nebo vždy záleží na tom, kdo je vykládá a s jakým zázemím o nich přemýšlíme?

MS: Z podstaty neexistují. Ale to neznamená, že máme rezignovat na jejich kritické poznání. A dokonce bych směle řekl, že nemáme rezignovat ani na hledání příkladů, které mohou pozitivně inspirovat. Pokud jde o samotné poznání dějin, tady rád cituji francouzského historika Paula Veyna. Ten říká, že „... historie představuje zmrzačené poznání. Historik neříká, co byla Římská říše nebo co bylo francouzské Hnutí odporu v roce 1944, nýbrž to, co je o tom možné vědět... Historie tedy není věda; ne proto, že by v ní bylo méně přesnosti, ale tato přesnost se nachází na rovině kritiky.“

* Jakou roli v tom všem hrají školy?

MS: Dějiny poznáváme již nejméně dvě staletí systematicky nejen v rodině a ve veřejném prostoru, ale i ve škole. A právě škola je dnes zjevně tím nejsilnějším centrem pro vytvoření nějakých základních stavebních kamenů vnímání dějin. Dlouho padá opakovaná teze o tom, že se málo učí nejnovější dějiny, já bych k ní dodal ještě další problém – čím více se dějiny přibližují k dnešku, zasahují do rodinné paměti a pro mnohé se stávají více politikou nežli kriticky předkládanými dějinami. To je zjevně například problém období normalizace. MG: Před covidem jsem jezdil po knihovnách i školách a mluvil o moderních dějinách. Příliš často jsem pak od učitelů slyšel: Takhle my to říkat nemůžeme, rodiče si pak stěžují, že dětem říkáme věci jinak, než jak si je pamatují ze školy oni. Jenže kdo nás dnešní rodiče učil, kdy a co.

* Už přes rok žijeme v omezeních vyvolaných pandemií. Poznamenají právě zavřené školy historické znalosti další generace?

MS: Nemyslím si, že zásadní zásah pandemie je do historických znalostí. Pandemie mění celkově přístup k výuce a možná změni i přístup ke světu, společnost, budoucnost. Zvedl bych však v této souvislosti jinou otázku. Považuji za naprosto klíčové, aby se dějiny a jejich výuka propojily s něčím, co bych nazval výchovou k občanství. Každá krize otevírá šance i nebezpečí a většinou podléháme těm druhým. V tomto případě není prevencí před nepodlehnutím např. nedemokratickým pokusům pouze v historických příkladech, ale v propojení s chápáním občanských hodnot.

* Ale zpět k podcastu a rubrice Přepište dějiny. Na jaká témata se dál chystáte?

MG: Sami jsme trochu překvapení, jak se témata ve veřejném prostoru sama nabízejí. Spíš uvidíme, co zrovna naši politici a další veřejně znějící hlasy vytáhnou. Jsme ve volebním roce, takže se nebojím, že bychom témat měli málo. Historik Karel Bartošek měl pravdu, Češi jsou nemocní svými dějinami.

Prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph. D. a PhDr. Martin Groman, Ph. D. Prof. Stehlík je historikem českých dějin, náměstkem

generálního ředitele Národního muzea a emeritním děkanem Filozofické fakulty UK v Praze, kde rovněž působí. Dr. Groman je historikem médií a předsedou Společnosti Ferdinanda Peroutky, přednáší na Fakultě sociálních věd UK. Společně připravují podcast Přepište dějiny, na který bude navazovat i stejnojmenná rubrika v Mladém světě.

Foto autor: Foto: Daniel Hromada

Útok na šéfa ČT: „Má dvě auta, je nejhorší ředitel.“ Dvořákův kritik mezi 12 finalisty do Rady ČT [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 18.03.2021, Zdroj: blesk.cz, RU / den: 787 042, Rubrika: Politika

Rada ČT je z pohledu fungování televize důležitý orgán. Jmenuje a odvolává generálního ředitele či schvaluje rozpočet televize. Slyšení kandidátů na čtyři místa radních provázely debaty o koncesionářských poplatcích, hospodaření ČT nebo třeba odměnách ředitele ČT Petra Dvořáka. Mezi padesátkou uchazečů se objevily i známé tváře nejen z televize - mj. epidemiolog Petr Smejkal. A také novinář Milan Rokyta, který nechvalně proslul incidentem z volebního štábu prezidenta Miloše Zemana. Šéfa ČT Dvořáka pořádně tvrdé kritice podrobil dlouholetý radní a režisér Jiří Kratochvíl, jenž se o své křeslo uchází opět. Právě Kratochvíl je mezi 12 uchazeči, kteří se dostali do finále volby - o čtveřici radních rozhodne Poslanecká sněmovna. Kdo další postoupil do finále volby?

V Radě ČT se volí čtyři noví členové.

„Celkem se do slyšení přihlásilo 56 kandidátů,

jeden z kandidátů stáhl nominaci a další dva byli vyřazeni,“ uvedl šéf Volebního výboru Stanislav Berkovec (ANO).

Řeč byla tradičně o koncesionářských poplatcích, hospodaření ČT, začerněných smlouvách, odměnách generálního ředitele Petra Dvořáka, ale i samotném televizním vysílání v době pandemie covid-19.

12 finalistů je jasných

Ve čtvrtek na volebním výboru byly oznámeny výsledky, všech 12 finalistů bylo zvoleno v 1. kole. Zapotřebí bylo třeba minimálně 9 hlasů. Kdo je ve 12 kandidátů, mezi kterými vybere 4 radní celá Sněmovna?

Petr Brozda získal 9 hlasů, Pavel Černocký 10, Pavel Černý 9, Jefim Fištejn 13, Jiří Grund 11, Jiří Kratochvíl 9, Jaroslav Kravka 11, Karel Novák 15, Zdeněk Pernes 10, Milada Richterová 9, Daniel Váňa 10 a Radek Žádník 10.

Seznam všech kandidátů do Rady ČT zveřejnil na svém facebooku člen volebního výboru Tomáš Martínek (Piráti).

Mezi kandidáty na čtveřici křesel se objevili i novinář Milan Rokyta, který proslul kolapsem ve štábu Miloše Zemana, nebo epidemiolog Petr Smejkal, nový člen Rady vlády pro zdravotní rizika. A také psycholog Ivan Douda, bývalý místopředseda Senátu Jiří Šesták, historik Petr Blažek či někdejší studentský vůdce během sametové revoluce Martin Mejstřík a mnozí další.

V Radě ČT panuje od loňského přeočíslení některých křesel napjatá, až dusná atmosféra. Radními se stali ekonomka Hana Lipovská či moderátor Luboš Xaver Veselý, kteří se netají svou kritikou vůči veřejnoprávní televizi. Od prosince radu vede novinář Pavel Matocha.

Mandát končí čtyřem členům rady

Danielu Váňovi, Jaroslavovi Dědičovi, Jaroslavovi Maxmiliánovi Kašparů a Jiřímu Kratochvílovi.

Připomínka zesnulého poslance

Řeč byla i o koronaviru samotném.

„Já už jsem covid prodělal, ještě do dneška mě to trochu pálí na plicích,“

poznámel během svého vystoupení Douda.

„My se opravdu snažíme dodržovat všechna pravidla, nám už umřel jeden kolega tady, opravdu to bereme vážně,“

podotkl v průběhu slyšení kandidátů šéf výboru Berkovec s narážkou na úmrtí poslance ODS Jiřího Ventruby, který byl hospitalizován s těžkým covidem.

Na slyšení nedorazil kvůli zdravotním důvodům moderátor a televizní činník Ivan Vodochodský.

„Bohužel, jeho zdravotní stav se náhle zhoršil. Jak se říká lidově, to už mu musí být hodně blbě,“

podotkl Berkovec. Z vážných důvodů se omluvil i Mejstřík, který zaslal alespoň kandidátský projev.

O křeslo radního se opět uchází režisér Jiří Kratochvíl,

kteří byl v Radě ČT již v letech 2000 až 2001 a jako radní působí opět od roku 2009. Zavzpomínal na to, že do tehdejší Československé televize vstoupil poprvé přes vrátnici v roce 1967 jako asistent, v roce 1969 točil své první filmy a později vedl

velký úsek realizace.

Ostře se opřel do ředitele ČT Petra Dvořáka.

„Nejhorší generální ředitel, který byl v ČT, je pan Dvořák. V historicky krátké době dovedl utratit přes 2 miliardy korun,“ vytkl mu.

Vadí mu i vysoký Dvořákův plat. „V této době si řekne o 50 tisíc navíc, má až 5 milionů ročně, má možná víc jak prezident a nebo předseda Sněmovny, o vás vůbec nemluví,“ kroutil před poslanci hlavou Kratochvíl a označil to za nehoráznost.

„Má k dispozici další věci. Dvě auta. Jedno noblesní a jedno normální. Nevím, proč má k dispozici dvě auta,“

šil dál do Dvořáka a přidal další jízlivou poznámku:

„Dopříc, to jsou peníze koncesionářů, to není Dvořákova televize. Až si jí založí, ať si tam dělá co chce.“

Kratochvíl: Všechno je tam tajný

Kratochvíl tvrdí, že byl v Radě ČT se svým kritickým názorem do loňského léta osamocen. „Víte, co to je jít hlavou proti zdi? Já jsem tedy Dvořáka nevolil. Tam bylo 14 lidí, kteří by mě rozcupovali a okamžitě by mi rozbili hlavu o zeď,“ uvedl emotivně.

„Do loňského podzimu nebo léta tam nebyla vůbec žádná atmosféra k jakékoliv kritice, diskuzi. Když jste řekl něco Dvořákovi mezi čtyřma očima, aby obměnil management, že tam má opravdu špatné lidi a že všichni vědí, že jsou to spolužáci ze školy, to je jak Eda Kemlink a dalších pět...“

Tudy cesta nevede. Já jsem nemohl některé věci. Nemohl jsem nic dělat, byl jsem tam sám. Dostával jsem přes čenich od vlastního vedení, vlastních kolegů. Tam nebyl nikdo,“ tvrdí.

ČT má být hospodárná a s prostředky nakládat účelně, to se však nyní podle Kratochvíla neděje. Zkritizoval i neprůhlednost smluv na Kavčích horách.

„Já když se zeptám, jaké jsou smlouvy k některým pořadům, nic se nedozvím, protože to je tajný. Všechno je tajný,“ narážel na začerňování smluv v ČT. Kratochvíl však věří, že s obměněnou Radou ČT se věci budou dít a nikoli spát.

Do Rady ČT chtěl i Milan Rokytko, který svým někdejšími vrávoráním ve štábu Miloše Zemana vzbudil pořádný rozruch. Tvrdil však, že byl otráven jedem v pití.

Zasahovat musela i záchranka. Rokytko popíral, že by šlo o otravu alkoholem.

„Já se nemusí ani moc představovat, mně představila Česká televize. Opilec Rokytko a tohle. Takže jsou tam stížnosti na Radě ČT. Samozřejmě všichni víme, jak to bylo. Zkoušeli novičok, někde to vyzkoušet museli. ČT z toho udělala takové extempore, že si stěžovala až v Bruselu,“

plivala na naši republiku, že zde napadají nějací Zemanovi ochrankáři novináře, přitom to bylo přesně naopak. Novináři tam napadali mně

a kolega novinář mě bránil,“ tvrdí.

„Takhle pracuje naše ČT, kdo by to nezažil, tak by tomu neuvěřil a kdo viděl jenom ty sestříhané záběry, tak řekne: co to je za lumpa, že sem vůbec leze. Slyšel jsem takové námitky, že jsem měl chodit kanály.“

Myslím si, že je tam co zkoumat v činnosti ČT nejen po té finanční stránce, protože o peníze jde až v první řadě, jak nás učil v 90. letech pan profesor. Všichni s to pamatujeme, do dneška se z toho nemůžeme vzpamatovat. Ale

už se tam bude bojovat o Hrad. Pan profesor chce na Hrad, pan Kalousek taky,“ míní.

Rokytko připomněl, že právě Kalousek bude mít i svůj pořad na TV Barrandov.

„Kalousek byl ten nejhorší, dneska je to největší kamaráda. To naše ČT by měla být neutrální,“

podotkl. Chválil ČT za natáčení pohádek, vytkl „bolavou patu“ v podobě zpravodajství a publicistiky.

Minuta ticha za covidové oběti i Slezáka

Minutu z pětiminutového prostoru na svou prezentaci věnoval Rokytko obětem covidu a „Karlovi Slezákovi, který položil život za ochranu kolegy“. Podnikatel, boxer a novinář Slezák, který si rázně počínal v Zemanově štábu a který podepíral zmoženého Rokytku, zemřel v únoru 2018.

Podle Rokytky by měla Rada ČT dbát na to, aby se nemrhalo s penězi, a

„abychom věděli, kolik bere Moravec za ty svoje nedělní seance“.

Rokytkovi vadí i to, že se ČT podílela na předávání Českých lvů v Rudolfinu.

„Všichni dřepíme doma, oni si řekli, v Rudolfinu si dáme České lvi, ať víme, kdo je tady pánem. Takhle si může udělat každý akci, když si tam pozve ČT,“

podotkl.

Zbavit se Dvořáka

Rokytko se navezl rovněž do generálního ředitele ČT Dvořáka. „Dvořák už je tam přes 10 let, myslím, že je čas střídat,“ podotkl a Dvořákovi vytkl jako trapné údajné dohadování o plat.

„Můj programový cíl je zbavit se Dvořáka, říkám to otevřeně a doufám, že to tak dopadne i beze mně, i se mnou, ale snad si polepšíme, když tam bude někdo jiný,“

dodal Rokytko, kterého nominoval Institut Aleny Vitáskové. S někdejší šéfkou ERÚ má prý kladný vztah.

Maraton kandidátských proslovů a následných dotazů musel být s ohledem na počet kandidátů a 15minutový prostor pro každého z nich rozložen do dvou dní.

Ostatně katolický kněz polské národnosti Zbygniew Czendlik vyjádřil hned zkraje jednání poslancům volebního výboru „upřímnou soustrast“ kvůli tomu, co všechno budou muset vyslechnout .

„Lidem ani tolik nevádí to, že jsem kněz, ale že jsem Polák,“ zmínil kritické maily, které obdržel po oznámení kandidatury. Podle něj v ČT chybí více národností a etnické plurality.

„Znám lidi, kteří tolik bojují za lásku, že jsou vám schopni udělat ze života peklo. A nebo jsou lidi, kteří bojují tak za toleranci, že jsou netolerantní . Já si myslím, že posláním ČT není bojovat. Není potřeba bojovat s Radou, Rada s ČT, s obecným míněním. Posláním televize je budování krásnějšího, laskavějšího, pravdivějšího světa,“ podotkl Czendlik s tím, že televize by si měla uvědomit, že

diváci nejsou hloupí a „nějaké slepice za dvorem“.

Sám Czendlik přítom v ČT moderuje cyklus Uchem jehly, který představuje hosty, již dosáhli něčeho významného.

Epidemiolog Petr Smejkal, kterého by premiér Andrej Babiš (ANO) měl rád za jednu z odborných tváří boje proti covidu, ve svém vystoupení uvedl, že byl o kandidaturu požádán Svazem průmyslu a obchodu.

„Dlouhodobě mě trápí jako lékaře situace v povědomí společnosti o tom, co jsou vědecká fakta, co je objektivní pravda a co jsou dezinformace . Je pro mně strašně složité se setkávat s lidmi, kteří vám v dobré víře tvrdí věci, kteří jim ubližují a říkají, že to někde četli nebo slyšeli. Nesouvisí to pouze s dobou covidovou, projevuje se to v posledních 10 letech. Lidé např. odmítají očkování z nesmyslných důvodů,“

vysvětloval.

Hlas odborníků by měl být víc slyšet, odborníci si však mezi sebou musí i sami ujasnit, kdo z nich odborník je a kdo ne a výstupům z vědeckých kongresů lidé nerozumí, upozorňoval Smejkal.

Smejkal: Na podzim to snad bude pryč

Členové Rady ČT by ale neměli chodit jako hosté do televize, kterou kontrolují, upozornil poslanec

Patrik Nacher

(ANO). V případě Smejkala se proto ptal, zda by jeho zvolení do rady nebylo v době pandemie covidu na škodu.

„Já jsem nikdy do televize nechodil příliš rád, nicméně teď tam chodím, protože je to důležitý,“

připustil Smejkal, který však doufá, že by na podzim mohlo být „všechno pryč“, i když se prognózy často mýlí.

Začátek informování o covidu před 1. vlnou označil v případě ČT za rozpačitý.

„Ale sledoval jsem i BBC a přehršle informací, které spíš vyvolávaly strach, bylo také hodně (...) Ale v poslední době vnímám, že to zvládají dobře,“

pochválil ČT a jmenovitě moderátora

Daniela Stacha . „Ano, byla to nová situace pro všechny,“ podotkl šéf výboru Berkovec.

O obhajobu mandátu v Radě ČT usiluje i ekonom, historik a mediální analytik Daniel Váňa.

Členem rady je od roku 2015. „Jsem a zůstanu odpůrcem novinářského aktivismu tak, jak jsme ho teď často svědky. Jako divák, případně posluchač očekávám od veřejnoprávního zpravodajství objektivní a úplné informace.

Rozhodně mě nezajímá osobní názor nebo hodnocení informací redaktora nebo moderátora ,“ uvedl Váňa.

Vyváženost vysílání ČT se měří vnější agenturou, podotkl. „Upřímně řečeno, jsou tam nedostatky, na které upozorňujeme i v

poslední výroční zprávě,“ pokračoval Váňa.

Problém s rezervami a úspory

Podle Váni jsou v ČT jako instituci s rozpočtem přes 7 miliard nutné úspory.

Současné vedení ČT dle něj postupně z rezervního fondu doplňovalo vždy aktuální rozpočet, což však došlo až na hranici značného vyčerpání rezerv.

„Otazníkem zůstala snaha o úspory, otazníkem zůstala i perspektiva, protože ten fond nebyl bezedný,“ upozornil. „Pak najednou přijde rok, kdy ty škrty budou muset být tak radikální, kdy ta televize se hrozí rozkolísat jako instituce,“ varoval Váňa.

Podle něj se problematicky sestavoval i rozpočet na letošní rok, který se dle Váni měl sestavovat od začátku s větším respektem k rezervnímu fondu a „ne jet na doraz a potom spadnout do propasti“.

„Proti

mně sedělo vedení televize a já si přišel jak v Matrixu,“

líčil.

Momentální způsob financování ČT není dlouhodobě udržitelný, míní Váňa.

„Běžný účetní audit nenajde korunu problému, ta instituce funguje v tomhle smyslu bezvadně, tam se v uvozovkách peníze nezrácejí,“

dodal s tím, že problémy jsou hlubšího rázu.

Mezi kandidáty se objevil i

bývalý šéf Rady ČTK Miroslav Augustin .

„ČT byla a stále je bratrstvem nedotknutelných.

Oni jsou strašně citliví na tom, když jim cokoliv zkritizujete,“ míní.

Zaujal tím, když navrhl pozastavit pořad Panorama, jenž přináší pohled na české sjezdovky a hory.

„Ono to ty lidi jenom štve, když tam teď nemůžete,“

podotkl.

Vytkl ČT, že se během pandemie nesnaží více pozvednout náladu ve společnosti. „Protože všichni jsme naštvaní, nikdo z nás skutečně nevidí to pomyslné světlo na konci tunelu a ČT do nás v tom zpravodajství od rána do večera cpe jen covid, covid, covid,“ vytkl televizi Augustin.

„Nehledá se nic pozitivního a něco, co by nám pomohlo přežít ty večerní hádky s manželkami,

protože už nám to všem leze na nervy,“ prohodil.

Ohledně financování ČT dodal, že ČT má podle jeho názoru peněz dostatek a možnosti pro úspory jsou tam značné.

„ČT rozhodně chudobou netrpí, já jsem přesvědčen o tom, že výše koncesionářských poplatků je dostačující,“

podotkl Augustin.

On připomněl začerněné smlouvy ČT.

„Ty smlouvy, když se na ně podíváte do rejstříku, tak jsou skutečně začerněné, takže nevíte, co a jak se tam pohybuje. Já jsem přesvědčen o tom, že ta čísla by měla být veřejná. Drtivá většina smluv by začerněných být neměla,“ dodal Augustin.

O místo se ucházel i Jaroslav Bažant, který již v 70. a 80. letech působil v Československé televizi. Upozornil, že ČT coby klasická televize stojí před „fatálním existenčním problémem“. „Je třeba co nejrychleji reagovat na očekávané

hospodářské a sociální dopady té strašné covidové pandemie, ty bude třeba co nejrychleji promítnout do nové adaptační strategie ČT,“ vyzval.

ČT by se i kvůli koronakrizi měla blíže podívat na své finance, apeloval. „Je to jenom o tom,

jak utratit celý ten rozpočet, který činí 7,5 milionu korun, nikdo z generálních ředitelů neudělal to nejpodstatnější - zajistit objektivní hloubkový audit,“ poznamenal.

Boháček: Odměny jsou velikánský problém

Na financování ČT a možné potíže spojené s covidovou krizí poukazoval i kvestor ČVUT Jiří Boháček.

„ČT má před sebou velikánský problém, co se týká lidských zdrojů

i toho, že má ty peníze rozdány do určitých balíčků, ze kterých nechce uhnout,“ varoval.

Odměny generálního ředitele a managementu ČT označil rovněž za „velikánský problém“.

„Neodpovídají těm výkonům, které tam jsou,“ míní. Rozpočet ve výši 7,5 miliard označil za „finanční past“. „Já si myslím, že

financování v rámci koncesionářských poplatků je správná věc,“ poznamenal Boháček, který za osvětu během pandemie také pochválil moderátora Daniela Stacha.

Richterová: Poplatky jsou zapotřebí

Novinářka Milada Richterová, někdejší pracovnice Českého rozhlasu, televizní moderátorka a také bývalá členka Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (2021 – 2018), by ráda zjistila, v jaké kondici ČT skutečně je a zda je nutné změnit její směřování.

„Veřejnoprávní televize má v podobě koncesionářských poplatků zajištěných dostatek financí,

po kterých by soukromá média nesáhla, protože by se jim jejich realizace nevyplatila,“ upozornila. Je přitom proti hlasům po zrušení veřejnoprávních médiích.

Podle Jaromíra Volka z katedry mediálních studií Masarykovy univerzity běžní čeští konzumenti a televizní poplatníci vnímají Radu ČT stejně jako Českou televizi a nevidí mezi nimi rozdíl.

„Dívají se na Radu ČT a ČT jako na dvě zájmové skupiny, které svádí boj. Zájmovou skupinou ČT je mínění generální ředitel Petr Dvořák a management. Běžný konzument ČT říká: oni si tam hrajou své zájmy, bojují o moc,

v podstatě jim jde o jejich lokální, pravděpodobně finanční výhody, které jim z toho plynou. To je obraz, který by byl nebezpečný i v normální nepandemické a ekonomické stabilitě,“ varoval Volek a podívoval se např. nad situací, kdy jedna z radních ČT natáčí videa, která dehonestují ČT.

„S vnímáním ČT jde ruku v ruce ochota českých občanů platit poplatky, Jestliže nebudou chtít čeští občané platit ČT, jak jsme to viděli na začátku rozkladu veřejné služby v Maďarsku, tak s tím nikdo nic neudělá a ta televize si klekne,“

varoval a připomněl, že z peněz pro ČT jsou placeni i samotní radní. Za nepřekročitelnou mez označil reprezentaci zájmu těch, kdo platí - koncesionářů.

Obnovit Českou sodu a víc kontrolovat moc, míní Končelík

„Nejsme na tomto slyšení, abychom pravili svůj názor na Václava Moravce, na proto, abychom horovali pro větší podíl vysílání baletu. Po mém soudu je to spíše práce povahy úřední, není to sněm filosofů,“ připojil se Jakub Končelík, učitel dějin médií, analytik médií a bývalý **děkan Fakulty sociálních věd UK**.

Radní nemají mluvit do personální politiky či obsahu, ale spíše vyřizují stížnosti, upozornil. Média veřejné služby mají mj. pěstovat investigativní žurnalistiku,

ČT by se měla pustit odvážněji do kontroly moci, dořešování kauz

a orientace veřejnosti na témata, která si pozornost zaslouží, podotkl. „Myslím, že by nám všem prospělo,

kdyby se obnovil i nějaký satirický formát typu České sody,“ poznamenal Končelík.

Koncesionářské poplatky v současnosti činí 135 korun měsíčně.

Domácnosti platí jeden poplatek, i když mají více příjemců. Podnikatelé pak poplatek za každý příjemce.

„Máme jeden z nejlevnějších (koncesionářských poplatků) na světě a dokonce nám mnohé státy závidí, jak máme úspěšný výběr,“

upozornil šéf výboru Berkovec.

Bývalý finanční ředitel ČT a někdejší poradce prezidenta Havla Tomáš Oliva, který v ČT pracoval za generálního ředitele Jiřího Balvína, míní, že na televizní poplatky si lidé zvykli a zásadní změna by se dít neděla.

„Vznikne spousta názorů, jak zrušit poplatky, navýšit je. Lidé už si zvykli na tu platbu 135 korun plus 45 korun rozhlas.

Pokud tento systém napadneme z druhé strany, mohlo by to přinést více problémů, než užítku,“ varoval.

Blažek: Útopie se zrušením poplatků

Historik ÚSTR Petr Blažek uvedl, že se snaží o popularizaci historie a často chodí do různých pořadů

komentovat různé historické události a **výročí**. „Působil jsem jako odborný poradce u řady hraných filmů, z nichž řada vznikala

v ČT. Jmenoval bych

Hořící keř, Šarlatán, Proces H

a celá řada dalších," podotkl.

Za utopické označil zrušení koncesionářských poplatků a jejich nenahrazení odpovídajícími příjmy.

„Není správné podle mého názoru se tvářit, že ty poplatky jsou dostačující, když od roku 2008 nebyly zvednuty

a současně inflaci se propadly někam ke 100 korunám," podotkl.

„Považuji ty výsledky při financování, které je, za poměrně unikátní.

Podívejte se, kolik stojí rozpočet Poslanecké sněmovny v roce 2008 a teď, kolik stojí rozpočet prezidentské kanceláře v roce 2008 a teď a podívejte se, kolik dostává ČT na koncesionářských poplatcích. Myslím si, že je to opravdu ostudné,

že takovou službu bychom si měli skutečně vážít, ale zároveň velmi důsledně ji kontrolovat a nutit i to vedení, aby bylo transparentní," dodal Blažek.

Populární Netflix vzorem

Také ekonom Petr Brozda si nemyslí, že ČT je připravena na případné zavedení dobrovolných koncesionářských poplatků, což je návrh, který momentálně leží ve Sněmovně.

Zmiňoval podobně jako další kandidáti novou

konkurenci pro ČT typu Netflix

a „nerespektování demografického vývoje při výběru koncesionářského poplatku“.

„Znám spoustu lidí, kteří televizi nemají, tudíž nemají povinnost platit koncesionářský poplatek. Dnes si vystačí s počítačem, internetem," upozornil na to, že příjmy z koncesionářských poplatků budou klesat.

Insolvenční správce Lee Louda ohledně poplatků uvedl, že

budeme stát do budoucna před otázkou zvýšení televizních poplatků, nebo hledání dalších zdrojů

financování včetně možnosti zavedení placené videoplatformy právě na způsob Netflixu.

Poplatky 13 let stejné

„Poplatky se zvyšovaly naposledy – letos tu bude 13 let. Je každému asi jasné, že za tu dobu stouply náklady, že si za tu cenu nekoupíte chleba, jako tehdy,"

uvedl novinář a bývalý člen Rady ČT Vratislav Dostál. A upozornil i na to, že se za tento čas změnila i ČT, kterou dle něj čekají patrně nutné úspory. ČT dle něj má problém oslovit lidi ve věku 15 až 30 let, naopak ČT:D označil za úspěšný projekt pro děti.

„Nastoupili tam radní, kteří jsou výrazně, ale výrazně kritičtější k současnému managementu,"

podotkl k obměně rady poté, co do ní přišli ekonomka Lipovská či Luboš Xaver Veselý.

Ozývaly se však i další kritičtější názory směrem k ČT.

„Ve veřejnosti v současné době se objevují takové tendence, které říkají, že

ČT je černá díra, do které padají zdroje, nejčastěji koncesionářské poplatky

a nikdo neví, co se tam s nimi děje," upozornil další z kandidátů, JUDr. Jaroslav Kravka, bývalý televizní dramaturg a scénárista, který se podílel např. na tvorbě Manéže Bolka Polívky.

Hendrich: Jako za husákovské normalizace

Filmový kritik, dramaturg a lektor na FAMU Vladimír Hendrich, někdejší člen Jazzové sekce, označil počínání některých moderátorů ČT za tendenční, opřel se do pořadu 168 hodin.

„Vyčítají prezidentu Zemanovi, že polarizuje společnost, a co oni dělají?"

podotkl s tím, že pořad pronásleduje

Babiše, Fltýnka či Okamuru.

„Svou tendenčností mi připomíná dobu totality, dobu husákovské normalizace, proti které jsem celou dobu bojoval, byl jsem pronásledován estébáky apod.,“

kritizoval dění v ČT mj. za jednostrannost ve zpravodajství.

Rovněž psycholog Douda uvedl, že

někteří redaktori ČT mu připomínají spíše aktivisty - dřívější svazáky.

Do pořadu 168 hodin si pak rýpl i David Pavlorek, kandidát a člen ČSSD. Vnímá v ČT některé neetické výstřelky. „Jsou určité případy, kdy to vnímám na hraně, nebo za určitou hranou. Pořad 168 hodin je pořad publicistický a i publicistické pořady mají na ČT své místo, ale

když jsou tam různé vtípky politiků, kteří jsou zaznamenáni na kameru v době, kdy čekají na to, že třeba poskytnout rozhovor apod., tak to je podle mně neúnosné a za hranou etiky,“ podotkl.

Novák tasil tupce

Rozdílil se i Karel Novák, který četl facebookový status: „Národ tupců, který si jde pro papuče, nebo pro tričko.“

„Tak komentuje redaktor televize veřejné služby na začátku prosince u otevřeného obchodu, kam si lidé přišli ze zcela pochopitelných důvodů nakoupit oblečení pro svoje děti před nadcházející zimní sezonou. Já jsem byl v ČT od roku 1994 do roku 2017, ale nevzpomínám si při nejmenším do roku 2015, že bychom nadávali našim divákům do blbců, tupců a podobným způsobem je uráželi,“ uvedl bývalý vedoucí dramaturg veřejnoprávního zpravodajství, který se opakovaně ucházel i o křeslo šéfa ČT.

Podobné Nováka excesy dle něj podryvají důvěru veřejnosti v ČT, byť je podle posledního průzkumu 62 procent. Chválil ČT za dětský kanál Děčko a také za kanál ČT 3 pro seniory, kteří si dle něj v koronavirové době tuto pozornost zasloužili.

70letý režisér

Ilja Racek ml. , ředitel Slezského divadla Opava a syn zesnulého herce Ilji Racka, byl v letech 2002 až 2013 ředitelem ČT Ostrava, v minulosti však třeba i náměstkem ministra kultury.

Míní, že

ČT se nachází v tomto okamžiku na rozcestí . „Já jsem vždy byl zastáncem regionalismu v ČT a zastával jsem se vždy většího vlivu naší regionální stanice. V tomto okamžiku si myslím, že je to ve stavu, kdy je třeba se zastat ČT jako takové,“ poznamenal režisér, který je členem KDU-ČSL a zastupitelem města Ostravy. Míní však, že možnosti ostravských studií nejsou zcela dobře využity, ačkoli není příznivcem velkých televizních experimentů.

Známý divadelní režisér Michal Dočekal, který působil dlouhá léta v Národním divadle, nyní je „doma“ v Městských divadlech pražských, připomněl:

„To, co prožíváme, není jen pandemie, která je sice obtížná a dlouhá, ale doufejme, v dohledné době skončí.

My prožíváme daleko větší změnu, která trvá už pár desetiletí, a to je změna elektronické revoluce (...) Možná mi někteří z vás potvrdí, že se také ptáte svých dětí, co máte udělat tady s tímhle a jak instalovat tohle.“ I proto podle něj hraje ČT v současné době velmi významnou roli důležitého informačního kanálu.

Původní tvorbu ČT je dle Dočekala „strašně jednoduché kritizovat, ale je to zároveň nutné“.

„Teď jsme zaznamenali velkou diskuzi o sérii o Boženě Němcové,“

připomněl kritické ohlasy. ČT má dle něj kultivovat, vyvažovat ale i jemnou mechaniku kvality a popularity.

Pavel Černý, nominovaný Ligou Libe, při slyšení uvedl, že zažil

dobu, kdy bylo „televizní vysílání jedním z hlavních nástrojů agitace a šíření propagandy tehdejšího nesvobodného režimu“.

Televize před rokem 1989 vysílala, jak se překračují hospodářské plány „málem o stovky procent“ a imperialisté ohrožují socialistický tábor, podotkl. Veřejnoprávní televize v době demokratické společnosti je nezbytně důležitá,

měla by být proto co nejvíc objektivní, vyvážená a nezaujatá , sloužit celé společnosti, apeloval.

ČT vytkl během covidu občasně „děšení lidí“.

„Vidíme děs a hrůzu, jak to vypadá u nás v našich podmínkách,“

podotkl a vytkl, že není dostatečně v ČT vidět, jak to funguje za hranicemi, v Rakousku, ve Francii, kde to kolikrát „o nic lepší není a jak se střídavě opatření rozvolňují, je to tam i horší, což se bohužel z ČT nedozvíme“. „ Spousta odborníků, nejvíce samozvaných, se vyrojilo na toto téma.

I v televizi bych nejradši viděl, aby to bylo co nejméně politiku a dělal se z toho problém politický,“ vzkázal.

Exšéf RRTV: Hlavní je udržet stabilitu ČT

Bývalý velvyslanec v Bulharsku či bývalý předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání (2003 až 2006) Petr Pospíchal

uvedl, že

ČT není jedním ze subjektů na trhu, ale jedinečná instituce, kterou nelze nahradit.

„Rozkolísat ČT je jistě snadné, ale my všichni potřebujeme, aby rozkolísaná nebyla možná víc, než si to uvědomujeme,“ podotkl. Jednací řád Rady ČT je podle něj

velkými otevřenými dveřmi k nepřátelskému převzetí ČT .

„Pandemie nás zasahuje naprosto mimořádným způsobem,“

podotkl Pospíchal. ČT zpravodajství o koroně dělá velmi dobře, ale ke zvážení je míra obav, jaké to vyvolává. „ Já jsem ke konci roku měl už velmi, velmi ponurý dojem, že se pandemie řeší technicko organizačně, že se neřeší zemřelí, nemocní,

bolesti, smutek pozůstalých, že se řeší organizační prvek. ČT je institucionálně pověřena tím, aby nás spojovala,“ dodal.

Černý: Značná část lidí zprávy nesleduje

Novinář Adam Černý míní, že v současné době význam médií veřejné služby narůstá. „ Až 37 procent Čechů a Češek nesleduje vůbec žádné zpravodajství, podtrhuji vůbec. To je podle mého soudu tak dramatická situace, že je nutno se jí zabývat a ČT tady musí sehrát velmi důležitou úlohu,“

upozornil na základě průzkumu.

Mezi uchazeči se objevil i předseda Rady seniorů Zdeněk Pernes.

„My s ČT spolupracujeme už řadu let, neformálně na základě gentlemanské dohody,“

poznámenal.

Podle něj je třeba prosazovat seniorská témata do zpravodajských i diskuzních pořadů, ale také do filmové tvorby.

„Aby ČT sama dělala filmy o seniorské populaci.

V posledních letech jsme zachytili dva, ale z celkového počtu to není dostatečné,“ míní.

Zrušte poplatky úplně, vyzval Pernes

Děkoval generálnímu řediteli Dvořákovi za ČT3, podle něj je však „naprosto nepřijatelné“, aby tento kanál skončil. Zvýšit koncesionářské poplatky je pro seniorskou populaci také „naprosto nepřijatelné“. „Přiznám se, že jsem to vůbec nenastudoval, jaké jsou kompetence Rady ČT,“ přiznal vedle toho Pernes.

„Pokud by se koncesionářské poplatky úplně zrušily, to by se nám líbilo nejvíc,“

vzkázal Pernes.

Udivený Juchelka: Co se to tu děje?

Poslanec Aleš Juchelka (ANO) nevycházel z údivu, že si Pernes nic nenastudoval, chce zrušit poplatky, udržet ČT 3 a točit další filmy o seniorech:

„Já si říkám ty brdo, co se tady děje. Vy vůbec nemůžete jako radní mluvit do toho, co se bude a nebo nebude vysílat na obrazovkách ČT.

Rada ČT pouze plní kontrolní činnost, např. rozpočtovou, finanční.“

Pernes přišel následně ještě s požadavkem, který se týká koronakrizy. „Velký problém je očkování seniorské populace. Senioři jsou vystrašení, senioři se bojí covidu, já taky.

Doufám, že tady nedostanu covid. Já jsem kardiak, moje žena je po onkologické operaci. Očkování nejsme, je v tom bordel, takže se nám nelíbí vůbec ta černá očkování, přednostní, kterých jsou tisíce. A chtěli bychom, aby se o tom ČT také bavila,“ uvedl během slyšení.

V případě koncesionářských poplatků se našli i další, kteří je hájili. Právnička Ivana Janů ohledně poplatků poznamenala:

„Jsou určité předměty, fenomény a kategorie, kde si občan musí zaplatit, aby dostával službu. A to je právě ČT.“

Brněnský básník a vydavatel Martin Reiner, mj. někdejší mluvčí ministra kultury Milana Uhdeho, nyní zastupitel městské části Brno-střed, míní, že je

„prostor i čas, aby se začalo seriózně debatovat o navýšení koncesionářských poplatků, alespoň mírném navýšení“.

„Když budu mluvit za sebe, já nemám problém, když se to zvedne,“

podotkl brněnský advokát Michael Mann, který vedle toho vzpomínal na svou tetu pracující svého času v kostyméreně i coby

televizní moderátorka v brněnských studiích. On sám prý byl komparzistou třeba v Četnických humoreskách. „Já fakt mám ČT rád, není nic, čím by mě ranila tak, abych jí něco neodpouštěl.“

Líbí se mi prostě

Záruba

a jeho hokej a dneska hned jak odjedu odsud, spěchám na Kometu, bude v televizi,“ uvedl na odlehčenou.

Kontroverzní slova k teplickým prvňáčkům

Následně však přišlo na jeho slova pro iRozhlas.cz „Ano, zasmál jsem se“ v případě, kdy

hájil autora komentáře k fotce teplických prvňáčků . „Ano, jsem smějící se bestie a nejvíc se směju pokrytectví těch, kteří mě odsuzují za to, že jsem se přiznal ke smíchu. To mi přijde úplně k uzoufání trapný,“ uvedl ve Sněmovně.

Mann hájil muže, který v roce 2017 přidal na sociální síti komentář pod snímek žáků první třídy teplické Základní školy Plynárenská. Do třídy chodily převážně romské a arabské děti.

Muž pod fotku napsal „Ještě že jsou ze ZŠ Plynárenská. Řešení se přímo nabízí. Neříkej, že Tě to nenapadlo!!!“

20letý programátor Vojtěch Pšenák

upozornil na to, že i v samotné v Radě ČT je věkový průměr přes 55 let. V samotné ČT vidí problém v tom, že

nemyslí tolik na mládež a věkovou skupinu 15 až 25 let.

„Není důvod, proč by ČT nemohla konkurovat různým streamovacím platformám. Ne nutně svojí vlastní online službou, ale kvalitně sestaveným vysíláním a využitím moderních technologií v samotném vysílání. Bohužel mi přijde, že ČT spíše utíká pryč z klasického vysílání,“ podotkl. Vylepšení by dle něj zasloužilo iVysilani.cz.

Zmínil opět fenomén

Netflixu, kdy však člověk stráví poměrně hodně času scrollováním, na co bude vlastně vůbec koukat, zatímco televize divákovi usnadňuje proces vybírání.

Koncesionářské poplatky by se měly zachovat, jako možný zdroj příjmů označil zpoplatnění části internetového archivu.

„Reklama nemá minimálně na prvním programu ČT místo,“

podotkl k debatám o tom, zda reklama na ČT patří, či nikoli.

Pšenáka následoval 19letý Michal Vašíček.

„Obsahu pro mojí věkovou kategorii tam není zas tolik,“

poznámenal.

„Existuje spousta lidí, kteří nemají televizi a koukají se na ČT přes internet, tím pádem neplatí koncesionářské poplatky,“ podotkl.

Mezi uchazeči se objevil i Jaroslav Novák, zvaný „Večerníček“. Tedy poradce šéfa SPD Tomia Okamury.

„Nejsem v žádném politickém orgánu, nejsem v současnosti ani členem SPD. 25 let, možná 30 let spolupracuji úzce se všemi celostátními televizemi včetně ČT, se všem studií, kde bohužel se nám vrací 70. léta normalizace, kde samozřejmě v titulcích mě neuvídnou, protože kdyby tam byl Večerníček, tak by to byl pr*ser

pro každého programového ředitele. Píšu scénáře, dělám témata pro pořady, filmy atd., ale je to v utajení. Nemám žádnou politickou podporu vyjednanou,“ uvedl během svého kandidátského projevu.

Okamurův poradce zuřil: Dehonestace, zkreslování, pr*ser

ČT nařkl z dehonestace či zkreslování reportáží, Novák je autorem desítek stížností, které posílal do Rady ČT i Radě pro rozhlasové a televizní vysílání.

Pod 10 lety s tím však přestal, zjistil prý, že to nemá smysl. „Práce pana Wollnera se skutečně nezměnila,“ rýpl si do šéfa Reportérů ČT.

Základem je dle něj objektivita ve vysílání a dodržování zákona o ČT, který je však dle něj zastaralý. „Pr*ser, pardon problém je, že malá rada (Rada ČT, velká rada je RRTV - pozn. red.) nemá kapacitu, aby dělala nějaké skutečně hluboké analýzy.

Teď se nebavíme o tom, že někdo napíše stížnost a rada by měla potrestat ředitele,“ podotkl Novák, kterého šéf volebního výboru Berkovec musel jako jediného z kandidátů nabádat, ať si nasadí řádně respirátor.

Rada ČT je orgán,

jehož prostřednictvím se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu tvorby a šíření programů ČT.

Do působnosti rady náleží zejména jmenování a odvolávání generálního ředitele a na jeho návrh ředitele televizních studií ČT, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu televize a kontrola plnění rozpočtu ČT. Rada ČT dohlíží na plnění úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání, například také uděluje generálnímu řediteli ČT v některých případech souhlas k nakládání s nemovitostmi.

První devítičlenná rada byla zvolena 30. ledna 1992 na období pět let.

Od roku 2001 má rada 15 členů s šestiletým funkčním obdobím. Každé dva roky by se měla obměňovat třetina, kvůli průtahům s volbami však není interval střídání a počet volených členů pravidelný.

Členy rady volí a odvolává Poslanecká sněmovna.

V čele rady stojí předseda, kterým je od prosince 2020 Pavel Matocha.

Rada hospodaří podle vlastního rozpočtu,

náklady na činnost rady a na odměny jejích členů, jakož i náklady na činnost dozorčí komise a na odměny jejích členů se hradí ze zvláštní výdajové položky rozpočtu České televize.

Velkou pozornost budila volba radních loni v květnu, kdy Sněmovna dosadila do rady právě ekonomku Hanu Lipovskou či moderátora Luboše Xavera Veselého.

Kontroverze vzbudila mimo jiné kandidatura Lipovské, kterou nominovala Česká biskupská konference. Zhruba čtvrtina senátorů a vedení České křesťanské akademie české biskupy vyzvaly, aby návrh stáhli v souvislosti s tím, že

Lipovská veřejně zpochybnila smysl existence veřejnoprávních médií.

Kardinál

Dominik Duka

tehdy v reakci uvedl, že ekonomická odbornost Lipovské může být pro televizní radu prospěšná a že případné kritické hlasy na adresu veřejnoprávních médií mohou jejich službu zkvalitnit.

Rada ČT plná emocí a kontroverzí

Rada ČT je nyní rozdělena na dva tábory, jak upozorňovala řada adeptů na křesla radních.

„Rada se proměnila a ta atmosféra často místo tvůrčí je spíše kontroverzní nebo plná emocí a úplně protichůdných názorů bez nějakého řešení.“

Všechny ty věci, které se posuzují, se dají posoudit z hlediska své podstaty a nikoli podle toho, jaké mám osobní preference. Byť každý má jiný názor, tak z hlediska posuzování a kontroly ředitele ČT je to základní úhel pohledu,“ uvedl novinář Petr Orálek.

V současné Radě ČT se dle režiséra Ilji Racka ml. zbytečně vyhrocují spory, ačkoli situace není tak ideově vážná,

„abychom si museli od rána do večera nadávat a žádat, aby byl protivník zlikvidován, popraven a už nikdy se nevrátil do veřejného života“.

„To jsou zcela legitimní spory, jestli ta televize bude pro nás, pro koho, jestli bude pro veřejnost nebo znalce umění. Dnes je možné, aby to bylo pro všechny, těch kanálů je několik,“ podotkl během slyšení.

„Vzpomínám si na dobu, kdy tam panovala takřka bukolická atmosféra. Konzumovaly se koláčky jedné paní atletky

(Heleny Fibingerové - pozn. red.) a mezi vedením televize a radou panovaly takřka bukolické vztahy. Teď mám pocit, že se tam situace hodně přiosvětila, začíná být hodně konfliktní

a je velká otázka, zda v tomto stavu, pokud to bude takto pokračovat, bude ta rada řádně fungovat,“ uvedl novinář Adam Černý.

Dvořák: Stupňují tlak na ČT

Generální ředitel ČT Petr Dvořák již dříve po květnovém doplnění rady řekl, že ho výsledek nepřekvapil.

„Část poslanců se dlouhodobě netají tím, že jí vyhovuje stav, kdy se tlak na Českou televizi a její nezávislost stupňuje, k čemuž má možná směřovat i personální obměna Rady ČT,“

uvedl Dvořák.

O této skutečnosti podle něj svědčil i dopis šéfa volebního výboru Berkovce o kandidátech do rady. Berkovec v e-mailu u

kandidátů například analyzoval, zda případné zvolení vzbudí protesty médií a zda by mohli v radě zastupovat zájmy generálního ředitele.

Platforma CEFRES [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 18.03.2021, Zdroj: avcr.cz, Autor: Jan Malíř, RU / den: 1 500

Francouzské centrum pro **výzkum** ve společenských a humanitních vědách v Praze (CEFRES) působí v Praze od roku 1991. Je členem sítě francouzských výzkumných institutů v zahraničí a od roku 2007 působí zároveň jako servisní a výzkumné pracoviště francouzského národního centra pro vědecký **výzkum** Centre national de la recherche scientifique (CNRS). Od prosince 2015 sídlí CEFRES v areálu pracovišť AV ČR Na Florenci 3. Centrum přijímá každoročně mladé vědce z Francie a ze zemí visegrádské čtyřky, díky čemuž napomáhá rozvíjet vzdělávání v interdisciplinárním a mezinárodním výzkumu.

Díky smlouvě z 21. listopadu 2014 mezi Francouzským velvyslanectvím v České republice, CNRS, Akademií věd České republiky a **Univerzitou Karlovou v Praze** vznikla společná platforma vědecké spolupráce mezi pracovišti CEFRES, AV ČR a **UK**, nazvaná Platforma CEFRES. Z důvodu končící platnosti smlouvy byl dne 6. listopadu 2019 podepsán Dodatek č. 1, který prodloužil platnost původní smlouvy na dobu dalších pěti let.

Cílem platformy CEFRES je vytvářet společné programy vědecké spolupráce a vzdělávání, podporovat vědeckou přípravu mladých výzkumných pracovníků a šířit a publikovat vědecké práce, které vzniknou v rámci této vědecké spolupráce.

CZE <http://www.cefres.cz/cs/platforma-cefres>

ENG <http://www.cefres.cz/en/cefres-platform>

AV ČR rozvíjí mezinárodní spolupráci v rámci Platformy CEFRES prostřednictvím podpory výzkumných aktivit z oblasti společenských a humanitních věd. (omezený přístup)

Program TANDEM

Výzvu k podávání přihlášek do programu TANDEM pro období 2/2022-1/2024 naleznete [zde](#).

V současnosti (2/2020-1/2022) probíhá projekt řešitelky Michele Baussant (financované CNRS) a Johanny Wyss (EÚ AVČR) s názvem Europe: A resentful confederation of vanquished peoples? Raw and lapsed memories of post-imperial (European) minorities. Návrh projektu byl vybírán v průběhu roku 2019 a v rámci výběrového řízení posoudila Komise pro podporu výzkumných pracovníků pracovišť AV ČR zapojených do výzkumných aktivit Platformy CEFRES ve dvou kolech předkládané návrhy projektů. Příští výběrové řízení bude spuštěno v roce 2021.

Začátkem roku 2020 skončil první dvouletý program TANDEM v rámci Platformy CEFRES. V rámci tohoto programu se řešitelé Mgr. Luděk Brož, MPhil., PhD. (Etnologický ústav AV ČR) a Virginie Vaté, PhD. (CNRS) soustředili na projekt s názvem Bewildering Boar: Changing Cosmpolitics of Hunt in Europe and Beyond. O projektu vyšel francouzsky článek v bulletinu CNRS (květen 2019) na straně 10. Úspěšnost projektu dokazuje též fakt, že jeho řešitel, Mgr. Luděk Brož, MPhil., PhD. získal v roce 2019 jednu z nejprestižnějších vědeckých podpor: ERC konsolidační grant ve výši 2 milionů eur, které využije v následujících pěti letech na pokračování svého zkoumání vztahu mezi lovci, divokými prasaty a biologickou bezpečností. O této významné události informovala tisková zpráva mluvčí AV ČR Markéty Růžičkové.

Vědecký program CEFRESU je vymezen třemi výzkumnými osami, k jejichž naplnění jsou mj. vypisována každoročně stipendia pro PhD studenty a postdoktorandy.

Řídící výbor

Činnost Platformy CEFRES zajišťuje Řídící výbor, který je tvořen členy tří partnerských institucí a zasedá třikrát ročně.

Členové Řídícího výboru Platformy CEFRES 2018–2019

Statutární členové Řídícího výboru

Pavel Baran, místopředseda AV ČR pověřený komplexní koordinací III. vědní oblasti

Lenka Rovná, prorektorka **UK** pro evropskou problematiku

Jérôme Heurtaux, ředitel CEFRES

Zástupci **Univerzity Karlovy v Praze**

Paul Bauer, Ph.D. (**Fakulta sociálních věd**)

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc. (**Právnická fakulta**)

PhDr. Hana Havlůjová, Ph.D. (**Pedagogická fakulta**) doc. Mgr. Petr Christov, Ph.D. (**Filozofická fakulta**) doc. Mgr. Josef

Fulka, Ph.D. (**Fakulta humanitních studií**)

Prof. Ivana Noble, Ph.D. (**Evangelická teologická fakulta**)

Zástupci Akademie věd České republiky

Mgr. Radka Dudová, Ph.D. (**Sociologický ústav**)

Mgr. Kateřina Čapková, Ph.D. (**Ústav soudobých dějin**)

PhDr. Jan Zouplna, Ph.D. (**Orientální ústav**)

Mag. Phil Dr. Michael Wögerbauer (**Ústav pro českou literaturu**)

PhDr. Taťána Petrasová, CSc. (**Ústav dějin umění**)

JUDr. Jan Malíř, Ph.D. (

Nové napětí mezi USA a Ruskem

TV, Datum: 18.03.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 65 888

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Mezi Washingtonem a Moskvou přituhuje. Po ostrém výpadu amerického prezidenta k Vladimíru Putinovi, kterého označil za

zabijáka, přišla jízlivá odpověď. Podle šéfa Kremlu platí úsloví: Kdo to říká, ten to je. Putin současně Bidenovi navrhl, aby se s ním spojil v online rozhovoru.

Andreas PAPANOPULOS, redaktor ČT

Reakce Kremlu se čekala. Méně už přímo od samotného Vladimira Putina.

Vladimir PUTIN, ruský prezident

Co bych odpověděl? Řekl bych: Přeji ti hodně zdraví.

Andreas PAPANOPULOS, redaktor ČT

Jízlivá odpověď na ostrá slova amerického prezidenta.

redaktor ABC News

Vy Vladimira Putina znáte, myslíte si o něm, že je zabiják?

Joe BIDEN, prezident USA

Ano, myslím.

redaktor ABC News

Jakou cenu za to musí zaplatit?

Joe BIDEN, prezident USA

Takovou, kterou musí zaplatit. Uvidíte.

Andreas PAPANOPULOS, redaktor ČT

Spekuluje se, že Joe Biden chystá protiruské sankce. Jaké a kdy, neřekl. Za co by měl Putin platit, ale upřesnil. Mimo jiné za věznění lídra ruské opozice Alexeje Navalného nebo zjištění rozvědky, že Moskva znovu zasahovala do prezidentských voleb.

Vladimir PUTIN, ruský prezident

Když hodnotíme jiné lidi, nebo dokonce vlády, je to, jako bychom se dívali na sebe do zrcadla.

Andreas PAPANOPULOS, redaktor ČT

Rusko dočasně stáhlo svého velvyslance z Washingtonu. Podle mluvčího Kremlu proto, aby napětí dále eskalovalo.

Dmitrij PESKOV, mluvčí Kremlu

(Joe Biden) nechce, aby se naše vztahy zlepšovaly. Z toho budeme do budoucna muset vycházet.

Andreas PAPANOPULOS, redaktor ČT

Krise ve vzájemných vztazích vře zatím na osobní rovině. Bidenův předchůdce Donald Trump se netajil respektem k Putinovi i přes třeba kritizovanou anexi Krymu. V souladu s Kremlem odmítal zprávy o ruských zásazích do voleb.

reportér

Prezident Putin popírá, že by měl něco společného s vměšováním do voleb v roce 2016. Všechny americké tajné služby tvrdí opak.

Donald TRUMP, prezident USA

Ony tvrdí, že za tím bylo Rusko. Mně ale prezident Putin říká, že nebylo. Já proto nemám důvod si myslet, že bylo.

Andreas PAPANOPULOS, redaktor ČT

Bidenův obrat o 180 stupňů teď ale vrací vztahy mezi Washingtonem a Moskvou o 1 prezidentský mandát nazpět.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A teď více s odborníky na Rusko i Spojené státy, amerikanistou Jiří Pondělíčkem **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a Ondřejem Soukupem z Hospodářských novin. Začneme v Rusku. Tamní list Kommersant píše o nebývalém skandálu. Pane Soukupe, může být začátek vztahů s novou americkou administrativou horší a co ta Putinova blahosklonná reakce?

Ondřej SOUKUP, redaktor Hospodářských novin

Tak ta forma toho klasického ruského trollingu. Samozřejmě Vladimir Putin byl ještě vlastně poměrně umírněný, protože od jiných ruských politiků už jsme slyšeli takové věci jakože o stařecké demenci Joe Bidena a podobné věci. A jako ano, očekávalo se, že ty vztahy nebudou ideální, ale takový začátek asi čekal jen málokdo.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Donald Trump býval kritizován za nepromyšlená, nekonzultovaná prohlášení. Bylo tohle Bidenovo prohlášení promyšlené, pane Pondělíčku?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, FSV UK

Asi opravdu bylo. Biden mluvil vlastně podobně u od svého zvolení, kdy říkal, že tedy vlastně nastal čas, že by Rusku tady už tohle chování, například pokusy o ovlivňování voleb, nebude procházet. Nemyslím si, že by to byla nějaká rána z čistého nebe nebo že by se to nedalo očekávat. Trump byl kritizován především za to, že ta jeho prohlášení často byla v rozporu s tím, co mu vlastně jeho lidé z jeho vlastní administrativy nebo jeho vlastní tajné služby. Tady koneckonců byl i ten úryvek, kde vlastně Donald Trump zpochybňuje závěr vlastních tajných služeb, že Rusko se pokusilo ovlivnit volby v roce 2016, takže to byl ten hlavní předmět jeho chyby.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Ano, přesně tak. Americké tajné služby před tím obvinily Rusko ze snahy diskreditovat před volbami Joea Bidena a napomoci

tak k vítězství Donaldu Trumpovi. Uvedly, pane Pondělíčku, nějaké důkazy?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, FSV UK

Tam je samozřejmě ta zpráva, která byla dodána 15. března, konstatuje, že nedošlo k pokusu přímo o ovlivnění hlasování jako takového, čili fyzicky k nějaké změně hlasů, což úplně v roce 2016 neplatilo, ale zase ti nějací ruští agenti nebo lidé napojení na ruské tajné služby se pokoušely, i přes nějaké spolupracovníky prezidenta vlastně po Americe šířit informace, které měly kompromitovat Joe Bidena, především vedly skrz jeho syna. Ta zpráva jmenovala 2 lidi. A tam jsou docela doložené kontakty mezi těmito dvěma lidmi a rovněž s Rudym Giulianiem. Jestli to považovat za definitivní důkaz, to si asi úplně netroufnu říct, ale těch náznaků, že opravdu tam k nějakým pokusům Joe Bidena diskreditovat docházelo, tak ty náznaky jsou velice silné.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Pane Soukupe, mělo Rusko zájem na vítězství Donalda Trumpa ve volbách? Vždyť ani s ním ty vzájemné vztahy se nedaly považovat za dobré.

Ondřej SOUKUP, redaktor Hospodářských novin

Rozhodně nebyly dobré, tím spíše, že vlastně se to stalo v Americe, kde je obrovské politikum. A prakticky každý výrok Donalda Trumpa ohledně toho, že vlastně on Vladimír Putin není tak špatný, tak vedla k tomu, že se ve finále přijaly nějaké další a další sankce, takže já si myslím, že Rusko před těmihle volbami vlastně nemělo jednoznačného favorita. Pokud tedy už jako zasahovalo, tak spíše na to, aby se prostě politická situace ve Spojených státech ještě dále polarizovala. než, že by oni vysloveně fandili Donaldu Trumpovy.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Pane Pondělíčku, Joe Biden řekl, že se brzy uvidí, jakou cenu Rusko zaplatí, tedy, jak chce reagovat na údajnou snahu manipulovat ty prezidentské volby. Už dříve mluvil o možnosti sankcí takže, jaké má vlastně možnosti?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, FSV UK

Rozhodně to budou sankce, protože v podstatě nic jiného ani nějak viditelně dělat nemůže. Asi nikdo nepředpokládá, že by kvůli tomu rozpoutal válku s Ruskem a ty sankce koneckonců už některé osoby zasáhly nebo byly proti některým osobám zavedeny, takže to taky není vlastně žádná úplně novinka. Dá se říct, že je to jenom pokračování vlastně prohlubování těch stávajících sankcí, rozšiřování o další osoby. Já bych chtěl ale upozornit, že stejně tak se ve Washingtonu mluví o tom, že sankce budou zavedeny i proti určitým osobám v Iránu a Číně, protože podle té tajné zprávy se především Irán také snažil přes různé prostředníky ty volby ovlivňovat, takže rozhodně to není tak, že si Joe Biden zasedl jenom na Rusko, ale vypadá to, že opravdu mu jde o princip a že hodlá trestat jakékoliv pokusy o vměšování do amerických voleb.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Pane Soukupe, Bidenovo vyjádření otřáslo kurzem rublu kvůli právě té obavě z dalších amerických sankcí, jak závažná je pro ruskou ekonomiku taková možnost?

Ondřej SOUKUP, redaktor Hospodářských novin

Tak je to samozřejmě nepřijemné, ale otázka je, jaké ty sankce skutečně budou mít dopad podle toho, na koho budou zaměřeny. Pokud to budou zase jenom ti jednotlivci, tak s tím samozřejmě ta ruská ekonomika nemá vůbec žádný problém. Pokud budou sektorové, tak to už by mohlo být horší, ale upřímně řečeno, nemyslím si, že by to mělo nějaký zásadní dopad ty sankce od roku 2014. Prostě jsou a jsou poměrně výrazné a myslím si, že ruská ekonomika se s nimi dokázala nějakým způsobem vyrovnat.

Vždycky jsem měla SVOJI HLAVU

TISK, Datum: 18.03.2021, Zdroj: Marianne, Strana: 36, Autor: KRISTINA KOMŮRKOVÁ, Vytisťeno: 43 600, Prodáno: 29 890, Čtenost: 196 742, Rubrika: Tvář zobálky

Její pouhých sedmadvacet a od září spolumoderuje Události, komentáře a od října se objevuje i v hlavní zpravodajské relaci Události. Linda Bartošová roky bojovala s nálepkou krásky, v devatenácti se zúčastnila soutěže Miss. Modeling ji ale brzy přestal bavit a ona se rozhodla udělat všechno pro to, aby obstála jako novinářka. Za sedm let se z televizní elévky zahraniční redakce stala tvář zpravodajství.

* Nalákáte mě, proč se vypravit do Vraclavi, vesnice vašeho dětství?

Máme tam krásný barokní kostel sv. Mikuláše, v kašně u něj je léčivá voda. Jezdí k ní zájezdové autobusy, lidé šiji nabírají do petek. Je tam i krásná příroda. Ale mým druhým domovem je Vysoké Mýto, město asi pět kilometrů od Vraclavi. Žili jsme v něm do mých šesti let.

* Mají děti na venkově svobodnější dětství?

Volnost jsem měla velikou, rodiče nás se sestrou úzkostlivě nehlídali. Přitom v pubertě jsem toužila být pražské dítě, které má všechny benefity velkoměsta na dosah. Že to nemusí být terno, mi došlo až v dospělosti. Stejně tak jsem ráda, že jsem zažila dospívání bez sociálních sítí.

* Vnímám to úplně stejně.

Facebook jsem si zařizovala skoro poslední ve třídě, bylo mi osmnáct, Instagram mám od dvaceti. Vyrůstala jsem na fyzických kontaktech, na knihách. Jako dospělá jsem dokázala chápat i negativa sociálních sítí. Když na nich vidím fotku, vím, že prošla sérií úprav, ale ty dospívající holky to berou jako skutečný odraz reality.

* Novinařina byla vaše vysněné povolání odmala?

To ne. V deseti jsem snila o cukrářce, pak jsem chtěla být zpěvačka...

* Prorazila byste? Vraťme se k té novinářině.

Vždycky jsem ráda četla. Bavilo mě psaní, zajímalo mě, co se děje. I angličtina mi šla jednoduše, oproti všem těm technickým předmětům. Na gymnáziu jsem si vysnila žurnalistiku v Praze. Tenkrát se na ni hlásilo kolem 800 lidí, brali 60.

* Ještě před vysokou jste se zúčastnila soutěže Miss, v roce 2012 jste v ní skončila druhá. To byl váš další dětský sen?

Lhala bych, že jsem v pubertě občas někam neposlala své fotky. Ale nebyla jsem modelka a v osmnácti už jsem měla jiné sny. Celé to vzniklo tak, že mě z redakce Pardubického deníku, kde jsem byla na praxi, poslali udělat rozhovory na casting České Miss. Tam si mě všimli organizátoři a začali mě přemlouvat, ať se přihlásím. Nechtělo se mi, ale všichni kolem mě hecovali, ať to zkusím, že nemůžu nic ztratit. Nebyl nikdo, kdo by mi řekl: „Tohle nedělej, jestli chceš být respektovaná novinářka.“

* Baval vás ten missí život?

Asi dva měsíce. Pak jsem hodně rebelovala vůči povinnostem. Měla jsem vždycky svoji hlavu, to se projevilo i tenkrát. Jako jedna z miss objíždíte bezobsažné akce, jedna jako druhá. V květnu jsem se umístila na České Miss, na podzim nastoupila na žurnalistiku a začala se vymlouvat, že musím na přednášku, že mám zkouškové.

* Nedávali vám spolužáci na žurnalistice takzvaně sežrat, že jste si zadala se showbyznysem? Ze začátku ano, ale já jsem bojovnice, umím se za sebe postavit. Rychle pochopili, že nejsem bulvární celebrita. Modeling byl pro mě brigáda. Někdo dělal v kavárně, já si přivydělávala takhle. Jen s tím rozdílem, že kavárnu by na mě po letech nikdo nevytáhnal a moje účast v Miss se řeší i skoro po deseti letech. Pousmívám se, když někdo říká, že mi to otevřelo cestu k tomu, kde jsem teď. Vůbec. Na té cestě, kterou jsem si vybrala, mi to spíš uškodilo.

* Ta cesta, to je kariéra v České televizi.

Pro mě byla kvalitní televizní novinářina právě tam. Dostala jsem se do náborového oddělení, kde jako elév začínáte od nuly. Nejprve jsem byla v zahraniční redakci. Baví mě jazyky, ráda cestuju, sleduju zahraniční zpravodajství, takže to do sebe zapadlo. Spousta lidí si myslela, že když jsem přišla ze showbyznysu, budu chtít být co nejrychleji na obrazovce. Já to tak necítila. Byla jsem unavená z toho všeho, toužila jsem se schovat za počítač do redakce. Před dvěma lety jsem začala dělat reportáže z unijních summitů v Bruselu, získala jsem novinářské sebevědomí, dospěla jsem a pochopila, že nemusím neustále obhajovat, že na tu práci mám.

* Na podzim jste se začala objevovat v Událostech. Pomohla vám v kariéře covidová pandemie?

Ano, rozdělili nás do týmů, které se střídaly po 14 dnech. Takže jsem na obrazovce najednou byla hodně vidět. Nikdy jsem nevěřila, že to přijde tak rychle. Je mi sedmadvacet, moji kolegové, kteří dělají pořady, na nichž mám možnost pracovat, a kterých si velmi vážím, jsou o patnáct let starší.

* Neřešila jste, jestli vrchol nepřichází brzy?

Představovala jsem si, že když půjde vše dobře, něco většího se v mé kariéře stane po třicítce. To je věk, kdy vycestovávají zahraniční zpravodajové. Moderování hlavních zpravodajských pořadů je nečekaný zákrut na cestě. Nejsem ale v týmu Událostí nastálo, dělám toho víc a jsem takhle spokojená. Uvidíme, jak to bude dál.

* V Událostech a komentářích se od moderátorů očekává, že se občas pustí s hostem do vyhrčenějšího rozhovoru. Máte tuhle útočnost v sobě?

Mám to v sobě, když mě někdo naštvě. Rozhovory v televizi jsou sice konfrontační, ale slušně, ne, že se tam budeme s hostem hádat. Na to se nikdo nechce koukat, nic se nedozvíte. Dobře konfrontovat je umění. Člověk se k tomu musí provysílat. Zažít spoustu momentů, kdy se mu to nepovede.

* Kdo vás vykojil?

Naposledy Miroslav Donutil. Měl sedmdesátiny, na úvod jsem mu popřála vše nejlepší a navázala otázkou, co je pro něj „to nejlepší“. On mi polichotil, že se cítí šťastný, protože je ve studiu se mnou. To mě rozhodilo. Ale rozhodí mě také, když mi někdo ve studiu lže a vím, že ho musím z té lži usvědčit. To z vás dělá dobrého moderátora.

* Vy jste byla jednou z tváří, která vystoupila ve speciálu Deníku N, který přinesl příběhy žen o sexuálním obtěžování. Rozhodovala jste se dlouho, jestli své zkušenosti zveřejnit? Vůbec, je to důležité téma. Hlas, který znevažuje ženy tím, že na ně nahlíží na jako na sexuální objekty, je pořád silný. Když o tom budou mluvit i známé osobnosti, upoutá to víc pozornosti. U mě je to těžké, protože lidé mají pocit, že se k tomu nemám vyjadřovat, když na internetu najdete mé fotky jak se proměnuji po mole v plavkách. Ale člověk se přece názorově nezavrtá v devatenácti letech. Tehdy to pro mě bylo v pohodě, teď už ale nějakou dobu není. Je mi nepříjemné, když někdo neustále hodnotí můj vzhled, má na mě sexistické narážky, někdy až prasácké.

* Cítíte se stále jako sexuální objekt?

Nedělo se to nikdy ve velkém, ale i v práci jsem si párkrát vyslechla poznámky, které byly za čarou. Naštěstí se umím ohradit, řeším to napřímo, což bylo někdy hodnocené stylem: Á, tak už se to dostalo z Ameriky i k nám! Teď mi spíš vadí, co mi píšou mužští diváci. Proč se oblékám jako stará bába, proč nenosím výstřihy a krátké obepnuté šaty apod.

* Jste feministka?

Ano.

* Samy ženy někdy mají za to, že další emancipace je zbytečná, že vše už je vybojováno.

Já feminismus vnímám v té základní definici vlastně jednoduše. Mají mít muži a ženy stejná práva, příležitosti, možnosti? Jednoznačně ano a tak tomu stále není. Řada žen dostává za stejnou práci méně peněz než muži. Mělo by to být tak, že si vyberete, co vás naplňuje, a v tom se můžete realizovat. Rovně s muži. Ne, že ženám po kouskách berete elán něco dělat a měnit, když jim dáváte míň peněz, plácáte je po zadku a máte na ně poznámky mimo mísu.

* Televizní žurnalistika je časově náročná profese a žen s dětmi tam příliš není. Vnímáte to?

V tuto chvíli to cítím tak, že bych děti kvůli práci neobětovala, ale život je nevyzpytatelný. Možná je to tím, že jsem v televizi od dvaceti. Nikdy nevíte, co vám život nachystá nebo nenachystá. Moc se na roli mámy těším, a až přijde ten čas, práci řešit nebudu. Možná je to tím, že jsem dostala možnost si určité věci vyzkoušet už brzy.

* Váš partner Tomáš Kučera je prvoligový fotbalista. Nechci vás dráždit zase s tou Miss, ale toto spojení je také oblíbené klišé. Kde jste se potkali?

Na festivalu dokumentů v Jihlavě. Netušila jsem, že je fotbalista, nevypadal tak, nechoval se tak, prostě to tam hned bylo, bylo mi jedno, co dělá. Naučilo mě to, že i já jsem byla v zajetí mnoha stereotypů.

* Kromě fotbalu se mu daří i na rapové scéně. Není tohle to, co vás spojuje, ta zjednodušená očekávání na vás versus realita?

Je fakt, že jsme o tom mnohokrát mluvili, často se v našich profesích cítíme jako exoti. Ale náš vztah vyrostl z jiných kořenů. Tomáš je extrémně vnímavý, citlivý, neobyčejný kluk. Naučil mě toho hodně. A nebojí se otevřeně pojmenovávat neduhy, ať už fotbalového prostředí, tak obecně společnosti - i když za to třeba pak musí i docela platit - doslovně i symbolicky (od fotbalové asociace dostal pokutu 40 000 korun za rapový verš: jebu toho Berbra a samozřejmě Peltu, pozn. red.). Rap je specifický žánr, i já často hledám toleranci, ale za tu odvahu si ho moc vážím. Rebelové s příčinou, to je něco pro mě. (smích)

* Baví vás fotbal? Jaký máte celkově vztah k sportu?

Moc ne, protože jsem se stále nenaučila pravidla. V podstatě koukám jen na Tomáše a strašně mě drásá, když se nedaří, nemám na to nervy, takže to moc nezapínám. Jinak sport mě v dětství dusil, chtěla jsem si jen číst, ale teď je součástí mého života. Tahle práce se bez pohybu a upuštění ventilu dělat nedá. Takže jóga, běh, snowboard, cvičení...

* Milujete cestování. Kam vyrazíte, až bude možné zase svobodně cestovat?

Lidé cestují dost i teď, ale mně by to v době té nejhorší krize bylo žinantní. Vyrazila bych ráda třeba na velký evropský hudební festival, ale to zatím nevpadá. Ať už je to pryč.

„Je mi sedmadvacet, kolegové jsou často o patnáct let starší. Postupy v kariéře jsem možná čekala až někdy po třicítce“ LINDA BARTOŠOVÁ Čtvrtého května oslaví osmadvacáté narozeniny. Vystudovala Anglické gymnázium v Pardubicích, magisterský titul má z **Fakulty sociálních věd UK**. Od roku 2013 pracuje v České televizi, je reportérkou zahraniční redakce a moderátorkou ČT24. Od loňského podzimu moderuje Události a komentáře a Události. Domluví se anglicky a francouzsky. Jejím přítelem je Tomáš Kučera, fotbalista prvoligových Teplic a rapper. „V tuto chvíli to cítím tak, že bych děti kvůli práci neobětovala, ale život je nevyzpytatelný.“

Rychlý dotazník

Nejoblíbenější deska: Tyhle nej, to mi nejde. Jedna z mých nejoblíbenějších, když už jedna, je od švédské hudebnice Lykke Li So Sad So Sexy.

Když se potřebuju dostat ze splínu, pustím si film: Lost In Translation. Nejsem pak v tom splínu sama, je všudypřítomný. Při cestování mě nejvíc překvapilo: Česko. Během pandemie mne překvapilo, jak moc svou zemi neznám a jak krásná je. Nejoblíbenější místo v Praze: Petřínské zahrady a sady. Největší ženský vzor: Nemám vyložené vzor. Ale třeba Pipi. Nebo Sylvia Plath a mnoho dalších. A taky ženy našeho rodu: máma, babičky a ségra.

Foto popis: Šaty, Sea (prodává Space); šperky, Tiffany

Foto popis: Šaty, Victoria Beckham (prodává Zalando); boty, Gianvito Rossi (prodává Heavenly Shoes)

Interview Plus: Ladislav Křišťoufek, prodáván **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

RÁDIO, Datum: 19.03.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 1

Jan BUMBA, moderátor

Česká republika ani po roční zkušenosti s koronavirem neví, jak se z této krize dostat. Ani přísné restriktce zatím nevedou k výraznému snížení počtu nakažených. Školy, divadla i sportoviště jsou zavřené. Stát pálí peníze získané za cenu obrovského deficitu rychlostí tryskáče a přesto mají podnikatelé pocit, že jim nikdo nepomáhá. Jak najít cestu ven z této situace? Může návod vzniknout na **univerzitní půdě**? Dobrý poslech přeje Jan Bumba. Naším hostem je Ladislav Křišťoufek, prodáván **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, který působí na tamním Institutu ekonomických studií. Dobrý den, pane profesore.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Dobry den, dekuji za pozvani.

Jan BUMBA, moderátor

Univerzita Karlova se rozhodla uspořádat konferenci s názvem Rok s Covidem-19 a jak dál. Jaký je cíl té konference?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Cíl konference ohlédnout se zpátky za tím rokem, co jsme zažili, co jsme se naučili a nějakým způsobem sumarizovat, ale je samozřejmě potřeba si uvědomit, že nejsme na konci té cesty, jsme, no, nechci říci v polovině, to doufáme, že ne, nicméně rozhodně finále se ještě, ještě blíží, nebo koukáme se na něj ještě z relativní dálky.

Jan BUMBA, moderátor

Myslíte tím, že doufáte, že jsme za polovinou, ne před polovinou.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Přesně tak, doufám, že už jsme za polovinou té cesty.

Jan BUMBA, moderátor

Očekáváte, že třeba na té konferenci může vzniknout nějaký návod v mezinárodní politice, svého času byl populární termín cestovní mapa, který, nebo kterou bude možné použít v praxi?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

No, to je velmi složitá otázka, nebo velice ambiciózní řekněme, já myslím, že očekávání je výměna, výměna názorů a řekněme poslech, poslech více názorů z různých disciplín dohromady a možná v závislosti nebo v návaznosti na tu samotnou diskuzní konferenci, jak je to nazváno, by se ta diskuse mohla dále rozvíjet a k něčemu takovému vést, nicméně cílem samotné konference to s největší pravděpodobností není, je to spíš ohlédnutí se a cesta dál.

Jan BUMBA, moderátor

No, a nehrozí ale v tom případě teda, že na diskuzních panelech profesori a docenti přednesou své referáty, pak moudře pokývají hlavou a tím to zhasne?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

To doufám, že ne. Já věřím tomu, že ne.

Jan BUMBA, moderátor

Je **Univerzita Karlova** nebo obecně **univerzity** podle vás se tím polem, těmi institucemi, které by měly mít ambice předkládat nějaká řešení?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

No, **univerzity** jsou tady od toho, aby nabídly svoji pomoc, svoji expertizu, pokud jsou o to požádáni, to jsme, to jsme v tom posledním roce částečně zažili. A plno z nás, kteří tu pomoc nabízeli, nebo se i aktivně tomu věnovali, tak relativně rychle bohužel prožili, že o tu pomoc není až takový zájem, jaký bychom si doufali, že bude.

Jan BUMBA, moderátor

A tedy obracel se na vás někdo, případně kdo?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

No, já můžu, já můžu zavzpomínat, zavzpomínat na březen a duben minulého roku, kdy, kdy byl zřízen ústřední krizový štáb v návaznosti, nebo jako jedna jeho část byl zřízen ekonomický poradní tým, doufám, že si ty názvy ještě pamatují správně. A součástí toho týmu byl i náš bývalý ředitel, aktuálně to byl profesor Mejstřík, který teda bohužel na přelomu roku 20/21 na COVID zemřel. A pod jeho, pod jeho vedením, pod jeho vedením se vybudoval, vybudoval ekonomický tým studentů a absolventů a řekněme přátel našeho institutu na fakultě a tam jsme velice, velice aktivně se snažili budovat, budovat nějaké predikční modely, nebo co by se mohlo dít, jaké jsou možné následky, jenom, než jsem sem jel, nebo šel, tak jsem se ještě schválně díval do kalendáře, první schůzka toho týmu byla 6. dubna 2020, takže relativně, relativně rychle po zřízení, po zřízení krizového štábu. A tam jsme velmi jako aktivně ve velmi velkém, nebo velkém, středně velkém množství lidí tvořili modely a snažili se nějakým způsobem to dostávat na vládu. Pak na na konci dubna jsme se, jsme se spojili s tou epidemiologickou nohou, řekněme, která byla pod vedením René Levinského z **CERGE**. A tam jsme to nějakým způsobem dávali dohromady. Už na konci toho dubna ten výsledek byl vcelku jasný, a to ten, že přesto, že ekonomické tlaky byly na nějaké rozvolnění a na to, aby se vše vrátilo do normálu, což teď zpětně může vypadat legračně pohledem jako po první vlně, ale už v té době ty modely mluvily vcelku jasně, a to že, když přijde v podstatě jakékoliv rozvolnění, tak bez toho, aby, aby fungovaly mechanismy chytré karantény, trasování a velmi jako agresivní, nebo agresivní, to je asi špatné slovo, ale...

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Důsledného dodržování toho trasování, tak prostě se to na přelomu srpna a září znovu rozjede, a to je přesně, co se stalo.

Jan BUMBA, moderátor

Rozumím tomu. Rozuměl jsem správně vašim slovům tak, že vás až překvapuje, jak malý zájem měla vláda o podobnou expertizu?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Ano, to zklamání bylo bylo velké a v podstatě ten tým po tom prvním rozvolnění, jelikož ty jeho rady vlastně vůbec nebyly vyslyšeny, a když to trochu fabuluju, tak nikoho to nezajímalo, tak ta motivace v tom pokračovat už byla velice, velice malá. A v září, nebo respektive přes prázdniny jsem žádný takový zájem neregistroval a mám pocit, že ten ten ekonomický poradní tým se přímo rozpadl snad ještě, nebo byl rozpuštěn, řekněme, ještě dříve, ale to si úplně přesně nepamatuju kdy.

Jan BUMBA, moderátor

Ještě, když se vrátím přímo k **univerzitě** a roli **univerzity**, tak jednou z nechtěných tváří covidové epidemie se stal i **rektor Tomáš Zima**, on opakovaně říkal, že tou nemocí by se nemělo strašit, on pochyboval třeba o účinnosti lockdownu, byť samozřejmě nepopíral, že jde o vážnou chorobu, ale on pak sám prošel těžkým průběhem Covidu, stále ještě není úplně fit. Řekl byste, že názor i akademiků postupně formují i ty jejich osobní zkušenosti s koronavirem?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

No, to je taky relativně těžká těžká otázka. Já si myslím, že ne úplně nutně. Já si nemyslím, že pan pan rektor by nějakým způsobem zásadně změnil svůj pohled na věc po prodělané nemoci, i když já samozřejmě jsem se s ním osobně o tom ne bavil, ale z těch vystoupení a z těch nějakých jako kratších rozhovorů mi nepříjde, že by to přehodnotil, jako co je, co je podstatné říci, a to není nějaká /nesrozumitelná/ akademiků, ale, ale je to, že bohužel na to musíme, na to musíme jako akademici a vědci zapracovat, že někdy mluvíme, mluvíme jazykem, kterému jak veřejnost, tak ale bohužel i média ne úplně jako dobře rozumějí, nebo uvažují o používaném jazyku trochu jinak a občas přece jenom ta chtivost senzace, nebo nějaké části věty může pak působit, může pak působit dobře, naláká na sebe, na sebe hodně kliků a podobně. Tím neříkám, že některé, některé věty nemohly být kontroverzní, to určitě mohly.

Jan BUMBA, moderátor

Když ale tedy hovoříme o tom jazyku, jakým akademici mluví, tak vrátím se zpátky k té konferenci, kterou jsme začínali, není jistým problémem, nebo jistým takovým charakteristickým rysem, že se těžko hledá i nějaký konsensus, že my uvidíme jistou pluralitu názorů, která nepochybně patří i k tomu akademického prostředí, ale když se zeptám na to, jestli ta konference bude mít nějaký jednoznačný závěr, tak vlastně ta odpověď říkáte, že je obtížná.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

No, odpověď říkám, že uvidíme, tam samozřejmě ty scénáře nejsou nalajnované, co máme říkat, je to, je to diskuzní je to diskuzní konference, takže uvidíme, jakým způsobem se to, se to bude odehrávat, nejsou to nacvičené otázky, nacvičené odpovědi, takže tam naopak to může být velice velice kreativní a velice velice zajímavé, ale bych se vrátil k té otázce na začátku, co jste říkal, je to určitě věc, na které my jako akademici a vědci musíme, musíme zapracovat, pokud jako **univerzita**, ale i třeba Akademie věd máme tu třetí roli, nějaký jako společenský dopad náš, tak určitě musíme zapracovat na tom, aby ty naše výsledky, náš **výzkum** byl blízko, řekněme, to je asi hloupé slovo, ale jako obyčejným lidem, ale veřejnosti a aby, aby tomu rozuměli, aby bylo jasné, co z toho vyplývá, protože jedna věc je prezentovat to na vědecké konferenci, kdy všichni mluvíme stejným nebo podobným jazykem. A druhá věc je, že pak ten jazyk může být chápán jinak.

Jan BUMBA, moderátor

No, a pak je tam ta otázka, jak se vyznat v těch mnoha názorech, v těch mnoha institucích, v těch mnoha sděleních, pro běžného člověka **Univerzita Karlova** je nepochybně slovná instituce, ale pak tu máme spoustu dalších iniciativ, KoroNERV, byla tu iniciativa Sníh, a tak dál, a tak dál, jak si to má ten běžný posluchač, běžný člověk přebrat, který z těch závěrů teda je ten nejplatnější?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Není to jednoduché, určitě, to nebudu zastírat, pravdou je, že, že ani státní instituce tomu extra nepomáhaly nějakou jasností, jasností sdělení, takže výběr z těch informací, určitě současná současná pandemická nebo epidemická situace nebo krize je i informační krizí, to je, to je bezpochyby a je to jedna z dalších otázek, kterou si musíme klást, jakým způsobem informace třídí a jakým způsobem je dále dále posouvat a sdělovat.

Jan BUMBA, moderátor

Hostem Interview je dnes akademický ekonom Ladislav Krištoufek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Vy, pane profesore, budete odborným garantem a hlavním řečníkem v oblasti ekonomiky. A pojďme na tu ekonomiku, jako výzvu pro hospodářství České republiky podle vás koronavirus představuje?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Určitě, určitě velkou, jelikož, jelikož boj s Covidem je hodně hodně bojem o uzávěrách, o lockdownem, tak ty dopady na určité části ekonomicky aktivních subjektů jsou jasné a je to určitě, nebo na začátku to i byla jedna z velkých výzev a jak vidíme, tak pořád to výzva je. Co je nutné poznamenat, je, že ta ekonomika nelze, nebo vliv na ekonomiku nelze oddělit od té samotné epidemiologické stránky věci.

Jan BUMBA, moderátor

Co považujete za největší hrozbu v ekonomice?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Za největší hrozbu. To je asi velmi velmi velmi těžko sdělitelné. Osobně za největší hrozbu asi považuju spíš sociální, sociální rovinu toho, která navazuje na ty, na ty efekty ekonomické, což znamená nějaké další rozevírání nůžek ve společnosti, protože ten dopad, ten dopad ekonomický je určitě asymetrický na společnost, což znamená, že, že plno lidí, plno lidí z nízkopříjmových skupin je tím postiženo, řekněme, výrazně, nebo výrazně, no, řekněme, více, než ostatní, než ostatní skupiny v průměru samozřejmě, můžeme vždycky najít příklady, ale v průměru to tak je, a to se váže i na dopady, co se týká dětí a vzdělávání, kde opět ty dopady, a to je, to je ukázáno na datech, jsou výrazně vyšší na děti nebo na rodiny z těch nízkopříjmových skupin.

Jan BUMBA, moderátor

Už to je, už se to děje, tedy, že chudší lidé budou ještě chudší a ti bohatší v poměru k nim zase více zbohatnou?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

No, tak to uvidíme, to uvidíme zpětně, samozřejmě na nějaká silná tvrzení je určitě brzo, ještě není, není konec, jak se vždycky říkal, počítá se, až když je konec, teda uvidíme samozřejmě, kdy ten konec přijde, ale ten zpětný pohled je vhodný až úplně na konci, protože kdybychom se bavili, nebo takhle bychom se mohli bavit v červnu 2020, jaký byl vliv epidemie nebo pandemie na

českou společnost a teď bychom přetočili o 6, 8 měsíců dále a viděli bychom, že, že to je všechno úplně jinak, takže bych se trochu zdráhal říkat úplně nějaká silná, silná tvrzení.

Jan BUMBA, moderátor

Je zásadní z ekonomického hlediska to, jak dlouho bude platit nouzový stav a nějaká forma lockdownu. Je to klíčové, nebo tam jsou i nějaké jiné okolnosti?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Určitě je to, ono je to provázané samozřejmě, protože, nebo takhle, je to, je provázaná délka lockdownu s omezeními, která jsou, která jsou nastavena, a to dál se propisuje do ekonomiky, to je jasná věc, ten vliv, vliv na živnostníky je vcelku, je vcelku evidentní. A na ostatní skupiny, to se také, také ještě uvidí. Uvidíme, jakým způsobem se to bude vyvíjet ve velkých podnicích, protože tam to je, to je evidentně část těch omezení, která je v podstatě jediná, která zůstává, aby se tam dělo něco zásadnějšího, protože pořád se nám nedaří tu vlnu srazit v podstatě, teď nějakým způsobem jsme ve stabilní fázi, neklesáme, nebo velice mírně klesáme.

Jan BUMBA, moderátor

Když říkáte, že to vypadá na velké dopady v té sociální oblasti, tak kdyby za vámi teď přišel někdo z vlády poradit se, co s tím, jakým způsobem teda zabránit tomu rozevírání nůžek, jak je zase přivřít, byla by to nějaká cílená podpora nízkopříjmových rodin ve formě nějakých dotací, nebo by to byla tvorba nových pracovních míst, nebo něco ještě úplně jiného?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Jak jsem říkal, já jsem přesvědčen o tom, že všechno je to velice, velice provázané, ta ekonomická složka s tou pandemickou, a to z toho důvodu, že zmínil jsem, zmínil jsem velké podniky také a zároveň do toho velmi promlouvá to, že aktuálně máme, máme ty nové varianty koronaviru, které jsou nakažlivější, mají delší dobu nakažlivosti, což je samozřejmě provázané s tím, s tím předtím, a to se váže na to, že i když ta omezení máme podobná, ale ve skutečnosti menší, než jsme měli před rokem během toho prvního lockdownu, tak už tehdy, nebo už tehdy, před tím rokem se nám podařilo tím téměř opravdu totálním lockdownem srazit, srazit to replikační číslo, o kterém se tehdy hodně mluvilo, teď už tolik ne, na 0,6. Nicméně teď máme nižší omezení, máme, máme vyšší to defaultní R u těch variant, čímž pádem se v podstatě, i když by vše ostatní bylo dodržováno, můžeme dostat třeba nějakých 0,9, jenom malou násobkou nebo nějakou přímou úměrou, a to je, a to je samozřejmě problém...

Jan BUMBA, moderátor

To jste mi moc neodpověděl na tu otázku, jakým způsobem tedy přivřít ty nůžky a jak tedy zabránit tomu, aby se chudší lidé propadali ještě více do chudoby?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Já se k tomu dostanu, ono se to, ono se to váže na to, že ve chvíli, kdy právě lidé nejsou vlastně motivováni k tomu, aby dodržovali karantény, aby opravdu ve chvíli, kdy jsou v kontaktu s nakaženým, tak aby to řešili podle pravidel tak, jak mají a všechny návazné věci, tak ve chvíli, kdy jsou právě z těchto těch, řekněme, podprůměrných, podprůměrné příjmových skupin, tak je pro ně velmi těžké to vzít na sebe a říct, dobrá tak já tedy všechno, všechno udělám tak, jak mám, ale pak riskuji to, že nebudu moc uživit rodinu, a to je velký problém. Samozřejmě můžeme spekulovat o tom, proč v takové situaci jsou, ale to je v současné době úplně irelevantní, prostě to tak je, ty rodiny příjmy potřebují, mají hypotéky, mají dluhy, opět můžeme polemizovat proč, ale to není v současné chvíli podstatné, takže pokud nebudou motivováni, aby toto dodržovali, tak to dělat nebudou. A je to právě kvůli tomu, aby zabránili tomu, aby se propadli ještě níže.

Jan BUMBA, moderátor

Takže nějakým způsobem jaksi sanovat ty škody, které může těm rodinám způsobit třeba karanténa.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Ano, motivovat k tomu, nebo zajistit to, že když se budou chovat zodpovědně, tak za to nebudou trestáni.

Jan BUMBA, moderátor

Ještě, když zůstaneme u ekonomiky a zeptám se na ta makročísla. Znepokojuje vás osobně třeba to, jak se vyvíjí státní rozpočet?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Tak to mě samozřejmě znepokojuje, ono, takhle, znepokojuje mě jako taková třeba úroveň dluhu, nebo znepokojuje, ale, ale to je až na druhém místě. Na prvním místě je struktura toho zadlužování, ono už před tím rokem nebo tři čtvrtě rokem, kdy jsme se do tohoto velkého zadlužování pustili, tak jsme si doufali, i když možná trochu naivně, že to opravdu bude cílené a že to právě bude na podporu právě dodržování opatření a podobně. Nicméně to se, to se úplně, úplně neděje, a to je ten problém, pokud se zadlužíte a má to nějaký důvod, vidíte, že to pomůže tomu, abyste se dostali z té krize, nebo alespoň nějakým způsobem jí, řekněme, tlačili dolů, tak jste schopni se s tím smířit. Ve chvíli, kdy vidíte, že to není cílené, tak je to problém.

Jan BUMBA, moderátor

No, a za co se teda utrácí peníze ze státního rozpočtu, když tam není ta cílená podpora, o které hovoříte?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

To je velmi, velmi těžko, těžko říct, to popravdě nevím.

Jan BUMBA, moderátor

Prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Miloslav Kala v lednu letošního roku řekl, že rozpočet nebyl připraven na krizi a že není možné vše svádět na COVID. Je to teze, se kterou byste souhlasil?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**

Ano, částečně, nebo takhle, jak je to řečeno, tak s tím bych, s tím bych souhlasil, ten rozpočet dlouhodobě v této republice se

za poslední roky vezi na vlně konjunktury, což znamená, byl velmi velmi rozdavačný a počítal s tím, že se poroste dál. Ale samozřejmě nemůžete počítat s tím, že ekonomika pojedě mezi plus 3 a plus 5 % donekonečna, ale bohužel na tom, na tom ty rozpočty byly stavěny a ty strukturální části, které se pak už těžko mění, tvoří nebo tvořily větší a větší část, takže potom, když chcete být nějakým způsobem flexibilní a opravdu řešit nějakou nenadálou neočekávanou situaci, tak je to velký problém.

Jan BUMBA, moderátor

Takže vláda Andreje Babiše nepočítala s tím, že by mohlo dojít k ekonomickému propadu a nepřipravila se na to, co se týká rozpočtu?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Ano.

Jan BUMBA, moderátor

Ekonom Ladislav Křišťoufek, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, je naším dnešním hostem. Myslíte, pane profesore, že nějakým významným impulsem pro českou ekonomiku může být těch zhruba 170, možná až 180 miliard z rozvojového koronavirového fondu Evropské unie.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Odpověď je velice, velice podobná jako na to zadlužení. Záleží na tom, jak účelně budou využity a pokud to bude dávat smysl.

Jan BUMBA, moderátor

Co by dávalo smysl z vašeho pohledu?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Aktuálně? Tak samozřejmě záleží, jak, jak daleko, jak daleko do budoucna, do budoucna se díváme, ale velmi se mluví o tom, že bychom se rádi vyvázali, vyvázali z toho být montovnou Evropy a podobně, takže tímto směrem k inovativním technologiím, k obnovitelným zdrojům a podobně. To je, to je nezávislé na Covidu.

Jan BUMBA, moderátor

Bude tedy záviset na rozhodování vlády, jakým směrem nasměřuje tuto pomoc?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Určitě, určitě. Předpokládám, že to záleží na vládě, ale určitě i na krajích, skrz které to půjde.

Jan BUMBA, moderátor

Nejen tento balík peněz Evropské unie, ale celkově, když se podíváme na tu situaci, která teda přišla jako zemětřesení, až se bude stavět znovu po tom zemětřesení, může tahle krize přinést nějakou opravdu strukturální velkou změnu českého průmyslu a služeb?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Opět záleží na tom, co si připustíme a jaká, jak velká bude ochota ke změně. Já se, popravdě se trochu trochu obávám toho, že ta ochota k tomu nebude velká, ale samozřejmě bude záležet na politické reprezentaci, ale moc dobře vidíme, že opravdu vyjednávací síla, řekněme, když to nazvu hezky, průmyslových podniků, je velice silná, vidíme to v posledních dnech a týdnech velmi naživo, tak ta ochota, ta ochota k nějakým velkým strukturálním změnám možná nebude tak velká, jak bychom si představovali, nebo doufali.

Jan BUMBA, moderátor

Myslíte tím to, že kapitáni průmyslu by co nejvíce stáli o to, aby vše zůstalo při starém, nebo se vše vrátilo do starých kolejí a moc velké změny nechťejí.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Trošku bych si to, trošku bych si to myslel, ale nechci je samozřejmě podezírat, zas tak dobře, zas tak dobře je neznám.

Jan BUMBA, moderátor

Už teď vidíme, že v některých oblastech, jistě, co se týká služeb, došlo už vlastně ke změnám. Můžeme to vidět, takže vítězi budou všichni digitální a poraženými ti ostatní?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Úplně zjednodušeně bychom to takto, takto vidět mohli, ale samozřejmě, až se vrátíme k nějakému novému normálu, tak tento nový normál s největší pravděpodobností bude, bude o kus jiný, než ten původní normál, na který jsme, na který jsme byli zvyklí, a ta potřeba toho digitálu samozřejmě teď se, teď se zvýraznila. A i orientace, orientace na služby, nejen digitální, ale trochu odklon přece jenom od těch, od těch, řekněme, těžko výrobních podniků a podobně, je nasnadě. A směřovat, směřovat bychom k tomu měli. Je to samozřejmě věc, která se nestane z roku, z roku na rok, ale to je jeden z problémů, který tady v posledních letech, ale i dlouhodobě pozorujeme, a to, že chybí nějaká dlouhodobá vize, kam směřujeme, tady jdeme v podstatě, opět nezávisle na Covidu od roku k roku, od jedné evropských dotací k druhým, k jednomu rozpočtu k druhému, ale ta dlouhodobá vize chybí.

Jan BUMBA, moderátor

Kdo by jí mohl nastolit tu vizi, měl by to být stát, měla by to být vláda, nebo přece jenom do nějaké míry jde o samovolný proces?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Je to určitě kombinace. Ten stát by k tomu měl dát pravidla a měl by k tomu dát hrací pole, řekněme, ale, nebo ne ale, zároveň by to měl nějakým způsobem podporovat a směřovat, samozřejmě nejsme v centrálně řízené ekonomice, ani bychom neměli být. Stát je tady od toho, aby tvořil pravidla a aby nějakým způsobem směřoval a motivoval k tomu, co usuzuje, že je, že je

nejvýhodnější pro tu, pro tu danou zemi, to je role státu, a to se obávám, že, že stát v současné době moc neplní.

Jan BUMBA, moderátor

Dokázali jste nějak využít tuto krizi na fakultě, co se týká výuky, jak to hodnotíte?

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#)

Obecně pro [univerzity](#) to byl, to byl šok samozřejmě, zároveň to byla ukázka, ukázka toho, že, že věci jdou dělat i jinak. U nás na fakultě jsme k tomu, řekl bych, přistoupili velice akčně a rychle, my jsme, my jsme plán, nebo nějaké pokyny pro výuku měli, měli hotové v podstatě hned ten týden, co se zavřely, co se zavřely školy, což jen tak mimochodem teď je akorát rok před pár dny a od té doby se v podstatě tedy neotevřely, až na epizodku zkouškového období letního semestru minulého roku. Tak co se ukázalo, bylo to, že, že někdy, někdy je prostě potřeba ty věci vyzkoušet a /nesrozumitelné/ vyučujících k tomu byl, řekněme, jakoby donucen okolnostmi, ale zpětně, my teď pořádáme každé každé 2 týdny debaty, kde, kde si sdílíme zkušenosti s vyučujícími a plno těch vyučujících právě říká, že, že kdyby ta situace nenastala, tak by je vůbec nenapadlo něco vyzkoušet a tím, jak to vyzkoušel, tak zjistili, že opravdu je to efektivnější, nějakým způsobem to funguje. Čeho se trochu obávám já osobně, je to, abychom po návratu k tomu novému normálu nespádli, a teď nemyslím jako fakulta, ale myslím celkově jako vzdělávací systém zpátky a řekli OK, teď to byla, teď to bylo zvláštní situace a pokračujeme dále. Ta online výuka, řekněme, hybridní, hybridní výuka je pro nějaké konkrétní programy a obory velmi velmi prospěšná.

Jan BUMBA, moderátor

Takže je možné, že bude pokračovat i dávno poté, co už epidemie skončí.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#)

Já v to velmi doufám.

Jan BUMBA, moderátor

Ještě mě napadá jeden problém. Nebojíte se, že studentům, kteří se setkávají jenom přes internet, budou chybět ty kontakty, které se standardně navazují na [vysoké školy](#) a pak často člověk z toho čerpá celý pracovní život.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#)

Určitě, s tím, s tím souhlasím, to je, to je velký problém, možná úplně největší. Samotná ta výuka, alespoň v těch měkkých oborech, řekněme, řekněme teď ve společenských a humanitních vědách, se z velké části dál převést do online, ale co tomu, co tomu opravdu chybí, jsou ty kontakty, a to pro studenty, mezi studenty samotnými, kde samozřejmě během té [vysoké školy](#) se tvoří kontaktní sítě, které pak ten člověk využívá celý život, a to prostě po Zoomu nevytvoříte, tak to je, to je velká věc. Zároveň i kontakty, jaksi ten osobní přístup s vyučujícími, což, což třeba u nás na fakultě je taky velmi podstatná věc, protože jsme relativně malá fakulta a máme, máme, nebo jako fakulta jako taková jsme velká relativně, ale co se týká těch programů, tak je máme relativně malá a na tom osobním přístupu opravdu sázíme.

Jan BUMBA, moderátor

Hostem Interview byl profesor Ladislav Křišťoufek z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#). Děkuji za rozhovor. Na shledanou.

Ladislav KRIŠTOUFEK, proděkan [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#)

Na shledanou.

Jan BUMBA, moderátor

Od mikrofonu se loučí Jan Bumba.

Ostře sledované volby ve spolkových zemích Bádensko-Württembersko a Porýní-Falc, které proběhly minulou neděli, byly vnímány především jako první důležitý test kondice německých politických stran v letošním supervolebním roce. Ten vyvrcholil na podzim, kdy si občané SRN zvolí novou centrální vládu. Zemská hlasování jsou vždy specifická a rozhodují v nich zejména regionální témata a osobnosti. Výsledky toho nynějšího nicméně naznačují, že se německá politická scéna dává do pohybu jako celek. Jakým směrem? A jaké trendy se zatím ukazují?

Výsledky voleb ve třetí největší spolkové zemi Bádensko-Württembersko i zhruba poloviční Porýní-Falci ukázaly to, že vítězi především silné, důvěryhodné osobnosti. Do jisté míry pak potvrdily i starou poučku, že krize jsou hodinou exekutivy. Oblíbení zemští premiéři Winfried Kretschmann (Zelení) a Malu Dreyerová (Sociální demokracie, SPD), jejichž nasazení při zvládnání koronavirové pandemie si občané cení, s přehledem obájili své posty.

Jejich úspěch nebyl překvapivý, je ale varovným signálem především pro Křesťanskodemokratickou a Křesťanskosociální unii (CDU/CSU). Ta v Bádensku-Württembersku získala historicky nejnižší podporu a v Porýní-Falci výrazně zaostala za SPD, s níž ještě v lednu podle průzkumů držela krok. Celostátní politice CDU/CSU sice stále ještě dominuje, do letošních spolkových voleb ale půjde po dlouhých letech bez svojí oblíbené kancléřky Angely Merkelové. Její vrcholní politici, zejména ministři zdravotnictví Jens Spahn a hospodářství Peter Altmaier, jsou v poslední době terčem kritiky kvůli vážnému krizovému managementu. A aby toho nebylo málo, strana čelí nepříjemné „rouškové“ aféře.

Winfried Kretschmann Podstatou této kauzy je neetické a možná i kriminální jednání dvou poslanců CDU/CSU, kteří se loni obohatili při zprostředkování prodeje ochranných zdravotnických prostředků. Vedení CDU/CSU s nimi rychle zametlo, nepříjemná pachuť i obavy, zda se ve straně nejedná o širší problém, ale zůstaly. Stejně jako pocit, že se partaj, která dlouho působila jako dobře promazaný stroj na volební úspěchy, začala nepříjemně zadržávat.

Tento pocit posilují klesající preference Unie i lavírování kolem toho, kdo ji povede do podzimních spolkových voleb. Šéfem výrazně větší CDU byl v lednu zvolen Armin Laschet, dosavadní premiér spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko. Ten ale zatím podává jen velmi matný výkon a podle aktuálního průzkumu DeutschlandTrend jej za vhodného kandidáta na post kancléře považuje jen necelá čtvrtina voličů. Výrazně lepší čísla má jeho bavorský kolega a předseda CSU Markus Söder. Ani ten ale není bez chyby – a nekončící personální diskuse odvádí pozornost od důležitých témat, které občany doopravdy zajímají.

Vítr do plachet naopak nedělní zemské volby foukly dlouhodobě skomírající sociální demokracii. Vyhrála sice jen v menší spolkové zemi Porýní-Falc, v důležitém Bádensku-Württembersku ale má s hubeným výsledkem alespoň naději na účast v nové vládě. Na rozdíl od CDU/CSU, která se usilovně snaží svůj nedělní volební debakl zlehčit, se politici SPD nyní předhánějí v jeho nafukování. Hlavní dojem, který se snaží vyvolat, je, že občané si po 16 letech dominance CDU/CSU přejí v celostátní politice změnu. Jejich volební lídr, současný ministr financí Olaf Scholz, už se bezmála vidí v kancléřském úřadě. Zatím je to ale spíše zbožné přání.

CDU/CSU (EPP) chancellor candidate - General population (good/bad in %) Soder (CSU-EPP): 51/37 Laschet (CDU-EPP): 22/60
CDU/CSU (EPP) chancellor candidate - CDU/CSU supporters (good/bad in %) Soder (CSU-EPP): 78/15 Laschet (CDU-EPP): 30/55
Deutschlandtrend #btw2021 #btw21

— Tobias Gerhard Schminke (@TobiasSchminke) March 19, 2021 Sociální demokracie sice podle posledních průzkumů mírně posiluje, její 17procentní preference se ale stále pohybují daleko za CDU/CSU (29 procent) i za Zelenými (20 procent). Olaf Scholz také není zrovna charismatickým lídrem, který by dokázal strhnout davy, a nedávná data naznačují, že řada voličů neví, jaké programové priority SPD vlastně prosazuje. Okno příležitosti se pro SPD tedy pootevřelo, ale zatím jen na škvírku. Bude záležet jen na vedení strany a šikovnosti jejích politiků, zda se znovu nepřibouchne.

Z nedělních volebních výsledků měli bezpochyby radost i Zelení. V Porýní-Falci sice zaostali za očekáváním, v důležitějším Bádensku-Württembersku ale slavili historický triumf. Jejich úkolem nyní bude dokázat, že to nebyla jen osobní zásluha oblíbeného (a mimochodem značně konzervativního) premiéra Winfrieda Kretschmanna, ale promyšlené stranické politiky, která má co nabídnout i na spolkové úrovni. I Zelení nyní podobně jako CDU/CSU stojí před výběrem svého kancléřského kandidáta – nebo možná kandidátky. Rovnocenné šance totiž mají oba spolupředsedové strany, Robert Habeck a Annalena Baerbocková. Otázka, kdo z nich volebním lídrem bude, získala po minulé neděli na nové naléhavosti. Zemské výsledky totiž naznačily, že by při určité povolební konstelaci Německo na podzim možná mohlo získat zeleného šéfa nebo šéfku spolkové vlády.

Hluboko v poli poražených skončila naopak pravicově populistická Alternativa pro Německo (AfD), která svoji popularitu v posledních letech zakládala zejména na neustálém omílání tématu migrace a integrace. AfD v zemských volbách zaplatila za vnitřní spory, podezření z náklonnosti části svých členů k pravicovému extrémismu i za skutečnost, že se jí v koronavirové pandemii nedaří najít pevnou půdu pod nohama. Její výsledek tak po dlouhé době nebyl hlavní náplní povolebních diskusí – a naznačil, že strana může zeslábnout i na spolkové úrovni.

Olaf Scholz a Angela Merkelová Sečteno, potřeno: CDU/CSU zůstává suverénně nejsilnější stranou německé politické scény, ale nemá nic úplně jisté. Do celostátních voleb zbývá půl roku. Jejich výsledky bezpochyby ovlivní především to, jak se Německo vyrovná se zvládnutím koronavirové krize. Potíže s organizací očkovací kampaně, vážnou samotestování či otázky kolem zneužívání finanční podpory pro zasažené podniky naznačují, že to nebude úplně snadné. Zodpovědnost za další vývoj přitom leží především na bedrech CDU/CSU. Pokud uspěje, bude mít přesvědčivého lídra a důvěru občanů, může ji to na podzim posunout směrem k velkému vítězství. Pokud ne, nejspíše od minulé neděle víme, že jsou možné i budoucí koalice bez její účasti.

Autorka je vedoucí Katedry německých a rakouských studií na Institutu mezinárodních studií [Fakulty sociálních věd](#) [Univerzity Karlovy](#).

Zástupci Číny přijeli včera do Anchorage na Aljašku k prvnímu jednání s novým šéfem americké diplomacie Anthony Blinken

RÁDIO, Datum: 19.03.2021, Zdroj: ČRo Radiožurnál, Zpráva: 2, Poslechovost pořadu: 284 676

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Zástupci Číny přijeli včera do Anchorage na Aljašku k prvnímu jednání s novým šéfem americké diplomacie Anthony Blinken. Úvodní ceremoniál proběhl v nezvykle ostrém konfrontačním duchu. Blinken veřejně obvinil Čínu z autoritářství. Vrcholný představitel čínské komunistické strany zase vytkl Spojeným státům pokrytectví. O pouhé 2 dny dříve kritizoval samotný prezident Joe Biden Rusko za jeho snahu ovlivnit americké volby, na což upozornily tajné služby. Biden prohlásil, že za to Vladimir Putin zaplatí a dal najevo, že ruského prezidenta považuje za zabijáka. Rusko následně odvolalo z Washingtonu svého velvyslance a Putin vyzval Bidena k osobnímu rozhovoru s podmínkou, že toto setkání proběhne v televizním přímém přenosu. Biden zase v reakci oznámil, že se s Putinem setká, až nastane vhodný čas. My jsme ve spojení s Janem Hornátem vedoucím katedry severoamerických studií na [Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy](#). Dobrý den.

Phdr. Jan HORNÁT, Katedra severoamerických studií FSV UK

Dobrý večer.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Je v tom vyhranění se vůči Rusku v posledních dnech vůči Rusku i Číně tedy záměr nebo se obě tyto události sešly ve stejné době spíš náhodou?

Phdr. Jan HORNÁT, Katedra severoamerických studií FSV UK

Je tam samozřejmě určitý záměr. Biden byl vlastně z hlediska domácí politiky kritizován ze strany republikánů konzervativců a voliči Donalda Trumpa, že bude příliš měkký vůči Číně. Zároveň vlastně jeho voliči demokratičtí a zároveň kongresmani, kongresmanky demokratičtí tak chtějí, abych Biden byl ostrý vůči Rusku, které chtěl údajně se teda nějakým způsobem dopomohlo Trampovy v roce 2016 vyhrát volby. Takže on byl do jisté míry do této pozice natlačen domácími silami. Na druhou stranu se minimálně snaží nějakým způsobem navázat na tu Trumpovou tvrdou rétoriku vůči Číně a ukázat se, že nebude nějaký prezident vůči kterému se budou ostatní velmoci moci dovolovat, takže na druhou stranu to, že se to stalo vlastně tyto dvě výměny, jednak mezi Ruskem a mezi Čínou vlastně v průběhu dvou dnů je spíše náhoda se domnívám.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jaké největší problémy ve vztahu s Ruskem bude teď muset vláda Joea Bidena řešit?

Phdr. Jan HORNÁT, Katedra severoamerických studií FSV UK

Tak jak jsem zmiňoval otázku vměšování do voleb to tam prostě v těch vztazích bude rezonovat minimálně o té americké straně. Bude to rozhodně takový leitmotiv těch vztahů. Pak ty konkrétnější, že samozřejmě je otázka, například plynovodu do Německa Nord stream 2, který Spojené státy kritizují, možná spíše kritizují Německo za to, že vůbec vlastně tu stavbu podporuje ale asi agenda ruského na Blízkém východě, kde se taky ty zájmy střetávají, takže těch témat je jenom samozřejmě velká řada.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Co by naopak mohlo uklidnění vztahů mezi Ruskem a Spojenými státy pomoci? Kde mají obě velmoci třeba společný zájem?

Phdr. Jan HORNÁT, Katedra severoamerických studií FSV UK

Já se domnívám, že ten společný zájem leží vlastně s rostoucí silou a mocí Číny. Ač se to zdá Rusko a Čína se snažili občas vlastně v poslední dekádě nějakým způsobem sblížovat a nikdy se to úplně nepovedlo. A Čína už vnímá vlastně Rusko jako svého menšího partnera. A v této asymetrické roli Rusko rozhodně nechce být, no a zároveň i vlastně ty změny na úrovni mezinárodních norem, mezinárodního vládnutí, a tak dále, které to, aby podporovala Čína anebo, které advokuje Čína, nejsou úplně v zájmu zase Ruska, takže já si myslím, že ač se to možná na první pohled nezdá tak Rusko má obavy z Číny, z rostoucích Číny. Koneckonců je to je to soused Ruska a tam by se ta agenda Spojených států a Ruska mohla střetnout, ale první se musí probrat všemi těmito dílčími problémy.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

A může v něčem Biden navázat na tu politiku Trumpa vzhledem k Číně nebo je spíš vidět snahu tu politiku Bidena USA k Číně úplně nějak předefinovat?

Phdr. Jan HORNÁT, Katedra severoamerických studií FSV UK

Rozhodně nepůjde to o předefinování. Spíše bude pokračování v té tvrdé rétorice. Vidíme to i na tom setkání, které probíhá na Aljašce. On Joe Biden zpočátku vlastně ted' úplně ty první měsíce volební kampaně, tak se zdálo a i tak to vlastně mluvil veřejně, že nebude tak tvrdý vůči Číně ale byla to, byl to americký Kongres, byli to je američtí voliči, kteří i on vlastně v důsledku té pandemie a vnímání toho, že ten virus prostě přišel z Číny, že Čína selhala v těch počátcích šíření, tak se dramaticky proměnil obraz Číny a potíž amerických voličů. A Biden byl tím pádem dohnán k tomu, že asi musí pokračovat v té politice.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jan Hornát vedoucí Katedry severoamerických studií [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#). Děkuju, na slyšenou.

Phdr. Jan HORNÁT, Katedra severoamerických studií FSV UK

Děkuju, na slyšenou.

Diplomatická roztržka v přímém přenosu

TV, Datum: 19.03.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 65 888

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Místo obvyklých zdvořilostí hrubý tón a závažná obvinění. První schůzka mezi Pekingem a novou americkou administrativou začala nezvykle. Politici spustili ostrou kritiku zemí svých protějšků, a to před běžícími kamerami. Čína následně nevyzvala k restartu vztahů. Prezident Biden prohlásil, že je na svého ministra zahraničí hrdý.

David MIREJOVSKÝ, zpravodaj ČT v USA

První setkání šéfů diplomacií a velmocí bývá seznamovací. Protistrany se poznávají a váží každé slovo - obvykle. Americký ministr zahraničí po přeletu na mrazivou Aljašku zvolil odlišný postup.

Anthony BLINKEN, americký ministr zahraničí

Hodláme diskutovat o našich hlubokých obavách z postupu Číny ohledně Sin-ťiang, Hongkongu, Tchaj-wanu, kybernetických útoků proti USA i o ekonomickém nátlaku vůči našim spojencům.

David MIREJOVSKÝ, zpravodaj ČT v USA

Bezpečnostní analytici varují, že západ neumí rychle reagovat na kroky Peking. Hrozí podle nich, že prohraje střety v čím dál důležitějším kyberprostoru.

Mark MONTGOMERY, odborník na kyberbezpečnost

Nemám žádné iluze o jejich ochotě na nás vyvíjet další tlak. Mám obavy o naše odhodlání a závazek postupovat jako spojenci a nevytvářet tlak na Číňany.

David MIREJOVSKÝ, zpravodaj ČT v USA

Spojené státy ale těsně před jedním uvalily na některé představitele Peking sankce, spustily vyšetřování několika čínských technologických společností a zvažují odebrání licencí tamním telekomunikačním firmám. Republikáni dopředu tvrdili, že administrativa Joea Bidena bude na Čínu příliš mírná a v ustoupí obchodních záležitostech. Delegace přitom toto téma zpočátku téměř nezminila a zdůrazňovala věci pro Peking citlivé - lidská práva o politické svobody. Strany se dokonce ani nedohodly na pojmenování formátu jednání. Peking hovoří o dlouhodobém strategickém dialogu, Washington o jednorázovém setkání.

Barbora ŠÁMALOVÁ, zpravodajka ČT v Asii

Čínští diplomaté přišli na jednání s úplně jinou agendou než Američané. Tlačí na Washington, aby zrušil opatření zavedená Trumpovou administrativou. Naznačuje to, jak moc jsou strany vzdálené a jak obtížné bude vztahy změnit. Číňané vrátili směr, Spojené státy nazvali upadající demokracií, která špatně zachází s menšinami a kritizovali zahraniční a obchodní politiku.

Jang ŤIE-ČCH, šéf zahraniční komise ústředního výboru komunistické strany Číny

Potíže s lidskými právy jsou v USA hluboce zakořeněny. Nejde jen o posledních deset let. Zabíjení Afroameričanů bylo problémem vždy.

Barbora ŠÁMALOVÁ, zpravodajka ČT v Asii

Peking dráždí, že ministr Blinken před Aljašku navštívil Tokio a Soul ve snaze budovat protičínskou koalici. S Japonci Američané kritizovali nový čínský zákon, který umožňuje pobřežní stráži střílet na cizí lodě, včetně japonských rybářů. Bidenova administrativa se zastala i Austrálie, kterou Peking trestá obchodními bariérami. Vzkázala mu, že pokud ji nepřestane šikanovat, vztahy se nezlepší.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

A teď podrobněji s Janem Hornátem z Institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Světové mocnosti odkládají rukavičky, jak se zdá, začal právě teď boj o první pozici na světové scéně naostro?

Jan HORNÁT, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, FSV UK

Tak ten už samozřejmě začal, ale možná bude čím dál zřejmější, takže možná podobných veřejných střetů uvidíme více.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Spojené státy rozehrály diplomatickou rozrážku hned se dvěma východními mocnostmi najednou. Není to příliš velké sousto a můžete vést třeba k užší spolupráci Ruska a Číny?

Jan HORNÁT, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, FSV UK

Já si myslím, že to rozehráni těch debat je spíše náhodné, že přišlo vlastně v jednom týdnu. Uvidíme, jak ten vývoj bude pokračovat v těch následujících týdnech. Co se týká té druhé části vaší otázky, Čína a Rusko mají vlastně sjednaný summit, tuším, na příští týden na úrovni ministrů zahraničí. Nicméně i v minulosti ty snahy obou států sblížovat, ať už třeba v energetické spolupráci, a tak dále úplně nevyšly. Já se domnívám, že přece jenom těch společných jmenovatelů, těch společných zájmů Ruska a Číny není tolik na to, aby vytvořily nějaké silnější pouto a partnerství, takže já se nedomnívám, že to povede k užší spolupráci těchto dvou zemí.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Když se vrátíme k tomu aktuálnímu setkání, spor amerických a čínských diplomatů se odehrával v přítomnosti médií. Nakolik je tohle neobvyklé.

Jan HORNÁT, výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, FSV UK

Neobvyklé je to možná s tím, že údajně teda ten scénář toho setkání byl takový, že obě strany, jak Spojené státy, tak Čína dostanou na úvod zhruba 2 minuty, aby prezentovaly takové ty základní diplomatické formáty, protože to bylo vlastně na začátku těch asi třídních jednání. A ačkoliv vlastně Spojené státy se držely těch dvou minut tedy toho scénáře, tak to byla Čína, která vlastně využila ten prostor. A myslím, že ten překlad toho proslovu čínského trval asi 20 minut, která výrazně přesahuje domluvený čas, takže v tomto to bylo nestandardní. Nicméně já se domnívám, že z čínských stran, jednak to byla snaha trochu oťukat teda ty hrany, podívat se vlastně, co si může vůči Bidenově administrativě dovolit, ale zároveň že to byl proslov, který byl více mířený domů, teda do Číny, čínskému publiku. Jinak ukázat vlastně, že i poté posttrumpovské éře si Čína nenechá nějakým způsobem zastrašovat Spojenými státy a zároveň teda to byl možná nějaký signál vůči nejen Spojeným

státům, ale i americkým spojencům, protože minulý pátek se konalo první setkání, první virtuální summit lídrů zemí neformálního partnerství Indie, Austrálie, Japonska a Spojených států. Toto partnerství, říkám, je to neformální partnerství, není formální aliance, ale Čína jej označila několikrát jako rodící se asijské NATO, tak myslím si, že Čína se v tomto kontextu bude snažit chovat asertivněji, aby ukázala těmto novým americkým partnerům v pacifického regionu, že se jí úplně nelíbí ten vývoj.

Lidé s nižšími příjmy riskují, že neuživí rodinu, když dodržují pravidla, míní ekonom Křišťoufek [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.03.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Jan Bumba, RU / den: 63 237, Rubrika: Ekonomika

Rok s nemocí covid-19 ukázal, že pandemie zdaleka není jen otázkou medicíny. Zatěžkávací zkouškou procházejí školy, firmy i státní správa. „Největší hrozbu vidím v sociální rovině, tedy další rozevírání nůžek ve společnosti, protože ekonomické dopady jsou asymetrické,“ říká pro Český rozhlas Plus Ladislav Křišťoufek z Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Nízkopříjmoví jsou prý v průměru krizí postiženi více než ostatní skupiny obyvatel a přináší to i další související dopady na vzdělávání jejich dětí a podobně. Na definitivní zhodnocení dopadů je ale stále brzy:

„Počítá se, až když je konec. Uvidíme, kdy přijde. Zpětný pohled přichází až úplně na konci, jinak bychom se mohli v červnu 2020 bavit o tom, jaký byl vliv pandemie na českou společnost, a dnes je vše úplně jinak,“ poznamenává proděkan **Univerzity Karlovy**.

Zatímco na jaře se nám podařilo totálním lockdownem srazit reprodukční číslo na 0,6, nyní jsou opatření měkčí a zároveň se zde šíří nové nakažlivější mutace koronaviru. „I když by se všechno dodržovalo, tak se dostaneme na reprodukční číslo 0,9,“ shrnuje.

„Jakmile nejsou lidé motivováni k tomu, aby dodržovali pravidla karantény a hlásili kontakty s nakaženými, tak pro nízkopříjmové je velmi těžké dělat vše tak, jak mají, protože pak riskují, že neuživí rodinu,“ upozorňuje ekonom a dodává:

„Je třeba je motivovat a zajistit, že když se budou chovat odpovědně, tak za to nebudou trestáni.“

Stát bez vize

Křišťoufka znepokojuje vývoj státního rozpočtu, a ani ne tak výše dluhu, jako spíš jeho struktura.

„Před rokem jsme naivně doufali, že to bude cílené a na podporu dodržování opatření, ale to se neděje. Pokud se zadlužíte a má to nějaký důvod, vidíte, že vás to dostane z krize, tak jste schopni se s tím smířit. Ale když ne, tak je to problém,“ uvádí.

Souhlasí tak s názorem prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu Miloslava Kaly, že rozpočet nebyl připraven na krizi a že není možné vše svádět na koronavirus.

„Rozpočet se v posledních letech vezl na vlně konjunktury, byl velmi rozdavačný a počítal s dalším růstem. Nemůžete počítat s tím, že ekonomika donekonečna poroste o tři až pět procent. Bohužel takto byly ty rozpočty stavěny,“ podotýká Křišťoufek.

Česku podle něj dlouhodobě chybí vize dalšího směřování, kterou by měl nastolit stát, zjevně toho ale není schopen a kráčí pouze od jednoho rozpočtu k druhému.

Verzátky si prosím nechte

TISK, Datum: 22.03.2021, Zdroj: Marketing & Media, Strana: 3, Autor: Pavel Hejkrlik, Vytlačeno: 6 300, Rubrika: Editorial

To, co pro mnohé zpočátku vypadalo jen jako krátkodobé život měnící opatření, je i po více než roce stále realitou všedních dní. Až má člověk s naší vládou v zádech občas pocit, že fakt, že se nic drasticky nemění, je možná ještě vlastně dobře. Bohužel gastronomie, maloobchod i cestovní ruch nebo kina a divadla stále nefungují a výhled se příliš nelepší.

Pandemie také během necelého roku výrazně proměnila nákupní zvyklosti Čechů. Pro e-shopy je to výzva, jak nově přichozí zákazníci udržet a přetvořit je v trvalé. Mám radost z toho, jak se daří českým internetovým hráčům a startupům.

Z malé česko-slovenské kotliny se postupně stále více rozhlížíjí po dalších zemích a nebojí se expandovat i spolupracovat. Píši schválně česko-slovenské, nejméně polovina zakladatelů startupů, které jsem v posledních dvou letech potkal, je právě ze Slovenska. Asi se projevuje efekt toho, že po studiích v Česku už zůstanou a často právě z Prahy rozjíždějí své podnikatelské ambice. Jen houšť!

V uplynulém týdnu mě také zaujala zpráva o zapojení Matěje Stropnického do Výměny manželek. To bych před pár lety, kdy jsme se potkávali na **Fakultě sociálních věd** na několika přednáškách a už tehdy patřil mezi vycházející hvězdy liberální politiky a Strany zelených, nečekal.

Po tuzemské politice tedy zkouší další výzvu ze zcela jiného spektra a sociální bubliny.

V posledních měsících se začíná stále více rozmáhat takový nešvar. Nejde o nic nového, ale určitě nabírá na intenzitě a začíná být na úrovni all time high. Jde o psaní firem, produktů, služeb či výrobků v tiskových zprávách i materiálech zásadně verzálkami.

Chápu, proč se to děje a proč to píáristi zkoušejí, ale je to, proboha, nesmysl. Žádný soudný editor nenechá v textu pětkrát (a to je ještě někdy dobré) tyto zoufalé snahy o pozornost čtenáře.

Je mi líto, že máte názvy takto uvedené na propagačních materiálech nebo dokonce v rejstříku, ale pokud nejde o zkratku, platí jen první Velké písmeno. Pisatelé zpráv ušetří jedno zmáčknutí Caps locku a celý editorský svět zase zbytečně ťukání do backspacu. Děkuji.

Přeji inspirativní čtení!

Václav Klaus mladší v úterý oznámil nečekaný odchod z politiky. Jeho krok zaskočil i politology, které redakce iDNES.cz oslovila. „Ukázalo se, že není politický lídr. Nešlo mu to, souboj o stejné voliče těžce prohrával s Okamurovou,“ řekl politolog Josef Mlejnek. Jedním z důvodů jeho konce podle něj může být i snaha jeho otce a exprezidenta Václava Klause o návrat do politiky.

Václav Klaus mladší vysvětlil svůj odchod z politiky osobními důvody. V létě 2017 se mu rozpadla rodina a od té doby prý nemá pozitivní energii potřebnou k politické práci. „Z pozice naštvanosti, smutku či rozzlobenosti se politika dělat nedá, člověk musí vyvolávat naději a mít zcela pozitivní myšlení. Myslím, že to bylo vidět,“ vysvětlil Klaus mladší.

Václav Klaus končí s politikou. Nemám energii, vysvětlil

Podle politologů však mohou být Klausovy důvody k odchodu daleko promyšlenější. „Je to velké překvapení. Důvody musejí být hodně zásadní, buď jsou skutečně osobní, nebo „rodinné“. Říkám si, jestli teď nepřijde záchranná mise jeho otce a Trikolóru nepřevezme Václav Klaus starší,“ naznačil politolog Jan Kubáček.

Podobně uvažuje také Josef Mlejnek z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. „Umím si představit, že by Trikolóru vedl Václav Klaus starší. Myslím si, že od podzimu vědomě směřuje k tomu, aby kandidoval ve volbách. Podle mě chce znovu vstoupit do stranické politiky,“ tvrdí.

Bývalý prezident se od podzimu začal otevřeně vymezovat proti vládním opatřením. Během **výročí** 17. listopadu dorazil na Národní třídu bez roušky, za což posléze dostal pokutu 10 000 korun. Na začátku ledna zase vystoupil na Staroměstském náměstí na demonstraci iniciativy Chcipl PES, kde volal po okamžitém zrušení všech opatření. Tehdy se dočkal ovací asi tři tisícovek lidí a skandování „Vašek na Hrad!“.

Mlejnek připomněl také Klausův výrok ze začátku března, kdy v Partii Terezie Tománkové na CNN Prima News uvedl, že je potřeba, aby se v nadcházejících volbách někdo postavil „neomarxistickým Pirátům“. „A pokud se nikdo takový nenajde, tak by se toho možná chopil,“ vzpomněl Mlejnek. Klausovi se v důchodu nelíbí, chce to zkusit

„Václavu Klausovi staršímu se evidentně nelíbí role prezidenta v důchodu, který má svůj institut a občas kontroverzně vystoupí v televizi. Nepřijde mu dostatečná. Je na něm patrné, že má chuť znovu vstoupit do politiky. Vzhledem k věku se asi naposledy cítí na to, že by to mohl ještě jednou zkusit,“ uvažuje Mlejnek.

Piráti jsou levice, k „normálu“ zemi vrátí Trikolóra a SPD, míní Klaus

Vést do voleb Trikolóru, která se v posledních průzkumech pohybuje okolo 3,5 procenta hlasů, podle něj může být pro bývalého prezidenta hazard s pověstí.

„Je však otázka, do jaké míry je to racionální jednání. Politika je droga. Jakmile někdo odejde, zkusí se vrátit a dost často to skončí fiaskem. Funguje to stejně jako u návykových látek. Hodně lidem, kteří byli ve vysoké politice, důchod nestačuje. Málokdo se dokáže zkrátit, aby to ještě nezkusil,“ poznamenal.

Kubáček si také myslí, že bývalý prezident o návratu do politiky velice vážně uvažuje. „Podle mě by se snažil sloučit všechny patriotické skupiny a chtěl by je koordinovat. Když by to nevyslyšela SPD, tak bude oslovovat ostatní. Myslím si však, že by se toho rád ujal. Podle mě do toho chce jít a teď ještě přibyl emoční argument, že to převezme po synovi,“ míní Trikolóra bez Klausů zanikne

Pokud by se však Václav Klaus starší nakonec rozhodl do politiky nevracet, znamenalo by to podle politologů konec Trikolóry. „Není tam nikdo, kdo by symbolizoval Trikolóru tak, aby se objevil na televizní obrazovce a lidé si ho hned s hnutím spojili. Tím, že si všichni říkali, že je to „Klausovo hnutí“, tak ho dokáže zachránit už jen Václav Klaus starší. Ostatní nepřipadají v úvahu,“ řekl Kubáček.

Na zániku Trikolóry by podle něj nejvíce vydělal Tomio Okamura se svou SPD. „Část voličů by určitě přešla k SPD, někteří k hnutí ANO a je možné, že část by volila Svobodné nebo by se případně poohlíželi po nově vzniklých subjektech. Některé voliče by asi dokázala oslovit také Přísaha,“ doplnil Kubáček.

V případě, že by Václav Klaus starší Trikolóru do voleb nakonec vedl, mělo by se naopak hnutí SPD podle politologů obávat. „Potenciál má. Neříkám, že bude kandidovat jen za Trikolóru, ale za celý blok vymezený vůči „covidismu“ a Pirátům, kteří pro něj představují nové vydání komunistického nebezpečí. Mohl by něco vztít Okamurovi a třeba voliče ODS, protože tam panuje velká nespokojenost s koalicí SPOLU,“ uzavřel Mlejnek.

Foto:

Dva Václavové, otec a syn Klausové, na ustavujícím sněmu hnutí Trikolóra. (28. září 2019)
Patrik Uhlíř, MAFRA

Klaus mladší končí v politice. Může to souviset s plány jeho otce, říká politolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.03.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: Tomáš Klézl, Domáci, ČTK, RU / den: 616 630, Rubrika: Politika

Předseda hnutí Trikolóra Václav Klaus mladší končí v politice. Na svém facebookovém účtu v úterý oznámil, že nepovede Trikolóru do letošních parlamentních voleb, nebude kandidovat a přestane veřejně vystupovat. Uvedl, že za jeho rozhodnutím stojí osobní důvody.

"Po zralé úvaze jsem se rozhodl, že nepovedu Trikolóru do sněmovních voleb 2021, nebudu sám nikam kandidovat a ukončím veřejné aktivity," napsal Klaus na svůj profil na sociální síti Facebook.

Doplnil, že za programem, který jako lídr Trikolóry prosazoval, si dále stojí. "Ovšem musí ho hájit někdo s politickým talentem a zejména obrovskou energií," uvedl. Hnutí podle něj co nejdříve svolá sněm, aby se mohl vzdát funkce předsedy.

"Kandidovat jen jakoby 'proti Pirátům' je stejně jako 'proti Babišovi' - politický nesmysl. Když chcete někoho porazit či ho oslabit - musíte sám posílit a strhávat lidi pod svůj pozitivní program. Že je někdo druhý takový nebo makový - to je program pro komentátory, ne pro lidi, co jsou na hřišti," dodal.

Jako hlavní důvody jeho odchodu označil problémy v osobním životě. "V létě 2017, těsně před volbami, se mi rozpadla (ne mojí vinou) rodina a pozitivní energii víceméně od té doby prostě nemám. Dostal jsem mraky hlasů, ale z pozice našťvanosti, smutku či rozziobenosti se politika dělat nedá," uvedl na Facebooku.

Uvolněné místo pro comeback exprezidenta

Na dotaz Aktuálně.cz, jestli je možné, že na předsedu bude kandidovat jeho otec, bývalý český prezident Václav Klaus, Klaus mladší odpověděl: "Já jsem ukončil veřejné aktivity, nechci proto ani spekulovat o politickém vývoji. Předsedou a lídrem bude ten, koho si členové zvolí."

Podle politologa z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josefa Mlejníka ovšem může odchod Klause mladšího souviset s politickými plány jeho otce. "Václav Klaus starší totiž v poslední době výrazně naznačoval, že hodlá opět vstoupit do politiky, ba vést nějakou novou stranu. Odchod syna tak může souviset s politickými plány jeho otce - neúspěšný syn má otci uvolnit místo pro jeho comeback," řekl.

Exprezident Klaus starší o víkendu v prohlášení vyzval, aby se pro letošní sněmovní volby spojily strany, kterým záleží na občanských svobodách. Zmínil například SPD a Trikolóru. Zároveň varoval před radikální levicí, za kterou označuje Piráty.

Klausovi mladšímu se toho v politice mnoho nepovedlo, míní Mlejnek. Ohledně dalšího osudu Trikolóry či toho, zda může Klausův konec v politice ve volbách pomoci hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD), chce počkat na další vývoj.

Podle Lubomíra Kopečka z Masarykovy univerzity v Brně může SPD na Klausově odchodu určitě vydělat. "Projekt Trikolóry stál na Klausovi, těžko čekat, že má jeho strana větší šanci se prosadit bez něj. V prostoru napravo od ODS v tuto chvíli ztrácí Tomio Okamura jediného většího konkurenta," dodal politolog.

Podle Kopečka Klaus mladší začínal v ODS jako člověk s velkou podporou, což dokázalo i velké množství preferenčních hlasů ve sněmovních volbách v roce 2017. Jako poslanec patřil k velmi výrazným a zároveň značně radikálním tvářím Parlamentu.

"Po rozchodu z ODS se ale ukázalo, že start jeho nového politického projektu bude mnohem těžší, než čekal. Zjevně to hraje roli v jeho rozhodnutí skončit v politice, i když asi nějaký vliv měly i osobní důvody, které na svém statusu zmiňuje," poznamenal Kopeček.

Trvale na třech procentech

Bývalý ředitel soukromého gymnázia PORG a syn exprezidenta Václava Klause Václav Klaus mladší vstoupil do vrcholové politiky jako poslanec za ODS po volbách roku 2017. Hnutí Trikolóra představil v červnu 2019 poté, co byl pro dlouhodobý názorový rozchod vyloučen z ODS, předsedou se pak stal v září toho roku.

Pravicově konzervativní Trikolóra má v současnosti tři poslance. Kromě Klause je to Zuzana Majerová Zahradníková původně z ODS a Tereza Hytňová zvolená za SPD. V krajských volbách získala 3,4 procenta hlasů a dva zastupitele.

Ve volebních modelech se hnutí dlouhodobě pohybuje kolem tří procent, tedy pod hranicí vstupu do sněmovny. V únorovém průzkumu agentury Median mělo 2,5 procenta preferencí.

Vedení strany dříve oznámilo, že bude v podzimních parlamentních volbách kandidovat společně se Svobodnými a Soukromníky.

Vídeo: Brusel ovládají lobbisté, Jourová udělala kulový, říká Klaus

Poslanec a předseda Trikolóry Václav Klaus mladší nepovede hnutí, které založil, do sněmovních voleb, nebude ani kandidovat a ukončí veřejné aktivity. Uvedl to na facebooku. Chce svolat sněm strany, aby se mohl formálně vzdát funkce předsedy strany. Důvody odchodu z veřejného dění označil za z drtivé většiny osobní.

„Po zralé úvaze jsem se rozhodl, že nepovedu Trikolóru do sněmovních voleb 2021, nebudu sám nikam kandidovat a ukončím veřejné aktivity. Důvody jsou z drtivé většiny osobní,“ uvedl Klaus mladší na svém oficiálním facebookovém účtu.

V prohlášení dále napsal, že Trikolóra dosáhla v krajských volbách 3,4 procenta hlasů celostátně, má strukturu ve všech krajích, má i peníze na kampaň. „Chyba je ve mně. Nemám energii a prostě nemůžu teď svolávat ostatní na zteč, když vím, že bych sám šel bez chuti. Všechno na světě je práce,“ vysvětlil, proč se nechce ve volbách angažovat. Doplnil, že kandidovat jen jakoby „proti Pirátům“ je stejně jako „proti Babišovi“ politický nesmysl.

Odchod Václava Klause mladšího z politiky může podle politologů souviset s politickými plány jeho otce, bývalého prezidenta Václava Klause. Myslí si to například politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mlejnek. Podle Lubomíra Kopečka z Masarykovy univerzity v Brně jde o politický příběh nenaplněné kariéry.

Klaus uvedl, že stojí za tím, co jako předseda hnutí hájí. „Hájení národní svrchovanosti, aby o této zemi rozhodovali lidé, kteří zde žijí. Obrana tradičních konzervativních hodnot, protože z nových ideologií často přichází jen teror, chudoba a vlády nových vyvolených. Snaha nežít v covidovém koncentráku. To vše je pravda a silný a zásadový politický program a v naší zemi ho komplexně nikdo jiný přesvědčeně nehájí. Ovšem musí ho hájit někdo s politickým talentem a zejména obrovskou energií,“ uvedl. Dodal, že právě energie mu schází po rozpadu jeho rodiny před čtyřmi lety. Z pozice našťvanosti, smutku či rozzlobenosti se podle něj politika dělat nedá, člověk musí vyvolávat naději a mít zcela pozitivní myšlení.

„Když chcete někoho porazit či ho oslabit - musíte sám posílit a strhávat lidi pod svůj pozitivní program. Že je někdo druhý takový nebo makový - to je program pro komentátory, ne pro lidi, co jsou na hřišti,“ uvedl.

Vizi cesty Trikolóry a dalších stran proti Pirátům přitom nastínil v minulých dnech jeho otec, exprezident Václav Klaus. Klaus starší o víkendu v prohlášení vyzval, aby se pro letošní sněmovní volby spojily strany, kterým záleží na občanských svobodách. Zmínil například SPD a Trikolóru. Zároveň varoval před takzvanou radikální levicí, za kterou označuje Piráty.

Počátkem března podepsali předsedové Trikolóry, Strany soukromníků ČR a Svobodných dohodu o dlouhodobé spolupráci. Klaus mladší tehdy řekl, že teprve podle podoby nového volebního zákona se rozhodnou, zda vytvoří volební koalici či zda bude kandidovat jedna ze stran a ostatní ji podpoří. Uvedl tehdy také, že on sám se bude o hlasy voličů ucházet v Praze.

Trikolóru založil tehdejší poslanec ODS Klaus mladší v roce 2019 poté, co byl vyloučen z ODS i jejího poslaneckého klubu. „Povolební útěk ODS do levého proevropského středu - jsem považoval za chybu, respektive jiný politický směr a snažil se něco udělat,“ napsal k tehdejšímu kroku v dnešním prohlášení.

Odchod poslance a předsedy Trikolóry Václava Klause mladšího z politiky může souviset s politickými plány jeho otce, bývalého prezidenta Václava Klause. Myslí si to politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mlejnek. Podle Lubomíra Kopečka z Masarykovy **univerzity** v Brně jde o politický příběh nenaplněné kariéry. Politologové to dnes řekli na dotaz ČTK.

doporučujeme

Klaus mladší nepovede hnutí, které založil v roce 2019, do sněmovních voleb, nebude ani kandidovat a ukončí veřejné aktivity. Chce svolat sněm strany, aby se mohl formálně vzdát funkce předsedy strany. Důvody odchodu z veřejného dění označil z drtivé většiny za osobní.

Podle Kopečka Klaus mladší začínal v ODS jako člověk s velkou podporou, což dokázalo i velké množství preferenčních hlasů ve sněmovních volbách v roce 2017. Jako poslanec patřil k velmi výrazným a zároveň značně radikálním tvářím Parlamentu. "Po rozchodu z ODS se ale ukázalo, že start jeho nového politického projektu bude mnohem těžší, než čekal. Zjevně to hraje roli v jeho rozhodnutí skončit v politice, i když asi nějaký vliv měly i osobní důvody, které na svém statusu zmiňuje," poznamenal Kopeček.

Klausovi mladšímu se toho v politice mnoho nepovedlo, míní Mlejnek. Ohledně dalšího osudu Trikolóry či toho, zda může Klausův konec v politice ve volbách pomoci hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD), chce počkat na další vývoj. "Václav Klaus starší totiž v poslední době výrazně naznačoval, že hodlá opět vstoupit do politiky, ba vést nějakou novou stranu. Odchod syna tak může souviset s politickými plány jeho otce - neúspěšný syn má otci uvolnit místo pro jeho comeback," konstatoval.

Podle Kopečka může SPD na Klausově odchodu určitě vydělat. "Projekt Trikolóry stál na Klausovi, těžko čekat, že má jeho strana větší šanci se prosadit bez něj. V prostoru napravo od ODS v tuto chvíli ztrácí Tomio Okamura jediného většího konkurenta," dodal politolog.

Trikolóru založil někdejší poslanec ODS předloni poté, co byl vyloučen z ODS i jejího poslaneckého klubu. Počátkem letošního března podepsali předsedové Trikolóry, Strany soukromníků a Svobodných dohodu o dlouhodobé spolupráci. Klaus mladší tehdy ČTK řekl, že teprve podle podoby nového volebního zákona se rozhodnou, zda vytvoří volební koalici či zda bude kandidovat jedna ze stran a ostatní ji podpoří. Uvedl tehdy také, že on sám se bude o hlasy voličů ucházet v Praze.

Exprezident Klaus starší o víkendu v prohlášení vyzval, aby se pro letošní sněmovní volby spojily strany, kterým záleží na občanských svobodách. Zmínil například SPD a Trikolóru. Zároveň varoval před radikální levicí, za kterou označuje Piráty.

Poslanec a předseda Trikolóry Václav Klaus mladší na mimořádném předsednictvu rezignoval na funkci předsedy hnutí, které založil,

nebude ani kandidovat a ukončí veřejné aktivity. Důvody odchodu z veřejného dění označil za z drtivé většiny osobní.

Stranu do voleb povede místopředsedkyně Zuzana Majerová Zahradníková. Jeho otec, bývalý prezident Václav Klaus by jeho odchod z politiky považoval za velkou ztrátu. Synovo rozhodnutí se ještě pokusí zvrátit..

V prohlášení uvedl, že Trikolóra dosáhla v krajských volbách 3,4 procenta hlasů celostátně, má strukturu ve všech krajích, má peníze na kampaň. „Chyba je ve mně. Nemám energii a prostě nemůžu teď svolávat ostatní na zteč, když vím, že bych sám šel bez chuti. Všechno na světě je práce,“ vysvětlil, proč se nechce ve volbách angažovat. Doplnil, že kandidovat jen jakoby „proti Pirátům“ je stejně jako „proti Babišovi“ politický nesmysl.

Klaus uvedl, že stojí za tím, co jako předseda hnutí hájí. „Hájení národní svrchovanosti, aby o této zemi rozhodovali lidé, kteří zde žijí. Obrana tradičních konzervativních hodnot, protože z nových ideologií často přichází jen teror, chudoba a vlády nových vyvolených. Snaha nežít v covidovém koncentráku. To vše je pravda a silný a zásadový politický program a v naší zemi ho komplexně nikdo jiný přesvědčeně nehájí. Ovšem musí ho hájit někdo s politickým talentem a zejména obrovskou energií,“ uvedl. Dodal, že právě energie mu schází po rozpadu jeho rodiny před čtyřmi lety. Z pozice našťvanosti, smutku či rozlobenosti se podle něj politika dělat nedá, člověk musí vyvolávat naději a mít zcela pozitivní myšleni.

„Když chcete někoho porazit či ho oslabit, musíte sám posílit a strhávat lidi pod svůj pozitivní program. Že je někdo druhý takový nebo makový – to je program pro komentátory, ne pro lidi, co jsou na hřišti,“ uvedl. Vizi cesty Trikolóry a dalších stran proti Pirátům přitom nastínil v minulých dnech jeho otec exprezident Václav Klaus. O víkendu Klaus starší v prohlášení vyzval, aby se pro letošní sněmovní volby spojily strany, kterým záleží na občanských svobodách. Zmínil například SPD a Trikolóru. Zároveň varoval před takzvanou radikální levicí, za kterou označuje Piráty. S rozhodnutím syna odejít z politiky nesouhlasí. „Prezident Klaus by odchod svého syna z politického života považoval za velkou ztrátu pro českou politiku,“ sdělil Petr Macinka z Institutu Václava Klause. „Pokusí se jej ještě přesvědčit, aby vše ještě uvážil. Mnoho lidí mu důvěřuje, včetně jeho otce,“ dodal.

Podle Lubomíra Kopečka z Masarykovy univerzity jde o politický příběh nenaplněné kariéry. Klaus mladší začínal v ODS jako člověk s velkou podporou, což dokázalo i velké množství preferenčních hlasů ve sněmovních volbách v roce 2017. Jako poslanec patřil k velmi výrazným a zároveň značně radikálním tvářím Parlamentu. „Po rozchodu z ODS se ale ukázalo, že start jeho nového politického projektu bude mnohem těžší, než čekal. Zjevně to hraje roli v jeho rozhodnutí skončit v politice, i když asi nějaký vliv měly i osobní důvody, které na svém statusu zmiňuje,“ poznamenal Kopeček.

Klausovi mladšímu se toho v politice mnoho nepovedlo, míní politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mlejnek. Ohledně dalšího osudu Trikolóry či toho, zda může Klausův konec v politice ve volbách pomoci hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD), chce počkat na další vývoj. „Václav Klaus starší totiž v poslední době výrazně naznačoval, že hodlá opět vstoupit do politiky, ba vést nějakou novou stranu. Odchod syna tak může souviset s politickými plány jeho otce - neúspěšný syn má otci uvolnit místo pro jeho comeback,“ konstatoval.

Podle Kopečka může SPD na Klausově odchodu určitě vydělat. „Projekt Trikolóry stál na Klausovi, těžko čekat, že má jeho strana větší šanci se prosadit bez něj. V prostoru napravo od ODS v tuto chvíli ztrácí Tomio Okamura jediného většího konkurenta,“ dodal politolog.

Trikolóru založil někdejší poslanec ODS předloni poté, co byl vyloučen z ODS i jejího poslaneckého klubu. Počátkem letošního března podepsali předsedové Trikolóry, Strany soukromníků a Svobodných dohodu o dlouhodobé spolupráci. Klaus mladší tehdy řekl, že teprve podle podoby nového volebního zákona se rozhodnou, zda vytvoří volební koalici či zda bude kandidovat jedna ze stran a ostatní ji podpoří. Uvedl tehdy také, že on sám se bude o hlasy voličů ucházet v Praze.

Exprezident Klaus starší o víkendu v prohlášení vyzval, aby se pro letošní sněmovní volby spojily strany, kterým záleží na občanských svobodách. Zmínil například SPD a Trikolóru. Zároveň varoval před radikální levicí, za kterou označuje Piráty.

Klaus mladší odchází z politiky. Trikolóra má jet dál

TISK, Datum: 24.03.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 2, Autor: Alžběta Šimková, Vytlačeno: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Rubrika: Z domova

Poslanec a předseda Trikolóry Václav Klaus mladší včera oznámil svůj nečekaný odchod z politické scény. Hnutí, které založil v roce 2019, nepovede do sněmovních voleb a ani sám nebude nikam kandidovat.

Klaus to uvedl na Facebooku s tím, že celkově ukončí své veřejné aktivity. Mandát poslance, který získal ještě za ODS, však podle svých slov pro MF DNES dokončí.

Důvody odchodu jsou podle jeho vyjádření především osobní. „Nemám energii a prostě nemůžu teď svolávat ostatní na zteč, když vím, že bych sám šel bez chuti. Všechno na světě je práce,“ vysvětlil, proč se nechce v politice dále angažovat. Zítra se kvůli jeho rozhodnutí sejde předsednictvo Trikolóry a bude řešit, co dál. Hnutí, které dosáhlo v posledních krajských volbách 3,4 procenta hlasů, také svolá celostátní sněm, aby se Klaus mohl formálně vzdát funkce předsedy.

„Nic nekončí, jedeme dál“

Po zveřejnění informace o jeho odchodu se objevily i spekulace, zda vedení Trikolóry neplánuje převzít jeho otec a exprezident Václav Klaus, o jehož vstupu do hnutí se už dříve mluvilo.

Trikolóra zároveň na oficiálních facebookových stránkách hodinu po zveřejnění prohlášení Klause mladšího zveřejnila status se zněním: „Nic nekončí, jedeme dál“. Tedy legendární výrok Václava Klause staršího, který pronesl v listopadu 1997 po takzvaném sarajevském atentátu, kdy jej členové ODS Jan Ruml a Ivan Pilip vyzvali, aby odstoupil z čela strany.

Sám exprezident ke spekulacím skrze svého mluvčího uvedl, že by synův odchod z politiky považoval za velkou ztrátu pro českou politiku. „Pokusí se jej přesvědčit, aby vše ještě uvážil. Mnoho lidí mu důvěřuje včetně jeho otce,“ dodal mluvčí Institutu Václava Klause Petr Macinka na dotaz MF DNES.

Varianta, že by mohl Klause mladšího nahradit Klaus starší, se nabízí i podle některých politologů. „Umím si představit, že by Trikolóru vedl Václav Klaus starší.“

Myslím si, že od podzimu vědomě směřuje k tomu, aby kandidoval ve volbách .

Podle mě chce znovu vstoupit do stranické politiky,“ míní Josef Mlejnek z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Klaus mladší dotaz, zda by funkci lídra strany po něm mohl převzít právě jeho otec, komentovat nechtěl. „Nemám sebemenší ambice komentovat novinářské spekulace,“ odpověděl stroze. Hnutí Trikolóra založil Klaus mladší v roce 2019 poté, co byl vyloučen z ODS. Předtím při vystoupení ve Sněmovně přirovnal schvalování zákonů kvůli předpisům Evropské unie k rozhodování židovských výborů o složení transportů do nacistických koncentračních táborů.

Počátkem března Trikolóra, v průzkumech dlouhodobě pod hranicí volitelnosti do Sněmovny, začala spolupracovat se Stranou soukromníků ČR a stranou Svobodných. Klaus starší také vyzval ke spolupráci s SPD. Tu ale SPD odmítlo.

Ceny Nadace mají své vítěze. Laureáty jsou Daniel Prokop a Petra Mazancová, ocenění získala i Česká televize

URL Automatický překlad

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: rizeniskoly.cz

24. 3. 2021 Kategorie: Aktuality Autor/autoři: Nadace ČS

Nadace letos ocenila osobnosti, které byly hybateli změn ve vzdělávání během pandemie.

Letošní ročník Cen Nadace České spořitelny reflektoval rok českého školství s Covid-19. Porota letos ocenila práci sociologa Daniela Prokopa, který se zabývá dopadem pandemie na vzdělávání, a pedagožku a předsedkyni Učiteléské platformy Petru Mazancovou. Česká televize získala ocenění za pohotovou reakci na uzavření škol, když začala vysílat pořad UčíTelka.

Mimořádné ocenění za svůj občanský postoj získal řidič autobusu brněnské MHD Josef Prokeš.

"Máme za sebou mimořádně náročné období - české děti se většinu školního roku vzdělávaly na dálku a jejich učitelé se museli vyrovnat s nečekanou situací. Letošní Ceny Nadace České spořitelny se proto ani nemohly týkat jiného tématu, než je koronavirová pandemie," řekl ředitel Nadace České spořitelny Ondřej Zapletal a dodal: "Ačkoli dopad distanční výuky na vzdělávání v Česku bude citelný a dlouhodobý, dobrou zprávou je, že tu máme mimořádné osobnosti, které jsou skutečnými hybateli změn ve vzdělávání. Kromě Dana Prokopa a Petry Mazancové jsme se letos rozhodli udělit cenu také České televizi, která prokázala, že v okamžiku krize dokáže pohotově reagovat a naplňovat beze zbytku úlohu veřejnoprávního média." Daniel Prokop je sociolog se zaměřením na politický a sociální výzkum. Je odborníkem na kvantitativní metody a zavedl řadu inovací v českých volebních výzkumech. Působí na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. V době pandemie realizoval celou řadu analýz a průzkumů k dopadům uzavření škol na nerovnosti ve vzdělávání a postoje veřejnosti ke školství a učiteléské profesi. "Nerovnosti v přístupu ke vzdělávání jsou u nás velké. Desetitisíce dětí mají problém s připojením do distanční výuky a my se musíme v příštím školním roce připravit na to, že bude nutné investovat do doučování a dalších intervencí. Jinak hrozí, že tyto děti ze vzdělávání vypadnou, což by byl problém pro celou společnost," uvedl Daniel Prokop.

Petra Mazancová je předsedkyní profesního uskupení Učiteléská platforma, které bylo založeno s cílem hájit zájmy a názory svých členů v jednání s ministerstvem školství a dalšími úřady, jež ovlivňují práci a výkon učiteléského povolání. Je respektovanou odbornicí nejen pro média, ministerstvo a další subjekty, ale také pro tisíce českých učitelů. Na Gymnáziu Josefa Jungmanna v Litoměřicích učí anglický jazyk a základy společenských věd. "Za cenu moc děkuji. Beru to jako ocenění práce všech učitelů, kteří během pandemie opravdu zabrali. Také věřím tomu, že si rodiče i veřejnost uchovají zájem o vzdělávání, protože by to mělo být společenskou prioritou," sdělila Petra Mazancová.

Česká televize v období prvního uzavření škol loni na jaře pohotově zareagovala nasazením pořadu UčíTelka, který umožnil pokračovat ve vzdělávání i dětem, jež neměly přístup k internetu. "Chtěli jsme umožnit rodinám, které mají těžší přístup k počítači nebo špatný přístup k internetu, aby i jejich děti měly možnost vzdělávat se. Pořad UčíTelka jsme spustili asi týden po uzavření škol a ještě dnes mám husí kůži, když si vzpomenu na to obrovské nasazení a energii mých kolegů. Všem patří velký dík," uvedl generální ředitel České televize Petr Dvořák.

Josef Prokeš je řidič autobusu MHD Brno. Loni v září rozvířil mediální debatu tím, že odmítl vyjet vozem, na kterém byla politická reklama zaměřená proti inkluzi. Zvláštní ocenění obdržel za jasnou formulaci svého postoje a za příspěvek do veřejné debaty na téma inkluze. Dokázal srozumitelně argumentovat a přiblížit situaci rodičů hendikepovaných dětí. "Pokud je inkluze prováděna dobře, je přínosná pro celou společnost. Hendikepované děti se díky tomu začlení do běžné společnosti a u ostatních se zase může rozvíjet sociální inteligence, vnímavost a tolerance. Cena Nadace pro mě znamená trochu satisfakci, ačkoli jsem se negativními reakcemi na svůj čin nesetkal. Moc děkuji," řekl oceněný Prokeš.

Jak na influencer marketing – rozhovor s Janou Malaga URL Automatický překlad

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: blog.biznysweb.cz RU / den: 100

Úvod > Marketing > Jak na influencer marketing – rozhovor s Janou Malaga

Přemýšleli jste někdy nad tím, proč vlastně influencer marketing funguje a zda je vhodný i pro vaši značku nebo produkt?

Pokud ve svém e-shopu prodáváte produkty z odvětví krása, zdraví, zábava, rodičovství, cestování, móda, jídlo, hudba, DIY návody nebo technologie (zdroj: harton.sk), tak rozhodně ANO.

Lidé totiž věří influencerům víc než konkrétní značce. V době reklamní slepoty, kdy na nás odevšad vyskakují reklamy, je přirozený obsah od influencerů vítaným zpestřením.

Pokud zvažujete využití influencer marketingu, třeba i pro jazykové verze svého e-shopu, v rozhovoru s Jankou Malaga z Content Agency se dozvíte:

jak vybrat vhodného influencera, o etickém kodexu pro spolupráci s influencerem, jaká je průměrná výška honoráře influencerů, jaké nástroje využívat pro správu a vyhodnocování kampaní s influencerem nebo jak probíhá spolupráce s influencerem v Content Agency.

Jak vybrat influencera

1. Influencer marketing je v posledních letech velmi žádaný. Influenceri ovlivňují nákupní rozhodnutí našich zákazníků a pomáhají budovat povědomí o značce. Pokud bychom se podívali do historie, první influenceri byli např. papež nebo královské rodiny, kteří úspěšně propagovali léky. Dnes kdy máme díky agenturám, jako například Content Agency, rozsáhlé databáze, podle jakých kritérií bychom měli hledat vhodné influencerem pro své kampaně?

V momentě, kdy se značka rozhodne oslovit na spolupráci persony, měla by mít jasno v tom, jaký typ osob hledá, chce a potřebuje. Kritérií je spousta. Nejčastěji se přihlíží k pohlaví, věku, lokalitě, kde působí, zájmu, stylu komunikace, životní filozofii, profesionálnímu backgroundu, kvalitě foto/video/text obsahu, na které sociální síti je aktivní...

Na druhé straně do hry vstupují i kritéria výběru vhodné persony s ohledem na cílovou skupinu, kterou dokáže profil daného influencera zasáhnout. Po kvantitativní stránce vnímáme počet sledovatelů/fanoušků/odběratelů. Co se týče kvalitativních kritérií, důležitá je nejen demografie, ale i engagement rate (ER) nebo saturation rate (SR).

Etický kodex pro spolupráci s influencerem

2. **Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy** v Praze (**FSV UK**), Sdružení pro internetový rozvoj (SPIR), AKA – Asociace komunikačních agentur a další agentury stojí za vznikem Kodexu influencera. V něm jsou definována pravidla spolupráce s

influencery v ČR. Existuje něco podobného i na Slovensku?

Po vzniku Asociace blogerů (říjen 2016) a po tom, jak sílí obsah blogerů a influencerů, jsme vytvořili etický kodex pro její členy. Na Slovensku aktuálně není žádná autorita, která by kodex influencerů přijala, ale aktuálně je vytvořená, na základě mé iniciativy, pracovní skupina, ve které se tomu (na půdě IAB Slovakia) chystáme intenzivně věnovat. Věřím, že letos budeme naše bratry Čechy následovat.

Průměrná cena influencerů

3. Jani, můžeme prozradit, jaká je průměrná cena postu a IG story u influencerů?

Výšku honoráře do značné míry ovlivňuje počet sledujících na Instagramu, počet odběratelů na YouTube. Není rozhodující, zda se jedná o profil fitness trenérky, nebo playmate. Cenu si reguluje každý influencer a do značné míry si jí limituje i počet spoluprací. Pokud jich nechce mnoho, má vyšší cenu.

U instagramerů, kteří mají nad 100k sledovatelů se honoráře za 1 IG post + IG story pohybují od 850 eur (22 250 Kč) bez DPH. Průměrná cena je 2 000 eur (52 340 Kč).

Průměrná cena za 1 IG post a 1 IG story u influencerů je kolem 52 000 Kč.

4. Jaké nástroje byste doporučila pro správu, manažování a vyhodnocování kampaní s influencery? Resp. se kterými jste spokojeni u vás v Content Agency?

Naším nejlepším přítelem je Google – používáme jej na reporty a s našimi stálými klienty sdílíme databáze „jejich“ influencerů přes Google Disk. Velmi dobře poslouží Hypeauditor nebo Social Blade. Ráda bych upozornila také na heepsy.com nebo influence.co. Ale kdyby tyto databáze 100% fungovaly, tak by naše agentura již dávno neexistovala.

Jak probíhá spolupráce s influencery přes Content Agency?

5. Spolupráci s influencery tedy můžeme navázat dvěma způsoby. Buď si je vytipujeme a oslovíme sami, nebo si najmeme profíky, kteří již přesně vědí, jak postupovat, a udělají všechno za nás. A to jak s českými, tak slovenskými nebo třeba maďarskými a polskými influencery. Jak to celé probíhá? Jak dlouho celý proces od zpracování podkladů, přípravy zadání, přes výběr a komunikaci s influencery až po finální vyhodnocení trvá?

Nejčastější postup je takový, že nás klient kontaktuje mailem a pošle nám základní informace. Abychom ale byli v obraze, následně si zavoláme a projdeme si detaily a odpoví nám na naše otázky (debrief), které nám pomohou připravit koncept na klíč.

Pak už je na nás, abychom na základě toho připravili seznam vhodných person, z nichž si klient vybere ty osoby, které následně oslovíme, zda mají zájem spolupracovat s danou značkou.

Naštěstí máme v agentuře velkou osobní databázi přímých kontaktů, a tak můžeme influencerům (jejich agentům) zavolat a probrat s nimi detaily zakázky obratem. Pravdou je, že spousta influencerů nereaguje na e-mailové nabídky. Každým rokem je to horší. Asi i proto se na nás v poslední době obracejí značky, které to již s influencery zkusily, ale nedařilo se jim je nakontaktovat.

Pak už přichází na řadu objednávka/smlouva, která je detailní a myslí na všechno s cílem realizace tip top kampaně – aby byla značka i influencer spokojeni. Dolaďujeme detaily kampaně.

Po kampani připravíme a zasiláme zákazníkovi report.

Celý proces trvá dva dny až dva měsíce. Záleží na náročnosti kampaně, počtu oslovených influencerů.

Proč až tak dlouho?

V případě, že má influencer připravit reklamu na produkt, se kterým nemá osobní zkušenost a testuje jej, tak to může přípravu kampaně prodloužit na dva až tři měsíce.

Influencer nemusí být jen známá celebrita, může to být odborný lékař, ale klidně i zvíře. U mladšího publika jsou oblíbení i virtuální influenceři jako např. Bejby Blue nebo Lil Miquela.

Jak jste na tom s influencer marketingem vy? Má čestné místo ve vaší marketingové strategii? Podělte se s námi v komentářích o své zkušenosti s influencery.

TIP na závěr: Chcete vědět, jak pomohou influenceři a influencerky vašemu podnikání? Stáhněte si ebook o influencer marketingu zdarma nebo rovnou kontaktujte

Content Agency, kde vám s influencer marketingem rádi pomohou. Zkušenosti mají nejen s českými a slovenskými influencery a influencerkami, ale také s polskými a maďarskými.

Vybírat z těchto jmen, to nemůže dobře dopadnout, komentuje Blažek seznam kandidátů do Rady ČT [URL](#)

[Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: irozhlas.cz Autor: Veronika Kučiková, RU / den: 63 237, Rubrika: Zprávy z domova

„Být Andrejem Babišem, tak bych volbu zrušil, protože vybírat z těchto jmen, to nemůže dobře dopadnout,“ komentoval poslanec Pavel Blažek (ODS) a člen volebního výboru čtvrtelní výběr dvanácti kandidátů do Rady ČT, kam se protlačili především kritici chodu televize. Je ohrožena pozice ředitele České televize Petra Dvořáka? „Nemyslím si, že by tohle bylo na pořadu dne,“ tvrdil v anketě serveru iROZHLAS.cz poslanec ANO Stanislav Berkovec.

Do užšího výběru kandidátů na místo v Radě České televize se dostala především řada kritiků veřejnoprávního vysílání. Podle opozičních poslanců se projevila snaha zasáhnout do podoby vysílání České televize. „Bojím se, že strany ANO, KSČM a SPD mají dohodu ve jménech, které volily. O odbornost až tolik nešlo,“ uvedl Tomáš Martínek (Piráti). S ním souhlasili například poslanci Petr Gazdík (STAN) nebo Pavel Blažek (ODS).

Server iROZHLAS.cz pátral mezi členy volebního výboru Poslanecké sněmovny po důvodech jejich hlasování.

Mezi regulačním orgánem veřejnoprávního média a generálním ředitelem televize Petrem Dvořákem panuje v posledních měsících napjatá atmosféra. Opozice tvrdí, že odstranění generálního ředitele Petra Dvořáka má být cílem nově doplněné Rady České televize.

S nejvíce hlasy postoupil bývalý šéfredaktor a šéfredaktor zpravodajství České televize Karel Novák, který se netají svou kritikou k

vedení České televize. Třináct hlasů z 18 možných obdržel bývalý šéfredaktor Lidových novin Jefim Fištejn, který je znám dlouholetým redakčním působením v Rádiu Svobodná Evropa a v posledních letech silně „protrumpovským“ viděním světa.

Následoval ho výkonný ředitel Asociace provozovatelů mobilních sítí Jiří Grund, který působil v Microsoftu, Českých radiokomunikacích a na ministerstvu obrany, a zvolený byl i dramaturg Jaroslav Kravka, který ve své řeči poukázal především na to, že by bylo vhodné podle vzoru britské BBC prohloubit transparentnost činnosti České televize.

Rozruch během slyšení kandidátů vyvolal Zdeněk Pernes, který přiznal, že toho o kontrolním orgánu České televize až tolik neví. I přesto mezi dvanáct vybraných postoupil. „Zrovna například pana Pernese bych se i přes kritiku zastal, protože prokázal lidskost. Musím ale uznat, že jeho projev byl dost překvapivý,“ vysvětloval poslanec Stanislav Berkovec (ANO).

Mezi dvanáctku kandidátů se naopak nedostali renomovaní odborníci, jako je například předseda Syndikátů novinářů České republiky Adam Černý, bývalá místopředsedkyně Ústavního soudu Ivana Janů nebo děkan **Fakulty sociálních věd** Jakub Končelík.

„Kdyby v radě bylo právní zastoupení, tak by to bylo jistě dobře. Mně se osobně líbil pan Man, ale ten se bohužel do výběru nedostal a já s jedním hlasem z osmnácti více nezmůžu,“ tvrdil Berkovec.

Výsledná dvanáctka po zúžení se nelíbí STAN a Pirátům. „Přijde mi škoda, že například pan Končelík se do užší nominace nedostal. Takových jmen je tam více. Rada České televize by se měla volit jinak, protože poté to takto dopadá,“ kritizoval Gazdík.

Ke změně atmosféry v Radě České televize došlo především v loňském roce po nástupu ekonomky Hany Lipovské, šachového novináře a současného předsedy Rady ČT Pavla Matochy a moderátora Luboše Veselého. „Beru to tak, že si někteří radní chtěli vytvořit formální předpoklady pro moje odvolání. Byli osloveni lidé, jestli by to po mně nechtěli převzít,“ prohlásil ředitel ČT Petr Dvořák v rozhovoru pro Respekt.

Poslanec Martin Kolovratník z ANO ale tvrdí, že o Dvořákovo odvolání nejde. „Nesetkal jsem se ani s náznakem sebemenšího tlaku, aby někdo jednal v zájmu odstranění generálního ředitele Petra Dvořáka. Tu obavu nemám,“ odpověděl.

Server iROZHLAS.cz se vybraných poslanců a členů volebního výboru ptal na hodnocení zvolené dvanáctky kandidátů:

Lubomír Zaorálek (ČSSD): „Jsem zklamán, že nepostoupili kandidáti, které jsme se rozhodli podporovat, jako byl například Petr Pospíchal, Ilja Racek, Jaromír Volek nebo Vladislav Dostál. Tento typ tajné volby ve sněmovně vyvolává prnutí už pravidelně a s blízkými se volbami jsou koaliční dohody stále obtížnější. Na výsledku této volby se, zdá se mi, podepsala i shoda ANO a ODS na některých kandidátech.“

Mrzí mě, že nebude možné ve sněmovně dát hlas mediálním odborníkům. Mohla to být významná pomoc radě, aby se do budoucna vyhnula lapsům, kterých se v poslední době dopustila. Další vývoj situace se bude odvíjet také od konečného hlasování ve sněmovně. Není pravda, že z těch, co postoupili, tak není nikdo kompetentní.“

Stanislav Berkovec (ANO): „Nemyslím si, že v užším výběru nejsou mediální experti. Například paní Richterová, pan Fištejn se také nedá zpochybnit nebo Dan Váňa. Jako jedinec můžu mít radost, že se do výběru dostal například pan Fištejn, protože si ho jako odborníka velmi vážím a máme společné názory, bojujeme za společné ideály, ale to je můj osobní názor. Kdyby v radě bylo právní zastoupení, tak by to bylo jistě dobře. Mně se osobně líbil pan Man, ale ten se bohužel do výběru nedostal a já s jedním hlasem z osmnácti více nezmůžu.“

Když je kandidát, který Českou televizi kritizuje, tak to nevnímám jako něco špatného. Formát tajné volby bych rozhodně zachoval. Pro nás je jediný kritérium to, zda kandidáti splnili všechny náležitosti výběru, které ukládá zákon. Zrovna například pana Pernese bych se i přes kritiku zastal, protože prokázal lidskost, ale musím uznat, že jeho projev byl překvapivý. O odvolání Dvořáka mluví jedině novináři. Vůbec si nemyslím, že by tohle bylo na pořadu dne.“

Lubomír Španěl (SPD): „Za SPD jsme ve volebním výboru jen dva, takže musíme respektovat volbu ostatních. Na dvanáct míst bylo 56 uchazečů a to není lehké vybrat. Rada by měla být kontrolní orgán, který zastupuje lid a volba by měla být vyvážená.“

Kvalitu veřejnoprávní televize nemůže ovlivnit výběr rady, ta kvalita je dána a zodpovídají za ní jiní lidé. Rada vlastně nemá žádné velké pravomoce. Jestli má dojít k odvolání Dvořáka? To už je vtípek, ne? Jak víte, tak rada ředitele odvolává a stát se může úplně všechno. Osobní názory vám nepovím, nemělo by to kouzlo tajné volby.“

Pavel Blažek (ODS): „Na můj vkus koalice ANO, SPD a KSČM na sílu prosadila kandidáty, kteří jsou jejich. Po domluvě nevybrali nejlepší jména, naopak. Není k tomu co více říct. Být Andrejem Babišem, tak bych volbu zrušil, protože vybírat z těchto jmen, to nemůže dobře dopadnout. V tomto směru jinak nelze očekávat z kvalitnější rady, naopak.“

Odvolání Dvořáka je cílem. Nikdo nemá mít svou pozici jistou, na věčné časy. Ale neslyšel jsem žádné jméno, aby otevřeně říkali, že Dvořák to dělá špatně. Chtějí dát pryč Dvořáka, aby si tam dostali někoho svého.“

Barbora Kořanová (ANO): „Pokud někteří televizi kritizují konstruktivně, tak mají v radě své místo. Navíc pokud se většina výboru a případně i sněmovny domnívá, že Česká televize by měla projít určitými změnami, tak je legitimní, že se to na volbě do rady odrazí. Skutečně se nedomnívám, že v radě mají být pouze lidé, kteří ČT nekriticky opěvují. To, že má někdo praxi v médiích, jej nekvalifikuje k tomu, aby pracoval v radě. Někteří z těch rádoby odborníků navíc dlouhodobě prezentují jednostranné politické názory, osobně nevím, jak by pak pracovali v radě konstruktivně a objektivně.“

Osobně se nedomnívám, že by bylo odvolání pana Dvořáka na stole, jak všude teď zaznívá, i z jeho úst. Hlavně by to nebylo v této době moudré a rada by takový krok musela velmi detailně obhájit.

Obsah ovlivňují především zameštnanci televize. Přijdou určité nové nápady, nové podněty ke změně a já věřím, že se to podaří přetavit v úspěch a televize bude v obecném měřítku pokračovat v dobré práci.“

Tomáš Martínek (Piráti): „Netajím se říci, že jsem například volil pana Klímu nebo pana Volka, které považuji za capacity v oboru, a veřejně jsem to odtajnil. Bylo by fajn a fér, kdyby své volby zveřejnili i ostatní členové výboru. Je hezké, že se hájí tím, že volili kvalitní lidi, ale jak si to lidé mají ověřit. Doufám, že například pan Pavel Černocký do rady zvolen nebude. Bojím se, že strany ANO, KSČM a SPD mají dohodu ve jménech, které volily, a o odbornost až tolik nešlo.“

Funkci veřejnoprávní televize mohou ovlivnit v tom smyslu, že mohou jednat na základě zaujatosti, a ne objektivního faktu. To pak může vést k tomu, co se stalo například v Polsku nebo v Maďarsku. Z mého pohledu už si současná rada připravuje záminky, aby mohla vedení odvolat. Zatím ale není nic, co by k odvolání vedlo.“

Martin Kolovratník (ANO): „Můj postoj k bližšímu výběru 12 členů je neutrální, nezaújatý. S mými preferencemi je konečný seznam v rozporu půl napůl. Pro mě je tam zhruba sedm jmen, která by splňovala ideál finalisty. Jména jako pan Končelík nebo Černý – bylo by to skvělé, ale byla to volba celé rady a nedá se s tím nic dělat.“

Za sebe bych si dokázal představit, že by volba nebyla tajná. Poslanec má v obecné rovině umět argumentovat, jak volil. Například u pana Černockého považuji veřejná vystoupení za hodně hraniční a pro mě to rozhodně kandidát není. Nesetkal jsem se ani s náznakem sebemenšího tlaku, aby někdo jednal v zájmu odstranění generálního ředitele Petra Dvořáka. Za mě to tak rozhodně není. Tu obavu nemám.“

Petr Gazdík (STAN): „Na základě té volby je evidentní, kdo ve výboru má většinu. Vzniklá koalice ANO, SPD a KSČM, která ignorovala mediální experty a šlo jí o stranické zájmy. Za mě je to čistě snaha ovládnout radu ČT. Přejde mi škoda, že například Končelík se do užší nominace nedostal. Těch jmen je tam více. Rada České televize by se měla volit jinak, protože poté to tak dopadá.“

Na kvalitě veřejnoprávní televize se to jistě podepíše. Jestli dojde k odvolání Petra Dvořáka, to netuším, ale je zjevné, že takto se vytváří pozice pro to, aby se něco takového stalo.“

Petříček v posledních volbách úplně propadl. Těžko si představit, že by ČSSD vytáhli, myslí si politolog Brunclík

[URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.03.2021, Zdroj: refresher.cz, Autor: Vojtěch Vanda Vojtěch Vanda, RU / den: 22 469

Skončí po letošních volbách do Sněmovny vláda ANO? Zeptali jsme se odborníka.

Piráti a STAN na prvním místě, hnutí Andreje Babiše ANO až na místě druhém. Březnový předvolební průzkum agentury Kantar ukázal, že na jaře by ANO v čele s Babišem, po dlouhé době, volby nevyhrálo. Pro premiéra, jenž má plné ruce práce s nepolevující koronavirovou pandemií, se určitě nejedná o pozitivní zprávu. Hlavně letos, kdy proběhnou volby do Poslanecké sněmovny.

Samozřejmě se nedá mluvit o jasné cestě opozice za vítězstvím, konci nadvlády ANO, a rozsáhlých změnách na politické špičce České republiky, když do voleb ještě zbývá prakticky půl roku. Přesto se REFRESHER zeptal na názor na nově zjištěné výsledky odborníka. Odpovídal docent Katedry politikologie **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, politolog Miloš Brunclík

Podle předvolebního modelu agentury Kantar by koalice Pirátů s hnutím STAN získala 34 % hlasů a přeskočila by dosud vedoucí ANO. Dá se to označit za začátek konce nadvlády hnutí ANO?

Možná ano a možná taky ne. Zatím je to jeden průzkum a jedna vlašťovka jaro nedělá. Já bych se spíš podíval na ty další. Ale může to indikovat to, že se konečně bortí mýtus Andreje Babiše a hnutí ANO jako spasitele a kompetentního politika, který dokáže vyvést zemi z krize. Skutečně se ale jedná jen o jeden průzkum a je vhodné si počkat na další. To, co je podstatné, je nějaký trend.

(Piráti) neupadli do pastí, do které spadly jiné strany, které se zaměřily na kritiku Andreje Babiše místo toho, aby se primárně zaměřily na prezentování vlastní politiky. Kritika nestačí.

Oproti lednovému průzkumu stejné agentury si Piráti se Starosty polepšili o 4,5 %. Čím si vysvětlujete, že jejich preference takto rychle stoupají?

Myslím si, že Andrej Babiš je přece jenom v politice dlouho, a jednak roste únava z něj, takže řada jeho voličů, kteří jsou takoví vlašťoví, hledají někoho jiného. Možná může být pozitivní to, že politické strany začaly konat a vytvářet aliance. Čili já si myslím, že důležitý krok k jejich vzestupu je to, že byly schopny se domluvit, koordinovat svůj postup. Voliči to obecně, podle mého názoru, vnímají pozitivně.

Přitom Piráti by dokonce poprvé vyhráli volby i bez koalice. Proč zrovna jejich oblíbenost tolik vzrostla?

To já úplně nedokážu odhadnout. Řekl bych, že si svou popularitu odpracovali. Snaží se působit kompetentně, připraveně, snaží se argumentovat fakty, dělají si vlastní analýzy, a snaží se prezentovat jako alternativa. Tedy nejen jako kritik, ale také jako někdo, kdo je schopen přinášet alternativní návrhy.

Neupadli do pastí, do které spadly jiné strany, které se zaměřily na kritiku Andreje Babiše místo toho, aby se primárně zaměřily na prezentování vlastní politiky. Kritika nestačí. Je potřeba být konstruktivní a prezentovat se jako někdo, kdo je schopen připravit alternativní cestu.

Článek pro předplatitele REFRESHER+
nebo

Odemkni 1 článek přes SMS

Sdílet článek

Dostávej nejlepší obsah mailem

Nestíháš všechno sledovat? Pošleme ti do schránky nejčtenější a nejlepší obsah.

Filip Hanzlík Filip Hanzlík je náměstkem výkonné ředitelky ČBA. Absolvoval magisterské studia na **Právnické fakultě Univerzity Karlovy** v

Praze, bakalářské studium na **Fakultě sociálních věd** tamtéž a postgraduální studium na Ann Arbor Law School, University of Michigan. V letech 1998–2011 působil na různých pozicích v advokacii. Od roku 2012 působí v České bankovní asociaci jako hlavní právník, od října 2015 pak jako náměstek. Je stálým představitelem ČBA na jednáních Výkonného výboru Evropské bankovní federace a stálým zástupcem ČBA v regionálním uskupení bankovních asociací ČR, Slovenska, Maďarska, Polska, Slovinska, Chorvatska, Bulharska a Rumunska „V8“. Má dva syny a žije v Praze.

Rozhovor s **Tomášem Zimou**

TV, Datum: 24.03.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 63 839

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ponechat striktní omezení aspoň do Velikonoc, požaduje premiér Babiš, pak navrhne rozvolnění, doplňuje ministr zdravotnictví. Nic jiného než zavřít lidi vláda neumí, jiný plán nemá, reaguje opozice. Další nouzový stav se jí podporovat nechce. Jak by se tedy dnes mělo postupovat? Změnil covid za poslední rok českou společnost? A dívá se na novou nemoc jinak poté, co jí sám ve vážném stavu prodělal? **Rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima**, je hostem Interview ČT24, dobrý den, pane rektore, děkuji, že jste dorazil.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Dobry večer vám i divákům a děkuji za pozvání.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Jak se cítíte, pane profesore, byl to velmi vážný průběh vaší nemoci, tak jak se cítíte?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Průběh byl velmi vážný, který začal bych řekl s negativním antigenním testem na počátku s příznaky chřipky. Cítil jsem vše, i mi chutnalo, takže jsem neměl důvod jaksi o tomto uvažovat. Pak samozřejmě dýchací obtíže, hospitalizace se zápalom plic. Léčba ecmem, a pak tedy co bych řekl, co bylo závažné, byla těžká plicní embolie, která přišla bych řekl náhle a pak samozřejmě pobyt na jednotce intenzivní péče. Pak standardního oddělení a teďka už jsem měsíc zhruba, zhruba doma a chystám se do lázní. Už jsem, jak bych řekl, jak na univerzitě tak na ústavu a samozřejmě ještě přetrvávají bych řekl dýchací obtíže.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Co vám, co vám běželo hlavou, samozřejmě tedy ne v době, kdy jste byl v umělém spánku, předpokládám, ale co vám běželo hlavou, když jste v tom vážném stavu ležel v nemocnici?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Tak, když jste v tom vážném stavu, třeba potom probuzení, tak vám běží hlavou různé jaksi bych řekl události ze života, co a jak dál bude. Pamatuji si, že jsem třeba si zkusel jaksi násobit čísla, jestli to zvládnu, protože jsem věděl, že jsem asi několik dní byl tedy v umělém spánku. A přemýšlíte, co, co dál a pak samozřejmě se, když už mně bylo lépe, tak samozřejmě hledat tu cestu k návratu rehabilitace.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Já se samozřejmě ptám i z toho pohledu, jestli jste si zpětně třeba probíral některá svá prohlášení, některé své postoje, které jste v uplynulých měsících měl k té koronavirové krizi?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Tak já pár z nich řeknu, protože často novináři a média zkracují a dávají mi do úst, co jsem nikdy neřekl. Tak první věc je ohledně roušek a případně teď tedy respirátoru. Od začátku říkám, od března, že roušky, respirátory je vhodné nosit a dodržovat hygienická pravidla. Ale samozřejmě nosit je na prázdné ulici a v lese, jako to bylo vyžadováno a je vyžadováno vlastně teď, tak to je myslím nadbytečný.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Čili, když vám připomenu vaše slova z loňského srpna v Mladé frontě DNES. Můj osobní názor je, že je to, tedy plošné roušky, že je to věc přehnaná.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A možná předčasná. Je to řešení k ničemu, ten vir to nezabije. Rouška plošně nepomáhá.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

No, a to je přesně to jednoduché paušální opatření, které nezabírá i v jiných zemích, protože kdyby to zabíralo, tak to nefunguje. A to co jsem říkal v létě, bylo období klidu, když se podíváte na ty čísla. A pak jsem říkal v září, že chyba nastala, když se lidé vrací z dovolené a následně tedy děti do škol, že to samozřejmě nakumuluje ty lidi jaksi v těch menších prostorech a to je zdroj přenosu. A rouška i respirátor vir nezabije, sníží vlastně jeho přenos, zhruba je eliminuje.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A není to právě pro to vhodné opatření? Třeba i v tom létě mnozí dnes říkají, že to byla chyba v létě ty roušky. A tohle vaše prohlášení může ten naznačit pocit, který z toho získá.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

No ano.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Rektor Univerzity Karlovy říká, že plošné roušky nic neřeší.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

No, plošné roušky nic neřeší, protože v tom lese se nakazíte a na prázdné ulici taky ne. Ale víte, kdo říká, že měly být i ty roušky v tom létě, tak bych jenom těm lidem připomněl, ať se podívají na data z července a na data ze srpna. A zjistí, že ty data jsou úplně stejná. Takže kdyby to opatření jaksi mělo být, tak už v srpnu to mělo stoupat a začalo to stoupat až v půlce září až po návratu vlastně lidí dovolit z dovolených. Proto jsou exaktní čísla, akorát to co mně jako často chybí, že opatření, která se přijímají, nejsou analyzována na podkladě dat a je to spíš takové jaksi někdy rozhodování. Bez analýzy té těch, které opatření, které fungují a které nefungují.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Březen 2020 v Lidových novinách, jenom v Česku letos zemřelo již bezmála 50 lidí na chřipku a nikdo nepanikaří. Opět zpochybnění závažnosti koronaviru. A doplňuju ten datum březen 2020.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ano, v březnu 2020 ta epidemie začínala. Koronavir, koronavir samozřejmě byl na počátku. Samozřejmě to rozšířilo epidemii a zejména bych řekl nové mutace, tak o nich v tuto chvíli, v tu chvíli nikdo, nikdo nevěděl. Jinak je zajímavé to, že vlastně teď vůbec chřipka není. Nikdo se nepodivil, nikdo nemá chřipku. To co mě trápí a trápí mě.

Daniel TAKÁČ, moderátor

To třeba proto, že se nosí ty roušky /souzvuk zvuků/. Nosí se ochrana úst a nosu a chřipkový vir nemá šanci.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Těžko říci, že, že ten vir, kdyby to takhle fungovalo, tak už šťastně nemáme dneska respirátor a i ten koronavir by tady nebyl, kdyby to takto platilo.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Tak je to agresivnější virus, říkají někteří.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Je agresivnější, ale nikoliv z toho hlediska jaksi toho standardního přenosu. Ten, to se přenáší. To, co je spíše zajímavé, a to, co se v březnu nevědělo a těch případů je řada, že třeba jeden, dva lidé v domácnosti společně sdílené doma, ten virus mají s různým průběhem a část té rodiny to nemá jo. To je velmi třeba zajímavé, jestli je to dáno imunitou nebo slizniční ochranu, což teoreticky, což vlastně u většiny chorob neplatí. Pokud je to jaksi infekční choroba vysoké virulence. Tak prostě pokud s někým sdílíte lóže a koupelnu a kuchyni, tak většinou jaksi se ty lidi by nakazili všichni.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Zkoumal jste to se to? Má to vysvětlení tohle to?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Říkám, neznám data zatím, která by toto objevila, je to, je to, je to zajímavé.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Leden 21, Seznam Zprávy, je potřeba, aby se zdravá mladá populace setkávala, aby získávala antigeny, aby získávala svoje protilátky. Ty nejlépe získáte tím, že se přirozeně imunizujete. Vaše slova z ledna. Opravdu myslíte, že to je rozumné?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Jak vidíte, říkám u mladých lidí, protože pokud statistiky říkají, tak mladí lidé v tuto chvíli spíše trpí pocitem osamění, depresi, ztrácí motivaci ke studiu /souzvuk zvuků/.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ale už jsou i v nemocnicích, alespoň to tak říkají lékaři, že i mladší, i mladí lidé se do nemocnic dostávají.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ano i mladí lidé se dostanou do nemocnice. Akorát v 99 % případů mají jiné závažné onemocnění, o čemž média už neinformují. Takže ty a ty data samozřejmě z hlediska těch pacientů na těžkém stavu jsou. Jsou samozřejmě i ročníky 90, ale vždy, skoro vždy, je tam jiná jaksi závažná choroba, protože i mladí lidé jsou obézní a mají samozřejmě závažné choroby, které jaksi jsou, protože to o čem se vlastně nyní nehovoří, je celá řada dalších nemocí, které jsou. A řada lidí bohužel třeba zemře na to, že se nedostane k operačnímu výkonu nebo ta péče jak je odložena, tak samozřejmě zhorší stav toho pacienta. To mě velmi trápí.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Je, jsme pokusní králíci v rukou teoretických imunologů, matematiků a experimentátorů ještě jeden váš citát z letošního roku.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

No, ale podívejte se, tam jsou zase fakta. Podívejte se na výroky imunologů a lékařů, kteří pracují v terénu. Profesorka Bartůňková, kolegové z infekční kliniky, primářka Roháčková z Bulovky. Docent Balík z VFN, z intenzivní péče, a pak se podívejte na lidi, kteří jsou velmi erudovaní ve svém oboru, ale nevidí tu každodenní realitu. A co se týká těch teoretických věcí, začal PES, když uvedu ten nový příklad z letošního jara.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Počkejte, ale tohle vypadá /souzvuk zvuků/, že tady říkáte, že nějací teoretičtí imunologové, ono to může vyznívat tak, že o praxi oni toho moc nevědí.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

No ano.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Teoretičtí imunologové nám tady budou diktovat, co máme dělat. Takhle jste to myslel?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Teoretický imunolog je vážený odborník, profesor naší univerzity, ale není lékařem. Tak to je, jako prostě jsou teoreticky biochemici /souzvuk zvuků/.

Daniel TAKÁČ, moderátor

O imunitě.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ano, ale imunita.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Bude dokázat se rozhodnout, jestli je potřeba, aby se lidi chránili před nákazou nebo ne?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

To lze, lze to i takto říct. Ale oni třeba nemají tak dostatečný kontakt s těmi pacienty, se kterými ti kliničtí lékaři, to není jako dehonestace těch lidí. Ty lidé jsou velmi vážení odborníci, kteří jsou a k těm matematickým modelům, když začal PES, řeklo se, že PES se bude vyhodnocovat každý týden. A pak v médiích se vyhodnocoval dvakrát denně. Tak není to experiment? A teď se bude zase i další model vytvářet. A přičemž na některá opatření by stačilo vyhodnotit, mě by zajímalo, kdyby někdo řekl a těch dat je spousta, protože je asi 1 300 000 nakažených, nebo prodělali infekci covid. Řada lidí je samozřejmě v karanténě, tak mě by zajímalo, bylo tady zavření ekonomiky, školy máme zavřené nejdéle v Evropské unii. Na univerzitách ve Francii, kde jsou zavřené restaurace pro Francouze, se v prosinci učilo na vysokých školách, normálně prezenčně /souzvuk zvuků/. Ale mně chybí, kdyby někdo vyhodnotil a řekl. Nošení roušek v dopravních prostředcích účinnost taková a taková. Největší nakaživost je v zaměstnání nebo v dopravním prostředku, ve škole nebo někde, protože tady máme data od lidí, kteří jsou vytrasováni nebo kteří.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ale to nám vláda říká přece, to tak je, zaměstnání, dopravní prostředky, školy.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

No, ale čísla, mě by zajímala čísla, jaká procenta, že jo to, jakože to někdo řekne, já jsem jaksi odborník a vědec, mě by zajímalo, jaksi nějaká data. Samozřejmě v nějakém intervalu, s nějakou pravděpodobností chybou. Mě by zajímala ta data.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A vy na tom na univerzitě nepracujete tedy? Udělat nějakou analýza /souzvuk zvuků/.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ty data má, data má ministerstvo zdravotnictví /souzvuk zvuků/, samozřejmě velmi intenzivně pracujeme na vývoji metod a testováním je to metody. Kolegové se podílí na ekonomických analýzách z CERGE a Fakulty sociálních věd, z Přírodovědecké fakulty. Profesorka Džurová na vlastně těch demografických datech, která se samozřejmě mění. Kolegové z oblasti psychologie a sociologie zkoumají vlivy, vlivy na společnost, ale tyto data samozřejmě má hygienická služba ÚZSI a ministerstvo zdravotnictví.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Já jsem se na celý ten komplex těch otázek, které souvisely s našimi výroky za, za uplynulý rok ptal, ptal i z toho důvodu, že i řada vašich kolegů, dokonce univerzitních kolegů pochybovala o tom, že takové věci říkáte a proč to říkáte. Byla to reakce třeba na tu výzvu 11, pod kterou jste, pod kterou jste podepsaný, z loňského roku, to byl loňský duben a i řada vašich univerzitních kolegů se od některých vašich výroků distancovala. To vás neznejistuje, neznejistuje je v tom, jestli skutečně nezehňuje této situaci, nepodceňujete jí?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Pane redaktore, na univerzitách se vedly učené dispute od středověku. A to, že pluralita názorů je, já akorát se chovám slušně, že v médiích se nedistančuji od názoru některých kolegů, kteří říkali, že bude, že budou desetitisíce mrtvol na ulicích a mají obrovský mediální prostor. Takže také bych se od nich mohl distancovat, ale zachovávám právě to, že na univerzitě je pluralita názorů. Tak já říkám, mohu i já něco říci a zatím mně nikdo nedoložil, že by to bylo špatně. A někdo jiný má opačný názor. Já zachovávám to, že u kolegů prostě nekomentuji jejich jaksi názory, které se ani neprokázaly, ani prostě neexistuje a dobře, že neexistují. Ale v té době už si každý musel říci, že je to spíše zpráva poplašná. Jako také vím, že nejde za den stanovit půl milionu testů, prostě se nedá udělat fyzicky, že jo, ale je to hezký mediální titulěk. Říkám, nekomentuji to a nechávám těm kolegům svobodu a věřím, že si v médiích třeba něčeho všimnout, že asi něco není v pořádku.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Vše byste podepsal i při pohledu na anesteziologicko-resuscitačním oddělení, na jednotky intenzivní péče.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Říkám asi to, co bych změnil /souzvuk zvuků/, říkám to, co bych změnil asi to, co říkám v březnu nikdo nevěděl a řada lidí, i mých kolegů říkala, že to skončí v létě, tak samozřejmě tu smrtost a tu závažnost, která se na počátku tak neprojevovala, bylo

to podobně jako, jako chřipka, tak to bych, to bych samozřejmě změnil. A je to dáno i dalšími mutacemi, ale jinak to ostatní prostě rouška ani respirátor je nezabije, to je fakt.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Mimochodem, jedna z těch reakcí, těch kritických reakcí na vaši adresu zněla, že vaše postoje nejsou až tak moc odborné, že jsou spíš politické. Jsou politické, míříte do politiky?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

A pane redaktore, co je na tom, že když řeknu, že je problém s tím nosit, nebo nenosit roušku v lese, co je na tom politického. Víte, ty veverka nebo stromy, co je na tom politického? Myslím, že řada jiných kolegů, kdyby se dělala mediální analýza, v těch médiích byli mnohokrát více než já.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A míříte do politiky?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Teď mířím na univerzitu, respektive do lázní.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A výhledově?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Tak člověk nemá říkat nikdy nic, ale to budu řešit příští rok.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Příští rok? Hrad nebo Strakova akademie?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

To co budu řešit, nebo kam určitě zaměřím a to, že více budu přednášet studentům na naší Lékařské fakultě a na to se těším /souzvuk zvuků/. Příští rok ano, protože v lednu končí můj mandát rektorský, takže končím jako rektor Univerzity Karlovy a předám jaksi štafetu zvolené.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A možná tedy politika?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Spíš bych řekl, že nějaké, nějaký veřejný prostor, protože jaksi i ta věc medicínská, vědecká mě baví, takže nechci toto vylučovat, ale říkám teď o tom nepřemýšlím. Teď přemýšlím o rehabilitaci, lázních, fungování univerzity v této těžké době. A těším se na to, že budu více, více na ústavu, kde máme samozřejmě i nějaké vědecké projekty jak u nás tak v zahraničí.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Jak se za ten rok, rok covidu změnila česká společnost?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Já bych řekl, že se změnila, změnila hodně. Řekl bych, že se více polarizuje, řada lidí stále bych řekl je více nervóznější, neklidnější, což se projeví i některými jaksi možná protestními akcemi. Někdy to může člověk u někoho vnímat jako akt, akt zoufalství. Řada lidí samozřejmě ztratí určité své návyky, které nebo z pohodlní jako analýza, která byla dneska /nesrozumitelné/ prezentována, říká, že řada lidí v průměru přibrala 6 kilogramů. Řada dětí přibrala, nemůžete si jít zaspportovat a podobně. Pak to má samozřejmě důsledky na ty sociální kontakty. Řada seniorů se cítí opuštěných, osamocených, protože je nikdo nenavštěvuje nebo velmi omezeně, což má vliv na jejich psychiku a jestliže někdo nebude jaksi dostatečně chodit u seniorů více, tak samozřejmě bude mít pak obtížnější návrat. Ta společnost určitě bude jiná, ale taky aby člověk byl pozitivní. Já bych chtěl hlavně ocenit takovou tu vlnu solidarity, která se zejména vzedmula loni na jaře a věřím, že to, že to vydrží i v postcovidovém období.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Vy jste dnes měli konferenci na toto téma, jsou z toho nějaké jednoznačné závěry, směrem třeba veřejným orgánům, jak se teď chovat, jak s tou situací nakládat, jak jí řešit?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Tak dneska proběhla celodenní konference jak za účasti odborníků, tak se účastnil pan ministr Plaga i pan ministr Blatný. Bylo to v pěti sekcích, já bych řekl, že jeden z těch, ta informace, která zazněla od pana ministra Plagy je samozřejmě rychlý návrat žáků do škol v etapách podle vývoje situace. Ale také to, že připravuje plán, který bude příští týden prezentovat o, v uvozovkách doučování nebo dohánění těch znalostí žáků a studentů pro 2-3 roky.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A ten plán toho návratu byl jasně přesně?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ne, ne, ne.

Daniel TAKÁČ, moderátor

To slyšíme už dlouho, že děti se musejí co nejdříve vracet do škol /souzvuk zvuků/.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ale ten plán je právě od toho, co třeba dneska opozice říká je, já bych rád viděl, když bude toto a toto, stane se to a to jo. A

když budete.

Daniel TAKÁČ, moderátor

To taky slyšíme už půl roku.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

No, ale za to jsou někteří lidé odpovědní, a to ministr Plaga.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Říkal jste ministr Blatný, že tam byl.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ano, ten byl v sekci zdravotnické.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Představil, když bude toto a toto.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ne, ne, ne, to nepředstavil /souzvuk zvuků/. Byla tam debata o očkování, že to je bych řekl krucální záležitost. Prostě očkování schválenými vakcínami, ať si lidé nebojí očkovat Astrou, Pfizerem, Johnson & Johnsonem, až teda bude dodán nebo Modernou. Jsou to schválené vakcíny. A ty vedlejší účinky jsou relativně zanedbatelné s tím rizikem, ať každý zavzpomíná, když byl očkován v dětství, že také často lidé měli nějakou reakci, která je. Ten benefit je obrovský. Takže jako očkování je klíčová, klíčová věc. Aby se, abychom se většinou mohli navrátit v uvozovkách k normálnímu životu.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Ještě jeden váš výrok vlastně, je to krásný byznys to očkování, to jste také říkal.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

A je, je to krásný byznys.

Daniel TAKÁČ, moderátor

To platí?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

To samozřejmě platí, podívejte se.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Víte, zas to zní tak /souzvuk zvuků/, pozor to je jenom byznys /souzvuk zvuků/. Nevkládám vám dost úst slovo jenom, ale může to tak vyznít.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Ale já říkám, ale pak musíte říct druhou část věty, které už neřeknete. Ale lidé se mají očkovat a jsem proto.

Daniel TAKÁČ, moderátor

To je, já tady mám další otázku, je to jen byznys nebo především záchrana životů tak?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Je to obojí.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Je to obojí.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Je to záchrana životů a já říkám, jakmile mi klesnou protilátky, půjdu se očkovat. Já jsem to nestihl, protože jsem měl respirační onemocnění od 3., od 3. ledna a začalo se očkovat v lednu, takže jakmile mi klesnou protilátky, tak se půjdu očkovat. Bude mi jedno, jestli to bude A, B, C nebo D.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Vakcína myslíte?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Vakcína ano samozřejmě, to je jedna věc. A to očkování nás může navrátit a pokud je ta vakcína schválená, tak je bezpečná, a to vidíme, kdyby byly nějaké problémy. Tady jsou příběhy jednotlivců ku desítkám milionů očkovaných lidí.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A je to standardní věc, prostě v milionech naočkovaných vakcín, desítky, obecně jakýchkoliv vakcín, desítky lidí mívají problémy až fatální problém, že na to umírají?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Musíte říct, ano, samozřejmě, jako podívejte se lidé umírají na Paralenu. Po Paralenu mohou umřít. Můžete zemřít po nadměrné užití Acylpyrinu s krvácením do žaludku. Takže jako i po běžných lécích. Ať se lidé podívají, jaké komplikace může vyvolat Ibuprofen, který řada lidí užívá na bolesti zad a hlavy. Takže každá látka, a to říkal Paracelsus v šestnáctém, sedmáctém století, že každá látka může být jedem a záležití jenom na množství. Ale to samozřejmě mluvíme o jaksi bych řekl době, době chemických experimentů.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A to, že po očkování proti covidu někdo zemřel na krevní sraženiny, plicní embolie, je to ve standardním poměru jako u jiného očkování?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Na, tak třeba u jiného očkování někdo může zemřít na něco jiného, ale já bych chtěl zdůraznit, že není, není a zdůrazňuji není prokázáno, že ta krevní sraženina vznikla po tom očkování. To je první fakt. Druhý fakt, evropská společnost pro trombózu a česká společnost, teď nevím jestli pro poruchy koagulace nebo trombózy obě tyto autority odborné řekli, že toto s tím nesouvisí. A jestliže jsou ty počty, tak se podívejte, jsou to desítky až stovky milionů, ku dejme tomu 20, 30 lidem ještě s neprokázaným, že se tak stalo. Já jsem nebyl očkován a měl jsem trombotickou komplikaci po ecmu jo. A nebyl jsem očkován.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Už jste odpověděl prezidentovi republiky, jestli je vakcína Sputnik vhodná k používání v České republice?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Tak za prvé otázka, já bych chtěl říct jednu věc. Univerzita a její odborníci vypracovávají celou řadu posudků. To je první věc.

Daniel TAKÁČ, moderátor

No, obrátil se na vás Hrad /souzvuk zvuků/.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Posudek je jedna věc a rozhodovací procesy je v rukou SÚKLu /nesrozumitelné/. V pondělí odpoledne jsem dostal dopis od pana prezidenta. Diskutuji s kolegy a odpovím v následujících dnech, ale chci zdůraznit, že pro rozhodování je podstatné autority, které jsou k tomu určené. Vypracování posudku je jiná záležitost, ale chci říci, že dokumentace a podíl, pracoval jsem externě pro SÚKL asi před 20 lety. Dokumentace to jsou tisíce a desetitisíce stránek, které by někdo musel přečíst, a to aby to někdo udělal rychle, to neexistuje. Prostě to je práce na, na několik týdnů a měsíců.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Takže panu prezidentovi odpovíte, že takový posudek nevydáte, protože jednak nejste kompetentní rozhodovat. Na to jsou nějaké /souzvuk zvuků/ a je to /souzvuk zvuků/.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Velmi, velmi náročné, dlouze a slyšel jsem pana prof. Prymulu, myslím, že v pořadu České televize, že řekl, že to není potřeba, že jo. Takže tam /souzvuk zvuků/, ale já říkám, radím se o tom s kolegy, odpověď odejde do konce týdne panu prezidentovi. To znamená zítra nebo pozítří, ale chci říci, že Univerzita Karlova nikdy nemůže a nebude rozhodovat o tom, může posoudit odbornost té záležitosti, ale k tomu by musela získat jaksi obrovské kvantum informací ad1. Nevíme, jestli to nebude zbytečné, jak říkal pan prof. Prymula. A to co tam bylo, jak je v té žádosti, aby to bylo rychle, tak prostě jsou to týdny a měsíce, protože ta dokumentace je velká /souzvuk zvuků/. Jinak, abych řekl, vyšla velmi, velmi v jednom z nejprestižnějších odborných lékařských časopisů v časopise Lancet publikace, která říká, že ta vakcína splňuje ty odborné požadavky, které, které jsou. Takže to psali jiní kolegové, prošlo to recenzním řízením ve velmi prestižním časopise.

Daniel TAKÁČ, moderátor

A vám vadí, že prezident takto univerzitu vtahuje do té záležitosti?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Tak na nás se může obrátit celá řada lidí a dostávám různé žádosti, tak a taky na ně, na ně odpovídám vedle toho, k čemu jsme a nejsme kompetentní.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Já jsem slíbil to vysokoškolské vzdělávání, jak se s ním, co ten rok vysokoškolákům vzal? Budeme mít horší lékaře, horší techniky, horší umělce, horší kohokoliv vlastně?

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

To se ukáže samozřejmě za určitou dobu. Je smutné to, že vlastně ty studenti a třeba prvního ročníku vlastně neviděli své spolužáky. Neviděli své učitele, nemohli s nimi mluvit. Řada z nich ztrácí určitou motivaci. Druhý fenomén, který je, ono jsou to 2 roky, ono je to rok a půl, protože v březnu, kdy začal letní semestr loňského roku. To vypuklo, pak v říjnu bylo takové, bych řekl dvoutýdenní osvícení a teďka nám začíná další semestr. Studenti nechodí do laboratoří, nemohou získat praktické dovednosti, které se potřebujete.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Proto tam je otázka, horší lékaři například.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Lékaři ty teďka tedy mohou absolvovat výuku samozřejmě v malých skupinách za určitých jaksi hygienických opatřeních. Takže tu část vědomostí získají. Bude to pak samozřejmě na té, na té praxe, ale na Přírodovědecké fakultě nebo na Chemicko-technologické fakultě ty studenti prostě nechodí do laboratoře a mají se něco naučit prakticky podobně jako na uměleckých školách. Takže jako ono po internetu můžete vyslechnout přednášku, můžete studovat obraz, ale rukama nic neuděláte nebo teoreticky můžete něco vidět. Ale ona je důležitá ta praxe, po které volají studenti a tu neuděláte. Tak já se dívím, proč třeba u té praktické výuky, kdy do té laboratoře normálně chodí 30 lidí, proč tam nemůže jít třeba 5 studentů, otestované antigením testem, s rouškou, s respirátorem, s učitelem a mohli by tam něco dělat nebo aspoň část té výuky, kterou bysme upravili, aby mohli absolvovat prezenčně. Když, když můžou jít do Hornbachu si koupit kytičky, tak proč by nemohli, nemohli jaksi chodit do laboratoře, zase za hygienických opatření a podobně.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Pane rektore děkuji za rozhovor v Interview ČT24, na shledanou.

Tomáš ZIMA, rektor Univerzity Karlovy

Já vám děkuju za milé pozvání a hezký večer vám i divákům.

Daniel TAKÁČ, moderátor

Rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima, host dnešního Interview. Za chvíli Události, nenechte si je ujít, pěkný večer a na shledanou.

Z nedostatku času se mezi vědci a výzkumníky stal již ustálený bonmot. Nová publikace se tématem času v akademickém prostředí zabývá z analytického hlediska a ukazuje, jak úzce je současné akademické prostředí spojeno s transformací ekonomiky, ve které mají **věda** a vědění sehrávat centrální roli.

Nedostatek času však netrápí jenom vědce. „Zrychlující se“ a „zrychlený“ jsou přívlastky, které často používáme k popisu současného světa. Pokud se člověk zeptá náhodného vědce nebo badatelky, jak se jim daří, často se dozví odpověď jako „mám hodně práce“, „nestíhám“, či „je toho hodně“. Nemít k dispozici dostatek času pro všechny pracovní, společenské nebo osobní závazky je jev, který je dnes téměř symptomatický pro moderního, městského člověka. „Každá generace o svém světě přemýšlí jako o bezprecedentně rychlém,“ píše Filip Vostal z Filosofického ústav AV ČR, hlavní editor nové publikace *Inquiring into Academic Timescapes*, v první kapitole.

„Editovaná kniha vznikla v rámci iniciativy Accelerated Academy, kterou jsme založili s kolegou Markem Carriganem z **University of Cambridge** v roce 2014. Sestává se v podstatě z nepravidelných setkávání, workshopů a konferencí. První konference proběhla v Praze, další ročníky například v Leidenu, Warwicku, Cambridge,“ vysvětluje pozadí vzniku nové knihy Vostal. „Právě na čtvrté konferenci se objevila idea, že dáme dohromady knihu. Nejde přitom o standardní sborník z konference, ale spíše formu dialogu či jeho části, který v rámci iniciativy rozvíjíme,“ dodává. Filip Vostal se právě otázce sociologického zkoumání času věnuje dlouhodobě. V roce 2016 získal za své badatelské aktivity Prémii Otto Wichterleho, kterou uděluje Akademie věd ČR.

Tématem nové knihy, která vyšla v únoru 2021 v nakladatelství Emerald Publishing, je právě analýza času v akademickém prostředí – nejen toho, jak výzkumníci prožívají čas, ale také toho, jak jejich životy formuje specifický způsob organizace času, který je typický pro akademické prostředí. To přitom má zásadní implikace pro život vědců – kultura přepracování vede k dramatickému rozšíření syndromu vyhoření mezi vědci, zhoršenému zdraví a má samozřejmě dopady na osobní a pracovní vztahy. Přestože všechny tyto následky, jak poznamenává kniha, ovlivňují i další faktory, pocit „nedostatku času“ je pomyslným leitmotivem řady takových problémů.

Přestože je nedostatek času symptomatický nejen pro **vědu** a **výzkum**, akademické prostředí se vyznačuje některými unikátními charakteristikami. Žádná společenská instituce se po generace nevyznačovala takovou odolností vůči vnějším ekonomickým silám. To se nyní, se stoupajícím tlakem na důležitou roli **vědy** a vědění v takzvané znalostní ekonomice, mění. Nejde přitom jen o produkci společensky žádaných znalostí či objevů, ale také o „produkcí“ absolventů, které si žádá průmyslový sektor.

Kniha *Inquiring into Academic Timescapes* využívá perspektivu času jako analytický nástroj, který pomáhá ukázat na často málo nebo těžko viditelné fenomény současného akademického prostředí. Nabízí vzhled do konkrétních prostředí jednotlivých oborů i pracovišť, ale nabízí i řadu obecných, teoretických úvah. Ukazuje také na složité vztahy, které má současná akademie s širší ekonomicko-politickou realitou. Mezi přispěvatele patří současní přední sociální vědci v tomto oboru, jako například Barbara Adam, emeritní profesorka z Cardiff **University**, Sarah de Rijcke z Leiden **University**, která je také jednou z autorek Leidenského manifestu, nebo Ulrike Felt, děkanka **Fakulty sociálních věd Vídeňské univerzity**, odcházející prezidentka Evropské asociace pro studium **vědy** a technologií a přední světová badatelka v tomto oboru.

První část knihy nazvaná *Uneven Times*, obsahuje tři příspěvky, které analyzují rytmus fungování akademického prostředí. Přispěvatelé v této části ukazují na různých příkladech, že čas, temporalita a rytmus neběží v akademickém prostředí všude a pro všechny stejně – není tak docela možné mluvit o „rychlém“ a „pomalém“ **vědě**. Mnohem užitečnější je podle autorů mluvit o „nerovnoměrném“ čase. Druhá část, *Shortening Times*, zase analyzuje případy kultury zrychlování v akademickém prostředí. Rozebírá tlak na efektivitu nebo různá školení, která mají akademiky učit časovému managementu práce. Na to tematicky navazuje třetí část knihy s názvem *Career Times*. Ta na rozdíl od předchozích, spíše teoreticky laděných příspěvků ukazuje, jak mění se organizace času proměňuje práci vědců, výzkumníků a badatelů. Autoři zde pomocí empirických **výzkumů** ukazují, jak úzké spojení mezi výzkumnými institucemi a transformací ve znalostní ekonomiku vyústilo ve zrychlování času (nebo v jakýsi pocit, že čas běží čím dál rychleji) a změnilo povahu toho, co znamená být vědcem.

Poslední část knihy, *Making and Doing Times*, nabízí vzhled do toho, jakým způsobem si vědci a badatelé „vytvářejí“ víc času na specifické pracovní aktivity. Příspěvky zde například analyzují vliv termínů na práci při hodnocení ERC projektů, časový tlak na produkci vědeckých článků u juniorních výzkumníků nebo rozměr času při hodnocení vědeckých životopisů při **přijímacím řízení**.

Jedním ze zajímavých momentů knihy je i to, že se z části jedná o polemiku s hnutími za „pomalou“ **vědu**, která žádá celkové zpomalení vědecké práce a produkce vědeckých výsledků. Podle některých autorů jednotlivých příspěvků tato hnutí často ignorují způsob, jakým je **věda** komplexně provázána s celou společností. Proponenti „pomalé **vědy**“ tak v důsledku vyčleňují akademické prostředí z reality současného světa – a to podle autorů knihy není možné. Kniha usiluje právě o to, aby akademici o svém prostředí přemýšleli jako o živoucí součásti širší společenské dynamiky. A s tím, jak se proměňuje současná společnost, se nevyhnutelně proměňuje i podoba **vědy**, vědecké práce i výzkumných institucí. „Hlavním cílem naší knihy bylo ukázat čtenářům, že uvažování nad něčím tak abstraktním i konkrétním, jako je čas v akademickém prostředí, nám otevírá otázky, nad kterými bychom se my, jako vědci, kteří v takovém prostředí žijeme, možná ani jinak nezamýšleli,“ vysvětluje Filip Vostal hlavní smysl publikovaných textů. „Sociálně vědní zkoumání času tak přináší řadu nových poznatků a perspektiv, která nám pomohou lépe rozumět dynamice vědeckého prostředí a jeho propojení s širšími socio-ekonomickými jevy a procesy“ shrnuje Vostal.

Autor: [Vědavýzkum.cz](#) (JT)

Premiér těžil ze zkrocení viru

TISK, Datum: 25.03.2021, Zdroj: Lidové noviny, Strana: 6, Autor: VÍT ŠTĚPÁNEK, Vydáno: 31 814, Prodáno: 25 066, Čtenost: 180 008, Rubrika: Svět

Izraelské volby byly v první řadě o domácí politice včetně setrvání premiéra Netanjaha.

Je klidně možné, že se politici opět nedohodnou a lidé v Izraeli brzy půjdou k dalším předčasným volbám, říká Tomáš Pojar, bývalý český velvyslanec v Tel Avivu.

* LN Úterní parlamentní volby v Izraeli byly již čtvrtým předčasným hlasováním za necelé dva roky. Lišily se nějak výrazněji od těch předchozích?

Neřekl bych, snad až na o něco menší účast. Jejich hlavním tématem opět bylo, zda Benjamin Netanjahu bude i nadále pokračovat na postu premiéra. Řešila se samozřejmě i cesta ven z pandemie a očkování. Naopak mezi hlavní témata opět nepatřilo soužití s Palestinci či terorismus.

* LN Zmínil jste očkování proti koronaviru, v jehož rychlosti je Izrael nejspěšnější zemí světa. Netanjahu se to v předvolební kampani opakovaně pokoušel prodávat jako svůj úspěch, podařilo se mu to?

Určitě mu to pomohlo. Nebýt úspěšného zvládnutí pandemie by však nemohl na sestavování vlády ani pomýšlet.

* LN Nicméně když se podívám na stále ještě předběžné výsledky (rozhovor vznikl ve středu odpoledne), zase to na žádnou jasnou většinu nevypadá. Je ale vůbec představitelné, že by Izraelci šli k volbám za pár měsíců znovu?

Možné to je. Když se volilo počtvrté krátce za sebou, proč ne popáté? Všechno záleží na tom, zda se někomu podaří sestavit vládu, a to teď nevíme. S jakýmikoli predikcemi bych ale teď byl opatrný. Na první pohled to sice vypadá jako 60 : 60 (izraelský parlament (Kneset) má 120 poslanců – pozn. red.), ale vyloučit přeskupování aliancí nelze. Strany ještě neodkryly všechny své karty, jednoduché to každopádně nebude.

* LN Zvenku to vypadá, že premiér velmi líbí na svém postu. Hraje v tomto snažení podle vás fakt, že je obviněn ze závažných trestných činů a z premiérské pozice by se mu obvinění přece jen lépe čelilo?

Pravděpodobně ano, ale nemyslím si, že to je jediný Netanjahuův motiv. On je stále vitální (premiérovi je 71 let – pozn. red.), je to zkušený politický harcovník, má elán a stále silnou vůli k moci. I to jej pohání, bez ohledu na probíhající vyšetřování a soudy.

* LN V předvolební kampani premiér často zdůrazňoval své zásluhy na loňské normalizaci vztahů s některými arabskými státy s tím, že další dohody se chystají. Pomohlo Netanjahuovi a jeho straně Likud toto zahraniční téma?

Většina Izraelců dohody se Spojenými arabskými emiráty a dalšími zeměmi vítá. Nicméně nevolí podle toho. Jak jsem řekl, hlavní byla domácí témata, pandemie, ekonomika a Netanjahu sám.

* LN Do případné další vlády pod svým vedením Netanjahu evidentně počítá s trojicí menších náboženských stran. Aby s ním šly, musel by ortodoxním Židům něco slíbit nebo v něčem vyhovět. Co konkrétně?

Nic nového jim premiér ani slíbit nemusí, náboženským partajím by stačilo, kdyby Likud pokračoval ve své dosavadní politice. Ale nesázet bych na to, že zejména ty dvě ultraortodoxní strany (Šas a Jednotný judaismus Tóry – pozn. red.) za každou cenu podpoří jen Netanjaha. Jím jde v první řadě o to, být v jakékoli vládě a tím si zajistit vliv.

* LN Těmi tématy myslíte třeba výjimky z vojenské služby či neakceptovatelnost civilních sňatků?

Ano. A oni půjdou do vlády s takovými partnery, kteří jim zajistí, že budou mít v těchto otázkách faktické právo veta. Preferuji momentálně Netanjaha, ale pokud uvidí, že se rodí vláda jiná, budou se snažit být její součástí a neztratit vliv. Klidně to může být i nějaká středolevá vláda, ne jen napravo.

* LN A co arabské strany? Premiér jim tentokrát v kampani nastavil o něco vlídnější tvář, jako by je nepřímo lákal k povolební spolupráci...

Netanjahu vůči izraelským Arabům skutečně změnil taktiku. Za prvé se snažil, aby k volbám dorazilo co nejméně Arabů, a to se mu zřejmě podařilo – i když důvod podle všeho hrála i horší pandemická situace a fakt, že aliance Sjedenocená kandidátka, která v minulých volbách izraelské Araby reprezentovala, se rozpadla na dvě samostatné kandidující skupiny. A za druhé se snažil zvýšit svůj koaliční potenciál. Nelze vyloučit, že islamistická strana Ra'am by se mohla stát součástí budoucí koalice, včetně koalice „netanjahuovské“. Oni sami zájem o účast ve vládě neskrývají, což nebývá u arabských stran běžné. A jakýkoli budoucí premiér je možná bude potřebovat.

Tomáš Pojar (47) * Rodák z **Prahy** vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd UK** a protiteroristická studia na IDC v Izraeli * V letech 1995 až 2005 působil v organizaci Člověk v tísni, po většinu doby na postu ředitele * V letech 2005 až 2014 byl prvním náměstkem na ministerstvu zahraničí a velvyslancem v Izraeli * Od roku 2014 je prorektorem vysoké školy CEVRO Institut

Řešila se i cesta ven z pandemie a očkování. Naopak mezi hlavní témata opět nepatřilo soužití s Palestinci či terorismus.

Foto autor: FOTO ČTK/AP

Foto popis: Benjamin Netanjahu bude mít skládání nové vlády těžké

Pražský magistrát začal v souvislosti s úpravami Smetanova nábřeží připravovat nový dopravní režim. Výrazně omezí automobilovou dopravu na obou březích Vltavy – na pravém po nábřeží do Křižovnické ulice a na levém na Malostranském náměstí a v Karmelitské ulici, a to v obou směrech. Řidiči odjinud tudy budou mít zakázaný průjezd.

Omezení by mělo platit pouze pro „nemístní“ řidiče, kteří Smetanovo nábřeží, Křižovnickou, Malostranské náměstí a Karmelitskou používají k přesunu do jiných částí města. Vedení Prahy chce kontrolovat jednotlivá vozidla pomocí monitoringu registračních značek.

„Pomocí systému, jenž by sledoval provoz a který by byl umístěn na Malostranském a Křižovnickém náměstí, by se detekovaly značky aut. Podle nich by se zjistilo, zda tam auto má povolení projíždět, nebo ne,“ říká náměstek pro dopravu Adam Scheinherr (Praha sobě).

Těm, kteří oblastí projedou bez oprávnění, by hrozila pokuta.

Obyvatelé Prahy 1, 2 a 5 budou moci stále projíždět skrz Malou Stranu a Staré Město podle potřeby. Vjezd, ale nikoli průjezd, bude umožněn i ostatním, jen se budou muset vrátit stejným směrem, jakým přijeli.

Opatření by tak zasáhlo převážně ty, kteří skrz centrum projíždějí třeba z Karlína na Smíchov. Radní také zvažují povolit průjezd těm, kdo si v oblasti zaplatí krátkodobé stání na fialových a oranžových zónách.

Vedení města si od omezení dopravy slibuje především zrychlení osmi tramvajových linek, které tudy projíždějí, a lepší využití veřejného prostranství podél řeky a v historickém centru. Nový režim by také měl snížit hluk, emise a zvýšit bezpečnost pro chodce.

Magistrát s Prahou 1 začal pracovat na omezení dopravy v centru

„Smetanovo nábřeží a Malá Strana patří mezi nejkrásnější a nejvzácnější místa v Evropě. I když politici o jejich ochraně mluví už desítky let, stále jsou tranzitním místem pro automobilovou dopravu. V centru mají mít Pražané možnost žít a dýchat čistý vzduch a používat ty druhy dopravy, které bez emisí přepraví nejvíce lidí. To jsou především tramvaje,“ vysvětluje Scheinherr. Na projektu se bude podílet i Praha 1, která v minulosti omezení dopravy na Smetanově nábřeží kritizovala, nicméně současnou koncepci podporuje. O přesné podobě dopravního omezení je ale podle starosty Prahy 1 Petra Hejmy nutné ještě jednat.

„Je potřeba vnímat, jak přesně se omezí tranzitní doprava a které skupiny obyvatel budou mít možnost jet bez poplatků na toto území,“ zdůrazňuje Hejma (STAN).

Doprava jako kapalina

Návrh na omezení dopravy v centru při současném stavu pražské infrastruktury vnímá skepticky odborník z Fakulty dopravní Českého vysokého učení technického v Praze Zdeněk Lokaj.

„Dlouhodobě říkám, že není možné řešit pouze jednu část, to znamená třeba Smetanovo nábřeží, ale je nutné řešit oblast Prahy 1, 2, 5 a Prahy 8. Doprava se chová jako kapalina, a když ji někde ucpete, tak se vám projeví někde jinde. Alfou a omegou toho všeho je, že Praha přijímá restriktce a chce nějakým způsobem regulovat provoz v centru, což je pochopitelné, ale bohužel mnoha řidičům nedává alternativu,“ říká Lokaj.

„Problém je v tom, že není dostavěná základní infrastruktura, to znamená městský okruh, pokračování tunelového komplexu Blanka směrem na Balabenku a do Štěrbohol,“ zdůrazňuje.

Praha ukázala vizi Smetanova nábřeží: dřevěné plochy a jednotné zahrádky

Nový dopravní režim by podle Scheinherra mohl začít fungovat už na podzim, kdy se začne stavět nová tramvajová zastávka Karlovy lázně ve směru k Palachovu náměstí. Její stavba je jednou z prvních plánovaných úprav Smetanova nábřeží.

Přestavba čeká i stávající zastávku Karlovy lázně v opačném směru, která umožní bezbariérový nástup.

O kousek dál proti proudu Vltavy dojde ke zrušení zastávky Národní divadlo u Fakulty sociálních věd **Univerzity Karlovy** a k jejímu přesunu na Masarykovo nábřeží k Žofinu. Úpravy počítají také s novou zelení a lepšími podmínkami pro chodce a cyklisty.

„Diskuse o podobě a funkci Smetanova nábřeží běží více než deset let. Chystaná opatření proto vnímám jako správný krok. Celkové řešení je velmi dobře promyšlené. Věřím, že tato úprava nás opět posune k západním velkoměstům, která si často bereme za příklad,“ dodává k projektu ředitel Institutu plánování a rozvoje Ondřej Boháč.

Zlý Němec v březnu

TISK, Datum: 25.03.2021, Zdroj: Madýsvět, Strana: 40, Autor: Michal Stehlík a Martin Groman, Rubrika: Přepište dějiny

Občané nejsou informováni o výročí 15. března 1939. Masmédia to tají. Přitom by to měl být významný den. Černý den, kdy nás okupovali Němci. Ne nacisté nebo fašisté, protože přece není žádné Nacisticko nebo Fašisticko, ale je tu Německo. A to vládne Evropské unii a chce zase vládnout i nám. Aspoň tak to 15. března v minulých letech tvrdily hlasy na sociálních sítích a na antisystémových serverech.

Ani letos toto zplošťování dějin ve veřejném prostoru nechybělo a vedle Josefa Skály nebo poslance SPD Jiřího Kobzy zazněla také obava Jaroslava Foldy, „kdo řekne našim dětem, co se stalo 15. března 1939,“ když přece ČT o tom mlčí. KSČM vydala leták tvrdící, že 15. březen byl „dnem zrady“, což je ale spíše pojem spojovaný s Mnichovem 1938 nebo srpnem 1968, a to by zrovna v ulici Politických vězňů mohli tušit. Europoslanec Jan Zahradil pak volal na Facebooku po tom, abychom si březnovou okupaci připomínali neméně „intenzivně“ než tu srpnovou.

Ukázal tak na jeden z hlavních motivů, který stojí za voláním po jednoznačném odsudku okupace 1939. Nemáme zapomenout, že tu byl nejen zlý Rus, ale také zlý Němec. Takové falešné vyvažování ale dějiny neznají. Rozměňovat takto vinu jedněch nebo druhých – když jsou na zlo dva, nese přece každý půlku –, to je mimo historickou realitu. Je to také umělé vytváření dvou táborů, protiruského a protiněmeckého, mezi námi dnešními. Nic to neříká o roce 1939 nebo 1968, ale jen o nás dnešních. V této souvislosti musíme vidět, že i tehdy jsme zásadní roli hráli také my, jsou to naše výročí.

Pokud si dnes můžeme něco připomínat a nad něčím přemýšlet, je to naše tehdejší role. A tu by hned bylo po prostých soudech. Museli bychom se ptát po efektu protektorátu na českou společnost, na depresi z Mnichova, která otevřela dveře našemu vlastnímu a do té doby na uzdě drženému antisemitismu a anticiganismu, udávání, kolaboraci, šmelinářství atd. Stále jako bychom na protektorátní dějiny hleděli očima Edvarda Beneše. Jenže také on se po návratu divil, jak moc se proměnil „jeho národ“.

Jak strach, stanné právo, Lidice, Ležáky, stejně jako víra, že nás od represe uchrání klid na práci a „totální jednota“ společnosti, proměnily velkou část občanů státu. Změnila je ale i radost z osvobození provázená násilným vyrovnáváním se s okupanty i kolaboranty.

Když vloni žádali poslanci SPD, aby byl 15. březen zařazen mezi významné dny České republiky jako „Den památky obětí okupace českých zemí nacistickým Německem“, zamítla to vláda s tím, že připomínek druhé světové války a protektorátu máme dost – jeden státní svátek a pět významných dní. Když to o měsíc později poslanci Leo Luzar (KSČM), Jiří Míhola (KDU-ČSL) a Helena Válková (ANO) zkusili znovu, tentokrát se „Dnem zrady, zániku státnosti Československa“, odmítla to vláda s výhradou, že návrh je historický nesmysl.

Den křičící z kalendáře „Pozor, zlý Němec“ zatím tedy nemáme. Pokud bychom jej někdy měli, bylo by dobře, kdyby to byl den, kdy si budeme připomínat, jak málo i nám stačí, abychom popustili uzdu tomu horšímu v nás. Abychom se proměnili během krátké doby k nepoznání. Ale k tomu stačí číst.

Prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph. D. a PhDr. Martin Groman, Ph. D. Prof. Stehlík je historikem českých dějin, náměstkem generálního ředitele Národního muzea a emeritním děkanem Filozofické fakulty UK v Praze, kde rovněž působí. Dr. Groman je historikem médií a předsedou Společnosti Ferdinanda Peroutky, přednáší na Fakultě sociálních věd UK. Společně připravují podcast Přepište dějiny, na který navazuje i stejnojmenná rubrika v Mladém světě.

Foto autor: Foto: Archiv autorů

Foto popis: Příjezd Konstantina von Neuratha, prvního protektora, do Prahy, 1939

Foto popis: Prezident Hácha a protektorátní vláda na pohřbu Reinharda Heydricha, 1942

Foto popis: Další témata najdete v podcastu Michala Stehlíka a Martina Gromana Přepište dějiny. www.prepistedejiny.cz

Foto popis: Likvidace obce Lidice, 1942

Bývalý velvyslanec: Netanjahu těžil ze zcročení viru. V budoucí koalici nelze vyloučit islamistickou stranu [URL](#)

Automatický překlad

WEB, Datum: 25.03.2021, Zdroj: lidovky.cz, Autor: Vít Štěpánek, Lidové noviny, RU / den: 244 802, Rubrika: Svět

Izraelské volby byly v první řadě o domácí politice včetně setrvání premiéra Benjamin Netanjahua. Je klidně možné, že se politici opět nedohodnou a lidé v Izraeli brzy půjdou k dalším předčasným volbám, říká Tomáš Pojar, bývalý český velvyslanec v Tel Avivu.

Volby v Izraeli: Netanjahu se svými spojenci nezískal jasnou převahu, do vlády pozval i soupeře

Lidovky.cz: Úterní parlamentní volby v Izraeli byly již čtvrtým předčasným hlasováním za necelé dva roky. Lišily se nějak výrazněji od těch předchozích?

Neřekl bych, snad až na o něco menší účast. Jejich hlavním tématem opět bylo, zda Benjamin Netanjahu bude i nadále pokračovat na postu premiéra. Řešila se samozřejmě i cesta ven z pandemie a očkování. Naopak mezi hlavní témata opět nepatřilo soužití s Palestinci či terorismus.

Lidovky.cz: Zmínil jste očkování proti koronaviru, v jehož rychlosti je Izrael nejuspěšnější zemí světa. Netanjahu se to v předvolební kampani opakovaně pokoušel prodávat jako svůj úspěch, podařilo se mu to?

Určitě mu to pomohlo. Nebýt úspěšného zvládnutí pandemie by však nemohl na sestavování vlády ani pomýšlet.

Tomáš Pojar (47)

! Rodák z **Prahy** vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd UK** a protiteroristická studia na IDC v Izraeli

! V letech 1995 až 2005 působil v organizaci Člověk v tísni, po většinu doby na postu ředitele

! V letech 2005 až 2014 byl prvním náměstkem na ministerstvu zahraničí a velvyslancem v Izraeli

! Od roku 2014 je prorektorem vysoké školy CEVRO Institut

Lidovky.cz:Nicméně když se podívám na stále ještě předběžné výsledky (rozhovor vznikl ve středu odpoledne), zase to na žádnou jasnou většinu nevypadá. Je ale vůbec představitelné, že by Izraelci šli k volbám za pár měsíců znovu?

Možné to je. Když se volilo počtvrté krátce za sebou, proč ne popáté? Všechno záleží na tom, zda se někomu podaří sestavit vládu, a to teď nevíme. S jakýmkoli predikcemi bych ale teď byl opatrný. Na první pohled to sice vypadá jako 60 : 60 (izraelský parlament (Kneset) má 120 poslanců – pozn. red.), ale vyloučit přeskupování aliancí nelze. Strany ještě neodkryly všechny své karty, jednoduché to každopádně nebude.

Lidovky.cz:Zvenku to vypadá, že premiér velmi lpí na svém postu. Hraje v tomto snažení podle vás fakt, že je obviněn ze závažných trestných činů a z premiérské pozice by se mu obvinění přece jen lépe čelilo?

Pravděpodobně ano, ale nemyslím si, že to je jediný Netanjahuův motiv. On je stále vitální (premiérovi je 71 let – pozn. red.), je to zkušený politický harcovník, má elán a stále silnou vůli k moci. I to jej pohání, bez ohledu na probíhající vyšetřování a soudy.

Lidovky.cz:V předvolební kampani premiér často zdůrazňoval své zásluhy na loňské normalizaci vztahů s některými arabskými státy s tím, že další dohody se chystají. Pomohlo Netanjahuovi a jeho straně Likud toto zahraniční téma?

Většina Izraelců dohody se Spojenými arabskými emiráty a dalšími zeměmi vítá. Nicméně nevolí podle toho. Jak jsem řekl, hlavní byla domácí témata, pandemie, ekonomika a Netanjahu sám.

Netanjahu se pokusí o šestý mandát. Čtvery předčasné volby během ani ne dvou let jsou světový unikát

Lidovky.cz:Do případné další vlády pod svým vedením Netanjahu evidentně počítá s trojicí menších náboženských stran. Aby s ním šly, musel by ortodoxním židům něco slíbit nebo v něčem vyhovět. Co konkrétně?

Nic nového jim premiér ani slíbovat nemusí, náboženským partajím by stačilo, kdyby Likud pokračoval ve své dosavadní politice. Ale nesázal bych na to, že zejména ty dvě ultraortodoxní strany (Šas a Jednotný judaismus Tóry – pozn. red.) za každou cenu podpoří jen Netanjahu. Jim jde v první řadě o to, být v jakékoli vládě a tím si zajistit vliv.

Lidovky.cz:Těmi tématy myslíte třeba výjimky z vojenské služby či neakceptovatelnost civilních sňatků?

Ano. A oni půjdou do vlády s takovými partnery, kteří jim zajistí, že budou mít v těchto otázkách faktické právo veta. Preferují momentálně Netanjahu, ale pokud uvidí, že se rodí vláda jiná, budou se snažit být její součástí a neztratit vliv. Klidně to může být i nějaká středolevá vláda, ne jen napravo.

Lidovky.cz:A co arabské strany? Premiér jim tentokrát v kampani nastavil o něco vlídnější tvář, jako by je nepřímo lákal k povolební spolupráci...

Netanjahu vůči izraelským Arabům skutečně změnil taktiku. Za prvé se snažil, aby k volbám dorazilo co nejméně Arabů, a to se mu zřejmě podařilo – i když důvod podle všeho hrála i horší pandemická situace a fakt, že aliance Sjedená kandidátka, která v minulých volbách izraelské Araby reprezentovala, se rozpadla na dvě samostatné kandidující skupiny. A za druhé se snažil zvýšit svůj koaliční potenciál. Nelze vyloučit, že islamistická strana Ra'am by se mohla stát součástí budoucí koalice, včetně koalice „netanjahuovské“. Oni sami zájem o účast ve vládě neskrývají, což nebývá u arabských stran běžné. A jakýkoli budoucí premiér je možná bude potřebovat.

Foto:

Český velvyslanec v Izraeli Tomáš Pojar.

MAFRA - Hynek Glos

Ekonomie, digitalizace, technologie – jak se v tom vyznat a nezbláznit se [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 26.03.2021, Zdroj: klubknihomolu.cz, RU / den: 5 000

Vyznat se v dnešním světě není občas úplně jednoduché. Veškeré události kolem nás se dějí zrychleně, a tak se není co divit, že se občas ve všem začneme trochu ztrácet. Pojdme se tedy na chvíli zastavit a podívat se na knihy, které nám pomohou se v aktuálním světě lépe vyznat.

Připadáte si při komunikaci s bankéři nebo finančními poradci ztraceni? Chtěli byste se zorientovat v termínech a pojmech z finančního odvětví? Pak koukněte na knížku Veroniky Kalátové Finanční zralost – klíč k finanční spokojenosti. Kromě výše zmíněného poradí také s tím, jak formovat a rozvíjet finanční gramotnost dětí nebo na co myslet před popisem smlouvy.

Finanční zralost – klíč k finanční spokojenosti

Jak se připravit na jednání s poradci?

Autorka: Veronika Kalátová

Počet stran: 256

Vazba: brožovaná

Formát: 145×207 mm

ISBN: 978-80-7428-370-3

Doporučená cena: 369 Kč

Knihu Finanční zralost – klíč k finanční spokojenosti vydalo nakladatelství Plot.

Tato kniha vám bude průvodcem džunglí finančního světa, dá vám nahlédnout pod pokličku finančních produktů a připraví vás na jednání s finančními poradci a bankéři. S lehkostí objevíte principy finančních produktů a jak se při jejich výběru vyvarovat nejčastějších chyb. Naučíte se rozumět nabídkám a budete vědět, jak a na co se ptát, abyste měli ucelené informace. Rodičům nabídne metody, jak rozvíjet finanční gramotnost a zodpovědnost jejich dětí. Dozvíte se, jak pracovat s pěti základními otázkami, na které byste měli mít vždy odpověď před podpisem smlouvy: „Co z toho budu mít? Co mě to bude stát? Kdy to budu mít? Jak je to jisté? Jsou možné změny?“ Knihu doplňují přehledné grafy, tabulky, příklady, ilustrace, srovnání i příběhy z praxe.

Co se v knize dozvíte?

Jak najít poradce, se kterým si budete rozumět

Jak rozeznat poradce profesionála od tzv. šmejdů

Jak zbytečně nepřicházet o peníze

Jak minimalizovat poplatky a maximalizovat zisky

Jak pečovat o své peníze podle svých potřeb, možností a zkušeností

Kdy je půjčka problémem, kdy radostí a proč

Co je nejdůležitější vědět před podpisem úvěrové smlouvy

... a spoustu dalších věcí, které by měl znát každý, kdo chce se svými penězi zacházet odpovědně a smysluplně.

Ukázka z knihy

Žijeme ve světě plném „atraktivních“ nabídek finančních produktů, které ovlivňují naše rozhodování bez ohledu na reálnou potřebu či skutečnou znalost konkrétního finančního produktu a jeho rizika. Hlavním partnerem a průvodcem v oblasti finančního poradenství by nám měl být primárně finanční odborník, ať už v roli finančního poradce, zprostředkovatele, vázaného zprostředkovatele, obchodníka s cennými papíry, makléře nebo bankéře. Tito poradci prochází různými certifikacemi a školeními, mají ze zákona určité informační povinnosti. Jsou to lidé, kterým bychom měli mít možnost důvěřovat a neobávat se, že zneužijí svých znalostí, komunikačních dovedností a přesvědčovacích schopností pro vlastní, obvykle finanční prospěch. Prolistujte si celou ukázkou z knihy.

O autorce

Veronika Kalátová pracuje jako nezávislá lektorka, mentorka, konzultantka a specialista v oblasti finančního poradenství. Ve finančním sektoru má 25 let praxe, 15 let se pak věnuje i vzdělávání, na svém kontě má už více než 150 přednášek, workshopů a seminářů. Je přesvědčená, že pro finančního poradce by měla být přednější spokojenost klienta než zisk.

Zdroj informací: nakladatelství Plot

A ekonomie ještě jednou, tentokrát ale z filosofického úhlu pohledu. Známý ekonom Tomáš Sedláček vydal druhý díl trilogie Druhá derivace touhy. Podtitul má Na prahu digitální technologie a opět přináší nadčasové komentáře událostí, které se nás všech bezprostředně dotýkají. První díl Člověk duše-vnější byl nominován na cenu Magnesia Litera.

Druhá derivace touhy II.

Na prahu digitální technologie

Autor: Tomáš Sedláček

Počet stran: 336

Vazba: vázaná

Formát: 155×215 mm

ISBN: 978-80-88268-32-1

Doporučená cena: 348 Kč

Knihu Druhá derivace touhy II. vydalo nakladatelství 65. pole.

Druhý díl trilogie úvah ekonomů Tomáše Sedláčka nad tématy a událostmi posledních let. Kniha nadčasově komentuje události, které se během našich životů dotýkaly nás všech. Tomáš Sedláček je však nazírá veskrze jinak, čerstvě: politiku a ekonomii vnímá optikou filozofie, teologie a psychologie, rád hledá náš odraz ve filmech a příbězích, po původu dějů pátrá až v prastarých mýtech, zamýšlí se nad českou velikostí v malé Evropě či západní civilizací a jí prožívanou katarzí. Jeho obdivuhodně široký záběr a dech beroucí styl z něj udělaly světoběžníka, který je žádaným řečníkem po celé planetě napříč velmi rozsáhlou odbornou škálou. První díl trilogie byl nominován na cenu Magnesia Litera za publicistiku.

O autorovi

Tomáš Sedláček vystudoval teoretickou ekonomii na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Dnes zde vyučuje filosofii, ekonomii a dějiny ekonomických teorií. Za diplomovou práci o etice a ekonomii získal Hlávkovu cenu. Je stipendistou Yale **University** a přednáší pro mnohé české a zahraniční **univerzity**. V roce 2006 jej Yale Economic Review zařadil do pětice mladých perspektivních ekonomů (Young Guns: 5 Hot Minds in Economics). Ve věku 24 let se stal ekonomickým poradcem prezidenta Václava Havla, později také ministra financí. Byl zařazen do prestižního žebříčku mezi 100 nejvlivnějších myslitelů planety. Tomáš Sedláček je členem několika významných mezinárodních i českých organizací, například Světového ekonomického fóra, je předsedou dozorčí rady Vize 97 a programové rady nadace Forum 2000 a byl členem poradního týmu předsedy Evropské komise založené E. Barrosou a také dlouhodobým členem Národní ekonomické rady vlády (NERV). V současné době působí jako hlavní makroekonomický stratég ČSOB. Je vyhledávaným přednášejícím a diskutérem na světových **univerzitách**, konferencích a v nejrůznějších médiích. Jeho kniha Ekonomie dobra a zla byla přeložena do 21 jazyků

a dočkala se i úspěšného scénického zpracování.
Zdroj informací: nakladatelství 65. pole

Současná společnost je orientovaná na výkon a neustálý růst. Nad touto skutečností se zamýšlí kniha Dějiny arogance, která se snaží přijít na příčiny tohoto fenoménu. Autor Luigi Zoja si bere za příklad antické Řecko a na jeho příkladu se nám snaží ukázat, že hranice mohou mít občas svůj velký význam.

Dějiny arogance

Psychologické aspekty neomezeného růstu

Autor: Luigi Zoja

Přeložila: Helena Lergetporer

Počet stran: 288

Vazba: brožovaná

Formát: 135×215 mm

ISBN: 978-80-7260-476-0

Doporučená cena: 347 Kč

Knihu Dějiny arogance vydalo nakladatelství Prostor.

Nelítostné drancování naší planety a jejich zdrojů ve jménu bezmezného růstu má stále znepokojivější důsledky. Mluví se však pouze o jejich technických aspektech. O těch psychologických se mlčí. Proč jsme ztratili schopnost omezit své potřeby? Přitom řada faktorů ukazuje, že hojnost zhoršuje kvalitu našich životů, o čemž svědčí procento sebevražd, duševních poruch, zločinností a mnoha nemocí pramenících z blahobytu. Luigi Zoja ve své knize varuje, že vztah lidské psychiky k touze je chorobný. Proto musíme pochopit iracionální impuls, který je toho příčinou.

Máme-li diskutovat o mezích ekonomického rozvoje, musíme si položit otázku, proč požadujeme nekonečný růst. V tu chvíli si uvědomíme, že jde o poměrně nedávnou a historicky podmíněnou tendenci. Ještě téměř včera jsme žili v agrární společnosti, která se řídila střídáním ročních období a obživu jí poskytovaly sezónní plody. Dějiny Západu jsou dějinami překonávání tohoto způsobu života a jeho nahrazení expanzí, jež nezná hranice; metastázou výroby, která je jen důsledkem metastázy potřeb.

Chceme-li porozumět historii, musíme k ní – stejně jako k ekonomii – přistupovat psychologicky. Původ tohoto vývoje totiž tkví v nevědomé konverzi našich předků. Pro antické Řeky, kteří utvářeli základ západního myšlení, spočívala morálka v dodržování mezí. Žili ve strachu ze skrytého bažení lidstva po nekonečnu, které označovali za aroganci a považovali je za smrtelný hřích.

Bohové chtěli štěstí jen sami pro sebe, byli závistiví, trestali toho, kdo měl či chtěl příliš. Tíž Řekové však díky svým úspěchům zpyšněli, stali se průkopníky ambicí a smetli tabu mezí: začali se stavět na místo bohů. Luigi Zoja chce ve své knize připomenout a zpřítomnit příběh, ukrývající se v mýtech starých Řeků, se kterým bychom se ztotožnili a díky němuž bychom znovu uvěřili v prospěšnost hranic.

Ukázka z knihy

Třebaže poslední vítězství Evropy nebyla pouze vojenského rázu, podařilo se jí dobýt svět. Euro-americká kultura je první globální kulturou v dějinách. Svým triumfem se však nijak nepyšní. Nedává najevo žádné emoce. Zdá se, jako by byla bez duše stejně jako technologie, kterou si osedlala.

Vítězství Západu – technologické civilizace doprovázené tržním hospodářstvím, zastupitelskou demokracií a morálním konzumismem – se nedostalo žádných impozantních oslav.

O autorovi

Luigi Zoja (1943) je renomovaný psychoanalytik, který působil v minulosti v New Yorku a v Institutu C. G. Junga v Curychu, byl prezidentem International Association of Analytical Psychology a vyučoval na několika univerzitách v Itálii i v zahraničí. V současné době provozuje vlastní praxi v Miláně. Napsal mj. práce Nascere non basta (Zrození nestačí, 1985), Coltivare l'anima (Rozvoj duše, 1999) a Al di là delle intenzioni. Etica e analisi (Úmysly. Etika a analýza, 2011). Za knihu Soumrak otců (PROSTOR, 2005) obdržel italskou literární cenu Premio Palmi a americkou vědeckou cenu Gradiva Award. Mnohá z jeho děl byla přeložena do celkem čtrnácti jazyků. K jeho stěžejním tématům patří závislosti, absence otce, násilí, nenávist a paranoia v politice.

Zdroj informací: www.kosmas.cz

V dnešní době jsme zaplaveni neuvěřitelným množstvím informací a občas se tím můžeme cítit přehlceni nebo dokonce vyčerpaní. Pokud se tak taky občas cítíte, sáhněte po knize Informační detox, která vám poradí, jak si od množství zpráv odpočinout a udržovat se v „informační pohodě“ – což je zvlášť v dnešní době velice důležité.

Informační detox

Jak si zjednodušit život v digitální době

Autorka: Michaela Dombrovská, Zuzana Šidlichovská

Počet stran: 192

Vazba: brožovaná

Formát: 144×207 mm

ISBN: 978-80-271-2920-1

Doporučená cena: 269 Kč

Knihu Informační detox vydalo nakladatelství Grada.

S pomocí této knihy si dokážete poradit se záplavou informací, které se na nás v současné digitální době bez ustání valí.

Užitečná doporučení, zajímavé tipy a sdílené zkušenosti vás provedou nejen oblastí informačního detoxu, ale také informačním minimalismem, tedy udržitelnějším systémem práce s informacemi, a informačním wellness, který přináší inspiraci pro relaxaci a restart. Tyto tři oblasti společně tvoří informační pohodu, ve které se budete cítit dobře bez zbytečného úsilí. Získáte dostatek prostoru k práci, tvoření i radosti.

Knihy volně navazuje na knížky „Pravidla pozitivního sobectví“ a „Pořádek nejen v hlavě“. Ocení ji každý, kdo se chce vypořádat s informačním přetížením nebo mu rovnou předcházet.

Ukázka z knihy

Revolucí jsme jako lidstvo v historii zažili nepočítaně. Těch, které změnily, jak lidé uvažují, ale nebylo zase tolik. Poprvé k tomu došlo v neolitu, když se lidé začali věnovat zemědělství více než lovu. Podruhé někdy mezi sedmnáctým a devatenáctým stoletím, když namísto zemědělství začal dominovat průmysl a zásadně se proměnila výroba, těžba, doprava a další hospodářské sektory. Třetí velkou změnu přinesl rozvoj informačních a komunikačních technologií ve 20. století, kdy se proměnila komunikace a to, jak jsou informace dostupné.

Přečtěte si celou ukázkou z knihy.

O autorkách

Michaela Dombrovská (1976) pochází ze Slezska. Přednáší na **vysoké škole**, sepisuje vědecká pojednání a tvoří strategické dokumenty zejména v oblasti informační gramotnosti a vzdělávacích politik. V oboru informační **věda** obhájila doktorský titul a vystudovala také ekonomii a veřejnou politiku. Ve volném čase s potěšením tvoří popularizační i lifestyleové glosy, články a knihy. Je rovněž (spíše píšící) lektorkou jógy. Je autorkou knih Pravidla pozitivního sobectví (Grada, 2014), Pořádek nejen v hlavě (Grada, 2016), Jógový zápisník (Grada, 2018) a spoluautorkou knih Kreativní diář (Grada, 2015) a Informační detox (Grada, 2021). Věří, že sny se plní a každá velká cesta začíná prvním krokem. Nebo písmenem.

Zdroj informací: nakladatelství Grada

Zuzana Šidlichovská (1986) pochází z Prahy, ale vyrůstala v Podkrkonoší, kam se stále ráda vrací načerpat energii a získat nadhled. Dlouhodobě se zabývá informačním managementem a také zpracováním osobních údajů v podnikovém prostředí. Obhájila doktorský titul v oboru informační **věda** a vystudovala rovněž sociologii. V digitální době vnímá efektivní práci s informacemi jako jeden z klíčových zdrojů osobní pohody. Tu si v soukromí aktuálně užívá s partnerem a dvěma malými dětmi. Ve volném čase ráda běhá a relaxuje při různých sportech.

Zdroj informací: nakladatelství Grada

Zapojte se do našich aukcí, v nichž najdete tyto knihy a mnoho dalších za skvělé ceny.

Která z dnes představených knih vás nejvíce zaujala? Napište nám svůj názor v komentářích.

Doporučení: Facebook Twitter Email Share Související knihy

Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti

Jak se připravit na jednání s poradci?

Kalátová, Veronika

Plot, 2021

OBJEDNAT

Druhá derivace touhy II.

Na prahu digitální teologie

Sedláček, Tomáš

65. pole, 2020

OBJEDNAT

Dějiny arogance

Psychologické aspekty neomezeného růstu

Zoja, Luigi

Prostor, 2021

OBJEDNAT

Informační detox

Jak si zjednodušit život v digitální době

Dombrovská, Michaela – Šidlichovská, Zuzana

Grada, 2020

OBJEDNAT

Escobar chtěl bohatství i slávu. Jeho kult žije v Kolumbii dodnes a vymýtí ho je takřka nemožné, říká historik Soukup

URL Automatický překlad

WEB, Datum: 27.03.2021, Zdroj: info.cz, Autor: Martin Kovář, RU / den: 94 738, Rubrika: Historie očima Martina Kováře

Pablo Escobar se do dějin zapsal jako drogový král. Kolumbijský narkobaron, který na prodeji drog vydělával miliardy dolarů, byl v zemi ve své době považován téměř za národního hrdinu, ale i veřejného nepřítele číslo jedna. „Byl vlastně ve správný čas na správném místě. Chtěl nejen vydělat spoustu peněz, ale i být známý a slavný. Vsadil na chudé, někdo říká, že to dělal ze srdce vůči chudým, ale to si nemyslím. Prostě mu oslavování dělalo dobře, pomáhalo to jeho kariéře a budoval si kult osobnosti. Ten kult v kolumbijských slumech žije dodnes. Nemyslím si, že je možné ho vymýtí, to je takřka nemožné,“ říká v nové epizodě podcastu Historie očima Martina Kováře odborník na historii Kolumbie Jaromír Soukup z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Jeden z nejbohatších lidí své doby, člověk, který měl sebevědomí na rozdávání a který dokázal vyhlásit válku vlastní zemi, a nějakou dobu tuhle válku dokonce i vedl. Na jednu stranu asi nejslavnější narkobaron v dějinách, ale pro mnohé dodnes více hrdinou než zločincem. Takový byl Pablo Escobar.

Jak vysvětluje historik Jaromír Soukup v nové epizodě podcastu Historie očima Martina Kováře, Escobar byl od mládí podnikavým mužem, který s trochou nadsázky snese srovnání s největšími americkými kapitalisty. „Escobar chtěl obchod s kokainem legalizovat a vzorem mu byla rodina Kennedyů, která během prohibice prodávala alkohol, a pak se jeden z jejich potomků stal prezidentem USA. I Escobar chtěl být prezidentem,“ popisuje Escobarovu osobnost Soukup s tím, že pro Escobara bylo politické angažování se stejně důležité jako obchod s drogami.

To, že na sebe začal poutat pozornost veřejnosti a prahnul kromě bohatství i po slávě a uznání, se podle Soukupa ve finále otočilo proti němu a stalo se mu osudným. „Jeho konec byl nevyhnutelný, šli proti němu jak Kolumbijci, tak i Američané. Jediné možné, jak mohl skončit, bylo tak, jak skončil. Díky tomu, co dělal, byla řada lidí, kteří se ho chtěli zbavit,“ říká Soukup s tím, že u chudých Kolumbijců nicméně dodnes přežívá spíše obraz Escobara jako hrdiny. „Na pohřeb mu přišlo dvacet tisíc lidí a většina opravdu plakala, že jim zemřel patron. Stal se symbolem Kolumbie a hlavně Medellínu, radní z toho pochopitelně nejsou nadšení a ty památky na něj se snaží bořit a na jejich místech budovat novou zástavbu. Nemyslím ale, že je možné to vymýtí, on bude tím symbolem napořád. Je vlastně takovým Robinem Hoodem - vláda se na chudé vykašlala a on, ač vlastně jen potřeboval hlasy a obdiv, byl jediný, kdo pro ně něco udělal,“ popisuje to Soukup.

Proč nemají Kolumbijci rádi úspěšný seriál Narcos pojednávající o Escobarově životě? A jakou roli hrají v Escobarově odkazu přemnožení hroši? Poslechněte si celý podcast.

Nejčastější dezinformací, která se v souvislosti se spekulacemi o původu nemoci covid-19 objevuje v českých médiích, je informace, že za vším stojí americký magnát Bill Gates a že se přenáší prostřednictvím sítě 5G. Ukázala to analýza Newton Media. Pozitivní zprávou ale podle společnosti je, že příspěvky, které se konspirační teorie snaží vyvrátit, převažují nad těmi, které je šíří.

Nejpopulárnější dezinformace o příčinách koronaviru spojuje přesvědčení, že nákaza byla uměle vytvořena nebo aspoň uměle rozšířena, aby umožnila určitým elitám ovládnout svět.

„V tradičních médiích je nejčastější konspirační teorií ta, která dává původ covid-19 do souvislosti s instalací zařízení pro bezdrátový přenos dat v takzvané síti 5G. Na druhé příčce se umístila teorie označující za původce pandemie amerického miliardáře Billa Gatese,“ popisuje analytik Newton Media Ivan Vodochochský.

„Výrazně k rozšíření medializace této teorie přispěl paradoxně prezident Miloš Zeman, který ji zmínil ve svém říjnovém televizním projevu coby odstrašující příklad, čemu jsou lidé ochotni věřit.“

Podle analytiků byly konspirační teorie spojené se sítí 5G v jednom ohledu specifické. Vedle zpráv, které je propagovaly, nebo naopak demaskovaly, se totiž objevovaly i ty, co informovaly o jejich reálných dopadech na společnost. Šlo například o zprávy z Velké Británie, kde docházelo k ničení vysílacích stanic.

Už mnohem méně se v médiích zmiňovaly klamné informace o tom, že pandemie vznikla v čínských laboratořích nebo že se jedná o biologickou zbraň vyvinutou Američany.

Popularitu jednotlivých mýtů potvrzuje i s tím spojený výzkum příspěvků na sociálních sítích. Tam ale jednoznačně vítězí konspirace, které přičítají vznik pandemie Billu Gatesovi. Jen z poloviny je tak oblíbeným „viníkem“ miliardář George Soros.

„Vidíme zde souvislosti s již známými konspiračními teoriemi, jakou je spekulace o Billu Gatesovi a jeho údajné snaze regulovat světovou populaci pomocí očkování. Podobně George Soros je i v České republice obviňován ze zasahování do společensko-politického dění,“ doplňuje analytik Tomáš Kůst.

Je libo česnek nebo dezinfekce do žil?

Co se týče rad ohledně ochrany před virem nebo rovnou jeho léčby, nejčtenější byly v tuzemských médiích ty, co kromě dezinfekce zmiňovaly konzumaci česneku nebo alkoholu.

Právě ten k vnějšímu i vnitřnímu užívání doporučoval třeba i běloruský diktátor Alexandr Lukašenko. Světová zdravotnická organizace byla nucena následně vydat prohlášení, že stříkání alkoholu na povrch těla nemá žádný účinek na virus, který už pronikl do organismu.

Za zřejmě nejnáměššího šířitele nebezpečných dezinformací ovšem analytici označili teď už bývalého amerického prezidenta Donalda Trumpa. Jeho prohlášení, že by se za možnou léčbu covidu-19 dalo považovat vstříknutí dezinfekce do žíly, spustila vlnu odmítavých reakcí ze strany nejen médií, ale i veřejných institucí i odborníků. Trump později uvedl, že šlo o sarkasmus.

Obě analýzy vznikly pro projekt Infomore.cz, na kterém se společně podílí Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity v Brně a NEWTON Media. Projekt také podpořila Technologická agentura České republiky.

Analytici zkoumali zprávy z období mezi lednem 2020 a 15. únorem 2021. Příspěvky pocházely ze všech skupin médií s výjimkou agenturního zpravodajství.

Nejčastěji se objevující mýty v tradičních i sociálních médiích shrnula analýza společnosti Newton Media.

Za původem koronaviru stojí Bill Gates a šíří ho pomocí 5G sítí a před pandemií nás ochrání česnek či dokonce dezinfekce vpravená do žily. I tak by se daly shrnout nejpopulárnější teorie o vzniku a šíření nemoci covid-19 a o možných způsobech, jak onemocnět, které se objevují v českých médiích. Tyto teorie spojuje přesvědčení, že koronavirus byl uměle vytvořený nebo aspoň uměle rozšířený, aby určitým elitám umožnil ovládnout svět. Příspěvky, které se snaží konspirační lži a polopravdy veřejnosti odhalovat, však v médiích převažují nad těmi, které je šíří. Vyplývá to z analýzy společnosti Newton Media, která zmapovala nejčastější mýty týkající se covid-19.

V českém mediálním prostoru ale převažují příspěvky, které se snaží konspirační teorie veřejnosti odhalovat a uvádět je na pravou míru nad těmi, které naopak tyto teorie berou vážně a přispívají k jejich šíření. Takové zmínky jsou doménou specifického typu médií a jiná média takové zprávy prakticky nešíří.

„V tradičních médiích je nejčastější konspirační teorií ta, která dává původ covid-19 do souvislosti s instalací zařízení pro bezdrátový přenos dat v takzvané síti 5G. Na druhé příčce se umístila teorie označující za původce pandemie amerického miliardáře Billa Gatese,“ říká Ivan Vodochodský, analytik Newton Media a dodává: „Výrazně k rozšíření medializace této teorie přispěl paradoxně prezident Miloš Zeman, který ji zmínil ve svém říjnovém televizním projevu coby odstrašující příklad, čemu jsou lidé ochotni věřit.“ Výrazně nižší publicitu mají teorie o původu pandemie v čínských laboratořích či, že se jedná o možnou americkou biologickou zbraň anebo, že covid-19 se nekontrolovaně šíří kvůli migraci.

V sociálních médiích vítězí konspirační teorie přičítající vznik pandemie Billu Gatesovi. O polovinu nižší počet příspěvků jej dává do souvislosti s Georgem Sorosem, následovaným 5G sítěmi. Výrazně méně příspěvků se zabírá covid-19 coby čínskou nebo americkou biologickou zbraní. „Vidíme zde souvislosti s již známými konspiračními teoriemi, jakou je spekulace o Billu Gatesovi a jeho údajné snaze regulovat světovou populaci pomocí očkování. Podobně George Sorose je i v České republice obviňován ze zasahování do společensko-politického dění,“ uvádí Tomáš Kúst, analytik Newton Media.

Česnek nebo raději Savo?

Asi nejnámějším šířitelem nebezpečných informací se stal v průběhu prvního roku pandemie bývalý americký prezident Donald Trump. Ten v jednom ze svých veřejných projevů zmínil injekci dezinfekčního prostředku typu Savo do žily coby možnost léčby covid-19.

Mediální odezva, kterou jeho vystoupení vyvolalo, byla veskrze odmítavá. Řadu médií, ale také institucí a odborníků inspiroval Trumpův výrok k sepsání obsáhlejších návodů, jak se chránit před nákazou, a které prostředky jsou naopak neúčinné, čímž se podařilo řadu lží vyvrátit. S takovým přístupem přišla i Evropská komise, která vyvracela nejlivnější dezinformace. Její příspěvek pak alespoň retweetoval Úřad vlády ČR

Mezi nejpopulárnější údajné prostředky chránící před covid-19 patřila v českých médiích kromě dezinfekce zvýšená konzumace česneku, následovaná alkoholem, a to jak pro vnější, tak i pro vnitřní užívání. Na jedné straně jej radil pít preventivně běloruský prezident Lukašenko, na druhé straně Světová zdravotnická organizace upozorňovala, že stříkání alkoholu na povrch těla nemá žádný účinek na virus, který už pronikl do organismu. Mezi další prostředky ochrany vůči covid-19, které však již nedosáhly takové publicity, patří vysoušeče vlasů či rukou, kloktání ústní vody nebo dezinfekce povrchu těla chlorem.

Analýzy vyhodnocující četnost výskytu mýtů o příčinách a možné léčby a prevence onemocnění covid-19 v tradičních médiích naleznete [zde](#), analýzu výskytu v sociálních médiích naleznete [zde](#). Obě analýzy vznikly pro projekt Infomore.cz, na kterém se společně podílí [Fakulta sociálních věd UK](#), Lékařská [fakulta MU](#) v Brně a Newton Media. Projekt, jehož cílem je omezit šíření zavádějících informací o koronaviru, byl podpořen Technologickou agenturou České republiky

-mav-

Zdroj: Shutterstock Zdroj: Newton Media

Píší o ivermektinu, o očkování, o opatřeních, o vědě. Články vydávají denně, jenže zásadní údaj v nich chybí. Jméno novináře, který text vytvořil. Místo toho, který by se k takovému textu hlásil, jen slova vlastní zpráva nebo třeba dost obecná zkratka red. Proč texty podepisovat? Kdy se může jméno autora v médiích vynechat a co důvěra čtenářů, když je autor neznámý? Debatu nad tím, kdy článek podepsat celým jménem, kdy zkratkou a kdy je možné podpis vynechat, otevírá pořad Newsroom ČT24.

Deník Právo v týdnu na titulní straně otisknul článek s titulkem „EMA nedoporučuje ivermektin. Argumentuje vyvráceným bludem“. Více než znění titulku překvapilo některé novináře to, že text není podepsaný žádným redaktorem Práva. Spojení „vlastní zpráva“ místo podpisu navíc deník v případě ivermektinu použil už opakovaně.

„Podpis pod článkem, když je uveden, zvyšuje jeho důvěryhodnost, protože víme, že citované názory sehnal konkrétní novinář a že s citovanými mluvil. To je, myslím, docela důležité,“ říká předseda Syndikátu novinářů Adam Černý. „Podpis je vlastně copyright dotyčného. On vám tím dává najevo, že si za tím stojí,“ doplňuje ho vedoucí katedry žurnalistiky na **Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity** Barbora Osvaldová.

Proč k tomu Právo přistoupilo, odmítl jeho šéfredaktor vysvětlit. „Nevidím nejmenší důvod vyslovovat se ke všem možným výrokům k tomu, co píšeme v Právu,“ napsal Zdeněk Porybný Newsroomu ČT24.

Nikdo se nechtěl podepsat?

Deník byl v posledních týdnech několikrát kritizován, že o léku ivermektin píše v rozporu s tím, co o něm věda ví. „Je otázka, kdo z redakce Práva je ochotný se na té ivermektinové kampani podílet a nakolik z ní někteří zkušenější redaktori couvají,“ říká například komentátor Seznam zpráv Martin Čaban.

„Pan Porybný v několika rozhovorech říkal, že je přesvědčen o tom, že dělá dobrou věc, že chce ivermektin propagovat jako nadějný lék proti covidu. Takže já to беру tak, že za ten článek přebírá odpovědnost on a je si toho plně vědom,“ vysvětluje dále Čaban.

Sám výrobce ivermektinu uvádí, že pro léčbu covidu není určený. Žádná dvojité zaslepená studie neprokázala jeho léčebný účinek proti covidu při podání v bezpečném množství.

Celou redakci není třeba vypisovat

Na skutečnost, že v některých případech opravdu není potřeba článek podepisovat, upozorňují i mediální odborníci. Zejména když jde o převzetí z tiskové agentury, a nebo když se na něm podílí více členů redakce.

„To se dělá ve chvíli, kdy autora nechceme definovat a kdy chceme dát jasně najevo, že si redakce za tímto článkem jednoznačně stojí. Takže by se dalo čekat, že se nebude vyskytovat tolik u zpravodajských článků, ale spíš u nějakého názoru nebo stanoviska,“ připomíná předseda Syndikátu novinářů Adam Černý.

Rozhovor bez autora

Debatu nad tématem autorství předchozí týden otevřel také rozhovor s epidemiologem Romanem Prymulou, jenž na webu iDnes.cz vyšel pouze se zkratkou redakce. Šlo navíc o přepis rozhovoru, který s Prymulou vedla televize CNN Prima News. Televizi redakce zmínila pouze v úvodu.

„Pokud je to skutečně doslova přepsané, tak je vůbec otázka, jestli to náhodou není proti etice, jestli nejde o plagiát. Mělo by tam být jednoznačně napsáno, že rozhovor je přejatý a mělo by tam být napsáno, kdo rozhovor s dotyčným dělal. A ne že tam není vůbec nic,“ říká teoretička Barbora Osvaldová.

Reportáž o tom, jakou funkci v médiích plní podpis, přinese nedělní Newsroom ČT24, začíná v neděli ve 22:10.

Stojí za koronavirem Bill Gates, nebo síť 5G? Prohlédněte si, nejpůvodnější mýty o COVID-19 v českých médiích [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 29.03.2021, Zdroj: focus-age.cz, Autor: Petr Michl, RU / den: 6 421

Za původem koronaviru stojí Bill Gates a šíří ho pomocí 5G sítí a před pandemií nás ochrání česnek či dokonce dezinfekce vpravená do žíly.

I tak by se daly shrnout nejpůvodnější teorie o vzniku a šíření nemoci COVID-19 a o možných způsobech, jak onemocnění čelit, které se objevují v českých médiích. Tyto teorie spojuje přesvědčení, že koronavirus byl uměle vytvořený nebo aspoň uměle rozšířený, aby určitým elitám umožnil ovládnout svět. Příspěvky, které se snaží konspirační lži a polopravdy veřejnosti odhalovat, však v médiích převažují nad těmi, které je šíří. Vyplývá to z analýzy společnosti Newton Media, která zmapovala nejpůvodnější mýty týkající se COVID-19.

Českými médii a mezi veřejností se šíří řada mýtů, polopravd, lží a dezinformací týkajících se COVID-19. Některé z nich mohou působit úsměvně, jiné jsou však součástí rozsáhlých konspiračních teorií a výrazně komplikují boj s pandemií. A zatímco řadu mýtů se podaří snadno vyvrátit, některé vlivné dezinformace mají životnost mnohem delší a veřejnost jim stále věří, přestože byly mnohokrát vyvráceny. Pozitivní zprávou však je, že v českém mediálním prostoru převažují příspěvky, které se snaží konspirační teorie veřejnosti odhalovat a uvádět je na pravou míru nad těmi, které naopak tyto teorie berou vážně a přispívají k jejich šíření. Takové zmínky jsou doménou specifického typu médií (nejčastěji tzv. konspiračních webů) a jiná média takové zprávy prakticky nešíří.

Světové spiknutí

Nejpůvodnější zmiňované konspirační teorie o příčinách nemoci COVID-19 spojuje přesvědčení, že koronavirus byl uměle vytvořený nebo aspoň uměle rozšířený, aby určitým elitám umožnil ovládnout svět. „V tradičních médiích je nejpůvodnější konspirační teorií ta, která dává původ COVID-19 do souvislosti s instalací zařízení pro bezdrátový přenos dat v takzvané síti 5G. Na druhé příčce se umístila teorie označující za původce pandemie amerického miliardáře Billa Gatese,“ říká Ivan Vodochodský, analytik Newton Media a dodává: „Výrazně k rozšíření medializace této teorie přispěl paradoxně prezident Miloš Zeman, který ji zmínil ve svém říjnovém televizním projevu coby odstrašující příklad, čemu jsou lidé ochotni věřit.“ Výrazně nižší publicitu mají teorie o původu pandemie v čínských laboratořích či, že se jedná o možnou americkou biologickou zbraň anebo, že COVID-19 se nekontrolovaně šíří kvůli migraci.

13 jpg

V sociálních médiích vítězí konspirační teorie přičítající vznik pandemie Billu Gatesovi. O polovinu nižší počet příspěvků jej dává do souvislosti s Georgem Sorosem, následovaným 5G sítěmi. Výrazně méně příspěvků se zabírá COVID-19 coby čínskou nebo americkou biologickou zbraň. „Vidíme zde souvislosti s již známými konspiračními teoriemi, jakou je spekulace o Billu Gatesovi a jeho údajné snaze regulovat světovou populaci pomocí očkování. Podobně George Sorose je i v České republice obviňován ze zasahování do společensko-politického dění,“ uvádí Tomáš Kůst, analytik ze společnosti Newton Media. Česnek, nebo raději Savo?

Ve srovnání s konspiračními teoriemi o vzniku COVID-19 mohou některé návrhy na ochranu před virem či jeho léčbu působit úsměvně. Na druhou stranu i ty nejpodivnější rady bere část veřejnosti vážně, a zatímco příliš česneku až tak moc neuškodí, tak konzumace chlóru nebo Sava v jakémkoliv podobě je život ohrožující. Asi neznámějším šířitelem nebezpečných informací se stal v průběhu prvního roku pandemie bývalý americký prezident Donald Trump. Ten v jednom ze svých veřejných projevů zmínil injekci dezinfekčního prostředku typu Savo do žíly coby možnost léčby COVID-19.

Mediální odezva, kterou jeho vystoupení vyvolalo, byla veskrze odmítavá, což opět dokládá fakt, že také v případě mýtů o ochraně proti COVID-19 početně významně převládaly články, které je odhalovaly či kritizovaly. Řadu médií, ale také institucí a odborníků inspiroval Trumpův výrok k sepsání obsáhlejších návodů, jak se chránit před nákazou, a které prostředky jsou naopak neúčinné, čímž se podařilo řadu lží vyvrátit. S takovým přístupem přišla i Evropská komise, která vypracovala nejlivnější dezinformace. Její příspěvek pak alespoň retweetoval Úřad vlády ČR.

Mezi nejpůvodnější údajné prostředky chránící před COVID-19 patřila v českých médiích kromě dezinfekce zvýšená konzumace česneku, následovaná alkoholem, a to jak pro vnější, tak i pro vnitřní užívání.

Na jedné straně jej radil pít preventivně běloruský prezident Lukašenko, na druhé straně Světová zdravotnická organizace upozorňovala, že stříkání alkoholu na povrch těla nemá žádný účinek na virus, který už pronikl do organismu. Mezi další prostředky ochrany vůči COVID-19, které však již nedosáhly takové publicity, patří vysoušeče vlasů či rukou, kloktání ústní vody nebo dezinfekce povrchu těla chlorem.

Náhoda? Nemyslím si

Odhalit, kdo dezinformační teorie vytváří, je složité. Jejich šíření v sociálních médiích pomáhají někteří uživatelé z nevědomosti, jiní to dělají pro upoutání pozornosti nebo pro své ekonomické či politické zájmy. Jde tedy hlavně o média, politiky a známé osobnosti. Nevědomky někdy mohou napomáhat šíření dezinformací i lidé, kteří takové teorie zesměšňují, protože jejich odpůrci pak budou vyvráceným teoriím důvěřovat o to více alespoň „na truc“.

Zdroj: Newton Media. Analýzu vyhodnocující četnost výskytu mýtů o příčinách a možné léčby a prevence onemocnění COVID-19 v tradičních médiích naleznete zde, analýzu výskytu v sociálních médiích naleznete zde. Obě analýzy vznikly pro projekt Infomore.cz, na kterém se společně podílí **Fakulta sociálních věd UK**, Lékařská **fakulta** MU v Brně a NEWTON Media. Projekt, jehož cílem je omezit šíření zavádějících informací o koronaviru, byl podpořen Technologickou agenturou České republiky.

Krásná Lípa na Děčínsku se stala dočasně univerzitním městem [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 29.03.2021, Zdroj: ČRo - sever.cz RU / den: 41 030, Rubrika: Aktuální dění

Krásná Lípa na Děčínsku se stala „univerzitním městem“. Půjčila totiž prostory ve svém kulturním domě dvěma vysokoškolským učitelům, kteří přednášejí na [Univerzitě Karlově](#). Ti teď odtamtud mohou pohodlně vést on-line přednášky.

Manželé Valentovi tráví na chalupě v Dlouhém dole už několik týdnů. Jsou tu spokojení, jediným problémem je signál.

„Tady téměř není signál. Je to tady s tou komunikací obtížné, nebo vůbec se zavedením internetu,“ krčí rameny Hana Valentová, která vyučuje na katedře psychologie na [pedagogické fakultě univerzity Karlovy](#).

„Máme možnost volby, jak to dělat. Můžeme ty přednášky nahrát, nebo dělat komentované prezentace, ale já jsem pro to, a tady to je díky panu starostovi možné, že můžeme přímo v čase té výuky dělat celou přednášku online,“ vysvětluje psycholožka.

„Ta vstřícnost ze strany vedení města nás překvapila,“ přiznává Martin Valenta, který pracuje na [fakultě sociálních věd](#) té samé univerzity. „Samozřejmě jsme zvažovali, zda sem jet, nebo ne – kdyby nebyla možnost online vysílání, tak bychom sem v podstatě nemohli,“ dodává.

Vedení Krásné Lípy: Proč bychom nepomohli, když můžeme

Doktor Valenta těsně před lockdownem oslovil e-mailem starostu města Jana Koláře, zda by nemohl pomoci oběma doktorům s připojením právě kvůli práci.

„Pan starosta byl úplně výborný. Přímou i zavolal, že těch variant je víc – například nějaká zasedací síň na úřadě, nebo objekt kina, kde teď bude to očkovaní. Nakonec to padlo na to kino, a je to super – pro mě je to pomalu lepší vysílání než z Prahy,“ usmívá se Martin Valenta.

Nezávislý starosta Jan Kolář pomohl mladým doktorům rád. „Řekl bych, že je to i společensky významné to umožnit, když můžeme. Proč bychom nevyšli vstříc?“ shrnuje.

Manželé Valentovi tak mohou díky vstřícnosti města zůstat se svými dvěma dětmi na chalupě a přitom neztratit kontakt se svými studenty – místo toho, aby trávili lockdown zavření v Praze v paneláku.

Ondřej Neumann: Většinu finalistů do Rady ČT nominovaly spolky, které porušují zákon [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 29.03.2021, Zdroj: hlidacipes.org, Autor: Ondřej Neumann, RU / den: 129 198, Rubrika: Nezařazené

IN MEDIAS RES. Sedm z dvanácti finalistů aktuální volby čtyř nových členů Rady České televize nominovaly spolky, které nezveřejňují v rejstříku informace o svém hospodaření. A to přesto, že jim to zákon nařizuje pod sankcí až 100 tisíc korun, případně pod hrozbou vymazání. Dalšího kandidáta pak vyslal nadační fond, který byl založen v září 2020 s nadačním kapitálem ve výši 10 tisíc korun.

Co mají společného Pétanque club Brněňští Draci, Muzejní spolek Dobříšska, Sdružení pro obnovu hasičských tradic, Liga LIBE, Spolek pro studium duchovní hudby Musica Templi, Šance na návrat spolek či Rada seniorů? Jimi vyslaní nominanti uspěli v tajné volbě volebního výboru Poslanecké sněmovny v konkurenci více než padesátky žen a mužů. Každý z nich tak stále má šanci stát se jedním ze čtyř vybíraných členů Rady České televize. Zmíněné organizace však spojuje i to, že v rozporu se zákonem nezveřejňují výsledky hospodaření v rejstříku.

Novinářka RFE vs. Rozhodnutím strany doktor

Rada České televize je orgán, jehož prostřednictvím veřejnost uplatňuje právo na kontrolu veřejnoprávního vysílatele. Kandidáty mohou nominovat spolky a organizace "představující kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, ekologické a národnostní zájmy". Zákon předpokládá, že poté poslanci vyberou z nominovaných lidí tak, aby v Radě byly zastoupeny "významné regionální, politické, sociální a kulturní názorové proudy".

Nutno zdůraznit, že klíčovým slovem je VÝZNAMNÉ.

Systém nominací byl nastaven po tzv. televizní krizi na přelomu let 2000 a 2001 a jeho smyslem bylo zamezit ovládnutí Rady politickými stranami. To už v praxi dávno neplatí a radní jsou vybíráni podle stranického klíče. Loňskou i letošní volbu dohromady deseti z celkem patnácti radních ovládla hlasovací mašina ANO, SPD a KSČM s podporou ČSSD.

KAŽDÉ RÁNO TO NEJLEPŠÍ Z HLÍDACÍPES.ORG

Je však potřeba, aby vytipovaného kandidáta "někdo" nominoval. Pak už si ho domluvení politici dokáží snadno prosadit. I za cenu toho, že jejich divadelní představení na téma "hledáme relevantní zástupce veřejnosti pro nezávislou kontrolu České televize" přináší i následující absurdní zápletky:

Ústavní soudkyně vs. Komunistický kandidát. Před bývalou místopředsedkyní Ústavního soudu Ivanou Janů, kterou nominovaly Ústav státu a práva Akademie věd ČR a Český filmový a televizní svaz FITES dostává od poslanců přednost právník Jaroslav Kravka, kterého vyslal Pétanque club Brněňští Draci a kterého v minulosti neúspěšně nominovali komunisti do Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

Psycholog vs. Bojovník. Zákonodárce nepřesvědčí psycholog a zakladatel Drop-In Ivan Douda, kterého nabízel Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové, ale důvěru dostává bývalý policejní instruktor a aktivista proti omezení držení zbraní Pavel Černý navržený Ligou LIBE, jejímž je prezidentem.

Děkan vs. Diskžokej. Děkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Jakub Končelík nominovaný **Univerzitou Karlovou** je shledán nedostatečným pro kontrolu České televize, naopak poslance uchvátí diskžokej a publicista často extrémních názorů Pavel Černocký, který předtím získal důvěru spolku Šance na návrat. Ten má blízko k Okamurově SPD a loni do Rady doporučil asistenta poslance SPD Jiřího Kobzy.

Redaktorka Svobodné Evropy vs. Rozhodnutím strany doktor. Syndikát novinářů ČR vloží důvěru do Ludmily (Lídy) Rakušanové. Ta před listopadem 1989 pracovala v rádiu Svobodná Evropa v Mnichově. Poslanci se však rozhodnou pro RSDr. Zdeňka Pernese, kterého nominovala jím vedená Rada seniorů ČR. Pernes zaujal média tím, že při slyšení ve sněmovně přiznal, že vlastně nezná kompetence Rady ČT. Zkratka RSDr. před jeho jménem znamená "doktor sociálně-politických věd" (lidově Rozhodnutím Strany Doktor). Tento titul byl udělován pouze v období komunistického režimu absolventům Vysoké školy politické ÚV KSČ v Praze (lidově Vokovická Sorbonna) či Vojenské politické akademie Klementa Gottwalda v Bratislavě. Na webovkách Rady seniorů Pernes u svého jména cudně uvádí pouze zkratku Dr.

Když jde o věc, zavřeme obě oči

Z uvedených příkladů je myslím jasné, že při výběru ve volebním výboru byla hlavním kritériem ochota kandidáta plnit politické zadání, a nikoliv snad jeho profesní předpoklady pro výkon "kontroly veřejnosti" nad Českou televizí, či snad relevance nominující organizace.

Otevřeně to ostatně přiznala i poslankyně ANO Barbora Kořánová ve vyjádření pro iRozhlas.cz: "Pokud se většina výboru a případně i sněmovny domnívá, že Česká televize by měla projít určitými změnami, tak je legitimní, že se to na volbě do rady odrazí. Skutečně se nedomnívám, že v radě mají být pouze lidé, kteří ČT nekriticky opěvují. To, že má někdo praxi v médiích, jej nekvalifikuje k tomu, aby pracoval v radě. Někteří z těch rádoby odborníků navíc dlouhodobě prezentují jednostranné politické názory, osobně nevím, jak by pak pracovali v radě konstruktivně a objektivně."

Výmluvný je i fakt, že většina členů volebního výboru (ANO - 7, ODS - 3, SPD - 2, Piráti - 2, ČSSD, STAN, KDU-ČSL, KSČM - po 1) přehlíží flagrantní porušování zákonů částí současných členů Rady ČT. Vesměs přitom těch, kteří se "domnívají, že by ČT měla projít jistými změnami". Přestože Zákon o ČT jasně zapovídá funkce ve spolcích, předseda Rady Pavel Matocha dál vesele předsedá svému spolku Pražská šachová společnost. A přestože je stejně tak zakázáno působit "ve prospěch jiných skupinových zájmů", radní Hana Lipovská se veřejně angažuje na straně zapsaného ústavu Jany Bobošíkové.

Nejen HlídacíPes.org to opakovaně popsal a zdokumentoval. Pod tlakem pak poslanci z volebního výboru začali mluvit o právní analýze, která by do těchto věcí vnesla jasno. Dodnes však žádná na stole neleží a nejspíše v dohledné době ani ležet nebude. Fakta totiž hovoří jasně. A proč odvolávat radní, kteří dobře plní zadání, že? Případně jim ztrpčovat život tím, že by se svých - zákonem zapovězených aktivit - museli vzdát.

Neprůhledné spolky v akci

Tlak na dodržování zákonů České republiky zatím přinesl alespoň částečný úspěch v případě Pavla Matochy. Ten po zjištění HlídacíPes.org, že nezveřejňuje v rejstříku zákonem požadované výsledky hospodaření ani za svoji šachovou firmu, ani za svoji šachovou neziskovku, tak nakonec letos v lednu učinil.

Poslanci z volebního výboru shodně ignorovali i skutečnost, že úplně stejně jako Matocha zákon porušují i některé spolky, které nominovaly přes polovinu vybraných finalistů. Abych nikomu neukřivdil, následuje přehled finalistů i nominujících organizací. Některé jsou totiž ctihodné, stejně jako lidé, které nominovaly. Pořadí je určené počtem hlasů získaných od poslanců volebního výboru. Červeně kandidáti spolků, které nedodrží zákony ČR.

Karel Novák - Nadační fond Filantia (Založen 24. září 2020 s nadačním kapitálem 10.000 korun - pozn. redakce)

Jefim Fištejn - Hospodářská komora ČR

Jiří Grund - Anglo-americká vysoká škola

Jaroslav Kravka, Pétanque clubem Brněňští Draci, z.s.

Pavel Černocký, Šance na návrat spolek

Zdeněk Pernes, Rada seniorů, z.s.s.

Daniel Váňa - Vysoká škola ekonomická

Radek Žádník, Muzejní spolek Dobříšska

Petr Brozda, Spolek pro studium duchovní hudby Musica Templi (Nezveřejnil účetní uzávěrky za roky 2017, 2018, 2019, pozn. redakce)

Pavel Černý, Liga LIBE, z.s.

Jiří Kratochvíl, Liberecká sportovní a tělovýchovná organizace a Sdružení pro obnovu hasičských tradic (Liberecká sportovní a tělovýchovná organizace rejstříkové povinnosti vzorně plní, Sdružení pro obnovu hasičských tradic - chybí účetní uzávěrky za roky 2018, 2019 - pozn. redakce)

Milada Richterová - Suverénní řád maltézských rytířů - České velkopřevorství

Nelze nezodpovědné nutit k zodpovědnosti tím, že se něco zakáže všem. Je to v rozporu s ústavou URL

Automatický překlad

WEB, Datum: 29.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Tomáš Karásek, RU / den: 54 671, Rubrika: Komentáře

Komentář Tomáše Karáska: Omezení pohybu osob se stalo jedním z nástrojů, které vláda používá ke zvládnutí epidemie covidu-19. V jeho zdůvodnění však zeje argumentační faul, v jehož důsledku je omezení možnosti svobodně se pohybovat po území České republiky nejen nesmyslné, ale i v rozporu s ústavními principy.

Rozhořčení z toho, jak vláda ke koronavirové krizi přistupuje, v posledních týdnech narůstá. Lhaní, zbabělost a arogance, s níž jsou na občany uvalována další a další omezení, je předmětem nesčetných kritických komentářů. Ale i špatná vláda musí respektovat nejen procedurální, ale zejména věcné mantinely ústavního řádu. Při omezení pohybu přes hranice okresů tak podle mne nečiní.

Obecným argumentem na podporu omezení pohybu osob je, že tato opatření zabrání šíření přenosu koronavirové infekce. Jakkoliv se tváří rozumně, je tato presumpce sama o sobě nesmyslná. Představme si modelový příklad: Nic zlého netuše, jsa bezpříznakově infikován koronavirem, nasednu do auta a budu putovat dvě stě kilometrů českými luhy a háji. Tu vystoupím na procházku v lese, jinde se pokochám pohledem na řeku. Během svého putování budu jako zodpovědný občan úzkostlivě dodržovat sociální distancování – ideálně tak, že se nepotkám vůbec s nikým. Virus, jímž jsem nakažen, se mnou ten den urazil poměrně velkou vzdáleností.

Pro srovnání si představme jinou situaci: Opět jako bezpříznakový nosič nákazy vyjdu ze dveří svého domu, po padesáti metrech se zastavím u „výdejového okénka“ své oblíbené knajpy, objedná si první půllitr piva, sejmu respirátor a zbytek odpoledne strávím živým hovorem se skupinkou svých přátel. Za soumraku se rozloučím, se zaklením si nasadím respirátor a vrátím se do svého bytu. Virus v mém těle urazil ten den pouhých sto metrů.

Jak všichni chápeme, z epidemického hlediska šlo ve druhé situaci o mnohem nebezpečnější jednání, respektive v tomto případě jsem se choval zcela nezodpovědně a kvůli mé bezohlednosti poskočí v následujících dnech počet pozitivně diagnostikovaných osob v záhlaví zpravodajských webů o pár čísel nahoru.

Závěr ze srovnání obou typových případů je banální a ve skutečnosti jej všichni známe: virus se nešíří pohybem, ale interakcí mezi lidmi. Infikovaný mořeplavec, který bude na své jachtě přeplouvat Atlantik, nenakazí nikoho. Infikovaný šéf firmy, který se během pracovního dne setká ve své kanceláři s desítkami lidí, je chodící epidemický granát.

Od neschopnosti k porušování ústavy

Samozřejmě víme, proč vláda k plošným omezením pohybu přistupuje: je jednodušší kontrolovat pohyb než chování. Zastánci restrikcí budou argumentovat tím, že uvolnění pohybu zneužijí lidé k intenzivnějším sociálním interakcím. Poukážou na to, že v situaci, kdy se nemalá část občanů Česka chová nezodpovědně, nezvládne stát prostřednictvím svých orgánů udržet situaci pod dostatečnou kontrolou, která zabrání vyčerpání kapacit nemocnic.

Tento argument však neobstojí, protože má stejnou hodnotu jako názor, že bychom měli zakázat jízdu autem, neboť někteří z nás jezdí nebezpečně a toto chování má mnohdy smrtící dopady. V tomto případě kolektivně chápeme, že jediné, co lze dělat, je apelovat na zodpovědné chování všech řidičů a přísně vynucovat pravidla silničního provozu.

Skutečnost, že někteří spoluobčané hazardují během epidemie se zdravím svým i ostatních a že policie a další orgány státní správy nejsou schopny efektivně vynutit dodržování restrikcí, které brání přenosu viru, nesmí být důvodem k uvalování paušálních opatření, jež postihují i ty, kdo se chovají zodpovědně. Cílem má být zabránit družnému postávání štamgastů bez roušky nad pivem, ne omezovat všechny v jednom z klíčových práv, které ústavní řád (konkrétně Listina základních práv a svobod v čl. 14) garantuje.

Restrikce nezbytné, zbytečné zákazy nepřijatelné

V článku 4 odstavec 4 Listina říká, že „při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu“. Pregnantně se vyjadřuje i § 39c zákona o krizovém řízení, který stanoví, že „orgány krizového řízení při řešení krizové situace postupují tak, aby případný zásah do práv a svobod osob nepřekročil nezbytnou míru“. Je jasné, že v extrémní situaci, do níž nás přivedla koronavirová pandemie, má stát povinnost konat a právo přistoupit při tom k nezbytným restrikcím jinak platných práv a svobod. Nesmí tak ale činit způsobem, který porušuje výše uvedené ústavní a zákonné principy.

Zopakujme tedy, že koronavirus se nešíří pohybem, ale mezilidským kontaktem. Stát má v krizové situaci plné právo omezit sociální styky. Nemá ale právo paušálně omezovat svobodu pohybu jako takovou. Pokud tak činí, postupuje – bez ohledu na procedurální kontext – protiústavně.

Vláda bude tento týden žádat Poslaneckou sněmovnu o prodloužení nouzového stavu. Jakkoliv se poslanci k této žádosti postaví, je jejich právem a povinností žádat, aby vláda postupovala v souladu s ústavním řádem. Paušální omezení pohybu přes hranice okresů je zřejmým vybočením z tohoto požadavku a všichni zodpovědní poslanci by měli trvat na tom, aby je vláda bez odkladu zrušila. Neschopnost vynucovat potřebná a ústavně konformní opatření nesmí vést k bezhlavému porušování základních svobod, na nichž je demokratická společnost postavena. Sledujme, kteří poslanci si toho budou vědomi.

Autor je právník, proděkan **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a vedoucí Katedry bezpečnostních studií.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

Novým starostou Prahy 9 se stal Portlík z ODS, vystřídal stranického kolegu Jarolíma [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 30.03.2021, Zdroj: prazskypatriot.cz, Autor: red, RU / den: 11 575, Rubrika: Politika

Zastupitelstvo deváté městské části na dnešním zasedání uvolnilo z funkce starosty Jana Jarolíma na jeho žádost a novým starostou zvolilo dosavadního prvního místostarostu a zastupitele hlavního města Tomáše Portlíka (oba ODS). Jarolím byl zvolen místostarostou, odpovědný bude za územní rozvoj devítky.

Po více než čtvrtstoletí v politice a patnácti letech nepřetržitě ve funkci starosty se politický matador Jan Jarolím rozhodl tuto funkci opustit.

„Už před několika lety jsem si stanovil při správě naší devítky několik cílů, které se mi podařilo naplnit. Funkci starosty jsem přebíral ve svých šedesáti letech, obklopen mladými spolupracovníky, a už tehdy jsem říkal, že ji předám, až přijde správná doba. Dle mého soudu právě teď nastala. Odpovědnost za ní rád přenechám svému mladšímu nástupci Tomáši Portlíkovi,“ uvedl Jarolím.

„Na vysočanské radnici působí od roku 2006, mým zástupcem je třetí volební období, takže povinnosti spojené se zajištěním chodu městské části zná důvěrně. Navíc odvádí pro městskou část skvělou práci. Ukazujete to i v této těžké době. Díky němu jsme měli první testovací a očkovací místo v Praze,“ dodal.

Dle vlastních slov byl Jan Jarolím v politice zastáncem „havlovského konsenzu“, tedy filozofie kompromisu uplatňovaného při řízení městské části i vztazích s velkou Prahou a jinými politickými představiteli. [__POUTAK_NA_CLANEK_57167__](#) „V podstatě budu stále pokračovat ve společné práci, která se týká zlepšování každodenního života obyvatel městské části. Vzhledem ke koronavirové krizi musíme nyní především zajistit bezpečný návrat dětí do škol a pomoci občanům se vypořádat s následky pandemie. Máme nastavenou dlouhodobou koncepci rozvoje, čeká nás stavba Základní a mateřské školy U Elektry nebo rekonstrukce hostince U Brabců,“ sdělil nový starosta Portlík.

Městská část je podle něj úspěšná v zavádění racionálních protiepidemiologických opatření. Dlouhodobě hospodaří s vyrovnaným rozpočtem, kdy běžné výdaje jsou stále na úrovni roku 2011. Novým starostou Prahy 9 se Tomáš Portlík stane od 1. dubna 2021.

Mgr. Tomáš Portlík (43 let)

Absolvoval [Fakultu sociálních věd UK Praha](#), obor Mediální studia, a magisterské studium na Metropolitní univerzitě Praha.

Od roku 2006 je zastupitelem a radním městské části Praha 9. O čtyři roky později začal coby zástupce starosty odpovídat za oblast financí městské části.

V roce 2018 byl zvolen zastupitelem hlavního města Prahy.

Je členem ODS, od roku 2018 předsedou regionálního sdružení ODS Praha.

Ženatý, má dvě děti.

V čele ČSOB Leasing stane Josef Vajsejt

[TISK](#), Datum: 31.03.2021, Zdroj: CFOworld, Strana: 34, Vytlačeno: 6 500, Rubrika: Personální přesuny

S platností od dubna nastoupí na pozici generálního ředitele ČSOB Leasing Josef Vajsejt. Převzme tak roli po Pavlu Prokopovi, který od stejného data přechází na pozici výkonného ředitele firemního bankovníctví ČSOB. Vajsejt pracuje ve skupině ČSOB již od roku 2004, kdy začínal v pozici manažera zodpovědného za řízení úrokových sazeb. V poslední době působil v oblasti korporátního bankovníctví, kde je od roku 2015 ředitelem pobočky korporátního bankovníctví ČSOB pro Prahu I. Vajsejt získal magisterský titul na Institutu ekonomických studií [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze](#). V rámci studia absolvoval i roční stáž na Univerzitě J. W. Goetha v německém Frankfurtu se zaměřením na bankovníctví a finance.

Státy, které nejvíce porušují lidská práva a mezinárodní závazky, založily Skupinu přátel na obranu Charty OSN. V hlavní roli: Moskva a Peking [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 31.03.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Rubrika: Komentáře

Analýza Michaela Romancova: Na první zahraničněpolitické kroky Bidenovy administrativy začínají reagovat i ostatní mocnosti. Nedávná návštěva ruského ministra zahraničních věcí v Číně je toho dobrým příkladem.

Formálním hlavním důvodem setkání v Kuej-linu (oblíbená turistická destinace v oblasti Kuang-si) bylo 20. výročí podpisu rusko-čínské Smlouvy o dobrých sousedských vztazích, přátelství a spolupráci, jejíž platnost byla automaticky prodloužena o pět let. Tím podstatným však bylo vzájemné ujištění, že vůči aktivitám USA a EU obě mocnosti shodně zaujmají zcela negativní stanovisko.

V případě USA to jistě pro nikoho není překvapení, ale v případě EU se jedná o novinku. Lavrov se dokonce nechal slyšet, že Rusko již s EU žádné vztahy nemá, neboť „jednostrannými rozhodnutími Bruselu byla zcela zničena infrastruktura vztahů, které byly vytvářeny řadu let“. Pokud se dá věřit jejich deklaracím, spatřují v sobě Peking a Moskva partnery, díky kterým bude možné rozvíjet se nezávisle na Washingtonu, který se snaží jejich technologický rozvoj omezit. Moskva ostatně volá po snížení rizika sankcí prostřednictvím posílení technologické a finanční nezávislosti na USA, respektive mezinárodních platebních

systémech ovládaných Západem, od anexe Krymu a rozpoutání války na východě Ukrajiny.

Obě strany rovněž vydaly společné prohlášení odrážející názory Ruska a Číny na tak naléhavé a aktuální problémy, jakými jsou demokracie, lidská práva, mezinárodní právo a potřeba kolektivního přístupu k řešení globálních problémů. Ze závěrů rusko-čínských jednání rovněž vyplynulo, že Čína i nadále podporuje iniciativu prezidenta Putina na svolání summitu stálých členů Rady bezpečnosti OSN, o kterém ruský prezident veřejně hovořil již v lednu 2020.

Tehdy navrhl, aby se v roce, na který připadly 75. výročí konce druhé světové války a stejné výročí založení OSN, takový summit uskutečnil s tím, že „summit zemí, které se významně zasloužily o porážku agresora a vytvoření poválečného světového systému, bude hrát obrovskou roli při hledání kolektivních odpovědí na moderní výzvy a zároveň bude demonstrovat společný závazek duchu spojenectví, historické paměti a vysokým ideálům a hodnotám, za které naši předkové, naši dědové a otcové, bok po boku bojovali“.

Putin se v loňském roce opakovaně nechal slyšet, že se jeho návrh setkal s řadou pozitivních reakcí, ale k avizovanému summitu přesto nedošlo. Rusko – a zdá se, že i Čína – nadále o takový summit stojí a vypadá to, že tím jejich zájem o OSN rozhodně není vyčerpán.

Desátého března letošního roku ministr zahraničních věcí Venezuely Jorge Arreaza oznámil vznik Skupiny přátel na obranu Charty OSN. Vedle Ruska a Číny skupinu dále tvoří: Alžírsko, Angola, Bělorusko, Bolívie, Eritrea, Írán, Kambodža, Kuba, KILDR, Laos, Nikaragua, Svatý Vincenc a Grenadiny, Sýrie, Venezuela a stát Palestina, který jako jediný není řádným členem OSN, ale disponuje statutem pozorovatele. Podle slov venezuelských diplomatů stojí svět na pokraji dalšího zničujícího konfliktu, neboť dochází k „oživení rasistických ideologií popírajících rovnost a rozmanitost lidstva“, a ochrana principů zakotvených v Chartě OSN je nejlepší cestou, jak takovému konfliktu zabránit, a ušetřit tak příští generace jeho zničujících následků.

Skupina dále uvedla, že Charta má dnes, uprostřed pandemie covidu-19, ještě větší význam, neboť „představuje platformu pro diskusi a koordinaci možných společných aktivit ve prospěch dodržování zásad, na kterých Charta spočívá, zejména nezasahování do vnitřních záležitostí států, mírové řešení sporů, zdržení se použití síly nebo hrozby použití síly proti územní celistvosti nebo politické nezávislosti kteréhokoli státu“. Členské státy OSN byly vyzvány, aby do 9. dubna sdělily, zda se ke skupině chtějí připojit.

Ne dokonalý, ale lepší svět

Nejmenovaný evropský diplomat časopisu Newsweek pod příslibem zachování anonymity řekl: „Tito takzvaní přátelé patří k těm, kdo její zásady nejvíce porušují. Možná by měli začít respektováním lidských práv a základních svobod ve svých vlastních zemích.“

Jeho slovům se není co divit. Když se pečlivě podíváte na seznam signatářů, je na první pohled jasné, že nejde o žádné lidskoprávní šampiony, ba právě naopak. Znamená to však, že by tyto státy, a v prvé řadě Rusko a Čína, neměly mít autentický zájem na obraně principů Charty OSN? Rozhodně ne. Jde „jen“ o to, že se obě uvedené velmoci soustředí na jiné principy, které v ní jsou uvedeny, než země, pro které jsou lidská práva skutečnou prioritou. Nejedná se o nic nového, respektive se jedná o problém, který je s OSN spojen od samých počátků...

Na sklonku druhé světové války, 25. dubna 1945, se v San Francisku konalo jedno z největších mezinárodních setkání všech dob, dost možná vůbec největší. Více než 850 delegátů reprezentovalo vlády čtyřiceti šesti zemí, které vedly válku s některou z agresivních mocností, tedy s Německem či Japonskem. Spolu s jejich poradci a přizvanými odborníky přesáhl počet oficiálních účastníků tři a půl tisíce osob. Další snad až dva a půl tisíce účastníků tvořili akreditovaní novináři a zástupci zainteresované veřejnosti.

Vyjednávání o textu Charty a rýsování půdorysu vznikající organizace trvalo dva měsíce a vyžádalo si více než čtyři stovky jednání. V dnešním světě, kdy ani ty nejvýznamnější summity netrvají déle než osmačtyřicet hodin, cosi nepředstavitelného. Pěťadvacátého června 1945 byl dokončen návrh znění Charty a o den později, po projednání každé části textu, byla Charta jednomyslně přijata. Státy mohly přistoupit k jejímu podpisu a procesu následné ratifikace. Šestadvacátého června 1945 byl učiněn první důležitý krok na cestě k lepšímu světu. Ke světu, v němž se hrůzy končící války již nikdy neměly opakovat...

Ti, kteří se tehdy v San Francisku sešli, odvedli skvělou práci. OSN dodnes funguje a nic, co by byl jen vzdálené připomínalo druhou světovou válku, se nestalo. Samozřejmě „jen“ v globálním měřítku, protože lokálních a regionálních konfliktů, mnohé z nich za účasti velmocí, od té doby proběhly minimálně desítky. Dokonalého světa se tedy dosáhnout nepodařilo, ale světa výrazně lepšího, než byl ten předválečný, určitě ano.

Nestalo se tak proto, že by principy, které jsou v Chartě OSN obsaženy, nebo způsob, kterým orgány OSN fungují, byly tak úžasné, jako spíš proto, že se mezi těmi silnými podařilo dosáhnout alespoň minimální shody. V roce 1945, podobně jako v letech 1648 (konec třicetileté války) nebo 1815 (konec napoleonských válek), se prostě podařilo dojednat funkční kompromis. Ještě pořád žijeme ve světě, v němž se jeho principy daří obnovovat, i když je zřejmé, že to jde čím dál tím víc ztuha.

Vznešené cíle a mocenské zájmy

Připomeňme, že cesta k tomuto kompromisu byla dlouhá a komplikovaná. První aktivitou na tomto poli byla tzv. Londýnská deklarace z 12. června 1941. I když to je vzhledem k datu zřejmé, přesto je vhodné připomenout, že tehdy ve válce ještě nebyly Spojené státy a Sovětský svaz stále intenzivně spolupracoval s nacistickým Německem...

Britská vláda a její spojenci – Austrálie, Jižní Afrika, Kanada, Nový Zéland, v Londýně sídlící vlády evropských zemí v exilu (Belgie, Československo, Jugoslávie, Lucembursko, Nizozemsko, Norsko, Polsko a Řecko) a reprezentanti Svobodné Francie – deklarovali vůli pokračovat v boji proti Německu a Itálii a shodli se na základních principech budoucího mírového uspořádání.

S takto připravenou pozicí Churchill o dva měsíce později odcestoval na tzv. Atlantickou konferenci s Rooseveltem. Výsledky jejich rokování byly 14. srpna 1941 zveřejněny v podobě tzv. Atlantické charty, v nichž americká a britská vláda definovaly základní představu budoucího světového řádu. Vlády se vzdaly územních zisků, přihlásily se k principu sebeurčení, minimalizaci překážek volného obchodu, spolupráci v zájmu zajištění lepších hospodářských a sociálních podmínek pro všechny, osvobození od strachu a nedostatku, svobodné plavbě po mořích a konečně k upuštění od hrozby silou a odzbrojení agresorských národů.

Prvního ledna 1942 pak všechny tyto principy byly použity v textu tzv. Deklarace spojených národů, kterou ve Washingtonu podepsali zástupci spojeneckých velmocí: Číny, Sovětského svazu, Spojeného království a Spojených států. O den později se k nim přidalo dalších 22 signatářů, včetně všech těch, kteří podepsali již Londýnskou deklaraci.

Teprve v lednu 1942, v době, kdy druhá světová válka v Asii probíhala čtvrtým rokem a v Evropě již dva a čtvrt roku, se začala objevovat konstelace budoucích vítězných mocností, k nimž nakonec ještě přibude Francie. V zájmu společného vítězství musely obětovat nejenom nesmírné lidské a materiální zdroje, ale také trpělivě hledat, dolaďovat a obnovovat kompromisy, které jim nakonec umožnily zvítězit. Bez ohledu na to, jak vznešené a morálně čisté byly cíle, které si spojenci na počátku vytyčili, se v okamžiku, kdy se válka zjevně začala vyvíjet v jejich prospěch a přestalo hrozit bezprostřední zničení, dostaly do popředí mocenské zájmy.

Boj o přerozdělení pozic

V politice tomu tak je téměř vždy a pro politiku velmocí to platí stoprocentně. Z evropské perspektivy to je nejlépe vidět na osudech Polska. Nejprve bylo zničeno v důsledku sovětsko-nacistické spolupráce, později obětováno ve jménu strategické nezbytnosti pokračovat v americko-britsko-sovětské kooperaci bez ohledu na masakr v Katyni či cokoli jiného. V globálním měřítku na příkladu Británie, která musela globální prvenství přepustit USA, rezignovat na impérium a akceptovat roli podstatně slabšího partnera v rodící se americko-sovětské konfrontaci. Konečným argumentem v uspořádání poválečného světa, tak jako kdykoli předtím, byla síla.

Neměli bychom proto být překvapeni, že síla se stává čím dál tím důležitějším faktorem i teď. Poprvé od rozpadu Sovětského svazu dospěl svět do stavu, kdy v globální aréně začíná souboj o možné přerozdělení pozic. Čína, která z hlediska mocenského v posledních třiceti letech zaznamenala největší vzestup, se poprvé ocitla v pozici, na kterou nebyla zvyklá a dost možná ani připravená. USA, ještě stále nejsilnější mocnost, ji již nepovažují za „rozvíjející se ekonomiku“, ale zřetelně za konkurenta. Mimochodem, právě tato skutečnost je společná Obamově, Trumpově i Bidenově administrativě.

Soutěž, kdykoli hrozící přerůst v konfrontaci, probíhá na mnoha úrovních a není divu, že jednou z nich se stává i OSN a její struktury. V Pekingu, Moskvě, ale nepochybně i ve Washingtonu vědí, že vedle prostoru pro spolupráci OSN v minulých desetiletích vždy fungovala i jako přehledné a všem dobře známé hřiště, na kterém bylo možné utkat se. Ostatně je to jedna z jejich nejdůležitějších funkcí, která je v odborných zdrojích označována jako „funkce fóra pro výměnu stanovisek“, což je jen dobře znějící označení pro „boxerský ring“. Témat, kolem kterých se bude zápas točit, je celá řada. Od lidských práv přes nezasahování do vnitřních záležitostí až po covid-19.

Každá z mocností si povede svou, každá bude pro podporu svých potřeb mobilizovat spojence, tak jako to Rusko a Čína již předvedly v podobě výše zmíněné skupiny přátel. Situaci by mohlo změnit jen nalezení aspoň minimálního společného zájmu. Po útocích z 11. září 2001 se jim stal terorismus. Pokud tehdy Putin nebyl první, kdo Bushovi kondoloval, rozhodně byl jeden z prvních a nesmírně na tom vydělal. Reputačně i mocensky. Okamžitým efektem tehdy bylo „vyřešení“ problému čechenského separatismu. Aniž se ruské silové struktury začaly chovat jinak, ustala jejich kritika ze strany Západu.

V podobě Rady Rusko–NATO se Moskva dostala až „do kuchyně“ Aliance a většinou „seděla i u stolu“. Lidská práva, tak jako zatím vždy, ustoupila pragmatickým potřebám. Cenný spojenec ve společném boji, úplně stejně jako Stalin za druhé světové války, má právo na zvláštní zacházení. Čína, v roce 2001 výrazně slabší než teď, takovému pragmatickému aranžmá nijak nepřekážela a okamžitě se adaptovala. Jejimi teroristy se stali Ujguři. Ostatně, bojem proti islamistickému terorismu Putin zdůvodnil i vstup Ruska na scénu konfliktu v Sýrii, proti čemuž nikdo neprotestoval. Byli jsme již svědky řady pokusů učinit stejné téma z covidu, ale nezdá se, že by to fungovalo. Tzv. vakcínová diplomacie naopak začíná nabývat podoby další konfrontační linie.

Čína a Rusko měly až dosud na své straně obrovskou výhodu spočívající v tom, že je Spojené státy buď v něčem podstatném potřebovaly, doufaly, či alespoň dovedně předstíraly, že věří ruským a čínským deklaracím o modernizaci a demokratizaci, nebo řadu jejich kroků ignorovaly. Řada amerických firem navíc v Číně i v Rusku vydělávala obrovské peníze, což rovněž představovalo důležitý faktor. Zdá se, že těmto časům odzvonilo a čeká nás něco, co jsme naposledy zažívali v první polovině 80. let minulého století. Ostrá a globální soutěž bloku zemí vedených USA s blokem, který povedou Čína a Rusko. Oba tábory se budou ucházet o přízeň dalších silných hráčů: EU, Indie, Japonska, Austrálie, Brazílie.

V čínské kultuře prý existuje přání, které je zároveň kletbou: „Přeji ti, abys žil v zajímavé době.“ Nevím, zda tomu tak je, ale zdá se, že nás zajímavé časy opravdu čekají.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd UK** a Metropolitní univerzitě **Praha**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

Je to obyčejný spolek, který si mohou založit jakýkoliv 3 lidé bez omezení. Tento spolek se řadí mezi tzv. (ne)ziskovky, jelikož na svou propagandistickou

činnost čerpá peníze české, unijní, německé a od Open Society Foundations George Sorose. A pro ty co tápou tak ano, jsou ty Evropské hodnoty, které vede nechvalně známý bývalý gay porno herec.

Nově jsem si však všiml, že tu začal fungovat přídomek, který má v očích neznalých lidí vzbudit dojem, že se jedná o něco vznešeného a oficiálního. Narážím tím na ono označení BEZPEČNOSTNÍ CENTRUM.

A SEZNAM, který je též silně pro-unijní, to neváhá přizívat a tvářit se, že čerpá z validních zdrojů a vše co uvádí je pravda pravdoucí, protože to říká přeci BEZPEČNOSTNÍ CENTRUM EH.

EVROPSKÉ HODNOTY jsou hlásnou troubou EUropského světonázoru a podle toho upravují své výstupy ohledně toho, jak a o čem informují. Je to typické tendenční a manipulativní médium.

Důležité je, že tato samozvaná skupina lidí, která nemá žádný mandát k tomu, určovat co pravda je a co není a na základě toho oficiálně nálepkovat lidi či média jako dezinformační, přesně toto dělá a média typu SEZNAM to skrze své články vlastně pro obyčejné lidi verifikují.

Evropské hodnoty fungují na jednoduché premise – PRAVDA je to, co říká EU, DEZINFORMACE je to, co je proti EU.

Způsob práce této (ne)ziskovky kritizovala skupina vědců a vysokoškolských pedagogů z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Citují: "Podle akademiků „studie think tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí ČR, obsahující pouze katastrofické scénáře, navíc s absurdně vysokými pravděpodobnostními hodnotami, není odbornou studií, ale projevem ideologie, který připravuje půdu pro radikální opatření odůvodněná jako prevence proti (neurčitým a nejistým) budoucím hrozbám."

A tímto se SEZNAM, ale kupříkladu i ČT a další zaštiťují jakožto validním zdrojem pravdivých informací.

Rudé právo se alespoň netvářílo, že je objektivní.

Poznámka PP: Ano, s nálepkováním od Seznamu máme i my své zkušenosti. Jeho vyhledávač i PP označuje bez jediného relevantního důkazu jako konspirační a dezinformační. Bohužel nás tak velmi citelně poškozují na poli monetizace webu, která je velmi důležitá pro jeho další chod. Bránit se v podstatě není možné, jít do soudního sporu s tímto molochem je pro nás velmi problematické. Pokud by se snad mezi čtenáři PP našel právník, který by se nás odvážil zastupovat a šel do toho s námi, budeme rádi za každou odezvu na mail: redakce@pravyprostor.cz. Pokud to totiž tak necháme, budou o budoucí podobě českého zpravodajství rozhodovat pornoherci a multikulturní neomarxisté ze Seznamu. Názorovou konkurenci prostě a jednoduše zničí.

www.MatousBulir.cz

31. 3. 2021, Praha – Vyhlášení výsledků 5. veřejné soutěže Programu na podporu aplikovaného společenskovědního a humanitního výzkumu, experimentálního

vývoje a inovací Éta Technologické agentury ČR přineslo **FSV UK** další úspěch. Zároveň potvrdilo postavení Václava Moravce jako nejúspěšnějšího žadatele od vzniku programu Éta.

Fakulta sociálních věd UK v soutěži uspěla hned se 4 projekty, na kterých se podílela, ve velké konkurenci. PhDr. Václav Moravec, Ph.D., Ph.D., který dlouhodobě působí na Katedře žurnalistiky, kde vede Středisko žurnalistiky umělé inteligence, získal dva granty. Jeden jako hlavní řešitel, jeden jako spoluřešitel a je na fakultě nejúspěšnějším žadatelem od vzniku programu Éta z hlediska počtu podaných přihlášek a získaných grantů.

„Je skvělé, že i v následujících třech letech bude pokračovat v žurnalistickém aplikovaném výzkumu interdisciplinární tým, jehož jádro je na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **FSV UK**,“ říká Václav Moravec a dodává:

„Jako hlavnímu řešiteli mi pochopitelně dělá radost, že jsme díky programu Éta TA ČR navázali spolupráci s kolegy z technického výzkumu – především katedry počítačů na FEL ČVUT a nově budeme spolupracovat s doc. Barborou Vidovou Hladkou z **MFF UK**. Po zkoumání dopadů robotické žurnalistiky na novinářskou etiku se v dalších letech společně s Českým rozhlasem jako interním aplikačním garantem projektu zaměříme na využití umělé inteligence v oblasti novinářských zdrojů a cílem je i robotizace auditivních novinářských žánrů.“

Zároveň již z Moravcových grantů vznikly podstatné výstupy, například „robotický“ burzovní reportér nebo web Infomore.cz. Celkem bylo do veřejné soutěže podáno 533 návrhů projektů, 524 návrhů projektů postoupilo do hodnocení a z nich je podpořeno celkem 59 návrhů projektů, což znamená 11% míru úspěšnosti.

Nejlépe hodnoceným fakultním projektem v této výzvě, byl na osmém místě celkového pořadí projekt Posílení reprodukovatelnosti kvalitativní analýzy dat ve společenských vědách prostřednictvím softwarové podpory doc. Martina Hájka, Ph.D. z Institutu sociologických studií.

„Jsme rádi, že náš projekt byl podpořen, protože se budeme moci připojit ke globálnímu trendu, ve kterém je reprodukovatelnost společenskovědního výzkumu považována za praktickou cestu ke zvýšení jeho odpovědnosti. Motivuje nás také velká poptávka studentské a výzkumnické obce po volně dostupné aplikaci pro kvalitativní analýzu dat umožňující on-line týmovou spolupráci,“ popisuje docent Hájek.

Aplikačním garantem tohoto projektu je právě **FSV UK**, která se ve využívání softwarů ke kvalitativní analýze dat chce posunout dál.

Projekty s účastí **FSV UK**, které získají grantovou podporu:

TL05000054 Posílení reprodukovatelnosti kvalitativní analýzy dat ve společenských vědách prostřednictvím softwarové podpory

Hlavní řešitel: Martin Hájek, ISS **FSV UK**

TL05000057 Signál a šum v éře žurnalistiky

Hlavní řešitel: Václav Moravec, IKSŽ

TL05000626 Odborná komunikace jako nástroj posilování společenské odolnosti v postfaktické době

Odpovědný řešitel za **FSV UK**: Hana Kubátová, IPS

TL05000550 Legislativní překážky při zpracování velkých dat ve službách umělé inteligence

Odpovědný řešitel za **FSV**: Václav Moravec, IKSŽ Více o veřejné soutěži a vyhlášených výsledcích naleznete zde.